

FAKTAS	5
PROLOGAS	8
2.....	11
3.....	12
4.....	13
5.....	15
6.....	17
7.....	19
8.....	23
9.....	27
10.....	30
11.....	32
12.....	36
13.....	36
14.....	40
15.....	43
16.....	46
17.....	47
18.....	51
19.....	52
20.....	57
21.....	58
22.....	61
23.....	64
24.....	68
25.....	69
26.....	73
27.....	73
28.....	76
29.....	78
30.....	79
31.....	81
32.....	86
33.....	89
34.....	92
35.....	93
36.....	96
37.....	103
38.....	105
39.....	107
40.....	110
41.....	113
42.....	119

43.....	121
44.....	126
45.....	127
46.....	131
47.....	136
48.....	139
49.....	141
50.....	149
51.....	152
52.....	153
53.....	157
54.....	157
55.....	162
56.....	166
57.....	169
58.....	170
59.....	173
60.....	174
61.....	175
62.....	180
63.....	186
64.....	188
65.....	192
66.....	198
67.....	199
68.....	201
69.....	203
70.....	207
71.....	210
72.....	212
73.....	214
74.....	217
75.....	218
76.....	220
77.....	221
78.....	222
79.....	223
80.....	228
81.....	229
82.....	236
83.....	238
84.....	240
85.....	244

86.....	246
87.....	250
88.....	252
89.....	256
90.....	260
91.....	262
92.....	265
93.....	266
94.....	269
95.....	273
96.....	274
97.....	277
98.....	279
99.....	280
100.....	281
101.....	287
102.....	290
103.....	294
104.....	297
105.....	298
106.....	300
107.....	303
108.....	307
109.....	313
110.....	314
111.....	316
112.....	319
113.....	323
114.....	326
115.....	328
116.....	329
117.....	331
118.....	333
119.....	337
120.....	340
121.....	344
122.....	346
123.....	348
124.....	349
125.....	350
126.....	354
127.....	355
128.....	359

129.....	362
130.....	367
131.....	369
132.....	375
133.....	376
134.....	380
135.....	385
136.....	386
137.....	390

FAKTAS

Didžiausioje pasaulyje mokslo tyrimo įstaigoje — Šveicarijos *Conseil Européen pour la Recherche Nucleaire* (CERN) — neseniai pavyko sukurti pirmąsias antimedžiagos daleles. Antimedžiaga yra identiška įprastinei medžiagai, išskyrus vieną ypatybę — jos dalelių elektros krūvis yra *priešingas* įprastinės medžiagos dalelių elektriniam krūviui.

Antimedžiaga yra galingiausias žmonijai žinomas energijos šaltinis. Ji atpalaiduoja šimtą procentų medžiagoje slypinčios energijos, tuo tarpu branduolines reakcijos efektyvumas tesiekia 1,5%. Antimedžiaga visiškai neterši ir nesukelia jokios radiacijos, o jos lašelio užtektų Niujorko miestą aprūpinti energija visą parą.

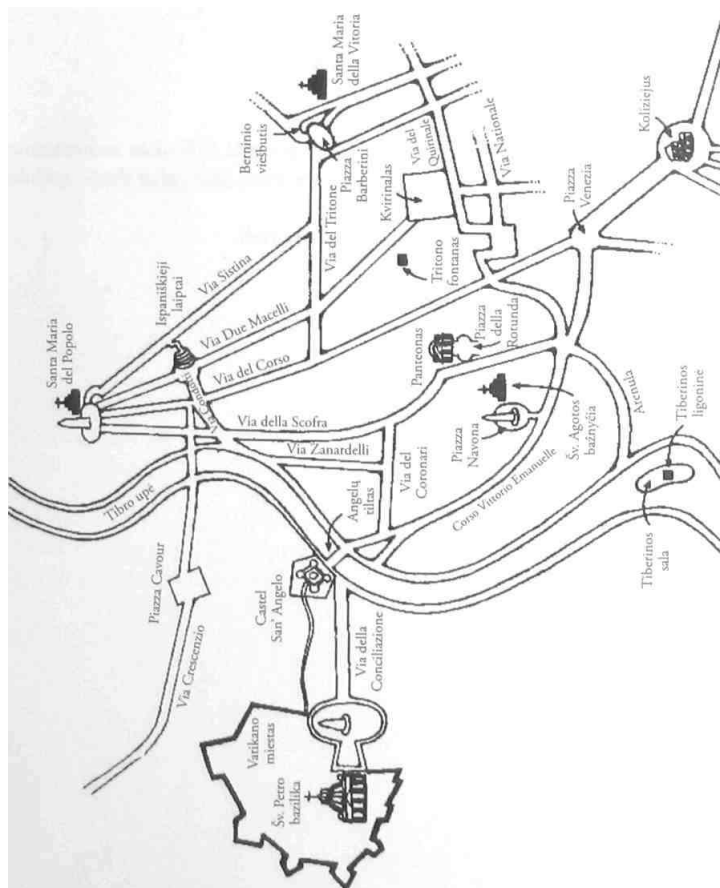
Tačiau yra vienas „bet“...

Antimedžiaga labai nestabili. Ji išnyksta kontaktuodama su bet kokia kita medžiaga — netgi su oru. Vieno antimedžiagos gramo energija lygi ant Hirosimos numestos dvidešimties kilotonų atominės bombos energijai.

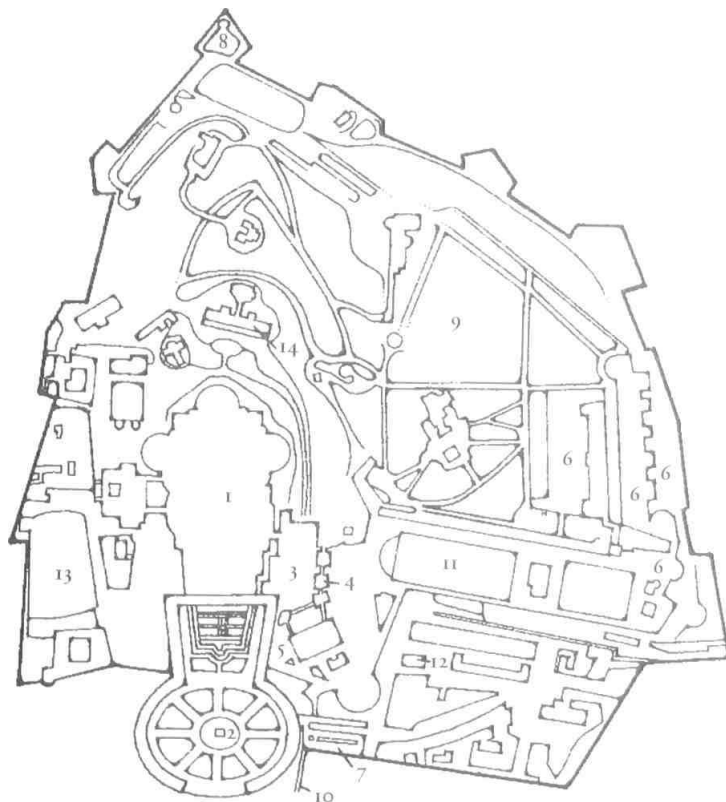
Iki šiol pavykdavo sukurti tik labai mažus antimedžiagos kiekius — vos po keletą atomų. Tačiau CERN pagaliau „pralaužė ledus“. Čia buvo sukurtas naujas antiprotonų lėtiklis — modernus antimedžiagos gamybos įrenginys, kurio pagalba galima pagaminti kur kas didesnius antimedžiagos kiekius.

Kyla klausimas: ar ši be galo nestabili substancija išgelbės pasaulį, ar ji bus panaudota kuriant patį mirtiniausią pasaulio istorijoje ginklą?

ŠIUOLAIKINĖ ROMA

VATIKANO MIESTAS

1.	Šv. Petro Bazilika	8.	Sraigtasparnių nusileidimo aikštelė
2.	Šv. Petro aikštė	9.	Sodai
3.	Siksto koplyčia	10.	Passetto
4.	Bordžos kiemelis	11.	Belvederio kiemas
5.	Popiežiaus apartamentai	12.	Centrinis paštas
6.	Vatikano muziejai	13.	Popiežiaus audiencijų salė
7.	Šveicarų sargybos apartamentai	14.	Vyriausybės rūmai

PROLOGAS

Fizikas Leonardas Vetra jautė svylančios mėsos kvapą ir žinojo, kad šį kvapą skleidžia jo kūnas. Su siaubu jis žiūrėjo į virš jo kūpsinčią tamsią figūrą.

— Ko tu nori?!

— *La chiave*, — atsakė gergždžiantis balsas. — Slaptažodžio.

— Tačiau... Aš ne...

Įsibrovėlis dar labiau jį užgulė, kiekiau prispausdamas iki baltumo įkaitusį daiktą prie Vetros krūtinės. Pasigirdo kepančios mėsos čirkesys.

— Nėra jokio slaptažodžio! — apimtas nepakeliamo skausmo, suriko Vetra. Jis jautė, kad netenka nuovokos.

Įsibrovėlis pervėrė jį žvilgsniu.

— *Ne avevo paura*. To aš ir bijojau.

Vetra stengėsi neprarasti sąmonės, tačiau tamsa nesulaikomai smelkėsi. Vienintelė jo paguoda buvo žinojimas, jog užpuolikas niekuomet negaus to, ko atėjo. Po kelių akimirkų užpuoliko rankose sublizgėjo peilio geležtė ir atsargiai, „chirurgiškai“ nutaikyta atsidūrė prie pat Vetros veido.

— Dėl Dievo meilės! — suriko Vetra. Tačiau jau buvo per vėlu.

Aukštai ant Didžiosios Gizos piramidės laiptų stovinti moteris pažvelgė žemyn, nusišypsojo ir Šuktelėjo:

— Robertai, paskubėk! Aš jaučiau, kad man reikia tekėti už jaunesnio vyriškio! Jos šypsena buvo magiška.

Robertas iš paskutiniųjų stengėsi neatsilikti, tačiau kojos buvo sunkios lyg akmeninės.

— Palauk, — maldavo jis. — Prašau...

Pamažu jo rega ėmė blaustis. Ausyse ūžė. *Aš žūtbut turiu ją pavyti!* Tačiau kai vėl pažvelgė aukštyn, moteris jau buvo išnykusi. Jos vietoje stypsojo senis išpuvusiais dantimis. Jis žvelgė žemyn suraukęs lūpas ir nutaisęs liūdną veido išraišką. Po akimirkos iš senio krūtinės pasigirdo sielvarto kupina dejonė, kuri nuvilnijo į erdves per dykumą.

Robertas Lengdonas pašoko lovoje, išpiltas prakaito nuo ką tik susapnuoto košmaro. Skambėjo šalia lovos stovintis telefono automatas. Nieko nesuprasdamas jis pakėlė ragelį.

— Klausau.

— Aš ieškau Roberto Lengdono, — išgirdo vyrišką balsą. Lengdonas atsisėdo savo plačioje lovoje ir pamėgino sutelkti mintis.

— Aš... Aš Robertas Lengdonas, — išvebleno, žvilgtelėdamas į prie lovos stovinčio elektroninio laikrodžio ciferblatą. Buvo penkios valandos ir aštuoniolika minučių ryto.

— Aš turiu nedelsiant su jumis susitikti.

— Kas jūs esate?

— Mano vardas Maksimiljanas Koleris. Aš esu branduolinės fizikos specialistas.

— *Kas toks?*— Lengdonas niekaip negalėjo susikaupti. — Ar jūs esate įsitikinęs, kad paskambinote tam Lengdonui, kurio jums reikia?

— Jūs esate Harvardo universiteto religinės ikonologijos profesorius. Parašėte tris knygas simbologijos tematika ir...

— Ar žinote, kiek dabar valandų?

— Aš atsiprašau. Tačiau turiu kai ką, ką jūs būtinai privalote pamatyti. Negaliu apie tai kalbėti telefonu.

Iš Lengdono lūpų išsprūdo visažiniškas atodūsis. Taip jam jau yra buvę, ir ne kartą. Vienas iš nemalonumų, kuriuos tenka iškęsti rašant knygas religinės simbolologijos tematika, yra nesibaigiantys skambučiai religinių fanatikų, ieškančių autoritetinių specialistų, kurie galėtų jiems patvirtinti ar pakomentuoti ką tik Dievo atsiųstą ženklą. Praeitą mėnesį striptizo šokėja iš Oklahomos telefonu žadėjo Lengdonui geriausią seksą jo gyvenime, jei tik skubiai atskrisias pas ją ir ištirsiąs autentiškumą kryžiaus formos pavidalų, magišku būdu atsiradusių ant jos lovos antklodžių. *Tulsos antklodė*, taip šią istoriją pavadino Lengdonas.

— Iš kur jūs gavote mano telefono numerį? — nepaisant ankstyvo meto, Lengdonas stengėsi būti mandagus.

— Internetu, jūsų knygos puslapyje.

Lengdonas susiraukė. Kas jau kas, o jis labai gerai žinojo, kad tame puslapyje jo namų telefono numerio nėra. Vyriškis akivaizdžiai melavo.

— Man būtinai reikia su jumis pasimatyti, — neatlyžo pašnekovas. — Aš jums gerai užmokėsiu.

Lengdonas ėmė niršti.

— Labai atsiprašau, tačiau...

— Jei nedelsdamas išvažiuosite, galite Čia būti per...

— Aš niekur nesiruošiu važiuoti! Dabar penkios valandos ryto! — Lengdonas padėjo telefono ragelį ir griuvo atgal į lovą. Užmerkė akis ir vėl bandė užmigti, tačiau bergždžiai. Iš galvos neišėjo ką tik susapnuotas sapnas. Nebeapsikentęs Lengdonas nenoromis apsivilkė chalata ir nulipo laiptais žemyn.

Robertas Lengdonas basomis šlepsėjo po savo apleistą Viktorijos stiliaus namą Masačusetse ir pasiruošė „ritualinį vaistą nuo nemigos“ — puodelį garuojančios *Nestle Quik*. Ant rytietiško kilimų dryksojo vaiduokliški pro stoglangius išpindusio balandžio mėnulio šviesos atšvaitai. Lengdono kolegos neretai juokaudavo, kad jo namai panašesni į antropologijos muziejų nei į gyvenamą būstą. Visos lentynos buvo prigrūstos religinių atributų, atkeliavusių iš viso pasaulio: *ekuaba* iš Ganos, auksinis kryžius iš Ispanijos, žalsvai melsvo akmens stabukas iš Egėjo jūros pakrantės ir netgi toks retas daiktas kaip pintas šlauniraištis iš Borneo — jauno kario amžinos jaunystės talismanas.

Atsisėdęs ant žalvarinės Maharišio skrynios, Lengdonas ėmė mėgautis šiltu šokoladu. Užmetęs akį į stoglangį, jame išvydo savo atspindį. Jo atvaizdas lange buvo

blyškus, iškraipytas ir priminė vaiduoklį. *Senas vaiduoklis*, dingtelėjo, šį negailestingai lango sudarkytą atspindį suvokdamas kaip priminimą, kad jo jaunatviška dvasia įkalinta mirtingame kiaukute.

Nors ir nepasižymintis ypatingu klasikiniu grožiu, keturiasdešimtmetis Lengdonas turėjo tai, ką jo kolegės įvardijo kaip „erudicinį“ grožį — žilas sruogas vešliuose kaštoniniuose plaukuose, skvarbias mėlynas akis, melodingą ir sodrų balsą, laisvą, savimi pasitikinčio atleto šypseną. Buvęs mokyklos ir koledžo šuolių į vandenį rinktinės narys, Lengdonas iki šiol išsaugojo plaukiko stotą, aukštą ir grakštų, kruopščiai puoselėjamą kasdieninėmis treniruotėmis universiteto baseine — penkiasdešimt kartų pirmyn ir atgal baseino takeliu.

Lengdono draugai jį visuomet laikė truputį keistoku — jiems jis buvo žmogus, pasimetęs tarp kelių šimtmečių. Savaitgaliais jį buvo galima pamatyti vilkintį mėlynus džinsus ir vaikščiojantį po universiteto kiemą, su studentais diskutuojantį apie kompiuterinę grafiką ar religijos istoriją; kartais, skaitydamas paskaitą kokio muziejaus atidarymo iškilių proga, jis pakliūdavo į elitinio meno žurnalo fotoreporterio objektyvą, apsivilkęs vilnoniu švarku ir turkiška berankove liemene.

Lengdonas, griežtas ir disciplinuotas dėstytojas, tuo pačiu buvo vienas nuoširdžiausių „prarastojo grynojo džiaugsmo meno“ išpažinėjų. Jis mėgo pilnavertį poilsį, tuo užsitarnaudamas populiarumą. Vasaros stovyklose studentai jį pravardžiuodavo *Delfinu* — tiek dėl įgimto draugiškumo ir nuoširdumo, tiek dėl jo legendinių šuolių į baseiną nuo bokštelio bei sugebėjimo per vandensvydžio rungtynes įveikti visą priešinkų komandą.

Nūnai Lengdonas vienišas sėdėjo ant skrynios ir susimąstęs žvelgė į tamsią kertę. Staiga namų tylą vėl sudrumstė triukšmas, šį sykį sklidęs ne iš telefono, bet iš fakso aparato. Lengdonas buvo pernelyg mieguistas, kad susierzintų, todėl tik gaižiai nusišypsojo.

„Dievo žmonės, — pagalvojo jis. — Du tūkstančius metų jie laukia nesulaukia savojo Mesijo ir tikriausiai yra pasiryžę, jei reikės, laukti antra tiek.“

Jis tingiai nušlepsėjo į virtuvę ir, palikęs tuščią puodelį, iš lėto sugrįžo į savo ažuolu išdekoruotą kabinetą. Atsiųstoji faksograma gulėjo ant padėklo. Dūšaudamas paėmė iš aparato išlindusį popieriaus lapą ir pažvelgė į jį.

Tą pačią akimirką jį užplūdo šleikštulio banga.

Iš fakso aparato išlindusiame lape buvo matyti žmogaus kūnas. Jis buvo nuogas, o galva — nupjauta ir pasukta taip, kad žiūrėjo visiškai į priešingą pusę. Ant aukos krūtinės buvo matyti baisi išdeginta žymė. Kūnas buvo paženklintas vienu vieninteliu žodžiu. Tą žodį Lengdonas žinojo gerai, labai gerai. Netikėdamas savo akimis, jis spoksojo į išdegintą gotišką šriftą.

— Illuminati, — išlemeno, jausdamas, kaip smarkiai plaka jo širdis. *Negali*

būti...

Iš lėto, bijodamas to, ką gali tekti pripažinti, Lengdonas apsuko faksograma ir vėl pamėgino perskaityti tą antspaudą.

Tą pačią akimirką jam užgniaužė kvapą; Lengdonas pasijuto tarytum parbloktas sunkvežimio. Vargiai galėdamas patikėti savo akimis, jis pasuko faksograma dar devyniasdešimčia laipsnių ir perskaitė įdagą iš viršaus žemyn, o po to — atvirkščiai.

— Iliuminatai, — sušnibždėjo jis.

Priblokštas Lengdonas susmuko kėdėje. Kurį laiką sėdėjo apimtas visiškos vidinės sumaišties. Pamažu atsitokėjo, ir jo dėmesį patraukė mirksinti fakso aparato lemputė, rodanti, kad fakso siuntėjas jo laukia prie savo telefono ragelio, pasiruošęs su juo kalbėtis. Lengdonas ilgai žiūrėjo į mirksinčią raudoną lemputę, o paskui drebedamas pakėlė ragelį.

2

— Ar dabar aš patraukiau jūsų dėmesį? — pasigirdo to paties vyriškio balsas.

— Taip, pone, ir velniškai stipriai. Jūs norite paaiškinti, ką visa tai reiškia?

— Aš mėginau tai padaryti, kai skambinau anksčiau, bet jūs nesiklausėte. — Balsas buvo sausas, mechaniškas. — Aš esu fizikas. Vadovauju tyrimų institutui. Pas mus įvykdyta žmogžudystė. Jūs matėte kūną.

— Kaip mane suradote? — Lengdonas niekaip negalėjo sutelkti dėmesio ir atplėšti minčių nuo gautos nuotraukos.

— Aš jums jau sakiau. Internetas. Jūsų knygos „Iliuminatų menas“ interneto svetainė.

Lengdonas bandė sukaupti mintis. Jo knyga literatų sluoksniuose buvo beveik nežinoma, tačiau jos svetainę bemat aptiko ir apniko interneto naršytojai. Kad ir kaip būtų, skambintojo teiginiai jam vis dar neatrodė bent kiek įtikinami.

— Tame puslapyje nėra jokios privačios informacijos apie mane, — pareiškė jis. — Tuo aš nė kiek neabejoju.

— Savo institute aš turiu interneto specialistų, gebančių „išsunkti“ su vartotojais susijusią informaciją.

Lengdonas buvo nusiteikęs skeptiškai.

— Atrodo, kad jūsų laboratorijos darbuotojai puikiai nusimano apie internetą.

— Mes ir turime nusimanyti, — atšovė pašnekovas. — Mes jį *išradome*.

Kažkuri gaidelė pašnekovo balse įtikino Lengdoną, kad jis nejuokauja.

— Aš turiu jus pamatyti, — nenurimo pašnekovas. — Tai nėra dalykas, kurį būtų galima aptarti telefonu. Mano įstaiga yra vos valandos skrydžio atstumu nuo Bostono.

Lengdonas stovėjo blausiai apšviestame kambaryje ir, paėmęs į rankas, analizavo faksograma. Vaizdas buvo gniaužiantis kvapą, galimas daiktas — bylojantis apie epigrafinį šimtmečio atradimą bei vainikuojantis jo dešimties metų tyrimus.

— Tai skubus reikalas, — balsas ragelyje nedavė atsikvėpti.

16 DAN BROWN

Lengdono akys buvo kaustyte prikaustytos prie antspaudo. *Illuminatai*, skaitė ir skaitė jis užrašą iš kairės į dešinę ir atgal. Jo darbas visuomet buvo susijęs su simboliniu iškasenų ekvivalentu — senais dokumentais ir iš lūpų į lūpas per daugybę kartų perduodamomis istorijomis. Tuo tarpu vaizdas prieš jo akis buvo iš dabarties. Tai buvo esamasis laikas. Jis jautėsi kaip paleontologas, akis į akį susidūręs su gyvu dinosauro.

— Aš leidau sau šiek tiek užbėgti įvykiams už akių ir išsiunčiau jums lėktuvą, — pasakė balsas ragelyje. — Jis bus Bostone po dvidešimties minučių.

Lengdonas jautė, kaip džiūsta burna. *Valandos skrydis...*

— Atleiskite už mano išankstinius veiksmus, — pridūrė balsas. — Man reikia jūsų čionai.

Lengdonas dar kartą pažvelgė į faksogramą — senovinis mitas juodu antspaudo apreikštas ant balto šiandienos kūno. Į galvą lindo baugios išvados. Jis išsiblaškęs žvilgtelėjo į stoglangį. Pro kieme augančius beržus jau skverbėsi pirmosios šviesos užuominos, tačiau tą rytą šis įprastas vaizdas atrodė kažkoks kitoks. Lengdono širdyje grūmėsi keisti varžovai — baimės ir mokslinės euforijos pojūtis. Tačiau jis jau suprato, kad pasirinkimo neturi.

— Jūs laimėjote, — pasakė jis. — Pasakykite, kur laukti lėktuvo.

3

Tuo pat metu už keleto tūkstančių mylių susitiko du vyriškiai. Kambarėje tvyrojo prieblanda. Akmeninės sienos dvelkė viduramžiais.

— *Benvenuto*, — prabilo viršesnysis. Jis sėdėjo šešėlyje ir jo veidas skendėjo prieblandoje. — Ar tau pavyko?

— *Si*, — atsiliepė tamsi figūra. — *Perfettamente*. — Jo žodžiai buvo tvirti tarytum akmenys kambario sienose.

— Ir nekils jokių abejonių, kas už tai atsakingas?

— Jokių.

— Puikumėlis. Ar turi tai, ko prašiau?

Juodos kaip anglis žudiko akys sužibo. Jis išsitraukė sunkų elektroninį prietaisą ir padėjo ant stalo.

Šešėlyje sėdintis žmogus buvo patenkintas. — Tu gerai padirbėjai,

— Man garbė tarnauti brolijai, — atsakė žudikas.

— Antroji dalis prasidės netrukus. Šiek tiek pailsėk. Šį vakarą mes pakeisime pasaulį.

ANGELAI IR DEMONAI

17

Roberto Lengdono „SAAB 900S“ išnirio iš Kalahano tunelio ir netrukus jau buvo rytinėje Bostono prieplaukos pusėje, netoli nuo įvažiavimo į Logano oro uostą. Perskaitęs kryptių rodykles, Lengdonas pasuko į kairę Aviacijos keliu pro senąjį *Eastern Airlines* pastatą. Pavažiavęs šiuo keliu tris šimtus jardų, jis išvydo prieblandoje dunksantį angarą su dideliu skaičiumi „4“. Lengdonas pasuko į stovėjimo aikštelę ir išlipo iš automobilio.

Iš angaro išėjo apvaliaveidis vyriškis mėlyna lakūno eilute.

— Robertas Lengdonas? — draugišku balsu paklausė jis. Vyriškis kalbėjo su keistu akcentu, kurio kilmės Lengdonas negalėjo įvardyti.

— Taip, tai aš, — atsakė Lengdonas, rakindamas automobilį.

— Jūs labai punctualus, — pasakė vyriškis. — Aš ką tik nusileidau. Prašome sekti paskui mane.

Eidamas palei angarą paskui nepažįstamą lakūną, Lengdonas pajuto keistą įtampą. Jis nebuvo praręs prie paslaptinių telefono skambučių ir slaptų susitikimų su nepažįstamais žmonėmis. Nežinodamas ko tikėtis, apsirengė kaip eidamas į auditoriją — chaki spalvos medvilninės kelnės, megztinis aukšta atlenkiama apykakle, tvido švarkas. Jis tebegalvojo apie faksogramą švarko kišenėje, vis dar negalėdamas patikėti tuo, ką joje išvydo.

Atrodo, pilotas pajuto Lengdono nerimą.

— Skrydis jums nesudaro problemų, ar ne, sere?

— Jokių problemų, — atsakė Lengdonas. „Kūnai su įdagais kelia problemų. Skrydį aš tikrai atlaikysiu“, — pagalvojo jis.

Jiedu perėjo visą angarą ir pasuko už kampo.

Išvydęs ant gudronuotos dangos stovintį lėktuvą, Lengdonas sustingo kaip įbestas.

— Mes skrisime *šituo*? Pilotas plačiai nusišypsojo.

— Patinka?

Lengdonas kelias akimirkas tylėdamas stovėjo ir spoksojo į lėktuvą.

— Ar man patinka? Kas čia dabar per velnias?

Priešais juos stovintis lėktuvas buvo milžiniškas. Jo kontūrai šiek tiek priminė didžiulį pleišta, o jis pats — daugkartinio naudojimo kosminį erdvėlaivį, tik stipriai suplotą iš viršaus. Lengdonui pasirodė, kad jis vėl sapnuoja. Ši transporto priemonė atrodė tinkama skraidyti ne daugiau nei koks biuikas. Sparnų beveik nesimatė — tik du trumpi tvirti „pelekai“ fiuzeliažo galinėje dalyje. Ten pat iš fiuzeliažo dygo dvi vertikalios uodegos mentės. Visa kita buvo plikas korpusas. 200 pėdų nuo lėktuvo priekio iki galo — jokių langų ar kitokių angų.

18

DAN BROWN

— Galime pakrauti du šimtus penkiasdešimt tūkstančių kilogramų, — lakūnas kalbėjo apie lėktuvą su tokia meile, kaip tėvas kalba apie savo pirmagimį. — Varomas

skystu vandeniliu. Korpusas iš titano su silicio karbido pluoštu. Traukos ir masės santykis 20:1, kai daugumos reaktyvinių lėktuvų siekia tik 7:1. Direktorius tikriausiai velniškai nekantrauja jus pamatyti. Jis retai kada siunčia savo „didįjį vaikną“.

— Šitas daiktas *skraido*? — paklausė Lengdonas.

— O, taip, — nusijuokė pilotas, vesdamas Lengdoną gudronuota danga prie lėktuvo. — Žinau, atrodo šiek tiek pritrenkiančiai, tačiau jums vertėtų pradėti pratintis prie tokio lėktuvo įvaizdžio. Po penkerių metų šių GCTP — greitaiegių civilinio transporto priemonių — bus visur pilna. Mūsų laboratorija yra viena iš pirmųjų, įsigijusių tokį lėktuvą.

„Turėtų būti nemenka laboratorija“, — pagalvojo Lengdonas.

— Šio lėktuvo prototipas yra „Boeing X-33“, — tęsė pilotas. — Tačiau yra dešimtys kitų: Nacionalinis aerokosminis lėktuvas, rusai turi „Scramjet“, britai — HO-TOL. Ateitis egzistuoja jau šiandien, prireiks tik šiek tiek laiko, kad pasiektų pagrindinius vartotojų sluoksnius. Įprastiniams lėktuvams galite pamažu sakyti sudie.

Lengdonas dvejojdamas nužvelgė skraidomąjį aparatą.

— Ko gero, aš verčiau pasirinkčiau įprastinį lėktuvą. Pilotas mostelėjo laiptelių link.

— Prašome, pone Lengdonai. Žiūrėkite, neužkliūkite.

Po kelių minučių Lengdonas jau sėdėjo tuščiame salone, priekinėje eilėje. Pilotas prisegė jo saugos diržą ir nuėjo į savo kabiną.

Salonas atrodė nuostabiai panašus į komercinio plataus fiuzeliažo lėktuvo saloną. Vienintelis ryškesnis skirtumas buvo tas, kad nebuvo langų, ir todėl Lengdonas jautėsi truputį nejaukiai. Visą gyvenimą jį kamavo lengva klaustrofobijos atmaina — neįveiktas vaikystėje patirtos avarijos pėdsakas.

Lengdono uždarų patalpų baimė nebuvo gniuždanti, gal greičiau erzinanti. Ji pasireiškėdavo gana subtiliais būdais. Sakysime, jis nemėgo užsiiminėti salės sporto šakomis, kaip badmintonas ar skvošas. Noriai sumokėjo apvalią sumelę už savo erdvų Viktorijos stiliaus būstą aukštomis lubomis, nors galėjo pasitenkinti ir kur kas kuklesnėmis patalpomis. Be to, jis spėjo, kad beveik vaikišką prisirišimą prie meno vertybių lėmė muziejams būdingų didelių atvirų patalpų trauka.

Lengdonas pajuto, kaip kažkur po kojomis suriaumojo varikliai, smarkiai suvirpindami visą lėktuvo korpusą. Lengdonas sunkiai nurijo seiles. Iš dunksėjimo jis suprato, kad lėktuvas ima riedėti. Virš galvos įrengtuose garsiakalbiuose suskambo rami kantri stiliaus muzika.

Dusyk supypsėjo Šalimais ant sienos kabantis telefono ragelis. Lengdonas atsi-
liepė.

— Ar jaučiatės patogiai, pone Lengdonai?

— Anaipol.

ANGELAI IR DEMONAI

19

— Atsipalaiduokite. Po valandos būsime ten.

— O kur būtent yra tas *teril* — paklausė Lengdonas, tik dabar suvokęs, kad dar

nežino, kur gabenamas.

— Ženeva, — atsiliepė pilotas, padidindamas variklių trauką. — Mūsų institutas yra Ženevoje.

— Ženeva... — pakartojo Lengdonas, pajutęs šiokią tokią palengvėjimą. — Šiaurinė Niujorko valstijos dalis. Juk mano tėvai gyvena netoli Senekos ežero. Aš ir nežinojau, kad Ženevoje yra fizikos institutas.

Pilotas nusišypsojo.

— Ne Ženeva *Niujorko valstijoje*, pone Lengdonai, bet Ženeva *Šveicarijoje*.

Prireikė ilgo laiko, kad Lengdonas suvoktų tai, ką išgirdo.

— Šveicarija? — perklausė Lengdonas, jausdamas, kaip tankėja ir stiprėja jo pulsas. — Juk sakėte, kad institutas tik už valandos kelio?

— Taip ir yra, pone Lengdonai, — nusijuokė pilotas. — Šio lėktuvo greitis — 15 machų.

5

Žudikas vinguriavo žmonėmis knibždančioje Europos didmiesčio gatvėje. Tai buvo galingas vyras, tamsaus gymio ir pagal savo stotą pribloškiančiai vikrus. Jo raumenys dar buvo neatsipalaidavę po susitikimo įtamos.

„Susitikimas vyko kuo puikiau“, — įtikinėjo jis save. Nors darbdavys taip ir neparodė savo veido, žudikas jautėsi pagerbtas vien jo audiencijos. *Argi tai tikrai buvo praėjus vos penkiolikai dienų po jų pirmojo kontakto?* Žudikas dar atsiminė kiekvieną to telefoninio pokalbio žodį...

— Mano vardas Janusas, — tada prisistatė skambinantysis. — Mes tam tikra prasme esame giminaičiai. Mes turime bendrą priešą. Girdėjau, jūs nuomojate savo igūdžius.

— Tai priklauso nuo to, kam jūs atstovaujate, — atsakė žudikas. Skambinantysis pasakė.

— Tai jūsų humoro stilius? — paklausė žudikas.

— Kaip supratau, esate girdėjęs mūsų vardą, — atsakė pašnekovas.

— Be abejo. Tai juk legendinė brolija.

— Tačiau vis dėlto jūs abejojate, kad aš sakau tiesą.

— Visi žino, kad brolija seniai nebeegzistuoja.

— Tas mitas yra tik mūsų manevras. Pavojingiausias priešas yra tas, kurio niekas nebijo.

— Tai brolija tebegyvuoja? — paklausė žudikas, neatsikratydamas abejonių.

DAN BROWN

— Slapčiausiame pogrindyje nei kada nors anksčiau. Mūsų rankos siekia kiekvieną žmogų ir prasismelkia į kiekvieną organizaciją... Netgi į švenčiausią mūsų nuožmiausių priešų tvirtovę.

— Tai neįmanoma. Jie yra nepažeidžiami.

— Mūsų tikslai siekia toli.
— Nė vieno tikslai negali pasiekti tiek toli.
— Labai greitai tuo patikėsite. Jau pasirodė nepaneigiamas brolijos galybės ženklas. Tai yra vienas vienintelis išdavystės aktas, apie kurį rytoj kalbės visas pasaulis.

— Ką jūs padarėte?

Pašnekovas pasakė.

Žudiko akys išsiplėtė.

— Tai neįvykdoma, — pasakė jis.

Kitą dieną viso pasaulio laikraščiai išėjo su viena ir ta pačia antrašte. Žudikas pagaliau patikėjo.

Dabar, po penkiolikos dienų, žudiko tikėjimas pavirto abejonės šešėlio nepripažįstančiu įsitikinimu. „Brolija gyvuoja, — mąstė jis. — Šį vakarą jie išeis iš pogrindžio ir atskleis savo galią“.

Beeinant gatvėmis, jo juodos akys spindėjo kupinos neeilinio įvykio nuojautos. Jis buvo pakviestas tarnauti vienai iš slapčiausių ir labiausiai prisibijomų kada nors žemėje egzistavusių brolijų. „Jie pasirinko išmintingai“, galvojo jis. Plačiai sklido gandai apie jo mokėjimą laikyti paslaptį ir rankų mirtinumą.

Kol kas jis jiems tarnauja puikiai. Jis atliko užsakytą žmogžudystę ir pristatė Janusui pageidautą daiktą. Dabar Janusui beliko panaudoti savo galią ir užtikrinti, kad tas daiktas atsidurtų reikiamoje vietoje. Ta vieta...

Žudikas negalėjo suprasti, koku būdu Janusas gali atlikti tokią stulbinančią užduotį. Jis akivaizdžiai turėjo turėti ryšių ten, viduje... Brolijos įtaka atrodė esanti neribota.

Janusas, — svarstė žudikas. — Akivaizdu, kad tai yra slapyvardis. Ar tai siejasi su dviveidžiu senovės romėnų dievu, o gal su vienu iš Saturno palydovų? Tačiau tai neturėjo kokios nors reikšmės. Kad ir kokia būtų buvusi jo slapyvardžio kilmė, Janusas turėjo neišmatuojamą valdžią. Tai jis įrodė, įrodė nepalikdamas nė menkiausios abejonės.

Žingsniuodamas žudikas įsivaizdavo, kaip jo protėviai iš dangaus žvelgia į jį ir šypsosi. Šiandien jis tęsia jų kovą, jis kovoja su tuo pačiu priešu, su kuriuo jie kovojo amžių amžius, nuo pat vienuolikto šimtmečio, kai kryžiuočių pulkai nusiaubė jo kraštą, prievartaudami ir žudydami ištisas gentis kaip nešvarias ir nevertas egzistuoti, su fame sulygindami jų šventyklas bei išniekindami jų dievus. Jo protėviai, siekdami išlikti, suformavo nedidelę, tačiau mirtį nešančią armiją. Ši armija išgarsėjo visame krašte, nes buvo suformuota iš didelių savo darbo meistrų, kurie slapčia klajojo po kraštą žudydami kiekvieną sutiktą priešą. Jie išgarsėjo ne tik žiauriomis žmogžudystėmis, bet ir tuo, kad švėsdami žudynes pasinerdavo į narkotinį transą. Jam pasiekti jie vartodavo stiprų narkotiką, kurį vadino hašišu.

ANGELAI IR DEMONAI

21

Garsui apie juos sklindant vis plačiau, mirtį nesantieji vyrai imti vadinti vienu žodžiu — *hasasinais*, tai yra — hašišo vartotojai. Žodis *hassassin* beveik visose

pasaulio kalbose tapo mirties sinonimu. Įsitvirtino jis ir šiuolaikinėje anglų kalboje, tačiau, kaip ir žudymo amatas, evoliucionavo ir dabar skamba — *assassin*.

6

Po šešiasdešimt keturių minučių abejonių Robertas Lengdonas, lengvo skrydžio sindromo kamuojamas, nulipo trapo laipteliais ant saulės įkaitinto oro uosto grunto. Stiprus brizas kilnojo jo tvido švarko atlapus. Aplinkui plytintis peizažas atrodė nuostabus. Jis apžvelgė besidriekiančias sodriai žalias pievas, kylančias iki pat snieguotų kalnų viršūnių.

— *Aš sapnuoju*, — sumurmėjo pats sau. — *Po minutės kitos atsibusiu.*

— Sveiki atvykę į Šveicariją, — pasveikino pilotas, stengdamasis perrėkti skystu vandeniliu varomų X-33 variklių griaudėjimą.

Lengdonas pažvelgė į savo rankinį laikrodį, kuris rodė septynias valandas ir septynias minutes ryto.

— Jūs ką tik kirtote šešias laiko juostas, — perspėjo pilotas — Dabar čia yra truputis po pirmos, vidurdienis.

Lengdonas pasuko savo laikrodį.

— Kaip jaučiatės? Jis patrynė pilvą.

— Kaip prisivalgęs putų polistireno. Pilotas linktelėjo.

— Aukščio liga. Mes skridome šešiasdešimties tūkstančių pėdų aukštyje. Ten jūs svėrėte trisdešimčia procentų mažiau. Galite džiaugtis, kad tai buvo tik nedidelis šuoliukas. Jei būtume skridę į Tokiją, šį aparatą būčiau pakėlęs į šimto mylių aukštį. Tada viduriai iš tiesų gali apsiversti.

Lengdonas geibiai linktelėjo ir nusprendė laikyti save laimės kūdikiu. Viską įvertinus, skrydis iš tiesų be galo priminė paprasčiausią. Neskaičiuojant kaulus gniuždančio pagreičio pakilimo metu, bendri skrydžio išgyvenimai atrodė labai tipiški — kartkartėmis nedideli turbulenciniai suvirpėjimai, keli juntami slėgimo mažėjimo etapai kilimo metu, tačiau nieko tokio, kas leistų spėti, kad jie judėjo sunkiai suvokiamu 11 000 mylių per valandą greičiu.

Aptarnauti nusileidusio X-33 atskubėjo keli techninio personalo darbuotojai. Pilotas palydėjo Lengdoną į juodą pežo sedaną, stovintį aikštelėje šalia oro uosto dispečerines. Po kelių akimirų jis jau lėkė slėnį kertančiu asfaltuotu keliu. Tolumoje buvo matyti padūmavę pastatų kontūrai. Pro šalį susiliejusios į ištisinę žalumą skriejo vešlia žole apžėlusios lygumos.

22

DAN BROWN

Lengdonas suglumęs stebėjo, kaip spidometro rodyklė virpa ties 170 kilometrų per valandą riba — taigi, daugiau kaip 100 mylių per valandą. „Kas šis vaikinasis ir kodėl jis taip lekia?“ — negalėjo suprasti.

— Iki instituto penki kilometrai, — pranešė vairuotojas. — Būsime tenai po dviejų minučių.

Lengdonas bergždžiai graibėsi ieškodamas saugos diržo. *Kodėl tu dviejų minučių nepavertus trimis ir nenuvažiavus ten gyviems?* Automobilis lėkė toliau.

— Ar mėgstate Rebą? — paklausė vairuotojas, įstumdamas kasetę į lizdą. Pasigirdo dainuojančios moters balsas. „Tai tik baimė būti vienišam...“ „Jokios baimės nėra“, — mintims staiga nuklydus į šalį, pagalvojo Lengdonas.

Jo bendradarbės neretai pasiūlydavo, kad jo muziejinės vertės daiktų kolekcija esanti tik akivaizdus mėginimas kaip nors užpildyti tuščius namus, namus, kuriuos, jų teigimu, nepalyginamai geriau užpildytų viena vienintelė moteris. Lengdonas šias pašaipas nuleisdavo juokais, sakydamas, kad gyvenime jis ir taip turi tris meiles — simbologiją, vandensvydį ir viengungystę. Pastaroji jam suteikianti laisvę nevaržomai keliauti po pasaulį, eiti miegoti kada panorėjus ir mėgautis ramiomis naktimis savo kabinete su brendžiu ir gera knyga rankose.

— Mes esame kaip nedidelis miestelis, — pasakė vairuotojas, išblaškydamas Lengdono svajas. — Ne tik laboratorijos. Turime supermarketus, ligoninę, netgi kino teatrą.

Lengdonas linktelėjo ir pažvelgė į priešakyje bekylančias pastatų džiungles.

— Beje, — pridėjo vairuotojas, — mes turime didžiausią pasaulyje mašiną.

— Iš tiesų? — abejingai paklausė Lengdonas, dairymasis pro langus.

— Čia jūs jos nepamatysite, sere, — nusijuokė vairuotojas. — Reikia nusileisti šešis aukštus po žeme.

Dar ko nors paklausti Lengdonas nebeturėjo laiko. Pilotas neįspėjęs nuspaudė stabdžius. Automobilis čiūžtelėjęs sustojo prie sustiprinto patikrinimo posto.

Lengdonas perskaitė automobilio priešakyje esantį ženklą. SECURITE. ARRETEZ. Staiga jį užplūdo panikos banga.

— O Dieve! Aš pamiršau pasiimti savo pasą!

— Paso nereikia, — nuramino jį vairuotojas. — Mes esame sudarę neterminuotą sutartį su Šveicarijos vyriausybe.

Lengdonas sutrikęs stebėjo, kaip vairuotojas padavė sargybiniui savo identifikacijos kortelę. Sargybinis įdėjo ją į elektroninį patikrinimo įrenginį ir netrukus užsidegė žalia lemputė.

— Keleivio pavardė?

— Robertas Lengdonas, — atsakė vairuotojas.

— Kieno svečias?

— Direktorius.

Sargybinis suraukė antakius. Jis pavartė vairuotojo pateiktą kompiuteriu atspausdintą lapą ir palygino duomenis su esančiais jo kompiuterio ekrane. Tuomet sugrįžo prie langelio.

ANGELAI IR DEMONAI

23

— Linkiu maloniai pasisvečiuoti, pone Lengdonai.

Automobilis vėl įnirtingai atsiplėšė iš vietos ir skriste nuskrido dar 200 jardų vingiuotu keliu, vedančiu prie pagrindinio įėjimo į institutą. Priešakyje dunksojo stačiakampis ultramodernus statinys iš plieno ir stiklo. Lengdoną sužavėjo be galo

ažūrinis pastato stilius. Jis visuomet domėjosi architektūra ir laikė ją savo hobiu.

— Stiklo katedra, — pranešė vairuotojas.

— Bažnyčia?

— Po velnių, ne. Bažnyčia — tai vienas iš tų dalykų, kurių čia nėra. Šio miesto religija yra fizika. Čia gali minėti Viešpaties vardą be reikalo tiek kartų, kiek patinka, — nusikvatojo jis, — tik šiukštu neižaisk kokio kvarko ar mezonų.

Lengdonas suglumęs sėdėjo automobilyje. *Kvarkai ir mezonai? Nėra pasienio kontrolės? 15 machų greitį pasiekiantys lėktuvai? Kas per vieni tie vaikinai YRA? Tuo tarpu vairuotojas apsuko automobilį ir sustojo priešais stiklo pastatą. Atsakymas buvo išgraviruotas šalia įėjimo įtaisytoje granito plokštėje:*

(CERN)
CONSEIL EUROPÉEN POUR LA RECHERCHE
NUCLÉAIRE

— Branduoliniai tyrimai? — paklausė Lengdonas, neabejodamas, kad užrašą suprato teisingai.

Vairuotojas į klausimą neatsakė. Pasilenkęs į priekį, jis rūpestingai reguliavo automobilio magnetolą.

— Tai jūsų kelionės tikslas. Direktorius jus pasitiks prie šio įėjimo.

Lengdonas išvydo, kaip nuo pastato atsiskyrė invalido vežimėlis su jame sėdinčiu žmogumi. Iš pažiūros jis atrodė neseniai pradėjęs šeštą dešimtį. Sulykęs ir visiškai plikas, griežtais kampuotais žandikauliais, dėvėjo baltą laboratorijos chalātą ir avėjo juodus batus, tvirtai įremtus į vežimėlio krėslo pakojį. Netgi per atstumą jo akys atrodė negyvos — tarytumėi du pilki akmenys.

— Ar tai jis? — paklausė Lengdonas. Vairuotojas patylėjo ir pažvelgė į Lengdoną.

— Ką gi, aš turiu važiuoti, — galiausiai pasakė ir nusišypsojo nieko gera nelemiančia šypsena. — Taip, tai jis.

Nežinodamas, ko tikėtis, Lengdonas išlipo iš automobilio.

Žmogus vežimėlyje pasuko Lengdono link ir ištiesė jam šaltą ir drėgną ranką.

— Ponas Lengdonas? Mudu kalbėjomės telefonu. Mano vardas yra Maksimiljanas Koleris.

7

Maksimiljanas Koleris, CERN generalinis direktorius, už nugaros buvo vadinas *Konig* — karaliumi. Šis titulas išreiškė ne pagarbą, o greičiau baimę šiai figūrai,

24

DAN BROWN

kuri valdė savo dominiją iš invalido vežimėlio sosto. Nors asmeniškai jį tepažinojo vos keletas žmonių, kiekvienas CERN darbuotojas žinojo baisią jo

suluošinimo istoriją. Todėl vos keli tebuvo linkę jam prikišti jo atšiaurumą ar fanatišką atsidavimą fundamentaliajam mokslui.

Jau po pirmųjų akimirų Kolerio draugijoje Lengdonas pajuto, kad direktorius yra žmogus, mėgstantis išlaikyti distanciją. Lengdonas vos spėjo eiti paskui elektrinį vežimėlį, tyliai riedantį link pagrindinio įėjimo. Tokio invalido vežimėlio Lengdonas niekuomet nebuvo matęs. Jis buvo tiesiog pagrūstas elektronikos: mobilusis telefonas, pranešimų gavimo ir siuntimo sistema, kompiuterio ekranas, netgi maža belaidė videokamera. Mobilusis karaliaus Kolerio vadovavimo centras.

Lengdonas įžengė paskui vežimėlį į erdvų pagrindinį CERN vestibulį.

— *Stiklo katedra*, — mąsliai pats sau sumurmėjo, žvelgdamas aukštyn į dangų. Virš galvos vidurdienio saulėje žvilgėjo melsvo stiklo stogas, iš atspindžių ore sukurdamas sudėtingas šviesos figūras, suteikiančias patalpai didingumo įspūdį. Siauri kampuoti šešėliai lyg kraujagyslės leidosi baltomis keraminėmis sienomis iki pat marmurinių grindų. Ore tvyrojo švaros ir sterilumo kvapas. Pro šali skubiai praėjo keletas mokslininkų; jų žingsniai atsikartojančiais aidais vilnijo kiekvieną garsą rezonuojančioje patalpoje.

— Prašome štai čia, pone Lengdonai. — Kolerio balsas atrodė sintetinis, beveik kaip kompiuterio. Tartis buvo aštri ir preciziška, kaip ir veido bruožai. Nusikosėjęs ir nubraukęs burną balta nosine, jis pakėlė negyvas pilkas akis į Lengdoną. — Paskubėkime. — Jo vežimėlis skriste skrido marmuro plokštėmis išklotomis grindimis.

Lengdonas sekė paskui vežimėlį nesibaigiančiais koridoriais, besišaiojančiais nuo pagrindinio atriumo. Kiekvienas koridorius knibždėte knibždėjo žmonių. Išvydę Kolerį, darbuotojai žvelgė į jį su neapsimestine nuostaba, tarytum negalėdami suprasti, kaip šis luošas žmogus sugeba vadovauti tokiai didžiulei kompanijai.

— Man gėda prisipažinti, — surizikavo Lengdonas, mėgindamas užmegzti pokalbį, — tačiau aš niekados negirdėjau apie CERN.

— Nenuostabu, — atsakė Koleris, ir ši trumpa replika bei po jos sekusi pauzė buvo labai iškalbina. — Dauguma amerikiečių Europos nelaiko pasaulio mokslo tyrimų lydere. Jie mus traktuoja tik kaip žavingą prekybinį kvartalą. Keistas įsitikinimas, jei prisiminsime tautybes tokių žmonių kaip Einšteinas, Galilėjus ir Niutonas.

Lengdonas nežinojo, kaip reaguoti į šiuos žodžius. Iš švarko kišenės išsitraukęs gautą faksogramą, jis mėgino teirautis:

— Šis žmogus nuotraukoje — gal jūs galėtumėte... Koleris nutraukė griežtu rankos mostu.

— Prašyčiau.. Ne čia. Dabar aš jus ir vedu prie jo. — Ištiesęs ranką, jis paprašė: — Malonėkite man šitą atiduoti.

Lengdonas atidavė faksogramą ir nutilęs sekė įkandin Kolerio.

Koleris pasuko stačiu kampu į kairę; jiedu pateko į koridoriaus išplatėjimą, savotišką salę, kurios sienos buvo nukabinėtos apdovanojimų ir padėkos raštais. Iš

ANGELAI IR DEMONAI

25

jų išsiskyrė ypač didelė bronzinė plokštė. Sulėtinęs žingsnį, Lengdonas suspėjo perskaityti joje užrašytus žodžius:

ARS ELECTRONICA APDOVANOJIMAS

Už kultūrinės inovacijos skaitmeniniame amžiuje

Skiriamas Timui Berners Lee ir CERN

už PASAULINIO TINKLO išradimą

Po velnių, pagalvojo Lengdonas, skaitydamas tekstą. *Tas vaikinys nejuokavo*. Pasaulinį tinklą Lengdonas visuomet manė esant amerikiečių išradimą. Vis dėlto jo žinios apie internetą buvo labai paviršutiniškos — apsiribojo jo knygos svetaine ir atsitiktiniais panašymais senuoju „Makintošu“ po Luvro ar El Prado muziejus.

— Pasaulinis tinklas, — pasakė Koleris, vėl nusikosėdamas ir nusišluostydamas burną servetėle, — gimė čionai. Iš pradžių tai buvo tinklas, jungiantis šios įstaigos kompiuteriuose esančias svetaines. Jis leido įvairių departamentų mokslininkams tarpusavyje dalytis kasdieniniais atradimais. Be abejo, visame pasaulyje vyrauja įsitikinimas, kad pasaulinis tinklas yra JAV technologija.

— Kodėl nesistengiate šios neteisybės atitaisyti? — paklausė Lengdonas, sekdamas paskui vežimėlį.

Koleris gūžtelėjo pečiais, parodydamas akivaizdų abejingumą.

— Smulkus nesusipratimas dėl menkos technologinės inovacijos autorystės. CERN yra nepalyginamai didesnis nei pasaulinis kompiuterių tinklas. Mūsų mokslininkai beveik kasdien kuria stebuklus.

Lengdonas pažvelgė į Kolerį klausiamu žvilgsniu. *Stebuklai?* Žodis „stebuklas“ tikrai neturėtų figūruoti fundamentalaus mokslo Šventovėje dirbančio žmogaus žodyne. *Stebuklai* priklauso teistinės pasaulėžiūros sričiai.

— Jūs atrodote nusiteikę skeptiškai, — pasakė Koleris. — Aš maniau, kad jūs, kaip religijos simbolikos tyrinėtojas, esate religingas. Tai netikite stebuklais?

— Aš skeptiškai žiūriu į stebuklus, — atsakė Lengdonas. — *Ypač tuos, kurie vyksta mokslininkų laboratorijose.*

— Tikriausiai parinkau neteisingą terminą. Aš paprasčiausiai norėjau kalbėti jūsų kalba.

— Mano kalba? — Lengdonas akimoju pasijuto užgautas. — Nenoriu jūsų nuvilti, sere, tačiau aš tik *tyrinėju* religinę simboliką: esu mokslininkas, ne šventikas.

Koleris staiga pristabdė vežimėlį ir pasisuko į Lengdoną, o jo žvilgsnis Šiek tiek sušvelnėjo.

— Žinoma. Kaip aš nepagalvojau. Žmogui nebūtina pačiam sirgti vėžiu, norint tyrinėti šios ligos simptomus.

Lengdonas niekuomet nebuvo girdėjęs, kad kas nors šią parabolę taip suformuluotų.

26

DAN BROWN

Jiedu pajudėjo toliau. Koleris linktelėjo, tarytum išreikšdamas pripažinimą, ir pasakė:

— Spėju, kad mes vienas kitą puikiai suprasime, pone Lengdonai.

Kažkodėl Lengdonas tuo suabejojo.

Po kurio laiko Lengdonas ėmė girdėti kažkur iš viršaus atsklindantį ir tolydžio stiprėjantį dundesį. Su kiekvienu žingsniu garsas darėsi vis aiškesnis; atrodė, kad tas dundesys virpina netgi sienas. Buvo panašu, kad jis sklinda iš koridoriaus galo, kurio link jiedu ėjo.

— Kas tai? — neiškętęs paklausė Lengdonas, jau turėdamas šaukte šaukti. Jam rodėsi, kad jie artinasi prie besiveržiančio ugnikalnio.

— Laisvojo kritimo vamzdis, — atsakė Koleris, nepateikdamas daugiau jokių paaiškinimų, o jo duslus balsas, tarsi pramušęs triukšmą, lengvai pasiekė Lengdono ausis.

Lengdonas daugiau nebeklausinėjo. Jis buvo pavargęs, o ir Maksimiljanas Koleris neatrodė besistengiąs savo svetingumu užkariauti svečio prielankumą. Lengdonas priminė sau, dėl ko jis čia atvyko. *Illuminatai*. Jis pamėgino įsivaizduoti, kad kažkur šioje milžiniškoje įstaigoje guli kūnas... Kūnas su išdegintu simboliu, kurį išvysti jis ką tik atskrido 3000 mylių.

Jiems besiantinant prie koridoriaus galo, griaudėjimas tapo beveik kurtinantis; virpesys per Lengdono padus drebino visą kūną. Pasukus už kampo, dešinėje Lengdonas išvydo savotišką stebėjimo postą. Lenktoje sienoje buvo įmontuoti keturi storo stiklo langai, primenantys povandeninio laivo iliuminatorius. Lengdonas sustojo ir pažvelgė pro vieną iš jų.

Profesorius Robertas Lengdonas gyvenime buvo prisižiūrėjęs gana daug keistų dalykų, tačiau tai, ką matė dabar, paradoksalamu toli pranoko visą jo ankstesnę patirtį. Jis netgi keletą kartų sumirksėjo, įtardamas, kad tai, ką mato, yra haliucinacijos. Prieš jo akis plytėjo milžiniška apskrita salė. Jos viduje tarytum besvoriai skrajojo žmonės. Trys žmonės. Vienas iš jų pamojavo ranka ir ore atliko kūlverstį. „O Dieve, — pagalvojo jis. — Aš tikriausiai stebuklą šalyje“. Patalpos grindys buvo iš tinklo, tarytum milžiniškame vištų narve. Žemiau žvilgėjo didžiulės metalinės besisukančios propelerio mentės.

— Laisvojo kritimo vamzdis, — pasakė Koleris, stabtelėjęs ir laukdamas Lengdono. — Laisvas kritimas patalpoje. Puikiai pašalina stresą ir įtampą. Tai paprasčiausias vertikalaus oro srauto tunelis.

Lengdonas susižavėjęs negalėjo atplėšti akių nuo reginio. Viena apkūni moteris prasklendė pro pat iliuminatorių. Nors šiek tiek blaškoma oro srovių, ji nusišypsojo visa burna ir parodė Lengdonui aukštyn iškeltą nykštį. Lengdonas geibiai nusišypsojo, taip pat parodė jai iškeltą nykštį ir pagalvojo, ar ši moteris žino, jog tai senovinis falo simbolis, išreiškiantis vyrišką jėgą ir potenciją.

ANGELAI IR DEMONAI

27

Apkūnioji moteris, kaip pastebėjo Lengdonas, vienintelė iš trijų turėjo išskleidusi miniatiūrinį parašiutą. Medžiagos skiautė kaip žaisliukas plaikstėsi jai už nugaros.

— Kam tas jos parašiutėlis? — paklausė Lengdonas. — Juk jo skersmuo nebus didesnis nei jarda.

— Oro pasipriešinimui padidinti, — atsakė Koleris. — Sumažina kritimo greitį

ir propeleris gali vėl ją pakelti. — Jis vėl leidosi koridoriumi pirmyn. — Vienas kvadratinis audinio jardas sulėtina kūno kritimo greitį beveik dvidešimčia procentų.

Lengdonas abejingai linktelėjo galvą.

Jis nė neįtarė, kad tos pačios dienos vakarą, visiškai kitoje šalyje, už kelių šimtų mylių nuo čia, ši informacija išgelbės jam gyvybę.

8

Kai Koleris ir Lengdonas, perėję pagrindinį CERN kompleksą, pagaliau vėl išvydo skaisčios Šveicarijos saulės nutviekstus laukus, Lengdonas pasijuto taip, tarytum jau būtų parskraidintas namo. Prieš jį atsivėręs vaizdas daug kuo priminė kokio šiaurinių valstijų universiteto miestelį.

Žolėtas šlaitas kaskadomis leidosi į plačią lygumą, kurioje šen bei ten buvo matyti plytiniai bendrabučiai, driekėsi pėsčiųjų takeliai ir grupelėmis augo cukriniai klevai. Bendrabučių duris varstė mokslininkus primenantys žmonės, nešini knygų pundais. Tarytum pabrėždami šalimais tvyrančią akademinę atmosferą, du ilgaplaukiai hipiai pievelėje svaidė skraidančiąją lėkštę, sykiu mėgaudamiesi pro atvirą bendrabučio langą sklindančia Malerio Ketvirtąja simfonija.

— Tai mūsų darbuotojų bendrabučiai, — paaiškino Koleris, pasukdamas savo vežimėlį pastatų link. — Institute dirba daugiau kaip trys tūkstančiai fizikų. CERN be vargo įdarbina daugiau kaip pusę viso pasaulio atominės fizikos specialistų — šviesiausius pasaulio protus iš Vokietijos, Japonijos, Italijos, Olandijos ir t. t. Čia dirbantys fizikai atstovauja daugiau kaip penkiems Šimtams universitetų ir šešiasdešimčiai tautybių.

— Kaip jie bendrauja tarpusavyje? — negalėjo atsistebėti Lengdonas.

— Be abejo, angliškai. Tai tarptautinė mokslo kalba.

Lengdonas buvo daug kartų girdėjęs, kad universali mokslo kalba yra *matematika*, tačiau buvo pernelyg pavargęs, kad leistųsi į diskusiją. Jis klusniai ėjo taku šalia Kolerio vežimėlio.

Jiems besileidžiant į slėnį, pro šalį ristele prabėgo jaunas vaikinąs. Ant jo trumparankovių marškinėlių puikavosi užrašas: NĖRA VALIOS — NĖRA ŠLOVĖS!

Nieko nesuprasdamas Lengdonas žvelgė jam įkandin.

— Valios?

28

DAN BROWN

— Bendroji vieningoji teorija¹, — paaiškino Koleris. — *Viską* paaiškinanti teorija.

— Supratau, — atsakė Lengdonas, nieko taip ir nesuprasdamas.

— Ar esate susipažinęs su elementariųjų dalelių fizika, pone Lengdonai?

¹ Žodžių žaismas: gut *angl.* — valia; GUT (*angl.* General Unified Theory — Bendroji Vieningoji Teorija).

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Aš esu susipažinęs su bendrąja fizika — krintančiais kūnais, kūnų sąveika ir panašiais dalykais. — Jo daugiametė šuolių nuo bokšto į vandenį patirtis iškiepjo pagarbą pagreičiui ir neįveikiamai gravitacijos jėgai. — Elementariųjų dalelių fizika tyrinėja atomus, ar ne?

Koleris papurtė galvą.

— Atomai palyginus su tuo, ką mes tyrinėjame, yra kaip planetos. Mūsų dėmesio objektas — atomo *branduolys*, kuris sudaro vos dešimtąją atomo dalį. — Jis vėl nusikosėjo; jo nuolatinis kosėjimas Lengdonui pasirodė liguistas. — CERN dirbantys vyrai ir moterys ieško atsakymų į pačius fundamentaliausius klausimus, kuriuos žmonės kelia nuo seniausių laikų. Iš kur mes atėjome? Iš ko mes sudaryti?

— Ir šių atsakymų galima ieškoti fizikos laboratorijoje?

— Atrodo, jūs nustebote?

— Taip. Šie klausimai, manau, yra dvasinės prigimties.

— Pone Lengdonai, visi klausimai kadaise buvo dvasinės prigimties. Nuo laikų pradžios dvasingumas ir religija užpildė tas erdves, kurių nebuvo pajėgus užpildyti mokslas. Kadaise ir saulės tekėjimas bei leidimasis buvo įvardijamas kaip dievo *Helijo* važinėjimas per dangų liepsnojančiu vežimu. Žemės drebėjimai ir cunamiai buvo priskiriami Poseidono veiklos sričiai. Dabar mokslas įrodė, kad tie dievai buvo apsišaukėliai. Greitai bus įrodyta, kad visi dievai yra apsišaukėliai. Mokslas dabar pateikia atsakymus beveik į visus klausimus, kokius tik žmogus gali sugalvoti. Liko tik keletas klausimų, ir tai yra ezoteriniai klausimai. Iš kur mes atėjome? Ką mes čia veikiamo? Kokia yra gyvenimo ir visatos prasmė?

Lengdonas buvo sužavėtas.

— Ir visa tai yra klausimai, į kuriuos CERN mėgina ieškoti atsakymų?

— Truputį pataisyčiau. Tai klausimai, į kuriuos mes *ieškome* atsakymų.

Lengdonas nutilo. Dabar jiedu ėjo pro stačiakampiais kiemais apjuostus darbuotojų bendrabučius. Beeinant per vieną kiemą, virš jų galvų praskrido plastikinė skraidančioji lėkštė ir čiūžtelėjusi nusileido ant takelio tiesiai priešais juos. Koleris, nekreipdamas į ją dėmesio, važiavo toliau.

Iš kiemo pasigirdo šūksnis:

— *S'il vous plait!*

Lengdonas atsisuko. Jam ranka mojavo pagyvenęs žilas vyriškis, ant kurio treningo buvo užrašyta: COLLEGE PARIS. Lengdonas pakėlė lėkštę ir meistriškai pasiuntė atgal. Vyriškis pagavo ją vienu pirštu ir keletą kartų apsukęs per petį švystelėjo savo partneriui.

— *Merci!* — šūktelėjo jis Lengdonui.

— Sveikinu, — pasakė Koleris, kai Lengdonas jį pasivijo. — Jūs ką tik sužaidėte su Nobelio premijos laureatu Džordžu Čarpaku, proporcingosios daugialaidės kameros išradėju.

Lengdonas linktelėjo. *Mano laimingoji diena*, pagalvojo jis.

Dar po trijų minučių Koleris ir Lengdonas pasiekė kelionės tikslą — didelį,

išpuoselėtą bendrabutį, stovintį drebulių giraitėje. Palyginti su kitais statiniais, šis atrodė ganėtinai prabangus. Šalia įėjimo gulinčiame akmenyje buvo iškalta: PASTA-TAS C.

Vaizdingas pavadinimas, pagalvojo Lengdonas.

Tačiau, nepaisant sterilaus pavadinimo, pastatas C užkliudė Lengdono architektūrinę gyslelę. Tai buvo konservatyvus ir solidus raudonų plytų fasado namas su dekoratyvia baliustrada, rėminamas simetriškų subtiliai nugenėtų gyvatvorių. Durų link vedantis akmenimis grįstas takelis spraudėsi tarp dviejų marmurinių kolonų, ant vienos iš kurių buvo priklijuotas lipnus popierėlis su užrašu:

ŠI KOLONA YRA JONĖNINĖ

„Fizikas neišprusėlis?“ — pagalvojo Lengdonas, žvelgdamas į koloną ir tyliai sukikendamas.

— Man malonu matyti, kad netgi įžymūs fizikai daro klaidas.

Kleris sužiuro į jį.

— Kaip tai suprasti?

— Tas, kas užrašė šiuos žodžius, padarė klaidą. Ši kolona nėra jonėninė. Jonėninės kolonos bet kuriame aukštyje yra vienodo diametro, o ši — nulaibėjanti. Tai graikiška dorėninė kolona. Dažna klaida.

Kleris nė nešyptelėjo.

— Užrašo autorius pajuokavo, pone Lengdonai. *Jonėninė* reiškia turinti daug jonų — elektriškai pakrautų dalelių². Jų turi dauguma objektų.

Lengdonas atsigręžęs pažvelgė į koloną ir atsiduso.

Net ir išlipęs iš lifto pastato C viršutiniajame aukšte, Lengdonas vis dar tebesijautė kvailai. Jis nusekė paskui Klerį prabangiai įrengtu koridoriumi. Dekoracijos jį

DAN BROWN

nustebino — jos buvo kupinos prancūzų kolonistų dvasios: vyšninis kilimas, porcelianinė vaza ant grindų, raišyti medžio papuošimai.

— Mes stengiamės užtikrinti, kad mūsų samdomi mokslininkai čia jaustųsi komfortabiliai, — paaiškino Kleris.

Akivaizdu, pagalvojo Lengdonas.

— Ar tas faksogramoje pavaizduotas žmogus čia gyveno? Ar tai buvo vienas iš svarbiausių jūsų darbuotojų?

— Būtent, — pasakė Kleris. — Šį rytą jis neatėjo į susitikimą su manimi ir nereagavo į mano klausimus savo kompiuterio svetainėje. Atėjęs suradau jį negyvą jo kambaryje.

Lengdoną staiga nukratė šiurpas — suvokė, kad tuojau pamatys negyvo žmogaus kūną. Jo skrandis niekuomet nebuvo pernelyg stiprus. Šią savo silpnybę jis aptiko

² Anglų k. žodis *ionic* turi dvi reikšmes: joninis ir jonėninis. *Vert.*

dar mokydamasis menų fakultete, kai dėstytojas pasakojo auditorijoje susirinkusiems studentams, jog Leonardas da Vinčis žmogaus anatomijos žinias sukaupė ekshumuodamas kūnus ir peiliu mėsinėdamas jų muskulatūrą.

Koleris nuvedė Lengdoną į patį koridoriaus galą. Čia buvo vienintelės durys.

— Palėpė, kaip jūs tikriausiai pasakytumėte, — pasakė Koleris, nuo kaktos nubraukdamas prakaito lašelius.

Lengdonas žvelgė į ažuolines duris. Ant jų buvo pritvirtinta metalinė plokštelė su užrašu:

LEONARDAS VETRA

— Leonardui Vetrai, — pasakė Koleris, — kitą savaitę būtų suėję penkiasdešimt aštuoneri. Jis buvo vienas pačių iškiliausių mūsų laikų mokslininkų. Jo mirtis yra didžiulė netektis mokslui.

Akimirką Lengdonui pasirodė, kad bejausmiame Kolerio veide šmėstelėjo emocijų šešėlis. Tačiau jis dingo taip pat staiga, kaip ir atsirado. Koleris įkišo ranką į kišenę, išsitraukė didžiulį raktų ryšulį ir ėmė jį naršyti.

Staiga Lengdonui į galvą dingtelėjo netikėta mintis. Pastatas atrodė visiškai tuščias. Kodėl?

— Kur žmonės? — paklausė jis. Ko jau ko, o absoliučios ramybės Lengdonas mažiausiai tikėjosi išvysti žmogžudystės vietoje.

— Kiti bendrabučio gyventojai dirba laboratorijose, — atsakė Koleris, pagaliau suradęs raktą.

— Aš turiu omenyje *policiją*, — paaiškino Lengdonas. — Ar ji jau išvažiavo? Iškelta Kolerio ranka su raktu kuriam laikui sustingo.

— Policija?

Lengdono akys susitiko su direktoriaus akimis.

— Policija. Atsiuntėte man faksą su nužudyto žmogaus nuotrauka. Jūs *turėjote* pakviesti policiją.

— Jokiu būdu ne.

ANGELAI IR DEMONAI

31

— Ką?

Pilkos Kolerio akys pasidarė dygios.

— Situacija yra sudėtinga, pone Lengdonai. Lengdonas pajuto nerimo bangą.

— Bet... kažkas daugiau juk žino apie tai!

— Taip. Leonardo įdukra. Ji taip pat fizikė, dirbanti CERN. Ji ir jos tėvas dirba vienoje laboratorijoje. Jie buvo partneriai. Ponia Vetra šią savaitę yra išvykusi į mokslinę ekspediciją. Aš jai pranešiau apie tėvo mirtį, ir šiuo metu ji grįžta.

— Tačiau juk žmogus yra nužud...

— Formalus tyrimas, — tvirtu balsu pasakė Koleris, — bus atliktas. Tačiau jis tikriausiai apsiribos Vetros laboratorijos apieškojimu — tai vieta, kurią jis ir jo dukra laikė labiausiai privačia teritorija. Tad Leonardo kūnas palauks, kol sugrįš ponia Vetra.

Manau, privalau jai suteikti bent jau šį diskretiškumo minimumą.

Koleris pasuko raktą.

Vos tik atsivėrė durys, į koridorių įsiveržė ledinio oro gūsis ir smogė Lengdonui į veidą. Jis atšoko apimtas siaubo. Pro atsivėrusių durų angą į jį žvelgė visiškai svetimas pasaulis. Anapus durų esantis būstas skendėjo tirštame baltame rūke. Jis sūkuriais verpetavo aplink baldus ir skandino viską nepermatomoje migloje.

— K... kas čia?... — sumikčiojo Lengdonas.

— Freoninė šaldymo sistema, — atsakė Koleris. — Aš užšaldžiau butą, kad apsaugočiau kūną nuo gedimo.

Lengdonas užsisagstė nuo Šalčio visas savo tvido švarko sagas. „Aš esu stebuklų šalyje, — pagalvojo jis. — Tačiau užmiršau savo stebuklingąsias kurpes“.

9

Kūno, gulinčio ant grindų priešais Lengdoną, išvaizda buvo šiurpi. Velionis Leonardas Vetra nuogas tysojo ant grindų, jo oda buvo įgavusi melsvai pilką spalvą. Toje vietoje, kur buvo nupjauta galva, matėsi išlindę kaklo slanksteliai, o pati galva buvo apsukta Šimtu aštuoniasdešimčia laipsnių veidu į grindis. Prie grindų prispausto veido nebuvo matyti. Žmogus gulėjo sušalusio savo šlapimo baloje, plaukai apie susitraukusias genitalijas buvo pasišiaušę nuo šalčio.

Kovodamas su užplūdusiu šleikštuliu, Lengdonas sutelkė dėmesį į aukos krūtinę. Nors simetrišką žaizdą nuotraukoje jis jau buvo nagrinėjęs tuziną kartų, tikrovėje ji buvo nepalyginamai išpūdingesnė. Pakilusi ir apgruzdėjusi mėsa turėjo nepriekaištingus kontūrus. Simbolis buvo išdegintas tobulai.

Lengdonas nežinojo, ar jo kūną sukaustęs šaltis buvo žemos temperatūros poveikio rezultatas, ar šį pojūtį lėmė ant negyvėlio krūtinės išdeginto simbolio nepaprasto reikšmingumo suvokimas.

32

DAN BROWN

Minimumai

Smarkiai plakančia širdimi jis apėjo kūną ir perskaitė simbolį iš kito galo, dar kartą turėdamas pripažinti absoliutų jo simetriškumą. Dabar, žiūrint tiesiog į šį simbolį, Lengdonui jis rodėsi dar sunkiau įtikimas ir dar mistiškesnis.

— Pone Lengdonai!

Lengdonas negirdėjo. Jis buvo kitame pasaulyje... Savo pasaulyje, savo stichijoje. Pasaulyje, kuriame susilieja istorija, mitai ir faktai. Šis pasaulis dabar buvo plūste užplūdęs visas jo jusles.

— Pone Lengdonai! — Kolerio akys nekantriai siurbėsi jam į veidą. Lengdonas nepakėlė galvos. Dabar jis buvo maksimaliai susikaupęs.

— Ką jau žinote? — paklausė jis.

— Tiktai tai, ką suspėjau perskaityti jūsų interneto svetainėje. Žodis „iluminatai“ reiškia „apšviestieji“. Tai senovinės brolijos pavadinimas.

Lengdonas linktelėjo galvą.

— Ar teko anksčiau girdėti šį pavadinimą?

— Nė karto iki tos akimirkos, kai pamačiau jį išdegintą ant pono Vetros.

— Tad, jį pamatęs, užprogramavote šio žodžio paiešką internete?

— Taip.

— Ir, be abejo, suradote šimtus nuorodų į šį žodį.

— Tūkstančius, — pasakė Koleris. — Tačiau jūsų svetainės duomenys rėmėsi Harvardo ir Oksfordo universitetų publikacijomis, taip pat joje buvo pateiktas literatūros šia tema sąvadas. Kaip mokslininkas aš puikiai žinau, kad informacija yra tiek vertinga ir patikima, kiek vertingas ir patikimas yra jos šaltinis. Jūsų kvalifikacija man pasirodė įtikinama.

Lengdono akys dar tebebuvo prikaustytos prie kūno.

Koleris daugiau nieko nebesakė. Jis paprasčiausiai laukė, kol Lengdonas pakomentuos tai, kas buvo jiems abiem prieš akis. Lengdonas apsidairė po užšaldytą butą.

— Gal galėtume visa tai aptarti šiltesnėje patalpoje?

— Šis kambarys tam puikiausiai tinka, — Koleris atrodė visiškai abejingas šalui. — Mes kalbėsime čia.

Lengdonas suraukė antakius. Iliuminatų istorija anaipol nebuvo paprasta. „Aš negyvai sušalsiu, jei mėginsiu viską išsamiai papasakoti“, — pagalvojo jis. Pažvelgęs į idagą, jis vėl pajuto užplūdusią pagarbą baimę.

Nors legendos apie iliuminatų ženklą tarp šių laikų simbolų sklindo nuo seno, nė vienas iš jų savo akimis šio ženklo nebuvo matęs. Senoviniuose dokumentuose šis simbolis būdavo apibūdinamas kaip *ambigrama* — „ambi“ reiškia „abu“,

ANGELAI IR DEMONAI

33

turint omenyje, kad ją galima vienodai perskaityti iš *abiejų* pusių. Nors ambigramos simbolijoje yra dažnos — svastikos, jin ir jan, žydiškos žvaigždės, paprasčiausi kryžiai, — pati mintis, kad ambigrama galėtų sudaryti visas žodis, atrodė nereali. Šių laikų simbologai daugelį metų bandė sukurti tobulai simetrišką žodžio „illuminati“ pavidalą, tačiau nė vieno jų pastangų neapvainikavo sėkmė. Todėl dauguma mokslininkų spėjo, kad pats simbolio egzistavimas yra mitas.

— Tai kas yra iluminatai? — nedavė ramybės Koleris.

„Taigi, — susimąstė Lengdonas, — kas gi jie yra iš tiesų?“ Jis pradėjo savo pasakojimą.

— Nuo pat istorijos pradžios, — pradėjo Lengdonas, — tarp mokslo ir religijos egzistavo didžiulė praraja. Kritiškai religijos atžvilgiu nusiteikę mokslininkai, tokie kaip Kopernikas...

— Būdavo nužudomi, — įsiterpė Koleris. — Nužudomi bažnyčios tarnų už tai, kad atverdavo mokslo tiesas. Religija visuomet persekiojo mokslą.

— Taip. Tačiau šešioliktame amžiuje grupė žmonių Romoje ryžosi sukilti prieš Bažnyčią. Keletas labiausiai apsišvietusių Italijos fizikų, matematikų, astronomų ėmė

slaptai susitikinėti ir tarpusavyje dalytis mintimis apie neteisingus Bažnyčios mokymo aspektus. Jie baiminosi, kad Bažnyčios uzurpuotas „tiesos“ monopolis kelia grėsmę pasaulio mokslo pažangai. Jie įkūrė pirmąją laisvos minties mokslininkų sambūrį, pasivadindami „apšviestaisiais“.

— Iliuminatais.

— Taip, — patvirtino Lengdonas. — Labiausiai išsilavinę Europos žmonės... pasiryžę ieškoti mokslo tiesos.

Koleris nutilo.

— Be abejo, iliuminatai buvo negailestingai Katalikų bažnyčios medžiojami. Tik laikantis ypatingo slaptumo ritualų, jiems pavykdavo išsaugoti savo gyvybę. Gandas apie iliuminatus akademiniuose sluoksniuose sklido vis plačiau, ir iliuminatu brolija ėmė augti, absorbuodama vis daugiau mokslininkų iš visos Europos. Šie mokslininkai rengdavo reguliarius susitikimus Romoje, vienoje itin slaptoje oloje, kurią jie pavadino *Iliuminatų bažnyčia*.

Koleris atsikosėjo ir pasimuistė kėdėje.

— Dauguma iliuminatu, — tęsė Lengdonas, — Bažnyčios priespaudai ketino priešintis jėga, tačiau garbiausias narys įtikino juos nepradėti ginkluotos kovos. Jis buvo pacifistas ir sykiu vienas žymiausių mokslininkų žmonijos istorijoje.

Lengdonas buvo įsitikinęs, kad Koleris atpažins šį asmenį. Netgi tolimi nuo mokslo žmonės yra girdėję apie šį nelaimingo likimo astronomą, kuris buvo suimtas Bažnyčios tarnų ir vos nenužudytas už tai, kad teigė, jog Saulės sistemos centras yra *Saulė*, o ne Žemė. Nors astronomo įrodymai buvo neatremiami, jis buvo žiauriai nu-
baustas už tai, kad teigė, jog Dievas žmoniją apgyvendino ne Savo visatos *centre*, o kažkur jos periferijoje.

54

DAN BROWN

— Jo vardas buvo Galilėjas Galilėjus, — pasakė Lengdonas.

Koleris pažvelgė į jį.

— Galilėjus?

— Taip. Galilėjus buvo iliuminatas. Tačiau tuo pat metu jis buvo ir ištikimas katalikas. Jis mėgino sušvelninti Bažnyčios poziciją mokslo atžvilgiu, teigdamas, kad mokslas neneigia Dievo egzistavimo, o greičiau jį *patvirtina*. Kartą jis rašė, kad, žvelgdamas pro savo teleskopą į besisukančias planetas, jų žaisme jis girdėjo Dievo balsą. Jis manė, kad mokslas ir religija nėra priešai, o greičiau *sąjungininkai*, dviem skirtingomis kalbomis pasakojantys tą pačią istoriją, istoriją apie simetriją ir pusiausvyrą... dangų ir pragarą, naktį ir dieną, karštį ir šaltį, Dievą ir Šėtoną. Ir mokslą, ir religiją jaudina dieviškoji simetrija, nesibaigianti šviesos ir tamsos kova. — Lengdonas padarė pauzę ir pamindžikavo, stengdamasis šiek tiek sušilti.

Koleris tylėdamas sėdėjo vežimėlyje ir žvelgė į priekį.

— Deja, — tęsė Lengdonas, — mokslo ir religijos susivienijimas buvo ne tai, ko siekė Bažnyčia.

— Be abejo, ne, — pertraukė Koleris. — Šis susivienijimas būtų anuliavęs Bažnyčios pretenzijas būti *vieninteliu* šaltiniu, kurio pagalba žmogus gali suprasti

Dievą. Tad Bažnyčia kankino Galilėjų kaip eretiką ir uždėjo jam nuolatinį namų areštą. Aš gerai žinau mokslo istoriją, pone Lengdonai. Tačiau visa tai buvo prieš šimtmečius. Ką tai turi bendra su Leonardu Vetra?

„Gyvybinės svarbos klausimas...“ — pagalvojo Lengdonas. Jis ėmė skubėdamas aiškinti:

— Galilėjaus areštas iliuminatų gretose sukėlė tam tikrą suirutę. Jie padarė keletą klaidų, ir Bažnyčiai pavyko nustatyti keturių organizacijos narių tapatybę. Sučiupę juos, Bažnyčios tarnai mėgino išstardyti. Tačiau nė vienas iš jų nieko neprasitarė... netgi kankinami.

— Kankinami?

Lengdonas linktelėjo galvą.

— Jiems gyviems krūtinėje buvo išdegintas kryžiaus ženklas. Kolerio akys išsiplėtė; jis metė susirūpinusį žvilgsnį į Vetros kūną.

— Tuomet tie mokslininkai buvo žiauriai nužudyti, o jų kūnai išmesti į gatvę Romoje kaip perspėjimas visiems, ketinantiems prisidėti, prie iliuminatų. Įtardami jų pėdomis sekančius Bažnyčios agentus, laisvėje likę iliuminatai paliko Italiją.

Lengdonas padarė pauzę, norėdamas pabrėžti, kad tai, ką pasakys, yra labai svarbu. Žvelgdamas tiesiai į negyvas Kolerio akis, jis tęsė:

— Iliuminatai nuėjo į gilų pogrindį ir čia ėmė maišytis su kitais nuo katalikų Bažnyčios rūstybes besislepiančiais visuomenės elementais — mistikais, alchemikais, okultistais, musulmonais, žydais. Metams bėgant iliuminatai absorbavo daug naujų pačias įvairiausias pažiūras išpažįstančių narių. Iliuminatų brolija pasikeitė. Tapo kur kas tamsesnė. Dar labiau antikrikščioniška. Sykiu organizacija tapo labai galinga, ėmė naudoti įvairius mistinius ritualus, iš narių ėmė reikalauti brolijos paslaptis branginti labiau nei gyvybę. Į broliją įstojantys nariai prisiekdavo atsiduoti brolijos tikslui — kada nors atkeršyti katalikų Bažnyčiai. Brolijos galia ir įtaka pasiekė tokį

ANGELAI IR DEMONAI

35

lygį, kad Bažnyčia iliuminatus ėmė laikyti pačia galingiausia antikrikščioniška jėga pasaulyje. Vatikanas broliją pasmerkė kaip *Šeitaną*.

— *Šeitaną*?

— Tai islamiškas terminas. Jis reiškia „priešininką“... Dievo priešininką. Islamišką terminą Bažnyčia pritaikė todėl, kad arabų kalbą ji laikė nešvaria. — Lengdonas dvejojo. — Iš žodžio *Šeitan* yra kilęs anglų kalbos žodis *Satan*.

Kolerio veidą nusmelkė nerimas. Lengdono balsas buvo niūrus.

— Pone Koleri, aš nežinau, kaip... ir kodėl... šis ženklas atsirado ant šio žmogaus krūtinės... Tačiau prieš jūsų akis yra jau daugelį šimtmečių nematytas seniausio ir galingiausio pasaulyje šėtoniško kulto simbolis.

10

Skersgatvis buvo siauras ir tuščias. Hasasinas ėjo spėriu žingsniu, o jo juodos

akys spindėjo nekantrumu. Besiartinant prie tikslo, paskutiniai Januso žodžiai vis garsiau skambėjo jo mintyse. *Antroji dalis prasidės netrukus. Šiek tiek pailsėk.*

Hasasinas išsišiepė. Jis nemiegojo visą naktį, tačiau apie miegą nė negalvojo. Miegas yra skirtas silpniesiems. Jis yra karys kaip ir jo protėviai, ir jo žmonės niekuomet nemiega prasidėjus mūšiui. O dabar mūšis neabejotinai prasidėjo ir jam buvo suteikta garbė pralieti pirmąjį kraują. Dabar, prieš grįždamas į rikiuotę, jis turi dvi valandas savo žygdarbiui atšvęsti.

Miegoti? Yra nepalyginamai geresnių atsipalaidavimo būdų...

Apetitas hedonistiniams malonumams buvo dar protėvių iškiepytas jo kraujyje. Protėviai buvo linkę mėgautis hašišu, tačiau jis teikė pirmenybę kitokiai malonumo formai. Jis didžiavosi savo kūnu — gerai suderinta, mirtina mašina, kurios, nepaisydamas savo paveldo, jis nenorėjo teršti narkotikais. Jis buvo išsiugdęs kitą prierašumo formą — daug sveikesnę ir labiau patenkinančią.

Jausdamas gerai pažįstamą tvinkimo jausmą, Hasasinas dar labiau paspartino žingsnius. Galiausiai sustojo prie niekuo neišsiskiriančių durų ir paspaudė skambutį. Duryse prasivėrė plyšys, pro kurį į jį tiriamai sužiuro dvi Švelnios rudos akys. Po kelių akimirkų durys plačiai atsivėrė.

— Sveiki atvykę, — pasisveikino prabangiai apsirendžiusi moteris. Ji nuvedė jį į nepriekaištingai apstatytą svetainę, apšviestą blausia šviesa. Oras čia buvo prisodrintas brangių kvėpalų ir muskuso aromato. — Kai būsite pasiruošęs, — pasakė ji, įteikdama jam nuotraukų albumą, — kai būsite išsirinkęs, paskambinkite man.

Tai pasakiusi, ji išnyko.

Hasasinas nusišypsojo.

Atsisėdęs ant pliušinės kušetės ir pasidėjęs albumą sau ant kelių, jis pajuto pabudusį nežabotą kūno alkį. Nors jo genties žmonės nešventė Kalėdų, jis įsivaizdavo, kad taip turėtų jaustis krikščionių vaikas, sėdintis priešais dovanų krūvą ir pasirengęs atverti popierių slepiamus stebuklus. Jis atskleidė albumą ir ėmė tyrinėti nuotraukas. Iš nuotraukų į jį žvelgė nežabotos seksualinės fantazijos.

Marisa. Italijos dievaitė. Ugninga. Sofija Loren jaunystėje.

Sachiko. Japonų geiša. Smulkutė. Neabejotinai meistriška.

Kanara. Pritrenkianti juodoji vizija. Raumeninga. Egzotiška.

Du kartus pervertęs albumą, jis galiausiai apsisprendė ir paspaudė šalimais ant stalo esantį mygtuką. Po akimirkos vėl pasirodė jį įleidusi moteris. Jis parodė savo pasirinktą nuotrauką. Moteris nusišypsojusi pasakė:

— Sekite paskui mane.

Sutvarkiusi finansinius reikalus, moteris telefonu su kažkuo patyliukais pasikalbėjo. Palaukusi keletą minučių, ji palydėjo jį aukštyn įvijais marmuriniais laiptais iki prabanga alsuojančio koridoriaus.

— Auksinės durys pačiame gale, — pasakė ji. — Jūs turite išrankų skonį. „Žinoma, — pagalvojo jis. — Aš juk esu gurmanas.“

Hasasinas nužingsniavo per visą koridorių kaip pantera, besitikinti pagaliau gauti ilgokai lauktą mėsos davinį. Priėjęs prie durų, patenkintas nusišypsojo. Durys buvo jau praviros ir laukė jo įeinant. Jis stumtelėjo jas petimi, ir durys be garso atsivėrė.

Pamatęs savo pasirinkimo objektą, jis suprato, kad pasirinko vykusiai. Ji buvo lygiai tokia, kokios jis reikalavo — nuoga, gulinti ant nugaros, rankos prištos prie lovos kampų storomis ir švelniomis virvėmis.

Jis priėjo artyn ir tamsiu pirštu perbraukė per jos dramblio kaulo spalvos pilvą. „Praeitą naktį aš nužudžiau žmogų, — pagalvojo jis. — Tu esi mano atlygis.“

11

— Šėtoniško? — Koleris nusišluostė burną ir nepatogiai pasimuistė kėdėje. — Tai šėtoniško kulto simbolis?

Lengdonas vaikščiojo po užšaldytą kambarį, kad nesusaltų.

— Iliuminatai buvo šėtoniška organizacija. Tačiau ne šiuolaikine Šio žodžio prasme. Nūnai dauguma žmonių šėtoniškus kultus ir velnio garbintojus išivaizduoja kaip kažką brutalaus ir smurtingo. Tačiau ankstyvosiose savojo kulto egzistavimo stadijose satanistai buvo išsilavinę Žmonės, kurie tiesiog laikė save Bažnyčios priešais, Šeitana. Gandai apie šėtoniškus juodosios magijos ritualus su gyvulių aukojimu ir pentagramos ritualą buvo ne kas kita kaip Bažnyčios skleidžiama melo ir šmeižto Kampanija. Su laiku įvairios marginalinės Bažnyčios oponuojančios organizacijos, siekdamos „kopijuoti“ iliuminatus, pasikliaudamos šiuo melu, ėmė tuos ritualus praktikuoti. Taip ir gimė šiuolaikinis satanizmas.

ANGELAI IR DEMONAI

37

— Visa tai sena istorija, — staiga pertraukė Koleris. — Aš noriu žinoti, kaip šis simbolis atsidūrė čia.

Lengdonas giliai įkvėpė.

— Šį simbolį sukūrė nežinomas šešiolikto amžiaus iliuminatų menininkas, atiduodamas duoklę Galilėjaus simetrijos aistrui. Netrukus jis tapo šventu iliuminatų simboliu. Šį simbolį brolija laikė paslapyje, manoma, planuodama jį atskleisti tik tuomet, kai bus sukaupusi pakankamai galios ir įtakos, kad galėtų išeiti į viešumą ir įgyvendinti savo galutinį tikslą.

Koleris atrodė sutrikęs.

— Tai šis simbolis dabar reiškia, kad iliuminatų brolija jau išeina į viešumą? Lengdonas suraukė antakius.

— Tai būtų neįmanoma. Iliuminatų istorijoje yra vienas etapas, kurio aš dar nepakomentavau.

Kolerio kalbėsena darėsi vis skubresnė.

— Apšvieskit mane.

Lengdonas patrynė delnus, mintyse sistemindamas šimtus perskaitytų arba paties parašytų straipsnių apie iliuminatus.

— Kaip minėjau, iliuminatams teko pasitraukti iš Romos, — aiškino jis. — Pabėgę iš Romos, jie keliavo per Europą, ieškodami saugios nišos, kur galėtų persigrupuoti. Tuomet juos priglaudė kita slapta brolija... Turtinųjų Bavarijos mūrininkų

brolija, vadinama Laisvaisiais masonais.

Koleris atrodė susijaudinęs.

— Masonai?

Lengdonas linktelėjo galvą, visiškai nenustebęs, kad Koleris buvo girdėjęs apie šią organizaciją. Masonų brolijai pasaulyje priklauso penki milijonai narių, pusė jų gyvena Jungtinėse Valstijose, o daugiau kaip milijonas — Europoje.

— Masonai tikrai nėra šėtoniška organizacija, — ryžtingai pasakė Koleris, o jo balse pasigirdo skepsio gaida.

— Visiškai teisingai. Masonai tapo savo pačių geranoriškumo aukomis. Aštuonioliktame amžiuje priglaudę besislapstančius mokslininkus, masonai nejučia tapo iliuminatų „pakilimo aikštele“. Jų gretose iliuminatai augo ir stiprėjo, pamažu užimdami vis įtakingesnes vietas masonų ložėse. Masonų priedangoje jie ramiai atstatė savo brolijos struktūrą ir tapo savotiška slapta brolija kitoje slaptoje brolijoje. Tuomet, pasinaudodami pasaulinėmis sąsajomis tarp masonų ložių, jie ėmė skleisti savo įtaką pasaulyje.

Lengdonas padarė pauzę ir giliai įkvėpė šalto oro.

— Pagrindinis iliuminatų tikslas buvo katalikybės sunaikinimas. Brolijos nariai buvo įsitikinę, kad Bažnyčios skleidžiami ir palaikomi prietarai bei dogmos yra didžiausias žmonijos priešas. Jie bijojo vieno: jei Bažnyčia ir toliau žmonijos sąmonėje diegs Dievo kaip tikrovės įvaizdį, mokslo progresas bus stabdomas, o žmonija paskės nežinojimo ir beprasmiškų šventųjų karų liūne.

— Labai panašu į tai, ką matome dabar.

38

DAN BROWN

Lengdonas suraukė antakius. Koleris buvo teisingas. Šventieji karai vis dar tebefigūravo pirmuosiuose laikraščių puslapiuose. *Mano Dievas yra geresnis nei tavo Dievas*. Be didelės analizės buvo galima pastebėti glaudų statistinį ryšį tarp radikalių išpažinėjų skaičiaus ir gatvėse gulinių lavonų gausos.

— Tęskite, — paragino Koleris. Lengdonas sutelkė išsibarsčiusias mintis.

— Išsikovoję didelę įtaką Europoje, iliuminatai nukreipė savo žvilgsnius į Ameriką, jauną valstybę, kurios dauguma lyderių buvo masonai — Džordžas Vašingtonas, Bendžaminas Franklinas. Tai buvo sąžiningi, dievobaimingi žmonės, ne neįtariantys apie masonus apraizgiusią iliuminatų broliją. Pasinaudodami žmonių infiltracija, iliuminatai masonų priedangoje steigė bankus, universitetus ir pramonės įmones — visa tai turėjo finansuoti jų žygį į galutinį tikslą.

Lengdonas patylėjo.

— Šis tikslas — tai viena ir vieninga pasaulio valstybė, pasaulietinė Naujoji pasaulio tvarka.

Koleris nė nekrustelėjo.

— Iliuminatų doktrina skelbė, — tęsė Lengdonas, — kad Naujoji pasaulio tvarka turi būti pagrįsta mokslo žiniomis. Savo doktriną jie pavadino Liuciferio doktrina. Bažnyčios teigimu, Liuciferis yra velnio sinonimas, o brolijos doktrinoje Liuciferiui buvo priskiriama jo pažodinė lotyniškoji reikšmė — *šviesos nešėjas*. Arba

Švietėjas.

Koleris atsiduso, o jo balsas staiga pasidarė iškilmingas.

— Pone Lengdonai, prašau atsisėsti.

Lengdonas nedrąsiai prisėdo ant šarma padengtos kėdės.

Koleris savo vežimėliu privažiavo arčiau.

— Aš nesu tikras, jog gerai supratau viską, ką jūs ką tik man papasakojote, tačiau gerai suvokiu štai ką. Leonardas Vetra buvo vienas iš didžiausių CERN turtų. Jis taip pat buvo mano draugas. Man reikia, kad jūs man padėtumėte surasti iliuminatus.

Lengdonas nežinojo, ką atsakyti.

— Surasti iliuminatus? Jūs juokaujate? Bijau, sere, kad tai yra visiškai neįmanoma.

Kolerio kaktoje išryškėjo raukšlės.

— Ką jūs norite tuo pasakyti? Jūs ne...

— Pone Koleri, — Lengdonas pasilenkė prie Kolerio, neišmanydamas, kaip padėti jam suprasti tai, ką jis nori pasakyti. — Aš nebaigiau savo pasakojimo. Nepaisant išorinio ženklo panašumo į iliuminatų simbolį, be galo mažai tikėtina, kad šį ženklą paliko būtent iliuminatai. Jau daugiau kaip pusė amžiaus apie jų organizacijos egzistavimą nėra jokių įrodymų, ir daugelis mokslininkų sutinka, kad brolija jau seniai nebeegzistuoja.

Po šių žodžių įsivyravo tylą. Pro miglą besiskverbiantis Kolerio žvilgsnis atrodė kupinas pykčio ir suglumimo. „Kokių velnių tu man aiškini, kad šis sambūris nebeegzistuoja, jei ant šio žmogaus krūtinės išdegintas jo pavadinimas!“

Lengdonas visą rytą kėlė sau šį klausimą. Iliuminatų ambigramos išvaizda buvo
ANGELAI IR DEMONAI

39

pritrenkianti. Viso pasaulio simblogai, ją išvydę, būtų *sukrėsti*. Tačiau jame pabudęs mokslininkas sakė, kad antspaudo panaudojimas dar nieko neįrodo apie pačius iliuminatus.

— Simbolis, — pasakė Lengdonas, — jokių būdu nepatvirtina jį sukūrusios organizacijos egzistavimo.

— Kaip aš *tai* turėčiau suprasti?

— Tai reiškia, kad jeigu net tokios organizuotos ideologijos, kaip iliuminatų, liaujasi egzistavusios, jų simboliai lieka ir juos gali pasisavinti kitos grupės. Tai vadinama perkėlimu. Simbologija žino daugybę panašių pavyzdžių. Naciai svastiką pasi-skolino iš hinduistų, krikščionys kryžiaus simbolį perėmė iš egiptiečių, taip pat...

— Šį rytą, — nutraukė Koleris, — interneto naršyklės paieškos laukelyje surinkęs žodį „iliuminatai“, gavau tūkstančius nuorodų į šiuolaikinius šaltinius. Aki-vaizdu, kad daugybė žmonių tebemano, jog ši organizacija dar veikia.

— Konspiracijos entuziastai, — atsakė Lengdonas. Jį visuomet erzino šiuolaikinėje popkultūroje cirkuliuojančių konspiracijos teorijų gausa, įvairiuose leidiniuose mirgančios apokaliptinės antraštės ir apsišaukėliai „kulto specialistai“, su tūkstantmečių sandūrai būdingu rėksmingumu reklamuojantys sufabrikuotas istorijas,

esą iliuminatai tebeegzistuoja ir netgi tebeklesti bei toliau kuria savo Naująją pasaulio tvarką. Neseniai *The New York Times* išspausdino straipsnį apie tariamą daugelio įžymių žmonių masonystę — sero Artūro Konano Doilio, Kento hercogo, Peterio Selserso, Irvingo Berlino, Princo Filipo, Luiso Armstrongo ir gyvos galybės žinomų šių dienų pramonės ir bankininkystės magnatų.

Koleris piktai parodė į Vetros kūną.

— Žvelgiant į šį įrodymą, norisi manyti, kad konspiracijos entuziastai, ko gera, yra teisūs.

— Aš suprantu, kad taip gali atrodyti, — Lengdonas stengėsi kalbėti kuo diplomatiškiau, — tačiau kur kas labiau tikėtinas paaiškinimas, kad iliuminatų antspaudą perėmė kažkokia kita organizacija ir naudoja jį siekdama savo tikslų.

— Kokių tikslų? Ką ši žmogžudystė rodo?

„Geras klausimas“, — pagalvojo Lengdonas. Jam taip pat buvo sunku įsivaizduoti, kokiam tikslui kas nors galėtų naudoti iliuminatų antspaudą po 400 metų pertraukos.

— Galiu pasakyti tik tiek — netgi jei iliuminatai šiandien tebeveiktų (nors aš esu beveik įsitikinęs, jog taip nėra), jie jokių būdu nebūtų susiję su Vetros mirtimi.

— Tikrai?

— Tikrai. Taip, iliuminatai siekė krikščionybės sunaikinimo, tačiau tai darė politinėmis ir finansinėmis priemonėmis, o ne teroro aktų pagalba. Be to, iliuminatai turėjo griežtą moralės kodeksą ir ypač kruopščiai diferencijavo savo draugus ir priešus. Mokslininkus jie laikė labiausiai gerbtinais žmonėmis. Todėl jokių būdu negalėjo nužudyti eilinio mokslininko, tokio kaip Leonardas Vetra.

Kolerio žvilgsnis tapo ledinis.

— Galimas daiktas, aš nepakankamai pabrėžiau, kad Leonardas Vetra anaip tol nebuvo eilinis mokslininkas.

40

DAN BROWN

Lengdonas kantriai atsikvėpė.

— Pone Koleri, aš neabejoju, kad Leonardas Vetra daugeliu požiūrių buvo genijus, tačiau faktas lieka faktu...

Be jokio perspėjimo Koleris apsuko savo vežimėlį ir išriedėjo iš kambario į koridorių, paskui save palikdamas sukuriuojančios miglos brydę.

„O Viešpatie“, — mintyse suaimanavo Lengdonas. Jis nusekė įkandin. Koleris jo laukė nedidelėje nišoje koridoriaus gale.

— Tai Leonardo kabinetas, — pasakė Koleris, mostelėdamas ranka stumdomų durų link. — Galimas daiktas, kai jį pamatysite, situaciją pradėsite vertinti kiek kitaip.

Dūšaudamas iš įtampos, Koleris patraukė duris, ir jos prasivėrė. Lengdonas pažvelgė į studiją ir tą pačią akimirką pajuto, kaip pasišiaušė jo plaukai. „Šventoji Dievo Motina“, — sušnibždėjo jis mintyse.

Kitoje šalyje tuo metu jaunas sargybinis kantriai sėdėjo savo poste priešais stendą su įmontuotais monitoriais. Jis stebėjo monitoriuose kaleidoskopiškai besikeičiančius vaizdus, tiekiamus belaidžių videokamerų, išdėstytų po visą didžiulį ir sudėtingą kompleksą. Vaizdai slinko prieš akis kaip nesibaigianti procesija.

Įmantriai išdekoruotas prieškambaris.

Privatus biuras.

Milžiniška virtuvė.

Stebėdamas šią nesibaigiančią procesiją, sargybinis kovojo su popiečio snauduliu. Artinosi pamainos pabaiga, tačiau jis stengėsi išlikti budrus. Eiti šias pareigas jis laikė didele garbe. Amžinybėje už šią tarnybą jam bus dosniai atlyginta.

Sūpuojamas tokių minčių, viename ekrane jis staiga pastebėjo kažką įtartina. Staigiu ir refleksyviu judesiu, išgąsdindamas netgi save, jis stuktelėjo per vieną iš pultė esančių mygtukų. Vaizdas ekrane sustingo.

Virpėdamas iš nervinės įtampos, jis pasilenkė arčiau prie ekrano, norėdamas geriau išsižiūrėti į jame sustingusį vaizdą. Užrašas ekrane bylojo, kad vaizdą perduoda kamera Nr. 86-a, kuri stebėjo prieškambarį.

Tačiau ekrane sustingęs vaizdas, be mažiausios abejonės, buvo *ne* prieškambaris.

13

Lengdonas sutrikęs žiūrėjo į Vetros kabinetą. *Kas čia dabar?* Nepaisant į veidą padvelkusio malonaus šilto oro gūσιο, pro duris jis įžengė virpančiais keliais. Koleris, nieko nesakydamas, įvažiavo iš paskos.

ANGELAI IR DEMONAI

41

Lengdonas apžvelgė kambarį neturėdamas nė menkausio supratimo, ką reiškia visa tai, ką jis mato aplinkui. Čia buvo sutelktas bene keisčiausias kada nors jo matytų artefaktų rinkinys. Ant tolimosios sienos, nublankindamas jos dekoracijas, kabėjo milžiniškas medinis kryžius su Nukryžiuotuoju, kurį Lengdonas iš pažiūros priskyrė keturiolikto šimtmečio Ispanijai. Virš Nukryžiuotojo ant lubų kybojo veikiantis metalinis Saulės sistemos modelis. Kairėje ant sienos kabėjo aliejinis Mergelės Marijos paveikslas, o po juo — laminuota periodinė elementų lentelė. Ant šoninės sienos, įrėmintas tarp dviejų žalvarinių Nukryžiuotųjų, buvo pritvirtintas plakatas su Alberto Einšteino atvaizdu ir jo garsioji citata: „DIEVAS NEŽAIDŽIA KAULIUKAIS SU VISATA“.

Lengdonas priblokštas dairėsi aplinkui. Ant Vetros darbo stalo, šalia plastikinio Boro atomo modelio ir miniatiūrinės Mikelandželo Mozės skulptūros kopijos, gulėjo oda įrištas Šventasis Raštas.

„Kažkokia eklektika“, — pagalvojo Lengdonas. Šiluma sušalusį kūną veikė

maloniai, tačiau kambario turinys šaltais dilgsniais varstė visą kūną. Jis jautėsi esąs dviejų filosofijos titanų kovos liudytojas. Bauginantis dviejų viena kitai prieštaraujančių jėgų susiliejimas. Jis akimis perbėgo lentynoje stovinčių knygų nugarėles:

Dievo dalelė
Fizikos Dao
Dievo buvimo įrodymai

Vienoje knygų atramėlėje buvo išgraviruota citata:

TIKRASIS MOKSLAS LIUDIJA,
KAD DIEVAS LAUKIA ANAPUS KIEKVIENŲ DURŲ.
— Popiežius Pijus XII

— Leonardas buvo katalikų kunigas, — pasakė Koleris.

Lengdonas atsisuko į jį.

— Kunigas? Jūs gi sakėte, jog jis buvo fizikas.

— Jis buvo ir tas, ir tas. Žmonių, priklausančių ir mokslui, ir religijai, istorijoje buvo ne vienas ir ne du. Leonardas yra vienas iš jų. Fiziką jis laikė „natūraliu Dievo įstatymu“. Jis teigė, kad Dievo autografą galima išvelgti kiekviename mus supančios pasaulio tvarkos fragmente. Pasitelkdamas mokslą, Leonardas Vetra tikėjosi abejojantiems mokslo ir visuomenės sluoksniams įrodyti Dievo egzistavimą. Save jis vadino teofiziku.

Teofizikas? Lengdonui šis derinys pasirodė perdėm oksimoroniškas.

— Branduolinės fizikos srityje, — pasakė Koleris, — pastaruoju metu padaryta keletas šokiruojančių atradimų, peršančių dvasinio pobūdžio išvadas. Daugelio jų autorius buvo Leonardas.

42

DAN BROWN

Lengdonas įsistebeilijo į CERN direktorių, periferiniu regėjimu sykiu analizuodamas keistą kambario aplinką. *Dvasingumas ir fizika?* Lengdonas visą savo karjerą paskyrė religijos istorijai ir galėjo nedvejodamas pasakyti, kad jei per ją visą eina bent viena ištisinė gija, tai ta gija yra nuolatinė mokslo ir religijos tarpusavio priešprieša. Alyva ir vanduo. Kraštutiniai antipodai. Tai, kas nesusimaišo jokiais sąlygomis ir aplinkybėmis.

— Vetra buvo branduolines fizikos korifėjus, — pasakė Koleris. — Jis užsibrėžė uždavinį suvienyti mokslą ir religiją, pademonstruoti, kad jie pačiais netikėčiausiais būdais vienas kitą papildo. Šią sritį jis pavadino *Naująja fizika*. — Koleris iš lentynos ištraukė vieną knygą ir padavė ją Lengdonui.

Lengdonas pažvelgė į viršelį. Leonardas Vetra. „Dievas, stebuklai ir Naujoji fizika“.

— Sritis yra siaura, — pasakė Koleris, — tačiau ji pateikia naujus atsakymus į

senus klausimus — klausimus apie visatos kilmę ir visus mus saistančius dėsnius. Leonardas tikėjo, kad jo tyrimai milijonus žmonių gali paskatinti gyventi dvasingesnį gyvenimą. Praėjusiais metais jis neabejotinai įrodė, kad egzistuoja mus visus vienijantis energetinis laukas. Bandymais jam pavyko pademonstruoti, jog visi mes esame fiziškai susieti — kad jūsų kūno molekulės yra susipynusios su mano kūno molekulėmis... kad egzistuoja vieninga jėga, veikianti kiekviename iš mūsų.

Lengdonas jautėsi sutrikęs. „Ir Dievo galybė suvienys mus visus“, — prisiminė jis.

— Ponas Vetra iš tiesų surado būdą *pademonstruoti*, kad dalelės yra susijusios?

— Taip, jo įrodymai nekelia abejonių. Neseniai žurnale *Scientific American* pasirodžiusiame straipsnyje naujoji fizika pavadinta tiesesniu keliu Dievo link nei pati religija.

Šis komentaras Lengdonui padarė tokį poveikį, kokio Koleris ir tikėjosi. Lengdonas pajuto, kaip jo dėmesį noromis nenoromis traukia antireliginiu įkarščiu degantys iliuminatai. Akimirksnį jis leido sau padaryti intelektualinį šuolį į tai, kas neįmanoma. Jei iliuminatai iš tiesų būtų tebeveikianti organizacija, ar jie būtų ryžęsi nužudyti Leonardą ir tokiu būdu sutrukdyti jam paskelbti savuosius religinę potekstę turinčius atradimus? Lengdonas tiesiog pasipurtė, norėdamas atsikratyti šios minties. *Absurdas! Iliuminatai priklauso tolimai istorijai! Tai žino visi istorijos specialistai!*

— Vetra turėjo nemažai priešų mokslininkų sluoksniuose, — tęsė Koleris. — Jį niekino daugelis „grynujų“ mokslininkų. Netgi čia, CERN. Jie teigė, kad mėginimas patvirtinti religines doktrinas pasitelkiant analitinę fiziką yra mokslo išdavimas.

— Tačiau argi šiandienos mokslininkai nėra šiek tiek mažiau agresyvūs Bažnyčios atžvilgiu?“

— Kodėl mes *turėtume* būti mažiau agresyvūs? — sušvokštė pasipiktinęs Koleris. — Bažnyčia nebedegina mokslininkų ant laužo, tačiau jei manote, kad ji jau nebekontroliuoja mokslo, paklauskite savęs, kodėl pusėje mokyklų jūsų šalyje neįeidama dėstyti evoliucijos teorijos. Paklauskite savęs, kodėl JAV krikščionių koalicija yra įtakingiausia pasaulyje organizacija, nukreipta prieš mokslo pažangą. Kova tarp

ANGELAI IR DEMONAI

43

mokslo ir religijos dar tebesiautėja, pone Lengdonai. Ji persikėlė iš mūšio lauko į kabinetus ir valdžios įstaigas, tačiau anaip tol nesibaigė.

Lengdonui teko pripažinti, kad Koleris yra teisus. Dar praėjusią savaitę Harvardo kunigų seminarijos auklėtiniai surengė eiseną prie biologijos katedros, protestuodami, kad studentų programoje figūruoja genų inžinerija. Biologijos katedros vedėjas, žymus ornitologas Richardas Aaronianas, studijų programą gynė po savo kabineto langu pakabinęs didžiulį transparantą. Jame buvo atvaizduotas vienas iš krikščionybės simbolių — žuvis, tik savotiškos mutacijos — keturiomis mažomis kojytėmis. Plakatas iliustravo į gyvatę panašios afrikietiškosios *protopterus* genties žuvies evoliuciją iki pusiau sausumos gyvūno. Po žuvimi, vietoj žodžio „Jėzus“, buvo užrašyta „DARVINAS!“

Tylą perskrodė aštrus pypsėjimas, sklindantis nuo Kolerio vežimėlio. Lengdo-

nas pažvelgė į Kolerį. Jis kažką nuspaudė elektroniniame savo vežimėlio pulte. Pypsėjimas liovėsi. Ekrane Koleris perskaitė atėjusį pranešimą.

— Puiku. Tai Leonardo įdukra. Sraigtasparnis su ponia Vetra dabar artėja prie sraigtasparnių nutūpimo aikštelės. Ten mes ją ir pasitiksime. Manau, jai geriau čionai neužteiti ir neišvysti tėvo tokio, koks jis yra dabar.

Lengdonas sutiko. Pamatyti šitaip atrodantį tėvą būtų šokas, kokio nenusipelno nė vienas vaikas.

— Aš paprašysiu ponią Vetrą, kad ji pakomentuotų jums projektą, prie kurio su tėvu dirbo. Galbūt tai kiek nors nušvies jos tėvo nužudymo priežastis.

— Jūs manote, Vetros nužudymas susijęs su jo *darbu*?

— Labai galimas daiktas. Leonardas man buvo užsiminęs, jog dirbęs prie kažko, kas gali sudrebinti viso mokslo pamatus. Tai viskas, ką jis man pasakė. Pastaruoju metu savąjį projektą jis laikė paslapyje. Turėjo privačią laboratoriją ir buvo išsireikalavęs teisę dirbti individualiai bei autonomiškai. Žinodamas didžiulį jo talentą, aš nedvejodamas visa tai jam suteikiau. Paskutiniams Leonardo tyrimams reikėdavo didžiulių elektros energijos kiekių, tačiau aš vengdavau jį klausinėti. — Koleris pasuko prie kabineto durų. — Tačiau yra dar vienas dalykas, kurį turite sužinoti, prieš mums paliekant šį būstą.

Lengdonas nebuvo tikras, jog nori tą dalyką sužinoti.

— Žudikas paėmė iš Vetros vieną daiktą.

— Daiktą?

— Sekite paskui mane.

Direktorius pasuko savo vežimėlį atgal į rūke skendinčią svetainę. Lengdonas sekė iš paskos, nežinodamas, ko tikėtis. Koleris privažiavo per keletą colių nuo Vetros kūno ir sustojo, paragindamas Lengdoną padaryti tą patį. Lengdonas nenoriai pakluso, jausdamas, kaip nuo sušalusio aukos šlapimo kvapo galugerklyje kaupiasi kažkas negera.

— Pažvelkite į jo veidą, — pasakė Koleris.

— Pažvelgti į jo veidą? — suraukė antakius Lengdonas. — Jūs gi sakėte, jog kažkas pavogta...

44

DAN BROWN

Vis dėlto Lengdonas nenoromis atsiklaupė ant kelių ir pamėgino pažvelgti į Vetros veidą, tačiau galva buvo apsukta 180° ir veidas buvo prispaustas prie kilimo.

Įveikdamas savo neįgalumą, Koleris pasilenkė ir rūpestingai atvertė sušalusią Vetros galvą. Pasigirdo garsus trakstelėjimas ir pasirodė kančios iškreiptas aukos veidas. Koleris jį taip palaikė porą sekundžių.

— Švenčiausiasis Jėzau! — suriko Lengdonas, iš siaubo atsitraukdamas. Vetros veidas buvo visas kruvinas. Į Lengdoną negyva šviesiai rusva rainele žvelgė vienintelė velionio akis. Kitos akiduobė buvo išdraskyta ir tuščia. — Jie pavogė jo *akį*?

Išėjęs iš pastato C ir vėl atsidūręs gryname ore, Lengdonas jautėsi laimingas, ištrūkęs iš Vetros buto. Skaisti saulė šiek tiek aptirpdė atmintyje įstrigusį tuščios akiduobės vaizdą.

— Štai čia, prašome, — pasakė Koleris, pasukdamas aukštyn stačia įkalnę. Atrodė, jog jo elektrinis vežimėlis rieda į kalną be jokių pastangų. — Ponia Vetra gali atvykti bet kuriuo metu.

Lengdonas dusdamas skubėjo, vos suspėdamas iš paskos.

— Tad, — paklausė Koleris, — jūs vis dar abejojate, jog iliuminatai susiję su šiuo įvykiu?

Lengdonas nebežinojo, ką ir bemanyti. Vetros priklausomybė dvasininkų luomui buvo nerimą keliantis veiksnys, tačiau Lengdonas negalėjo ignoruoti ir savo akademinių žinių. Išlupta akis tik patvirtino jo abejones...

— Vis dėlto aš ir toliau teigiu, — pasakė Lengdonas, ir jo žodžiai nuskambėjo gal įsakmiau nei jis norėjo, — kad iliuminatai *nėra* atsakingi už šią žmogžudystę. Ši mano įsitikinimą paremia išlupta akis.

— Ką jūs norite pasakyti?

— Tai atsitiktinis, beprasmis aukos suluošinimas, — paaiškino Lengdonas, — tai labai... neiluminatiška. Kulto specialistai tokį elgesį sieja su nepatyrusiomis radikaliomis grupuotėmis — fanatikais, padrikai vykdančiais atsitiktinius teroro aktus. O iliuminatai visuomet elgdavosi daug tikslingiau; jų veiksmuose buvo galima išvelgti strategiją.

— Tikslingiau? Chirurginis aukos akies pašalinimas nėra tikslingas veiksmas? — Šiame veiksmo negalima išvelgti aiškaus siekio. Jis netarnauja jokiame suvokiamame aukštesniajam tikslui.

Kolerio vežimėlis trumpai stabtelėjo kalvos viršūnėje. Jis pasisuko į Lengdoną.

— Pone Lengdonai, patikėkite manimi, ši išpjauta akis *tikrai* tarnauja aukštesniajam tikslui... gerokai aukštesniajam tikslui.

ANGELAI IR DEMONAI

45

Kai abudu vyriškai perėjo žole apaugusią pakilumėlę, vakarų pusėje pasigirdo sraigtasparnio menčių ūžesys. Netrukus pasirodė ir pats sraigtasparnis, lanku kirsdamas slėnį ir artėdamas prie jų. Jis sparčiai žemėjo ir tik prieš pat nusileisdamas trumpai stabtelėjo ore virš dažais nužymėtos teritorijos pievoje — sraigtasparnių tūpimo aikštelės.

Lengdonas išsiblaškęs žiūrėjo į sraigtasparnį, o jo mintys kaip sraigtasparnio mentės suko tuos pačius ratus. Jis galvojo, ar geras nakties miegas kiek nors praskaidrintų jo nuovoką gožiančius debesis. Kažkodėl jis tuo buvo linkęs abejoti.

Vos tik sraigtasparnio šliūžės palietė žemę, pilotas išsoko iš kabinos ir ėmė krauti laukan įvairiausių reikmenis. Jų buvo daug — apranga ir buities rakandai, viniliniai vandens nepraleidžiantys maišai, akvalangai ir krūvos modernios nardymo

įrangos atributų.

Lengdonas buvo sutrikęs.

— Ar tai ponios Vetros daiktai? — sušuko jis Koleriui, mėgindamas perrėkti sraigtasparnio menčių švilpesį.

Koleris linktelėjo ir rėkte išrėkė:

— Ji vykdo biologinius tyrimus Balearų jūroje.

— Kiek pamenu, jūs sakėte, jog ji *fizikė*!

— Taip, ji fizikė. Šiuo metu ji tyrinėja biologinį susietumą. Ponia Vetra tyrinėja gyvosios gamtos sistemų tarpusavio susietumą. Jos darbas glaudžiai susijęs su jos tėvo darbu branduolinės fizikos srityje. Neseniai, atomiškai sinchronizuotų kamerų pagalba stebėdama tunų pulką, ji paneigė vieną iš fundamentalių Einšteino teorijų.

Lengdonas pažvelgė į direktoriaus veidą, mėgindamas jame išvysti humoro šėšėlį. *Einšteinas ir tunai?*. Ar tik kosminis lėktuvas X-33 atsitiktinai jo neišleido kurioje nors kitoje planetoje?

Po kelių akimirkų sraigtasparnio durelių angoje pasirodė ir Viktorija Vetra. Robertas Lengdonas nusprendė, jog ši diena, matyt, bus nesibaigiančių siurprizų diena. Besileidžianti kopėtėlėmis iš sraigtasparnio chaki šortais ir balta berankove palaidinuke apsivilkusi Viktorija Vetra nė iš tolo nebuvo panaši į sausą ir akademišką fizikę, kokią jis tikėjosi išvysti. Ji buvo liekna, grakšti ir aukšta, kaštonine oda ir ilgais juodais plaukais, kurie plaikstėsi tebesisukančių sraigtasparnio menčių keliamame vėjyje. Viktorijos veidas neabejotinai buvo itališkas — ne tobulai gražus, bet kupinas veržlių žemiškų bruožų, spinduliuojančių kažką panašaus į nevaržomą pirmąsį geidulingumą, pastebimą ir per dvidešimties jardų atstumą. Oro srautas, priplojęs jos drabužius prie kūno, išryškino liekną liemenį ir mažas krūtis.

— Ponia Vetra yra moteris, pasižyminti nepaprasta vidine jėga, — pasakė Koleris, atrodo, pastebėjęs Lengdono susižavėjimą. — Išsisus mėnesius ji praleidžia dirbdama pavojingose ekologinėse sistemose. Ji yra griežta vegetarė ir vietinė CERN Hatha jogos guru.

46

DAN BROWN

„Hatha joga?“ — nustebęs pagalvojo Lengdonas. Senovinis budistinis meditacinio mankštinimosi menas atrodė keista veiklos sritis fizikei ir dar katalikų šventiko dukrai.

Lengdonas stebėjo besiartinančią Viktoriją. Iš tolo buvo matyti, kad ji verkia; gilios juodos Viktorijos akys buvo pilnos sielvarto. Vis dėlto ji ėjo tvirtai ir ryžtingai, galima sakyti, netgi valdingai. Jos rankos ir kojos atrodė tvirtos bei treniruotos ir skleidė sveiką švytėjimą kūno, daug valandų buvusio Viduržemio jūros saulėje.

— Viktorija, — prabilo Koleris, kai ji prisiartino, — priimk mano nuoširdžiausią užuojautą. Tai baisus nuostolis mokslui... ir visiems mums, CERN darbuotojams.

Viktorija dėkodama linktelėjo galva.

— Ar jau žinote, kas atsakingas už žmogžudystę? — paklausė ji ramiu kimiu balsu su pastebimu pietietišku akcentu.

— Mes dar tebenagrinėjame šį įvykį.

Ji pasisuko į Lengdoną tiesdama grakščią ranką.

— Mano vardas Viktorija Vetra. Jūs tikriausiai esate iš Interpolo?

Lengdonas suspaudė jos ranką. Ašarotas Viktorijos gilių akių žvilgsnis jam trumpai užkando amą.

— Robertas Lengdonas, — pagaliau tarė jis, nežinodamas, ką daugiau sakyti.

— Ponas Lengdonas nėra policijos pareigūnas, — paaiškino Koleris. — Jis yra specialistas iš Jungtinių Valstijų. Atvyko padėti mums išsiaiškinti, kas kaltas dėl šio įvykio.

— O policija? — nesusigaudydama paklausė Viktorija. Koleris atsiduso, tačiau nieko neatsakė.

— Kur yra jo kūnas? — paklausė ji.

— Juo rūpinamasi.

Šis akivaizdus melas Lengdoną nustebino.

— Aš noriu jį pamatyti, — pareikalavo Viktorija.

— Viktorija, — prabilo Koleris, — jūsų tėvas buvo žiauriai nužudytas. Jums būtų kur kas geriau prisiminti jį tokį, koks jis buvo gyvas.

Viktorija bandė kažką pasakyti, bet ją nutraukė iš šalies atsklindantys balsai.

— Sveika sugrįžusi, Viktorija! — šūktelėjo kažkuris iš pro šalį einančios mokslininkų grupės, linksmai mojuodamas jai ranka.

— Gal paneigėi dar vieną Einšteino teoriją? — šūktelėjo kitas. — Tavo tėvelis turėtų didžiuotis tavimi! — pridūrė trečias.

Viktorija jiems tik vangiai pamojavo ranka. Tuomet pasisuko į Kolerį, o jos veide buvo matyti nuostaba ir sutrikimas.

— *Niekas dar nežino?*

— Aš nusprendžiau, kad šioje situacijoje diskretumas yra užvis svarbiausia. — Jūs nepranešėte personalui, kad mano tėvas buvo *nužudytas*? — jos sielvartingame balse dabar pasigirdo pykčio gaidelės.

Kolerio balsas išsyk sugriežtėjo.

ANGELAI IR DEMONAI

47

— Tikriausiai jūs nepagalvojote apie tai, ponija Vetra, kad vos tik aš pranešiu apie jūsų tėvo nužudymą, bus atliktas nuodugnus CERN patikrinimas. Taip pat bus atlikta krata ir jūsų tėvo laboratorijoje. Aš visuomet stengiausi gerbti jūsų tėvo privatumą, kurio jis pageidavo. Apie dabartinį jūsų vykdomą projektą jis man yra pasakęs tik du dalykus: vienas iš jų — šis projektas kitą dešimtmetį gali atnešti CERN milijonus frankų pelno iš licencinių kontraktų. Antrasis yra tas, jog šis projektas dar negali būti paviešintas, nes taikoma technologija dar nėra pakankamai patikima ir saugi. Turėdamas omenyje šiuos du faktus, aš nesu linkęs leisti nepažįstamiems žmonėms naršyti po jo laboratoriją ir sudaryti jiems sąlygas arba pavogti jo darbą, arba žūti kratos metu — atsakomybė už tokias pasekmes neabejotinai tektų CERN. Ar ganėtinai aiškiai pasakiau?

Viktorija tylėdama žiūrėjo į jį. Lengdonas jautė, jog moteris nenoromis, tačiau pripažįsta Kolerio logiką.

— Prieš informuodamas atitinkamas institucijas, — pasakė Koleris, — aš noriu sužinoti, ką jūs dirbote. Aš noriu, kad nuvestumėte mus į savo laboratoriją.

— Laboratorija čia nieko dėta, — atsakė Viktorija. — Niekas nežinojo, kuo mudu su tėvu užsiimame. Eksperimentai tikriausiai neturi nieko bendra su mano tėvo nužudymu.

Iš Kolerio krūtinės išsiveržė gergždžiantis, liguistas atodūsis.

— Įrodymai byloja ką kita.

— Įrodymai? Kokie įrodymai?

Lengdonas galvojo apie tą patį. Koleris servetėlė vėl nusibraukė burną.

— Jūs paprasčiausiai turite pasitikėti manimi.

Pykčiu rusenantis Viktorijos žvilgsnis rodė, kad tai daryti ji nelinkusi.

15

Lengdonas tylėdamas žingsniavo šalia Viktorijos ir Kolerio. Jiedu ėjo atgal į pagrindinį atriumą, kuriame ir prasidėjo keistasis Lengdono vizitas šiame institute. Viktorijos kojos žengė grakščiai kaip olimpinio šuolių į vandenį čempiono — Lengdono spėjimu, šis lankstumas ir judesių koordinacija buvo nuolatinės jogos praktikos rezultatas. Jis girdėjo ją kvėpuojant pabrėžtinai lėtai ir ramiai, lyg būtų mėginusi nuslopinti savo sielvartą.

Lengdonas norėjo jai kažką pasakyti, išreikšti užuojautą ir nuraminti. Vaikystėje jam taip pat buvo tekę patirti panašų vidinės tuštumos pojūtį staiga netekus tėvo. Ryškiausi prisiminimai iš tėvo laidotuvių dienos buvo daugybė žmonių, lietus ir pilkuma. Laidotuvės įvyko prabėgus dviem dienoms po jo dvyliktojo gimtadienio. Jų namai buvo pilni pilkais kostiumais apsirengusių vyriškių iš tėvo darbovietės, kurie,

48

DAN BROWN

įžengdami pro duris, smarkiai iki skausmo spaudė jo ranką, kalbėdami kažką apie *širdį ir stresą*. Motina pro ašaras juokavo, kad, laikydama savo vyrą už riešo, ji visuomet galėjusi sekti padėti vertybinių popierių biržoje... Vyro pulsas buvo jos asmeninis pokyčių biržoje barometras.

Kartą, kai tėvas dar buvo gyvas, Lengdonas išgirdo, kaip mama ragino tėvą išmokti „sustoti ir pauostyti rožes“. Tais metais kaip kalėdinę dovaną Lengdonas nupirko tėvui mažytę pūsto stiklo roželę. Tai buvo pats nuostabiausias daiktas, kokį tik Lengdonas kada nors buvo matęs... Jei į roželę krisdavo saulės šviesa, ant sienos ji paskleisdavo visų vaivorykštės spalvų pluoštą. „Tai nuostabi dovana, — pasakė tėvas, atidavęs dėžutę ir bučiuodamas Robertą į kaktą. — Suraskime jai saugią vietą“. Tuomet jis atsargiai paėmė rožę ir padėjo ją aukštai ant dulkėtos lentynos tamsiausiam kambario kampe. Po kelių dienų Lengdonas pastatė taburetę, paėmė nuo lentynos rožę ir nunešė ją atgal į parduotuvę. Tėvas niekuomet taip ir nepastebėjo, kad rožės ant lentynos nebėra.

Staiga pasigirdęs lifto ūžimas sugrąžino Lengdoną iš praeities į dabartį. Vikto-

rija ir Koleris stovėjo lifto kabinoje, laukdami jo. Lengdonas kažkodėl nesiryžo eiti pro atviras kabinos duris.

— Ar kažkas negerai? — paklausė Koleris labiau nekantraujančiu nei susirūpinusiu tonu.

— Niekio tokio, — atsakė Lengdonas, varu save varydamas į ankštą lifto kabiną. Liftu jis važiuodavo tik verčiamas neišvengiamos būtinybės ir nepalyginamai mieliau naudodavosi kur kas atviresnėmis laiptinių erdvėmis.

— Doktorės Vetros laboratorija yra po žeme, — pasakė Koleris. „Nuostabu“, — pagalvojo Lengdonas, žengdamas per slenkstį ir jusdamas, kaip iš lifto šachtos gelmių dvelkteli ledinis vėjelis.

— Šeši aukštai, — sausiai kaip automatas ištarė Koleris.

Lengdono vaizduotę užvaldė po kojomis tvyranti tamsi šachtos gelmė. Jis mėgino išblaškyti šį vaizdinį stebėdamas displėjuje besikeičiančius aukštų numerius. Keista, užrašas displėjuje pasikeitė tik kartą: nuo „pirmojo aukšto“ iki „DHS“.

— Kas yra DHS? — paklausė Lengdonas, nenorėdamas pasirodyti sutrikęs.

— Didysis hadronų skaldytuvas, — atsakė Koleris. — Elementariųjų dalelių greitintuvas.

Elementariųjų dalelių greitintuvas? Šis terminas Lengdonui mažai ką sakė. Pirmą kartą jį išgirdo vienų pietų metu su kolegomis Kembridžo universitete. Vienas iš jų, fizikas Bobas Braunelas, tą vakarą atvyko pietauti kaip reikiant įniršęs.

— Tie šunsnukiai jį iššaldė! — keikėsi Braunelas.

— Iššaldė — ką? — visi puolė klausinėti.

— SSS!

— Ką, ką tokį?

— Superlaidų superskaldytuvą!

Kažkas gūžtelėjo pečiais:

— Aš ir nežinojau, kad Harvardo universitetas kūrė tokį prietaisą.

ANGELAI IR DEMONAI

49

— Ne Harvardas! — sušuko fizikas. — Jungtinės Valstijos! Jis turėjo tapti galingiausiu pasaulyje dalelių spartintuvu! Tai buvo vienas svarbiausių šio amžiaus mokslo projektų! Į jį sukišta du milijardai dolerių, o dabar Senatas nutraukė projekto finansavimą! Prakeikti sutanuotieji lobistai!

Galiausiai nusiraminęs, Braunelas visiems paaiškino, kad dalelių greitintuvas yra didelis žiedo formos vamzdis, kuriame spartinamos subatominės dalelės. Vamzdyje įmontuoti elektromagnetai, dideliu dažniu periodiškai įsijungdami ir išsijungdami, „suka“ daleles vamzdyje tol, kol jos pasiekia milžinišką greitį. Visiškai įgreitintos dalelės skrieja vamzdyje daugiau nei 180000 mylių per sekundę greičiu.

— Tačiau tai beveik šviesos greitis! — sušuko vienas profesorius.

— Visiškai teisingai, — pritarė Braunelas. Toliau jis pasakojo, kad, įgreitinę dvi daleles priešingomis kryptimis ir privertę jas susidurti, mokslininkai suskaldo jas į jų sudedamąsias dalis ir įgyja galimybę dirstelėti į pačias elementariausias materijos daleles.

— Dalelių spartintuvai, — tęsė Braunelas, — yra be galo svarbūs mokslo pažangai. Susiduriančių dalelių stebėjimas — raktas į visatos „statybinių blokų“ pažinimą.

Harvardo „vietiniu poetu“ vadinamas ramus žmogelis Čarlzas Pretas buvo vientelis, kuriam fiziko žodžiai nepadarė įspūdžio.

— Man atrodo, — pasakė jis, — kad tai neandertalietiškas požiūris į mokslą. Tai kažkas panašaus į mėginimą trenkti du laikrodžius vieną į kitą, norint pažiūrėti, kas yra jų viduje.

Braunelas tęskė šakutę ant žemės ir išlėkė iš kambario.

„Tai CERN turi dalelių greitintuvą? — mąstė Lengdonas, kol liftas leidosi žemyn. — Žiedo formos vamzdį, skirtą dalelių skaldymui. Kodėl jis užkastas po žeme?“

Kai liftas sustojo, Lengdonas lengviau atsikvėpė, tikėdamasis, jog dabar po kojomis pajus tvirtą žemę. Tačiau atsidarius durims jo pasitikėjimas savimi garuote išgaravo. Robertas Lengdonas pasijuto atsidūręs jam visiškai svetimame pasaulyje.

Į abi puses — kairę ir dešinę — kiek akys užmatė driekėsi koridoriai. Tai buvo lygus betoninis tunelis, toks platus, kad jame galėjo vienas šalia kito išsitemti penkiolika ar net dvidešimt automobilių. Šviesiai apšviestas jis buvo tik prie lifto šachtos, o tolėliau niro į juodą kaip degutas tamsą. Iš tos tamsos dvelkė drėgnas vėjas, nejaukiai primindamas, kad jie nūnai yra giliai po žeme. Lengdonas beveik fiziškai jautė milžinišką virš galvos kybančią akmens ir grunto masę. Akimirksniui jis vėl pavirto devynerių metų berniuku... Aplinka jį nubloškė toli atgal į tas penkias kadaise patirtas gniuždančios tamsos valandas, kurių prisiminimas jį kaustė ir dabar. Sugniaužęs kumščius, jis nuėjo šalin įkyrius vaizdinius.

Viktorija tylėdama išlipo iš lifto kabinos ir nė nemirktelėjusi viena nuėjo į tamsą. Virš jos galvos, apšviestami kelią, jai einant užsidegdavo ir vėl užgesdavo

50

DAN BROWN

fluorescenciniai šviestuvai. Lengdonui susidarė įspūdis, kad tunelis gyvas ir reaguoja į kiekvieną Viktorijos judesį. Lengdonas ir Koleris nusekė Viktorijai iš paskos. Virš jų galvų užsidegančios šviesos jiems praėjus taip pat automatiškai užgesdavo.

— Ar tas dalelių greitintuvas, — tyliai paklausė Lengdonas, — yra kažkur šio tunelio gale?

— Jis yra štai čia, — Koleris mostelėjo ranka į kairę, parodydamas prie koridoriaus sienos pritvirtintą blizgantį poliruotą vamzdį.

Lengdonas sutrikęs žvelgė į vamzdį. „*Tai* yra spartintuvas?“ Nieko panašaus jis neįsivaizdavo. Tai buvo tobulai tiesus apie trijų pėdų diametro vamzdis, horizontaliai besidriekiantis tolyn tiek, kiek siekė žvilgsnis, galiausiai išnykstantis tamsoje. *Tai labiau panašu į šiuolaikinę magistralinę kanalizacijos vamzdį*, — pagalvojo Lengdonas. — Aš maniau, jog spartintuvo vamzdis turi būti *žiedinis*.

— Šis vamzdis *eina* žiedu, — lyg atspėjęs jo mintis, pasakė Koleris. — Jis atrodo tiesus, tačiau tai tik optinė apgaulė. Šio tunelio diametras yra toks didelis, kad

lanko įžiūrėti praktiškai neįmanoma — lygiai kaip ir žemės paviršiaus išgaubtumo.

Lengdonas buvo apstulbintas. *Tai yra žiedas?*

— Tačiau... jis turi būti milžiniškas!

— DHS yra didžiausias aparatas pasaulyje.

Lengdonas „suvedė galus“. Jis prisiminė, kad CERN vairuotojas kažką minėjo apie didžiulį aparatą, paslėptą po žeme. *Vis dėlto...*

— Jo diametras yra aštuoni kilometrai... o ilgis — dvidešimt septyni. Lengdonui apsisuko galva.

— Dvidešimt septyni kilometrai? — Jis pažvelgė į direktorių, paskui atsigręžęs kurį laiką žiūrėjo į tamsoje skendintį tunelį. — Šis tunelis yra dvidešimt septynių kilometrų ilgio? Tai juk... Tai juk daugiau kaip šešiolika mylių!

Koleris linktelėjo galva.

— Išgręžtas tobulu apskritimu. Kitu pakraščiu jis siekia Prancūziją. Visiškai įgreitintos dalelės prieš susidurdamos cirkuliuoja šiuo vamzdzium daugiau kaip dešimties tūkstančių kartų per sekundę dažniu.

Lengdono kojos, pažvelgus į žiojinčią milžiniško tunelio kiaurymę, tapo guminės. — Jūs norite pasakyti, kad CERN iškasė milijonus tonų žemės vien tik tam, kad priverstų susidurti ir sudužti atomų daleles? Koleris gūžtelėjo pečiais.

— Kartais, norint surasti tiesą, verta pajudinti kalnus.

16

Už šimtų mylių nuo CERN, apsaugos kabinoje, sargybinio radijo stotelėje, pasigirdo traškantis bakas:

— Aš esu prieškambarėje.

ANGELAI IR DEMONAI

51

Sargybinis, sėdintis prie monitoriais nusėto pulto, nuspaudė radijo stotelės mygtuką:

— Ieškokite kameros Nr. 86. Ji turi būti tolimajame kampe.

Radijo stotelėje įsivyravo ilga tylą. Lūkuriuojantį sargybinių išpylė prakaitas. Galiausiai radijo stotelė vėl spragtelėjo.

— Kameros čia nėra, — pasigirdo balsas. — Tačiau matau vietą, kur ji buvo įmontuota. Kažkas ją pavogė.

Technikas sunkiai iškvėpė orą.

— Dėkui. Palaukite truputį, gerai?

Atsidusęs jis apžvelgė kitus stende išdėstytus monitorius. Kai kurios komplekso dalys buvo prieinamos lankytojams ir gausiai lankomos, todėl anksčiau ne kartą belaidės kameros dingdavo, dažniausiai pavogtos suvenyrų ieškančių nekultūringų turistų. Kai tik kamera būdavo išnešama iš komplekso, o jos siunčiamas signalas tapdavo per silpnas ir nepasiekdavo imtuvo, monitorius nieko neberodydavo.

Suglumęs technikas vėl pažvelgė į monitorių. Kamera Nr. 86 ir toliau rodė

krištolinio ryškumo vaizdą.

„Jei kamera pavogta, — negalėjo suprasti sargybinis, — kodėl mes dar tebeigauname jos siunčiamą signalą?“ Jis, be abejo, žinojo, kad paaiškinimas gali būti tik vienas. Kamera tebebuvo komplekse ir kažkas paprasčiausiai ją pernešė į kitą vietą. *Tačiau kas? Ir kodėl?*

Jis ilgai tyrinėjo monitoriuje matomą vaizdą. Galiausiai vėl pakėlė savo radijo stotelę.

— Ar šioje laiptinėje yra kokių nors slaptų kambariukų? Spintelių ar tamsių nišų?

Pašnekovo balsas atrodė nustebęs.

— Ne. Kodėl klausiate? Sargybinis suraukė antakius.

— Tiek to. Dėkui už pagalbą.

Jis išjungė radijo stotelę ir kietai sučiaupė lūpas.

Įvertindamas tai, kad videokamera yra maža ir belaidė, sargybinis žinojo, jog aštuoniasdešimt šeštoji kamera dabar gali rodyti vaizdą iš bet kurios stipriai saugomo komplekso, susidedančio iš pusmylio spinduliu išsibarsčiusių trisdešimt dviejų pastatų vietos. Vienintelis aiškus dalykas buvo tai, kad kamera padėta tamsioje vietoje. Be abejo, tai buvo menka paguoda. Komplekse buvo begalė tamsių vietų — techninių patalpų, šildymo vamzdžių, pašiurių soduose, drabužių spintų, netgi požeminių tunelių labirintas. Kamerai Nr. 86 surasti galėjo prireikti ne vienos savaitės.

„Tačiau tai mažiausia iš problemų“, — pagalvojo jis sau.

Kur kas didesnių rūpesčių nei kameros perdislokavimo problema jam kėlė kas kita. Sargybinis stengėsi įsigilinti į dingusiosios kameros perduodamą vaizdą. Ekrane buvo matyti nejudantis objektas. Šiuolaikiškai atrodantis prietaisas, nepanašus į nieką, ką sargybinis iki šiol kada nors buvo matęs.

DAN BROWN

Nors sargybinis ir buvo įveikęs sunkią treniruočių programą, turėjusią jį parengti pačioms įvairiausioms keblioms situacijoms, jis jautė, kad širdis ima plakti vis smarkiau. Jis sau įsakė napanikuoti. Ši situacija turėjo turėti paaiškinimą. Objektas atrodė per mažas, kad galėtų kelti didelį pavojų. Tačiau visgi jo buvimas komplekse jam kėlė nerimą. *Didelį* nerimą.

„Svarbiausia diena yra šiandien“, — prisiminė jis.

Saugumas jo darbdaviui visuomet buvo svarbiausias prioritetas, tačiau *šiandien* saugumas buvo svarbesnis nei bet kurią kitą dieną per pastaruosius dvylika metų. Sargybinis ilgai žiūrėjo į objektą ir juste juto besikaupiančią audrą pranašaujantį tolimo perkūno griaudėjimą.

Tuomet, suprakaitavęs iš įtampos, jis paskambino viršininkui.

17

Nedaugelis žmonių gali pasakyti prisimeną tą dieną, kai pirmą sykį sutiko savo tėvą. Tačiau Viktorija Vetra buvo kaip tik viena iš šių žmonių. Jai tuomet buvo

aštuoneri; kiek tik ji prisiminė, visą laiką gyveno *Orfanotrofio di Siena*, katalikiškoje prieglaudoje netoli Florencijos, palikta tėvų, kurių niekuomet nebuvo mačiusi. Tąsyk buvo lietinga diena. Auklės vienuolės jau du kartus ją šaukė pietų, tačiau abusyk ji apsimetė negirdinti. Ji gulėjo kiemelio užkaboryje, žiūrėdama į krintančius lietaus lašus, jausdama, kaip jie kapsi į jos kūną, ir mėgindama atspėti, kur pataikys kitas. Vienuolės ją pašaukė dar sykį, perspėdamos, kad plaučių uždegimas neklusnius vaikus geriau nei bet kas kitas atgraso nuo perdėto domėjimosi gamtos reiškinių.

„Aš jūsų negirdžiu“, — pagalvojo Viktorija.

Ji buvo permirkusi iki paskutinio siūlo, kai jos pasiimti atėjo jaunas kunigas. Ji jo nepažinojo. Vienuolyne jis pasirodė pirmąkart. Viktorija tikėjosi, kad jis ją stvers už pažastų ir grubiai nuvilks į vidų. Tačiau taip neatsitiko. Jos nuostabai, kunigas atsigulė šalia jos, savo drabužius pamerkdamas tiesiai į balą.

— Vienuolės sako, kad tu daug klausinėji, — pasakė jaunasis vyriškis. Viktorija susiraukė.

— Argi klausinėti blogai?

— Atrodo, jos buvo teisios, — nusišypsojo kunigas.

— Ką jūs čia veikiate?

— Tą patį, ką ir tu... Galvoju, kodėl lietaus lašai krinta žemyn.

— Aš negalvoju, kodėl jie krinta! Aš jau žinau kodėl! Kunigas nustebusiu žvilgsniu pasižiūrėjo į ją.

— Tu žinai?

— Sesuo Franciska sako, kad lietaus lašai yra angelų ašaros, kurios krinta žemyn tam, kad nuplautų mūsų nuodėmes.

ANGELAI IR DEMONAI

— Oho! — pasakė jis su nuostaba balse. — *Štai* kaip čia yra.

— Ne, ne todėl! — atšovė mergaitė. — Lietaus lašai krinta todėl, kad *viskas* krinta! *Viskas* krinta! Ne tik lietus!

Kunigas suglumęs pasikasė galvą.

— Žinote, jaunoji ledi, jūs esate teisi. *Viskas* krinta. Tikriausiai dėl to kalta gravitacija.

— *Kas* tokia?

Jis pažvelgė į ją nustebusiu žvilgsniu.

— Jūs negirdėjote apie *gravitaciją*?

— Ne.

Kunigas liūdnai gūžtelėjo pečiais.

— Prastai. Gravitacijoje slypi atsakymas į daugelį klausimų. Viktorija atsisėdo.

— Kas yra gravitacija? — reikliai paklausė ji. — Pasakyk man! Kunigas mirktelėjo.

— Į tavo klausimą atsakysiu po pietų.

Jaunasis kunigas buvo Leonardas Vetra. Nors studijuodamas universitete pasižymėjo kaip nepaprastai talentingas fizikas, jį baigęs pajuto kitą pašaukimą ir įstojo į kunigų seminariją. Izoliuotame vienuolių ir regulos pasaulyje Leonardas ir Viktorija tapo geriausiais draugais. Viktorija nuolatos priversdavo šiaip jau santūrų Leonardą

leipti juokais, o jis, pasisodinęs ją šalia savęs, pasakodavo, kad įvairūs nuostabūs dalykai, tokie kaip upės ar vaivorykštės, gali būti paaiškinti pačiais įvairiausiais būdais. Jis jai pasakodavo apie šviesą, planetas, žvaigždes, visus gamtos reiškinius ir iš religijos, ir iš mokslo pozicijų. Įgimto Viktorijos intelekto ir smalsumo dėka ji tapo labai gabia mokine. Leonardas brangino ją kaip savo dukterį.

Viktorija taip pat buvo laiminga. Jai nebuvo skirta laimė turėti tėtį. Jei kiti suaugę žmonės į jos klausimus atsakinėdavo skambiai smūgiuodami per plaštaką, Leonardas galėdavo valandų valandas drauge su ja sklaidyti knygas ir gilintis į dideles ar mažas problemas. Jis ją netgi klausdavo, kokia *yra jos* nuomonė tuo ar kitu klausimu. Viktorija meldavosi, kad Leonardas liktų su ja visiems laikams. Tačiau vieną dieną patyrė baisiausią košmarą. Tėvas Leonardas jai pranešė, kad palieka prieglaudą.

— Aš vykstau į Šveicariją, — pasakė Leonardas. — Gavau stipendiją studijuoti fiziką Ženevos universitete.

— Fiziką? — sušuko Viktorija. — Aš maniau, kad jūs mylite *Dievą!*

— Taip, aš myliu Dievą, labai myliu. Būtent todėl ir noriu studijuoti Jo dieviškuosius dėsnius. Fizikos dėsniai yra tas popieriaus lapas, kurį Dievas pasiklojo tapydamas savo didingą paveikslą.

Viktorija buvo sugniuždyta. Tačiau tėvas Leonardas turėjo ir kitą naujieną. Jis pranešė Viktorijai, jog kalbėjęsis su prieglaudos vadovybe ir jie sutikę jam leisti ją išdukrinti.

— Ar *norėtumei*, kad aš tave išdukrinčiau? — paklausė Leonardas.

— Ką reiškia *išdukrinti*? — savo ruožtu pasidomėjo Viktorija.

DAN BROWN

Tėvas Leonardas paaiškino.

Viktorija pakibo jam ant kaklo, kokias penkias minutes verkė iš džiaugsmo ir šaukė:

— O taip! Taip! Leonardas jai pasakė — kuriam laikui turįs išvykti, kad išsirengtų būstą Šveicarijoje, tačiau pažadėjo — ne ilgiau kaip po šešių mėnesių sugrįš ir ją pasiims. Tai buvo ilgiausias laukimas Viktorijos gyvenime, tačiau Leonardas išlaikė savo žodį. Likus penkioms dienoms iki jos devintojo gimtadienio, Viktorija persikėlė į Ženėvą. Dieną ji lankė Ženevos tarptautinę mokyklą, o vakare pamokas pratęsdavo jos tėvas.

Prabėgus trejiems metams, Leonardą Vetrą nusamdė CERN institutas. Viktorija ir Leonardas persikėlė į stebuklą žemę, panašios į kurią Viktorija niekuomet nė nesapnavo.

Žingsniuodama DHS tuneliu Viktorija Vetrą nejautė savo kūno — jis atrodė nutirpęs, tarsi medinis. Ji regėjo savo blausų atspindį DHS vamzdyje ir justė jautė geliantį tėvo nebuvimą. Iki šiol ji gyveno absoliučios ramybės būsenoje, harmonijoje su ją supančiu pasauliu. Tačiau dabar vos ne per akimirką viskas tapo beprasmiška. Trys prabėgusios valandos jai buvo kaip neryški susiliejusi dėmė.

Kai atėjo Kolerio pranešimas, Balearų salose buvo dešimta valanda ryto. *Jūsų tėvas nužudytas. Tučtuojau grįžkite namo.* Nepaisant svilinančio karščio nardymo

ekspedicijoms pritaikyto katerio denyje, šių žodžių ledas ją sustingdė iki kaulų smegenų. Ne mažiau nei pati naujiena ją žeidė šaltas abejingas Kolerio tonas.

Dabar ji buvo sugrįžusi namo. *Tačiau namo į kur?* CERN, kuris buvo jos namai nuo dvylikos metų, staiga tapo svetimas. Jos tėvas, žmogus, kuris šią vietą buvo paveręs magiška rojaus žeme, buvo nebegyvas.

„Giliai kvėpuok“, — kalbėjo ji sau, tačiau niekaip negalėjo nuraminti įsaudrinusio proto. Klausimai sūkuriavo galvoje vis greičiau ir greičiau. Kas nužudė jos tėvą? Ir kodėl? Kas yra šis amerikietis „specialistas“? Kodėl Koleris taip nori pamatyti laboratoriją?

Koleris buvo sakęs, kad yra įrodymų, jog jos tėvo žmogžudystė buvo susijusi su dabartiniu projektu. *Kokie įrodymai? Niekas nežinojo, ką konkrečiai jie dirbo! O jei kam nors tai ir pavyko išsiaiškinti, kodėl jiems reikėjo jį nužudyti?* Besiartindama DHS tuneliu prie tėvo laboratorijos, Viktorija suvokė, kad jai teks vienai atskleisti didžiausią tėvo mokslo pasiekimą. Ši momentą savo svajonėse ji išivaizdavo visiškai kitaip. Viktorija vaizdavosi, kad tėvas į laboratoriją susikvieš žymiausius CERN mokslininkus ir supažindins juos su savo atradimu, o jų akyse spindės didžiulė profesinė pagarba tėvo genijui. Tuomet, švytėdamas visu tėvišku išdidumu, jis paaiškins jiems, jog būtent viena iš *Viktorijos* idėjų leido jam šį projektą paversti realybe... kad jo *dukra* yra tiesiogiai susijusi su šiuo revoliuciniu atradimu. Viktorija juto gerklėje užstrigusį kartų kamuolį. *Mano tėvas ir aš šį momentą turėjome pasitikti kartu.* Tačiau štai ši akimirka atėjo, o ji viena. Nė vieno kolegos. Nė vieno laimingo veido. Tik keistuolis amerikietis ir Maksimiljanas Koleris.

ANGELAI IR DEMONAI

55

Maksimiljanas Koleris. Der König.

Netgi vaikystėje Viktorija šio žmogaus nemėgo. Nors pamažu ji išsiugdė pagarbą jo galingam intelektui, ledinis Kolerio elgesys jai visuomet atrodė nehumaniškas, tikras šilto ir žmogiško jos tėvo bendravimo stiliaus antipodas. Koleris gilinosi į mokslą dėl mokslo teikiamų galimybių paaiškinti materialistinę pasaulio sąrangą. Jos tėvas — dėl jo teikiamų galimybių įrodyti dvasinį pasaulio pradą. Tačiau — keista — jai visuomet atrodydavo, kad tarp šių dviejų žmonių egzistuoja žodžiais neįvardijama tarpusavio pagarba. *Genijus*, kažkur girdėjo ji, *besąlygiškai pripažįsta kitą genijų.*

„Genijus, — sielvartingai galvojo ji. — Mano tėvas... Tėvelis. Jo nebėra.“

Į Leonardo Vetros laboratoriją vedė ilgas sterilus koridorius, visas išklotas baltomis keraminėmis plytelėmis. Lengdonui atrodė, kad jis artinasi prie kažkokios požeminės psichiatrinės ligoninės. Ant koridoriaus sienų kabojo dešimtys įrėmintų nespaltotų nuotraukų. Nors atvaizdų studijavimas buvo neatsiejama Lengdono darbo ir karjeros dalis, visa tai, ką matė ant sienų kabančiuose atvaizduose, jam buvo visiškai nepažįstama. Nuotraukos atrodė kaip chaotiškai padrikų juostų ir spiralių negatyvai. „Modernusis menas? — svarstė jis. — Džeksonas Polakas, prisigėręs amfetaminų?“

— Išsiburstymo diagramos, — pasakė Viktorija, akivaizdžiai pastebėjusi Lengdono susidomėjimą. — Kompiuteriniai dalelių susidūrimo atvaizdai. Štai zeta dalelė, — ji parodė blyškų pėdsaką, vos įžiūrimą kitų elementų maišalynėje. — Mano tėvas ją

atrado prieš penkerius metus. Gryna energija — jokios masės. Labai galimas daiktas, tai pats mažiausias gamtos „statybinis blokas“. Medžiaga juk yra ne kas kita, kaip susieta energija.

„Medžiaga yra energija? — sukluso Lengdonas. — Skamba labai dzenbudistiškai“. Jis žvelgė į nuotraukoje užfiksuotą blyšką pėdsaką ir galvojo, ką pasakytų jo bičiuliai iš Harvardo universiteto fizikos katedros, jei jis papasakotų, jog savaitgalį praleido Didžiajame hadronų skaldytuve ir matė zeta dalelių nuotraukas.

— Viktorija, — tarė Koleris, jiems prisiartinus prie išpūdingų plieninių laboratorijos durų, — turiu jums pasakyti, kad šį rytą, ieškodamas jūsų tėvo, buvau Čia atėjęs.

Viktorija šiek tiek raustelėjo. — Buvote čia atėjęs?

— Taip. Ir įsivaizduokite mano nustebimą, kai patyriau, jog jis yra pakeitęs standartinę CERN skaitmeninę spyną kažkuo kitu, — jis mostelėjo ranka į sudėtingą elektroninį prietaisą, pritaistytą prie sienos šalia durų.

— Aš atsiprašau, — pasakė ji. — Puikiai žinote, kad jis mėgo privatumą. Jis nenorėjo, kad kas nors be mūsų dviejų turėtų galimybę vaikščioti po jo laboratoriją.

— Puiku. Atidarykite duris, — pasakė Koleris.

Viktorija ilgokai stovėjo nejudėdama. Tuomet, giliai atsikvėpusi, žengė prie sienoje įmontuoto prietaiso.

Tam, kas įvyko po akimirkos, Lengdonas tikrai nebuvo pasiruošęs.

Viktorija pasilenkė prie prietaiso ir rūpestingai prispaudė savo dešiniąją akį prie DAN BROWN

išsikišusio vamzdelio su lęšiu, atrodančio kaip teleskopo okuliaras. Tuomet nuspaudė mygtuką. Aparato viduje kažkas trakstelėjo. Sušvytravo pirmyn ir atgal judantis Šviesos spindulėlis, nuskaitantis jos akies obuolį kaip kopijavimo aparatas.

— Tai tinklainės skaitytuvas, — pasakė ji. — Šimtaprocentinis saugumas. Su-reguliuotas atpažinti tik du tinklainės raštus. Mano ir mano tėvo.

Šiurpinanti nuovoka nušvietė Roberto Lengdono sąmonę. Jo atmintyje vėl su smulkiausiomis detalėmis iškilo Leonardo Vetros kūno vaizdas: kruvinas veidas, į grindis žvelgianti šviesiai ruda akis ir tuščia kitos akies kiaurymė. Jis bandė išginti iš sąmonės šią akivaizdžią sąsają, tačiau tą pačią akimirką pamatė... Žemiau skaitytuvo ant baltų keraminių grindų buvo matyti smulkūs tamsiai raudoni lašeliai. Sudžiūvęs kraujas.

Laimė, Viktorija jų nepastebėjo.

Plieninės durys atsivėrė, ir ji įėjo į vidų.

Koleris įrėmė į Lengdoną aštrų žvilgsnį. Jis aiškiai bylojo: *Kaip minėjau... trūksta-
tamoji akis tarnauja aukštesniam tikslui.*

18

Moters rankos buvo pririštos, o jos riešai paraudo ir sutino nuo ilgo brūžinimosi į virves. Raudonodis Hasasinas gulėjo šalia jos, išsekęs, grožėdamasis savo atlygiu. Jis

galvojo, ar tik jos miegas nėra paprasčiausias apsimetinėjimas, desperatiškas bandymas išvengti papildomo „darbo“.

Tačiau tai jam neberūpėjo. Jautėsi gavęs pakankamą atlygį. Pasisotinęs jis atsisėdo lovoje.

Jo šalyje moterys buvo nuosavybė. Bejėgiai malonumo įrankiai. Kilnojamasis turtas, kuriuo prekiaujama kaip gyvuliais. Ir jos žinojo savo vietą. Tačiau *čia*, Europoje, moterys buvo išsikovojusios jėgą ir nepriklausomybę, kuri jį jaudino ir žadino potraukį. Priversti tokią moterį fiziškai atsiduoti buvo malonumas, kurio jis visuomet geidė.

Tačiau pasitenkinimas strėnų srityje negalėjo numaldyti Hasasino viduje kylančio kitokio apetito. Jis nužudė praeitą naktį, nužudė ir sudarkė kūną, o žudymas jam buvo kaip heroinas... Kiekviena žmogžudystė alkį numalšindavo tik trumpai, o atėjęs pasisotinimas netrukus užleisdavo vietą dar stipresniam žudymo alkui. Ir dabar pasitenkinimas jau buvo išblėsęs. Alkis vėl sugrįžo.

Jis tyrinėjo akimis šalia savęs miegančią moterį. Uždėjęs plaštaką jai ant gerklės, pajuto seksualinį susijaudinimą, kurį teikė žinojimas, kad gali akimirksniu nutraukti jos gyvybę. Ką tai reikštų? Ji yra ne žmogus, tik malonumo ir tarnavimo įrankis. Jo stiprūs pirštai sugniaužė jos gerklę, užčiuopdami subtilų pulsą. Vis dėlto, įveikdamas šį troškimą, jis atitraukė ranką. Jo laukė darbas. Tarnavimas aukštesniam tikslui nei žudymo instinktas.

ANGELAI IR DEMONAI

57

Išlipus iš lovos, jo gyslas maloniai suvirpino būsimąjo uždavinio vykdytojo šlovė. Jis dar visiškai neįsivaizdavo, kokią milžinišką įtaką turi žmogus, pasivadinęs Janusu, ir brolija, kuriai jis vadovavo. Jam kėlė nuostabą, kodėl brolija pasirinko būtent *jį*. Kažkaip jie sužinojo apie jame rusenančią neapykantą... ir jo sugebėjimus. Kokiu būdu, jis niekada nesužinos. Jis žinojo viena — *jų šaknys siekia plačiai*.

Dabar jie jam suteikė aukščiausią garbę. Jis turi tapti jų rankomis ir jų balsu. Jų budeliu ir jų pranašu. Jis, kurį jo gentainiai vadino *Malak al-haq* — Tiesos Angelu.

19

Vetros laboratorija buvo be galo futuristinė.

Visi paviršiai absoliučiai balti, visur pilna kompiuterių ir specializuotos elektroninės įrangos — bendras vaizdas gerokai priminė operacinę. Lengdonas svarstė, kokios paslaptys gali slypėti šioje laboratorijoje, jei užpuolikas, siekdamas čionai pakliūti, ryžosi išlupti Leonardo Vetros akį.

Koleris, patekęs į vidų, jautėsi neramiai; jo akys šaudyde šaudė į visas puses, ieškodamos įsibrovimo pėdsakų. Tačiau nieko neaptiko. Viktorija taip pat vaikščiojo iš lėto, tarytum, Šalia nebesant tėvo, laboratorija būtų tapusi jai nepažįstama ir svetima.

Lengdono žvilgsnis bemat nukrypo į kambario vidurį, kur nuo grindų stiebėsi

keletas neaukštų stulpelių. Koks tuzinas poliruoto plieno kolonų rateliu styrojo kambario viduryje kaip miniatiūrinis Stounhendžas. Kolonos buvo apie trijų pėdų aukščio ir Lengdonui priminė muziejuose laikomų brangenybių postamentus. Tačiau šios kolonos akivaizdžiai buvo skirtos ne brangesiems akmenims. Ant kiekvienos iš jų stovėjo po storasienį skaidrų cilindrišką teniso kamuoliukų dėklą dydžio indą. Cilindrai buvo tušti.

Koleris sutrikęs apžvelgė indus. Kol kas nusprendęs į juos nekreipti dėmesio, jis atsigręžė į Viktoriją.

— Ar kas nors pavogta?

— Pavogta? *Kokiu būdu?*— nustebė ji. — Tinklainės skaitytuvas pripažįsta tik mus du.

— Gerai apsižvalgykite aplinkui.

Viktorija atsiduso ir keletą akimirkų žvalgėsi po kambarį. Ji gūžtelėjo pečiais.

— Viskas atrodo taip pat, kaip mano tėvui palikus laboratoriją. Tvarkingas chaosas.

Lengdonas jautė, jog Koleris perkrato įvairius variantus, tarytum svarstydamas, kiek gali spausti Viktoriją ir ar daug gali jai pasakyti. Galiausiai jis, matyt, nusprendė dar kurį laiką šį bei tą nutylėti. Pasukęs vežimėlį į kambario centrą, jis apžvelgė paslaptinę iš pažiūros tuščių indų grupę.

58

DAN BROWN

— Paslaptys, — galiausiai tarė jis, — yra prabanga, kurios mes daugiau nebegalime sau leisti. Viktorija pritardama linktelėjo, o jos veidu ūmai nuvilnijo emocijų banga, užplūdusi sąmonę drauge su prisiminimais.

„Duokite jai minutę laiko“, — pagalvojo Lengdonas.

Tarytum ruošdamasi atskleisti svarbų dalyką, Viktorija užmerkė akis ir giliai įkvėpė. Po to dar kartą. Ir dar kartą. Ir dar.

Lengdonas susirūpinęs žvelgė į ją. „Ar jai viskas gerai?“ Jis žvilgtelėjo į Kolerį, kuris atrodė visiškai ramus — matyt, šį ritualą buvo matęs jau ne kartą. Po dešimties sekundžių Viktorija atmerkė akis.

Lengdonas negalėjo patikėti įvykusia metamorfoze. Viktorija Vetra atrodė visiškai pasikeitusi. Jos putlios lūpos buvo praviros, pečiai nuleisti, akys švelnios ir ramios. Kiekvienas jos kūno raumenėlis atrodė susitaikęs su nepakeičiama tikrove. Tarytum pasipiktinimą ir sielvartą užliejo gilus, ramus ir vėsus vanduo.

— Nuo ko pradėti?.. — paklausė ji ramiu balsu.

— Nuo pradžios, — pasakė Koleris. — Papasakokite mums apie tėvo eksperimentą.

— Mano tėvo gyvenimo svajonė buvo sutaisyti mokslą ir religiją, pademonstruoti, kad jie neprieštarauja vienas kitam, — pradėjo Viktorija. — Jis siekė įrodyti, kaip, einant dviem skirtingais keliais, galima prieiti vieną ir tą pačią tiesą. — Ji valandėlę nutilo, tarytum pati negalėdama patikėti tuo, ką ruošėsi pasakyti. — Ir neseniai... jis atrado būdą, kaip tai padaryti.

Koleris tylėjo.

— Jis sugalvojo eksperimentą, kuris, kaip jis vylėsi, turėjo numaldyti vieną aštriausių konfliktų mokslo ir Bažnyčios istorijoje.

Lengdonas susimąstė — kokį gi konfliktą ji turi omenyje? Jų juk buvo tokia daugybė.

— Konfliktas dėl kreacionizmo, — pasakė Viktorija. — Ideologinė kova dėl to, kaip atsirado visata.

„Oho, — pagalvojo Lengdonas. — Tai bent disputas.“

— Biblija, kaip žinome, teigia, kad visatą sukūrė Dievas, — paaiškino ji. — Dievas pasakė: „Tebūnie šviesa!“, ir visa tai, ką matome, išniro iš begalinės tuštumos. Deja, vienas pagrindinių fizikos dėsnių byloja, kad materijos negalima sukurti iš nieko.

Lengdonas buvo skaitęs apie šią aklavietę. Mintis, kad Dievas tariamai sukūrė „kažką iš nieko“, iš esmės prieštarauja pripažintiems šiuolaikinės fizikos dėsniams ir todėl, mokslininkų teigimu, Kūrybos aktas moksliniu požiūriu yra absurdas.

— Pone Lengdonai, — tarė Viktorija, pasisukdama į jį, — tikiuosi, jūs esate susipažinęs su Didžiojo sprogimo teorija?

Lengdonas gūžtelėjo pečiais, — Šiek tiek.

Didysis sproginimas, kiek jis žinojo, buvo mokslškai pripažinta visatos susikūrimo teorija. Jis jos gerai nebuvo perpratęs — įsiminė tik tai, kad įvyko viename taške

ANGELAI IR DEMONAI

59

sukoncentruotos energijos kataklizminis sproginimas, kurio metu plėsdamasi energija ir suformavo visatą. Ar kažkas panašaus. Viktorija tęsė.

— Kai 1927 metais katalikų Bažnyčia pirmoji pasiūlė Didžiojo sprogimo teoriją...

— Atleiskite, — nesusivaldęs įsiterpė Lengdonas. — Jūs sakote, kad Didžiojo sprogimo teorijos autorė yra Bažnyčia?

Viktoriją jo klausimas, atrodo, nustebino.

— Be abejo. Šią teoriją 1927 metais pasiūlė katalikų vienuolis Georgas Lemaitrė.

— Tačiau aš maniau... — sutriko Lengdonas, — argi Didžiojo sprogimo teoriją pasiūlė ne Harvardo astronomas Edvinas Hablas?

Koleris pervėrė jį rūsčiu žvilgsniu.

— Štai ir vėl ta Amerikos mokslininkų arogancija! Hablas savo straipsnį išspausdino 1929 metais, praėjus dvejiems metams *po* to, kai tai padarė Lemaitrė.

Lengdonas nepatenkintas suraukė antakius. „Hablo teleskopas vadinamas Hablo teleskopu — aš niekuomet nieko negirdėjau apie jokią Lemaitrė teleskopą!“ — pagalvojo jis.

— Ponas Koleris yra teišus, — pritarė Viktorija. — Idėja priklauso Lemaitrė. Hablas ją tik *patvirtino*, surinkdamas patikimų įrodymų, bylojančių, kad Didysis sproginimas yra mokslškai pagrįstas įvykis.

— Štai kaip, — susivokė Lengdonas, svarstydamas, ar Hablo fanatikai Harvardo universiteto astronomijos katedroje savo paskaitose kada nors yra užsiminę apie

Lemaitrė.

— Kai Lemaitrė pasiūlė Didžiojo sprogimo idėją, — tęsė Viktorija, — mokslininkai paskelbė ją visiškai absurdiška. Medžiaga, anot jų, negali būti sukurta iš nieko. Tad kai Hablas šokiravo pasaulį moksliskai įrodydamas, jog Didžiojo sprogimo teorija teisinga, Bažnyčia tai Šventė kaip savo pergalę, kaip *įrodymą*, kad Biblijos doktrina moksliskai pagrįsta. Kad Dieviškoji tiesa atitinka mokslo tiesą.

Lengdonas linktelėjo galvą; Viktorijos pasakojimas gerokai prikaustė jo dėmesį.

— Be abejo, mokslininkai negalėjo taikstyti su tuo, kad jų atradimais naudojasi Bažnyčia, propaguodama religiją, tad jie pasistengė kuo greičiau matematizuoti Didžiojo Sprogimo teoriją, pašalino iš jos visas religines užuominas ir paskelbė ją savo nuosavybe. Tačiau, deja, jų lygtys ir šiandien turi vieną rimtą trūkumą, kurią Bažnyčia mėgsta pabrėžti.

— *Singularumas*, — burbtelėjo Koleris, šį žodį išsardamas taip, tarytum tai būtų jo gyvenimo prakeikimas.

— Taip, singularumas, — pritarė Viktorija. — Pati kūrybos pradžios akimirka. Nulinis laiko momentas. — Ji pažvelgė į Lengdoną. — Netgi šiandien mokslininkai negali „pačiupinėti“ pradinio kūrybos momento. Mūsų lygtys labai veiksmingai aprašo procesus *ankstyvosiose* visatos raidos stadijose, tačiau artinantis prie nulinės laiko atžymos visa matematika suyra ir visi procesai tampa neapibrėžti.

60

DAN BROWN

— Būtent, — pasakė Koleris kandžiu baisu, — ir Bažnyčia šią matematine problemą laiko stebuklingo Dievo dalyvavimo visatos formavimosi procese įrodymu. Eikite prie esmės.

Viktorijos veido išraiška staiga tapo neįžvelgiama.

— Esmė yra ta, kad mano tėvas visuomet tikėjo, jog Didžiojo sprogimo procese dalyvavo Dievas. Nors mokslas negali suvokti dieviškosios kūrybos momento tėvas buvo įsitikinęs, kad anksčiau ar vėliau mokslui *pavyks* tai padaryti. — Ji liūdnai mostelėjo ranka į lapelį su lazeriniu spausdintuvu atspausdintu tekstu, adatele prismeigtą virš tėvo darbo stalo. — Mano tėvas mojuodavo tuo lapeliu prieš mano veidą kiekvieną kartą, kai mane apnikdavo abejonės.

Lengdonas perskaitė, kas buvo parašyta lapelyje:

MOKSLAS IR RELIGIJA NĖRA NESUDERINAMI.
MOKSLAS PAPRASČIAUSIAI PER JAUNAS, KAD TAI SUPRASTŲ.

— Mano tėvelis norėjo pakylėti mokslą į aukštesnį lygį, — pasakė Viktorija, — Į tą lygį, kuriame mokslas galėtų įrodyti Dievo buvimą. — Ji melancholiškai perbraukė ranka per savo juodus plaukus. — Jis buvo užsibrėžęs padaryti tai, apie ką joks mokslininkas niekuomet nė nesvajėjo. Tai, kam atlikti niekas dar nebuvo sukūręs *technologijos*. — Ji padarė pauzę, tarytum nerasdama žodžių minčiai išreikšti. — Jis sukūrė metodiką, leidžiančią patvirtinti, jog Genezė yra moksliskai pagrįstas faktas.

„Patvirtinti Genezę? — nustebo Lengdonas. — Tebūnie Šviesa? Medžiaga iš

nieko?“

Negyvas Kolerio žvilgsnis buvo įsmeigtas į kambario sieną.

— Atleiskite?

— Mano tėvui pavyko sukurti Visatą... iš nieko. Koleris žaibiškai pasuko galvą į Viktoriją.

— Ką?!

— Tiksliau pasakius, jam pavyko pakartoti Didįjį sprogimą. Atrodė, kad Koleris tuoj tuoj pašoks ant kojų. Lengdonas buvo visiškai sutrikęs. *Sukurti Visata? Atkurti Didįjį sprogimą?*

— Be abejo, sprogimas buvo pakartotas daug mažesniu masteliu, — pasakė Viktorija, pradėjusi greitai berti žodžius. — Procesas nuostabiai paprastas. Greitintuvo vamzdyje jis priešingomis kryptimis (greitino du superplonus dalelių srautus. Šie du srautai milžinišku greičiu susidūrė kaktomuša, visą savo energiją sutelkdami viename taške. Buvo pasiektas milžiniškas energijos tankis. — Jai įvardijus jo skaitinę išraišką, direktoriaus akys išsiplėtė iš nuostabos.

Lengdonas bandė mintimis neatsilikti nuo Viktorijos pasakojimo turinio. *Vadinasi, Leonardas Vetra sukūrė koncentruotos energijos tašką, kurio sprogimo metu, kaip manoma, susiformavo visata.*

ANGELAI IR DEMONAI

61

— Rezultatas, — tęsė Viktorija, — buvo ištis stebuklingas. Paviešintas jis padidins pačius šiuolaikinės fizikos pamatus. — Dabar ji vėl kalbėjo ramiai ir iš lėto, tarytum mėgaudamasi savo naujienos svarbumu. — Iš niekur nieko greitintuvo vamzdyje šiame koncentruotos energijos taške ėmė formuotis medžiagos dalelės.

Koleris nerodė jokių emocijų ir abejingai žvelgė kažkur į tolį.

— Medžiaga, — pakartojo Viktorija. — Žiedas, išniręs iš tuštumos. Neįtikėtinas subatominių dalelių fejerverkas. Gyvenimą išvydusi miniatiūrinė visata. Tėvas įrodė ne tik tai, kad medžiaga *gali* būti sukurta iš nieko, tačiau ir tai, kad *ir* Didysis sprogimas, *ir* genezė gali būti paaiškinti paprasčiausiai pripažįstant milžiniško energijos šaltinio egzistavimą.

— Turite omenyje *Dievą*? — paklausė Koleris.

— Dievą, Budą, Kosminę jėgą, Jahvę, singularumą, vienovės tašką — galite vadinti tai kaip norite, rezultatas bus tas pats. Mokslas ir religija paremia tą pačią tiesą — kūrybos pradas yra gryna *energija*.

Kai Koleris pagaliau prašneko, jo balsas buvo niūrus.

— Viktorija, aš nieko nebesusigaudau. Kiek suprantu, jūs man sakote, kad jūsų tėvas *sukūrė* medžiagą... iš nieko?

— Taip. — Viktorija mostelėjo ranka į stiklo cilindrą. — Štai jums įrodymas. Šiuose cilindruose yra jo sukurtos medžiagos pavyzdžiai.

Koleris nusikosėjo ir privažiavo prie cilindrų kaip įtarus plėšrūnas, uostinėjantis spąstus ir instinktyviai nujaučiantis, jog čia kažkas ne taip.

— Aš tikriausiai kažko nesupratau, — pasakė jis. — Kaip jūs tikėtės įrodyti, kad

šiuose cilindruose yra dalelės medžiagos, kurią sukūrė *būtent* jūsų tėvas? Kad tai ne bet kurios kitos medžiagos dalelės?

— Šios dalelės, — ramiai pasakė Viktorija, — yra unikalios. Tai medžiaga, kuri žemėje neegzistuoja... Vadinasi, ji *turėjo* būti sukurta.

Kolerio veido išraiška darėsi vis niūresnė.

— Viktorija, ką *jūs* turite omenyje sakydama *unikali medžiagai* Egzistuoja tik vienas medžiagos tipas, ir jis... — Koleris užsikirto nerasdamas žodžių.

Viktorijos veido išraiška buvo triumfuojanti.

— Jūs pats skaitėte paskaitas apie tai, direktoriau. Visatoje egzistuoja *dviejų* tipų medžiaga. Mokslinis faktas. — Viktorija pasisuko į Lengdoną. — Pone Lengdonai, ką Biblija sako apie Kūrybos aktą? Ką Dievas sukūrė?

Lengdonas jautėsi sutrikęs, nesusigaudydamas, kuo čia dėta Biblija.

— Hmm... Dievas sukūrė... šviesą ir tamsą, dangų ir pragarą...

— Teisingai, — pasakė Viktorija. — Jis viską sukūrė kaip priešybių pusiausvyrą. Simetriją. Tobulą balansą. — Ji vėl kreipėsi į Kolerį. — Direktoriau, mokslas teigia tą patį, ką ir religija — būtent, kad Didysis sprogimas visatą sukūrė kaip priešybių sistemą.

— Įskaitant pačią *medžiagą*, — sušnabždėjo Koleris tarytum pats sau. Viktorija linktelėjo galvą.

62

DAN BROWN

— Ir kai mano tėvas vykdė eksperimentą, be abejo, susiformavo *du* medžiagos tipai.

Lengdonas nesuprato, ką tai galėtų reikšti. *Leonardas Vetra sukūrė materijos antipodą?*

Koleris atrodė susierzinęs.

— Medžiaga, kurią turite omenyje, egzistuoja tik *kitose* visatos vietose. Tik ne Žemėje. Ir tikriausiai netgi ne mūsų galaktikoje!

— Būtent, — atsakė Viktorija. — Būtent tai ir yra įrodymas, kad šiuose cilindruose esančios dalelės turėjo būti sukurtos.

Kolerio veidas tapo akmeninis.

— Viktorija, tu juk nenori pasakyti, kad šiuose cilindruose yra autentiški pavyzdžiai?

— Noriu, — pasakė ji, išdidžiai žvelgdama į cilindrų. — Direktoriau, *jūs* matote pirmuosius pasaulyje *antimedžiagos* pavyzdžius.

20

„Antroji fazė prasideda“, — pagalvojo Hasasinas, žengdamas į tamsų tunelį.

Rankoje jis nešėsi supermirtiną ginklą. Jis tai žinojo. Šis ginklas turėjo pasitarnauti kaip įbauginimo priemonė. Viską lemia efektas. Jis jau buvo supratęs, jog baimė yra sąjungininkė jų kovoje. *Baimė griauja greičiau nei patys efektyviausi kovos*

veiksmi.

Koridoriuje nebuvo veidrodžio, kuriame jis būtų galėjęs pasigėrėti savo maskuote, tačiau iš besiplaikstančio drabužio šešėlio jis spėjo, kad maskuotė puiki. Susitapatinimas su aplinka buvo samokslas dalis... Nė pačiose drąsiausiose savo svajonėse jis neišsivaizdavo, kad kada nors teks imtis tokio vaidmens.

Prieš dvi savaites Šio tunelio tolimajame gale jo laukiančią užduotį jis būtų pavadinęs neįvykdoma, tiesiog savižudiška. Ėjimu nuogam į liūto narvą. Tačiau Janusas iš esmės pakeitė neįmanomumo apibrėžimą.

Paslapčią, kuriomis Janusas pasidalijo su Hasasinu per praėjusias dvi savaites, buvo daug... Šis tunelis buvo viena iš jų. Iškastas prieš Šimtmečius, tačiau puikiausiai išsilaikęs.

Besiartindamas prie savo priešo „nervinio centro“, Hasasinas svarstė, ar iš tiesų tai, kas jo laukia viduje, bus taip lengva, kaip žadėjo Janusas. Janusas jį užtikrino, kad kažkas viduje atliks visus būtinus paruošimo darbus. *Kažkas viduje. Neįtikėtina.* Kuo ilgiau jis apie tai mąstė, tuo tvirtesnis darėsi jo įsitikinimas, jog tai iš tiesų yra vaikiškas uždavinys.

— *Wahad... tintain.. thalatha... arbaa*, — skaičiavo jis arabiškai, artindamasis prie tunelio pabaigos. — *Vienas... du... trys... keturi...*

ANGELAI IR DEMONAI 63

21

— Nujaučiu, jūs esate girdėjęs apie antimedžiagą, pone Lengdonai? — paklausė Viktorija, žvelgdama į jį. Jos tamsi oda ryškiai kontrastavo su steriliai balta laboratorijos aplinka.

Lengdonas pažvelgė į ją. Kažkodėl jam užkando žadą.

— Taip... Žinoma... Kažką tokio.

Jos lūpomis nuslydo vos pastebima šypsena.

— Tikriausiai žiūrite filmą „Kelionė į žvaigždes“? Lengdonas raustelėjo.

— Taip, mano studentai jį mėgsta... — Jis suraukė antakius. — Argi ne anti-medžiagą tame filme naudoja Amerikos erdvėlaivis „Enterpraiz“?

Ji linktelėjo galvą.

— Geros mokslinės fantastikos šaknys glūdi gerame moksle.

— Tai antimedžiagą yra *realus* dalykas?

— Absoliutus gamtos dėsnis. Viskas turi savo antipodą. Protonai turi elektronus. „Viršutiniai“ kvarkai turi „apatinius“ kvarkus. Kosminė simetrija egzistuoja ir subatominiame lygmenyje. Antimedžiagą yra *in*, o medžiaga — *jang*. Šios priešybės subalansuoja fizinės tikrovės lygtį.

Lengdonas prisiminė Galilėjaus tikėjimą pasaulio dualumu.

— Nuo 1918 metų mokslininkai žino, — pasakė Viktorija, — kad Didžiojo sprogdimo metu susiformavo dvi materijos formos. Viena iš jų yra ta, kurią matome Žemėje ir iš kurios sudarytos uolos, medžiai, žmonės. Kita materijos forma yra šios

materijos antipodas — ji visais požiūriais identiška žemiškajai materijai, išskyrus tai, kad visų jos dalelių krūviai yra priešingi.

Lyg išniręs iš miglos, vėl prabilo Koleris. Jo balse buvo girdėti abejonių gaidelės.

— Tačiau egzistuoja milžiniški technologiniai antimedžiagos *saugojimo* barjerai. Kaip išvengti jos neutralizacijos?

— Mano tėvas sukūrė priešingo poliarumo vakuumą, išsiurbiantį antimedžiagos pozitronus iš greitintuvo jiems dar nespėjus anihiliuotis.

Koleris suraukė antakius. — Tačiau vakuumas išsiurbtų ir *medžiagą*, ne tik antimedžiagą. Kaip atskirti vienas ir kitas daleles?

— Panaudojant magnetinį lauką. Medžiagos dalelės juda į dešinę, o antimedžiagos — į kairę. Jos yra grynos poliarinės priešingybės.

Tą akimirką, atrodo, Kolerio skepticizmo siena ėmė byrėti. Jis pažvelgė į Viktoriją nuoširdžiai apstulbęs. Tą pačią akimirką jį užgriuvo nevaldomo kosulio priepuolis.

— Neįtik... ėtina... — pro kosulį jis sunkė žodžius ir šluostėsi burną. — Ir vis dėlto... — atrodo, jo logika vis dar bandė priešintis. — Netgi jei vakuumas *atliko*

64

DAN BROWN

savo darbą, šie cilindrai pagaminti iš medžiagos. Antimedžiaga negali būti saugoma induose, pagamintuose iš medžiagos. Antimedžiaga akimirksniu sureaguotų su...

— Antimedžiagos pavyzdžiai nesiliečia su indų sienelėmis, — atsakė Viktorija, akivaizdžiai laukusi šio klausimo. — Antimedžiaga yra pakibusi erdvėje. Šie cilindrai vadinami „antimedžiagos gaudyklėmis“. Jie „sugauna“ antimedžiaga ir išlaiko ją savo viduje, saugiu atstumu nuo sienelių ir dugno.

— Išlaiko erdvėje? *Bet...Kaip?*

— Tarp dviejų susikertančių magnetinių laukų. Štai, pažvelkite.

Viktorija perėjo kambarį ir ištraukė didelį elektroninį aparatą. Ši keistenybė Lengdonui priminė lyg ir karikatūrinį lazerinį ginklą — platus, panašus į pabūklo vamzdis su okuliaru viršuje ir gyva galybė apačioje tabaluojančių elektroninių komponentų. Viktorija pristūmė aparatą prie vieno iš cilindrų, pažvelgė pro okuliarą ir keleto sraigtų pagalba jį suregulavo. Tuomet pasitraukė į šalį, kviesdama Kolerį pažiūrėti.

Koleris atrodė suglumęs.

— Jūs sukaupėte *matomus* kiekius?

— Penkis tūkstančius nanogramų, — atsakė Viktorija. — Skysta plazma, turinti milijonus pozitronų.

— Milijonus? Tačiau juk mokslininkams... iš viso... tepavyko užfiksuoti vos *keletą dalelių*.

— Mes naudojome ksenoną, — abejingai paaiškino Viktorija. — Tėvas įgreitintų dalelių pluoštą perleido per ksenono čiurkšlę, kuri sunaikino elektronus. Jis prašė, kad tikslią procedūrą laikyčiau paslapyje, tačiau vienas iš jos elementų buvo

sinchroniškos grynų elektronų injekcijos į greitintuvą.

Lengdonas jautėsi taip sutrikęs, kad netgi tarpais abejojo, ar Koleris ir Viktorija dar tebesikalba angliškai.

Koleris padarė pauzę, ant jo kaktos išryškėjo gilios raukšlės. Staiga jam ėmė trūkti kvapo. Jis susmuko vežimėlyje lyg pakirstas kulkos.

— Techniškai tai sukurtų... Viktorija linktelėjo galvą.

— Taip. *Daugybę*.

Koleris vėl sutelkė žvilgsnį į priešais jį stovintį cilindą. Jis sunkiai pasikėlė kėdėje ir priglaudė akį prie okuliaro. Ilgai žiūrėjo ir tylėjo. Kai pagaliau atsisėdo, jo kakta buvo išrasojusi prakaito lašeliais. Raukšlės ant jos buvo išsilyginusios. Vos girdimu balsu jis sušnabždėjo:

— O Dieve... jūs tikrai tai padarėte... Viktorija linktelėjo galvą.

— Mano tėvas tai padarė.

— Aš... nežinau, ką pasakyti. Viktorija pasisuko į Lengdoną.

— Ar norite pažiūrėti? — paklausė ji, mostelėdama ranka prietaiso link. Nežinodamas ko tikėtis, Lengdonas priėjo artyn. Iš dviejų pėdų atstumo ci-

ANGELAI IR DEMONAI

65

lindras atrodė tuščias. Objektas, esantis viduje, akivaizdžiai buvo be galo mažas. Lengdonas pridėjo akį prie okuliaro. Prireikė akimirkos kitos, kad matomas vaizdas išryškėtų.

Tuomet jis jį pamatė.

Objektas buvo ne cilindro dugne, kaip jis tikėjosi, o plūduriavo jo centre — žvilgantis, į gyvsidabrio panašaus skysčio rutuliukas. Lyg pakabintas ant magiško siūlo, jis mainėsi ir ribuliavo metalo bangelėmis. Erdvėje kybantis skysčio lašelis Lengdonui priminė sykį matytą filmuotą medžiagą apie vandens lašelį esant nulinei gravitacijos konstantai. Nors jis žinojo, kad lašelis yra mikroskopinis, buvo matyti kiekvienas jo raibulėlis ir vilnelė. Jis lėtai sukiojosi tarytum plūduriuodamas.

— Jis... jis plūduriuoja, — pasakė Lengdonas.

— Gerai būtų, — atsakė Viktorija. — Antimedžiaga yra itin nestabili. Kalbant energijos kalba, antimedžiaga yra veidrodinis medžiagos antipodas, tad abi jos susitikusios akimirksniu sunaikina viena kitą. Be abejo, išlaikyti antimedžiaga izoliuotą nuo bet kurios kitos medžiagos yra labai sunku, nes viskas žemėje sudaryta iš medžiagos. Antimedžiagos pavyzdžiai turi būti saugomi taip, kad nekontaktuotų su absoliučiai jokia medžiaga — netgi oru.

Lengdonas buvo sužavėtas. „Vadinasi, vienintelė aplinka antimedžiagai išlaikyti yra vakuumas“ — susigaudė jis.

— Šios antimedžiagos gaudyklės, — įsiterpė ne mažiau susižavėjęs Koleris, blyškiu pirštu vedžiodamas apie vieno indo pagrindą, — ar jos taip pat yra jūsų tėvo kūrinys?

— Faktiškai, — atsakė ji, — jos yra mano kūrinys. Koleris pažvelgė į ją.

Viktorija kukliai nutilo.

— Mano tėvas pagamino pirmąsias antimedžiagos daleles, tačiau negalėjo su-

galvoti, kaip jas išlaikyti. Aš pasiūliau šias gaudyklės. Orui nelaidžios specialios medžiagos sienelės, o abiejuose galuose — priešingų polių elektromagnetai.

— Atrodo, viršijote savo tėvo genijų.

— Na, ne. Idėją aš pasiskolinau iš gamtos. Portugališkieji hidroidai „uždaro“ žuvis tarp savo čiuptuvų nematocistinių krūvių pagalba. Tas pats principas galioja ir čionai. Kiekvieno cilindro galuose yra po du elektromagnetus. Vienas kitam priešingi magnetiniai laukai susiduria indo centre ir išlaiko čia, beorėje erdvėje, pakibusį antimedžiagos lašelį.

Lengdonas vėl pažvelgė į cilindrą. Antimedžiaga tvyro vakuume, prie nieko nesiliesdama. Koleris buvo teisus. Tai buvo genialu.

— Kur yra magnetų energijos šaltinis? — paklausė Koleris. Viktorija parodė.

— Šiose kolonose po kiekviena gaudykle. Indai įmontuoti į specialų lizdą, kuris nuolat tiekia maitinimą, kad magnetai niekuomet nenustotų veikti.

— O jei maitinimas vis dėlto nutrūktų?

— Aiškus dalykas. Tada antimedžiagos lašelis praras nesvarumą, nukris ant gaudyklės dugno, ir įvyks anihiliacija.

66

DAN BROWN

Lengdonas sukluso:

— Anihiliacija? — Tokio žodžio jis nebuvo girdėjęs. Viktorija atrodė abejinga.

— Taip. Jei antimedžiaga ir medžiaga susiliečia, abi jos akimirksniu išnyksta.

Fizikai šį procesą vadina anihiliacija.

— O, — palingavo galvą Lengdonas.

— Tai pati paprasčiausia reakcija gamtoje. Medžiagos dalelė ir antimedžiagos dalelė susidūrusios išnyksta ir suformuoja dvi *naujas* daleles — fotonus. Fotonas faktiškai yra tik mažutis šviesos blyksnis.

Lengdonas buvo skaitęs apie fotonus — šviesos daleles, pačią gryniausią energijos formą. Vis dėlto jis nusprendė nutylėti apie tai, kaip kapitonas Kirkas panaudojo fotonų torpedas prieš Klingonus.

— Tad jei antimedžiagos lašelis nukris, mes pamatysime mažutį šviesos blyksnį? Viktorija gūžtelėjo pečiais.

— Priklauso nuo to, ką vadinsime mažučiu. Štai leiskite man pademonstruoti. — Ji paėmė cilindrą ir pradėjo jį atsukinėti nuo elektros srovės tiekimą palaikančios kolonos.

Koleris suriko siaubo pilnu balsu, metėsi pirmyn ir, stvėręs Viktorijai už rankų, ėmė jas traukti nuo cilindro:

— Viktorija! Ar išprotėjote?!

22

Neįtikėtina, bet Koleris akimirką netgi atsistojo, svirduliuodamas ant virpančių kojų. Jo veidas buvo baltas iš siaubo.

— Viktorija! Jūs negalite nuimti šios gaudyklės!

Lengdonas žiūrėjo į šį incidentą ir neįstengė suprasti staigios direktoriaus panikos priežasties.

— Penki šimtai nanogramų! — šaukė Koleris. — Jei panaikinsite magnetinį kuką...

— Direktoriau, — ramiai tarė Viktorija, — gaudyklė visiškai saugi. Kiekviena gaudyklė turi apsaugos sistemą — atsarginę bateriją, kuri neleidžia magnetiniam laukui išnykti, atjungus gaudyklę nuo jos pakroviklio. Antimedžiagos pavyzdys liks kyboti erdvėje ir tuo atveju, jei nuimsiu cilindą nuo postamento.

Koleris vis dar žvelgė į ją nepasitikėdamas. Vis dėlto, pamažu nusiraminęs, jis vėl atsistojo į savo vežimėlio krėslą.

— Baterijos ima veikti automatiškai, — pasakė Viktorija, — vos tik gaudyklė atjungiamą nuo pakroviklio. Baterijų išteklį užtenka dvidešimt keturioms valandoms. Tai kaip rezervinis benzino bakas.

ANGELAI IR DEMONAI

67

Lyg ir pajutusi Lengdono diskomfortą, ji pasisuko į jį.

— Antimedžiaga turi kai kurių nepaprastų savybių, pone Lengdonai, kurios ją daro labai pavojingą. Dešimties miligramų antimedžiagos gabalėlis, dydžio kaip smėlio grūdelis, hipotetiškai sutalpina tiek energijos, kiek jos gali atpalaiduoti apie du šimtai tonų įprastinio raketų kuro.

Lengdonui vėl ėmė suktis galva.

— Tai yra rytdienos energijos šaltinis. Tūkstantį kartų galingesnis nei branduolinė energija. Šimtaprocentinis naudingumo koeficientas. Jokių šalutinių produktų. Jokios radiacijos. Jokios taršos. Keli gramai gali savaitę aprūpinti energija didžiulį miestą.

Gramų? — Lengdonas nejučia žengtelėjo tolėliau nuo cilindro postamento.

— Nesijaudinkite, — pasakė Viktorija. — Šie pavyzdžiai yra mikroskopinės gramų dalys — *milijoninės* dalys. Palyginti nekenksmingas kiekis.

Ji vėl paėmė cilindą ir nusuko jį nuo tvirtinimo platformos.

Koleris krūpčiojo, tačiau nebebandė Viktorijos sulaikyti. Vos tik cilindro jungtis su postamentu nutrūko, pasigirdo šaižus pyptelėjimas, o cilindro apačioje nušvito nedidelis šviečiančių diodų ekranėlis. Jame sužibo raudoni skaičiai, skaičiuojantys laiką atgal nuo dvidešimt keturių valandų.

24:00:00...

23:59:59...

23:59:58...

Žiūrėdamas į mirguliuojančius skaičius, Lengdonas pagalvojo apie bauginantį prietaiso panašumą į uždelsto veikimo bombą.

— Baterija, — paaiškino Viktorija, — kol iki galo išsikraus, veiks dvidešimt keturias valandas. Ji gali būti vėl įkrauta sugrąžinus cilindą ant postamento. Baterija tarnauja kaip apsaugos priemonė, o be to, suteikia puikias galimybes transportuoti cilindą.

— Transportuoti? — Koleris atrodė kaip perkūno trenktas. — Šiuos daiktus jūs išsinešate iš laboratorijos?

— Be abejo, ne, — atsakė Viktorija. — Tačiau gaudyklės mobilumas suteikia galimybę tyrinėti jos funkcionalumą.

Viktorija nuvedė Lengdoną ir Kolerį į tolimąjį patalpos galą. Atitraukusi užuolaidą parodė stiklo pertvarą, už kurios buvo kita didelė patalpa. Jos sienos, grindys ir lubos buvo išklotos plieno plokštėmis. Kambarys Lengdonui priminė tanklaivio naftos rezervuarą — tanklaiviu jam teko syki plaukti į Papua Naująją Gvinėją tyrinėti *Hanta* tautelės piešinius ant žmonių kūnų.

— Tai anihiliacijos rezervuaras, — paaiškino Viktorija. Koleris pažvelgė į ją.

— Jūs iš tiesų *stebite* anihiliacijas?

— Mano tėvą žavėjo Didžiojo sprogimo metu vykstantys fizikiniai procesai — milžiniški energijos kiekiai, išsiskiriantys iš mikroskopinių medžiagos dalelių. — Viktorija atidarė po pertvara esantį plieninį stalčių, padėjo gau-

68

DAN BROWN

dyklę į jį ir vėl uždarė. Tuomet paspaudė šalia stalčiaus esančią svirtelę. Po akimirkos gaudyklė atsidūrė kitoje stiklo pertvaros pusėje ir, plačiu lanku iš lėto nuriedėjusi metalinėmis grindimis, sustojo beveik pačiame patalpos centre. Viktorija šykščiai nusišypsojo.

— Tuoju pirmą kartą išvysite antimedžiagos ir medžiagos anihiliaciją. Kelios milijoninės gramo dalys. Ganėtinai mažas pavyzdys.

Lengdonas žiūrėjo į antimedžiagos gaudyklę, kuri vieniša gulėjo ant didžiulės patalpos grindų. Koleris taip pat nedrąsiai prisiartinio prie lango.

— Šiaip jau, — paaiškino Viktorija, — mes turėtume laukti ištisas dvidešimt keturias valandas, kol išsikraus baterijos, tačiau toje patalpoje po grindimis yra įmontuoti magnetai, kur kas stipresni nei esantys gaudyklėje ir galį pritraukti antimedžiagą prie gaudyklės sienelės. Ir vos tik antimedžiaga ir medžiaga susiliečia...

— Įvyksta anihiliacija, — sušnibždėjo Koleris.

— Ne tik, — tęsė Viktorija. — Antimedžiaga atpalaiduoja gryną energiją. Šimtas procentų masės virsta fotonais. Tad nežiūrėkite tiesiai į pavyzdį. Prisidenkite akis.

Lengdonas buvo atsargus, tačiau jam atrodė, kad Viktorija pernelyg išpučia galimo sprogimo mastą. *Nežiūrėti tiesiai į cilindrus?* Prietaisas gulėjo daugiau kaip už trisdešimties metrų, anapus superstore tamsinto organinio stiklo sienos. Dar daugiau — cilindre kybantis lašelis buvo mikroskopiškas, nežiūrimas plika akimi. „Saugoti akis? — pagalvojo Lengdonas. — Kiek energijos tas lašelis gali...“

Viktorija nuspaudė mygtuką.

Tą pačią akimirka Lengdonas apako nuo galingo šviesos blyksnio. Cilindro vietoje žybtelėjo akinantis šviesos rutulys, o organinio stiklo pertvarą sudrebino galinga detonacijos jėga. Lengdonas instinktyviai atšoko atgal. Akinantis švytėjimas tęsėsi dar akimirka, o tuomet, tarytum pati save rydama, šviesa susitraukė į mažutę švytinčią dėmelę. Dar po akimirkos išnyko ir ji. Lengdonas mirksėjo ir trynė

perštinčias akis, kurios iš lėto vėl ėmė regėti aplinkos daiktus. Jis pažvelgė į bandymų salę. Ant grindų gulėjęs cilindras buvo išnykęs. Išgaravęs. Jokio pėdsako.

— D...Dieve, — apstulbintas vos išspaudė. Viktorija liūdnai palingavo galvą.

— Lygiai taip sakydavo ir mano tėvas...

23

ANGELAI IR DEMONAI 69

Koleris lėtai atsisuko į ją, akivaizdžiai neišgirdęs jos reikalavimo.

— Kodėl taip ilgai laukėte, Viktorija? Judu su tėvu turėjote man tučtuojau pranešti apie šį atradimą.

Viktorija piktai pažvelgė į jį. „Kiek priešasčių jis gali sugalvoti siekdamas užvilinti laiką?“ — bylote bylojo jos žvilgsnis.

— Direktoriau, apie tai mes galime pasikalbėti vėliau. Dabar noriu pamatyti savo tėvą.

— Jūs žinote, kokias galimybes ši technologija atveria?

— Žinau, — atšovė Viktorija. — Pajamas CERN. Dideles pajamas. Dabar aš noriu...

— Štai kodėl jūs laikėte paslaptį? — sarkastiškai pasakė Koleris, aiškiai norėdamas jai įgelti. — Jūs bijojote, kad taryba ir aš nubalsuosime dėl šio atradimo užpatentavimo?

— Šis atradimas *turi* būti užpatentuotas, — atšovė Viktorija, jausdama, kad yra traukiama į ginčą. — Antimedžiagos sukūrimas — svarbus technologijos šuolis. Tačiau šis šuolis yra labai pavojingas. Mes su tėvu siekėme laimėti kuo daugiau laiko, norėdami ištobulinti procedūras ir maksimaliai padidinti jų saugumą.

— Kitais žodžiais tariant, jūs nepasitikėjote direktorių taryba ir manėte, jog finansinį godumą ji iškels aukščiau už mokslo išmintį ir sveiką protą.

Viktoriją nustebino Kolerio tono abejingumas.

— Buvo dar ir kitų priešasčių, — tarė ji. — Mano tėvas norėjo laimėti laiko, kad galėtų antimedžiagos atradimą pateikti atitinkamoje šviesoje.

— Kokioje?

„Kaip tu manai — kokioje?“, — piktai pagalvojo ji.

— Medžiaga iš energijos. kažkas iš nieko. Šis atradimas praktiškai įrodo, kad Genezė yra moksliskai pagrįstas dalykas.

— Tai jis nenorėjo, kad atradimo komercializavimo sraute nepaskęstų religinės jo atradimo implikacijos?

— Tam tikra prasme — taip.

— O jūsų motyvai?

Ironiška — Viktorijos motyvai buvo beveik priešingi. Ji žinojo, kad atradimo komercializavimas yra būtinas norint veiksmingai įdiegti praktikon bet kurį naują energijos šaltinį. Nors antimedžiagos technologija turi milžinišką potencialą kaip efektyvus ir švarus energijos šaltinis, tačiau jei bus atskleista per anksti, gali patirti

politinį ir informacinį fiasko, kuris „nužudytą“ branduolinę ir saulės energiją. Branduolinės technologijos buvo diegiamos pakankamai neįvaldžius jų saugumo kontrolės mechanizmų, todėl įvyko kelios avarijos. Saulės energija buvo imta populiarinti dar nepasiekus reikiamo jos veiksmingumo, ir vartotojai patyrė finansinių nuostolių. Abi technologijos užsitarnavo blogą reputaciją ir sunyko praradusios paklausą.

— Mano interesai, — pasakė Viktorija, — yra kur kas pragmatiškesni nei mokslo ir religijos suvienijimas.

— Aplinkosauga, — ryžtingai spėjo Koleris.

70

DAN BROWN

— Neribota energija. Jokių žemės išteklių alinimo. Jokios taršos. Jokios radiacijos. Veiksminga antimedžiagos gamybos ir eksploatavimo technologija gali išgelbėti planetą.

— Arba ją sunaikinti, — įgėlė Koleris. — Priklausomai nuo to, kas ir kam ją panaudos. — Viktorija juste juto iš luošos Kolerio povyzos sklindantį šaltuką. — Kas daugiau žinojo apie jūsų projektą? — paklausė jis.

— Niekas, — atsakė Viktorija. — Aš jums jau sakiau.

— Tuomet kodėl, kaip jūs manote, buvo nužudytas jūsų tėvas? Viktorijos raumenys įsitempė.

— Neturiu jokio supratimo. Čia, CERN, jis turėjo priešų ir jūs tai žinote, tačiau šis priešiškus negalėjo turėti nieko bendra su antimedžiaga. Vienas kitam mes prisiekėme dar keletą mėnesių laikyti savo paslaptį tik tarp mūsų, kol būsime pasirengę ją atskleisti.

— Ir jūs esate tikra, kad jūsų tėvas išlaikė savo tylėjimo priesaiką? Dabar Viktorija jau ėmė niršti.

— Mano tėvas yra išlaikęs sunkesnių egzaminų nei šis!

— Ir *jūs* taip pat niekam neprasitarėte?

— Žinoma, ne!

Koleris atsikvėpė. Jis kurį laiką patylėjo, tarytum rūpestingai ieškodamas tinkamų žodžių.

— Įsivaizduokite, jog kažkas vis dėlto sužinojo. Įsivaizduokite, jog kažkam pavyko prasismelkti į Šią laboratoriją. Ko, jūsų nuomone, įsibrovėlis galėtų ieškoti? Ar jūsų tėvas laikė čia kokių nors užrašų? Proceso aprašymų?

— Direktoriau, aš buvau kantri. Todėl dabar pati noriu išgirsti kai kuriuos atsakymus. Jūs kalbate apie įsilaužimą, tačiau pats matėte tinklainės skaitytuvą. Mano tėvas labai rūpinosi slaptumu ir saugumu.

— Priimkite mano žodžius kaip humorą, — atšovė Koleris, ir jo balso tonas sukėlė jai nerimą. — Taigi, ką įsibrovėlis galėtų siekti pagrobti?

— Neturiu supratimo. — Viktorija piktai dairėsi po laboratoriją. Visi antimedžiagos pavyzdžiai buvo savo vietose. Jos tėvo darbo vieta taip pat atrodė tvarkingai.

— Niekas čia nebuvo, — tvirtai pranešė ji. — Šioje laboratorijoje viskas atrodo taip, kaip buvę.

— *Šioje* laboratorijoje? — nustebejęs paklausė Koleris. Žodis „šioje“ Viktorijai

išsprūdo instinktyviai.

— Taip, Šioje, viršutinėje laboratorijoje. — Tai jūs naudojate ir apatinę laboratoriją?

— Taip, ją naudojame kaip saugyklą.

Kleris vėl kosėdamas pavažiavo arčiau prie jos.

— Jūs naudojate pavojingų medžiagų saugyklą kaip sandėlį? Sandėlį — *kam*? „Pavojingoms medžiagoms, kam daugiau!“ — pagalvojo Viktorija, jau netenkanti kantrybės.

— Antimedžiagai, — pasakė ji.

ANGELAI IR DEMONAI

71

Kleris pasikėlė savo vežimėlyje.

— Yra dar ir *kitų* pavyzdžių? Kodėl man apie tai nepasakėte?!

— Ką tik pasakiau, — atšovė Viktorija. — Jūs vos ne vos man suteikėte tokią galimybę!

— Mes turime patikrinti tuos pavyzdžius, — pasakė Kleris. — Dabar.

— Pavyzdį, — pataisė Viktorija. — Tik vieną pavyzdį. Ir tai labai gerai. Niekas negalėtų nė įtarti...

— Tik vieną? — nesusigaudė Kleris. — Kodėl jis ne čia?

— Mano tėvas saugumo dėlei nusprendė jį laikyti po pamatinėmis uolienomis. Tas pavyzdys didesnis už kitus.

Nustėręs žvilgsnis, kuriuo Kleris pažvelgė į Lengdoną, nepraslydo pro Viktorijos akis. Kleris savo vežimėliu privažiavo dar arčiau prie Viktorijos.

— Jūs pagaminote pavyzdį, *didesnį* nei penki šimtai nanogramų?

— Tai padaryti buvo būtina, — gynėsi Viktorija. — Mes turėjome įrodyti, kad gamybos sąnaudų ir technologijos našumo santykis gali būti pozityvus.

Viktorija žinojo, kad naujų energijos šaltinių pritaikymo problema dažniausiai būna viena — prastas gamybos sąnaudų ir našumo santykis. Būtent — kiek lėšų reikia investuoti, norint gauti tam tikrą kuro ar energijos kiekį. Pastatyti naftos gręžinį tik tam, kad išpumpuotumei vieną barelį naftos, reikštų bankrotą. O jei tas gręžinys su minimaliomis papildomomis investicijomis duos milijonus barelių naftos, tai reikš, kad tavo verslas klesti. Tas pats principas galioja ir antimedžiagai. „Kaitinti“ šešiolika mylių elektromagnetų tik tam, kad sukurtumei mažytį antimedžiagos lašelį, reikštų sunaudoti daugiau energijos nei sukurtoji antimedžiaga sutalpina. Norint įrodyti, kad antimedžiagos gamybos technologija yra veiksminga ir perspektyvi, yra būtina surinkti didesnius jos kiekius.

Nors Viktorijos tėvas labai nenorėjo gaminti didesnio antimedžiagos pavyzdžio, Viktorija jį primygtinai prašė tai padaryti. Ji argumentavo, jog norint, kad į antimedžiagos gamybos technologiją būtų žiūrima rimtai, jiems būtina įrodyti du dalykus. Pirmas — kad antimedžiagos gamyba yra ekonomiškai rentabili ir kad techniškai įmanoma pagaminti didesnius jos kiekius. Ir antras — kad pagaminta antimedžiaga gali būti saugiai laikoma. Galų gale ji įtikino tėvą, ir jis sutiko, nors ir labai nenoromis. Tačiau prieš tai jis pasistengė apsirūpinti tvirtomis slaptumo ir saugumo garantijomis.

Jis pareikalavo, kad surinktoji antimedžiaga būtų saugoma pavojingų medžiagų sandėlyje — mažoje granitinėje patalpoje, įrengtoje dar septyniasdešimt penkiomis pėdomis žemiau po laboratorija. Šis pavyzdys turėjo būti visiška judviejų paslaptis. Ir tiktai jiedu turėjo išskirtinę galimybę patekti į tą laboratoriją.

— Viktorija, — paklausė Koleris įtampos kupinu balsu, — kokio dydžio pavydi jūs ir jūsų tėvas sukaupėte?

Viktorijos širdį pakuteno malonus profesinio pasididžiavimo pojūtis. Ji žinojo, kad jų sukauptas kiekis priblokš netgi didįjį Maksimiljaną Kolerį. Viktorijos atmintyje iškilo giliai po kojomis glūdinčio antimedžiagos pavyzdžio vaizdas. Neįtikėtinas

DAN BROWN

reginys. Gaudyklės centre, puikiai matomas plika akimi, supasi mažytis antimedžiagos rutuliukas. Tai buvo jau ne mikroskopinis, o lietaus lašo dydžio lašelis.

Viktorija giliai įkvėpė.

— Pilną ketvirtį gramo.

Kolerio veide, atrodo, neliko nė lašelio kraujo.

— Ką?! — ji vėl apėmė kosulio priepuolis. — Ketvirtis gramo? Tai juk lygu... beveik penkioms kilotonoms!

Kilotonos. Viktorija neapkentė šio žodžio. Tai buvo žodis, kurio nei ji, nei jos tėvas niekuomet nevartodavo. Kilotona yra sutartinis sprogstamosios galios ekvivalentas, lygus tūkstančiui tonų trinitrotolueno. Kilonomis operuojama kuriant naujus ginklus. Raketų kovinius užtaisus. Įvertinant griaujamąją galią. Ji ir jos tėvas tarpusavyje kalbėdavosi elektronvoltų ir džaulių kalba, atspindinčia statybinę energijos potencialą.

— Toks antimedžiagos kiekis galėtų viską ištirpdyti pusmylio spinduliu! — sušuko Koleris.

— Taip, jei jai visai būtų leista anihiliuotis iš karto, — atšovė Viktorija, — tačiau to niekas ir niekuomet nesiruošė daryti!

— Jei ji nepateks į rankas tam, kuris nežino, su kuo turi reikalą. Arba jei nesutiks jūsų energijos tiekimas! — Koleris jau skubinosi prie lifto.

— Būtent todėl tėvas ji ir laikė pavojingų medžiagų saugykloje, prijungęs prie superpatikimos maitinimo sistemos. Be to, jis ten įrengė papildomą apsaugos sistemą.

Koleris su palengvėjimu pažvelgė į ją.

— Pavojingų medžiagų saugykloje jūs esate įsirengę papildomą apsaugos sistemą?

— Taip. Antrąją tinklainės skaitytuvą. Koleris tepasakė tik du žodžius.

— Žemyn. Dabar.

Krovininis liftas sparčiai smigo žemyn.

Dar septyniasdešimt penkios pėdos gilyn į žemę.

Abiejų vyriškių akyse Viktorija aiškiai matė tvyrančią baimę ir nerimą. Šiaip jau ledinis Kolerio veidas buvo kupinas įtampos. „Žinau — galvojo Viktorija, — sukurtas pavyzdys milžiniškas, tačiau ir apsaugos priemonės, kurių mes ėmėmės, yra...“

Liftas pasiekė Šachtos dugną.

Jo durys atsidarė, ir Viktorija pirmoji išėjo į blausiai apšviestą koridorių. Jis buvo neilgas ir baigėsi didžiulėmis plieninėmis durimis. PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ SAUGYKLA Tinklainės skaitytuvas, įmontuotas šalia durų, buvo identiškas tam, kuris buvo įtaisytas prie įėjimo į viršutinę laboratoriją. Viktorija prisiartinė prie jo ir rūpestingai priglaudė savo akį prie okuliaro lęšio.

ANGELAI IR DEMONAI

73

Staiga ji atsitraukė atgal. kažkas ne taip! Įprastai švarus lęšis buvo aptaškytas... išteptas kažkuo, kas atrodė kaip... *kraujas*? Sutrikusi ji atsisuko į abu vyriškius, tačiau jos žvilgsnis sutiko vaškinis jų veidus. Ir Kolerio, ir Lengdono veidai buvo be kraujo lašelio; abiejų akys buvo prikaustytos prie grindų po jos kojomis.

Viktorija nuleido akis žemyn.

— Ne! — suriko Lengdonas, tiesdamas ranką į ją. Tačiau jau buvo per vėlu.

Viktorijos žvilgsnis sustingo ties objektu, gulinčiu ant grindų. Jis kažkaip buvo ir visiškai svetimas, ir... puikiai pažįstamas.

Ši dvejonė tetruko tik akimirka.

Tuomet su kraują stingdančiu siaubu ji pažino šį daiktą. Į ją kaip atmata, numestas ant grindų, žvelgė akies obuolys. Tą šviesaus riešutmedžio spalvos rainelės atspalvį ji būtų atpažinusi bet kur ir bet kada.

24

Apsaugos darbuotojas sulaikė kvapą, kai viršininkas, pasilenkęs prie jo peties, išstebeilijo į priešais esantį monitorių stendą. Praėjo gal minutė.

Viršininko tylos galima buvo tikėtis, pamanė sargybinis. Viršininkas buvo griežto protokolo žmogus. Jis nebuvo pratęs vadovauti vienai iš geriausiai pasaulyje parengtų saugumo tarnybų pirma maldamas liežuvio, o paskui galvodamas.

Tačiau ką jis galvoja?

Objektas, kurį jiedu matė monitoriuje, buvo kažkoks cilindriškas indas. Cilindras permatomomis sienelėmis. Tai buvo akivaizdu. Ne taip akivaizdu buvo visa kita.

Konteinerio viduje, tarytum kažkoks mirażas ar optinė apgaulė, nesiliesdamas prie sienelių, *kybojo* mažas metalo skysčio lašelis. Jis pasirodydavo ir vėl išnykdavo drauge su robotišku indo apačioje esančio raudonų šviečiančių diodų ekranėlio mirksėjimu. Ekranėlio rodomas laikas su šurpinančiu ryžtingumu ėjo atgal.

— Ar galite pašviesinti vaizdą? — paklausė viršininkas, sargybiniui sukeldamas dar didesnę nerimą.

Sargybinis atliko, ko prašytas; vaizdas ekrane šiek tiek pašviesėjo. Viršininkas pasilenkė dar arčiau prie ekrano, mėgindamas geriau įžiūrėti kažką ties konteinerio pagrindu, kas tik dabar labiau išryškėjo.

Sargybinis pasekė viršininko žvilgsnį. Vos įžiūrimas šalia diodų ekranėlio gulėjo akronimas. Keturios didžiosios raidės, blausiai blykčiojančios mirksinčioje

ekranėlio šviesoje.

— Pasilik čia, — pasakė viršininkas. — Niekam nieko nesakyk. Aš viską su-
tvarkysiu.

74

DAN BROWN

25

Pavojingų medžiagų saugykla. Penkiasdešimt metrų po žeme. Viktorija Vetra kluptelėjo netekusi nuovokos, beveik griūte užgriūdama ant tinklainės skaitytuvo. Ji jautė, kaip amerikietis prišoka jai padėti, ją apkabina ir padeda išsilaikyti ant kojų. Ant grindų prie pat jos žvelgė tėvo akis. Viktorija jautė, kaip oras spazmiškai veržiasi iš jos plaučių. *Jie išpjovė jo akį!* Jos pasaulis apsivertė aukštyn kojomis. Lyg per miglas ji matė, kaip Koleris, privažiavęs visai arti jos, kažką kalba. Lengdonas ją prilaikė ir aiškino, ką daryti. Lyg sapne ji pasijuto žiūrinti pro tinklainės skaitytuvo okuliarą. Mechanizmas pyptelėjo. Durys atsidarė.

Netgi persmelkta siaubo ir sielvarto, išvydus ant grindų gulinčią tėvo akį, Viktorija jautė, kad ne mažesnis siaubas jos laukia viduje. Pakėlusi padūmavusį žvilgsnį ir apžvelgusi kambarį, ji suprato, kad taip ir yra — prasideda antrasis košmaro etapas. Kambario viduryje stovinti vieniša gaudyklės maitinimo kolona buvo tuščia.

Indas buvo dingęs. Žudikai, trokšdami jį pavogti, buvo išpjovę jos tėvo akį. Situacija rutuliojosi per greitai, kad ji sugebėtų visiškai suvokti jos pasekmes. Viktorijos pasaulis staiga sugriuvo. Antimedžiagos pavyzdys, kuris turėjo įrodyti, jog antimedžiaga yra saugus ir ekonomiškai energijos šaltinis, buvo pagrobtas. *Bet juk niekas netgi nežinojo, kad šis pavyzdys apskritai egzistuoja!* Kad ir kaip būtų, tikrovė buvo nenuneigiama. Kažkas visgi apie tai sužinojo. Viktorija negalėjo įsivaizduoti kas. Netgi Koleris, apie kurį buvo kalbama, jog jis žino viską, kas vyksta CERN, nė neįtarė apie šį jų projektą.

Jos tėvas buvo negyvas. Nužudytas dėl savo genialumo. Sielvartą, sugniuždžiusį Viktorijos Širdį, ėmė stelbti nauja emocija. Ši buvo dar blogesnė. Dar labiau gniuždanti. Dar labiau žeidžianti. Ši emocija buvo kaltės jausmas. Nevaldomas, negailestingas kaltės jausmas. Viktorija žinojo, kad tai ji įkalbėjo tėvą sukurti šį pavyzdį. Prieš jo valią. Ir dėl šio pavyzdžio jis buvo nužudytas. *Ketvirtis gramo...*

Kaip ir bet kuri kita technologija — ugnis, parakas, vidaus degimo variklis — antimedžiaga, atsidūrusi blogose rankose, gali būti mirtinas ginklas. Labai mirtinas. Labai galingas ir nesustabdomas. Atjungtas nuo pakrovimo platformos CERN požemyje, cilindre įmontuotas laikrodis nenumaldomai skaičiuoja valandas mažėjančia tvarka. Nuo 24 iki 0. Nuo kaino riedantis traukinys.

O kai laikas išseks...

Akinantis šviesos blyksnis. Perkūniškas griausmas. Viskas aplinkui virsta pe-
lelais. Blyksnis... ir tuščias krateris. Didelis tuščias krateris.

Mintis, kad taikingas jos tėvo genijus bus panaudotas kaip naikinimo įrankis, ją

veikė kaip į veną suleista nuodų ampulė. Antimedžiaga yra tobulas teroristų ginklas. Gaudyklėje nėra metalinių dalių, kurias galėtų užfiksuoti metalo detektoriai, nėra

ANGELAI IR DEMONAI

75

cheminių medžiagų, kurias galėtų užuosti tarnybiniai šunys, nėra sprogdiklio, kurį būtų galima deaktivuoti, jei pareigūnai šį ginklą surastų. Traukinys jau paleistas nuo kalno...

Lengdonas nežinojo, ką daryti. Išsitraukė nosinę ir užklojo ja ant grindų gulintį Leonardo Vetros akies obuolį. Viktorija dabar stovėjo tuščios saugyklos tarpduryje, jos veido išraiška bylojo apie sielvartą ir visišką pasimetimą. Lengdonas instinktyviai žengė žingsnį jos link, tačiau pašaukė Koleris.

— Pone Lengdonai! — Kolerio veidas buvo be jokios išraiškos. Jis pamojė Lengdonui pasitraukti su juo tolėliau, kad negirdėtų Viktorija. Lengdonas nenoromis nusekė paskui jį, palikdamas Viktoriją rūpintis savimi vieną.

— Jūs esate specialistas, — sušvokštė jam Koleris. — Aš noriu žinoti, ką tie šunsnukiai iliuminatai ketina daryti su šia antimedžiaga.

Lengdonas pabandė sutelkti mintis. Nepaisant aplinkui tvyrančios isteriškos nuotaikos, jo pirmoji reakcija buvo mėginimas logiškai pažvelgti į situaciją. Mokslinis atmetimas. Kolerio teiginiai tebuvo tik prielaidos. Neįmanomos prielaidos.

— Iliuminatai nebeegzistuoja, pone Koleri. Aš tuo esu įsitikinęs. Nusikaltimą galėjo padaryti bet kas — galbūt netgi kuris nors CERN darbuotojas, kuris kaip nors sužinojo apie Vetros atradimą ir nusprendė, kad projektas per daug pavojingas, jog jį būtų galima toleruoti.

Koleris buvo priblokštas.

— Jūs manote, jog šios žmogžudystės tikslas — atimti gyvybę, pone Lengdonai? Absurdas. Tie, kurie nužudė Leonardą, siekė vieno dalyko — antimedžiagos pavyzdžio. Ir nėra jokių abejonių, jog jie turi su ja susijusių planų.

— Jūs turite omenyje terorizmą?

— Būtent.

— Bet iliuminatai nebuvo teroristai.

— Pasakykite tai Leonardui Vetrai.

Šiame teiginyje Lengdonas pajuto slypintį aštrų tiesos dyglį. Leonardas Vetrai išties buvo paženklintas iliuminatų simboliu. Iš kur jis atsirado? Vargu ar įmanoma, kad šventąjį antspaudą žmogžudys galėjo panaudoti siekdamas klaidingais pėdsakais nukreipti dėmesį nuo savęs. Paaiškinimas turėjo būti kažkoks kitas.

Lengdonas dar kartą prisivertė susimąstyti apie tai, kas neįmanoma. *Jei iliuminatai dar tebeveikia ir jei jie pagrobė antimedžiaga, kaip jie gali ketinti su ja pasielgti? Kas galėtų tapti jų taikiniu?* Atsakymą jo smegenys atsiuntė akimirksniu. Tačiau Lengdonas išmetė jį iš galvos kaip neįmanomą. Taip, iliuminatai turi akivaizdų priešą, tačiau plataus masto iliuminatų teroristinė ataka prieš šį priešą yra neįsivaizduojama. Tokia veikla iliuminatams visiškai nebūdinga. Taip, iliuminatai žudydavo žmones, tačiau tai būdavo *pavienių*, kruopščiai pasirinktų taikinių atakos. Masinio

naikinimo ginklas jiems buvo aiškiai per grubus. Lengdonas kurį laiką patylėjo. Tačiau vėlgi, pamanė jis, tokio ginklo pritaikymas galėtų tapti ganėtinai didingu ir

76

DAN BROWN

iškalbingu simboliu — antimedžiaga, naujausias mokslo laimėjimas, panaudojamas paversti dujomis...

Tačiau Lengdonas atsisakė pripažinti šios absurdiškos versijos galimybę.

— Yra, — staiga pasakė jis, — kitas loginis paaiškinimas nei terorizmas.

Koleris tylėjo, aiškiai laukdamas detalesnio Lengdono komentaro.

Lengdonas mėgino surikiuoti savo mintis. Iliuminatai visuomet pasižymėjo didžiule įtaka manipuliuodami *finansiniais* svertais. Jie kontroliavo bankus. Jie disponavo didžiuliais aukso lydiniais. Netgi sklandė gandai, kad savo nuosavybėje jie turi pačią vertingiausią brangenybę pasaulyje — Iliuminatų deimantą, milžinišką tobulą brangakmenį.

— Pinigai, — pasakė Lengdonas. — Antimedžiaga galėjo būti pagrobta siekiant finansinės naudos.

Koleris nepatikliai pažvelgė į jį.

— Finansinė nauda? Kur ir kam būtų galima parduoti antimedžiagos lašelį?

— Ne patį pavyzdį, — atrėmė Lengdonas, — bet technologiją. Antimedžiagos gamybos technologija turėtų būti neįkainojama. Gal kažkas pagrobė pavyzdį siekdamas padaryti jo analizę ir, galimas daiktas, perprasti gamybos technologijos metmenis.

— Pramoninis špionažas? Tačiau baterijų energijos užteks tik dvidešimt keturioms valandoms. Jo tyrinėtojai pavirstų dujomis taip ir nespėję nieko suprasti.

— Jie gali pakrauti baterijas joms dar nespėjus išsieikvoti. Jie gali sukonstruoti suderinamą pakrovimo prietaisą, panašų į šiuos, esančius šioje laboratorijoje.

— Per dvidešimt keturias valandas? — sušuko Koleris. — Netgi jei jie pavogė schemas, tokiame pakroviklyje sukonstruoti prireiktų *mėnesių*, o ne valandų!

— Jis teisus, — pasigirdo silpnas Viktorijos balsas.

Abu vyriškiai atsigręžė. Viktorija ėjo prie jų; jos eisena buvo tokia pat netvirta, kaip ir balsas.

— Jis teisus. Niekas nespės laiku pagaminti tinkamo pakroviklio. Vien jau sąsajai pagaminti prireiktų savaitių. Srovės lygintuvai, stiprinimo ritės, specialūs lydiniai — viskas pritaikyta specifiniam vietos energijos režimui.

Lengdonas suraukė antakius. Jis suprato, ką Viktorija nori pasakyti. Antimedžiagos gaudyklė nebuvo tai, ką buvo galima paprasčiausiai įjungti į kištuką sienoje. Pasalintas iš CERN, cilindras buvo pasmerktas gyventi ne ilgiau kaip dvidešimt keturias valandas.

Visa tai piršo vieną, labai neraminančią išvadą.

— Mes turime paskambinti Interpolui, — pasakė Viktorija. Netgi jai pačiai jos balsas pasirodė atplaukiantis kažkur iš tolumos. — Mes turime kreiptis į atitinkamas institucijas. Tučtuojau.

— Jokiū būdu ne, — Koleris papurtė gaivą. Sic žodžiai ją pribloškė.

ANGELAI IR DEMONAI

77

— Ne? Ką jūs norite tuo pasakyti?

— Jūs ir jūsų tėvas mane esate pastatę į labai sunkią padėtį.

— Direktoriau, mums būtina pagalba. Mes turime surasti tą gaudyklę ir sugrąžinti ją čionai, kol dar neįvyko nelaimė. Mes esame įpareigoti taip daryti!

— Mes esame įpareigoti *galvoti*, — pasakė Koleris, o jo balso tonas vėl tapo griežtas. — Ši situacija gali turėti labai, labai rimtų pasekmių CERN.

— Jus jaudina CERN *reputacijai* Ar žinote, ką šis cilindras gali padaryti gyvenamoje teritorijoje? Pusės mylios spinduliu viską nušluoti nuo žemės paviršiaus! Devynis miesto kvartalus!

— Galimas daiktas, jums ir jūsų tėvui reikėjo pagalvoti apie tai dar prieš kuriant šį pavyzdį.

Viktorijai šie žodžiai buvo kaip peilio smūgis.

— Bet... mes ėmėmės visų atsargumo priemonių.

— Akivaizdu, kad to nepakako.

— Bet juk *niekas* nežinojo apie antimedžiaga. — Ji, be abejo, suprato, kad tai absurdiškas argumentas. Be abejo, kažkas žinojo. Kažkas išsiaiškino.

Viktorija niekam nieko apie tai nebuvo sakiusi. Tad liko du galimi paaiškinimai. Vienas jų buvo tas, kad jos tėvas kažkam patikėjo šią paslaptį, jos apie tai neinformavęs. Tačiau šis variantas jai atrodė visiškai absurdiškas, nes būtent jo iniciatyva jiedu vienas kitam prisiekė niekam neprasitarti apie savo eksperimentus. Kitas paaiškinimas galėjo būti tas, kad jiedu su tėvu buvo sekami. Gal buvo klausomasi jų mobiliojo telefono pokalbių? Jiedu kartkartėmis pasikalbėdavo, kai ji būdavo išvykusi iš CERN. Kažkuris iš jų pasakė kažką per daug? Tai buvo įmanoma. Be to, jie dar susirašinėdvo ir elektroniniu paštu. Tačiau jų pokalbiai juk buvo diskretiški, argi ne? Gal juos sekė CERN saugumo sistema? Jie buvo slapčiomis filmuojami paslėptomis vaizdo kameromis? Viktorija suprato viena — visa tai dabar nebesvarbu. Tai, kas įvyko, įvyko. *Mano tėvas miręs.*

Ši mintis paskatino ją veikti. Iš šortų kišenės ji išsitraukė mobilųjį telefoną.

Koleris, purtomas kosulio priepuolio, privažiavo prie jos. Jo akys žvilgėjo pykčiu.

— Kam... kam jūs skambinate?

— CERN skambučių paskirstymo tarnybai. Jie gali sujungti mus su Interpolu.

— Galvokite, ką darote! — duso Koleris krikdamas iki užkimimo. — Nejaugi iš tikrųjų esate tokia naivi? Šis indas šiuo metu jau gali būti bet kurioje pasaulio vietoje. Jokia pasaulio žvalgybos agentūra nesugebės jo laiku surasti.

— Tai mes turime nedaryti *nieko*? — Viktorijai buvo nemalonu mesti iššūkį tokios trapios sveikatos žmogui, tačiau direktorius šią akimirką nuo jos buvo be galo toli — jai netgi ėmė atrodyti, jog jo apskritai nepažįsta.

— Mes darysime tai, kas *išmintinga*, — pasakė Koleris. — Mes nerizikuosime CERN reputacija į šį reikalą įtraukdami institucijas, kurios vis viena mums negalės

padėti. Neskambinkite dabar. Neskambinkite, kol visko neapsvarstysime.

Viktorija jautė, kad Kolerio argumentuose esama tiesos, tačiau ji taip pat žinojo,
78

DAN BROWN

kad logikos apibrėžimas niekaip nesisieja su moraline atsakomybe. Jos tėvo gyvenimas rėmėsi moraline atsakomybe — tyrimų išdavų ir pasekmių strateginiu planavimu, tikėjimu prigimtiniu žmogaus gerumu. Viktorija taip pat tuo tikėjo, tačiau į žmogaus egzistenciją ji buvo labiau linkusi žvelgti pro *karmos* prizmę. Nusisukusi nuo Kolerio, ji atidarė savo mobiliojo telefono dangtelį.

— Jūs to nepadarysite, — pasakė jis.

— Tik pabandykite mane sulaikyti. Koleris nejudėjo.

Po akimirkos Viktorija suprato kodėl. Giliai po žeme jos mobilusis telefonas neveikė.

Virdama iš pykčio, ji pasuko prie lifto.

26

Hasasinas stovėjo pačiame akmeninio tunelio gale. Jo fakelas dar skaisčiai tebedegė, o dūmų kvapas maišėsi su pelėsių ir užsistovėjusio oro kvapais. Aplinkui tvyrojo visiška tyla. Geležinės durys, užtveriančios įėjimą, atrodė tokios pat senos kaip pats tunelis, surūdijusios, tačiau vis dar tvirtos. Pasitikėdamas susitarimu, jis laukė sutarto momento.

Jau beveik laikas.

Janusas buvo žadėjęs, kad kažkas iš vidaus jam atidarys duris. Hasasinas tuo tikėjo. Pasirengęs įvykdyti savo užduotį, jis būtų laukęs prie šių durų visą naktį, tačiau jautė, jog to neprisieks. Jis žinojo, kad dirba ryžtingiems žmonėms.

Po kelių minučių, kaip tik sutartu laiku, anoje durų pusėje pasigirdo garsus sunkių raktų dzeržgesys. Po to trejetą kartų pasigirdo į metalą besitrinančio metalo garsas. Viena po kitos buvo atrakintos trys galingos įleistinės spynos. Spynos cypė ir girgždėjo, tarytum nenaudotos ištisus šimtmečius.

Pagaliau viskas nutilo.

Hasasinas kantriai išlaukė penkias minutes — tiek, kiek buvo sutarta. Tuomet, jausdamas, kaip nuo įtampos virpa gyslos, jis pastūmė didžiąsias duris. Durys prasi-vėrė.

27

— Viktorija, aš to neleisiu! — liftui kylant aukštyn iš Šachtos dugno, Koleris vis sunkiau kvėpavo.

ANGELAI IR DEMONAI

79

Viktorija nekreipė į jį dėmesio. Ji troško surasti kokią nors priebėgą, koki šir-

džiai artimą kampelį šioje vietoje, kurioje ji nūnai jautėsi svetima, ir ten užsidaryti. Tačiau žinojo, kad to negali sau leisti. Ji privalo numalšinti savo skausmą ir veikti. *Pirmiausia reikia patekti prie telefono.*

Robertas Lengdonas buvo šalia jos, tylus kaip visuomet. Viktorija jau nuvargo spēlioti, kas yra šis žmogus. *Specialistas?* Ar negalėjo Koleris pasakyti dar aptakiau? *Ponas Lengdonas gali padėti mums surasti jūsų tėvo žudiką.* Lengdonas nepadėjo žengti nė žingsnio ta linkme. Jo pagarba ir gerumas atrodė nuoširdūs, tačiau jis akivaizdžiai kažką slėpė. Jie abu kažką slėpė.

Koleris vėl atsidūrė šalia jos.

— Kaip CERN direktorius, aš jaučiu atsakomybę už mokslo ateitį. Jei visa tai paversite tarptautiniu incidentu ir CERN nukentės...

— Mokslo ateitį? — Viktorija atsigręžė į jį. — Ar jūs iš tiesų planuojate išvengti atsakomybės, nepripažindamas, kad antimedžiaga pagaminta CERN? Nejaugi ketinate ignoruoti gyvybes žmonių, kuriuos mes statome į pavojų?

— Ne *mes*, — atrėmė Koleris. — *Jūs*. Jūs ir jūsų tėvas. Viktorija žvelgė į šalį.

— Kalbant apie pavojų gyvybei, — tęsė Koleris, — aš rūpinuosi *būtent* šiuo pavojumi. Jūs žinote, kad antimedžiagos technologija turi milžinišką reikšmę gyvybei mūsų planetoje. Jei CERN dėl šio skandalo bankrutuos, nuostolį patirs *visi*. Žmonijos ateitis yra tokių institutų kaip CERN rankose, rankose tokių mokslininkų kaip jūs ir jūsų tėvas, kurie dirba tam, kad išspręstų ateities kartų problemas.

Viktorija jau buvo prisiklausiusi Kolerio paskaitų „mokslo kaip Dievo“ tematika ir buvo išsiugdžiusi joms imunitetą. Mokslas *pats* sukėlė pusę tų problemų, kurias dabar mėgina išspręsti. O vadinamojo „progreso“ rezultatas — galutinis Motinos Žemės išsekimas ir supiktybėjimas.

— Mokslo pažanga susijusi su rizika, — nenurimo Koleris. — Taip buvo visada. Kosmoso užkariavimo programos, genetiniai tyrimai, medicina — visur pasitaiko klaidų. Mokslas turi įveikti savo paties klystkelius, įveikti bet kuria kaina. *Visų* labui.

Viktoriją stebino Kolerio gebėjimas mokslškai bešališkai nagrinėti moralines problemas. Jo intelektas atrodė *esąs* mirtino išsiskyrimo su savo dvasia produktas.

— Jūs manote, kad CERN yra toks svarbus žemės ir žmonijos ateičiai, kad mes turime būti atsiriboję nuo moralinės atsakomybės?

— Nesiginčykite su manimi *moralės* temomis. Jūs patys peržengėte ribą, kai pagaminote antimedžiagos pavyzdį; *jūs* patys pastatėte visą institutą į pavojų. Aš stengiuosi ne tik apsaugoti trijų tūkstančių čia dirbančių mokslininkų darbo vietas, bet ir jūsų tėvo reputaciją. Pagalvokite apie jį. Toks žmogus kaip jūsų tėvas nenusipelno būti prisimenamas ir įvardijamas kaip masinio naikinimo ginklo kūrėjas.

Viktorija pajuto, kad šis smūgis buvo taiklus. *Aš esu ta, kuri įtikino tėvą sukurti šį pavyzdį. Tai mano kaltė!*

80

DAN BROWN

Kai durys atsidarė, Koleris dar tebekalbėjo. Viktorija išėjo iš lifto kabinos, išsitraukė telefoną ir pabandė skambinti dar kartą.

Telefonas vis dar neveikė. *Po velnių! Ji pasuko durų link.*

— Viktorija, sustok. — Direktoriaus balsas skambėjo dusulingai; jis vežimėliu važiavo jai iš paskos. — Neskubėk. Mums reikia pasikalbėti.

— *Basta di parlare!*

— Pagalvok apie savo tėvą, — ragino Koleris. — Ką jis darytų tokiu atveju? Ji ėjo toliau.

— Viktorija, aš nebuvaui iki galo sąžiningas jūsų atžvilgiu. Viktorija pajuto, kaip jos eiseną refleksyviai sulėtėjo.

— Nežinau, kodėl taip dariau, — pasakė Koleris. — Paprasčiausiai stengiausi jus apsaugoti. Pasakykite man, ko jūs siekiate. Mes turime veikti drauge.

Viktorija pagaliau visiškai sustojo laboratorijos viduryje, tačiau nepažvelgė į jį.

— Aš noriu surasti antimedžiagą. Ir noriu sužinoti, kas nužudė mano tėvą. Ji stovėjo ir laukė.

Koleris atsiduso.

— Viktorija, mes jau žinome, kas nužudė jūsų tėvą. Atleiskite man. Dabar Viktorija atsisuko į jį.

— Jūs ką?..

— Aš nežinojau, kaip jums tai pasakyti. Tai sunkus...

— Jūs žinote, kas nužudė mano tėvą?

— Mes turime labai patikimą įtarimą, taip. Žudikas paliko kažką panašaus į savo vizitinę kortelę. Būtent tai ir yra priežastis, dėl kurios aš pasikviečiau poną Lengdoną. Grupė, priėmusi atsakomybę už šią žmogžudystę, priklauso vienai Lengdono specializacijos sričių.

— Grupė? Teroristų grupė?

— Viktorija, jie pavogė ketvirtį gramo antimedžiagos.

Viktorija pažvelgė į Robertą Lengdoną, stovintį kitame laboratorijos kampe. Viskas jos galvoje pradėjo grįžti į savo vietas. „Tai paaiškina tam tikrą paslaptį“, — dingtelėjo. Ji stebėjosi, kaip to anksčiau nesuprato. Be abejo, Koleris buvo susisiekęs su reikiamomis instancijomis ir tarnybomis. Viskas tapo akivaizdu. Robertas Lengdonas yra amerikiečių žvalgybos agentas, konservatyvus, švariai nusiskutęs, be abejo, labai išvalgus. Kas daugiau jis gali būti? Kaip ji nesusigaudė iš karto? Su naujai išsižiebusia viltimi ji kreipėsi į Lengdoną.

— Pone Lengdonai, aš noriu sužinoti, kas nužudė mano tėvą. Ir noriu žinoti, ar jūsų agentūra gali surasti antimedžiagą.

Lengdonas atrodė sutrikęs.

— Mano agentūra?

— Jūs esate iš Jungtinių Valstijų žvalgybos, jei teisingai supratau?

— Iš tiesų... ne. Čia įsiterpė Koleris.

— Ponas Lengdonas yra meno istorijos profesorius Harvardo universitete.

ANGELAI IR DEMONAI

Viktorija pasijuto lyg perlieta šaltu vandeniu.

— Meno dėstytojas?

— Jis yra kulto simbologijos specialistas, — atsiduso Koleris. — Viktorija, mes manome, kad jūsų tėvas buvo nužudytas šėtoniško kulto atstovų.

Viktorija ausimis girdėjo žodžius, tačiau nebuvo pajėgi suvokti jų esmės. *Šėtoniškas kultas*.

— Grupė, prisiėmusi atsakomybę už žmogžudystę, vadina save iliuminatais. Viktorija pažvelgė į Kolerį, paskui į Lengdoną, svarstydamą, ar tai nėra kokia nors perversiška humoro forma.

— Iliuminatai? — perklausė ji. — Kalbate apie *Bavarijos* iliuminatus? Koleris atrodė apstulbintas.

— Jūs esate apie juos *girdėjusi*? Viktorija vos galėjo susivaldyti.

— „Bavarijos iliuminatai: Naujoji pasaulio tvarka.“ Stivo Džeksono kompiuterinis žaidimas. Pusė personalo čia jį žaidžia internetu... — Jos balsas trūkinėjo. — Tačiau aš nesuprantu...

Koleris su Lengdonu pasikeitė sutrikusiais žvilgsniais. Lengdonas linktelėjo galvą.

— Populiarus žaidimas. Senovės brolija užkariauja pasaulį. Pusiau istorinis. Aš nežinojau, kad jį žaidžia ir Europoje.

Viktorija buvo suglumusi.

— Apie ką jūs čia kalbate? Apie iliuminatus? Tai kompiuterinis žaidimas!

— Viktorija, — pasakė Koleris, — iliuminatai yra grupuotė, prisiėmusi atsakomybę už jūsų tėvo nužudymą.

Viktorija sukaupė visą savo valią, stengdamasi nepravirkti. Ji mėgino susitvarkyti ir logiškai apmąstyti situaciją. Tačiau kuo labiau stengėsi, tuo mažiau suprato, kas vyksta. Jos tėvas nužudytas. CERN apsaugos sistema pasirodė esanti skylėta. Kažkur dabar tiksi galinga uždelsto veikimo bomba, už kurią atsakinga ji. O direktorius pasikvietė meno dėstytoją, kuris turi jiems padėti aptikti mistinę satanistų broliją.

Viktorija staiga pasijuto visiškai vieniša. Buvo beeinanti, bet Koleris ją sulaikė. Pasirašęs kišenėje, jis išsitraukė suglamžytą faksogramą ir ištiesė jai.

Išvydusi nuotrauką, Viktorija susvyravo iš siaubo.

— Jie paženklino jį, — pasakė Koleris. — Paliko antspaudą ant jo prakeiktos krūtinės.

28

Sekretorė Silvija Bodlok blaškėsi panikos apimta. Ji vaikštinėjo šalia tuščio direktoriaus kabineto. „Kur, po galais, jis dingo? Ką man dabar daryti?“

82

DAN BROWN

Tai buvo keista diena. Be abejo, kiekviena diena dirbant Maksimiljano Kolerio sekretore galėjo būti keista, tačiau šiandien Kolerio elgesys buvo itin neįprastas.

— Surask man Leonardą Vetrą, — pareikalavo jis, kai tik Silvija iš ryto pasirodė darbe.

Silvija pareigingai paskambino Leonardui Vetrui, pasiuntė jam elektroniniu paštu žinutę ir pranešimą į jo interneto svetainę.

Jokios reakcijos.

Tuomet Koleris įniršęs dingo iš kabineto, akivaizdžiai pasiryžęs pats susirasti Vetrą. Sugrįžęs po kelių valandų atrodė labai prastai. Žinoma, jis niekuomet neatrodė gerai, tačiau šį sykį atrodė kur kas prasčiau nei įprastai. Jis užsirakino savo kabinete, ir jį girdėjo, kaip pypsi jo modemas, barška telefono klavišai, čirškia fakso aparatas; girdėjo, kaip jis telefonu su kažkuo kalbasi. Tuomet Koleris vėl išvažiavo ir nuo to laiko dar nebuvo pasirodęs.

Silvija nusprendė nekreipti dėmesio į rytinį Kolerio susierzinimą ir priskirti jį prie įprastų Kolerio melodramų, bet jautė susirūpinimą, kai Koleris laiku negrįžo atlikti kasdieninę vaistų injekciją; direktoriaus fizinė būklė reikalavo nuolatinės medicininės priežiūros, ir kai jis mėgindavo tai ignoruoti, rezultatai visuomet būdavo prasti — kvėpavimo takų spazmai, kosulio priepuoliai, isteriškas medicinos personalo puldinėjimas. Kartais Silvija pagalvodavo, kad Maksimiljanas Koleris ieškote ieško mirties.

Jai buvo kilusi mintis pasiųsti jam žinutę, primenančią, jog laikas grįžti susileisti vaistų, bet jau buvo patyrusi, kad rūpestis ir geraširdiškumas yra tos savybės, kurias Koleris išdidžiai ir arogantiškai niekina. Praėjusią savaitę Kolerį taip įsiutino vieno pas jį apsilankiusio mokslininko rodoma perdėta užuojauta, kad jis šiaip taip sugebėjo atsistoti ant kojų ir nukabinęs tvojo į svečio galvą skelbimų skydelį. Karalius Koleris įniršęs galėjo būti stebėtinai miklus.

Tačiau Šiuo metu Silvijos susirūpinimą dėl direktoriaus sveikatos nustelbė kur kas aktualesnės problemos. Prieš penkias minutes jai paskambino iš CERN komutatorinės ir beveik isterišku tonu pranešė, kad kažkas norįs skubiai susisiekti su direktoriumi.

— Jis šiuo metu yra nepasiekiamas, — atsakė Silvija.

Tuomet CERN operatorius pranešė jai, kas nori kalbėtis su direktoriumi. Silvija vos nesuprunkštė.

— Jūs juokaujate, ar ne? — Šypsena Silvijos veide pamažu ėmė keisti nepasitikėjimo šešėlis. — Ir skambinančiojo ID patvirtina... — Silvija suraukė antakius. — Štai kaip. Gerai. Ar negalėtumėte paklausti, ką... — Ji atsiduso. — Ne. Viskas gerai. Paprašykite jį, kad palauktų. Aš tuojau surasiu direktorių. Taip, suprantu. Aš paskubėsiu.

Tačiau surasti direktoriaus Silvija nesugebėjo. Tris kartus ji skambino jam į mobilųjį telefoną ir kiekvieną kartą gaudavo tą patį pranešimą: „Mobilusis abonentas,

Kuriam mėginate prisiskambinti, šiuo metu yra nepasiekiamas“. „Nepasiekiamas?

Kur jis galėjo nusidanginti?“ Tuomet Silvija pasiuntė signalą į Kolerio signalizatorių.

ANGELAI IR DEMONAI

83

Du kartus. Jokios reakcijos. Tai jau buvo labai neįprasta. Ji netgi pasiuntė elektroninę žinutę į jo mobilųjį kompiuterį. Nieko. Atrodė, tarytum Koleris būtų

dingęs nuo žemės paviršiaus.

„Ką dabar daryti?“ — svarstė ji.

Po nesėkmingų paieškų visame CERN komplekse Silvija suprato, kad liko vienu nintelis būdas atkreipti direktoriaus dėmesį. Jam tai anaipol nebus malonu, tačiau prie telefono laukiantis žmogus nebuvo vienas iš tų, kuriuos direktorius galėjo versti laukti valandų valandas. Taip pat neatrodė, kad jis būtų linkęs taikstyti su žinia, jog direktorius yra nepasiekiamas.

Išgąsdinta savo pačios drąsos, Silvija ryžosi. Ji įžengė į Kolerio kabinetą ir priėjo prie metalinės dėžutės, kuri buvo pritaisyta prie sienos Šalia direktoriaus darbo stalo. Atidariusi dangtelį pažvelgė į viduje esantį pultelį ir suradusi reikiamą mygtuką jį nuspaudė.

Tuomet giliai atsikvėpė ir paėmė į rankas mikrofoną.

29

Viktorija neprisiminė, kaip jie įžengė į pagrindinį liftą — atsitokėjo tik jo viduje. Štai liftas jau kyla aukštyn. Koleris šalia jos, jo kvėpavimas sunkus, švogždžiantis. Susirūpinęs Lengdono žvilgsnis skrodžia ją kiaurai nelyginant kokį vaiduoklį. Paėmęs iš jos rankų faksogramą, Lengdonas įsikišo ją į savo švarko kišenę, kad Viktorija daugiau į ją nežiūrėtų, tačiau nuotraukos vaizdas lyg išdegintas jos atmintyje.

Kuriam laikui jos sąmonė tarsi aptemo. Tėti! Ji ieškojo kokio nors kontakto su juo. Vieną akimirką sugrįžo į tolimą savo atminties oazę. Jai tuomet buvo devyneri. Jiedu su tėveliu vaikščiojo po kalnus, nusėtus žydinčiais edelveisais. Virš galvos švietė skaisči Šveicarijos saulė.

— *Tėti! Tėti!*

Leonardas Vetra šypsodamasis pasilenkė prie jos.

— Ką pasakysi, angelėli?

— Tėti! — sukikeno ji, nosele glausdamasi prie jo. — Paklausk manęs, kas atsitiko!³

— Tačiau tu atro dai linksma ir laiminga, mieloji. Kodėl turėčiau tavęs klausti, kas atsitiko?

— Na, paklausk. Jis gūžtelėjo pečiais.

— Kas atsitiko?

Ji išsyk pradėjo juoktis.

DAN BROWN

— Kas yra materija? *Viskas* yra materija! Uolos! Medžiai! Atomai! Netgi skruzdėdos! *Viskas* yra materija!

Jis nusijuokė.

— Ar tu pati tai sugalvojai?

— Nuostabu, ar ne?

³ What's the matter *angl.* — kas atsitiko arba kas yra materija, t. y. žodžių žaismas. *Vert.*

— Mano mažasis Einšteinas.
 Ji suraukė antakius.
 — Jis turėjo kvailus plaukus. Aš mačiau jo nuotrauką.
 — Bet jis turėjo ir išmintingą galvą. Aš tau pasakojau, ką jis įrodė, ar ne?
 Jos akys išsiplėtė iš nepasitenkinimo.
 — Tėti! Ne! Tu *žadėjai!*
 — $E=mc^2$! — pasakė jis, žaismingai ją pakutendamas. — $E=mc^2$!
 — Nekalbėk man apie *matematiką!* Juk tau jau sakiau! Aš jos nekenčiu!
 — Aš esu patenkintas, kad tu jos nekenti. Nes mergaitėms yra draudžiama domėtis matematika.
 Viktorija staiga sustojo:
 — Mergaitėms *draudžiama?*
 — Be abejo. Visi tai žino. Mergaitės žaidžia su lėlėmis. Berniukai užsiiminėja matematika. Mergaitėms — jokios matematikos. Man netgi *negalima* kalbėtis su mažomis mergaitėmis apie matematiką.
 — Ką?! Bet tai juk neteisinga!
 — Taisyklės yra taisyklės. Absoliučiai jokios matematikos mažoms mergaitėms!
 Viktorija atrodė pasipiktinusi.
 — Bet juk žaisti su lėlėmis yra nuobodu!
 — Atleisk, — pasakė tėtis, — žinoma, aš galėčiau tau papasakoti apie matematiką. Tačiau jei mane pagautų... — Jis nervingai apsidairė po besidriekiančias plynas kalvas.
 Viktorija pasekė jo žvilgsnį.
 — Gerai, — sušnibždėjo ji, — tada papasakok man labai tyliai.

Jos prisiminimus išblaškė lifto dunkstelėjimas. Viktorija atmerkė akis. Tėvo vizija ištirpo.

Į sąmonę vėl sugrįžo slogi realybė sukaustydamą savo lediniais gniaužtais. Ji pažvelgė į Lengtoną. Jo žvilgsnyje spinduliuojantis nuoširdus susirūpinimas priminė angelo sargo žvilgsnį, skrodžiantį atšiaurią Kolerio aurą.

Viktorijos sąmonę negailestingu svoriu užgulė viena vienintelė mintis:

Kur yna antimedžiaga?

Iki baisaus atsakymo tebuvo likusios vos kelios akimirkos.

ANGELAI IR DEMONAI

85

30

— *Maksimiljanui Koleriui. Maloniai prašome tučtuojau susisiekti su savo kabinetu.*

Kai lifto durys atsivėrė pagrindiniame atriume, akinantys saulės spinduliai pri-

vertė Lengdoną užsimerkti. Virš galvų dar neišsisklaidžius vietinio selekatoriaus paskelbto pranešimo aidui, vienu metu ėmė signalizuoti ir zirzti visi Kolerio vežimėlyje įmontuoti elektroniniai prietaisai. Pranešimų gaviklis. Telefonas. Elektroninis paštas. Koleris kurį laiką akivaizdžiai sutrikęs žvelgė į mirksinčias lemputes. Atsidūręs žemės paviršiuje, jis vėl buvo radijo ryšio zonoje.

— *Direktoriau Koleri. Prašome paskambinti į savo kabinetą.*

Per vietinį selektorių skambantis Kolerio vardas, atrodo, sukėlė jam nerimą.

Jis žvilgtelėjo į viršų, o jo veide trumpai šmėstelėjusį pyktį bemat pakeitė susirūpinimas. Kurį laiką visi trys stovėjo nejudėdami. Tarp jų tvyrojusią įtampą ištirpdė visus apėmusi ir suvienijusi bloga nuojauta.

Koleris iš krėslo porankio išsitraukė mobilųjį telefoną. Stengdamasis numaldyti naują kosulio priepuolį, jis surinko telefono numerį. Viktorija ir Lengdonas stovėjo ir laukė.

— Čia... Direktorius Koleris, — švokšdamas pranešė jis. — Klausau. Aš buvau požeminiuose skyriuose, todėl buvau nepasiekiamas. — Jo pilkos akys staiga išsiplėtė. — *Kas? Taip, sujunkite mane su juo.*

Po šių Kolerio žodžių sekė ilgoka pauzė.

— Klausau? Tai Maksimiljanas Koleris. Aš esu CERN direktorius. Su kuo kalbuosi?

Viktorija ir Lengdonas tylėdami stovėjo ir žiūrėjo į Kolerį. Tylėjo ir Koleris, prispaudęs prie ausies telefono aparatą.

— Būtų neišmintinga, — galiausiai pasakė jis, — kalbėti apie tai telefonu. Aš tučiuojau atvykstu. — Jį vėl apėmė kosulio priepuolis. — Pasitikite mane... Leonardo da Vinčio oro uoste. Keturiasdešimt minučių. — Kolerio kvėpavimo takai, atrodo, visai užsikimšo. Apimtas isteriško kosulio, jis vos spaudė žodžius. — Tučiuojau suraskite cilindrą... Aš atvykstu.

Tai pasakęs Koleris nutraukė pokalbį.

Viktorija prišoko prie Kolerio, bet jis nebegalėjo kalbėti. Lengdonas stovėjo ir žiūrėjo, kaip Viktorija išsitraukė savo telefoną ir paskambino CERN medicinos tarnybai. Lengdonas jautėsi kaip laivas viesulo pašonėje... Blaškomas, tačiau neįsuktas.

„Pasitikite mane Leonardo da Vinčio oro uoste“, — aidėjo ausyse Kolerio žodžiai.

Neryškūs Šešėliai, visą rytą tumulavę Lengdono minčių labirintais, akimirksniu susiliejo į ryškų vaizdinį. Stovėdamas šio sąmyšio nuošalėje, jis pajuto tarytum jo viduje atsiveria durys... ir jis peržengia kažkokią mistinę ribą. *Ambigrama. Nužudy-*

86

DAN BROWN

tas kunigas-mokslininkas, Antimedžiaga. Ir dabar... taikynys. Leonardo da Vinčio oro uostas tegalėjo reikšti tik vieną dalyką. Šią žiaurą išsiblaivinimo akimirką Lengdonas suprato, kad ką tik perėjo į kitą barikadų pusę. Ką tik iš skeptiko tapo tikinčiu.

Penkios kilotoms. Tebūnie šviesa.

Staiga pasirodė du felčeriai baltais chalatais — jie bėgo atriumu prie Kolerio. Prišokę prie jo, ant veido uždėjo deguonies kaukę. Pro šalią ėję mokslininkai sustojo ir pasitraukę nuošaliau sužiuro į tai, kas vyksta.

Koleris du kartus giliai įkvėpė, nusitraukė kaukę nuo veido ir, vis dar gaudydamas orą, pažvelgė į Viktoriją ir Lengdoną.

— Roma, — tepasakė jis.

— Roma? — bandė išsiaiškinti Viktorija. — Antimedžiaga yra Romoje? Kas skambino?

Kolerio veidas buvo perkreiptas, jo akys pavandenijusios.

— Šveicarų...

Jis nebegalėjo išspausti žodžių, ir sanitarai vėl uždėjo kaukę ant jo veido. Jiems besiruošiant jį gabenti į ligoninę, Koleris nutvėrė Lengdoną už rankos. Lengdonas pasilenkė. Jis suprato, ką nori pasakyti Koleris.

— Skriskite... — šnabždėjo Koleris po savo kauke. — Skriskite... Paskambinkite man...

Tuomet sanitarai jį skubiai nuvežė.

Viktorija stovėjo lyg prikaustyta prie grindų ir žiūrėjo į tolstantį Kolerio vežimėlį. Tuomet pasisuko į Lengdoną.

— Roma? Tačiau... Kuo čia dėtas tas *šveicarų*? Lengdonas uždėjo ranką jai ant peties ir vos girdimai pasakė:

— Šveicarų apsauga. Prisiekę Vatikano miesto sargybiniai.

31

Kosminis lėktuvas X-33 riaumodamas pakilo į dangų ir pasuko į pietus Romos link. Lengdonas tylėdamas sėdėjo salone. Pastarąsias penkiolika minučių jis tarsi buvo atitrūkęs nuo realybės. Tik dabar, kai baigė pasakoti Viktorijai apie iliuminatus ir jų sąmokslą prieš Vatikaną, jo sąmonėje ėmė ryškėti pavojaus mastas.

„Kokį velnią aš čia veikiu? — dingtelėjo Lengdonui. — Pirmai progai pasitaikius, man reikėjo greičiau dingti!“ Tačiau jis žinojo, kad tokios progos neturėjo.

Nuojauta Lengdonui šaukte Šaukė, kad reikia kuo skubiau gelbėtis ir grįžti į Bostoną. Vis dėlto mokslininko smalsumas kažkaip sugebėjo nuslopinti savisaugos instinktą. Jo ankstesnysis įsitikinimas, kad iliuminatų brolija nebeegzistuoja, ūmai pavirto sprogusiu muilo burbulu. Kaip mokslininkas jis troško įrodymų. Egzistavo ir moralinis motyvas. Susirgus Koleriui ir Viktorijai esant priverstai skristi vienai,

ANGELAI IR DEMONAI

87

Lengdonas suprato, kad jei jo žinios apie iliuminatus gali kaip nors padėti šioje situacijoje, jis turi būti su ja.

Egzistavo ir dar vienas motyvas. Nors Lengdonui buvo gėda tai pripažinti, tačiau išgirdus apie antimedžiagos buvimo vietą, siaubą kėlė ne tik susirūpinimas dėl Vatikano miesto žmonių gyvybės, bet ir dar kai kas.

Tas kai kas buvo *menas*.

Didžiausia pasaulyje meno kolekcija nūnai stovėjo ant uždelsto veikimo bombos. 1407 Vatikano muziejaus kambariuose saugoma daugiau kaip 60 000 neįkainojamų meno kūrinių — Mikelandželas, Da Vinčis, Berninis, Botičelis. Lengdonas bandė įsivaizduoti, ar visa tai, iškilus būtinybei, įmanoma laiku evakuoti. Paskaičiavęs suprato, jog toks uždavinyš neįmanomas. Dauguma meno kūrinių buvo tonas sveriančios skulptūros. Jau nekalbant apie tai, kad didžiausios vertybės — architektūros paminklai: Siksto koplyčia, Šv. Petro Katedra, garsieji Mikelandželo spiraliniai laiptai, vedantys į *Museo Vaticano* — neįkainojamas žmogaus kūrybos genijaus paliudijimas. Lengdonas svarstė, kiek laiko gali būti likę, kol visiškai išsikraus cilindro baterijos.

— Dėkui už tai, kad esate čia, — ramiu balsu pasakė Viktorija. Lengdonas nubudo iš savo minčių ir pažvelgė į ją. Viktorija sėdėjo kėdėje kitoje

salono pusėje. Netgi ryškioje fluorescencinėje salono šviestuvų skleidžiamoje šviesoje buvo matyti ją gaubianti ramybės aura — nesulaikomai traukiantis artyn vientisumo švytėjimas. Jos kvėpavimas dabar buvo gilus ir lėtas. Atrodė, tarytum joje būtų įsižiebusi dukteriškos meilės skatinama teisybės ir atlygio troškimo liepsna.

Viktorija neturėjo laiko pasikeisti šortų ir berankovių marškinėlių, ir jos rusvos kojos dabar buvo pašiurpusios nuo lėktuvo salone tvyrančio šalčio. Lengdonas instinktyviai nusivilkė švarką ir pasiūlė jai.

— Amerikietiškas galantiškumas? — paėmė ji su dėkingumu akyse. Lėktuvas keletą kartų suvirpėjo, ir Lengdonas pajuto nerimą. Belangis salonas

staiga tapo ankštas, ir jis užsimerkęs pasistengė įsivaizduoti esąs atvirame lauke. Tačiau šis vaizdas, jis žinojo, yra beprasmiškas. Prieš tą incidentą vaikystėje jis juk irgi buvo atvirame lauke. O po akimirkos — *gniuždanti tamsa*. Lengdonas negailestingai išvijo tuos atsiminimus iš savo galvos. *Senovės istorija*. Viktorija žvelgė į jį.

— Ar jūs tikite Dievą, pone Lengdonai?

Lengdonas krūptelėjo. Viktorijos balse juntamas nuoširdumas buvo dar labiau nuginkluojantis nei klausimo turinys. „Ar aš tikiu Dievą?“ Kelionės metu jis tikėjosi lengvesnės pokalbio temos.

„Dvasinis galvosūkis, — prisiminė Lengdonas. — Būtent taip mane vadina mano draugai“. Nors daugelį metų gilinosi į religiją, Lengdonas nebuvo religingas žmogus. Jis vertino tikėjimo galią, Bažnyčios geranoriškumą, dvasinę stiprybę, kurią religija teikia daugybei žmonių... Tačiau akademiškam jo protui būdingas intelektualinis skepticizmas buvo per didelė kliūtis, kad galėtų paprasčiausiai imti ir „patikėti“.

DAN BROWN

— Aš *norėčiau* tikėti, — išgirdo jis savo balsą. Viktorijos atsakyme nebuvo galima pajusti jokio smerkimo ar iššūkio:

— Tai kodėl *netikite*?

Jis nusijuokė.

— Na, tai ne taip paprasta. Norint *tikėti*, būtinas kokybinis tikėjimo *šuo*lis,

intelektualinis stebuklų — nekaltų prasidėjimų, dieviškų įsikišimų — pripažinimas. Be to, egzistuoja skirtingi apreiškimo „kodeksai“ — Biblija, Koranas, budistų šventraščiai... Jie visi kelia panašius reikalavimus ir numato panašias bausmes. Kiekvienas iš jų skelbia, kad jei aš negyvensiu pagal jo reikalavimus, eisiu į pragarą. Aš negaliu įsivaizduoti Dievo, kuris valdo pasaulį tokiu būdu.

— Tikiuosi, jūs neleidžiate savo studentams taip begėdiškai išsisukinėti nuo atsakymų.

Šis komentaras jį užklupo visiškai nepasiruošusį.

— Ką?

— Pone Lengdonai, aš jūsų neklausiu, ar jūs tikite tuo, ką *žmogus* sako apie Dievą. Aš klausiau, ar tikite Dievą. Šie du dalykai yra skirtingi. Šventieji raštai yra istorijos... pasakojimai apie žmogaus pastangas suteikti formą savajam prasmės ilgėjimui. Kai gulite ant žemės ir žvelgiate į žvaigždes, ar jaučiate jose dieviškumo alsavimą? Ar savo širdyje pripažįstate, kad žvelgiate į Dievo rankų kūrinį?

Lengdonas ilgai tylėjo ir mąstė apie Viktorijos klausimą.

— Aš kišu nosį ne į savo reikalus, — atsiprašė Viktorija.

— Ne, aš tik...

— Tikriausiai su savo studentais jūs nuolatos diskutuojate tikėjimo temomis.

— Nuolatos.

— Ir tikriausiai šiose diskusijose būnate nepopuliaraus požiūrio gynėjas bei nuolatos kurstote diskusijos ugnį.

— Tikriausiai jus pati esate dėstytoja, — nusišypsojo Lengdonas.

— Ne, bet šį tą išmokau iš tikro meistro. Mano tėvas vienas galėjo dalyvauti abiejose diskusijos barikadų pusėse.

Lengdonas nusijuokė.

— Ar galiu jūsų paklausti, ponja Vetra?

— Vadinkite mane Viktorija. Ponia Vetra mane verčia jaustis labai sena. Jis atsiduso, staiga pajutęs savąją metų naštą.

— Viktorija, aš esu Robertas.

— Jūs norėjote manęs paklausti.

— Taip. Kaip mokslininkė ir kaip katalikų dvasininko duktė, ką *jūs* manote apie religiją?

Viktorija patylėjo, nubraukė nuo akių plaukų sruogą.

— Religija yra kaip kalba arba drabužiai. Mes pasirenkame religinę praktiką ir ritualus pagal aplinką, kurioje užaugome. Tačiau iš esmės mes deklaruojame tą patį dalyką. Būtent — kad gyvenimas turi prasmę. Kad mes esame dėkingi mus sukūrusiai jėgai.

ANGELAI IR DEMONAI

89

Lengdonas susidomėjo.

— Vadinasi, tai, ar esi krikščionis, ar musulmonas, priklauso nuo to, kur gimei?

— Argi tai ne akivaizdu? Pažvelkite į religijų įtakos pasiskirstymą pasaulio žemėlapyje.

— Tai tikėjimas ar netikėjimas yra atsitiktinis dalykas?

— Vargu. Tikėjimas yra universalus. Atsitiktinis yra tik mūsų pasirenkamas jo išraiškos būdas. Vieni iš mūsų meldžiasi Jėzui, kiti keliauja į Meką, dar kiti tyrinėja subatomines daleles. Tačiau visi mes ieškome tiesos, kuri yra didesnė už mus.

Lengdonas pagalvojo, kad būtų puiku, jei jo studentai sugebėtų taip aiškiai formuluoti mintis. Po galais, *jis pats* buvo nieko prieš turėti iškalbos dovaną.

— O Dievas? — paklausė jis. — Ar jūs tikite Dievą? Viktorija ilgai tylėjo.

— Mokslas man byloja, kad Dievas egzistuoja. Protas man sako, kad aš niekuomet nepajėgsiu suprasti Dievo. Pagaliau mano širdis man kalba, kad to ir neturėčiau siekti.

— Vadinasi, jūs tikite, kad Dievas egzistuoja, tačiau mes Jo niekuomet nesuprasime?

— Jos, — pataisė ji su šypsena. — Vietiniai Amerikos gyventojai buvo teisūs.

— Motina Žemė, — šyptelėjo Lengdonas.

— *Gaja*. Planeta yra organizmas. Visi mes esame ląstelės, atliekančios skirtingas funkcijas. Tačiau mes visi esame tarpusavyje susiję. Tarnaujantys vienas kitam. Tarnaujantys visumai.

Žvelgdamas į ją Lengdonas pajuto, kad kažkas jame susidrumstė — pojūtis, kurio jis nebuvo patyręs jau ilgą laiką. Tas kerintis jos akių tyrumas ir balso grynumas jį siurbė įsiurbė.

— Pone Lengdonai, leiskite pateikti jums dar vieną klausimą.

— Robertai, — pataisė Lengdonas. „Ponas Lengdonas mane verčia jaustis seniu. Bet aš juk ir esu beveik senis!“ — pagalvojo jis.

— Jei mano klausimas nepasirodys jums netaktiškas, sakykite, Robertai, kas jus paskatino domėtis iliuminatais?

— Faktiškai viskas prasidėjo nuo pinigų, — truputį pamąstęs, atsakė Lengdonas. Viktorija atrodė nusivylusi.

— Pinigų? Konsultacijų, jūs norite pasakyti?

Lengdonas nusijuokė, susigaudęs, kaip ji suprato jo atsakymą.

— Ne. Pinigų kaip valiutos. — Jis įkišo ranką į kelnų kišenę ir ištraukė keletą banknotų. Tarp jų surado vieno dolerio kupiūrą. — Kulto dalykai mane sudomino tuomet, kai pirmą kartą sužinojau, jog JAV valiutoje dominuoja iliuminatu simbolika.

Viktorijos akys susiaurėjo; ji akivaizdžiai nesuprato, ar Lengdonas kalba rimtai, ar juokauja.

Lengdonas padavė jai dolerio banknotą.

9°

DAN BROWN

— Pažvelkite į antrąją pusę. Ar matote Didįjį Antspaudą kairėje? Viktorija apvertė banknotą.

— Jūs turite omenyje piramidę?

— Piramidę. Ar žinote, ką piramidės turi bendra su Jungtinių Valstijų istorija? Viktorija gūžtelėjo pečiais.

— Būtent, — pasakė Lengdonas. — Absoliučiai *nieko*.

Viktorija suraukė antakius.

— Tai kodėl piramidė yra *centrinis* Didžiojo Antspaudos simbolis?

— Mažutis istorijos fragmentas, — atsakė Lengdonas. — Piramidė yra okultinis simbolis, išreiškiantis vienijimąsi ir kilimą aukštyn, šviesos, arba iliuminacijos, šaltinio link. Matote, kas yra virš piramidės?

Viktorija įsistebeilijo į banknotą.

— Akis trikampio viduje.

— Šis simbolis vadinamas *trinama*. Ar jums teko dar kur nors matyti akį trikampio viduje?

Viktorija kurį laiką tylėjo.

— Atrodo, jog taip, tačiau nesu tikra...

— Šis simbolis visame pasaulyje žymi masonų ložes.

— Šis simbolis yra masoniškas?

— Faktiškai ne. Tai iliuminatų simbolis. Šį simbolį jie vadino švytinčiąja delta. Tai kvietimas žinių pagalba keisti pasaulį. Akis pabrėžia iliuminatų gebėjimą infiltruoti savo žmones ir viską matyti bei sekti. Švytintis trikampis išreiškia pažinimą. Be to, trikampis taip pat yra graikų raidė delta, o ji yra matematinis simbolis, išreiškiantis...

— Pokytį. Pokyčius.

Lengdonas nusišypsojo.

— Buvau pamiršęs, kad kalbuosi su mokslininke.

— Tad jūs teigiate, kad Jungtinių Valstijų Didysis Antspaudas išreiškia kvietimą pažinti, matyti ir keisti?

— Iliuminatų terminijoje tai vadinama Naująja pasaulio tvarka.

Viktorija susijaudinusi vėl pažvelgė į banknotą.

— Užrašas po piramide yra *Novus... Ordo...*

— *Novus Ordo Seclorum*, — pasakė Lengdonas. — Tai reiškia „Naujoji pasaulietinė tvarka“.

— Pasaulietinė tvarka kaip religinės tvarkos antipodas?

— Taip. Ši frazė ne tik aiškiai nusako iliuminatų tikslus, bet ir ciniškai prieštarausja priešais ją esančiai frazei. *In God We Trust*. (Mes pasitikime Dievu.)

Viktorija atrodė susirūpinusi.

— Tačiau kaip galėjo visa ši simbolika atsidurti ant galingiausios pasaulio valiutos?

— Dauguma mokslininkų įsitikinę, kad taip atsitiko viceprezidento Henrio Voleso dėka. Jis priklausė aukščiausiems masonų sluoksniams ir neabejotinai palaikė

ANGELAI IR DEMONAI

91

ryšius su iliuminatais. Ar jis buvo tikrasis iliuminatų brolijos narys, ar jie tik darė jam įtaką, niekas nežino. Bet būtent Volesas „prastūmė“ Didžiojo Antspaudos projektą prezidentui.

— Kaip? Kodėl prezidentas sutiko su...

— Tuometinis prezidentas buvo Franklinas D. Ruzveltas. Volesas jam paaiškino,

kad *Novus Ordo Seclorum* reiškia „naują politikos kursą“.

Viktorija atrodė nusiteikusi skeptiškai.

— Ir Ruzveltas, prieš atiduodamas jį valstybės išdui spausdinti ant banknotų, nepaprašė, kad apie šio simbolio prasmę jį referuotų dar kas nors *kitas*?

— Jis neįsivaikė jokios būtinybės tai daryti. Juk jis ir Volesas buvo kaip broliai.

— Broliai?

— Pasiskaitykite istorinę literatūrą, — pasakė Lengdonas ir nusišypsojo. — Franklinas D. Ruzveltas buvo gerai žinomas masonas.

32

Kol X-33 suko ratą virš Romos Leonardo da Vinčio tarptautinio oro uosto, Lengdonas sėdėjo sulaikęs kvapą. Viktorija kūpojo priešais, užmerkusi akis, aiškiai mėgindama nusiraminti ir suimti save į rankas. Pagaliau lėktuvas ratais dunkstelėjo į grindinį ir nuriedėjo privataus angaro link.

— Atsiprašu už ilgą skrydį, — pasakė iš kabinos išlindęs pilotas. — Turėjau skristi lėtai. Skrendant virš tankiai gyvenamų regionų, teko laikytis triukšmo apribojimų reikalavimų.

Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį. Ore jie išbuvo trisdešimt septynias minutes. Pilotas atidarė dureles.

— Gal kuris pasakytumėte man, kas čia vyksta? Nei Viktorija, nei Lengdonas nepratarė nė žodžio.

— Na, gerai, — rąždamasis pasakė pilotas. — Pasėdėsiu savo kabinoje su kondicionieriumi ir mėgstama muzika. Tik aš ir Garthas, nieko daugiau.

Lauke švietė vėlyvo popiečio saulė. Lengdonas persimetęs per petį nešė savo tvido švarką. Viktorija pažvelgė į dangų ir giliai įkvėpė, tarytum stengdamasi su saulės spinduliais į save įsiurbti kažkokią mistinę gaivinančią energiją.

„Viduržemio jūros šalis“, — pagalvojo Lengdonas, jau išpiltas prakaito.

— Ko gero, esate truputį per senas animaciniams herojams, ar ne? — neatmerkdamą akių paklausė Viktorija.

— Atleiskite?

— Jūsų rankinis laikrodis. Pastebėjau jį, kai buvome lėktuve.

92

DAN BROWN

Lengdonas siek tiek raustelėjo. Jis jau buvo įpratęs ginti savąjį laikrodį nuo pačių įvairiausių pašaipų. Kolekcinis laikrodis su peliuku Mikiu buvo jo tėvų dovana vaikystėje. Nepaisant rodykles atstojančių ir kvailai besiskėtriojančių peliuko Mikio rankų, tai buvo vienintelis rankinis laikrodis, kurį Lengdonas turėjo. Atsparus vandeniui ir tamsoje švytinčiu ciferblatu, jis nepriekaištingai tarnavo plaukiojam baseine ar vėlyvą vakarą neapšviestu takeliu grįžtant iš universiteto. Kai studentai su pašaipa paklausdavo Lengdono, kokios mados jis laikosi nešiodamas šį laikrodį, jis atsakydavo, kad Mikis jam tarnauja kaip kasdieninis priminimas, jog širdyje visuomet dera

išlikti jaunam.

— Šešios valandos, — pasakė jis.

Viktorija linktelėjo galvą, vis dar neatmerkdamą akių.

— Atrodo, mūsų taksi jau artinasi.

Lengdonas išgirdo tolimą sraigtasparnio sparnų dūzgimą. Pažvelgęs aukštyn pajuto silpnumą kojose. Iš šiaurės pusės, pažeme kirsdamas lėktuvų pakilimo taką, prie jų artinosi sraigtasparnis. Meksikoje jam syki buvo tekę skraidyti sraigtasparniu virš Andrean Palpa slėnio Nazkoje, kad pamatytų senovinių indėnų civilizacijų piešinius dirvoje, ir bendrauti su tokiomis mašinomis Lengdonas daugiau nebenorėjo. *Skraidanti batų dėžė*. Prisiskraidęs kosminiu lėktuvu Lengdonas slapčia tikėjosi, kad Vatikanas atsiųs automobilį.

Deja, taip neįvyko.

Sraigtasparnis sustingo virš jų galvų, keletą akimirkų pakybojo ir nutūpė ant pakilimo tako už keliolikos metrų. Sraigtasparnis buvo visas baltas, tik ant jo šono puikavosi emblema, vaizduojanti du sukryžiuotus raktų siluetus, už kurių buvo matyti skydas ir popiežiaus karūna. Lengdonas gerai pažinojo Šį ženklą. Tai buvo tradicinis Vatikano antspaudas — popiežiaus arba šventojo Petro sosto simbolis.

„O šventasis malūnsparni“, — suaimanavo Lengdonas, žvelgdamas į besileidžiantį aparatą. Jis buvo ir pamiršęs, kad Vatikanas turi vieną tokį aparatą ir juo skraidina popiežių į oro uostą, susitikimus ar vasaros rezidenciją Grandolfe. Šiam kelionės etapui Lengdonas neabejotinai būtų rinkęsis automobilį.

Pilotas iššoko iš kabinos ir gudronuota oro uosto danga nužygiavo jų link.

Dabar jau Viktorija atrodė sutrikusi.

— Čia mūsų pilotas? Lengdonas kurstė jos nerimą.

— Skrist ar neskrist — štai klausimas koksai.

Pilotas atrodė visiškai kaip Šekspyro melodramos personažas. Pasipūtęs žaketas buvo vertikaliai juostuotas skaisčiai mėlyna ir auksine spalvomis. Jis dėvėjo aptemptas kelnės ir getrus, o avėjo kurpes primenančius juodus bekulnius batus. Ant galvos pūpsojo juodo veltinio beretė.

— Tradicinės šveicarų sargybinių uniformos, — paaiškino Lengdonas. — Sukurtos paties Mikelandželo. Manychiau, tai *nėra* vienas iš labiausiai vykusių Mikelandželo kūrinų, — susiraukė jis, pilotui besiartinant.

Nepaisant akį režiančio apdaro, buvo akivaizdu, kad pilotas yra tikras kariškis. Jis artinosi prie jų kupinas amerikiečių jūrų pėstininkams būdingo ryžto ir orumo.

ANGELAI IR DEMONAI

93

Lengdonas ne kartą skaitė apie tai, kokie griežti reikalavimai keliami asmeniui, siekiančiam tapti elitinio šveicarų sargybos pulko nariu. Kandidatas turi būti šveicarų tautybės vyras, gyvenantis viename iš keturių Šveicarijos katalikiškųjų kantonų, ne jaunesnis kaip devyniolikos ir ne vyresnis kaip trisdešimtys metų amžiaus, ne žemesnis kaip 5 pėdų ir 6 colių ūgio, atlikęs karinę tarnybą Šveicarijos armijoje, nevedęs. Elitinis šveicarų sargybinių korpusas — daugelio pasaulio vyriausybių pavydo objektas, nes visuotinai pripažįstamas kaip labiausiai atsidavusi ir puikiausiai

veikianti saugumo tarnyba pasaulyje.

— Jūs esate iš CERN? — plieniniu balsu paklausė sargybinis, atsistojęs priešais juos.

— Taip, sere, — atsakė Lengdonas.

— Jūs atvykote nepaprastai greitai, — pasakė jis, suglumusiu žvilgsniu nužvelgdamas X-33. — Madam, ar turite dar kokių nors drabužių?

— Atleiskite, nesupratau? Pilotas mostelėjo ranka į jos kojas.

— Vatikano mieste draudžiama lankytis mūvint trumpomis kelnėmis.

Lengdonas dirstelėjo į Viktorijos kojas ir suraukė antakius. Iš tiesų, jis buvo pamiršęs šį faktą. Vatikano mieste griežtai uždrausta demonstruoti kojas aukščiau kelių — tiek moterims, tiek vyrams. Šiuo draudimu išreiškiama pagarba Vatikanui kaip Dievo miestui.

— Tai, ką matote ant manęs, yra viskas, ką turiu, — atsakė ji. — Mes čia atsidūrėme labai paskubomis.

Sargybinis linktelėjo galvą, bet buvo aiškiai nepatenkintas. Jis pasisuko į Lengdoną.

— Ar turite kokių nors ginklų?

„Ginklų? — pagalvojo Lengdonas. — Aš neturiu netgi atsarginių apatinių kelnaičių!“

Jis papurtė galvą.

Sargybinis atsitūpė prie Lengdono kojų ir ėmė jį čiupinėti pradėdamas nuo kojų. „Patiklus vaikiną“, — pagalvojo Lengdonas. Stiprios sargybinio rankos patikrino Lengdono kojas, nemaloniai iš arti apgrabinėdamos tarpkoją. Galiausiai perėjo prie liemens, krūtinės ir pečių. Akivaizdžiai patenkintas, kad nieko nerado, jis pasisuko į Viktoriją ir akimis perbėgo jos kojas bei liemenį.

„Nė nemėgink to daryti“ — bylote bylojo Viktorijos akys.

Sargybinis pervėrė Viktoriją grėsmingu žvilgsniu. Tačiau nevirptelėjo nė vienas jos veido raumenėlis.

— Kas čia? — paklausė sargybinis, rodydamas į nedidelį stačiakampį iškilimą priekinėje jos šortų kišenėje.

Viktorija išsitraukė labai ploną mobilųjį telefono aparatą. Sargybinis paėmė jį, įjungė ir sulaukė šaukimo signalo. Tuomet, akivaizdžiai patenkintas, kad tai iš tiesų nėra kas nors daugiau nei mobilusis telefonas, atidavė jį Viktorijai, ir ši įsikišo jį atgal į šortų kišenę.

94

DAN BROWN

— Prašau apsisukti ratu, — paliepė sargybinis.

Viktorija pakluso ir išskėtusi rankas iš lėto apsisuko 360° ratu. Sargybinis atidžiai varstė ją akimis. Lengdonui jau buvo akivaizdu, kad po apgludusiais Viktorijos šortais ir marškinėliais daugiau nematyti jokių nebūdingų išsikišimų. Pagaliau ir sargybinis priėjo tą pačią išvadą.

— Dėkui. Prašau eiti paskui mane.

Jie priėjo prie sraigtasparnio, kurio variklis tebedirbo ir mentės tebesisuko. Viktorija ėlipo pirma, kaip užgrūdinta profesionalė, beveik nepalenkdama galvos po pat besisukančiais sparnais. Lengdonas akimirka uždelsė.

— Jokių galimybių važiuoti automobiliu? — pusiau juokais per sparnų gaudesį jis šūktelėjo šveicarų sargybiniui, lipančiam į piloto kabiną.

Pilotas nieko neatsakė.

Lengdonas žinojo, kad įvertinus patrakusius Romos vairuotojus skristi tikriausiai yra kur kas saugiau nei važiuoti. Jis giliai atsikvėpė ir žengė į vidų pro durelių angą, vos ne dvilinkas susilenkdamas po švilpiančiais sparnais.

Kai sargybinis padidino variklio apsukas, Viktorija jam garsiai šūktelėjo:

— Ar jau suradote tą cilindą?

Sargybinis nieko nesuprasdamas pažvelgė per petį.

— Ką tokį?

— Cilindrą. Ar ne jūs skambinate į CERN dėl cilindro? Žmogus gūžtelėjo pečiais.

— Neturiu supratimo, apie ką jūs kalbate. Šiandien mes labai užsiėmę. Mano viršininkas liepė jus atgabenti. Tai viskas, ką aš žinau.

Viktorija neramiai dirstelėjo į Lengdoną.

— Prašome užsisegti diržus, — pasakė pilotas, didindamas variklio apsisukimus.

Lengdonas sugraibė savo krėslo diržą ir prisisegė. Mažytė keleivių kabina, atrodo, dar labiau sumažėjo, beveik apgludo jo kūną. Sraigtasparnis riaumodamas pakilo ir nuskriejo tiesiai į šiaurę, Romos link.

Roma... caput mundi, kur kadaise karaliavo Cezaris, kur buvo nukryžiuotas šv. Petras. Šiuolaikinės civilizacijos lopšys. O dabar... dabar — pačioje jo širdyje tiksi galinga uždelsto veikimo bomba.

33

Roma iš paukščio skrydžio atrodo kaip milžiniškas neiššifruojamas labirintas, supintas iš nebe pirmą tūkstantmetį skaičiuojančių gatvelių, vingiuojančių tarp senų ir naujų pastatų, fontanų ir dūlančių senovės griuvėsių.

ANGELAI IR DEMONAI 95

Vatikano sraigtasparnis nedideliame aukštyje pasuko į šiaurės vakarus. Nūnai jie skverbėsi pro nuolatinio smogo sluoksnį, tvyrantį dėl nesibaigiančių transporto srautų. Lengdonas žvelgė žemyn į visomis kryptimis gatvėmis ir skersgatviais zujančius miniatiūrinius mopedus, turistams skirtus bestogius autobusus ir begales fiatų sedanų. „*Koyaanis-qatsi*“, — prisiminė jis Hopio terminą, reiškiantį „nesubalansuotą gyvenimą“.

Viktorija tyli ir susikaupusi sėdėjo kėdėje Šalia jo.

Sraigtasparnis smarkiai pasviro.

Kad neimtų pykinti, Lengdonas stengėsi žvelgti į tolumą. Jo akys surado dū-

lančius Romos Koliziejaus griuvėsius. Lengdonas dažnai pagalvodavo, kad Koliziejus yra vienas iš didžiausių istorijos paradoksų. Nūnai stūksantis kaip didingas žmonijos kultūros ir civilizacijos saulėtekio paminklas, šis stadionas prieš tūkstantmečius buvo pastatytas tam, kad jame šimtmečius vyktų barbariški renginiai — čia kaliniai būdavo atiduodami alkaniems liūtam sudraskyti, čia iki mirties kaudavosi vergų armijos, čia būdavo masiškai prievartaujamos egzotiškos tolimų nukariautų kraštų moterys, čia būdavo atliekamos viešos egzekucijos ir kastracijos. Ironiška, galvojo Lengdonas, o gal ir teisinga, kad Koliziejus tapo architektūriniu prototipu Harvardo karo laukui

— stadionui, kuriame kiekvieną rudenį inscenizuojamos makabriškos senovinės tradicijos, o klykiantys sirgaliai reikalauja kraujo, kai tariamame gladiatorių mūšyje susiremia Harvardo ir Jeilio universitetų komandos.

Sraigtasparnis vėl pasuko į šiaurę. Dabar Lengdonas žvelgė į Romos Forumą

— ikirikščioniškosios Romos širdį. Aprupėjusios kolonos atrodė kaip milžiniški pasvirę kapinių monumentai, kažkaip išvenę viską ryjančių aplinkui plytinčios sostinės nasrų.

Vakaruose milžiniškais vingiais miestą raižė Tibro upė. Netgi iš toli Lengdonui buvo akivaizdu, kad upė plukdo gilius vandenį. Sūkuriuojanti jos srovė buvo ruda, dumblina ir putota nuo neseniai praėjusių stiprių liūčių.

— Pažvelkite tiesiai į priekį, — pasakė pilotas, pakylėdamas sraigtasparnį į šiek tiek didesnę aukštį.

Lengdonas ir Viktorija sužiuro į priekį. Kaip kalnas, iškilęs iš miglos, priešakyje stūksojo milžiniškas kupolas: Šv. Petro bazilika.

— O štai *šis*, — pasakė Lengdonas Viktorijai, — yra vienas iš tų kūrinių, kurie Mikelandželui aiškiai nusisekė.

Lengdonas niekuomet nebuvo regėjęs Šv. Petro bazilikos iš oro. Marmurinis bažnyčios fasadas spindėjo kaip ugnis ankstyvo vakaro saulėje. Papuoštas šimtu keturiasdešimčia šventųjų, kankinių ir angelų statulų, šis gigantiškas statinys yra dviejų futbolo aikščių pločio ir sunkiai įsivaizduojamo *šešių* futbolo aikščių ilgio. Po milžinišku bazilikos stogu gali sutilpti daugiau kaip 60 000 maldininkų... Daugiau kaip 100 kartų tiek, kiek gyvena visame Vatikano mieste, mažiausioje pasaulio valstybėje.

Tačiau — neįtikėtina — netgi ši gigantiška citadelė neužgožė priešais ją plytinčios aikštės. Didžiulė granito plynė — Šv. Petro aikštė — kaip ir klasikinio stiliaus Centrinis parkas, buvo tikra erdvės oazė sausakimšoje Romos erdvėje. Priešais bazi-

96

DAN BROWN

liką, didžiojo aikštės ovalo pakraščiais, į šalis keturiais mažėjančiais koncentriškais lankais driekėsi 284 kolonos... architektūrinis *trompe l'oeil*, skirtas aikštės didybės išpūdziui sustiprinti.

Žvelgdamas į po kojomis dunksančią didingą šventyklą, Lengdonas svarstė, ką mintytų šv. Petras, jei šią akimirką atsidurtų šiame sraigtasparnyje. Šventasis mirė kankinio mirtimi, šioje pačioje vietoje nukryžiuotas žemyn galva. Dabar jis ilsisi pačiame švenčiausiame iš kapų, palaidotas penktame aukšte po žeme, tiesiai po cen-

triniu bazilikos kupolu.

— Vatikano miestas, — tepasakė pilotas, o jo balse skambėjo neabejotinas pasididžiavimas.

Lengdonas žvelgė į kitus po kojomis stūksančius akmenų bastionus — neįveikiamus kompleksą juosiančius įtvirtinimus... Kažkodėl keista jam pasirodė tokia žemiška šio dvasios ir misterijų pasaulio centro apsauga.

— Pažvelkite štai ten! — staiga sušuko Viktorija, griebdama Lengdoną už rankos. Staigiu judesiu ji mostelėjo žemyn į Šv. Petro aikštę, tiesiai po jais. Lengdonas prispaudė veidą prie lango stiklo ir pažvelgė žemyn.

— Štai ten, — pakartojo ji rodydama pirštu.

Lengdonas įsižiūrėjo į Šv. Petro aikštę. Aikštės galinė dalis atrodė kaip automobilių stovėjimo aikštelė, kurioje buvo susikimšę tuzinas ar daugiau didžiulių sunkvežimių su priekabomis. Nuo kiekvieno sunkvežimio stogo į dangų žvelgė didžiulės satelitinių antenų lėkštės, ant kurių buvo matyti gerai pažįstami pavadinimai:

TELEVISOR EUROPEA

VIDEO ITALIA

BBC

UNITED PRESS INTERNATIONAL

Lengdonas sutrikęs pagalvojo — ar tai reiškia, kad naujiena apie antimedžiagą jau nutekėjo į viešumą?

Viktorijos veide taip pat atsispindėjo įtampa.

— Kodėl čia susirinkę žurnalistai? Kas čia vyksta? Pilotas su pasibaisėjimu pažvelgė į ją per petį.

— Kas čia vyksta? Jūs ką, nežinote?

— Ne! — atšovė ji kimiu ir tvirtu balsu.

— *Il Conclavo*, — pranešė pilotas. — Maždaug po valandos ji turi būti užantspauduota. Šį įvykį stebi visas pasaulis.

Il Conclavo.

Šis žodis ilgai skarabėjo Lengdono ausyse, kol galiausiai kaip plyta smogė į pačius paširdžius. *Il Conclavo*. Vatikano konklava. Kaip jis galėjo pamiršti? Jau kuris laikas ši naujiena mirgėjo pirmuosiuose laikraščių puslapiuose.

ANGELAI IR DEMONAI

97

Prieš penkiolika dienų po dvylikos metų pontifikato mirė be galo mylimas ir gerbiamas popiežius. Pasaulio laikraščius apskriejo žinia apie mirtiną popiežiaus širdies smūgį miegant — daugelio nuomone, tokia staigi ir netikėta mirtis buvo įtartina. Kad ir kaip būtų, dabar, laikantis šventos tradicijos, praėjus penkiolikai dienų nuo popiežiaus mirties, Vatikanas surengė *Il Conclavo* — šventą ceremoniją, kurios metu 165 kardinolai iš viso pasaulio — įtakingiausi krikščioniškojo pasaulio žmonės, — susirinkę Vatikano mieste, turėjo išrinkti naująjį popiežių.

„Visi planetos kardinolai šiandien yra čionai, — pagalvojo Lengdonas,

sraigtasparniui skrendant virš Šv. Petro bazilikos. Po jo kojomis driekėsi margas ir sudėtingas Vatikano miesto pasaulis. — Visa Romos katalikų Bažnyčios valdžios struktūra sėdi ant uždelsto veikimo bombos“.

34

Kardinolas Mortatis žvelgė į puošnias Siksto koplyčios lubas ir bandė bent akimirką ramiai pamąstyti. Freskomis išdekoruotos sienos aidėjo nuo iš viso pasaulio susirinkusių kardinolų klegesio. Žvakių šviesos užlietoje šventykloje besibūriuojantys vyriškiai susijaudinę ir gyvai gestikuliuodami kalbėjosi įvairiausiomis kalbomis, dažniausiai — anglų, italų ir ispanų.

Koplyčios vidaus apšvietimas beveik visada būdavo didingas ir taurus — jos sienas dienos metu raižydavo ilgi prislopinti saulės spinduliai, kaip strėlės iš dangaus kertantys palubėje tvyrančią prieblandą. Tačiau šiandien buvo kitaip. Pagal paprotį visi koplyčios langai dėl slaptumo buvo uždangstyti juodu aksomu. Taip siekiama užtikrinti, kad nė vienas iš esančiųjų viduje negalėtų pasiųsti jokio signalo į išorę ar kaip nors kitaip bendrauti su išoriniu pasauliu. Tad viduje tvyrančią tamsą sklaidė tik mirguliuojanti daugybės žvakių šviesa, apvalanti kiekvieną, kurį pasiekia, kiekvieną paverčianti truputį nerealium, efemerišku, labiau panašiu į šventąjį nei į paprastą žmogų.

„Man didžiulė garbė, — mąstė sau Mortatis, — kad galiu vadovauti šiam šventam renginiui“. Kardinolai, sulaukę daugiau kaip aštuoniasdešimties metų, nebegalėjo būti renkami į popiežius ir todėl konklavoje nedalyvavo, o septyniasdešimt devynerių metų amžiaus kardinolas Mortatis, vyriausias iš kandidatų, buvo paskirtas vadovauti ceremonijai.

Laikydami tradicijas, kardinolai susirinko koplyčioje likus dviem valandoms iki konklavos pradžios, kad galėtų pabendrauti tarpusavyje ir pasidalyti naujausia informacija. Septintą valandą vakaro į koplyčią atvyks buvusiojo popiežiaus rūmų valdytojas, kurio pareiga — sukalbėti atidarymo maldą ir išeiti. Tuomet šveicarų sargyba užrakins ir užantspauduos koplyčios duris, o viduje uždaryti kardinolai pradės seniausią ir slapčiausią pasaulyje politinį ritualą. Kardinolai nebus išleisti iš koplyčios tol, kol nenuspręs, kuris iš jų taps naujuoju Katalikų bažnyčios vadovu.

DAN BROWN

Konklava. Netgi pats šio renginio pavadinimas įkūnija slaptumą. „Con clave“ pažodžiui reiškia „užrakintas raktu“. Užrakintiems kardinolams draudžiamas bet koks kontaktas su išoriniu pasauliu. Jokių telefoninių skambučių. Jokių pranešimų siuntinėjimų. Jokio šnabždėjimosi priglaidus veidą prie durų. Konklava — tai vakuumas, kurio ramybės neturi drumsti joks išorinio pasaulio dvelksmas. Visa tai turi užtikrinti, kad susirinkę kardinolai prieš savo akis neturėtų nieko kito, tik Dievą. *Solum Deum prae oculis*.

Anapus koplyčios sienų, be abejo, būriuojasi pulkai nekantrių žurnalistų, spėliodami, kuris gi iš susirinkusių kardinolų taps milijardo pasaulio katalikų vadovu. Konklavų atmosfera visuomet būna intensyvi, kupina politinės įtampos. Per šimt-

mečius šventoms Šios koplyčios sienoms teko išvysti į konklavą susirinkusių kardinolų tarpusavio muštynių, mėginimų nuodyti, netgi nužudymų. „Tačiau tai senovės istorija, — mąstė Mortatis. — Šio vakaro konklava bus vieninga, kupina šventos dvasios... o svarbiausia — trumpa“.

Bent jau tokios įvykių eigos jis tikėjosi.

Deja, dabar įvykiai koplyčios viduje buvo pasisukę visiškai netikėta linkme. Paslaptingu būdu iš koplyčios dingo keturi kardinolai. Mortatis žinojo, kad visi išėjimai iš Vatikano stipriai saugomi, todėl dingusieji kardinolai negalėjo būti toli, tačiau vis dėlto, likus mažiau nei valandai iki konklavos atidarymo maldos, jis jautė nervinę įtampą. Keturi dingę vyrai nebuvo *eiliniai* kardinolai. Šie kardinolai buvo *atrinktieji*. Atrinktųjų ketveriukė, iš kurių faktiškai ir turėjo būti renkamas popiežius. Konklavos prižiūrėtojas Mortatis atitinkamais kanalais jau buvo nusiuntęs pranešimą šveicarų sargybai, informuodamas ją apie kardinolų dingimą. Tarp kardinolų prasidėjo neramūs šnabždesiai. Iš visų kardinolų šie *keturi* turi ypač paisyti laiko reglamento! Kardinolas Mortatis ėmė nerimauti, kad vakaras, kitaip nei jis tikėjosi, gali būti ilgas.

Deja, jis neturėjo nė menkiausio supratimo, kas iš tikrųjų vyksta.

35

Vatikano sraigtasparnių nusileidimo aikštelė saugumo ir triukšmo kontrolės sumetimais įrengta pačiame Šiaurės vakariniame Vatikano miesto kampe, kuo toliau nuo Šv. Petro bazilikos.

— Sausuma, — pranešė pilotas, kai sraigtasparnis palietė žemę. Jis išlipo ir atidarė stumdomas duris Lengdonui bei Viktorijai.

Lengdonas nusiropštė žemėn ir norėjo padėti Viktorijai, tačiau ji lengvai vienu šoliu atsидūrė šalia jo. Kiekvienas Viktorijos kūno raumenėlis atrodė tarnaujantis vienam vieninteliui tikslui — surasti antimedžiagą iki tos akimirkos, kol ši dar neatliko savo pragaištingo darbo.

ANGELAI IR DEMONAI

99

Ant sraigtasparnio kabinos lango užtiesęs saulės spindulius atspindinčią maršką, pilotas juos nuvedė ir pasodino į keistą transporto priemonę, primenančią padidintą elektrinį golfo vežimėlį, lūkuriavusį netoli nusileidimo aikštelės. Vežimėlis tyliai pajudėjo ir nuvažiavo palei vakarinį šlaito pakraštį — penkiolikos pėdų aukščio cementinį pylimą, pajėgų atlaikyti netgi tankų atakas. Vidinėje sienos pusėje kas penkiasdešimt metrų stovėjo šveicarų sargybiniai, stebėdami viską, kas vyksta šiaupus. Vežimėlis pasuko stačiu kampu į dešinę, *Via della Osservatorio* link. Visur buvo matyti rodyklės su užrašais įvairiomis kryptimis:

PALAZZO GOVERNATORATO
COLLEGIO ETHIOPIANA
BASILICA SAN PIETRO

Vežimėlis, didindamas greitį, važiavo išpuoselėtu keliu pro žemą pastatą, prie kurio durų buvo matyti užrašas RADIO VATICANA. Savo nuostabai Lengdonas suvokė, kad tai yra labiausiai klausomos pasaulyje radijo stoties — *Radio Vaticana* — būstinė, iš kurios milijonams klausytojų visame pasaulyje sklaidžiamas Dievo žodis.

— *Attenzione*, — perspėjo vairuotojas, darydamas staigų posūkį.

Kai vežimėlis apsisuko ir išniro iš už kampo, Lengdonas vargiai galėjo patikėti tuo, ką išvydo prieš savo akis. *Giardini Vaticani*, — pagalvojo jis. Vatikano miesto širdis. Tiesiai prieš akis stūksojo užpakalinė Šv. Petro bazilikos dalis — vaizdas, kurio, Lengdonas žinojo, dauguma žmonių niekuomet nematė ir nematys. Dešinėje dunksojo Tribunolo rūmai — prašmatni popiežiaus rezidencija, su kuria barokiniu puošnumu galėtų rungtis nebent Versalis. Nevykusiai atrodantis *Governatorato* pastatas, kuriame dirba Vatikano miesto administracija, dabar liko užnugaryje. Priešais, šiek tiek į kairę, rymojo masyvūs stačiakampiai Vatikano muziejaus rūmai. Tačiau Lengdonas jautė, kad šio vizito metu muziejuje lankytis nebus kada.

— Kur visi prapuolę? — paklausė Viktorija, žvalgydamasi po ištuštėjusias vejas ir takelius.

Sargybinis patikrino savo juodą karišką chronografą, visiškai netinkanti prie jo pūstos rankovės.

— Kardinolai susirinkę Siksto koplyčioje. Konklava prasidės šiek tiek mažiau nei už valandos, — tepasakė jis.

Lengdonas linktelėjo galvą. Jis prisiminė skaitę, kad dvi valandas prieš prasi-dedant konklavai kardinolai turi paskirti ramiems apmąstymams bei pokalbiams su kolegomis, susirinkusiais iš viso pasaulio. Šis laikas svarbus senoms pažintims atnaujinti ir rinkimų proceso įtampai sumažinti.

— O kur kiti gyventojai ir personalas? — paklausė jis.

— Slaptumo ir saugumo sumetimais iki konklavos pabaigos visi pašalinti iš miesto.

DAN BROWN

— O kada ji turi pasibaigti? —

— Vienas Dievas nežino, — gūžtelėjo pečiais sargybinis. Jo žodžiai nuskambėjo kaip negera pranašystė.

Sustabdęs vežimėlį plačios vejos viduryje tiesiai už Šv. Petro bazilikos, sargybinis nulydėjo Lengdoną ir Viktoriją aukšty-n akmeniniu šlaitu į marmuru grįstą aikštę už bazilikos. Perėję aikštę, jie priartėjo prie bazilikos sienos ir toliau pasuko per trikampį kiemą, paskui — skersai *Via Belvedere*, kelių susigrūdusių pastatų link. Tyrinėdamas meno istoriją, Lengdonas buvo pakankamai pramokęs italų kalbą, todėl pagal iškasas puikiai skyrė Vatikano spaudos tarnybą, Audeklų restauravimo laboratoriją, Vatikano paštą, Šv. Onos bažnyčią. Įveikę dar vieną nedidelį skverelį, jie pasiekė savo kelionės tikslą.

Šveicarų sargybos štabas yra įsikūręs šalia *Il Corpo di Vigilanza*, tiesiai į šiaurės

rytus nuo Šv. Petro bazilikos, žemame akmeniniame pastate. Abiejose įėjimo pusėse, kaip dvi akmeninės statulos, stovėjo po sargybinių. _1 Lengdonas turėjo sau pripažinti, kad šie sargybiniai neatrodė taip komiškai

kaip jų pilotas. Nors jie taip pat dėvėjo mėlynas su aukso juostelėmis uniformas, abu rankose turėjo po „ilgąjį Vatikano kalaviją“ — aštuonių pėdų ilgio alebardą skustuvo aštrumo ašmenimis. Sklido gandai, kad tokiais ginklais, gindamiesi nuo musulmonų antpuolių, penkioliktame amžiuje kryžiuočiai nukirtę galvas daugybei jų karių.

Kai Lengdonas ir Viktorija prisiartinę prie įėjimo, abu sargybiniai žengė žingsnį į priekį ir sukryžiuo alebardas užtvėrdami kelią. Vienas iš jų sutrikęs pažvelgė į pilotą.

— *I pantaloni*, — pasakė jis, ranka parodydamas į Viktorijos šortus. Pilotas numojo ranka:

— *Il comandante vuole vederli subito*.

Sargybiniai akivaizdžiai nepatenkinti atsitraukė, leisdami jiems praeiti.

Pastato vidus dvelkė vėsa. Jo interjeras neturėjo nieko bendra su Lengdono įsivaizduojama saugumo tarnybos administracijos būstine. Holai bei koridoriai buvo papuošę įmantriomis dekoracijomis ir apstatyti nepriekaištingais baldais. Ant sienų kabėjo paveikslai, kuriuos kiekvienas pasaulio muziejus neabejotinai eksponuotų savo pagrindinėje galerijoje.

Pilotas parodė ranka stačių žemyn vedančių laiptų link.

— Prašome lipti žemyn.

Lengdonas ir Viktorija nusekė paskui jį baltomis marmuro pakopomis, kurių pakraščiais stovėjo nuogų vyrų skulptūros su figos lapeliais, kurių spalva buvo pastebimai šviesesnė nei skulptūros marmuro spalva.

„Didžioji kastracija⁰, — pagalvojo Lengdonas.

fai buvo viena iš didžiausių renesanso meno tragedijų. 1857 metais popiežius

ANGELAI IR DEMONAI

IOI

Pijus LX nusprendė, kad visų vyriškų formų ir atributų demonstravimas mene Vatikano gyventojams gali paskatinti nereikalingus geidulius. Tad popiežius, pasiėmęs kaltą ir medinį plaktuką, numušė visų Vatikano mieste esančių vyrų statulų genitalijas, šitaip negailestingai sudarkydamas Mikelandželo, Bramantės ir Berninio kūrinius. Skulptūrų sužalojimus uždangstė gipsiniais figos lapeliais. Buvo „iškastruota“ šimtai skulptūrų. Lengdonas neretai pagalvodavo, jog gali būti, kad kokiame nors požemyje, gerai paslėpta, riogso didžiulė krūva akmeninių falų.

— Čionai, — pranešė sargybinis.

Jie stovėjo laiptų papėdėje. Sienoje tebuvo matyti vienintelės sunkios plieninės durys. Sargybinis surinko skaitmeninės spynos kodą. Durys pasislinko į šalį. Lengdonas ir Viktorija įėjo į vidų.

Anapus durų vyravo visiškas chaosas.

Šveicarų sargybos štabas. Lengdonas stovėjo ant slenksčio ir žvelgė į patalpoje įkūnytą šimtmečių susidūrimą. Patalpa — pilna puošnių dekoracijų. Čia buvo visi renesanso atributai — inkrustuotos knygų lentynos, rytietiški kilimai, spalvingi gobelenai. .. ir tuo pat metu kambarys buvo kimšte prikimštas naujausios technikos — daugybė kompiuterių, fakso aparatų, elektroninių Vatikano komplekso žemėlapių, televizorių, rodančių CNN kanalą. Vyrai spalvingomis kelnėmis karštligiškai barškino kompiuterių klavišais ir įtemptai klausėsi per futuristiškai atrodančias ausines.

— Palaukite čia, — paliepė sargybinis.

Lengdonas ir Viktorija stovėjo ir laukė, o sargybinis tuo tarpu nuėjo prie itin aukšto džiūsnos, apsivilkusio tamsiai mėlyna kariška uniforma. Vyriškis kalbėjo mobiliuoju telefonu. Jis stovėjo taip tiesiai, kad netgi atrodė šiek tiek išsiritęs atgal. Sargybinis jam kažką pasakė; vyriškis dirstelėjo į Lengdoną ir Viktoriją. Tuomet linktelėjo, atsuko jiems nugarą ir toliau kalbėjosi mobiliuoju telefonu.

Sargybinis sugrįžęs pranešė:

— Viršininkas Olivetis prieis po minutėlės.

— Dėkui.

Sargybinis paliko juos vienus ir, išėjęs pro duris, nubildėjo laiptais aukštyn. Lengdonas stebėjo viršininką Olivetį, suvokdamas, kad mato vyriausiąją visos šalies ginkluotųjų pajėgų vadą. Patalpoje vyravo įtampa ir šurmuly.

— *Continua cereando!* — vienas iš sargybinių šūktelėjo į telefono ragelį.

— *Probasti il museo?* — paklausė kitas.

Lengdonas, nors ir nelabai gerai mokėjo itališkai, suprato, jog saugumo centras nūnai užsiėmęs intensyviomis paieškomis. Tai buvo gera naujiena. Bloga naujiena buvo ta, kad kol kas antimedžiaga dar nebuvo surasta.

DAN BROWN

— Kaip jūs laikotės? — Lengdonas paklausė Viktorijos. Ji gūžtelėjo pečiais ir vargiai nusišypsojo.

Viršininkas galiausiai baigė kalbėtis ir pasuko judviejų link. Su kiekvienu žingsniu jis atrodė vis didesnis ir didesnis. Lengdonas pats buvo aukštas ir nebuvo pratęs kalbėdamasis žiūrėti į viršų, tačiau bendraujant su viršininku Olivečiu ir jam teko atlošti galvą. Lengdonas išsyk pajuto, kad viršininkas yra žmogus, pratęs valdyti emocijas. Jo veido išraiška buvo tvirta, „plieninė“, plaukai kariškai nukirpti ežiuku. Akyse spindėjo beatodairiškas ryžtas ir valia, kurią įmanoma išsiugdyti tik daugelį metų intensyviai treniruojantis. Jo judesiai buvo tikslūs ir koordinuoti, už vienos ausies buvo matyti užkišta ausinė, daranti jį panašesnę į Jungtinių Valstijų slaptosios tarnybos darbuotoją nei į šveicarų sargybos viršininką.

Viršininkas kreipėsi į juos akcentuota anglų kalba. Nors buvo aukšto ūgio, kalbėjo stebėtinai tyliai, beveik pašnibždomis. Žodžiai buvo taupūs ir kariškai tikslūs.

— Laba diena, — pasisveikino jis. — Aš esu viršininkas Olivetis — Šveicarų sargybos *Comandante Principale*. Aš esu tas, kuris skambino jūsų direktoriui.

Viktorija pažvelgė į jo veidą.

— Dėkui, kad mus pakvietėte, sere.

Viršininkas nieko neatsakė. Jis pamojo sekti iš paskos ir nuvedė juos pro patalpoje vešančias elektronikos džiuungles prie šoninėje sienoje esančių durų. — Įeikite, — pasakė jis, atvėręs duris.

Peržengę slenkstį Lengdonas ir Viktorija atsidūrė prieblandoje skendinčioje patalpoje, kurios vienoje iš sienų buvo sumontuota keliasdešimt monitorių. Juose periodiškai mainėsi nespaltvoti įvairių kompleksų vietų vaizdai. Priešais monitorių sieną sėdėjo jaunas sargybinis ir atidžiai stebėjo ekranų rodomus vaizdus.

— *Fuori*, — pasakė Olivetis. Sargybinis atsikėlė ir išėjo.

Olivetis priejo prie vieno iš ekranų ir parodė pirštu. Tuomet pasisuko į svečius.

— Šį vaizdą perduoda belaidė kamera, paslėpta kažkurioje Vatikano miesto vietoje. Aš norėčiau išgirsti jūsų komentarą.

Lengdonas ir Viktorija pažvelgė į ekraną ir... vienu balsu aiktelėjo. Tai, ką matė ekrane, nekėlė jokių abejonių. Tai buvo CERN antimedžiagos gaudyklė. Jos viduje grėsmingai kybojo blizgantis metališko skysčio lašelis, ritmingai apšviečiamas mirksinčio elektroninio laikrodžio ciferblato. Blogiausia buvo tai, kad aplinkui cilindrą buvo visiškai tamsu, tarytum antimedžiaga būtų paslėpta kokioje nors spintoje ar tamsiame kambaryje. Monitoriaus viršuje švytėjo tekstas: TIESIOGINIS PERDAVIMAS — KAMERA NR, 86.

Viktorija įsistebeilijo į mirksinčius skaičius gaudykles laikrodžio ciferblate.

— Mažiau nei Šešios valandos, — sušnibždėjo ji Lengdonui suakmenėjusiu nuo įtampos veidu.

Lengdonas pažvelgė į savo rankinį laikrodį.

— Tad mes turime laiko iki... — Jis nutilo, pajutęs, kaip jo skrandį sugniaužė spazmas.

ANGELAI IR DEMONAI

103

— Vidurnakčio, — pasakė Viktorija, nužvelgusi jį tvilkančiu žvilgsniu. „Vidurnaktis, — pagalvojo Lengdonas. — Situacija klostosi dramatiškai“.

Buvo akivaizdu, kad tas, kuris praėjusią naktį pagrobė cilindrą, puikiai apskaičiavo laiką. Lengdoną persmelkė negeras šaltukas, ypač kai jis prisiminė, kad dabar tikriausiai sėdi beveik sprogimo epicentre.

Olivečio šnabždesys tapo panašus į šnypštimą.

— Ar šis objektas priklauso jūsų įstaigai?

— Taip, sere, — linktelėjo Viktorija. — Jis buvo pavogtas iš mūsų. Čia yra ypač sprogį substancija, vadinama antimedžiaga.

Neatrodė, kad šie žodžiai Olivečiui būtų padarę įspūdį.

— Aš esu gerai susipažinęs su sprogstamosiomis medžiagomis, ponias Vetra. Apie antimedžiaga aš nesu girdėjęs.

— Tai nauja technologija. Mes turime tučtuojau surasti šį indą arba evakuoti Vatikano miestą.

Olivetis iš lėto užmerkė ir vėl atmerkė akis, tarytum tikėdamasis, kad Viktorija

atsiims savo ką tik pasakytus žodžius.

— Evakuoti? Ar jūs žinote, kas čia vyksta šį vakarą?

— Taip, sere. Ir jūsų kardinolų gyvybės yra pavojuje. Mes turime apie šešias valandas. Ar šio cilindro paieška jau kiek nors pasistūmėjusi?

Olivetis papurtė galvą.

— Mes dar nepradėjome jo ieškoti. Viktorijai užgniaužė kvapą.

— Ką?! Tačiau mes ką tik girdėjome, kaip jūsų sargybiniai tarpusavyje tarėsi, kur ieškoti...

— Taip, *ieškoti*, — atsakė Olivetis, — tačiau ne jūsų cilindro. Mano žmonės ieško kai ko kito, tačiau tai jūsų neličia.

— Jūs netgi *nepradėjote* ieškoti šio cilindro? — perklausė Viktorija drebančiu balsu.

Olivečio akių vyzdžiai susitraukė iki aguonos grūdelio dydžio. Jo žvilgsnis tapo bejausmis, tarytum vabzdžio.

— Ponia... Vetra, ar ne? Leiskit man jums šį tą paaiškinti. Jūsų įstaigos direktorius atsisakė telefonu pasidalyti su manimi informacija apie šį objektą, tik pasakė, kad privalau jį tučtuojau surasti. Mes esame nepaprastai užsiėmę, ir šiuo momentu aš negaliu sau leisti tokios prabangos kaip versti savo žmones ieškoti daikto, apie kurį nieko nežinau.

— Šiuo metu reikšmingas tėra tik vienas faktas, sere, — pasakė Viktorija. — Būtent: po Šešių valandų šis prietaisas pavers dujomis visą Vatikano miesto kompleksą.

Olivetis nė nekrustelėjo.

— Ponia Vetra, jūs turėtumėte šį bei tą žinoti. — Olivečio tonas tapo tėviškas. — Nepaisant archajiškos Vatikano miesto architektūros, kiekvienas įėjimas į jį, tiek viešas, tiek privatus, yra aprūpintas pačiais moderniausiais šiuo metu žinomais

104

DAN BROWN

apsaugos prietaisais. Jei kažkas pamėgintų įnešti į miestą bet kokį sprogstamąjį prietaisą, tas prietaisas būtų akimirksniu užfiksuotas. Mes turime radioaktyviųjų izotopų skaitytuvus, amerikietiškus kvapų jutiklius, leidžiančius užfiksuoti menkiausius degių ar toksinių medžiagų pėdsakus, taip pat Šiuolaikiškiausius metalo detektorius ir rentgeno skaitytuvus.

— Labai įspūdinga, — atsakė Viktorija, pamėgdžiodama atsainų Olivečio toną. — Deja, antimedžiaga nėra radioaktyvi, jos cheminis pėdsakas atitinka gryno vandenilio pėdsaką, o pats cilindras yra plastikinis. Nė vienas iš šių prietaisų negalėjo jo aptikti.

— Tačiau šis prietaisas turi energijos šaltinį, — atsakė Olivetis, rodydamas į mirksintį diodų ciferblatą. — Netgi menkiausias nikelio ir kadmio pėdsakas būtų užfiksuotas kaip...

— Baterijos taip pat pagamintos iš plastiko. Olivečio kantrybė akivaizdžiai ėmė sekti.

— Plastikinės baterijos?

— Polimerinis gelio elektrolitas su teflonu.

Olivetis pasilenkė prie jos, tarytum pabrėždamas savo ūgio persvarą.

— *Signorina*, Vatikanui kiekvieną mėnesį dešimtis kartų grasinama bombų sprogimais. Aš asmeniškai mokau kiekvieną šveicarų sargybinių, kaip kovoti su pačiomis šiuolaikiškiausiomis sprogstamosiomis technologijomis. Aš gerai žinau, kad pasaulyje nėra medžiagos, kuri būtų tokia galinga, jog pajėgtų atlikti tai, apie ką jūs kalbate, jeigu, žinoma, nekalbate apie branduolinį užtaisą su beisbolo kamuoliuko dydžio branduoliu.

Viktorija pažvelgė į jį ugningu žvilgsniu.

— Gamtoje yra dar daug neatvertų paslapčių. Olivetis pasilenkė dar arčiau prie jos.

— Ar galėčiau paklausti, *kas* tiksliai jūs esate? Kokios jūsų pareigos CERN? — Aš esu vyresnioji tyrimų grupės narė ir instituto deleguota atstovė Vatikane, kad šią krizę spręščiau.

— Atleiskite man už akiplėšiškumą, tačiau jei tai išties yra krizė, kodėl aš dabar kalbuosi su *jumis*, o ne su jūsų direktoriumi? Ir kokią nepagarbą norite mums pademonstruoti atvykusi į Vatikano miestą su šortais? ■ Lengdonas sunkiai atsiduso. Jis negalėjo patikėti, kad netgi šiomis aplinkybėmis Viktorijai bus reiškiamos pastabos dėl nepaisomo aprangos etiketo. Tačiau vėlgi, pagalvojo jis, jei jau akmeniniai falai Vatikano gyventojams galėjo provokuoti geidulingas mintis, Viktorija Vetra, mūvimis šortais, *neabejotinai* gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui.

— Viršininke Oliveti, — įsiterpė Lengdonas, mėgindamas išsklaidyti tai, kas atrodė kaip besiruošianti sprogti antroji bomba. — Mano vardas Robertas Lengdonas. Aš esu religijos studijų profesorius Jungtinėse Valstijose ir nesu susijęs su CERN. Aš galiu paliudyti, kad mačiau bandomąjį antimedžiagos sprogdinimą ir laiduoju, kad ši substancija yra išskirtinai pavojinga. Mes turime pagrindo manyti, kad šią

ANGELAI IR DEMONAI

105

medžiagą jūsų komplekso viduje paslėpė antireliginio kulto agentas, tikėdamasis sunaikinti visus konklavoje dalyvaujančius kardinolus.

Olivetis lėtai pasisuko ir iš viršaus nužvelgė Lengdoną.

— Prieš mane stovi moteris su šortais, kuri sako, kad skysčio lašelis gali nušluoti Vatikano miestą, ir amerikietis profesorius, kuris man aiškina, kad mes tapome kažkokio antireliginio kulto atakos taikiniu. Ko būtent jūs tikitės iš manęs?

— Suraskite cilindrą, — pasakė Viktorija. — Tučtuojau.

— Neįmanoma. Šis prietaisas gali būti bet kurioje vietoje. Vatikano kompleksas yra milžiniškas.

— Ar jūsų kameroje nėra įmontuota GPS sistema?

— Ne, kameros retai kada pavagiamos. Dingusiai kamerai surasti gali prireikti kelių dienų.

— Mes neturime *dienų*, — griežtai pasakė Viktorija. — Mes turime šešias valandas.

— Šešias valandas iki ko, ponია Vetra? — Olivečio balsas staiga tapo keliskart

garsesnis. Jis parodė į vaizdą ekrane. — Kol šie skaičiai pavirs nuliais? Kol Vatikano miestas bus nušluotas nuo žemės paviršiaus? Patikėkite manimi, aš tikrai nesibičiuoju su žmonėmis, bandančiais įveikti mano saugumo sistemą. Man tikrai *nepatinka* keisti prietaisai, paslaptingu būdu atsirandantys mano kontroliuojamoje teritorijoje. Aš *esu* susirūpinęs. Mano *darbas* įpareigoja mane būti susirūpinusį. Tačiau tai, ką jūs man kalbate, yra absurdiška.

Jam dar nebaigus savo tirados, įsiterpė Lengdonas.

— Ar jums teko girdėti apie iluminatus?

Ledinis viršininko apvalkalas trūko. Jo akių baltymai sublyksėjo kaip atakai pasiruošusio ryklio.

— Aš jus perspėju. Aš neturiu laiko tokioms kalboms.

— Vadinasi, jūs *esate* girdėjęs apie iluminatus? Olivetis jį prismeigė žvilgsniu lyg durtuvu.

— Aš esu prisiekęs Katalikų bažnyčios gynėjas. *Be abejo*, aš esu girdėjęs apie iluminatus. Jų brolija nebeegzistuoja jau kelis dešimtmečius.

Lengdonas įsikišo ranką į švarko kišenę ir ištraukė faksogramą su Leonardo Vetros kūno, paženklinto iluminatų antspaudu, nuotrauka. Jis padavė faksogramą Olivečiui.

— Aš esu iluminatų tyrinėtojas, — kalbėjo jis, kol Olivetis žiūrinėjo nuotrauką. — Man pačiam buvo sunku pripažinti, kad iluminatai dar tebeegzistuoja ir tebeveikia, tačiau šio antspaudu išvaizda, taip pat seniai žinomas faktas, kad iluminatai yra mirtini Vatikano miesto priešininkai, radikaliai pakeitė mano nuomonę.

— Kompiuterinis falsifikatas, — pasakė Olivetis, atiduodamas faksogramą Lengdonui.

Netikėdamas savo ausimis, Lengdonas pažvelgė į jį.

— Falsifikatas? Įsižiūrėkite į antspaudą simetriją! Jūs geriau nei kas nors kitas turėtumėte atskirti autentiškumą...

ro6

DAN BROWN

— Autentiškumas ir yra būtent tai, ko *jūs* stokojate. Galimas daiktas, ponias *Vetra* *jūsų* neinformavo, tačiau CERN mokslininkai jau nebe pirmą dešimtmetį kritikuoja Vatikano politiką. Jie nuolat siunčia mums reikalavimus atsisakyti kreationizmo doktrinos, formaliai atsiprašyti už Galilėjų ir Koperniką, ignoruoja mūsų kritiką dėl pavojingų ar amoralių mokslo tyrimų. Kuris scenarijus jums atrodo labiau tikėtinas — kad atgijo keturių šimtų metų senumo satanistinis kultas, pasiryžęs prieš Vatikaną panaudoti naują masinio naikinimo ginklą, ar kad koks nors pokštininkas iš CERN gerai suorganizuotu melu mėgina sugriauti šventą Vatikano ceremoniją?

— Ši nuotrauka, — prabilo Viktorija verdančiu iš pykčio balsu, — yra mano tėvo. *Nužudyto*. Jūs manote, kad aš taip suprantu *pokštus*?

— Aš šito nežinau, ponias *Vetra*. Tačiau žinau tai, kad kol negausiu atsakymų, kurie man atrodys *logiški*, aš jokia būdu neskelbsiu aliarmo signalo. Akylumas ir apdairumas yra mano pareiga... Būtent todėl dvasinės ceremonijos čia gali vykti ramiai ir be įtampų. Ypač šiandien.

— Bent jau atidėkite ceremoniją, — pasakė Lengdonas.

— Atidėti?! — Olivečio žandikaulis atkaro iš nuostabos. — Koks arogantiškumas! Konklava yra ne koks nors amerikiečių beisbolo mačas, kurį jūs galite atidėti dėl lietaus ar kitų menkniekių. Tai, kas dabar čia vyksta, yra šventas įvykis su griežtu proceso kodeksu ir reglamentu. Jau nekalbant apie tai, kad milijardas viso pasaulio katalikų laukia naujo vadovo. Jau nekalbant apie tai, kad už koplyčios durų laukia viso pasaulio informacijos tarnybų atstovai. Šio įvykio protokolas yra šventas — ir *nekeičiamas*. Konklavos čia vyko nuo pat 1179 metų — per žemės drebėjimus, badmečius, netgi marą. Patikėkite manimi, procedūra nebus atšaukta dėl nužudyto mokslininko ir lašelio Dievas žino kokios medžiagos.

— Nuveskite mane pas žmogų, atsakingą už rinkimų ceremoniją, — reikalavo Viktorija.

Olivetis pervėrė ją žvilgsniu.

— Atsakingą už ceremoniją jūs matote priešais save.

— Ne, — atsakė ji. — Pas ką nors iš *dvasininkų*. Ant Olivečio kaktos ėmė ryškėti kraujagyslės.

— Visi dvasininkai yra pasitraukę iš miesto. Išskyrus šveicarų sargybą, vieninteliai žmonės, šiuo metu esantys Vatikano mieste, yra Kardinolų kolegijos nariai. Ir visi jie yra Siksto koplyčioje.

— O rūmų valdytojas? — paklausė Lengdonas.

— Kas?

— Buvusiojo popiežiaus *rūmų valdytojas*, — pasitikėdamas savimi pakartojo Lengdonas, dėkodamas aukštesniosioms jėgoms, kad atminus svarbiu momentu jo neišdavė. Jis prisiminė kartą skaitęs apie keistą Vatikano valdymo struktūrą nuo popiežiaus mirties iki naujo popiežiaus išrinkimo. Jei Lengdonas teisingai suprato, tuo laikotarpiu visiškai autonomišką valdžią įgyja buvusiojo popiežiaus asmeninis asistentas — jo rūmų valdytojas, kuris popiežiaus pontifikato metu tėra smulkus valdininkėlis. Vienas iš paskutiniųjų jo įgaliojimų yra — prižiūrėti konklavą, kol

ANGELAI IR DEMONAI

107

kardinolai išsirinks naują Šventąjį tėvą. — Aš manau, *rūmų valdytojas* šiuo momentu yra asmuo, atsakingas už konklavos eigą.

— *Il camerlengo?* — susiraukė Olivetis. — Rūmų valdytojas čia yra tik paprastas kunigas. Jis yra buvusiojo popiežiaus parankinis.

— Tačiau jis yra čia. Ir jūs šiuo metu esate pavaldus jam. Olivetis sukryžiuo rankas ant krūtinės.

— Pone Lengdonai, tiesa, kad Vatikano įstatymai numato, jog rūmų valdytojas konklavos metu prisiima aukščiausią vykdomąją valdžią, tačiau tik todėl, kad jis vienintelis yra visiškai nesuinteresuotas vienokiais ar kitokiais rinkimų rezultatais ir gali užtikrinti bešališką rinkimų eigą. Tai tas pat, jei, tarkime, mirtų jūsų prezidentas ir į jo kėdę Ovaliniame kabinete laikinai atsisėstų vienas iš jo pavaduotojų. Rūmų valdytojas yra jaunas ir jo supratimas apie saugumą bei su juo susijusius dalykus — be galo ribotas. Faktiškai aš dabar čia esu *beveik* pagrindinis atsakingas asmuo.

— Nuveskite mus pas rūmų valdytoją, — pareikalavo Viktorija.

— Neįmanoma. Konklava prasidės po keturiasdešimties minučių. Rūmų valdytojas yra popiežiaus kanceliarijoje ir ruošiasi ceremonijai. Aš neketinu jo trukdyti saugumo klausimais.

Viktorija buvo besižiojanti kažką sakyti, bet jos ketinimus nutraukė pasigirdęs beldimas į duris. Olivetis priėjo ir jas atidarė.

Kitapus durų stovėjo sargybinis su visomis regalijomis. Jis parodė į savo rankinį laikrodį.

— *E l'ora, comandante.*

Olivetis pažvelgė į savąjį laikrodį, linktelėjo galvą ir nužvelgė Lengdoną ir Viktoriją kaip teisėjas, sprendžiantis jų likimą.

— Sekite paskui mane.

Olivetis nuvedė juos per pagrindinę saugumo centro salę prie stiklinių durų galinėje sienoje.

— Mano kabinetas, — pasakė Olivetis, įleisdamas juos į mažą kambariuką. Tai buvo paprasčiausias kabinetas — popieriais užverstas stalas, bylų aplankai, kelios sulankstomos kėdės, gėrimų aušintuvas. — Aš grįšiu po dešimties minučių. Siūlyčiau jums per tą laiką apmąstyti, kaip elgsitės toliau.

— Jūs negalite taip imti ir išeiti! — sušuko Viktorija. — Tas cilindras yra...

— Dabar aš neturiu laiko aiškintis, — užvirė pykčiu Olivetis. — Tikriausiai man teks jus sulaikyti iki konklavos pabaigos, kol *turėsiu* laiko užsiimti su jumis.

— *Signore*, — priminė sargybinis, vėl rodydamas į savo laikrodį. — *Spazzare di cappella.*

Olivetis linktelėjo galvą ir pasisuko eiti.

— *Spazzare di cappella?* — paklausė Viktorija. — Jūs einate išvalyti koplyčią? Olivetis atsisuko, akimis ją kiaurai grėždamas.

— Mes pašalinsime elektroninius prietaisus, ponio Vetra — *diskretumo* dėlei. — Jis mostelėjo ranka į jos kojas. — Nemanau, kad jūs ką nors apie tai suprantate.

roS

DAN BROWN

Su šiais žodžiais Olivetis taip trinkelėjo durimis, kad sunkus jų stiklas suvirpėjo. Vienu tolydžių judesiu jis išsitraukė raktą, įkišo jį į spyną ir pasuko. Sunkus skląstis žlegtelėdamas sulindo į jam skirtą angą staktoje.

— *Idiota!* — suriko Viktorija. — Jūs negalite mūsų čia sulaikyti!

Per stiklą Lengdonas pamatė — Olivetis kažką pasakė sargybiniui. Šis linktelėjo galvą. Olivetis išėjo iš salės, o sargybinis atsigrėžė į juos ir liko stovėti kitoje stiklo pusėje sukryžiuęs ant krūtinės rankas. Ant jo juosmens pūpsojo gremėzdiškas pistoletų dėklas.

„Puiku, — pamanė Lengdonas. — Tiesiog velniškai puiku“.

Viktorija stovėjo ir žvelgė į anapus stiklinės sienos stovintį šveicarų sargybini. Sargybinis savo ruožtu žiūrėjo į ją, o jo komiškai spalvinga uniforma šiek tiek maskavo akivaizdžiai nedraugišką nusiteikimą.

„Che fiasco, — Viktorija negalėjo atsikratyti minties. — Mus laiko įkaitais ginkluotas vyriškis su pižama“.

Lengdonas tylėjo, ir Viktorija vylėsi, kad jis kaitina savo smegenis mąstydamas, kaip jiems ištrūkti. Tačiau pažvelgusi į jo veidą suprato, kad jis labiau priblokštas nei susimąstęs. Viktorija ėmė apgailestauti, kad pašalinis žmogus taip smarkiai įveltas į šį reikalą.

Pirmoji instinktyvi Viktorijos mintis buvo — išsitraukti mobilųjį telefoną ir paskambinti Koleriui, tačiau bemat ji suvokė, kad tai kvaila mintis. Pirmą — sargas tikriausiai kaipmat atimtų telefoną. Antra — jei Kolerio sveikatos krizė rutuliojasi įprasta vaga, jis tikriausiai dar nėra pajėgus bendrauti telefonu. Bet net jei ir būtų kitaip... Olivetis šiuo metu atrodė nelinkęs paisyti jokių ir niekieno argumentų ar įkalbinėjimų.

„Prisimink! — įsakė ji sau. — Prisimink Šio uždavinio sprendimą!“ *Prisiminimas* yra budistinės filosofijos elementas: užuot vertus savo protą ieškoti potencialiai neišsprendžiamo uždavinio sprendimo, galima paprasčiausiai paprašyti jį *prisiminti* šį sprendimą. Prielaida, jog tu kažkada *žinojai* atsakymą, žadina sąmoninį įsitikinimą, kad sprendimas *turi egzistuoti*. Nebelieka žlugdančio situacijos beviltiškumo suvokimo. Viktorija šiuo metodu buvo įpratusi naudotis sprendama kebliais mokslo problemomis — tokias, kokiose dauguma kitų mokslininkų negalėtų išvelgti jokios išeities.

Tačiau šį kartą jos „prisiminimų“ ekranas buvo tuščias. Tuomet ji ėmė analizuoti savo galimybes... savo norus. Ką ji turi padaryti? Ji turi kažką perspėti. Kažką Vatikane priversti rimtai reaguoti į jos žodžius. Tačiau ką? Rūmų valdytoją? Ji buvo uždaryta stiklinėje dėžėje su vienintelėmis durimis.

ANGELAI IR DEMONAI

109

„Priemonės, — priminė ji sau. — Visuomet egzistuoja priemonės. Dar kartą įvertink savo aplinką.“

Ji instinktyviai nuleido pečius, primerkė akis ir tris kartus giliai įkvėpė. Pajuto, kaip jos Širdies susitraukimai lėtėja, raumenys atsipalaiduoja. Chaotiškos mintys ir panika išsisklaidė kaip rūkas. „Tebūnie mano sąmonė laisva, — raminosi ji. — Kokie pozityvūs mano situacijos aspektai? Kokie jos privalumai?“

Nuramintas analitinis Viktorijos Vetros protas tapdavo galinga jėga. Ir šį kartą per keletą sekundžių jis pasiūlė sprendimą. Viktorija suprato, kad būtent įkalinimas yra jų galimybė išsigelbėti.

— Aš paskambinsiu telefonu, — staiga pasakė ji. Lengdonas pažvelgė į ją.

— Aš norėjau jums pasiūlyti, kad paskambintumėte Koleriui, bet...

— Ne Koleriui. Kai kam kitam.
 — Kam?
 — Rūmų valdytojui. Lengdonas atrodė sutrikęs.
 — Jūs skambinsite rūmų valdytojui? Kaip?
 — Olivetis pasakė, kad rūmų valdytojas yra popiežiaus kanceliarijoje.
 — Gerai. Jūs žinote privatų popiežiaus telefono numerį?
 — Ne. Tačiau aš ir nesiruošiu skambinti iš savo telefono. — Galvos krustelėjimu ji parodė modernią telefoninio ryšio sistemą, stovinčią ant Olivečio darbo stalo. Aparatūra buvo sėte nusėta „greitaisiais mygtukais“. — Saugumo tarnybos galva turi turėti tiesioginį ryšį su popiežiaus kabinetu.
 — Tačiau jis turi ir ginkluotą sunkumą kilnotoją, stovintį už šešių pėdų nuo mūsų.
 — O mes esame užrakinti.
 — Šį faktą aš jau žinojau.
 — Noriu pasakyti, jog *sargybinis* yra užrakintas nuo mūsų. Tai privatus Olivečio kabinetas. Aš abejoju, ar be jo kas nors kitas turi šių durų raktą.
 Lengdonas nužvelgė sargybinių.
 — Stiklas labai plonas, o jo revolveris labai didelis.
 — Nejaugi manote, kad jis ims ir mane nušaus už tai, kad naudojuosi viršininko telefonu?
 — Velnias čia žino! Tai labai keista situacija, o ir reikalai klostosi...
 — Arba šis variantas, — nedavė jam baigti Viktorija, — arba dar penkias valandas ir keturiasdešimt aštuonias minutes mes praleisime Vatikano kalėjime su viena stikline siena. Ką gi, bent jau būsime vienoje iš pirmųjų eilių, kai antimedžiaga duos apie save žinoti.
 Lengdonas išblyško.
 — Tačiau sargybinis pašauks Olivetį tą pačią akimirka, kai tik paimsite telefono ragelį. Be to, čia yra dvidešimt mygtukų. Ir nematau šalia jų jokių konkrečių ženklų ar užrašų. Jūs ruošiatės visus juos išbandyti?
 DAN BROWN
 — Ne, — atsakė ji, eidama prie telefono. — Tik vieną. — Viktorija pakėlė telefono ragelį ir nuspaudė viršutinį mygtuką. — Numeris *vienas*. Lažinuosi iš vieno tų iliuminatiškų Jungtinių Valstijų dolerių, kuriuos turite kišenėje, kad tai yra popiežiaus kanceliarijos numeris. Kuris dar numeris šveicarų sargybos viršininkui gali būti svarbesnis nei šis?
 Lengdonas atsakyti nespėjo. Anapus durų stovintis sargybinis ėmė barbenti į stiklą revolverio rankena. Jis ranka įsakmiai rodė Viktorijai padėti telefono ragelį. Viktorija šelmiškai jam mirktelejo. Sargybinis, rodė, tuoj sprogs iš pykčio. Lengdonas atsitraukė nuo durų ir pasisuko į Viktoriją.
 — Būtų velniškai gerai, kad jums pasisektų iš pirmo karto, nes tas vaikinys neatrodo sužavėtas jūsų elgesiu!
 — Po velnių! — pasakė ji, prispaudusi ausį prie ragelio. — Įrašas.
 — Įrašas? — paklausė Lengdonas. — Popiežius turi autoatsakiklį?

— Tai nebuvo popiežiaus kanceliarija, — atsakė Viktorija, dėdama ragelį. — Tai buvo sušiktas savaitinis Vatikano valgyklos meniu.

Lengdonas vos vos nusišypsojo anapus durų stovinčiam sargybiniui, kuris, nirtingai žiūrėdamas į juodu, per savo radijo stotelę kalbėjosi su Olivečiu.

38

Vatikano komutatorinė yra įsikūrusi *Ufficio di Comunicazione*, už Vatikano pašto pastato. Tai gana nedidelė patalpa, turinti aštuonių linijų „Corelco 141“ įrangą. Ji kasdien priima daugiau kaip 2000 skambučių, kurių daugelis automatiškai nukreipiami į automatinę informavimo sistemą.

Tą vakarą ten sėdėjo tik vienas budintis operatorius ir ramiai gurkšnojo kofeinizuotą arbatą. Jis didžiavosi esąs vienas iš vos keleto darbuotojų, kuriems ši vakarą leista pasilikti Vatikano mieste. Be abejo, Ši pasididžiavimą šiek tiek drumstė už durų besisukiojantys šveicarų sargybiniai. „Eskortas net į vonios kambarį, — pagalvojo operatorius. — Ak, tie pažeminimai, kuriuos tenka iškentėti šventosios konklavos vardan!“

Ačiū Dievui, skambučių buvo nedaug. O gal ne taip jau ačiū Dievui, pamanė jis. Pasaulio susidomėjimas įvykiais Vatikane per pastaruosius keletą metų buvo pastebimai išblėšęs. Žurnalistų skambučiai gerokai išretėjo, ir netgi bepročiai bei grasintojai buvo nebe tokie aktyvūs. Vatikano Spaudos tarnyba tikėjosi, kad to vakaro įvykis bus apsuptas kur kas didesnio šventinio šurmulio. Tačiau, deja, nors Šv. Petro aikštė buvo pilna informacijos agentūrų sunkvežimių, užrašai ant jų liudijo, kad tai daugiausia Italijos ir Europos žinių tarnybų mašinos. Pasaulinių agentūrų atstovų tebuvo vos keletas... O ir tos pačios, be abejo, atsiuntė čionai savo *giornalisti secondari* (antrarūšius žurnalistus).

ANGELAI IR DEMONAI

Laikydamas arbatos puodelį, operatorius svarstė, kiek laiko gali tęstis šio vakaro procedūra. „Tikriausiai iki vidurnakčio ar panašiai“, — nusprendė jis. Šiais laikais daugelis Vatikano gyventojų dar gerokai iki konklavos susirinkimo jau žinodavo, kas laikomas pagrindiniu kandidatu į popiežius, tad procesas būdavo labiau panašus į trijų ar keturių valandų ritualą nei tikrus rinkimus. Be abejo, paskutinę minutę kilę kivirčai tarp kardinolų ceremoniją galėjo užtęsti ir iki aušros... ar dar ilgiau. 1831 metų konklava truko penkiasdešimt keturias dienas. Tačiau ne *ši vakarą*, sumurmėjo jis sau. Vyravo nuomonė, kad ši konklava bus tik „dūmų stebėjimo ritualas“.

Operatoriaus mintis išblaškė staiga pasigirdęs vidinės linijos skambutis. Jis pažvelgė į mirksinčią raudoną lemputę ir papurtė galvą. „Čia tai keista, — pagalvojo jis. — Nulinė linija. Kas Vatikano mieste ši vakarą skambintų operatoriui ieškodamas informacijos? Kas, be jo ir sargybos, apskritai gali būti mieste?“

— *Citta del Vaticano, prego?* — atsiliepė jis, pakėlęs telefono ragelį. Ragelyje išgirdo itališką greitakalbę. Akcentas jam pasirodė turįs kažką bendra su

šveicarų sargybinių tartimi — sklاندiti italų kalba, paveikta prancūzų ir šveicarų

kalbų įtakos. Tačiau skambintojas, be mažiausios abejonės, buvo ne šveicarų sargybinis.

Išgirdęs moters balsą, operatorius iš netikėtumo refleksyviai pašoko ant kojų, vos neišliedamas savo arbatos. Dėl viso pikto jis dar kartą užmetė akį į linijos indikatorius. Ne, jis neapsiriko. *Vidinė linija*. Buvo skambinama iš Vatikano miesto. „Tikriausiai kažkoks technikos gedimas! — pamanė jis. — Moteris Vatikano mieste? Šį vakarą?“

Moteris kalbėjo greitai ir piktai. Operatorius buvo praleidęs pakankamai laiko prie telefonų, kad atskirtų, kada turi reikalą su *pazzo*. Tačiau ši moteris neatrodė beprotė. Ji kalbėjo įsakmiai, bet racionaliai. Ramiai ir tiksliai. Jis apstulbęs klausėsi jos reikalavimų.

— Rūmų valdytojas? — vapėjo operatorius, vis dar negalėdamas suprasti, iš kur tas prakeiktas skambutis. — Aš negaliu jūsų sujungti... Taip, žinau, kad jis yra popiežiaus kanceliarijoje, bet... palaukite, kas jūs esate?... Ir jūs norite jį perspėti... — su kiekviena fraze jis nervinosi vis labiau ir labiau. *Pavojus gresia kiekvienam? Kokiu būdu? Iš kur jūs skambinate?* — Turbūt man reikia jus sujungti su šveicarų... — Per pusę žodžio operatoriui užkando žadą. — Jūs sakote, jūs skambinate iš... kur? Kur?

Jis priblokštas kurį laiką mąstė.

— Prašau palaukti, — pagaliau pasakė operatorius ir, jai nespėjus nieko daugiau pasakyti, perjungė ją į laukimo režimą. Tuomet tiesiogine linija paskambino į Olivečio kabinetą. „Negali būti, kad ta moteris iš tiesų yra...“

Ragelis buvo pakeltas akimirksniu.

— *Per l'amore di Dio!* — pasigirdo jam pažįstamas moteriškas balsas. — Sujunkite mane su tuo nelemtu rūmų valdytoju!

Šveicarų apsaugos tarnybos būstinės durys švilpdamos atsivėrė visu platumu. Sargybiniai vos spėjo prasiskirti į šalis — į kambarį lyg raketa įsiveržė viršininkas

112 DAN BROWN

Olivetis. Vos atsidūręs pagrindinėje salėje ir užmetęs akį į savo kabinetą, Olivetis pats įsitikino tuo, ką jam ką tik per raciją buvo perdavęs sargybinis: Viktorija Vetra stovėjo prie jo stalo ir kalbėjo jo telefonu.

„Che coglioni che ha questa! — pagalvojo jis. — Šita boba su ...!“

Įniršęs jis prišoko prie durų ir sugrūdo raktą į skylę.

— Ką čia darote?! — suriko atidaręs duris. Viktorija nekreipė į jį jokio dėmesio.

— Taip, — kalbėjo ji į ragelį. — Ir aš turiu perspėti... Olivetis išplėšė ragelį jai iš rankų ir pridėjo jį prie savo ausies.

— Su koku velniu Čia kalbama?!

Greičiau nei per sekundę tiesi kaip styga Olivečio figūra pavirto į kablį.

— Taip, rūmų valdytojau, — pasakė jis. — Teisingai, sinjore... Tačiau saugumo dėlei būtina... Žinoma, ne... Aš ją laikau čia dėl... žinoma, bet... — Jis kurį laiką klausėsi. — Taip, sere, — galiausiai pasakė. — Aš juos tučtuojau atvesiu.

Apaštališkieji rūmai yra pastatų konglomeratas netoli Siksto koplyčios, šiaurės vakariniam Vatikano miesto kampe. Nuo jų kaip ant delno matyti Šv. Petro aikštė. Šiuose rūmuose yra popiežiaus apartamentai ir kanceliarija.

Viktorija ir Lengdonas tylėdami nusekė paskui viršininką Olivetį per ilgą rokoko stiliumi išdabintą koridorių. Eidami jie matė, kaip nuo įniršio trūkčioja jo sprando raumenys. Palypėję per tris aukštus, jie galiausiai atsidūrė dideliame, blausiai apšviestame hole.

Lengdonas negalėjo atsigrožėti išpūdingais puošybės atributais — naujumu alsuojančiais biustais, gobelenais, bordiūrais. Tai buvo darbai, verti šimtų tūkstančių dolerių. Įveikę du trečdalius kelio Šia sale, jie praėjo alebastrinį fontaną. Tuomet Olivetis pasuko kairėje esančios nišos link ir joje sustojo prie durų, didesnių už kurias Lengdonas vargu ar buvo matęs.

— *Ufficio di Papa*, — pranešė viršininkas, mesdamas sarkastišką žvilgsnį į Viktoriją. Tačiau Viktorija buvo užsidėjusi storą abejingumo aplinkai šarvą. Ji ištiesė ranką pro Olivetį ir garsiai pabeldė į duris.

„Popiežiaus kanceliarija“, — pagalvojo Lengdonas, dar sunkiai suvokdamas, kad stovi prie vieno iš švenčiausių krikščioniškojo pasaulio kambario durų.

— *Avanti!* — kažkas šūktelėjo viduje.

Kai durys atsidarė, Lengdonas turėjo prisidengti akis. Plieskė akinanti saulės šviesa. Tik iš lėto jis ėmė išskirti prieš jį atsivėrusio vaizdo detales.

Popiežiaus kanceliarija labiau priminė pobūvių salę nei įstaigą. Iki pat sienų, išdabintų skaisčiaspalvėmis freskomis, driekėsi raudono marmuro grindys. Virš galvos

ANGELAI IR DEMONAI

„3

kabėjo milžiniškas sietynas, o arkinių langų kaskada atvėrė nuostabią saulės nutviekstos Šv. Petro aikštės panoramą.

„O Dieve, — dingtelėjo Lengdonui. — Šitas kabinetas su perspektyva“.

Tolimajame salės gale, prie raižiniais išdabinto stalo, sėdėjo vyriškis ir skubėdamas kažką rašė.

— *Avanti*, — pasakė jis dar kartą, padėdamas plunksnakotį ir pamodamas jiems priėti artyn.

Olivetis karišku žingsniu žingsniavo šalia jų.

— *Signore*, — pasakė jis atsiprašinėdamas, — *no ho potato...*

Žmogus, mostelėjęs ranka, jį nutraukė. Jis atsistojo ir nužvelgė abu lankytojus.

Rūmų valdytojas buvo nė kiek nepanašus į sudžiūvusius, šventuosius primenančius vyriškius, kokie, Lengdono įsitikinimu, turi vaikštinėti Vatikano koridoriais. Ant jo garderobo nebuvo matyti nei rožinio, nei škaplierių. Jis buvo apsirėdęs paprasta juoda sutana, pabrėžiančia jo ir taip jau išpūdingą stotą. Iš pažiūros buvo bebaigiąs ketvirtą dešimtį — taigi, pagal Vatikano standartus, beveik vaikas. Vyriškis buvo

stebėtinai dailaus veido, virš kurio pūpsojo vešlių tamsiai rudų plaukų kupeta, ir beveik fluorescenciškai žalių akių, kurios atrodė persunktos visatos paslapčių. Prisiartinęs arčiau, Lengdonas jose išvydo begalinį nuovargį žmogaus, įveikusio penkiolika | sunkiausių savo gyvenimo dienų.

— Aš esu Karlas Ventreska, — pasakė jis puikia anglų kalba. — Buvusiojo popiežiaus rūmų valdytojas. — Jo balsas buvo geraširdiškas ir nepretenzingas, o tartyje vos vos galėjai jausti itališką akcentą.

— Viktorija Vetra, — prisistatė Viktorija, žengdama į priekį ir tiesdama jam ranką.

Kol rūmų valdytojas spaudė Viktorijos ranką, Olivetis kelis kartus sukrūpčiojo.

— Tai Robertas Lengdonas, — pristatė jį Viktorija. — Religijos istorikas iš Harvardo universiteto.

— *Padre*, — ištare Lengdonas, stengdamasis kuo taisyklingiau kalbėti itališkai ir siekė pabučiuoti ištiestą rūmų valdytojo ranką.

— Ne ne, — pasipriešino rūmų valdytojas. — Jo šventenybės kanceliarija nepadarо manęs šventu. Aš paprasčiausias kunigas — rūmų valdytojas, būtinybės akivaizdoje prisiėmęs aukštas tarnystės pareigas.

Lengdonas atsitiesė.

— Prašome, — pasakė rūmų valdytojas. — Visi sėskitės. — Jis pastatė keletą kėdžių aplink savo stalą. Lengdonas ir Viktorija atsisėdo. Olivetis akivaizdžiai buvo nusiteikęs stovėti.

Rūmų valdytojas atsisėdo į savo vietą, sunėrė rankas, atsiduso ir apžvelgė lan-kytojus.

— Sinjore, — pasakė Olivetis, — aš prisiimu kaltę dėl šios moters aprangos. Aš...

— Jos apranga *nėra* tai, kas mane jaudina, — atsakė rūmų valdytojas, kuris atrodė labiau išvargęs nei susinervinęs. — Kai Vatikano operatorius paskambina man

114

DAN BROWN

likus pusvalandžiui iki konklavos ir praneša, kad iš jūsų asmeninio kabineto man skambina moteris, kuri nori mane perspėti apie kilusį didelį pavojų miesto saugumui, apie kurį aš kažkodėl nebuvau informuotas, štai *tas* mane iš tikrųjų jaudina.

Olivetis stovėjo tiesus, išrietęs nugarą, tarytum kareivis per patikrinimą.

Lengdoną rūmų valdytojo išvaizda tiesiog hipnotizavo. Nors jis buvo jaunas ir atrodė išvargęs, sykiu jis rodėsi įkūnijantis kažkokį mitinį herojų, spinduliuojantį charizmą ir valdžią.

— Sinjore, — pasakė Olivetis atsiprašinėjančiu, tačiau vis dar nenuolankiu tonu, — jūs neturėtumėte savęs apkrauti rūpesčiais dėl saugumo. Jūs turite ir kitų pareigų.

— Aš gerai žinau apie kitas savo pareigas. Taip pat žinau, kad, kaip *direttore intermediario*, aš esu įsipareigojęs užtikrinti kiekvieno šios konklavos dalyvio saugumą ir komfortą. Paaiškinkite, kas čia vyksta?

— Aš kontroliuoju situaciją.

— Panašu, jog vis dėlto ne.

— Tėve, — į pokalbį įsiterpė Lengdonas, išsitraukdamas suglamžytą faksogramą ir paduodamas ją rūmų valdytojui. — Prašau paimti štai šitą.

Viršininkas Olivetis žengtelėjo žingsnį pirmyn mėgindamas įsiterpti:

— Tėve, nedrumskite savo minčių su...

Rūmų valdytojas paėmė faksogramą ir sutelkė savo dėmesį į nužudyto Leonardo Vetros nuotrauką. Jo kvėpavimas darėsi vis tankesnis.

— Kas tai?

— Tai mano tėvas, — drebančiu balsu pasakė Viktorija. — Jis buvo kunigas ir mokslininkas. Jį nužudė praėjusiąją naktį.

Griežtas rūmų valdytojo veidas išsyk sušvelnėjo. Jis pažvelgė į ją.

— Mano brangus vaikeli. Man labai, labai gaila... — Susitvardęs jis vėl pažvelgė į faksogramą. Jo veidu persirito kelios pasibaisėjimo bangos. — Kas galėjo... ir šis išdeginimas ant jo krūtinės... — Rūmų valdytojas nutilo, prisikišdamas nuotrauką arčiau prie akių.

— Šio užrašo tekstas yra „iluminatai“, — pasakė Lengdonas. — Be abejo, šis pavadinimas jums nesvetimas.

Rūmų valdytojo veidu nuslydo keista išraiška.

— Aš esu girdėjęs šį pavadinimą, taip, bet...

— Iliuminatai nužudė Leonardą Vetrą tam, kad galėtų pavogti naujos technologijos produktą, kurį jis...

— Sinjore, — įsiterpė Olivetis, — tai, ką girdite, yra absurdas. Iliuminatai? Ši nuotrauka neabejotinai yra kruopštus falsifikatas.

Rūmų valdytojas kurį laiką svarstė Olivečio žodžius. Tuomet pasisuko į Lengdoną ir įsistebeilijo į jį taip atidžiai, kad Lengdonas jautė, kaip užtraukia kvapą.

— Pone Lengdonai, savo gyvenimą aš praleidau katalikų bažnyčioje. Aš esu susipažinęs su iliuminatų doktrina... ir legendomis apie jų įdagus. Ir vis dėlto turiu jus

ANGELAI IR DEMONAI

„5

perspėti, kad esu esamojo laiko žmogus. Krikščionybė turi pakankamai *realių* priešų ir be iš nebūties prisikeliančių vaiduoklių.

— Šis simbolis yra autentiškas, — pasakė Lengdonas gal kiek per daug provokuojančiu tonu. Jis ištiesė ranką per stalą ir apsuko faksogramą prieš rūmų valdytojo akis.

Rūmų valdytojas, išvydęs neabejotiną antspaudą simetriškumą, tylėjo nežinodamas ką atsakyti.

— Netgi šiuolaikiniai kompiuteriai, — pridėjo Lengdonas, — nepajėgūs sukurti simetriškos šio žodžio ambigramos.

Rūmų valdytojas sunėrė rankas ir ilgai tylėjo.

— Iliuminatai nebeegzistuoja, — galiausiai pasakė jis. — Jau seniai. Tai istorinis faktas.

Lengdonas linktelėjo galvą.

— Dar vakar aš buvau lygiai tos pačios nuomonės.

— Vakar?

— Prieš prasidedant šiandieninei įvykių sekai. Tačiau po to, ką patyriau šiandien, aš manau, kad iliuminatai tebeegzistuoja ir šiuo momentu išėjo iš pogrindžio — tam, kad įgyvendintų savo senovinę priesaiką.

— Atleiskite man. Mano istorijos žinios yra apdulkėjusios. Kokia yra toji senovinė priesaika?

Lengdonas giliai atsikvėpė.

— Vatikano miesto sunaikinimas.

— *Sunaikinti* Vatikano miestą? — Rūmų valdytojas atrodė ne tiek išsigandęs, kiek sumišęs. — Tačiau juk tai neįmanoma.

Viktorija papurtė galvą.

— Ko gero, mes turime jums dar keletą blogų naujienų.

40

— Ar tai *tiesa*? — paklausė rūmų valdytojas, apstulbusias akis nukreipdamas nuo Viktorijos į Olivetį.

— Sinjore, — įtikinėjo Olivetis. — Aš pripažįstu, kad čionai yra kažkoks prietaisas. Jis matomas viename iš mūsų stebėjimo monitorių, tačiau dėl ponios Vetros teiginių apie jame esančios substancijos sprogstamąją galią, aš negaliu...

— Palaukite, — pertraukė jį rūmų valdytojas. — Jūs *matote* tą daiktą? — Taip, sinjore. Jį rodo mūsų belaidė kamera Nr. 86.

— Tai kodėl jo iki šiol nepaėmėte? — Rūmų valdytojo balse suskambėjo pykčio gaidelės.

116

DAN BROWN

— Tai labai sunku, sinjore... — Olivetis pasitempęs pakomentavo rūmų valdytojui visą situaciją.

Viktorija jautė tolydžio augantį rūmų valdytojo susirūpinimą.

— Ar jūs esate tikras, kad tas daiktas yra Vatikano mieste? — paklausė rūmų valdytojas. — Gal kas nors pavogė kamerą ir ji perduoda vaizdą iš kurios nors kitos vietos?

— Tai neįmanoma, — atsakė Olivetis. — Mūsų išorinės sienos turi elektroninį skydą, blokuojantį nuo nutekėjimo visą miestą cirkuliuojančią radijo informaciją. Šis signalas gali ateiti tik iš Vatikano miesto teritorijos — kitaip mes jo negautume.

— Jei teisingai supratau, — paklausė rūmų valdytojas, — dabar, pasitelkę visus įmanomus išteklius, jūs ieškote dingusios kameros?

Olivetis papurtė galvą.

— Ne, sinjore. Norint surasti šią kamerą, gali prireikti šimtų žmogaus darbo valandų. Šiuo metu mes turime daugybę kitų su saugumu susijusių rūpesčių, ir su visa pagarba poniai Vetrui turiu pasakyti, kad lašelis, apie kurį ji kalba, yra labai mažas. Jis negali turėti tokios sprogstamosios galios, kaip ji teigia.

Viktorijos kantrybė išgaravo.

— Šio lašelio pakanka, kad Vatikano miestas būtų sulygintas su žeme! Argi jūs nesiklausėte to, ką jums ką tik aiškinau?

— Madam, — plieniniu balsu pasakė Olivetis, — mano žinios apie sprogstamąsias medžiagas yra labai išsamios.

— Jūsų Žinios yra pasenusios, — atšovė ji. — Nepaisant mano aprangos, kurioje, kiek suprantu, jūs išvelgiate nemažai pavojų, aš esu aukščiausio lygio fizikė pažangiausiame pasaulyje — subatominių dalelių tyrimo institute. Aš asmeniškai sukūriau antimedžiagos gaudyklę, kuri kaip tik dabar saugo nuo anihiliacijos joje esančios antimedžiagos lašelį. Ir aš jus perspėju, kad jei nesurasite to cilindro per artimiausias šešias valandas, jūsų sargybiniai kitą šimtmetį neturės ką saugoti, išskyrus didžiulę duobę žemėje.

Olivetis pasisuko į rūmų valdytoją: jo vabzdžio akys spinduliavo pykčiu.

— Sinjore, sąžiningai kalbant, aš negaliu leisti, kad ši beprotybė tęstųsi. Jūsų laiką savo sapalioneimis švaisto kažkokie apgavikai. Iliuminatai? Lašelis, kuris sunaikins mus visus?

— *Basta*, — pareiškė rūmų valdytojas. Šį žodį ištare tyliai, tačiau jis, atrodo, nuaidėjo per visą menę. Po to stėjo tyla. Rūmų valdytojas pašnibždomis tęsė: — Pavojinga tai ar ne, iliuminatai tai ar ne iliuminatai, bet kad ir kas tas daiktas būtų, be mažiausios abejonės, jam neturi būti vietos Vatikano mieste... Tuo labiau prieš pat prasidedant konklavai. Aš reikalauju, kad jis būtų surastas ir pašalintas. Tučiuojau organizuokite paiešką.

— Sinjore, — priešinosi Olivetis, — netgi jei mes pasitelksime visus sargybinius, Šiai kamerei surasti gali prireikti kelių dienų. Be to, po pokalbio su poniu Vetra vienam iš mano pavaldinių aš nurodžiau paieškoti mūsų naujausiame balistikos žinyne kokių nors nuorodų apie substanciją, vadinamą antimedžiaga. Aš niekur neradau nė menkiausios užuominos apie tai. Nieko.

ANGELAI IR DEMONAI

„7

„Pasipūtęs asas, — pagalvojo Viktorija. — Balistikos žinyną? Ar tu pavartei enciklopediją? Pirmasis tomas, A raidė!“

— Sinjore, — toliau kalbėjo Olivetis. — Jei jūs reikalaujate per kelias valandas apieškoti visą Vatikano miestą, tuomet aš turiu pasipriešinti jūsų reikalavimui.

— Viršininke. — Rūmų valdytojo balsas suvirpėjo iš pykčio. — Ar galiu jums priminti, kad kai kreipiatės į mane, kreipiatės į šią instituciją. Aš suprantu, kad jūs rimtai nevertinate mano pareigų. Tačiau pagal įstatymą būtent aš esu atsakingas už tai, kas vyksta šiame mieste. Jei aš neklystu, kardinolai dabar turi būti saugūs Siksto koplyčioje, o jūs privalote rūpintis jų saugumu bent jau iki konklavos pabaigos. Aš nesuprantu, kodėl jūs vengiate ieškoti šio prietaiso. Jei jūsų nepažinočiau, turėčiau daryti prielaidą, kad sąmoningai statote šią konklavą į pavojų.

Olivetis atrodė įžeistas.

— Kaip jūs drįstate! Aš dvylika metų tarnavau jūsų popiežiui! Ir dar keturiolika metų — prieš jį buvusiam popiežiui! Nuo 1438 metų šveicarų sargybiniai...

Tą akimirką garsiai sucypė ant Olivečio diržo kabanti radijo stotelė ir garsiakalbyje pasigirdo balsas:

— *Comandante?*

Olivetis stvėrė ją ir nuspaudė siųstuvo mygtuką:

— *Sono occupato! Cosa vuoi!!*

— *Scusi*, — stotelėje pasigirdo šveicarų sargybinio balsas. — Pranešimas jums. Manau, jus domina informacija, kad mes gavome perspėjimą dėl padėtos bombos.

Vargu ar Olivetis galėjo apsimesti, kad jo nedomina gautoji informacija.

— Tai veikite! Atlikite standartinę apiešką ir pateikite ataskaitą.

— Mes tai padarėme, sere, tačiau skambintojas... — Sargybinis nutilo. — Aš apskritai nebūčiau jūsų trukdęs, viršininke, jei ne viena aplinkybė — skambintojas paminėjo substanciją, informaciją apie kurią jūs ką tik buvote mane įpareigojęs surasti. *Antimedžiaga*.

Visi keturi apstulbę susižvalgė.

— *Ką* jis paminėjo? — sumikčiojo Olivetis.

— Antimedžiagą, sere. Kol darbuotojai vykdė paiešką, aš papildomai suradau su tuo perspėjimu susijusios informacijos. Informacija apie antimedžiagą yra... tiesą sakant, labai bauginanti.

— Jūs gi man sakėte, kad balistikos vadovylyje nėra jokios užuominos apie jokią antimedžiagą.

— Aš radau ją internete. „Aleliuja“, — pagalvojo Viktorija.

— Pasirodo, ta substancija labai galinga, — pasakė sargybinis. — Sunku spręsti, ar ši informacija yra tiksli, tačiau ten rašoma, kad antimedžiaga gali atpalaiduoti apie šimtą kartų daugiau energijos nei atitinkamas branduolinio ginklo galvutėje esančios radioaktyvios medžiagos kiekis.

Olivetis susikūprino lyg griūvantis kalnas. Pergalingą išraišką Viktorijos veide užgesino siaubo iškreiptas rūmų valdytojo veidas.

118

DAN BROWN

— Ar nustatėte skambinančiojo numerį? — suvebleno Olivetis.

— Nepavyko. Sudėtingai užkoduotas mobilusis telefonas. SAT linijos yra susimaišiusios, todėl trianguliacija neveikia. Tarpinių dažnių pėdsakas rodo, kad skambintojas kažkur Romoje, tačiau konkrečiai identifikuoti faktiškai nėra galimybių.

— Ar jis pareiškė kokius nors reikalavimus? — jau ramesniu balsu paklausė Olivetis.

— Ne, sere. Tik perspėjo mus, kad Vatikano komplekse yra padėta antimedžiaga. Skambintojas atrodė nustebęs, kad aš to dar nežinau. Jis manęs paklausė, argi aš jos dar *nemačiau*. Jūs manęs klausėte apie antimedžiagą, todėl aš ir nusprendžiau jums pranešti.

— Jūs pasielgėte teisingai, — pasakė Olivetis. — Po minutės aš būsiu apačioje. Tučtuojau mane informuokite, jei jis vėl paskambins.

Radijo stotelė keletą akimirklų tylėjo.

— Skambintojas dar nepadėjo ragelio, sere. Olivetis atrodė lyg patyręs elektros

iškrova.

— Jis dar linijoje?

— Taip, sere. Mes jau dešimt minučių bandome nustatyti jo koordinates, tačiau tegirdime tik informacinį triukšmą. Jis tikriausiai žino, kad mes negalime jo aptikti, nes atsisako padėti ragelį, kol negaus pasikalbėti su rūmų valdytoju.

— Sujunkite jį su manimi, — pareikalavo rūmų valdytojas. — Tučtuojau!

— Tėve, ne, — spyrėsi Olivetis. — Gera! psichologiškai pasiruošęs šveicarų sargybos derybininkas daug veiksmingiau išspręs šią problemą.

— *Tučtuojau!* Olivečiui beliko paklusti.

Po kelių akimirų suskambo telefonas ant rūmų valdytojo Ventreskos stalo. Rūmų valdytojas pirštu nuspaudė garsiakalbio mygtuką.

— Kas, dėl Dievo, jūs esate? — paklausė jis. '

41

Iš telefono garsiakalbio sklindantis balsas buvo šaltas, metalinis, kupinas aro-gancijos. Visi kambaryje nustėrę klausėsi.

Lengdonas mėgino nustatyti skambinančiojo akcentą. „Ar tik ne Vidurinieji Rytai?“ — mėgino spėti jis.

— Aš esu senovinės brolijos pasiuntinys, — laužytu ritmu pranešė balsas. — Brolijos, kurią jūs kelis šimtmečius skriaudėte. Esu iliuminatų pranašas.

Lengdonas pajuto, kaip jo raumenys mėšlungiškai įsitempia, o sąmonę palieka paskutiniai abejonių šešėliai. Akimirka vėl pajuto, kaip jame grumiasi susijaudinimas, išdidumas ir mirtina baimė — tą patį pojūtį jis jau buvo patyręs ryte, kai pirmą kartą išvydo ambigramą.

ANGELAI IR DEMONAI

119

— Ko jūs norite? — paklausė rūmų valdytojas.

— Aš atstovauju mokslo žmonėms. Žmonėms, kurie, kaip ir jūs, ieško atsakymų. Atsakymų į tai, kokia yra žmogaus gyvenimo prasmė, tikslas, kas yra jo kūrėjas.

— Kad ir kas jūs būtumėte, — pasakė rūmų valdytojas, — aš...

— *Silenzio*. Jums naudingiau ne kalbėti, bet klausyti. Du tūkstančius metų jūsų Bažnyčia valdė tiesos monopolį. Jūs triuškinote savo priešininkus šmeižto kampanijomis, teroru ir mirties bausmėmis. Jūs manipuliavote tiesa taip, kad ji tarnautų jūsų poreikiams, ir žudėte tuos, kurių atradimai nebuvo parankūs jūsų doktrinai ir politikai. Argi jus stebina tai, kad esate viso pasaulio apsišvietusių žmonių atakos taikiny?

— Apsišvietę žmonės siekdami savo tikslų nesigriebia šantažo.

— Šantažo? — nusijuokė skambinantysis. — Tai ne šantažas. Mes neturime poreikių. Vatikano sunaikinimas nėra diskusijų objektas. Šios dienos mes laukėme keturis šimtus metų. Vidurnaktį jūsų miestas bus sugriautas. Ir jūs nieko negalite pakeisti.

Olivetis prišoko prie telefono mikrofono.

— Slapčia prasismelkti į šį miestą yra neįmanoma! Jūs niekaip negalėjote čia palikti sprogstamųjų medžiagų!

— Jūs kalbate užsikrėtęs aklu šveicarų sargybinio fanatizmu. Gal netgi esate karininkas? Be abejo, jūs žinote, kad iliuminatai per šimtmečius sėkmingai infiltruodavo savo žmones į viso pasaulio elitines organizacijas. Nejaugi jūs iš tiesų tikite, kad Vatikanas prieš mus turi imunitetą?

„Jėzau, — pagalvojo Lengdonas, — jie turi savo žmogų netgi šiame mieste. Nebuvo paslaptis, kad infiltracija buvo iliuminatų „firminis ženklas“. Savo žmones jie slapta infiltruodavo į masonų ložes, didžiuosius bankininkystės tinklus, valstybių valdžios institucijas. Čerčilis kartą yra prasitaręs žurnalistams, kad jei anglų šnipai būtų taip apraizgę nacių vadovybę, kaip iliuminatai apraizgę Anglijos Parlamentą, anglai per vieną mėnesį laimėtų karą.

— Akivaizdus blefas, — atkirto Olivetis. — Jūsų įtaka negali siekti taip toli.

— Kodėl? Tik todėl, kad jūsų šveicarų sargybiniai yra budrūs ir akylai? Tik todėl, kad jie stebi kiekvieną jūsų miesto kampelį? O kas, beje, yra tie šveicarų sargybiniai? Kas jie — ne žmonės? Nejaugi jūs iš tikrųjų tikite, kad jie pasiryžę rizikuoti savo gyvybe dėl legendos apie žmogų, kuris vaikščiojo vandens paviršiumi? Paklauskite savęs, kaip kitaip cilindras galėjo patekti į jūsų miestą. Arba koku būdu keturios jūsų didžiausios brangenybės šį vakarą dingo iš Vatikano miesto.

— Mūsų brangenybės? — susiraukė Olivetis. — Ką jūs turite galvoje?

— Vienas, du, trys, keturi. Ar jūs dar jų nepasigedote?

— Kokias čia nesąmones jūs kai... — Olivetis staiga užsikirto, o jo akys išsiplėtė, tarytum gavus triuškinamą smūgį į paširdžius.

— Pagaliau susigaudėte? — paklausė skambinantysis. — Gal man perskaityti jų vardus?

— Kas čia vyksta? — visiškai sutrikęs paklausė rūmų valdytojas.

120 DAN BROWN

Skambinantysis nusijuokė.

— Jūsų pareigūnas dar neinformavo? Kokia gėda. Tačiau nieko nuostabaus. Toks pasipūtimas... Aš įsivaizduoju, kaip nemalonu jam būtų jums pranešti visą tiesą... kad keturi kardinolai, kuriuos jis buvo prisiekęs saugoti, išgaravo kaip kamparas...

— Iš kur jūs gavote visą šią informaciją?! — pratrūko Olivetis.

— Rūmų valdytojau, — piktdžiugiškai įgėlė skambinantysis, — paklauskite sargybos viršininko, ar visi jūsų kardinolai šiuo metu yra Siksto koplyčioje.

Rūmų valdytojas pasisuko į Olivetį; jo žalios akys akivaizdžiai reikalavo paaiškinimo.

— Sinjore, — sušnibždėjo Olivetis į rūmų valdytojo ausį, — tai tiesa, kad keturi iš mūsų kardinolų dar neatėjo į Siksto koplyčią, tačiau nėra jokio reikalo panikuoti. Visi jie šį rytą užsiregistravo rezidencijos salėje, tad mes žinome, kad jie yra saugūs ir tebėra Vatikano mieste. Jūs pats su jais dar prieš keletą valandų gėrėte arbatą. Jie paprasčiausiai vėluoja prisijungti prie savo kolegų. Mes jų ieškome, tačiau aš neabejoju, kad jie paprasčiausiai prarado laiko nuovoką ir dar kur nors tebevaikštinėja

grožėdamiesi miestu.

— Grožėdamiesi miestu? — Rūmų valdytojo balsas drebėjo. — Jie jau daugiau nei prieš valandą turėjo būti koplyčioje!

Lengdonas ir Viktorija susižvalgė. „Dingę kardinolai? Štai ko jie ieško ten, apačioje!“

— Mūsų grobis, — vėl prabilo skambinantysis, — jums turėtų atrodyti gana solidus. Tai kardinolas Lamasė iš Paryžiaus, kardinolas Guidera iš Barselonos, kardinolas Ebneris iš Frankfurto...

Su kiekvienu nuskambėjusiu žodžiu Olivetis gūžėsi vis labiau ir labiau. Skambintojas padarė pauzę, tarytum mėgautųsi paskutiniojo kardinolo pavarde.

— Ir iš Italijos... Kardinolas Badžija.

Rūmų valdytojas atrodė kaip laivas, iš didžiausios audros sūkuriu staiga patekęs į absoliutų štilį. Jo sutana suplevėsavo, ir jis susmuko savo kėdėje.

— *I preferiti*, — sušnibždėjo jis. — Keturi favoritai... Įskaitant Badžiją... Labiausiai tikėtiną Aukščiausiojo sosto paveldėtoją... Kaip tai galėjo atsitikti?

Lengdonas buvo pakankamai prisiskaitęs apie Šiuolaikinius popiežiaus rinkimus ir gerai suprato rūmų valdytojo veide atsispindinčią desperaciją. Nors grynai technine prasme *kiekvienas* kardinolas, jaunesnis nei aštuoniasdešimties metų amžiaus, gali tapti popiežiumi, vos keletas iš jų turi tokį autoritetą, kad surinktų du trečdalius balsų pilnoje įtampos ir priešpriešos slapto balsavimo procedūroje. Visi šie keturi kardinolai kaip tik ir buvo įvardijami kaip *preferiti*. Ir visi keturi jie buvo dingę.

Nuo rūmų valdytojo kaktos lašais ritosi prakaitas.

— Ką ketinate daryti su Šiais žmonėmis?

— Kaip manote, ką aš ketinu su jais daryti? Aš esu hasasinų palikuonis.

ANGELAI IR DEMONAI

121

Lengdoną nupurtė šiurpas. Jis gerai žinojo šį vardą. Bažnyčia ilgainiui buvo įsigijusi keletą mirtinų priešų, medžiojamų ar išduotų Vatikano, tokių kaip hasasinai ar Tamplierių ordinas.

— Paleiskite kardinolus, — ištare rūmų valdytojas. — Argi jums dar nepakanka to, kad grąsinate sunaikinti Dievo miestą?

— Užmirškite savo kardinolus. Juos jau praradote. Tačiau būkite tikri, kad jų mirtį atsimins milijonai. Tai kiekvieno kankinio svajonė. Aš juos padarysiu žiniasklaidos žvaigždėmis. Viena po kito. Iki vidurnakčio iliuminatai jau bus prikaustę viso pasaulio dėmesį. Kam keisti pasaulį, jei pasaulis to nemato? Viešos egzekucijos sėja valią paralyžiuojantį siaubą, argi ne? Jūs per daugelį metų tai įrodėte ne kartą... Inkvizicija, Tamplierių ordino narių kankinimai, kryžiuočių žygiai... — Jis padarė pauzę. — Ir, žinoma, *la purga*.

Rūmų valdytojas tylėjo.

— Argi jūs neprisimenate *la purga*! — paklausė skambinantysis. — Be abejo, ne, juk jūs dar vaikas. Beje, kunigai yra prasti istorikai. Gal todėl, kad jų istorija jiems kelia sąžinės graužatį?

— *La purga*, — išgirdo savo balsą Lengdonas. — Tūkstantis šeši šimtai

šešiasdešimt aštuntieji. Bažnyčia keturių iliuminatų mokslininkų krūtinėse išdegino kryžiaus simbolį, tuo būdu apvalydama juos nuo nuodėmių.

— Kas čia kalba? — paklausė balsas, labiau suintriguotas nei susirūpinęs. — Kas čia dar yra?

Lengdonas pajuto, kaip virpa jo keliai.

— Mano vardas nėra svarbu, — pasakė jis, stengdamasis, kad balsas nevirpėtų. Tiesiogiai kalbėdamasis su gyvu iliuminatų, jis jautėsi panašiai kaip bendraudamas su Džordžu Vašingtonu. — Aš esu mokslininkas, kuris tyrinėjo jūsų brolijos istoriją.

— Puiku, — atsakė balsas. — Man malonu girdėti, kad dar yra gyvų žmonių, kurie prisimena mums padarytus nusikaltimus.

— Dauguma iš mūsų mano, kad jūs nebeegzistuojate.

— Apgaulingas išpūdis, kuriam sukurti brolija paskyrė daug pastangų. Ką jūs dar žinote apie *la purga*!

Lengdonas dvejojo. „Ką dar aš žinau? Tai, kad ši situacija yra tikra beprotybė, štai ką aš žinau!“

— Po to, kai jiems ant krūtinų buvo išdeginti kryžiai, mokslininkai buvo nužudyti, o jų kūnai išmesti į gatvę gausiai lankomose Romos vietose kaip perspėjimas kitiems mokslininkams, kad nemėgintų jungtis prie iliuminatų.

— Taip. Todėl ir mes padarysime tą patį. *Quid pro quo*. Laikykite tai simbolišku atlygiu už mūsų nužudytus brolius. Jūsų keturi kardinolai bus nužudyti po vieną kas valandą, pradedant nuo aštuntos. Iki vidurnakčio visas pasaulis bus sužavėtas to, kas vyksta.

Lengdonas prisiartino prie telefono.

— Jūs iš tiesų ketinate *paženklinti įdagais* ir nužudyti tuos keturis žmones?

DAN BROWN

— Istorija linkusi kartotis, argi ne? Be abejo, mes viską padarysime kur kas šauniau ir elegantiškiau nei padarė Bažnyčia. Ji mūsų brolius nužudė slapčia ir išmetė jų kūnus į gatvę, kai niekas to nematė. Tai buvo be galo bailus poelgis.

— Ką jūs sakote? — paklausė Lengdonas. — Kad jūs paženklinsite ir nužudysite tuos žmones *viešoje vietoje*?

— Visiškai teisingai. Beje, neaišku, ką jūs suprantate kaip viešą vietą. Aš manau, dabar į bažnyčią vaikšto nebedaug žmonių.

Lengdonas susigaužė, ką skambinantysis nori pasakyti.

— Jūs ketinate kardinolus nužudyti *bažnyčiose*?

— Maloningumo aktas. Sudarysime Dievui sąlygas paaimti jų sielas į dangų kuo tiesesniu keliu. Šia aplinkybe jie turėtų tik džiaugtis. Be abejo, manau, tuo bus patenkinti ir žurnalistai.

— Jūs blefuoja, — įsiterpė Olivetis, o jo balse vėl pasigirdo atgijęs pasitikėjimas savimi. — Jūs tikitės nužudyti žmogų bažnyčioje ir po to sėkmingai pasišalinti?

— Blefuoju? Mes kaip vaiduokliai vaikščiojame tarp jūsų, šveicarų sargybinių, pagrobiame ir išsivedame anapus jūsų sienų keturis kardinolus, padedame mirtiną sprogstamąjį ginklą jūsų pagrindinės šventovės širdyje, o jūs manote, kad tai blefas? Kai prasidės žudymai ir bus surastos aukos, pamatysite, kas čia darysis. Informacijos

kanalai bus įkaitę iki raudonumo. Iki vidurnakčio visas pasaulis jau žinos apie iliuminatus.

— O jei mes kiekvienoje bažnyčioje pastatysime sargybinius? — paklausė Olivetis.

Skambinantysis nusikvatojo.

— Bijau, kad į perteklių linkusi jūsų Bažnyčios prigimtis šį uždavinį padaro neįmanomu. Ar nebandėte pastaruoju metu suskaičiuoti, kiek Romoje yra katalikų bažnyčių? Daugiau kaip keturi šimtai. Katedros, bažnyčios, koplyčios, vyrų ir moterų vienuolynai, abatijos, parapijinės mokyklos...

Olivečio veidas iš pažiūros tebebuvo tvirtas kaip uola.

— Viskas prasidės po devyniasdešimties minučių, — pasakė skambinantysis, o iš jo balso buvo galima nujauti, kad jis jau pasakė viską, ką norėjo. — Po vieną per valandą. Matematinė mirties progresija. Dabar aš jau turiu eiti.

— Palaukite! — sušuko Lengdonas. — Pasakykite, kokius antspaudus jūs ketinate naudoti ženklindami tuos žmones. Žudikas atrodė patenkintas.

— Įtariu, jūs jau žinote, kokie tai bus antspaudai. O gal esate vienas iš skeptikų? Jūs juos pamatysite gana greitai. Senovės legendos gyvuoja.

Lengdonas pajuto, kaip jam sukasi galva. Jis tiksliai žinojo, ką skambinantysis turi omenyje. Jo mintyse vėl atgijo įdagas ant Leonardo Vetros krūtinės. Iliuminatų legendose buvo kalbama, kad, atėjus metui, bus panaudoti penki antspaudai. „Liko keturi, — pagalvojo jis. — Ir keturi dingę kardinolai“.

— Aš esu prisiekęs, — vėl prabilo rūmų valdytojas, — šį vakarą paskelbti naują popiežių. Prisiekęs prieš Dievą.

ANGELAI IR DEMONAI

123

— Valdytojau, — pasakė skambinantysis, — pasauliui nereikia naujo popiežiaus. Po vidurnakčio jis neturės ko valdyti, išskyrus griuvėsių krūvą. Katalikų bažnyčia yra pasmerkta. Jūsų misija šioje žemėje baigta.

Įsivyravo tyla.

Rūmų valdytojas atrodė nuoširdžiai nusiminęs.

— Jūs esate suklaidintas. Bažnyčia yra daugiau nei cementas ir akmuo. Jūs negalite paprasčiausiai sunaikinti du tūkstančius metų tikėjimo... *nei šio, nei kurio kito* tikėjimo. Jūs negalite tikėjimą likviduoti paprasčiausiai panaikindami jo žemiškasias apraiškas. Katalikų bažnyčia gyvuos tiek su Vatikano miestu, tiek ir be jo.

— Didingas melas. Bet vis tiek melas. Mes abu žinome tiesą. Pasakykite man, kodėl Vatikano miestas yra panašus į sienomis aptvertą tvirtovę?

— Dievui tarnaujantys žmonės gyvena pavojingame pasaulyje, — atsakė rūmų valdytojas.

— Koks jūs jaunas!.. Vatikanas yra tvirtovė todėl, kad už jo sienų Katalikų bažnyčia laiko pusę savo turtų — retus paveikslus, skulptūras, brangenybes, neįkainojamas knygas... Vatikano banko saugyklose guli jūsų aukso luitai ir nekilnojamojo turto dokumentai. Jūsų paskaičiavimais, apytikrė Vatikano miesto vertė yra apie 48,5 milijardo dolerių. Jūs sėdite ant tikro lobio. Rytoj iš jo bus tik pelenai. Likviduotas

turtas, taip sakant. Jūs paprasčiausiai subankrutuosite. Netgi dvasininkai nesutiks dirbti už dyką.

Skambinančiojo išvardytų faktų tikslumas apstulbino Olivetį ir rūmų valdytoją, ir tai ryškiai atsispindėjo jų veiduose. Lengdonas nebūtų įstengęs pasakyti, kas jam darė didesnę įspūdį — ar tai, kad Katalikų bažnyčia valdo tokius turtus, ar tai, kad iliuminatai kažkaip sugebėjo apie tai sužinoti.

Rūmų valdytojas sunkiai atsiduso.

— Tikėjimas, o ne pinigai yra šios bažnyčios stiprybės šaltinis.

— Dar didesnis melas, — atsakė skambinantysis. — Praėjusiais metais jūs išleidote 183 milijonus dolerių remdami visame pasaulyje silpstančias savo vyskupijas. Bažnyčių lankomumas yra pasiekęs žemiausią visų laikų lygį, o per pastarąjį dešimtmetį sumažėjo keturiasdešimt šešiais procentais. Aukų tesurenkama tik pusė to, kas buvo surenkama vos prieš septynerius metus. Vis mažiau ir mažiau vyrų stoja į seminarias. Nors jūs to ir nenorite pripažinti, jūsų bažnyčia miršta pati. Tad tai, kas vyksta dabar, laikykite patogia galimybe išeiti trinktelint durimis.

Olivetis vėl žengtelėjo žingsnį į priekį. Nūnai jis atrodė mažiau karingas, tarytum patikėjęs jam į veidą žvelgiančia tikrove. Jis atrodė kaip žmogus, ieškantis išeities. *Bet kokios išeities.*

— O kas, jei dalis tų aukso lydinių finansuotųjų tikslus?

— Nežeminkite mūsų abiejų.

— Mes turime pinigų.

— Turime jų ir mes. Ir daug daugiau nei jūs galite įsivaizduoti.

Lengdono sąmonėje šmėstelėjo spėjami iliuminatų turtai, senovinė laisvųjų

124

DAN BROWN

Bavarijos mūrininkų prabanga, Rotšildai, Bilderbergeriai, legendinis Iliuminatų deimantas.

— *I preferiti*, — pasakė rūmų valdytojas, keisdamas temą. Jo balso tonas buvo maldaujamas. — Pasigailėkite jų. Jie yra seni. Jie...

— Tai yra skaisčių mergelių aukos, — nusijuokė skambinantysis. — Pasakykite man, kaip jūs manote — ar jie *iš tikrųjų* skaisčius? Kaip manote, ar šie ėriukai pjaunami bliaus? *Sacrifici vergini nell' altare di scienza.*

Rūmų valdytojas ilgai tylėjo.

— Jie yra gilaus tikėjimo žmonės, — galiausiai atsakė jis. — Jie nebijo mirties.

Skambinantysis pašaipiai nusikvatojo.

— Leonardas Vrtra taip pat buvo kupinas tikėjimo žmogus, tačiau praėjusią naktį jo akyse aš mačiau baimę. Baimę, kurią aš pašalinau.

Viktorija, kuri iki tol tylėjo, staiga pašoko visa drebėdama iš įniršio.

— *Asino!* Jis buvo mano tėvas!

Per telefono garsiakalbį pasigirdo kikenimas.

— Jūsų tėvas? Kas tai? Vetra turėjo dukterį? Žinokite, pabaigoje jūsų tėvas žliumbė kaip vaikas. Išties apgailėtina. Vargšas žmogelis.

Viktorija loštelėjo atgal, tarytum nublokšta tų žodžių. Lengdonas šoko jai į pa-

galbą, tačiau ji atgavo pusiausvyrą ir išmeigė tamsias akis į telefoną.

— Prisiekiu savo gyvybe, dar šiai nakčiai nepasibaigus, aš tave surasiu. — Jos balsas tapo šaižus lyg lazerio spindulys. — Ir kai surasiu...

Skambinantysis kimiai nusikvatojo.

— Dvasinga moteris. Aš susijaudinęs. Galimas daiktas, dar šiai nakčiai nepasibaigus, aš tave surasiu. Ir kai surasiu...

Jo žodžiai liko kyboti ore kaip žvilgančio peilio ašmenys. Iš garsiakalbio pasigirdo pypsėjimas.

42

Kardinolas Mortatis juto, kaip po juodais drabužiais jį muša prakaitas. Ne tik todėl, kad Siksto koplyčioje darėsi tvanku lyg saunoje, bet ir dėl to, kad konklava turėjo prasidėti po dvidešimties minučių, o apie keturis dingusius kardinolus nebuvo girdėti nė žodžio. Neramūs koplyčioje esančių kardinolų šnabždesiai pavirto atvirai reiškiamu nerimu.

Mortatis negalėjo įsivaizduoti, kur šie taip atmetinai į savo pareigas žiūrintys vyriškai galėtų būti. „Gal pas rūmų valdytoją?“ — spėliojo. Jis žinojo, kad tą popietę rūmų valdytojas su keturiais *preferiti* buvo surengęs tradicinę arbatėlę, tačiau tai buvo prieš keletą valandų. „Gal jie blogai jaučiasi? Gal kažką ne tą suvalgė?“ Mortatis tuo abejojo. Netgi balansuodami ant gyvybės ir mirties ribos, *preferiti* būtų čia. Atvejais, kai kardinolas turi šansą būti išrinktas popiežiumi, pasitaiko tik kartą gyvenime, o

ANGELAI IR DEMONAI

125

dažniausiai — niekados. Pagal Vatikano įstatymus balsavimo metu kardinolas privalo būti Siksto koplyčios *viduje*. Kitaip jis negali būti renkamas.

Nors buvo keturi, retas kuris kardinolas turėjo abejonių dėl to, kas bus išrinktas naujuoju popiežiumi. Per pastarąsias penkiolika dienų telefono ir fakso linijos kaito nuo diskusijų apie potencialius kandidatus. Kaip įprasta, keturi kandidatai buvo pasirinkti kaip *preferiti*; kiekvienas iš jų turėjo atitikti besąlygiškus reikalavimus būsimam popiežiui:

Laisvai kalbantis italų, ispanų ir anglų kalbomis. Jokių paslapčių ir dviprasmybių asmeniniame gyvenime. Tarp šešiasdešimt penkerių ir aštuoniasdešimties metų amžiaus. Kaip įprasta, vienas iš Kardinolų kolegijos buvo iškeltas pagrindiniu kandidatu. Nūnai tas žmogus buvo kardinolas Aldo Badžija iš Milano. Nesutepta Badžijos tarnystės Bažnyčiai biografija, neprilygstami kalbų mokėjimo įgūdžiai bei gebėjimas visu savimi liudyti gryną ir tikrą dvasingumą darė jį aiškiu favoritu tarp kitų kardinolų.

„Kur gi, po galais, jis įlindo?“ — negalėjo suprasti Mortatis. Keturių kardinolų nebuvimas Mortatį erzino dar ir todėl, kad jam buvo patikėtas šios konklavos prižiūrėtojo vaidmuo. Prieš savaitę Kardinolų kolegija vieningai patikėjo kardinolui Mortačiui pareigas, žinomas kaip „Didysis rinkėjas“ — vidinis konklavos ceremonijų

vadovas. Nors aukščiausias Bažnyčios vadovas, iki išrinks popiežių, yra buvusiojo popiežiaus rūmų valdytojas, jis yra tik eilinis kunigas ir menkai tesusipažinęs su sudėtingu rinkimų procesu. Todėl prižiūrėtoju ir yra renkamas vienas iš kandidatų, kuris galėtų vadovauti ceremonijai Siksto koplyčios viduje.

Kardinolai tarpusavyje neretai pajuokaudavo, kad Didžiojo rinkėjo pareigos yra pati nedėkingiausia garbė visame krikščioniškajame pasaulyje. Jos ne tik atima iš kandidato teisė būti *renkamam*, bet jam dar ir tenka keletą dienų praleisti prie atversto *Universi Dominici Gregis*, nagrinėjant paslaptinių konklavos ritualų subtilybes, kad galėtų užtikrinti prideramą ceremonijos eigą.

Tačiau Mortatis nejautė pagiežos dėl tokio kolegijos sprendimo. Jis žinojo, kad kolegijos pasirinkimas yra logiškas. Jis ne tik buvo amžiumi vyriausias tarp kardinolų, tačiau ir artimas buvusiojo popiežiaus draugas — šis raktas gerokai kėlė jo prestižą. Nors Mortatis technine prasme dar „tilpo“ į kandidatams privalomą amžiaus intervalą, visgi jis jau buvo truputį per senas, kad galėtų būti laikomas rimtu kandidatu. Būdamas septyniasdešimt devynerių, jis jau buvo peržengęs neįvardytą ribą, anapus kurios kolegija nebepasitikėdavo kandidato sveikatos galimybėmis atlaikyti didžiulį popiežiaus darbo krūvį. Popiežius vidutiniškai dirba po keturiolika valandų per dieną, septynias dienas per savaitę ir miršta nuo išsekimo vidutiniškai po 6,3 pontifikato metų. Vienas iš kolegijos kalambūrų bylojo, kad popiežiaus pareigų prisiėmimas kardinolui yra „pats greičiausias kelias į dangų“.

Daugelio nuomone, būdamas jaunesnis, Mortatis galėjo tapti popiežiumi, jei nebūtų buvęs tokių atvirų pažiūrų. Tiems, kas siekia popiežiaus sosto, galioja Šventosios Trejybės dėsnis: Konservatyvumas. Konservatyvumas. Konservatyvumas.

126

DAN BROWN

Mortatis visuomet laikydavo malonia likimo ironija tą faktą, kad pastarasis popiežius, Dieve globok jo sielą, užėmęs Šv. Petro sostą, pasireiškė kaip stebėtinai liberalus Bažnyčios vadovas. Tikriausiai jausdamas, kaip modernusis pasaulis tolsta nuo Bažnyčios, popiežius ėmėsi iniciatyvų siekdamas sušvelninti Bažnyčios poziciją mokslo atžvilgiu, netgi skirdamas lėšų tam tikroms mokslo tyrimų programoms remti. Deja, tai buvo jo politinė savižudybė. Konservatyvūs katalikai popiežių pakrikštijo „nukaršėliu“, o „grynojo“ mokslo išpažinėjai jį kaltino mėginimu išplėsti Bažnyčios įtaką į jai nepriklausančias sferas.

— Tai kur jie yra? Mortatis atsigrėžė.

Vienas iš kardinolų stovėjo šalia jo ir nervingai plekšnojo per petį.

— Juk jūs žinote, kur jie yra, ar ne?

Mortatis pasistengė neparodyti pernelyg didelio susirūpinimo.

— Tikriausiai vis dar kalbasi su rūmų valdytoju.

— Šiuo metu? Tai juk būtų grubiausias tradicijų laužymas! — Kardinolas su nepasitikėjimu gūžtelėjo pečiais. — Gal rūmų valdytojas prarado laiko nuovoką?

Mortatis tuo nuoširdžiai abejojo, tačiau nieko nepasakė. Jis gerai žinojo, kad dauguma kardinolų į rūmų valdytoją žiūri šiek tiek iš aukšto, laikydami, kad jis per jaunas, jog galėtų būti gana artimas popiežiaus žmogus. Mortatis spėjo, kad didelę šio

požiūrio dalį suponavo pavydas. Jis žavėjosi šiuo jaunu žmogumi ir slapčiomis džiūgavo dėl popiežiaus pasirinkimo. Žvelgdamas į rūmų valdytojo akis, jose matė vien tik atvirumą ir nuoširdumą. Kitaip nei dauguma kardinolų, rūmų valdytojas Bažnyčią ir tikėjimą statė aukščiau nereikšmingų politinių ambicijų ir kivirčių. Tai iš tiesų buvo Dievo žmogus.

Nepajudinamas rūmų valdytojo atsidavimas buvo tapęs savotiška legenda. Dauguma tai siejo su stebuklingu jo vaikystėje patirtu įvykiu... Įvykiu, kuris būtų palikęs neišdildomą žymę bet kurio žmogaus širdyje. „Stebuklas ir jo kontempliacija“, — mąstydavo Mortatis apie rūmų valdytojo gyvenimą, neretai jausdamas liūdesį, kad jo paties vaikystė nebuvo paženklinta įvykio, pajėgaus sužadinti tokį nesvyruojantį tikėjimą.

Tačiau Mortatis žinojo, kad, Bažnyčios nelaimėi, šis rūmų valdytojas, net ir sulaukęs garbaus amžiaus, niekuomet netaps popiežiumi. Siekiant popiežiaus sosto, buvo būtinas tam tikras politinės ambicijos kiekis — tai, ko jaunas rūmų valdytojas akivaizdžiai stokojo. Jis daugelį kartų atmetė popiežiaus pasiūlymus dėl aukštesnio klerikalinio statuso, teigdamas, jog nori tarnauti Bažnyčiai kaip eilinis kunigas.

— Kas bus toliau? — Kardinolas vis nedavė Mortačiui ramybės. Mortatis pažvelgė į jį.

— Atleiskite?

— Jie vėluoja! Ką mes darysime?

— O ką mes *galime* daryti? — atsakė Mortatis. — Mes lauksime. Ir tikėsime. Kardinolas pasitraukė, akivaizdžiai nepatenkintas Mortačio atsakymu.

ANGELAI IR DEMONAI

127

Mortatis keletą akimirkų pastovėjo, trindamas smilkinius ir mėgindamas išgryninti savo mintis. „Išties, ką mes darysime?“ Jis žvelgė pro altorių į garsiąją Mikelandželo freską „Paskutinis teismas“. Tačiau šis kūrinys nė truputėlio nenumaldė jo nerimo. Bauginančioje penkiolikos pėdų aukščio scenoje buvo vaizduojamas Jėzus Kristus, suskirstantis žmoniją į teisiuosius ir nusidėjėlius bei metantis nusidėjėlius į pragarą. Pragaros scenoje buvo matyti lupama mėsa, degantys kūnai, netgi vienas iš Mikelandželo varžovų asilo ausimis. Gi de Mopasanas kartą rašė, kad šis kūrinys jam atrodė kaip karnavalinės imtynių palapinės dekoracija, nutapyta nemokšiško angliakasio.

Kardinolas Mortatis buvo linkęs sutikti su šia nuomone.

43

Lengdonas nejudėdamas stovėjo prie neperšaunamo popiežiaus kanceliarijos lango ir žvelgė į Šv. Petro aikštėje susispietusių informacijos agentūrų sunkvežimį knibždėlyną. Nelemtasis telefono skambutis žadino keistą išdidumą.

Illuminatai, kaip smauglys, išlindęs iš užmirštos istorijos skeveldrų, nūnai laiko apjuosę savo amžiną priešą ir pamažu veržia kilpą. Jokių reikalavimų. Jokių derybų.

Tik kerštas. Demonišškai paprasta. Kerštas, rengtas 400 metų. Atrodo, kad po šimtmečių priespaudos mokslui, pagaliau pavyko surengti triuškinamą atkirtį.

Rūmų valdytojas stovėjo prie stalo, nieko nesakančia veido išraiška spoksodamas į telefoną. Pirmasis tylą nutraukė Olivetis.

— Karlai, — pašaukė jis rūmų valdytoją vardu ir atrodė labiau panašus į nuvargusį draugą nei į pareigūną. — Jau dvidešimt šešerius metus aš vykdu savo priesaiką: paskirti gyvenimą šios kanceliarijos apsaugai. Atrodo, šį vakarą aš jos netesėjau.

Rūmų valdytojas papurtė galvą.

— Jūs ir aš tarnaujame Dievui skirtingoje plotmėje, tačiau tarnystė visuomet teikia garbę ir niekas jos neatims.

— Šie įvykiai... Aš niekaip negaliu įsivaizduoti, kaip... Ši situacija... — Olivetis atrodė visiškai palaužtas.

— Manau, *jūs* suprantate, kad mes turime tik vieną galimybę. Aš esu atsakingas už Kardinolų kolegijos saugumą.

— Manyčiau, kad ši atsakomybė priklauso man, sinjore.

— Tuomet tegu jūsų žmonės nedelsiant organizuoja evakuaciją.

— Sinjore?

— Kitos galimybės galės būti išmėgintos vėliau — šio prietaiso paieška, dingusių kardinolų ir jų grobikų paieška ir t. t. Tačiau visų pirma kardinolai turi būti nugabenti į saugią vietą. Žmogaus gyvybės šventumas nusveria visa kita. Tie žmonės yra šios Bažnyčios pamatas.

— Jūs siūlote, kad mes tučtuojau atšauktume konklavą?

128

DAN BROWN

— Ar mes turime kirą pasirinkimą?

— O kaip dėl jūsų priesaikos šį vakarą paskelbti naują popiežių?

Jaunasis rūmų valdytojas atsiduso ir nosisuko į langą, o jo akys nuklydo į už Vatikano sienų besidriekiančio Romos miesto platybes.

— Jo šventenybė kartą man pasakė, kad popiežius yra žmogus, plėšomas dviejų pasaulių — fizinio ir dieviško. — Jo balsas, atsižvelgiant į amžių, skambėjo perdėm išmintingai. — Šį vakarą mes susiduriame su fiziniu pasauliu. Jį ignoruodami, pademonstruotume tik kvailą ir beprasmį išdidumą. Išdidumas ir tradicijos negali būti iškelti aukščiau už pavojų.

Olivetis linktelėjo galvą; atrodo, rūmų valdytojo žodžiai jam padarė įspūdį.

— Aš nepakankamai įvertinau jus, sinjore.

Rūmų valdytojas, atrodo, negirdėjo. Jis vėl žvelgė pro langą kažkur į tolumas.

— Aš kalbėsiu atvirai, sinjore. Fizinis pasaulis yra mano pasaulis. Aš kiekvieną dieną murkdausi jo purve, kad kiti galėtų siekti kažko švaresnio ir aukštesnio. Leiskite man šį tą patarti jums dėl esamos situacijos. Tai mano profesija. Jūsų instinktai, nors ir vertingi... gali padaryti katastrofiškos žalos.

Rūmų valdytojas pasisuko į jį. Olivetis atsiduso.

— Kardinolų kolegijos evakuacija iš Siksto koplyčios yra pats blogiausias iš galimų jūsų žingsnių.

Rūmų valdytojas neatrodė užsigavęs, greičiau — nusiminęs.

— Ką jūs siūlote?

— Nieko nesakykite kardinolams. Užantspauduokite konklavą. Tai mums sudarys galimybes išmėginti kitus variantus.

Rūmų valdytojo veide atsispindėjo susirūpinimas.

— Jūs siūlote, kad aš užrakinčiau visą Kardinolų kolegiją tiesiai ant uždelsto veikimo bombos?

— Taip, sinjore. Kol kas. Vėliau, jei bus būtinybė, mes galėsime organizuoti evakuaciją.

Rūmų valdytojas papurtė galvą.

— Pavėlinti ceremoniją *iki* jai prasidedant nėra nusižengimas ritualui, tačiau, užantspaudavus duris, niekas nebeturi teisės kištis. Konklavos procedūra įpareigoja...

— *Fizinis* pasaulis, sinjore. Šį vakarą jūs esate būtent fiziniame pasaulyje. Atidžiai klausykite. — Olivetis dabar kalbėjo tvirtai ir ryžtingai kaip kariškis savo kareivių pulkui. — Išvesti šimtą šešiasdešimt penkis nepasirengusius ir neapsaugotus kardinolus iš Vatikano į Romos gatves būtų paprasčiausiai avantiūristiška. Tarp vyresnių kardinolų tai galėtų sukelti paniką ir sąmyšį. Atvirai sakant, vieno mirtino Širdies priepuolio šį mėnesį jau pakanka.

Vienas mirtinas širdies priepuolis. Viršininko žodžiai Lengdonui vėl priminė laikraščio vedamojo antraštę, kurią jis perskaitė pietaudamas su keliais studentais Harvardo universiteto valgykloje: POPIEŽIUS PATYRĖ ŠIRDIES SMŪGĮ IR MIRĖ MIEGODAMAS.

ANGELAI IR DEMONAI

129

— Be to, — pridūrė Olivetis, — Siksto koplyčia faktiškai yra tvirtovė. Nors šio fakto mes ir negarsiname, ji yra labai įtvirtinta ir gali atlaikyti bet kokią ataką, išskyrus nebent raketų. Ruošdami ją konklavai, mes šiandien patikrinome kiekvieną jos colį, ieškodami „blakių“ ar kitokios šnipinėjimo įrangos. Koplyčia yra švari, saugus rojaus kampelis, ir aš esu įsitikinęs, kad antimedžiagos jos viduje nėra. Dabartiniu metu šiems žmonėms nėra saugesnės vietos nei Siksto koplyčia. Avarinę evakuaciją mes galėsime prisiminti vėliau, jei reikalai klostysis į blogą.

Olivečio žodžiai Lengdonui padarė įspūdį. Jo šalta ir aštri logika jam priminė Kolerį.

— Viršininke, — įsiterpė Viktorija; jos balsas buvo įtemptas. — Yra kitų problemų. Niekas ir niekuomet nebuvo sukaupęs tokio antimedžiagos kiekio. Sprogimo židinio spindulį aš galiu apskaičiuoti tik apytikriai. Pavojus gali grėsti netgi kai kuriems Vatikaną supantiems Romos rajonams. Jei cilindras yra viename iš centrinių jūsų pastatų arba kuriame nors požeminiame tunelyje, sprogimo poveikis anapus šių sienų gali būti minimalus, tačiau jei cilindras yra netoli pakraščio... sakysime, *šiame* pastate... — Ji susirūpinusi pažvelgė pro langą į Šv. Petro aikštėje susirinkusią minią.

— Aš gerai suvokių savo atsakomybę prieš išorinį pasaulį, — atsakė Olivetis. — Tačiau tai situacijos nekeičia. Saugoti šią šventovę jau daugiau kaip du dešimtmečius yra mano išskirtinė pareiga. Aš nesiruošiu leisti šiam prietaisui sprogti.

Rūmų valdytojas Ventreska pažvelgė į jį.

— Jūs manote, kad galite jį *surasti*?

— Leiskite man aptarti galimus veiksmų variantus su mano dispozicijoje esančiais paieškos specialistais. Jei, sakysime, išjungsime elektros energijos tiekimą visam Vatikano miestui, galime likviduoti elektromagnetinių virpesių foną ir sukurti gana švarią aplinką, kad galėtume aptikti to cilindro magnetinį lauką.

Viktorija atrodė nustebusi, netgi šiek tiek priblokšta.

— Jūs norite *užtemdyti* Vatikano miestą?

— Galimas daiktas. Aš dar nežinau, ar tai įmanoma, tačiau tai yra viena iš galimybių, kurias noriu panagrinėti.

— Kardinolai neabejotinai persigąs, nesuprasdami, kas atsitiko, — pastebėjo Viktorija.

Olivetis papurtė galvą.

— Konklavos procedūros metu naudojama tik žvakių šviesa. Kardinolai nieko nė neįtars. Užantspaudavus konklavą, galėčiau pasitelkti visus savo žmones, išskyrus keletą sienos sargybinių, ir pradėti paiešką. Šimtas žmonių per penkias valandas gali apieškoti didelį plotą.

— *Keturias* valandas, — pataisė Viktorija. — Aš privalau nuskraidinti cilindrą atgal į CERN. Sprogimas, jei nebus įkrautos baterijos, yra neišvengiamas.

— Ar jų negalima įkrauti čia? Viktorija papurtė galvą.

130

DAN BROWN

— Įkrovimo įrenginys yra sudėtingas. Jei būčiau galėjusi, būčiau jį atsigabenusi.

— Tada *keturias* valandas, — raukdamasis pasakė Olivetis. — Vis viena nemažai laiko. Panika niekam nenaudinga. Sinjore, jums liko dešimt minučių. Eikite į koplyčią ir užantspauduokite konklavą. Duokite mano žmonėms šiek tiek laiko, kad jie galėtų atlikti savo darbą. Jei prisiartins kritinė valanda, darysime kritinius sprendimus.

Lengdonas pagalvojo — kaip priartėjus „kritinei valandai“ Olivetis išlaikys situacijos status quo.

Rūmų valdytojas atrodė susirūpinęs.

— Tačiau kolegija paklaus manęs apie... ypač apie Badžiją., kur jie šiuo metu.

— Jau jūs turite kažką sugalvoti, sinjore. Pasakykite jiems, kad arbatėlės metu pavaišinsite keturis kardinolus kažkuo, kas jų virškinimo traktui neišėjo į naudą.

Rūmų valdytoją šis pasiūlymas suerzino.

— Stovėti prie Siksto koplyčios altoriaus ir meluoti Kardinolų kolegijai?

— Jų pačių saugumui. *Una bugia veniale*. Baltas melas. Jūsų pareiga — išlaikyti ramybę. — Olivetis pasuko durų link. — Dabar, jei leisite, aš noriu pradėti darbą.

— Viršininke, — sustabdė jį rūmų valdytojas. — Mes negalime paprasčiausiai atsukti nugaras dingusiems kardinolams.

Olivetis sustojo tarpduryje.

— Badžija ir kiti šiuo metu yra anapus mūsų įtakos sferos. Mes turime nuo jų atsiriboti... visumos labui. Kariškiai tai vadina *svarbos rūšiavimu*.

— Ar tai reiškia *išdavystę*? Olivečio veidas tapo akmeninis.

— Jei būtų *kokių nors* galimybių, sinjore... kokių nors būdų surasti tuos keturis kardinolus, aš dėl to būčiau pasiruošęs paaukoti savo gyvybę. Tačiau... — Jis mostelėjo ranka į langą, pro kurį buvo matyti begalė Romos miesto stogų, spindinčių ankstyvo vakaro saulėje. — Ką nors surasti penkių milijonų mieste yra ne mano jėgoms. Aš nešvaistysiu savo brangaus laiko bergždžioms paieškoms vien tam, kad nuraminčiau savo sąžinę. Atleiskite.

Netikėtai prabilo Viktorija.

— Tačiau jei mes *pagautume* Žudiką, argi jūs nesugebėtumėte priversti jį kalbėti?

Olivetis rūškanai pažvelgė į ją.

— Kareiviai negali būti šventieji, ponio Vetra. Patikėkite manimi, aš suprantu jūsų asmeninį norą sučiupti tą žmogų.

— Tai nėra tik asmeninis noras, — atsakė ji. — *Žudikas* žino, kur yra anti-medžiaga... *ir* kur yra dingusieji kardinolai. Jei mums kaip nors pavyktų jį pagauti...

— Žaisti jų primetamą žaidimą? — paklausė Olivetis. — Patikėkite manimi, išvesti visą apsaugos būrį iš Vatikano miesto ir priversti jį krėsti šimtus Romos bažnyčių yra būtent tai, ko iliuminatai iš mūsų *laukia*. Jie tikisi, kad mes švaistysime

ANGELAI IR DEMONAI

131

brangų laiką ir žmonių darbo valandas tuo metu, kai turime ieškoti... ar dar blogiau — paliksime be jokios apsaugos Vatikano banką. Jau nekalbant apie likusius kardinolus.

Olivečio samprotavimai nuskambėjo įtikinamai.

— O kaip dėl Romos policijos? — paklausė rūmų valdytojas. — Mes galėtume apie krizę perspėti miesto teisėsaugos sistemą. Pasitelkime jų pagalbą.

— Dar viena klaida, — atsakė Olivetis. — Jūs juk žinote, ką Romos *Carabinieri* mano apie mus. Mes gautume keletą papildomų abejingai nusiteikusių žmonių mainais už tai, kad apie krizę sužinos viso pasaulio informacijos agentūros. To ir siekia mūsų priešai. Tokiu atveju po kelių minučių mes jau neatsigintume nuo žurnalistų atakų.

„Aš padarysiu jūsų kardinolus žiniasklaidos žvaigždėmis, — prisiminė Lengdonas žudiko žodžius. — Pirmasis kardinolas bus nužudytas aštuntą. Po to — po vieną kas valandą. Žurnalistams tai labai patiks“.

Vėl prabilo rūmų valdytojas, o jo balse buvo juntama pykčio gaidelė.

— Viršininke, mes negalime sąmoningai *nieko* nedaryti dėl dingusiųjų kardinolų!

Olivetis pažvelgė rūmų valdytojui tiesiai į akis.

— Šv. Pranciškaus malda, sinjore. Ar ją atsimenate?

Jaunasis dvasiškis su skausmu balse pasakė vieną vienintelę šios maldos eilutę:

— Dieve, suteik man jėgų priimti tai, ko negaliu pakeisti.

— Patikėkite manimi, — pasakė Olivetis, — *Tai ir yra* vienas iš tų dalykų. Tai pasakęs, jis išėjo pro duris.

Britų informacijos agentūros BBC centrinė būstinė Londone, tuojau į vakarus už Pikadilio aikštės. Jos komutatorinėje suskambo telefonas. Ragelį pakėlė jaunesnioji informacijos redaktorė.

— BBC, — pranešė ji, mesdama į šiukšlių krepšį cigaretės „Dunhill“ nuorūką. Balsas buvo astrus, su Viduriniams Rytams būdingu akcentu.

— Aš turiu sensacingą pranešimą, kuris, galimas daiktas, sudomintų jūsų agentūrą.

— Kokia tema? — paklausė redaktorė, paėmusi plunksnakotį ir standartinį popieriaus lakštą.

— Popiežiaus rinkimų.

Ji susiraukė. BBC vakar jau buvo parodžiusi vieną siužetą šia tema, tačiau visuomenės susidomėjimas geriausiu atveju buvo vidutinis. Publikai, atrodo, mažai terūpėjo tai, kas vyksta Vatikane.

132

DAN BROWN

— Ką konkrečiai turite omenyje?

— Ar Romoje turite televizijos reporterį, komentuojantį rinkimų procesą?

— Manau, kad taip.

— Aš noriu su juo tiesiogiai pasikalbėti.

— Atleiskite, tačiau negaliu jums duoti jo numerio nežinodama, koks reikalas...

— Yra iškilusi grėsmė konklavai. Tai viskas, ką galiu jums pasakyti.

Redaktorė ėmė užsirašinėti.

— Jūsų vardas?

— Mano vardas neturi reikšmės.

Toks atsakymas redaktorės nenustebino.

— Ir jūs turite kuo pagrįsti savo informaciją?

— Turiu.

— Deja, — pasakė ji šiek tiek pasvarsčiusi, — mūsų agentūros politika — ne-teikti informacijos apie mūsų reporterių telefonų numerius, jei...

— Aš suprantu. Paskambinsiu kitai agentūrai. Atleiskite už sutrukdyimą. Viso la...

— Palaukite, — sustabdė ją redaktorė. — Ar galite valandėlę luktelėti?

Redaktorė perjungė jį į laukimo režimą ir ražydamasi trumpai susimąstė. Pamišėlių telefono skambučių atsijojimo technologija kol kas anaipol nėra tobula, tačiau šis skambintojas ką tik įveikė du slaptus BBC testus, skirtus potencialiam teiginių autentiškumui įvertinti: jis atsisakė pateikti savo pavardę ir nesiruošė primygtinai brukti savo istorijos. Garbės ir populiarumo ieškotojai dažniausiai visais įmanomais būdais maldauja priimti jų peršamą žinią.

Redaktores laimei, reporterių gyvenimą lydi nuolatinė baimė praleisti savo „didžiąją istoriją“, todėl jie retai kada ant jos supykdamo, jei pro jos sietą praslysdavo

vienas kitas psichinio ligonio kliesdysys. Sutrukdyti penkias minutes reporterio laiko buvo atleistina. Tačiau praleisti sensaciją — ne.

Žiovaudama ji pažvelgė į savo kompiuterį ir interneto paieškos laukelyje surinko žodžius „Vatikano miestas“. Išvydusi popiežiaus rinkimus komentuojančio reporterio pavardę, ji tyliai sukikeno sau į sauja. Tai buvo naujas darbuotojas, neseniai atėjęs iš kažkokio sumauto bulvarinio Londono laikraštuko ir paskirtas eilinei, kasdieninei informacijai nušviesti. Vyriausiasis redaktorius akivaizdžiai demonstratyviai pastatė jį ant apatinės karjeros laiptelių pakopos.

Jis, matyt, beprotiškai nuobodžiauja, visą vakarą laukdamas savo tiesioginės dešimties sekundžių transliacijos. Tikriausiai būtų jai dėkingas už pajavirintą monotonią.

Redaktorė užsirašė reporterio telefono numerį. Tuomet, užsidegusi kitą cigaretę, padiktavo jį anoniminiam skambintojui.

ANGELAI IR DEMONAI

133

45

— Nieko nebus, — pasakė Viktorija, vaikštinėdama po popiežiaus kanceliariją. Ji pažvelgė rūmų valdytojui į akis. — Netgi jei šveicarų sargybinių komanda sugebėtų atjungti bet kokią elektros ir elektronikos aparatūrą, jie turėtų tiesiog atsidurti *ant cilindro*, kad jų prietaisai užfiksuotų jo skleidžiamą signalą. Ir tai tik tuo atveju, jei cilindras nėra paslėptas už papildomų barjerų. O gal jis paslėptas metalinėje dėžėje kažkur požemyje? Arba virš galvų, metaliniame ventiliacijos kanale? Jie jokių būdu jo neaptiks. O gal šveicarų sargybiniai yra *infiltruoti*? Kas gali užtikrinti, kad jų paieškos bus sąžiningos?

Rūmų valdytojas atrodė visiškai išsekęs.

— Ką jūs siūlote, ponio Vetra? Viktorija susinervino. *Argi neaišku?!*

— Aš siūlau, sere, kad jūs *tučtuojau* imtumėtės kitų apsaugos priemonių. Mes, žinoma, galime viltis, jog, nepaisant menkos statistinės tikimybės, viršininko organizuota paieška bus sėkminga. Tačiau pažvelkite pro langą. Ar matote tuos žmones? Tuos pastatus anapus aikštės? Tuos informacijos agentūrų sunkvežimius? Turistus? Labai galimas daiktas, jie yra sprogimo radiuso zonoje. Jūs turite veikti *dabar*.

Rūmų valdytojas abejingai linktelėjo galvą.

Viktorija pyktelėjo. Olivetis, atrodo, buvo visus įtikinęs, kad jie turi dar daugybę laiko. Tačiau Viktorija žinojo, kad jei informacija apie keblią Vatikano padėtį pasklis, visą jo teritoriją per keletą minučių kimšte užkimš žiopliai. Tą reiškinį ji kartą buvo patyrusi prie Šveicarijos Parlamento pastato. Tai buvo įkaitų drama; užpuolikai pastate buvo padėję bombą ir grasino jį susprogdinti. Aplink pastatą bemat susirinko tūkstančiai žmonių, norinčių pažiūrėti, kuo viskas baigsis. Nepaisant policijos perspėjimų apie gresiantį pavojų, minia spaudėsi vis artyn ir artyn. Niekas taip neprikausto žmonių dėmesio kaip svetima tragedija.

— Sinjore, — ragino Viktorija, — žmogus, kuris nužudė mano tėvą, yra kažkur netoliese. Kiekviena mano kūno ląstelė nori bėgti iš čia jo medžioti. Tačiau aš stoviu jūsų kanceliarijoje... nes jaučiu atsakomybę už jus. Jus ir kitus. Visų čia esančių gyvybė yra pavojuje, sinjore. Ar girdite mane?

Rūmų valdytojas tylėjo.

Viktorija tarsi girdėjo, kaip daužosi jos širdis. „Kodėl šveicarų sargybiniai negali pamėginti surasti šio prakeikto skambintojo? Tikrasis situacijos sprendimo raktas yra iliuminatų hasasinas! Jis vienintelis žino, kur yra antimedžiaga... po velnių, jis žino, kur yra kardinolai! Pagaukite žudiką, ir viskas bus išspręsta.“

Viktorija jautė, kad ima netekti sveikos nuovokos — tai buvo svetimas pojūtis, kurį ji kaip per miglą prisiminė iš savo vaikystės, praleistos našlaičių prieglaudoje. „Tu turi priemonių, — mėgino ji įtikinti save. — Tu visuomet turi priemonių.“ Tačiau šį kartą nepadėjo ir tai. Jos mintys blaškėsi ir smaugė smaugę gerklę. Ji

134

DAN BROWN

buvo mokslininkė ir problemų sprendėja. Tačiau ši problema, atrodo, iš tiesų buvo be išeities. „Kokių duomenų tau reikia? Ko tau reikia?“ Ji mėgino įsakyti sau giliai kvėpuoti, tačiau pirmą kartą gyvenime kūnas jos neklausė. Ji nebegalėjo kontroliuoti situacijos.

Lengdonui skaudėjo galvą; jis ir pats jautėsi vaikščiojant blaivios sąmonės būsenos paribiais. Jis žvelgė į Viktoriją ir rūmų valdytoją, tačiau jo regėjimą drumstė sąmonės dugne kylantys baisūs vaizdai: sprogimai, žurnalistų knibždėlynas, besisukančios videokameros, keturi žmonių kūnai su įdagais.

Šeitana... Liuciferis... Šviesos nešėjas... Šėtonas...

Jis bandė išguiti iš savo sąmonės šėtoniškus vaizdus. „Apskaičiuotas terorizmas, — priminė jis sau, mėgindamas grįžti į realybę. — Planingas chaosas“. Jis prisiminė vieną seminarą Redcliffe, kuriame dalyvavo, kai tyrinėjo pretorionų simbolizmą. Niekada vėliau jam neteko girdėti tokios terorizmo traktuotės, kurią išgirdo tame seminare.

— Terorizmo tikslas, — kalbėjo profesorius, — yra labai keistas. Kaip manote, koks jis galėtų būti?

— Nužudyti kuo daugiau nekaltų žmonių? — spėjo vienas studentas.

— Netiesa. Mirtys yra tik terorizmo *šalutinis produktas*.

— Pademonstruoti jėgą?

— Ne. Silpnesnės jėgos demonstracijos negalima įsivaizduoti.

— Pasėti baimę?

— Teisingai. Paprastai kalbant, terorizmo tikslas yra — sėti išgastą ir baimę. Įsigalėjusi baimė pakerta tikėjimą. Ji susilpnina priešininką iš vidaus, skatina visuomenėje neramumus ir bruzdėjimą. Užsirašykite tai. Terorizmas nėra pykčio ar neapykantos išraiška. Terorizmas yra politinis ginklas. Sugriaukite valdžios neklaidingumo ir nepažeidžiamumo fasadą, ir jūs sugriausite tos visuomenės tikėjimą.

Tikėjimo sunaikinimas...

Ar būtent tokia ir yra šių įvykių potekstė? Lengdonas pamėgino įsivaizduoti, kaip pasaulio krikščionys galėtų reaguoti į keturis brutaliai nužudytus kardinolus. Vienas iš variantų buvo toks: Jei aukšto bažnyčios hierarcho tikėjimas jo neapsaugojo nuo Šėtono blogio, ko galime tikėtis mes, eiliniai mirtingieji?“ Lengdono galva dūzgė vis labiau... ji atrodė kimšte prikimšta mažyčių būgnelių, įnirtingai mušančių karo maršą.

Tikėjimas tavęs neapsaugo. Tave apsaugoti gali tik medicina, oro pagalvės ir kiti panašūs dalykai. Dievas tavęs neapsaugo. Tave apsaugo išmintis. Pažinimas. Prisimink savo tikėjimą koku nors apčiuopiamu antgamtišku reiškiniu. Kiek laiko praėjo nuo to laiko, kai kažkas vaikščiojo vandens paviršiumi? Šiuolaikiniai stebuklai priklauso mokslui! kompiuteriai, vakcinos, kosminės stotys... Netgi dieviškasis kūrybos stebuklas. Medžiaga iš nieko... laboratorijoje. Kam reikalingas Dievas? Niekam! Mokslas yra Dievas.

Lengdono sąmonėje aidėjo žudiko balsas. „Vidurnaktį... matematinė mirties progresija... *sacrifici vergini nell' altare di scienza.*“

ANGELAI IR DEMONAI

135

Tuomet staigiai, kaip minia po vieno vienintelio šūvio, visi balsai išsilakstė iš jo galvos.

Robertas Lengdonas stryktelėjo ant kojų. Jo kėdė nuvirto ir suskilo atsitrenkusi į marmurines grindis.

Viktorija ir rūmų valdytojas taip pat pašoko.

— Aš ją praradau, — sušnibždėjo apstulbęs Lengdonas. — Ji buvo beveik ranka pasiekiamą...

— Praradote — ką? — teiravosi Viktorija. Lengdonas pasisuko į kunigą.

— Tėve, trejus metus aš siuntinėjau prašymus į šią kanceliariją, tikėdamasis gauti leidimą prieiti prie Vatikano archyvų. Ir visi septyni mano prašymai buvo atmesti.

— Pone Lengdonai, atleiskite, tačiau šis momentas vargiai tinka tokiems priekaištams kelti.

— Man reikia tučtuojau prieiti prie šių archyvų. Keturi pagrobtieji kardinolai... Galimas daiktas, archyvuose man pavyks nustatyti, kur juos ketinama nužudyti.

Viktorija spoksojo į jį, neabejodama, kad kažką ne taip suprato. Rūmų valdytojas atrodė sutrikęs, tarytum išgirdęs cinišką pašaipą.

— Jūs norite, kad aš patikėčiau, jog ši informacija yra mūsų *archyvuose*?

— Aš negaliu garantuoti, kad ją laiku surasiu, tačiau jei mane ten įleistumėte...

— Pone Lengdonai, po keturių minučių aš turiu būti Siksto koplyčioje. Archyvai yra kitoje Vatikano miesto pusėje.

— Jūs rimtai kalbate? — įsiterpė Viktorija, akimis gręžte gręždama Lengdoną, aiškiai bandydama nustatyti jo nuoširdumo laipsnį.

— Vargu ar tai tinkamas juokavimui laikas, — atsakė Lengdonas.

— Tėve, — Viktorija kreipėsi į rūmų valdytoją, — jei yra bent kokia galimybė... nors menkiausia galimybė nustatyti, kur ruošiamasi nužudyti kardinolus, mes

galėtume ten pasiųsti sargybinius ir...

— Tačiau kuo čia dėti archyvai? — negalėjo suprasti rūmų valdytojas. — Kokiu būdu juose gali būti kokia nors užuomina apie visa tai?

— Tai paaiškinti, — pasakė Lengdonas, — užims daugiau laiko nei jūs jo turite. Tačiau jei neklystu, ši informacija mums gali padėti sugauti hasasiną.

Rūmų valdytojo žvilgsnis bylojo, kad jis lyg ir nori patikėti, tačiau kol kas negali.

— Tame archyve yra patys švenčiausi rankraščių rinkiniai. Šių lobių aš ir pats neturėjau garbės išvysti.

— Aš tai žinau.

— Leidimas suteikiamas tik raštišku Vatikano bibliotekininkų tarybos ir jos kuratoriaus potvarkiu.

— Arba, — pareiškė Lengdonas, — *popiežiaus* potvarkiu. Taip rašoma kiekviename atmetimo laiške, kuriuos jūsų kuratorius man atsiuntė. Rūmų valdytojas linktelėjo galvą.

— Nenoriu būti nemandagus, — reikalavo Lengdonas, — bet jei nesuklydau, popiežiaus leidimas ateina iš *šios* kanceliarijos. Jei teisingai suprantu, šį vakarą *jūs* esate atsakingas už šios įstaigos sprendimus. Įvertinus aplinkybes...

136

DAN BROWN

Rūmų valdytojas iš savo sutanos išsitraukė kišeninį laikrodį ir pažvelgė į jį.

— Pone Lengdonai, šį vakarą aš esu pasiruošęs tiesiogine prasme paaukoti savo gyvybę, jei tai padėtų išgelbėti Bažnyčią.

Vyriškio akyse nebuvo galima įžvelgti nieko kito kaip tik visišką nuoširdumą.

— Tas dokumentas... Ar jūs iš tiesų esate įsitikinęs, kad jis ten yra? Ir kad jis mums gali padėti nustatyti tas keturias bažnyčias? — paklausė rūmų valdytojas.

— Aš nebūčiau siuntinėjęs nesuskaičiuojamų prašymų įleisti mane į archyvus, jeigu nebūčiau tuo įsitikinęs. Skraidyti į Italiją iš universiteto dėstytojo algos yra truputį per toli, ir negaliu sau leisti skristi abejodamas kelionės tikslingumu. Dokumentas, kurį turite...

— Prašau man atleisti, — nutraukė rūmų valdytojas. — Mano sąmonė šiuo metu negali apdoroti jokių papildomų detalių. Ar žinote, kur yra slaptieji archyvai?

Lengdoną užplūdo pasididžiavimas savimi.

— Tiesiai už Šv. Onos vartų.

— Įspūdinga. Dauguma mokslininkų yra įsitikinę, kad jie yra už slaptų durų, esančių anapus Šv. Petro sosto.

— Ne. Ten yra *Archivio della Reverenda di Fabbrica di S. Pietro*. Dažnai pasitaikanti klaida.

— Kiekvieną lankytoją visuomet lydi bibliotekos gidas. Šį vakarą visi gidai yra pasitraukę iš Vatikano miesto. Tai, ko ieškote, šį vakarą galite pasiekti nekliudomai. Šiaip jau netgi mūsų kardinolai į archyvą vieni nepatenka.

— Jūsų brangenybes aš tyrinėsiu su didžiausia pagarba ir rūpesčiu. Jūsų bibliotekininkai neras jokio mano apsilankymo ženklo.

Aukštai virš galvų ėmė gausti Šv. Petro bazilikos varpai. Rūmų valdytojas dar kartą pažvelgė į savo kišeninį laikrodį.

— Turiu eiti, — pasakė jis. Po įtemptos pauzės susitvardęs vėl pažvelgė į Lengdoną. — Aš paprašysiu, kad prie archyvų jus pasitiktų mūsų šveicarų sargybinis. Aš parodysiu jums savo pasitikėjimą, pone Lengdonai. Dabar eikite.

Lengdonas sėdėjo ir tylėjo.

Jaunojo dvasiškio akys staiga suspindo didžiuliu ryžtu. Pasilenkęs per stalą, jis su stebėtina jėga suspaudė Lengdono petį.

— Aš *noriu*, kad jūs eitumėte ir surastumėte tai, ko ieškosite. Ir padarytumėte tai greitai.

46

Slaptieji Vatikano archyvai yra tolimajame Bordžos kiemo gale, pakilus šlaitu aukštin nuo Šv. Onos vartų. Juose saugoma daugiau kaip 20 000 tomų. Sklando gandai, kad šiuose archyvuose saugojamos tokios vertybės kaip dingę Leonardo da Vinčio dienoraščiai ir netgi išlaptinti Šventojo Rašto variantai.

ANGELAI IR DEMONAI

137

Lengdonas ryžtingai žingsniavo archyvų link tuščia *Via della Fondamenta* gatve, o jo galvoje vargiai tilpo mintis, kad štai tuoj tuoj jam bus leista įžengti į tą išsvajotą šventovę. Viktorija ėjo šalia, be vargo išlaikydama jo diktuojamą tempą. Jos migdolais kvepiantys plaukai lengvai pleveno vėjelyje, ir Lengdonas alsavo jų aromata. Jis jautė, kaip mintys ima klaidžioti pašaliais, ir griežtai sugrąžino jas ten, kur jos šią akimirką ir turėtų būti.

— Jūs man pasakysite, ko ketinate ieškoti? — paklausė Viktorija.

— Mažos knygutės, parašytos žmogaus, kurio vardas buvo Galilėjus. Viktorija atrodė nustebusi.

— Nesukite aplinkui. Kas toje knygutėje yra?

— Joje turėtų būti toks dalykas, vadinamas *il segno*.

— Ženklas?

— Ženklas, raktas, signalas... Įvairiai galima išversti.

— *Kieno* ženklas? Lengdonas paspartino žingsnį.

— Slaptos vietos. Užuomina į vieną slaptavietę. Galilėjaus iliuminatai turėjo saugotis Vatikano tarnų, todėl čia, Romoje, jie įsteigė itin slaptą iliuminatų susitikimo vietą. Jie praminė ją Iluminacijos bažnyčia.

— Kaip ciniška satanistų irštą pavadinoti *bažnyčia*. Lengdonas papurtė galvą.

— Galilėjaus iliuminatai nė per nago juodymą neturėjo šėtoniško atspalvio. Tai buvo mokslininkai, kurie garbino pažinimą. Toje „bažnyčioje“ jie paprasčiausiai susirinkdavo ir diskutuodavo Vatikano uždraustomis temomis. Nors ir yra žinoma, kad slaptoji susitikimų vieta tikrai egzistavo, iki šiol niekam ir niekuomet nepavyko jos aptikti.

— Atrodo, iliuminatai puikiai sugeba išlaikyti paslaptis.

— Be mažiausios abejonės. Jie niekuomet niekam nepatikėdavo informacijos apie savo slaptąją buveinę už savo brolijos ribų. Šis slaptumas juos apsaugojo, tačiau sykiu ir trukdė pasipildyti naujais nariais.

— O negalėdami savęs populiarinti, jie negalėjo plėsti ir įtakos, — įsiterpė Viktorija; jos kojos ir sąmonė dirbo vienu ritmu.

— Būtent. Gandas apie Galilėjaus broliją ėmė sklisti ketvirtajame septyniolikto amžiaus dešimtmetyje, ir mokslininkai iš viso pasaulio slapta ėmė keliauti į Romą, tikėdamiesi prisijungti prie iliuminatų, o jei pavyks — gal netgi pažvelgti per Galilėjaus teleskopą bei išgirsti Mokytojo mintis ir idėjas. Deja, dėl iliuminatų slaptumo į Romą atvykę mokslininkai nežinodavo, kur ieškoti susitikimų vietos ar kieno be baimės teirautis apie iliuminatus. Iliuminatams būtinai reikėjo „šviežio kraujo“, tačiau jie negalėjo rizikuoti savo saugumu.

— Kažkas panašaus į *situazione senza soluzione*, — Viktorija suraukė antakius.

— Labai teisingai. Mes tai vadiname užburtu ratu.

— Tai ką jie sugalvojo?

— Šiaip ar taip, tai buvo mokslininkai. Išnagrinėję problemą, jie rado išeitį.

138

DAN BROWN

Tai buvo iš tikrųjų puiki išeitis. Iliuminatai sukūrė tam tikrą originalų *žemėlapi*, padedantį mokslininkams surasti jų šventovę.

Viktorijos veidu nuslinko skepsio šešėlis; ji šiek tiek sulėtino žingsnį.

— Žemėlapi? Skamba abejotina. Jei nors viena jo kopija būtų patekusi į blogas rankas...

— Tai neįmanoma, — pasakė Lengdonas. — Nebuvo nė vienos šio žemėlapio kopijos. Tai ne žemėlapis, telpantis popieriaus lape. Šis žemėlapis — milžiniškas. Jį sudarė įvairūs ženklai, išmėtyti po visą miestą.

Viktorija dar labiau sulėtino žingsnį.

— Tokie kaip rodyklės, nupaišytos ant šaligatvių?

— Tam tikra prasme — taip, tačiau nepalyginamai subtilesni. Šį žemėlapi sudarė rūpestingai užmaskuoti simboliniai ženklai, išdėstyti vietose, kur susirenka daug žmonių. Vienas ženklas nurodo, kur ieškoti kito, tas — dar kito... taip kelias galiausiai atveda į iliuminatų slėptuvę.

— Atrodo kaip lobio ieškojimas, — pasakė Viktorija, šnairomis dirstelėdama į Lengdoną.

— Kažkuria prasme taip, — šyptelėjo Lengdonas. — Savo ženklų seką iliuminatai vadino „Iliuminacijos keliu“. Ir kiekvienas, kuris norėjo prisijungti prie brolijos, turėjo jį įveikti vienas, niekieno nevadovaujamas — nuo pradžios iki pabaigos. Tai buvo savotiškas testas.

— Tačiau jei Vatikanas norėjo surasti iliuminatų būstinę, — ginčijosi Viktorija, — argi *jo tarnai* negalėjo pasinaudoti šiais ženklais?

— Ne. Šis takas buvo paslėptas. Tai galvosūkis, sukonstruotas taip, kad tik labai apsišvietę žmonės sugebėtų atsekti ženklus ir surasti iliuminatų bažnyčią. Šiam takui

iluminatai suteikė ne tik apsaugos, bet ir naujų narių „inicijacijos“ vaidmenį. Jis atsisodavo negabiuosius ir užtikrindavo, kad iluminatų šventyklos duris pasiektų tik Šviesiausi laikmečio protai.

— Aš tuo nenoriu tikėti. Septynioliktame amžiuje dvasininkai buvo vieni iš labiausiai išsilavinusių žmonių pasaulyje. Jei šie ženklai buvo išdėstyti viešose vietose, Vatikane tikrai buvo žmonių, pajėgių atsekti jais iki pat slėptuvės durų.

— Be abejo, — atsakė Lengdonas, — jei jie būtų *žinoję* apie Šių ženklų egzistavimą. Tačiau jie apie juos nė neįtarė. Ir niekuomet jų nepastebėjo, nes iluminatai juos suprojektavo tokius, kad bažnyčios tarnai jokių būdu nesuprastų, jog tai yra ženklai. Iluminatai naudojo metodą, kuris simbologijoje vadinamas *disimiliacija*.

— Maskuotė.

— Jūs žinote šį terminą?! — nustebė Lengdonas.

— *Dissimulazione*, — pasakė ji. — Geriausia gyvosios gamtos apsaugos priemonė. Pamėginkite pastebėti žuvį trimitą, kai ji vertikaliai plaukioja tarp jūros žolių.

— Tai Štai, — pasakė Lengdonas. — Iluminatai naudojo tą patį principą. Jie sukūrė tokius Ženklus, kurie visiškai sutapo su senosios Romos aplinka. Jie negalėjo vartoti ambigramų ar mokslinių simbolių, nes tokie ženklai būtų buvę pernelyg aki-vaizdūs. Tad jie pasitelkė menininką iš savo gretų — tą patį anoniminių stebukladarį.

ANGELAI IR DEMONAI

139

kuris sukūrė jų ambigraminį simbolį „iluminatai“. Jie pavedė jam pagaminti keturias skulptūras.

— *Skulptūras?*

— Taip, skulptūras, atitinkančias du griežtus kriterijus. Pirma — jos turėjo atrodyti lygiai taip, kaip ir kitos Romos skulptūros... Taip atsirado religinių skulptūrų, kurių Vatikanas *niekuomet* neįtarė esant iluminatų kūrinium.

— *Religinis* menas.

Lengdonas linktelėjo galvą jausdamas lengvą jaudulį. Jis ėmė greičiau kalbėti.

— *Antrasis* kriterijus — kiekviena skulptūra turėjo būti skirta labai specifinei temai — labai subtiliai turėjo pavaizduoti vieną iš keturių gamtos elementų.

— *Keturių* elementų? — nesuprato Viktorija. — Juk jų daugiau kaip šimtas.

— Tai buvo septynioliktas amžius, — priminė jai Lengdonas. — Tų laikų alchemikai tikėjo, kad visa visata sudaryta iš keturių substancijų: Žemės, Oro, Ugnies ir Vandens.

Lengdonas žinojo, kad populiariausias keturis elementus išreiškiantis simbolis kadaise buvo kryžius: jo keturios atšakos atitiko Žemę, Orą, Ugnį ir Vandenį. Tačiau ir be jo istorijoje figūruoja *dešimtys* simbolių Žemės, Oro, Ugnies ir Vandens pavidalų — Pitagoro „gyvenimo ciklai“, kiniečių *Hong-Fan*, Jungo patino ir patelės rudimentai, Zodiako kvadros. Netgi musulmonai garbino keturis pirminius elementus, kurie islamo religijoje buvo žinomi kaip „laukai, debesys, žaibai ir bangos“. Tačiau didesnę įspūdį Lengdonui visuomet darė šiuolaikiškesni simboliai — tokie kaip keturios mistinės masonų Absoliučiosios iniciacijos pakopos: Žemė, Oras, Ugnis ir

Vanduo.

— Tai tas iliuminatų menininkas sukūrė keturis skulptūrų prototipus, kurie atrodė kaip religinio meno pavyzdžiai, tačiau faktiškai garbino Žemę, Orą, Ugnį ir Vandenį? — pasitiksino Viktorija.

— Teisingai, — patvirtino Lengdonas ir pasukdamas *Via Sentinel* gatvele archyvų link. — Šios skulptūros tirpte ištirpo Romos religinio meno jūroje. Anonimiškai dovanodama šiuos meno kūrinius pasirinktoms bažnyčioms, brolija pačios Bažnyčios rankomis reikiamose vietose išdėstė reikiamas skulptūras. Kiekviena skulptūra, be abejo, buvo ženklas, nurodantis kitą bažnyčią, kurioje būdavo kitas ženklas. Ženklių sistema funkcionavo kaip po religinio meno širma paslėptas, punktyru nužymėtas takelis. Jei kandidatas į iliuminatus sugebėdavo rasti pirmąją bažnyčią su skulptūra—Žemės simboliu, ši jam padėdavo surasti bažnyčią su skulptūra— Oro simboliu, toliau — bažnyčią su Ugnies, dar toliau — su Vandens simboliu, ir galiausiai — pačią Iliuminacijos bažnyčią.

Viktorijai darėsi vis mažiau ir mažiau suprantama, kurlink suka Lengdonas.

— Ir ką tai turi bendra su iliuminatų hasasino paieška?

Lengdonas nusišypsojo tarytum pakeltoje rankoje laikydamas kortų tūzą.

— O, taip. Šioms keturioms bažnyčioms iliuminatai suteikė labai specifinį pavadinimą. *Mokslo altoriau*

Viktorija suraukė antakius.

140

DAN BROWN

— Atleiskite, tai nieko ner... — Ūmai jai užkando žadą. — *L'altare di scienza?*— sušuko ji. — Iliuminatų hasasinas juk perspėjo, kad kardinolai bus paaukoti kaip nekaltos aukos ant mokslo altoriaus!

Lengdonas pažvelgė į ją ir nusišypsojo.

— Keturi kardinolai. Keturios bažnyčios. Keturi mokslo altoriai. Viktorija apstulbo.

— Jūs norite pasakyti, kad tos keturios bažnyčios, kuriose kardinolai bus paaukoti, yra *tos pačios* keturios bažnyčios, kurios žymi senąją Iliuminacijos kelią?

— Aš taip manau. J

— Tačiau kodėl žudikas mums davė šią užuominą?

— O kodėl turėjo slėpti? — atsakė Lengdonas. — Legendas apie šių skulptūrų egzistavimą žino labai nedaug istorikų. Dar mažiau jų tiki, kad jos iš tiesų egzistuoja. Jų buvimo vieta išliko paslaptimi per visus šiuos keturis Šimtus metų. Visai suprantama, kodėl iliuminatai ramia širdimi atskleidė šią paslaptį — ji jiems bereikalinga vos penkioms valandoms. Beje, Iliuminacijos kelias iliuminatams apskritai *nebereikalingas*. Jų susitikimų slaptoji vieta tikriausiai jau seniai nebeegzistuoja. Šiuolaikiniai iliuminatai gyvena šiuolaikiniame pasaulyje. Jie susitinka bankų valdybų posėdžių salėse, klubuose, privačiuose golfo aikštynuose. Šį vakarą jie *nori*, kad jų paslaptys taptų viešos. Tai jų valanda. Jų didysis išėjimas į sceną.

Keturi antspaudai. Žudikas pažadėjo, kad kiekvienas kardinolas bus paženklintas vis skirtingu (dagu. „Tai taps įrodymu, kad senovinės legendos gyvuoja tikrovėje“,

— sakė žudikas. Legenda apie keturis ambigraminius antspaudus yra tokia pat sena kaip ir patys iliuminatai: (žemė, oras, ugnis, vanduo) — keturi anglų kalbos žodžiai, pasižymintys tobula simetrija. Kaip ir pats žodis „Illuminati“. Kiekvienas kardinolas turi būti paženklintas vienu iš šių viduramžių mokslo pagrindų laikytų pirminių elementų. Tarp istorikų tebevyksta debatai dėl gandų, esą minėtieji keturi antspaudai išreiškia *angliškus*, o ne itališkus žodžius. Anglų kalba buvo svetima mokslininkams, nes dauguma kalbėjo itališkai. O iliuminatai nieko nedarė atsitiktinai.

Lengdonas dar kartą pasuko į kairę ir dabar ėjo plytomis grįstu takeliu, vedančiu tiesiai prie archyvo pastato durų. Jo vizijose šmėkščiojo baisūs pavidalai, o vaizduotėje visa savo lėta didybe ėmė atsiskleisti iliuminatų sąmokslų mastas. Brolija buvo prisiekusi glūdėti giliame pogrindyje tiek, kiek tik reikės, ir pamažu bei kantriai kaupti galią bei įtaką, kol sukaups jos tiek, kad galėtų išeiti į viešumą be baimės, drąsiai atsistoti *visą* akivaizdoje ir stoti į atvirą kovą už savo idėjas. Dabar ir atėjo toji diena. Iliuminatai nebetina slėptis. Jie ruošiasi išdidžiai apreikšti pasauliui savo jėgą ir patvirtinti legendas apie jų ilgaamžę konspiraciją. Šį vakarą turėjo įvykti pasaulinis galios demonstracijos seansas.

— Štai ateina mūsų palydovas, — pasakė Viktorija. Lengdonas pažvelgė į šalį ir išvydo šveicarų sargybinių, per šalia pastato žaliuojančią veją skubantį pagrindinio įėjimo link.

Vos tik juos pamatęs, sargybinis sustojo kaip įkastas. Iš jo žvilgsnio buvo aiškiai matyti, jog jis abejoja, ar tai, ką mato, nėra haliucinacijos. Nesakęs nė žodžio, jis nu-

ANGELAI IR DEMONAI

141

sisuko ir išsitraukė radijo stotelę. Akivaizdžiai abejodamas, ar teisingai suprato jam duotą įsakymą, jis per mikrofoną kažkam pažūrė skubią tiradą. Iš stotelės stiprintuvo sklindantis piktas pašnekovo balsas Lengdonui buvo nepažįstamas, tačiau jo turinys abejonių nekėlė. Sargybinis susikūprino, paslėpė savo radijo stotelę ir su nepasitenkinimo išraiška veide atsisuko į Viktoriją ir Lengdoną.

Nepasakęs nė žodžio, sargybinis nulydėjo juos į pastatą. Už keturių plieninių durų, dviejų patikrinimo postų ilgais laiptais nulipo į požemį, kur vėlgi teko įveikti keletą įmantrių elektroninių vartų. Galiausiai jie atsidūrė pailgoje salėje priešais keletą plačių dvivėrių ažuolinių durų. Sargybinis sustojęs dar kartą juos nužvelgė ir kažką murmedamas sau panosėjo nuėjo prie sienoje įtaisytos metalinės dėžutės. Atrakinęs ją, įkišo ranką ir surinko skaitmeninį kodą. Priešais juos esančiose duryse kažkas sudūzgė, ir elektroninė spyna trakstelėdama atsirakino.

Sargybinis pasisuko į juos ir pirmą kartą prašneko.

— Archyvai yra už šių durų. Man buvo įsakyta palydėti jus iki šios vietos ir grįžti į pasitarimą.

— Jūs išeinate? — paklausė Viktorija.

— Šveicarų sargybiniai neturi teisės įžengti į slaptuosius archyvus. Jūs čia esate tik todėl, kad mano viršininkas gavo tiesioginį rūmų valdytojo įsakymą.

— Tačiau kaip mes iš čia *išeisime*?

— Apsaugos sistema yra vienkryptė. Išeiti jums niekas nesukliudys. Tai

pasakęs sargybinis apsisuko ant kulno ir nuėjo.

Viktorija dar kažką pasakė, tačiau Lengdonas jos komentaro nebegirdėjo. Jo sąmonę buvo prikausčiusios priešais stūksančios dvivėrės durys; jis nekantravo paliesti anapus jų slypinčias paslaptis.

47

Nors ir žinojo, kad laiko turi mažai, rūmų valdytojas Karlas Ventreska ėjo iš lėto. Prieš pradėdant konklavos atidarymo maldą, jam reikėjo pabūti vienam ir sukaupti mintis — per be galo trumpą laiką buvo įvykę tiek daug svarbių dalykų. Vienišas jis ėjo šiauriniu sparnu, jausdamas, kaip jo kūną slegia didžiulis pastarųjų penkiolikos dienų nuovargis.

Karlas Ventreska kruopščiai atliko jam patikėtas šventas pareigas. Pagal Vatikano tradiciją, po popiežiaus mirties rūmų valdytojas turėjo asmeniškai patvirtinti mirties faktą, uždėdamas pirštus ant popiežiaus miego arterijos, pasiklausydamas jo kvėpavimo ir tris kartus garsiai ištardamas popiežiaus vardą. Pagal įstatymą popiežiaus skrodimą daryti draudžiama. Tuomet valdytojas užantspaudavo popiežiaus miegamąjį, sutrupino jo žiedą, sudaužė štapą, skirtą plomboms antspaustuoti, ir pasirūpino laidotuvėmis. Visa tai atlikęs, jis ėmė ruošti konklavai.

142

DAN BROWN

„Štai ir mano paskutinis darbas einant šias pareigas“, — galvojo jis. Konklava — viena seniausių krikščioniškojo pasaulio tradicijų. Šiais laikais, kai konklavos rezultatai dažniausiai yra žinomi dar gerokai iki jos pradžios, rinkimų procesas neretai yra kritikuojamas kaip pasenęs — daugiau parodija nei tikri rinkimai. Tačiau rūmų valdytojas žinojo, kad kritikai paprasčiausiai stokoja gilesnio šio ritualo supratimo. Konklava nėra rinkimai grynąja prasme. Tai senovinis mistinis valdžios įgaliojimų perdavimo procesas. Tradicija nėra pavaldi laikui. Absoliutus slaptumas, tradiciškai perlenktos popieriaus juostelės, balsavimo biuletenių deginimas, senovinių cheminių mišinių paruošimas, dūmų signalai...

Eidamas pro Grigaliaus XIII lodžijas rūmų valdytojas svarstė, ar kardinolas Monads dar sugeba išlaikyti dvasinę pusiausvyrą. Be abejo, Mortatis turėjo pastebėti, kad *prejeriti yra* dingę. Be jų balsavimas galėjo tęstis visą naktį. Mortačio paskyrimas didžiuoju rinkėju, tikino save rūmų valdytojas, buvo teisingas žingsnis. Tas žmogus yra laisvos dvasios ir sugeba išreikšti bei apginti savo nuomonę. Šį vakarą labiau nei bet kada konklavai reikalingas stiprus lyderis.

Atsistojęs ant aukšto Šlauto Karališkųjų laiptų viršuje, jis pasijuto tarytum balansuojąs ant savo gyvenimo ribos. Netgi nuo čia jis jau girdėjo gaudesį apačioje dunksančioje Siksto koplyčioje — tai, aišku, buvo nerimo apimtų 165 kardinolų balsai. „Šimtas šešiasdešimt vieno kardinolo“, — pasitaisė jis.

Tuomet jį užplūdo prisiminimas. Jis pasijuto krentąs, grimztąs į pačias pragaro gelmes, aplinkui klykia žmonės, jį laižo liepsnos, iš dangaus lyja akmenys ir kraujas.

Po viso to — absoliuti tylą.

Atsibudęs vaikas išsyk suprato esąs danguje. Iš visų pusių jį supo balta Šviesa. Švari ir akinanti Šviesa. Nors tūlas pasakytų, kad dešimties metų vaikas nėra pajėgus suvokti dangiškų regėjimų, jaunas Karlas Ventreska puikiai suprato, kas įvyko. Jis tiksliai žinojo, kad yra danguje. Kur daugiau galėjo būti? Per savo trumpą dešimties metų gyvenimą žemėje Karlas jau buvo suspėjęs visa širdimi pajusti Dievo didybę — galingą bažnyčios vargonų gaudesį, į dangų kylančius didingus kupolus, tenlink besiveržiančias giesmes, nuostabius langų vitražus, bronzos ir aukso dekoracijų spindesį. Karlo motina Marija kiekvieną dieną jį vesdavosi į mišias. Bažnyčia buvo Karlo namai.

— Kodėl mes kas dieną einame į mišias? — kartą paklausė Karlas — ne dėl to, kad jam tai nepatiktų, o greičiau iš smalsumo.

— Todėl, kad aš tai pažadėjau Dievui, — atsakė ji. — O pažadas Dievui yra svarbiausias iš visų pažadų. Niekuomet nesulaužyk Dievui duoto pažado.

Karlas jai pažadėjo, kad niekuomet nesulaužys Dievui duoto pažado. Savo motiną jis mylėjo labiau už viską pasaulyje. Ji buvo jo Šventasis angelas. Kartais jis ją vadindavo *Maria benedetta* — Palaimintąja Marija, nors toks titulas jai anaipol nebuvo prie širdies. Jai besimeldžiant, jis klūpodavo šalia, uosdavo salsvą jos kūno kvapą, ir klausydamasis jos tylaus murmėjimo, stebėdavo, kaip motinos pirštai skai-

ANGELAI IR DEMONAI

143

čiuoja rožinio karoliukus. *Šventoji Marija, Dievo Motina... melsk už mus nusidėjėlius... dabar ir mūsų mirties valandą.*

— Kur yra mano tėvas? — neretai klausdavo Karlas, nors jau seniai žinojo, kad jo tėvas mirė dar prieš jam gimstant.

— Dabar tavo tėvas yra Dievas, — visuomet atsakydavo ji. — Tu esi Bažnyčios vaikas.

Karlas brangino šį trumpą standartinį judviejų dialogą.

— Jei kada nors būsi pavojuje, — sakydavo ji, — atsimink, kad dabar tavo tėvas yra Dievas. Jis tave prižiūri ir saugo, ir saugos visada. Dievas su tavimi sieja *didelius planus*, Karlai.

Berniukas žinojo, kad ji yra teisi. Dievo alsavimą jis jauste jautė savo kraujyje.

Kraujas...

Kraujas, krintantis iš dangaus!

Tyla. Po to — dangus.

Kai akinančios Šviesos buvo išjungtos, Karlas suprato, kad jo dangus iš tiesų buvo Palermo Santa Klaros ligoninės intensyvios terapijos skyrius. Karlas vienintelis liko gyvas, teroristams susprogdinus koplyčią, kurioje jiedu su motina per atostogas dalyvavo mišiose. Žuvo trisdešimt septyni žmonės, įskaitant Karlo motiną. Karlo išgyvenimą laikraščiai pavadino šv. Pranciškaus stebuklu. Dėl kažkokios jam pačiam nesuprantamos priežasties, likus vos kelioms akimirkoms iki sprogdimo, Karlas atitraukė nuo motinos ir nusliūkino į šoninę navą pastovėti prie gobeleno, vaizduojančio

šv. Pranciškaus istoriją.

„Mane čia pašaukė Dievas, — nusprendė vaikas. — Jis norėjo išsaugoti mane.“

Karlas buvo paklaikęs iš sielvarto. Jo akyse dar tebestovėjo motina, klūpanti ant klaupito ir bučiuojanti jį į galvą, o po kelių akimirkų su kurtinančiu trenksmu jos gaiviai kvepiantis kūnas buvo sudraskytas į gabalus. Jis kiekviena savo kūno ląstelių juto žmogaus pagimdyto blogio skonį. Ant jo lijo kraujo lietus. Jo motinos kraujas! Palaimintoji Marija!

Dievas tave prižiūri ir saugo, ir saugos visada, sakė jam motina. Tačiau kur Dievas yra dabar?

Tuomet, tarytum motinos žodžių įsikūnijimas, į ligoninę jo aplankyti atėjo dvasiškis. Tai nebuvo eilinis dvasininkas. Tai buvo vyskupas. Jis meldėsi už Karlą. Karlo išgyvenimas buvo šv. Pranciškaus stebuklas. Kai Karlas pasveiko, vyskupas jį apgyvendino nedideliame vienuolyne prie katedros, kurios rektorius jis buvo. Karlas gyveno ir mokėsi drauge su vienuoliais. Po kurio laiko jis ėmė patarnauti prie altoriaus savo naujamajam globėjui. Vyskupas siūlė Karlui lankyti viešąją mokyklą, tačiau Karlas atsisakė. Jis niekur nesijautė galįs būti laimingesnis nei savo naujojoje buveinėje. Dabar jis jautėsi iš tiesų gyvenąs Dievo namuose. Kiekvieną vakarą Karlas meldavosi už savo motiną.

„Dievas mane išgelbėjo ne šiaip sau, — mąstė jis. — Kokia yra man skirtoji misija?“

144

DAN BROWN

Kai Karlui suėjo Šešiolika metų, pagal Italijos įstatymus jis turėjo atlikti dvejų metų privalomąją karinę tarnybą. Vyskupas užsiminė Karlui, kad jei jis stotų į kunigų seminariją, jam ši prievolė nebūtų taikoma. Karlas dvasiškiui pripažino planuojąs stoti į seminariją, tačiau visų pirma turįs pažinti blogį.

Vyskupas nesuprato, ką jo jaunasis globotinis turi omenyje.

Karlas paaiškino, kad, norėdamas savo gyvenimą susieti su Bažnyčia ir paskirti jį kovai su blogiu, visų pirma turįs suprasti blogio esmę. Jis negalėjo įsivaizduoti geresnės vietos blogiui pažinti nei armija. Armijoje naudojami šaunamieji ginklai ir bombos. *Bomba nužudė mano Palaimintąją Motiną!*

Vyskupas mėgino jį atkalbėti, tačiau Karlas jau buvo priėmęs sprendimą.

— Būk atsargus, mano sūnau, — perspėjo jį vyskupas. — Ir atmink, kad Bažnyčia laukia tavęs sugrįžtant.

Dveji karinės tarnybos metai Karlui buvo labai slogus laikotarpis. Visa jo jaunystė prabėgo tyloje ir apmąstymuose. O armijoje apmąstymams nebuvo nei laiko, nei tylos, nei ramybės. Nuolatinis triukšmas. Didžiulės riaumojančios mašinos. Nė akimirkos ramybės. Nors kareiviai kas sekmadienį lankydavo kareivinėse laikomas mišias, nė vieno iš jų širdyje Karlas nejautė Dievo buvimo. Jų sąmonė buvo per daug pilna įvairiausio chaoso, kad pajėgtų patirti Dievo alsavimą.

Karlas neapkentė savo naujojo gyvenimo ir ilgėjosi namų. Tačiau buvo pasiryžęs ištverti iki galo. Jis dar nesijautė gerai pažįstas blogį. Atsisakė naudoti ginklą, tad buvo išmokytas pilotuoti medicininės pagalbos sraigtasparnį. Karlas nekentė sraig-

tasparnio smarvės ir keliamo triukšmo, tačiau dabar bent jau turėjo galimybę pakilti į orą ir pabūti arčiau savo motinos, arčiau dangaus. Kai jam pranešė, jog būtina piloto parengimo dalis yra šuoliai su parašiotu, Karlas iš pradžių persigando. Tačiau pasirinkimo neturėjo.

„Dievas mane apsaugos“, — pasakė jis sau.

Pirmasis Karlo Šuolis su parašiotu buvo labiausiai dvasiškai pakylėjantis išgyvenimas. Tai buvo tarytum skrydis drauge su Dievu. Tyla... nesvarumo pojūtis... Sklęsdamas žemės link, aplinkui liūliuojančiuose debesyse jis regėjo savo motinos veidą. *Dievas su tavimi sieja savo planus, Karlai.*

Grižęs iš karinės tarnybos, Karlas įstojo į seminariją.

Tai buvo prieš dvidešimt trejus metus.

Dabar, leisdamasis Karališkaisiais laiptais, rūmų valdytojas Karlas Ventreska stengėsi suvokti įvykių grandinę, kuri atvedė jį į šią dramatišką kryžkele.

— *Suvaldyk visas baimes*, — įsakė jis sau, — *ir atiduok šią naktį Dievui.*

Jis jau matė didžiąsias bronzines Siksto koplyčios duris, kurias pareigingai saugojo keturi šveicarų sargybiniai. Jie jas paslaugiai atrakino ir atvėrė. Atsidarius durims, visų akys nukrypo į jį. Žvelgdamas į priešais save tyrančią juodų sutanų ir raudonų kepuraičių mišką, rūmų valdytojas suprato, koks jam Dievo patikėtas uždavinys. Į jo rankas atiduotas Bažnyčios likimas.

Rūmų valdytojas persižegnojo ir žengė per slenkstį.

ANGELAI IR DEMONAI

145

48

BBC žurnalistas Giunteris Glikas suprakaitavęs sėdėjo BBC autofurgone, stovinčiame rytiniame Šv. Petro aikštės pakraštyje, ir keikė vyriausiąjį redaktorių, nutrenkusį jį bala žino kur. Nors pirmoji Gliko mėnesinė apžvalga buvo pilna „perliukų“ — turininga, aštri, nestokojanti autentiškumo, — tačiau štai dabar už kažkokias nuodėmes jis turi sėdėti čia, Vatikano mieste, ir „tykoti“ naujojo popiežiaus. Jis stengėsi sau įteigti, kad darbas BBC tinklui yra nepalyginamai solidesnis nei fabrikuoti istorijėles laikraštपालाikiui „British Tattler“, tačiau tai, kur jis buvo dabar ir ką veikė, neturėjo nieko bendra *su jo darbo stiliumi.*

Gliko užduotis buvo paprasta. Įžeidžiamai paprasta. Jis turėjo čia sėdėti ir laukti, kol pulkas senų bezdalių išrinks sau naują viršininką, tokį patį seną bezdalių. Tuomet jis turėjo išeiti į lauką iš autofurgono ir nufilmuoti penkiolikos sekundžių „tiesioginį“ reportažą su Vatikano panorama. Tiesiog *nuostabu.*

Sužinojęs savo užduotį Glikas negalėjo patikėti, kad BBC dar siunčia savo reporterius informuoti apie tokias banalybes. *Pamėgink šį vakarą čia surasti bent vieną Amerikos informacijos tinklą atstovą. Nė vieno, po velnių!* „Didieji vaikinai“ tokiais atvejais elgiasi teisingai. Jie pažiūri CNN, surenka ten pateikiamą informaciją, o po to

nufilmuoja savo „tiesioginį“ reportažą priešais mėlyną ekraną, autentiškumą „reportažui“ suteikdami realistiškai atrodančiu fonu, kuriam panaudoja iš sandėlio ištrauktą videomedžiagą. MSNBC netgi naudoja studijoje esančias vėjo ir lietaus mašinas, kurios turi suteikti reportažui dar daugiau autentiškumo. Žiūrovams jau seniai nebereikia tiesos; jiems pakanka ir pramogų.

Glikas žvelgė laukan pro priekinį autofurgono stiklą ir su kiekviena minute liūdo vis labiau ir labiau. Didingi Vatikano miesto mūrai stūksojo prieš jį kaip slogus priminimas, ką žmogus gali nuveikti, kai kažkokiam tikslui kryptingai pajungia savo protą ir valią.

— O ką aš pasiekiau savo gyvenime? — balsu mąstė jis. — Nieko.

— Tai užleisk savo vietą kitiems, — jam už nugaros pasigirdo moteriškas balsas. Glikas krūptelėjo. Jis buvo beveik pamiršęs, kad autofurgone yra ne vienas.

Atsigręžė — ant užpakalinio kėdės sėdėjo jo partnerė Činita Makri ir valėsi akinių stiklus. Kad ir kur būtų, tai mėgstamiausias jos užsiėmimas. Činita buvo juodaodė, nors save vadino afroamerikiete, šiek tiek apkūnoka, tačiau šiaip jau velniškai daili. Ji visuomet sudarydavo kitiems progą tuo įsitikinti. Činita buvo savotiško charakterio, tačiau Glikas ją mėgo. Ir neabejotinai mielai dirbo drauge su ja.

— Ko kankiniesi, Giuntai? — paklausė Činita.

— Ką mes čia veikiamo?

— Stebime jaudinantį įvykį, — atsakė ji, nenuilsdama šveisdama akinių stiklus.

— Tamsoje uždaryta senių kompanija yra kažkas jaudinančio?

146

DAN BROWN

— Tu juk *žinai*, kad eisi į pragarą, ar ne?

— Aš ten jau esu.

— Pasipasakok man, kas tave slegia. — Jos paraginimas nuskambėjo labai motiniškai.

— Aš paprasčiausiai noriu išgarsėti.

— Tu juk rašei „British Tattler“.

— M... Taip, bet mano straipsniai nesulaukdavo jokio rezonanso.

— Oi, ką tu, aš girdėjau — parašei sukrečiantį straipsnį apie slapčius karalienės seksualinius santykius su ateiviais iš kosmoso.

— Dėkui.

— Nepergyvenk, reikalai klostosi geryn. Šį vakarą tu rodysi pirmąsias savo penkiolika tiesioginio reportažo sekundžių pasaulio televizijos istorijoje.

Glikas sudejavo. Jis jau girdėjo nušlifotą televizijos diktorius frazę: „Dėkui, Giunteri, puikus reportažas“. Ją ištaręs, diktorius pavartys akis ir pereis prie orų prognozės.

— Geriau man reikėjo pamėginti diktorius poziciją.

— Be jokios patirties? — nusijuokė Makri. — Ir su *tokia* barzda? Užmiršk apie tai.

Glikas perbraukė delnais rausvų plaukų šepetį sau ant smakro.

— Aš manau, su ja atrodau gana protingai.

Suskambo mobilusis telefonas, išgelbėdamas Gliką nuo dar vienos kandžios replikos.

— Gal tai redaktorius? — viltingai sumurmėjo jis. — Kaip manai, tikriausiai jie nori naujos informacijos?

— Iš šios vietos? — nusijuokė Makri. — Tu vis dar sapnuoji. Glikas nutaisė laidų vedėjo toną.

— Giunteris Glikas, BBC, tiesioginis korespondentas iš Vatikano miesto. Aname ryšio linijos gale pasigirdo vyriškas balsas su stipriu arabišku akcentu.

— Atidžiai klausykite, — pasakė jis. — Aš ruošiuosi pakeisti jūsų gyvenimą.

49

Lengdonas ir Viktorija vieni du stovėjo priešais dvivėres duris, anapus kurių buvo slaptųjų archyvų šventovė. Salės viduriuėjo kolonų eilė, marmurines jos grindis nuo sienos iki sienos dengė kilimai. Nuo lubų tarp reljefingų angeliukų žemyn žvelgė belaidės kameros. Ši interjero tipą Lengdonas vadino steriliu renesansu. Salia arkinio įėjimo į archyvų salę kabėjo maža bronzinė lentelė.

ARCHIVIO VATICANO

Curatore, Padre Jaqui Tomaso

Tėvas Žakas Tomasas. Lengdonas atpažino direktoriaus vardą iš inicialų, kuriais buvo paženklinta namuose ant jo stalo gulinti krūva atmetimo laiškų. „*Brangus pone Lengdonai, su dideliu apgailestavimu tenka jums pranešti, kad turiu atmesti...*“

Apgailestavimas... *Šūdas.* Nuo tos dienos, kai Žakas Tomasas pradėjo eiti savo pareigas, Lengdonas nesutiko nė vieno nekataliko amerikiečio mokslininko, kuriam būtų suteikta galimybė pasinaudoti slaptaisiais Vatikano archyvais. Istorikai jį vadino *Il guardiano*. Žakas Tomasas buvo labiausiai nesukalbamas bibliotekininkas pasaulyje.

Kai Lengdonas pastūmė duris ir įžengė pro skliautinį portalą į vidinę šventovę, širdies gilumoje jis tikėjosi ten išvysti Tėvą Žaką karine uniforma ir šalmuotą sargybinių su reaktyviniu prieštankiniu granatsvaidžiu. Tačiau anapus durų esanti patalpa buvo tuščia.

Tyla. Blausus apšvietimas.

Archivio Vaticano. Viena jo gyvenimo svajonių.

Kai Lengdono akys apsirato su šventąja patalpa, pirmoji jo reakcija buvo nusivylimas. Jis suprato, koks naivus romantikas iki šiol buvo. Šio kambario įvaizdis, kurį jis buvo susikūręs savo galvoje daugelį metų, vargu ar galėjo būti klaidingesnis. Jis įsivaizdavo iki lubų kylančias apdulkėjusias lentynas, kietai prikimštas apiplyšusių tomų, vitražuotus langus, dvasiškius, prie blausios žvakių šviesos tvarkančius archyvo katalogus, prie rankraščių palinkusius vienuolius...

Čia nebuvo nieko net apytikriai panašaus.

Iš pirmo žvilgsnio patalpa priminė pritemdytą oro uosto angarą, kuriame stovėjo gal tuzinas teniso korto dydžio stiklinių celių. Lengdonas, be abejo, žinojo, kas yra tos stiklo celės. Jis jas matė anaipol ne pirmą kartą. Drėgmė ir šiluma sparčiai naikina senovinį veleną⁴ ir pergamentą, todėl, norint juos išsaugoti, buvo būtina pasitelkti tokius kaip šie hermetiškus skafandrus — orui nepralaidžias kabinas, apsaugančias dokumentus nuo drėgmės ir ore tvyrančių rūgščių. Lengdonui daug kartų teko būti tokiose hermetiškose kabinose, tačiau visuomet patirdavo nekokį pojūtį... Kitoks jis ir negalėjo būti orui nelaidžiam konteineryje, kuriame deguonies režimą reguliuoja už tai atsakingas bibliotekininkas.

Stiklinės saugyklos skendėjo beveik vaiduokliškoje tamsoje, jų kontūrus vos vos apšvietė nedideli apvalūs šviestuvai, kabantys lentynų eilės gale. Lengdonas jautė, kaip iš kiekvienos stiklo celės prieblandoje šmėkluojančių didžiulių lentynų stovų alsuote alsuoja istorija. Kolekcija akivaizdžiai buvo milžiniška.

Viktorija taip pat atrodė sukręsta. Ji stovėjo šalia jo ir tyliai spoksojo į milžiniškus skaidriasienius kubus.

Laiko buvo mažai, todėl Lengdonas negaišo blausioje šviesoje knaisiodamasis po katalogą — storais viršeliais įrištą enciklopediją su visų bibliotekos lentynose esančių dokumentų sąvadu. Jis atkreipė dėmesį į keletą švytinčių kompiuterinių terminalų ekranų.

148

DAN BROWN

— Atrodo, jie turi kompiuterinį sąvadą. Viktorija viltingu žvilgsniu pažvelgė į monitorius.

— Tai turėtų paspartinti paiešką. Lengdonas mielai būtų pritaręs jos entuziazmui, tačiau instinktyviai jautė, kad

šie ekranai jiems neduos nieko gero. Priėjęs prie vieno iš terminalų, jis pabarškino klavišais. Jo nerimas bemat pasitvirtino.

— Senovinis paieškos metodas geresnis, — pranešė jis.

— Kodėl? Jis žengė žingsnį atgal nuo monitoriaus.

— Kadangi *tikros* knygos neturi slaptažodžių apsaugos. Fizikai tikriausiai neturi įgimtų hakerystės sugebėjimų?

Viktorija papurtė galvą.

— Aš galiu atidaryti tik austrės geldele, ne daugiau.

Lengdonas giliai įkvėpė ir pasuko prie vienos iš stiklinių celių. Priėjęs prie jos, pažvelgė į prieblandoje skendintį vidų. Išvydo įvairius neryškius pavidalus, kuriuos Lengdonas pamažu atpažino esant knygų lentynomis, pergamento ritinių dėžėmis, skaitymo stalais. Jis dirstelėjo aukštyn ir ant lentynų stovų išvydo švytinčius užrašus. Kaip ir visose bibliotekose, šie užrašai bylojo apie lentynų turinį. Eidamas palei stiklinę sieną, jis atidžiai skaitė komentarus.

PIETRO IL ERIMITO... LE CROCIATE... URBANO IL... LEVANT...

— Lentynos turi užrašus, — pasakė jis nesustodamas, — Tačiau užrašai — ne

⁴ Plonas pergamentas. *Vert.*

abėcėline autorių eilės tvarka.

Sis faktas jo nenustebino. Senoviniai archyvai beveik niekuomet nebūdavo kataloguojami abėcėlės tvarka, nes labai didelė dalis autorių būdavo nežinomi. Tas pat pasakytina ir apie pavadinimus, nes daug istorinių dokumentų buvo be pavadinimo arba apskritai tebuvo tik rankraščių fragmentai. Todėl daugumoje archyvų dokumentai būdavo rūšiuojami chronologine tvarka. Deja, šios bibliotekos dokumentų rūšiavimo tvarka nebuvo ir chronologinė.

Lengdonas jaustė jautė, kaip be naudos skrieja brangus laikas.

— Atrodo, kad Vatikanas turi savo individualią dokumentų sistematiką.

— Tai bent!

Jis vėl įsistebeilijo į šviečiančias etiketes. Lentynose saugomų dokumentų laikmetis šuoliavo per šimtmečius pirmyn ir vėl grįždavo atgal, tačiau Lengdonas pastebėjo, kad reikšminiai žodžiai yra susiję tarpusavyje.

— Manau, kad tai teminė klasifikacija, — galiausiai pranešė jis.

— Teminė? — atsiliepė Viktorija nusivylusiu mokslininkės tonu. — Tai juk be galo neefektyvu.

„Faktiškai, — pagalvojo Lengdonas, dar kiek paskaitinėjęs užrašus, — tai gali būti pati gudriausia iš mano matytų rūšiavimo sistemų“. Jis savo studentus visuomet skatindavo, užuot klaidžiojus po marias datų bei pavadinimų, mokytis suvokti kiekvienos meninės epochos bendruosius bruožus ir motyvus. Vatikano archyvai, atrodo, buvo sugrupuoti remiantis panašia filosofija. *Platūs potėpiai...*

ANGELAI IR DEMONAI

149

— Štai šioje celėje, — pasakė Lengdonas, pajutęs ūmai užplūdusį pasitikėjimą savimi, — yra saugomi dokumentai, susiję su kryžiuočių ordino veikla. Tokia yra šios celės tema. Čia sukaupti visi to laikmečio metraščiai, laiškai, iliustracijos, socialiniai ir politiniai duomenys, šiuolaikiniai analitiniai darbai. Viskas vienoje vietoje... Tam, kad būtų galima nevaikstant iš vienos celės į kitą kuo išsamiau įsigilinti į šią temą. Puikus suskirstymas.

Viktorija suraukė antakius.

— Tačiau juk duomenys gali būti susiję su keletu temų iš karto!

— Būtent todėl čia naudojami papildomi žymekliai. — Lengdonas parodė pro stiklą į spalvingas plastiko korteles, įvairiose vietose kyšančias tarp dokumentų. — Ant šių kortelių nurodyti „antriniai“ dokumentai, esantys kitose, jų pirmines temas reprezentuojančiose, celėse.

— Aišku, — pasakė ji, tikriausiai nebenorėdama gilintis į sistematiką. Viktorija apsidairė po milžinišką erdvę. Tuomet pažvelgė į Lengdoną.

— Na, profesoriau, tai kaip vadinasi tas Galilėjaus veikalas, kurio mes ieškome?

Lengdonas negalėjo susilaikyti nenusišypsojęs. Jis dar pats negalėjo visiškai patikėti, kad stovi šioje salėje. „Jis yra čia, — pagalvojo. — Kažkur Šiose tamsiose celėse jis laukia mūsų“.

— Eikite kartu su manimi, — pasakė Lengdonas. Jis guviai nužingsniavo tarp pirmųjų dviejų stiklo celių, abipus skaitydamas lentynų galuose šviečiančius temų

pavadinimus. — Prisiminate, ką jums pasakojau apie Iliuminatų kelią? Kaip iliuminatai sugalvojo sudėtingą testą naujiems nariams priimti ir nevykėliams iš jų tarpo atsijoti?

— Lobio ieškojimas, — atsakė Viktorija, neatsitraukdama nė per žingsnį.

— Iliuminatai susidūrė su problema. Mieste išdėstę savo ženklus, jie turėjo kažkaip informuoti mokslininkų bendruomenę apie tai, jog egzistuoja slaptasis kelias.

— Logiška, — atsakė Viktorija. — Kitaip niekas nebūtų žinojęs, jog šio kelio reikia ieškoti.

— Taip, ir netgi jei mokslininkai būtų žinoję, kad kelias egzistuoja, jie nebūtų galėję surasti jo pradžios. Roma yra didelė.

Taip. Lengdonas pasuko į naują tarpą tarp celių, akimis narstydamas šviečiančius užrašus ir nesiliaudamas pasakoti.

— Maždaug prieš penkiolika metų keletas Sorbonos universiteto istorikų ir aš atradome keletą iliuminatų laiškų, kuriuose gausu užuominų į *segno*.

— Ženklą. Informaciją apie Kelią ir tai, kur jis prasideda.

— Taip. Ir nuo tada nemažai iliuminatų tyrinėtojų, tarp jų ir aš, esame atradę nuorodų į *segno* ir kituose šaltiniuose. Todėl dabar vyrauja nuomonė, kad buvo sukurta raktas šiam ženklui surasti ir kad Galilėjus, Vatikanui nė neįtariant, sėkmingai Jį išplatino mokslininkų bendruomenėje.

— Kokiu būdu?

150 DAN BROWN

— Vieningos nuomonės nėra, tačiau tikriausiai spausdintinės medžiagos pavidalu. Per daugelį metų Galilėjus išspausdino daug knygų ir informacinių biuletenių.

— Vatikanas neabejotinai turėjo tai užfiksuoti. Skamba pavojingai.

— Taip, tiesa. Tačiau, kad ir kaip buvo, *segno* visgi buvo išplatintas.

— Tačiau niekas jo iki šiol taip ir neaptiko? H

— Ne. Nors ir keista, visose nuorodose į *segno*, ar tai būtų masonų užrašai, ar senoviniai mokslo žurnalai, ar iliuminatų laiškai, jis minimas kaip skaičius.

Lengdonas nusišypsojo.

— Ne, tai skaičius 503.

— Ką jis gali reikšti? H

— Nė vienam iš mūsų to nepavyko išsiaiškinti. Skaičius 503 mane buvo visiškai įklampinęs. Jį paaiškinti bandžiau įvairiausiais būdais — pasitelkdamas numerologiją, Žemėlapių duomenis, koordinates. — Lengdonas vėl pasuko į kitą tarpą ir ėjo toliau, skaitydamas toje celėje esančių lentynų anotacijas. — Per keletą metų man tepavyko pastebėti tik vieną charakteringą dalyką — kad skaičius 503 prasideda skaitmeniu 5... Tai yra vienas iš šventų iliuminatų skaičių. — Lengdonas nutilo.

— Nuojauta man sako, kad jūs neseniai išsiaiškinote šio skaičiaus prasmę, ir būtent todėl mes čia esame.

— Teisingai, — atsakė Lengdonas, mėgaudamasis reta pasididžiavimo savo darbo rezultatais akimirka. — Ar jums teko girdėti apie Galilėjaus knygą *Dialogo*?

— Be abejo. Tarp mokslininkų ši knyga žinoma kaip didžiausia mokslo išdavystė.

Išdavystė nebuvo būtent tas žodis, kurį norėjo pavartoti Lengdonas, tačiau jis žinojo, kad Viktorija turi pagrindo jį pavartoti. Septyniolikto amžiaus ketvirtojo dešimtmečio pradžioje Galilėjus ketino išleisti knygą, patvirtinančią Koperniko heliocentrinį Saulės sistemos modelį. Tačiau Vatikanas uždraudė spausdinti šią knygą ir sutiko ją leisti tik tuo atveju, jei Galilėjus ją papildytų ne mažiau įtakingais Bažnyčios propaguojamo geocentrinio Saulės sistemos modelio įrodymais — modelio, kurį Galilėjus žinojo esant absoliučiai klaidingą. Galilėjus neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik sutikti su Bažnyčios reikalavimais, ir išspausdino knygą, kurioje skiriama po lygiai vietos tiek teisingajam, tiek klaidingajam modeliui pagrįsti.

— Kaip jūs tikriausiai žinote, — pasakė Lengdonas, — nepaisant Galilėjaus kompromiso, *Dialogo* vis vien buvo pripažinta eretiška knyga, ir Vatikanas uždėjo Galilėjui namų areštą.

— Visi geri darbai susiję su kentėjimu. — Tikra tiesa, — nusišypsojo Lengdonas. — Vis dėlto Galilėjus buvo atkaklus.

Nors ir būdamas namų arešte, jis slapta parašė mažiau žinomą darbą, kurį mokslininkai neretai painioja su *Dialogo*. Ši knyga vadinasi *Discorsi*. Viktorija linktelėjo galvą.

— Girdėjau apie ją. „Diskursai apie potvynius“. Lengdonas net stabtelėjo, apstulbęs, kad Viktorija yra girdėjusi apie šį mažai

ANGELAI IR DEMONAI

151

žinomą kūrinį, kuriame kalbama apie planetų judėjimą ir jo poveikį jūros potvyniams.

— Žinokite, — pasakė Viktorija, — jūs kalbatės su itale fizike ir jūrų specialiste, kurios tėvas buvo Galilėjaus gerbėjas.

Lengdonas nusijuokė. Tačiau *Discorsi* taip pat nebuvo ta knyga, kurios jie ieškojo. Lengdonas paaiškino Viktorijai, kad *Discorsi* nebuvo vienintelis Galilėjaus darbas, parašytas namų arešto sąlygomis. Istorikų nuomone, Galilėjus arešte taip pat parašė slaptą brošiūrą *Diagramma*.

— „*Diagramma della Verita*, — pasakė Lengdonas tikslų jos pavadinimą. — „Tiesos diagrama“.

— Niekuomet apie tokią negirdėjau.

— Nesistebiu. *Diagramma* buvo pats slapčiausias Galilėjaus darbas — manoma, kad tai traktatas apie mokslinius faktus, kuriuos jis laikė teisingais, tačiau kuriuos jam buvo draudžiama skleisti. Kaip ir kai kurie ankstesniųjų Galilėjaus rankraščių, *Diagramma* vieno jo draugo buvo slapta išgabenta iš Romos ir išleista Olandijoje. Ši knygelė nepaprastai išpopuliarėjo pagrindiniuose Europos mokslininkų sluoksniuose. Tuomet Vatikanas, suuodęs pavojų, surengė šios knygos deginimo kampaniją.

Viktorija atrodė suintriguota.

— Ir jūs manote, kad šioje knygelėje slypi raktas? *Segno*? Informacija apie Iliuminatų kelią?

— Pavadinimas „Diagrama“ yra tik maskuotė, po kuria Galilėjus paslėpė savo slaptąją informaciją. Dėl to aš esu visiškai tikras. — Lengdonas pasuko į trečią tarpą

tarp celių ir nuėjo toliau, nepaliaujamai tikrindamas užrašus ant lentynų stovų. — Archyvarai jau daugelį metų ieško bent vieno „Diagramos“ egzemplioriaus. Tačiau Vatikano organizuotos knygos deginimo kampanijos ir menkas knygelės atsparumo koeficientas, atrodo, nušlavė ją nuo žemės paviršiaus.

— Atsparumo koeficientas?

— Taip, šis koeficientas išreiškia knygos atsparumą laiko poveikiui. Archyvarai vertina dokumento struktūrinį integralumą balais nuo vieno iki dešimties. *Diagramma* buvo atspausdinta ant viksvuolės popiruso. Tai kaip rūkomasis popierius. Egzistavimo trukmė — ne ilgiau kaip šimtmetis.

— Kodėl ne ant ko nors patvaresnio?

— Toks buvo Galilėjaus įsakymas, skirtas jo pasekėjams apsaugoti. Jei mokslininką būtų sučiupę su šios knygelės egzemplioriumi, jam tereikėjo paprasčiausiai išmesti jį į vandenį, ir knygelė būtų ištirpusi. Šis papirusas puikiai tinka, jei reikia atskratyti įrodymų, tačiau sykiu yra tikras galvos skausmas archyvarams. Manoma, kad lik *viena* „Diagramos“ kopija peržengė aštuoniolikto ir devyniolikto amžiaus ribą.

— Viena? — Viktorija akimirkliai sustingo lyg stabo ištikta ir apsidairė po salę. — Ir ji yra čia?

— Konfiskuota Nyderlanduose netrukus po Galilėjaus mirties. Aš daugelį metų čionai siunčiau peticijas norėdamas susirasti būtent šią brošiūrą. Nuo pat tos akimirkos, kai supratau, kas joje turi būti parašyta.

152

DAN BROWN

Tarytum perskaičiusi Lengdono minds, Viktorija prisigretino prie jo ir, eidama šalia, ėmė skaityti informaciją ant jos pusėje esančios celės lentynų stovų, padvigubindama jų darbo spartą.

— Ačiū, — pasakė jis. — Ieškokite užrašų, turinčių ką nors bendra su Galilėjumi, mokslu, mokslininkais. Kai pamatysite, iškart suprasite.

— Gerai, tačiau *jūs* man dar nepasakėte, kaip nustatėte, jog „Diagramoje“ yra pateiktas Iliuminacijos kelio paieškos raktas. Tai turi kažką bendra su skaičiumi 503, kurį pastebėdavote iliuminatų laiškuose?

— Taip, — nusišypsojo Lengdonas. — Man prireikė šiek tiek laiko, tačiau galiausiai nustačiau, kad skaičius 503 yra paprasčiausias kodas — akivaizdi nuoroda į „Diagramą“.

Akimirksniui Lengdonas vėl sugrįžo į tą netikėto atradimo akimirklą: rugpjūčio šešioliktoji. Dveji metai atgal. Vyko jo kolegų sūnaus vestuvės. Dalis svečių, ir jis tarp jų, laukė ant ežero kranto, o vestuvių svita barža atplaukė iš anapus ežero. Laive grojo dūdmaišių orkestras; barža buvo papuošta gėlėmis ir vainikais. Ant jos korpuso ryškiais romėniškais skaičiais buvo užrašytas numeris — DCII.

Nustebintas šio žymėjimo, Lengdonas paklausė jaunosios tėvą:

— Ką reiškia tas 602?

— 602?

J Lengdonas parodė pirštu į baržos šoną.

— DCII yra romėniškas skaičius, atitinkantis 602. Vyriškis nusišypsojo.

— Tai nėra romėniškas numeris. Tai baržos pavadinimas.
 — DCII?
 — Taip, — linktelėjo galvą žmogus. — *Dikas ir Koni II*.
 Lengdonas pasijuto kvailai. Dikas ir Koni buvo jaunavedžių vardai. Barža, žinoma, taip buvo pavadinta jų garbei.
 — O kas atsitiko DCI?
 — Ji vakar nuskendo per ceremonijos repeticiją, — atsiduso pašnekovas.
 — Nemalonus atvejis, — pasakė Lengdonas. Jis vėl pažvelgė į baržos bortą. — DCII, — sumurmėjo sau panosėje. — Visai kaip miniatiūrinis QEII⁵.
 Po akimirkos jo sąmonėje nušvito atradimas. Lengdonas vėl atsisuko į Viktoriją.
 — 503, — pasakė jis, — kaip minėjau, yra kodas. Tai iliuminatų gudrybė — po šiuo skaičiumi jie paslėpė tai, kas faktiškai yra romėniškas skaičius. Skaičius 503 romėniškais skaitmenimis yra...
 — DIII. Lengdonas dirstelėjo į ją.
 — Greitai susigaudėte, nieko neprikiši. Tik nesakykite man, kad esate iliuminatė.
 ANGELAI IR DEMONAI
 153
 Viktorija nusišypsojo.
 — Aš naudoju romėniškus skaičius žymėdama vandenyno nuosėdų sluoksnius.
 „Be abejo, — pagalvojo Lengdonas. — Ji visur kitokia nei visi“. Viktorija pažvelgė į jį.
 — Tai kokia DIII prasmė?
 — DI, DII ir DIII yra labai seni trumpiniai. Anų laikų mokslininkai juos naudavo siekdami atskirti tris Galilėjaus dokumentus, kurie neretai būdavo painiojami tarpusavyje.
 — *Dialogo... Discorsi... Diagramma*, — vienu atsikvėpimu išpyškino Viktorija.
 — D vienas. D du. D trys. Visi trys dokumentai mokslinio turinio. Visi kontroversiški. 503 yra DIII. *Digramma*. Trečioji jo knyga.
 Viktorija neatrodė atsikračiusi visų neaiškumų.
 — Tačiau vienas dalykas man vis viena neaiškus. Jei šis *segno*, šis raktas, šis skelbimas apie Iliuminacijos kelią iš tiesų buvo Galilėjaus „Diagramoje“, kaip Vatikanas to nepastebėjo, kai perėmė brošiūros kopijas?
 — Galėjo paprasčiausiai neatkreipti dėmesio. Pamenate iliuminatų ženklus? Jų sugebėjimą paslėpti daiktus visiems matomoje vietoje? Disimiliaciją? *Segno* tikriausiai buvo paslėptas panašiu būdu — visiems matomoje vietoje. Todėl jis išliko nematomas tiems, kurie jo neieškojo. Taip pat tiems, kurie jo *nesuprato*.
 — Ir kas iš to?
 — Tas, kad Galilėjus jį gerai užmaskavo. Pagal istorinius dokumentus, *segno* buvo apibūdintas kalba, kurią iliuminatai vadino *lingua pura*.
 — Grynoji kalba?

⁵ Laivas „Queen Elisabeth II“. Vert.

— Taip.

— Matematika?

— Aš taip spėju. Tai atrodo ganėtinai akivaizdu. Galilėjus juk visgi buvo mokslininkas ir rašė *mokslininkams*. Pateikti raktą matematikos kalba buvo labai logiškas ir suprantamas sprendimas. Brošiūra vadinama „Diagrama“, tad kodo dalis gali būti ir matematinės diagramos.

Viktorija nė kiek neapsidžiaugė.

— Kažin ar galima įsivaizduoti, kad Galilėjus sukūrė matematinį kodą, kuris liko dvasininkų nepastebėtas.

— Atrodo, jūsų neįtikinau, — pasakė Lengdonas, tęsdamas kelionę tarp celių.

— Ne. Iš esmės todėl, kad ir *jūs* nesate įsitikinęs. Jei buvote toks tikras dėl DIII, kodėl savo išvadų nepaskelbėte? Juk tuomet kas nors, *turintis* galimybę prieiti prie Vatikano archyvų, galėjo čia jau seniai atvykti ir pamėginti surasti bei patikrinti „Diagramą“.

— Aš *nenorėjau* skelbti savo išvadų, — atsakė Lengdonas. — Aš sunkiai dirbau, kol suradau šią informaciją, ir... — jis sutrikęs užsikirto.

154

DAN BROWN

— Jūs troškote *garbės*.

Lengdonas pajuto, kad raustelėjo.

— Tam tikra prasme. Tai yra tik...

— Nebūkite toks sutrikęs. Juk kalbatės su mokslininke. Yra tokia sentencija — „paskelbk arba mirk“⁶. Mūsų institute, CERN, mes vartojame pakeistą Žios sentencijos variantą — „įrodyk arba prisipažink klydęs“⁷.

— Tai buvo ne vien noras būti pirmam. Aš buvau susirūpinęs štai kuomet: jei žmonės sužinos apie „Diagramoje“ užkoduotą informaciją, ji gali dingti.

— Dėl Vatikane dirbančių „blogiečių“?

— Kaip žmonės gal jie ir ne blogiečiai, tačiau Bažnyčia visada nepakankamai įvertindavo iliuminatų keliamą grėsmę. Dvidešimto amžiaus pradžioje Vatikanas nuėjo tiek toli, kad ėmė teigti, esą iliuminatų brolija apskritai buvo tik įaudrintos vaizduotės padarinys. Dvasininkija jautė, ir, ko gero, pagrįstai, kad eiliniams krikščionims visai nebūtina žinoti, jog egzistavo slapta ir labai galingas antikrikščioniškas judėjimas, apraizgęs jų bankus, politines institucijas ir universitetus. — „Esamasis laikas, Robertai, — mintyse pataisė jis save. — *EGZISTUOJA slapta ir labai galingas antikrikščioniškas judėjimas, apraizgęs jų bankus, politines institucijas ir universitetus*“.

— Tad jūs manote, kad Vatikanas stengėsi paslėpti bet kokią informaciją, patvirtinančią iliuminatų keliamą grėsmę?

— Labai galimas daiktas. Bet kokia grėsmė, tikra ar įsivaizduojama, menkina tikėjimą Bažnyčios galia.

⁶ Publish or perish *angl.* — žodžių žaismas. *Vert.*

⁷ Substantiate or suffocate *angl.* — žodžių žaismas. *Vert.*

— Dar vienas klausimas. — Viktorija staiga sustojo ir pažvelgė į jį taip, tarytum jis būtų ateivis iš kitos planetos. — Ar jūs esate *rimtai* nusiteikęs?

Lengdonas taip pat sustojo.

— Ką jūs norite pasakyti?

— Aš noriu pasakyti — ar tai, ką dabar darome, iš tiesų yra jūsų plano situacijai gelbėti dalis?

Lengdonas nebūtų galėjęs pasakyti, ar jos akyse mato užuojautą, ar paprasčiausią baimę.

— Jūs turite omenyje „Diagramos“ paieškas? — paklausė jis.

— Ne, aš turiu omenyje „Diagramos“ paieškas, keturių šimtmečių senumo *seg-no* suradimą, kažkokio matematinio kodo dešifravimą bei nuėjimą iki galo senoviniu keliu, kurį sugebėdavo aptikti tik patys talentingiausi mokslininkai. Ir visa tai per artimiausias keturias valandas.

Lengdonas suraukė antakius.

— Aš mielai išklausysiu kitus jūsų pasiūlymus.

ANGELAI IR DEMONAI

155

50

Robertas Lengdonas stovėjo šalia devintosios archyvo celės ir skaitė etiketes ant lentynų stovų.

BREIHĖ... KLAVIJUS... KOPERNIKAS... KEPLERIS... NIUTONAS...

Dar kartą perskaitęs mokslininkų vardus, jis staiga pajuto nerimą. „Štai mokslininkai... Tačiau kur Galilėjus?“

Jis prisuko į Viktoriją, kuri tikrino šalimais esančios celės turinį.

— Aš suradau reikiamą temą, tačiau Galilėjaus čia nėra.

— Taip, jo ten nėra, — pasakė ji suraukusi kaktą ir parodydama ranka į savo tikrinamą celę. — Jis yra čia. Tačiau tikiuosi, kad jūs nepamiršote savo akinių, nes *visa* ši celė yra skirta jam.

Lengdonas bemat priėjo prie jos. Viktorija buvo teisi. Etiketės ant kiekvieno dešimtosios celės lentynų stovo bylojo vieną ir tą patį:

IL PROCESSO GALILEANO

Lengdonas švilptelėjo, nūnai supratęs, kodėl Galilėjui buvo paskirta visa celė.

— Galilėjaus byla, — susižavėjęs ištarė jis, žvelgdamas per stiklą į tamsius lentynų stovų kontūrus. — Ilgiausias ir brangiausiai kainavęs teisminis bylinėjimasis Vatikano istorijoje. Keturiolika metų ir šeši šimtai milijonų lirų. Visa tai čia.

— Teko skaityti keletą juridinių dokumentų...

— Matyt, teisininkai per šimtmečius menkai evoliucionavo.

— Kaip ir rykliai.

Lengdonas žengė prie didelio geltono mygtuko stiklinėje celės sienoje. Jį paspaudus celės palubėje išsižiebė daugybė šviestuvų. Šviesa buvo sodriai raudona, ir saugyklos celė akimirksniu pavirto švytinčiu tamsiai raudonu stiklo kubu su viduje šmėkluojančių knygų lentynų labirintu.

— O Dieve, — sušnibždėjo nusigandusi Viktorija. — Ar mes čia deginsimės, ar dirbsime?

— Pergamentas ir velenas nuo ryškios šviesos išblunka, todėl saugyklų apšvietimo spalva visuomet yra tamsi.

— Tokioje aplinkoje bematant galima išprotėti.

„Arba dar blogiau“, — pagalvojo Lengdonas, eidamas vienintelio įėjimo į celę link.

— Noriu įspėti, — pasakė jis Viktorijai. — Deguonis yra oksidatorius, todėl šių hermetiškų stiklo kabinų viduje jo yra labai mažai. Jose — dalims vakuumas. Iš pradžių mums gali stigti oro.

— Jei šį trūkumą ištveria senyvi kardinolai, ištversime ir mes!

Į celę buvo patenkama pro elektronines besisukančias duris. Lengdonas pastebėjo charakteringą keturių įėjimo mygtukų išsidėstymą ant durų veleno — po vieną

156

DAN BROWN

mygtuką kiekvienam ketvirčiui. Paspaudus mygtuką, motorizuotos durys pasisuka 90° kampu ir vėl sustoja — standartinė procedūra, sauganti vidinės atmosferos pastovumą.

— Kai įeisiu aš, — pasakė Lengdonas, — paspauskite mygtuką ir taip pat įeikite. Patalpos viduje santykinis oro drėgnumas tesiekia tik aštuonis procentus, tad nenustebkite, jei išdžiūs burna.

Lengdonas įžengė į pirmąją durų sekciją ir paspaudė mygtuką. Durys garsiai suūžė ir ėmė judėti ratu. Slinkdamas į priekį, Lengdonas susikaupė ir pasiruošė fiziniam šokui, kuris visuomet ištinka pirmąsias keletą sekundžių, atsidūrus hermetiškoje pusiau vakuumizuotoje patalpoje. Įžengti į tokio tipo archyvą yra kažkas panašaus kaip akimirksniu atsidurti batiskafė, esančiame dvidešimties tūkstančių pėdų gylyje. Šiam epizodui gana būdingas pykinimas ir galvos svaigimas. „Pažvairuok, susilenk“, — prisiminė jis archyvarų mantrą. Lengdonas pajuto, kaip trakstelėjo jo ausų būgneliai. Pasigirdo oro švilpesys, ir jį įleidusios durys vėl sustojo „sandarioje“ padėtyje. Jis buvo viduje.

Oras celėje buvo dar retesnis nei Lengdonas tikėjosi. Vatikanas, atrodo, į savo archyvų apsaugą žiūrėjo kur kas rimčiau nei dauguma kitų įstaigų. Lengdonas stengėsi kovoti su kosulio refleksu ir atpalaidavo krūtinės raumenis, kad greičiau išsiplėstų plaučių kapiliarai. Nemalonūs pojūčiai greitai praėjo. „Galėčiau būti delfinu“, — išdidžiai pagalvojo jis, patenkintas, kad vieną dieną iš tikrųjų pravertė jo kasdieniniai maratonai — penkiasdešimt kartų pirmyn atgal baseino takeliu. Kai kvėpavimas normalizavosi, jis apsižvalgė po celę. Nepaisant skaidrių stiklinių jos sienų, jis jautė pažįstamą lengvą klaustrofobiją. „Aš esu dėžėje, — lindo į galvą mintis. — Kraujo raudonumo dėžėje“.

Už jo nugaros vėl pasigirdo besisukančių durų ūžimas. Lengdonas atsisuko ir išvydo įeinančią Viktoriją. Vos tik ji atsідūrė viduje, jos akys ėmė ašaroti, o gerkle sugniaužė spazmai.

— Luktelkite minutėlę, — paprašė Lengdonas. — Jei ims svaigti galva, susilenkite dvilinka.

— Aš... jaučiuosi... — dusdama Šnabždėjo Viktorija, — kaip nerdama su akvalangu... užsidėjusi... netinkamo mišinio... balioną...

Lengdonas laukė, kol ji aklimatizuosis. Jis neabejojo, kad greitai Viktorija jausis normaliai. Viktorija Vetra akivaizdžiai buvo puikios fizinės formos — nieko bendra su kretančia šimtamete Redklifo universiteto auklėtine, kurią Lengdonas sykį turėjo garbės palydėti pro hermetiškas duris į vieną tokią celą Vidnerio bibliotekos saugykloje. Šis jos vizitas baigėsi tuo, kad tai senutei, kuri vos neužspringo savo dirbtiniais dantimis, Lengdonas turėjo daryti dirbtinį kvėpavimą burna į burną.

— Jau geriau? — paklausė jis.

Viktorija linktelėjo galvą.

— Aš skraidžiau jūsų prakeiktuojų kosminių lėktuvų, tad jaučiausi jums skolingas.

Ji nusišypsojo.

— Visiškai teisingai.

ANGELAI IR DEMONAI

157

Lengdonas įkišo ranką į šalia durų esančią dėžutę ir ištraukė keletą baltų medvilninių pirštinių.

— Etiketą? — paklausė Viktorija.

— Ant pirštų esanti rūgštis yra kenksminga, todėl pirštais dokumentų čiupinėti negalima. Turite užsimauti.

Viktorija padarė, ko paprašyta.

— Kiek laiko mes dar turime?

Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį su peliuku Mikiu.

— Dabar truputis po septynių.

— Šį daiktą mes turime surasti per valandą.

— Faktiškai, — pasakė Lengdonas, — tiek laiko mes neturime. — Jis parodė į stiklo lubose esančią kiaurymę su įmontuotu filtru ir vamzdžiu. — Įprastinėmis sąlygomis, jei kas nors yra celėje, prižiūrėtojas įjungia deguonies tiekimo sistemą. Tačiau šiandien to nebus. Po dvidešimties minučių mes abu gaudysime orą.

Viktorija pastebimai išblyško — tai buvo matyti net raudonoje celės lempų šviesoje.

Lengdonas nusišypsojo ir patrynė pirštinėtas rankas.

— Įrodyti arba prisipažinti klydus, ponija Vetra. Peliukas Mikis tiksi...

Pokalbiui pasibaigus, BBC reporteris Giunteris Glikas dar gal dešimt sekundžių žvelgė į mobilųjį telefoną.

Činita Makri varstė jį žvilgsniu nuo galinės autofurgono sėdynės.

— Kas atsitiko? Kas skambino?

Glikas pasisuko į ją, atrodydamas kaip vaikas, pagaliau gavęs kalėdinę dovaną, kuri, jis bijojo, yra skirta ne jam, o kažkam kitam.

— Ką tik gavau pranešimą. Vatikane kažkas vyksta.

— Tai vadinama konklava, — atrėžė Činita. — Tikrai svarbus pranešimas.

— Ne, kažkas daugiau. Kažkas nepaprasto.

Jis svarstė, ar istorija, kurią skambintojas jam ką tik papasakojo, gali būti tikra. Savo gėdai Glikas turėjo pripažinti, kad meldžiasi, jog tai būtų tiesa.

— Kaip reaguosi, jei aš tau pasakysiu, jog keturi kardinolai yra pagrobti ir ši vakarą bus nužudyti skirtingose Romos bažnyčiose?

— Aš atsakysiu, kad iš tavęs pasišaipė kažkoks mūsų darbuotojas, turintis abejotiną humoro jausmą.

— O jei aš tau pasakysiu, jog mums netrukus bus pranešta tiksli pirmosios žmogžudystės vieta?

— Aš noriu žinoti, su koku velniu tu ką tik kalbėjai.

— Jis neprisistatė.

158

DAN BROWN

— Tikriausiai todėl, kad iš baimės prišikęs kelnes?

Glikas jau buvo pripratęs prie Makri cinizmo, tačiau ji buvo pamiršusi tai, kad apsišaukėliai ir visokiausi lunatikai beveik dešimtmetį, Glikui dirbant laikraštyje „British Tattler“, buvo jo „duona“. Ir Glikas neabejojo, kad žmogus, su kuriuo jis ką tik kalbėjosi, tikrai nebuvo vienas iš jų. Skambinusiojo žodžiai buvo blaivūs ir šalti kaip ledas. Geležinė logika. „Aš jums paskambinsiu prieš pat aštuonias, — pasakė balsas, — ir pranešiu, kur bus įvykdyta pirmoji egzekucija. Vaizdai, kuriuos nufilmuosite, padarys jus įžymybę“. Kai Glikas pasiteiravo, kodėl skambintojas nori paviešinti šią informaciją, išgirdo tokį pat ledinį atsakymą, koks buvo ir jo arabiškas akcentas. „Žiniasklaida yra dešinioji anarchijos ranka“.

— Jis man pasakė dar kai ką, — tarė Glikas.

— Ką? Kad Elvis Preslis ką tik išrinktas popiežiumi?

— Paskambink į BBC duomenų bazę, gerai? — Gliko kraujyje sparčiai kaupėsi adrenalinas. — Aš noriu pamatyti, kokias dar istorijas mes esame parengę apie tuos vaikus.

— Kokius vaikus?

— Būk gera.

Makri atsiduso ir prisitraukė ryšio su BBC duomenų baze stotelę.

— Tai truks porą minučių.

Gliko mintys kunkuliuote kunkuliavo.
 — Skambintojas labai norėjo sužinoti, ar aš turiu kino operatorių.
 — Videograferį.
 — Ir ar mes galėtume egzekuciją transliuoti tiesiogiai.
 — Vienas kabelis penki trys septyni megahercai. Apie ką? — Iš stotelės pasigirdo pyptelėjimas. — Na, štai, mes esame prisijungę prie tos duomenų bazės. Ką nori surasti?
 Glikas pasakė jai reikšminį žodį. Makri išispoksojo į jį.
 — Aš velniškai norėčiau tikėti, kad tu juokauji.

52

Vidinė dešimtosios celės sisteminė struktūra nebuvo tokia intuityvi kaip Lengdonas tikėjosi. „Diagramos“ rankraščio tarp kitų panašių Galilėjaus darbų nebuvo. Negalėdami patekti į kompiuterizuotą duomenų bazę, Lengdonas ir Viktorija pasijuto pakliuvę į keblią padėtį.

— Jūs tikrai žinote, kad „Diagrama“ turi būti čia? — paklausė Viktorija.

— Neabejoju. Ji yra paminėta ir *Ufficio della Propaganda delle Fede...* — Puiku. Jei tik esate įsitikinęs. — Ji skubiai nudrožė į kairę, o jis nuėjo į dešinę.

ANGELAI IR DEMONAI

159

Lengdonas pradėjo rankinę paiešką. Jam prireikė didžiulių pastangų ir savitvardos, kad susivaldytų neėmęs vartyti visų iš eilės per jo rankas keliaujančių istorinių vertybių. Kolekcija buvo pritrenkianti. „Prabuotojas“... „Žvaigždėtasis pranašas“... „Saulės dėmių laiškai“... „Laiškas Didžiajai kunigaikštieniui Kristinai“... „Apologia pro Galileo“... Ir taip be galo.

Tačiau kaip tik Viktorija jau netoli celės galinės sienos pagaliau aptiko ieškotąjį aukso grynuolį. Staiga pasigirdo jos gerklinis šūksnis:

— *Diagramma della Verita!*

Lengdonas smarkiai plakančia širdimi nuskubėjo prie jos.

— Kur?

Viktorija parodė, ir Lengdonas bemat suprato, kodėl jos nebuvo prie kitų Galilėjaus darbų. Rankraštis buvo ne lentynose, o foliantų skrynioje. Foliantų skryniose buvo įprasta saugoti dokumentus nesurištais lapais. Etiketė ant konteinerio fasado nepaliko jokių abejonių dėl jo turinio.

DIAGRAMMA DELLA VERITA.

Galileo Galilei, 1639

Lengdonas smarkiai plakančia širdimi parpuolė ant kelių. „Diagramma“. Nušvitęs jis pažvelgė į Viktoriją.

— Puikus darbas. Padėkite man ištraukti šią dėžę.

Viktorija atsiklaupė šalia jo, ir jiedu ėmė tempti dėžę iš po lentynos. Metalinis padėklas, ant kurio buvo padėta skrynia, drauge su ja riedėjo ant ratukų. Netrukus pasirodė konteinerio viršus.

— Neužrakinta? — nustebusi paklausė Viktorija, žiūrėdama į paprastą skląstį.

— Niekuomet. Dokumentus kartais reikia skubiai evakuoti. Potvyniai, gaisrai.

— Atidarykite ją.

Lengdono nereikėjo raginti du kartus. Tiesiai prieš jį buvo jo viso mokslinio gyvenimo svajonė, o deguonies kiekis patalpoje sparčiai mažėjo. Krapštinėtis jis nesirengė. Todėl nedelsdamas atstūmė skląstį ir pakėlė dangtį. Viduje, ant plokščio dėžės dugno, gulėjo juodas kiltinio audinio maišelis. Norint ilgai išsaugoti maišelyje laikomą dokumentą, būtina, kad jo audinys būtų pralaidus orui. Paėmęs maišelį abiem rankomis ir laikydamas jį horizontaliai, Lengdonas iškėlė jį iš dėžės.

— Aš tikėjauši išvysti beveik brangenybių skrynelę, — pasakė Viktorija. — O šis maišelis labiau primena pagalvės užvalkalą.

— Eime, — pasakė Lengdonas. Laikydamas maišelį priešais save kaip šventą auką, Lengdonas nuėjo į celės vidurį, kuriame stovėjo stalas stiklo viršumi, skirtas dokumentų tyrinėjimui. Nors centrinė vieta buvo pasirinkta siekiant minimizuoti judėjimą celės viduje, ji turėjo ir daugiau privalumų. Tyrinėtojams buvo parankus ir Privatumas, kurį garantavo stalą supantys lentynų stovai. Žymiausiose pasaulio do-

160

DAN BROWN

kumentų saugyklose buvo daromi mokslinę karjerą galintys nulemti atradimai, todėl dauguma mokslininkų anaip tol netrokšdavo, kad jiems dirbant per stiklą dirščiotų pro šalį vaikstantys potencialūs varžovai.

Lengdonas padėjo maišelį ant stalo ir atsagstė. Viktorija stovėjo šalia. Pažarstęs ant padėklo sudėtus archyvarų įrankius, Lengdonas surado veltiniu pamuštas žnyples, archyvarų vadinamas „pirštų lėkštėmis“. Tai buvo didelis pincetas su apskritais plokščiais antgaliais. Lengdono susijaudinimas su kiekviena akimirka vis augo; užvis labiau jis bijojo dabar atsibusti savo namuose šalia Kembridžo universiteto su dar neįvertintų studentų darbų šūsnimi. Giliai įkvėpęs, jis praskleidė maišelį ir drebančiais pirštais įkišo žnyples į vidų.

— Atsipalaiduokite, — patarė Viktorija. — Čia juk popierius, ne plutonis. Lengdonas švelniai, bijodamas stipriau suspausti, žnyplėmis apčiuopė viduje esančią lapų šūsnį. Tuomet užuot traukęs laukan, vos vos prilaikydamas žnyplėmis, numovė nuo popierių maišelį. Tai archyvarams įprasta procedūra, leidžianti minimizuoti potencialią žalą dokumentui. Normaliai Lengdonas pradėjo kvėpuoti tik numovęs maišelį ir įjungęs po stikliniu stalo viršumi įtaisytą blausią dokumentų tyrimui skirtą spingsulę.

Viktorija nūnai atrodė kaip vaiduoklis, pamėkliškai apšviesta blausios pro stalo stiklą besiskverbiantčios lempelės šviesos.

— Lapeliai mažo formato, — pasakė ji pagarbiu balsu.

Lengdonas linktelėjo galvą. Pusiau sulenktų lapelių krūva atrodė lyg išardytas nedidelis romanas minkštais viršeliais. Lengdonas pastebėjo, kad viršutinis lakštas

plunksnakočiu dekoratyviai apipavidalintas, ant jo neabejotinai paties Galilėjaus ranka buvo išvedžiotas pavadinimas, data ir autoriaus vardas.

Tą akimirką Lengdonas pamiršo klaustrofobijos sindromą, pamiršo nuovargį, pamiršo dramatišką situaciją, kuri jį čionai atnešė. Jis žiūrėjo į radinį užmiršęs viską pasaulyje. Tiesioginiai susidūrimai su istorija Lengdonui visuomet keldavo šiurpinančią pagarbą... tarytum iš arti žvelgtų į paveikslo „Mona Liza“ potėpius.

Išblukęs gelsvas papirusas... Lengdonui neliko jokių abejonių dėl dokumento amžiaus ir autentiškumo. Nekalbant apie neišvengiamą išblukimą, dokumentas buvo puikios būklės. „Šioks toks pigmento pablukimas. Nežymus papiruso pluošto susilpnėjimas ir lapų sulipimas. Tačiau apskritai... pasiutusiai gerai išsilaikęs“, — analizavo jis dokumento būklę. Perštinčiomis nuo sausumo akimis tyrinėjo dekoratyvius ant viršelio ranka išvedžiotas linijas. Viktorija stovėjo šalia ir tylėjo.

— Būkite gera, paduokite man mentelę, — paprašė Lengdonas, mostelėdamas ranka link padėklo, ant kurio buvo prikrauta iš nerūdijančio plieno pagamintų archyvarų įrankių. Ji padavė Lengdonui, ko prašyta. Lengdonas paėmė mentelę. Pavartęs įsitikino, kad tai gerai padarytas įnagis. Jis pirštais perbraukė veidą, pašalindamas nuo jo bet kokią elektrostatinę krūvį, o tuomet be galo rūpestingai pakišo mentelę po viršeliu. Kilstelėjęs mentelę atvertė viršelį.

ANGELAI IR DEMONAI

161

Pirmasis puslapis buvo prirašytas ranka, smulkiu, stilizuotu ir todėl sunkiai skaitomu braižu. Lengdonas išsyk pastebėjo, kad šiame puslapyje nėra jokių diagramų ar skaičių. Tai buvo apmąstymai.

— Heliocentriškumas, — pasakė Viktorija, išversdama pirmojo puslapio antraštę. Ji akimis perbėgo tekstą. — Atrodo, kad čia Galilėjus galutinai išsižada geocentrinės Visatos sampratos. Tačiau kalba senovinė, todėl dėl vertimo tikslumo garantuoti negaliu.

— Pamirškite, — pasakė Lengdonas. — Mes ieškome matematikos. Grynios ir universalios kalbos. — Pasitelkęs mentelę, jis atvertė dar vieną puslapį. Kitas esė. Jokių formulių ar diagramų. Lengdono plaštakos pirštinėse ėmė prakaituoti.

— Planetų judėjimas, — Viktorija išvertė pavadinimą.

Lengdonas suraukė antakius. Bet kurią kitą dieną jis su didžiausiu įkarščiu būtų kibęs visa tai skaityti ir būtų priblokštas to, ką perskaitytų: neįtikėtina — šiuolaikinis NASA planetų orbitų modelis, sukurtas pasitelkus galingiausius teleskopus, pasirodo, yra beveik identiškas Galilėjaus apskaičiavimams.

— Jokios matematikos, — pasakė Viktorija. — Čia kalbama apie atgaleigį judėjimą ir kažkieno elipsines orbitas.

Elipsinės orbitos. Lengdonas prisiminė, kad dideli Galilėjaus nemalonumai ir jo teisminiai persekiojimai prasidėjo tuomet, kai planetų judėjimą jis įvardijo kaip *elipsišką*. Vatikanas tuo tarpu garbino *apskritimo* tobulybę ir teigė, kad visi dangiški judesiai tegali būti apskritimiški. Tačiau Galilėjaus iliuminatai tobulybę išvelgė ir elipsėje, žavėdamiesi jos dviejų židinių matematiniu dualumu. Iliuminatų elipsė gerai žinoma ir šiandien bei kaip simbolis vaizduojama ant įvairių šiuolaikinių masonų

atributų — braižymo lentų, kėdžių pakuojų ir t.t.

— Atverskite kitą puslapį, — pasakė Viktorija. Lengdonas atvertė.

— Mėnulio fazės ir su jomis susiję potvynių bei atoslūgių ciklai, — pasakė ji — Jokių skaičių. Jokių diagramų.

Lengdonas atvertė dar vieną puslapį. Nieko. Taip po vieną jie įveikė kokią tuziną puslapių. Nieko. Nieko. Nieko.

— Iki šiol aš maniau, kad tas žmogus buvo matematikas, — pasakė Viktorija. — O čia vien tik tekstas.

Lengdonas jautė, kaip kas minutę skystėja jo įkvepiamas oras. Skystėjo ir jo viltys. Puslapių krūva nyko.

— Nieko konkrečiau, — pasakė Viktorija. — Jokios matematikos. Kelios datos, kelios schematinės iliustracijos, tačiau nieko tokio, ką būtų galima įtarti esant raktu ar kokiomis nors užuominomis.

Lengdonas atvertė paskutinį lapą ir sunkiai atsiduso. Ir jame buvo esė.

— kažko čia trūksta, — suraukdamą antakius pasakė Viktorija. Lengdonas linktelėjo galvą.

— *Merda*, kaip mes sakome Romoje.

162

DAN BROWN

„Tikras šūdas“, — pagalvojo Lengdonas. Išvydęs savo deformuotą atspindį stiklo sienoje, jis prisiminė, kaip ankstų rytą panašiai žiūrėjo į savo atspindį savo kambario stoglangyje. „Senstantis vaiduoklis“, — vėl pagalvojo jis.

— Čia turi kažkas būti, — pasakė jis, pats save nustebindamas desperacijos kupinu balsu. — *Segno* yra kažkur čia. Aš tai žinau!

— Galbūt jūs suklydote dėl DIII? Lengdonas nustebęs pažvelgė į ją.

— Na, gerai, — sutiko ji. — DIII yra labai patraukli asociacija. Tačiau gal raktas nėra matematinis?

— *Lingua pura*. Kas daugiau tai galėtų būti?

— Menas?

— Tačiau knygelėje nėra diagramų ar paveikslėlių.

— Visa, ką žinau, yra tai, kad *lingua pura* reiškia kitą kalbą nei italų. Matematika tėra tik loginė prielaida.

— Sutinku. Lengdonas nenorėjo taip staiga pripažinti savo pralaimėjimo.

— Skaičiai tikriausiai parašyti tekstu. Matematika pateikta žodžiais, o ne lygtimis.

— Visiems puslapiams perskaityti prireiks šiek tiek laiko.

— Laikas kaip tik ir yra tai, ko mes neturime. Privalome pasidalyti darbą. — Lengdonas apvertė lapų krūvą, kad pirmasis būtų viršuje. — Man pakaks italų kalbos žinių, kad pastebėčiau skaičių pavadinimus. — Pasinaudodamas mentele, jis perskyrė rankraštį kaip kortų kaladę ir pirmąjį pustuzinį lapą padėjo priešais Viktoriją. — Raktas turi būti kažkur čia, šioje knygelėje. Aš tuo esu įsitikinęs.

Viktorija paėmė ir ranka atvertė pirmąjį lapą.

— Mentele! — sušuko Lengdonas, stverdamas jai nuo padėklo dar vieną įrankį.

— Naudokitės mentele.

— Aš esu apsimovusi pirštines, — suniurnėjo ji. — Kokią žalą galiu padaryti? ■

— Vis dėlto naudokitės mentele. Viktorija paėmė mentelę.

— Ar jūs jaučiate tą patį, ką jaučiu aš?

— Įtampą?

— Ne. Man trūksta oro. Lengdonas iš tiesų vis labiau jautė deguonies trūkumą. Deguonies kiekis ore

mažėjo sparčiau nei jis įsivaizdavo. Žinojo, kad jiedu privalo skubėti. Archyvų užmenami galvosūkliai jam buvo ne naujiena, tačiau dažniausiai jiems išspręsti turėdavo kur kas daugiau nei keletą minučių. Nesakydamas daugiau nė žodžio, Lengdonas palenkė galvą ir įsigilino į pirmąjį savo krūvos lapą. *Pasirodyk, velniai tave griebtu!*

ANGELAI IR DEMONAI

163

53

Kažkurioje Romos vietoje tamsi figūra nusėlino žemyn akmenimis grįstu šlaitu ir įėjo į požeminį tunelį. Senovinis tunelis buvo apšviestas tik deglais, nuo kurių liepsnos oras jame buvo tvankus ir troškus. Iš priešakio atsklido kupini nerimo pagyvenusių žmonių balsai, aidais atsikartojantys ankštose olos erdvėse.

Pasukęs už kampo rado juos lygiai taip, kaip paliko: keturi senyvi vyriškiai, išsigandę, akmeniniame kambaryje pririšti prie surūdijusių metalinių stulpų.

— *Qui êtes-vous?* — vienas iš jų paklausė prancūziškai. — Ko jums reikia iš mūsų?

— *Hilfe!* — reikalavo kitas vokiškai. — Paleiskite mus!

— Ar jūs suvokiate, kas mes esame? — paklausė trečiasis angliškai su ispanišku akcentu.

— Tylos, — nutraukė juos šiurkštus balsas, nepripažįstantis jokių kompromisų. Ketvirtasis kalbino, italas, ramus ir mažus, žvelgė į juodą jų pagrobėjo akių

tuštumą ir galėjo prisiekti, kad mato patį šėtoną. „Dieve, gelbėk mus“, — tylėdamas meldė jis.

Žudikas pažvelgė į savo laikrodį ir vėl atsisuko į įkalintuosius.

— Taigi, — pasakė jis, — kuris bus pirmasis?

54

Robertas Lengdonas sėdėjo dešimtosios archyvo celės viduryje ir murmeldamas itališkus skaičių pavadinimus, žvilgsniu skaitė prieš akis bėgantį kaligrafinį tekstą.

— *Mille... centi... uno, duo, tre... cinquanta. Man reikia skaitinės informacijos! Každą susijusio su skaičiais, po velnių!*

Jis mentele atvertė naują puslapį. Bandydamas pakišti mentelę po kitu lapu,

jautė, kad rankos jo nebenori klausyti; įrankis niekaip negalėjo nurimti, vis judėjo, šokčiojo. Dar po kelių minučių, netikėdamas akimis, jis pastebėjo, kad mentele jau guli šalimais ant stalo, o lapus jis verčia ranka. „Oi, — mintyse sušuko jis, staiga pasijutęs šiokiu tokiu nusikaltėliu. Deguonies stygius buvo nuslopinęs jo savikontrolę. — Atrodo, po mirties teks degti archyvarų pragare“.

— Na ir darbelis, — dusdama sušnabždėjo Viktorija, pamačiusi, kad Lengdonas verčia lapus ranka. Ji numetė savo mentelę ir pasekė jo pavyzdžiu.

— Gal ką nors aptikote? Viktorija papurtė galvą.

164

DAN BROWN

— Niekio tokio, kas galėtų priklausyti matematikos sričiai Aš, be abejo, slystu pačiu paviršiumi... tačiau niekas iš viso to, ką perskaičiau, neatrodo panašu į raktą ar kokias nors užuominas.

Lengdonas toliau tikrino savo tekstą, tačiau jam sekėsi vis sunkiau ir sunkiau. Jo italų kalbos įgūdžiai geriausiu atveju buvo vargais negalais patenkinami, o smulki rašysena bei archajiškas kalbos stilius stabdyte stabdė. Viktorija savąją lapų krūvelę įveikė greičiau nei Lengdonas ir nusiminusi atvertė ją atgal pirmuoju puslapiu į viršų, pasiryžusi pakartotiniam, dar kruopštesniam, patikrinimui.

Įveikęs paskutinį savosios krūvelės lapą, Lengdonas patyliukais nusikeikė ir pažvelgė į Viktoriją. Ji prisimerkusi į kažką idėmiai žiūrėjo.

— Gal ką radote? — paklausė jis.

— Ar kuriame nors iš savųjų lapų pastebėjote išnašų ar komentarų?

— Nepasakyčiau. O ką?

— Šiame puslapyje yra komentaras. Sunkiai įskaitomas, nes lapas kaip tik toje vietoje sulenktas.

Lengdonas pamėgino išžiūrėti į tai, ką rodo Viktorija, tačiau visa, ką jis matė, buvo numeris viršutiniame dešiniajame lapo kampe. Penktasis lapas. Prireikė kelių akimirkų, kol Lengdono sąmonė užfiksavo šį sutapimą, tačiau netgi jį suvokus, sąsaja atrodė miglota. Penktasis lapas. Penki. Pitagoras. Pentagramos. Iliuminatai. Lengdonas svarstė, ar iliuminatai galėjo ryžtis savajam raktui užšifruoti pasirinkti būtent penktąjį puslapį. Aplinkui tvyrančioje rausvoje migloje Lengdonui suspindo mažytis vilties spindulėlis.

— Ar komentaras matematinis? Viktorija papurtė galvą.

— Tekstas. Viena eilutė. Labai smulkios raidės. Beveik neišskaitomas. Jo viltys vėl prigeso.

— Tai turi būti matematika. *Lingua p ura*.

— Taip, aš žinau. — Ji dvejojo. — Tačiau, manau, jus sudomins tai, ką pasakysiu... — Lengdonas jos balse pajuto susijaudinimo gaides.

— Tęskite.

Pasilenkusi prie lapo, Viktorija perskaitė komentaro eilutę:

— *Šviesos takelis taps testu šventu.*

Lengdonas nesitikėjo išgirsti nieko panašaus į šiuos žodžius.

— Atleiskite, nesupratau? Viktorija pakartojo komentaro eilutę:

— *Šviesos takelis taps testu Šventu*⁸.

— Šviesos kelias? — Lengdonas pajuto, kaip jo nugara refleksyviai išsitiesia.

— Parašyta būtent taip. Šviesos kelias.

ANGELAI IR DEMONAI

165

Kai šie žodžiai galiausiai prasismelkė į Lengdono sąmonę, jis pajuto jo klystkelius perskrodžiantį šviesos spindulį. *Šviesos takelis taps testu šventu*. Jis neturėjo supratimo, kokia šio komentaro funkcija, tačiau toji eilutė akivaizdžiai buvo tiesioginė nuoroda į Iliuminacijos kelią. *Šviesos kelias. Šventasis egzaminas*. Sprogstanti nuo minčių ir dūstanti nuo deguonies bado galva jam atrodė kaip variklis, priverstas įveikti kalnus, naudojant netinkamą kurą.

— Ar esate tikra, kad išvertėte teisingai? Viktorija dvejojo.

— Faktiškai... — Ji keistai pažvelgė į Lengdoną. — Techninė prasme tai nėra vertimas. Ši eilutė parašyta *anglų* kalba.

Akimirką Lengdonas pamane, kad celės akustikos rezonansai pakeitė Viktorijos pasakytus žodžius ir jis juos suprato kažkaip ne taip.

— *Anglų*?

Viktorija pakišo dokumentą jam panosėn, ir Lengdonas perskaitė mažytėmis raidėmis užrašytą tekstą puslapio apačioje. *Šviesos takelis taps testu šventu*. *Anglų kalba*? Ką *anglų kalba* byloja itališkai parašytoje knygoje?

Viktorija gūžtelėjo pečiais. Ji taip pat atrodė sutrikusi.

— Gal būtent *anglų kalba* turima omenyje vartojant frazę *lingua pura*? *Anglų kalba* pripažįstama tarptautine mokslo kalba. Tikrai ja mes tarpusavyje bendraujame CERN.

— Tačiau knyga buvo rašyta septynioliktame amžiuje, — nesutiko Lengdonas. — Italijoje tuo metu niekas nekalbėjo angliškai, netgi... — Jis ūmai nutilo, suvokęs, kokia prasmė slypi tame, ką jis ketina pasakyti. — Netgi... *dvasininkija*. — Akademinis Lengdono proto variklis ėmė veikti didžiulėmis apsukomis. — Septynioliktame amžiuje, — pasakė jis kalbėdamas vis greičiau ir greičiau, — *anglų kalba* buvo viena iš kalbų, kurią Vatikanas dar retai kada vartojo. Vatikane buvo kalbama itališkai, lotyniškai, vokiškai, netgi ispaniškai ir prancūziškai, tačiau *anglų kalba* šiapus Vatikano sienų buvo visiškai svetimkūnis. Ji buvo laikoma „užteršta“, „laisvamaniška“, tetinkama pasaulietiško vertybių išpažinėjams, tokiems kaip Čoseris ir Šekspyras. — Lengdonas staiga prisiminė keturis iliuminatų antspaudus, garbinančius Žemę, Orą, Ugnį ir Vandenį. Legenda, kad šių antspaudų tekstas buvo angliškas, dabar Lengdonui pasirodė turinti pagrindo.

— Tai jūs norite pasakyti, kad *anglų kalbą* Galilėjus manė esant *la lingua pura* todėl, kad tai buvo viena iš kalbų, kurios Vatikanas nekontroliavo?

— Taip. Raktą užrašydamas *anglų kalba*, Galilėjus pasistengė subtiliai pašalinti *dvasininkiją* iš potencialių šios frazės skaitytojų rato.

— Tačiau tai netgi ne raktas, — prieštaravo Viktorija. — *Šviesos takelis taps*

⁸ The path of light is laid, the sacred test *angl.*

testu šventu — koki velnią visa tai reiškia?

Ji teisi“, — pagalvojo Lengdonas. Ši eilutė pati savaime negalėjo nieko užvesti ant jokio kelio. Tačiau, kartojant ir kartojant šią frazę, jam į galvą staiga dingtelėjo netikėta mintis. „Tai keista, — svarstė jis. — Kokios yra galimybės, kad taip ir yra?

166

DAN BROWN

— Mes turime iš Čia nešdintis, — kimiū balsu pasakė Viktorija.

Lengdonas jos negirdėjo. *Šviesos takelis taps testu šventu.*

— Tai velniškai primena jambinį pentametą, — staiga pasakė jis, dar karta skaičiuodamas skiemenis. — Penkios besikeičiančių kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų poros.

— Jambinį — ką? — nieko nesuprato Viktorija.

Akimirkai Lengdonas mintimis sugrįžo į Filipso Egzeterio akademiją ir pasijuto šeštadienio rytą sėdįs anglų kalbos paskaitoje. Pragaras žemėje. Mokyklos beisbolo žvaigždei Peteriui Gryrui niekaip nesisekė įsidėmėti Šekspyro jambiniam pentametrai būdingo kirčiuoto ir nekirčiuoto skiemenų porų skaičiaus. Dėstytojas, gyvybingas ir spontaniškas pedagogas Bizelis, užsoko ant stalo ir subaubė:

— Penta-metras, Gryrai! Prisimink „namų plokštę“⁹! Penkia-kampis! Penkios kraštinės! Penta! Penta! Penta! Jeeeeee!!!

Penkios skiemenų poros, — pagalvojo Lengdonas. Kiekviena skiemenų pora privalo turėti dvi priebalses. Jis negalėjo patikėti, kad per visą savo karjerą niekuomet nepastebėjo tokios asociacijos. Jambinis pentametras yra simetriškas darinys, pagrįstas šventaisiais iluminatų skaičiais 5 ir 2!

„Tu užsiiminėji spekuliacijomis! — pasakė sau Lengdonas, mėgindamas išstumti šią mintį sau iš galvos. — Tai tiesiog atsitiktinis sutapimas“. Tačiau mintis įkyriai neatstojo. *Penki... Pitagoras ir pentagrama. Du... visų reiškinių dualumas.*

Po akimirkos jam pakirto kojas dar viena mintis. Jambinis pentametras dėl savo elementarumo neretai buvo vadinamas „grynąja eilute“ arba „grynuoju metru“. *La lingua pura? Ar tai gali sietis su „grynąja kalba“, kurią mini iluminatai? Šviesos takelis taps testu šventu...*

— Oho, — pasakė Viktorija.

Pažvelgęs į ją, Lengdonas pamatė, kad vieną lapą ji laiko kažkaip keistai. Jis pajuto, kaip jam sugniaužė paširdžius. Tik ne *tai*.

— Negali būti, kad Ši eilutė yra ambigrama!

— Ne, tai ne ambigrama... tačiau tai... — ji pasuko dokumentą dar devyniasdešimčia laipsnių, paskui — dar kartą.

— Kas — tai? Viktorija pažvelgė į jį.

— Tai ne *vienintelė* eilutė.

— Yra dar viena?

— Yra po eilutę kiekviename lapo pakraštyje. Viršuje, apačioje, kairėje ir dešinėje. Manau, kad tai eilėraščio strofa.

⁹ Iš kietos gumos pagamintas dažniausiai penkiakampis beisbolo žaidimo atributas. *Vert.*

— Keturios eilutės? — Lengdono plaukai pasišiaušė iš susijaudinimo. — *Galilėjus buvo poetas? Parodykite man!*

ANGELAI IR DEMONAI

167

Viktorija, nepaleisdama lapo iš savo rankų, toliau jį suko ratu devyniasdešimties laipsnių posūkiais.

— Aš šių eilučių iš pradžių nepastebėjau, nes jos yra pačiuose lapo pakraščeliuose. — Ji palenkė galvą ties paskutine eilute. — Hmmm... Žinote ką? Tą posmelį parašė netgi ne Galilėjus!

— Ką?

— Po šiuo eilėraščiu pasirašęs Džonas Miltonas.

— *Džonas Miltonas?*

Džonas Miltonas buvo įtakingas anglų poetas, parašęs „Prarastąjį rojų“. Jis buvo eruditas, Galilėjaus amžininkas, kurį konspiracijos specialistai žymi pirmuoju numeriu savo „įtariamųjų iliuminatų“ sąrašė. Spėjamas Miltono ryšys su Galilėjaus iliuminatais buvo viena iš legendų, kurias Lengdonas pripažino atitinkančiomis tiesą. Miltonas ne tik 1638 metais atliko gerai žinomą piligriminę kelionę į Romą „susitikti su apsišvietusiais žmonėmis“, tačiau ir keletą kartų sugebėjo pasimatyti su Galilėjumi jo namų arešto metu. Šis susitikimas vaizduojamas ne viename renesanso tapybos darbe, įskaitant įžymųjį Hanibalo Gačio „Galilėjus ir Miltonas“, ir dabar tebekabančių Tarptautiniame manuskriptų muziejuje Florencijoje.

— Miltonas pažinojo Galilėjų, argi ne? — paklausė Viktorija, pagaliau perduodama lapą Lengdonui. — Gal jis šį eilėrašį parašė norėdamas išreikšti savo pagarbą Galilėjui?

Sukandęs dantis, Lengdonas paėmė pusiau sulenktą dokumentą. Prispaudęs jį prie stalo, pirmiausia perskaitė viršuje esančią eilutę. Tuomet pasuko dokumentą 90 laipsnių kampu ir perskaitė eilutę dešiniojoje paraštėje. Dar pasukęs, perskaitė eilutę apačioje ir galiausiai — kairėje. Keturios eilutės. Pirmoji Viktorijos atrasta faktiškai buvo trečioji eilėraščio eilutė. Visiškai apstulbęs, jis dar kartą perskaitė visas keturias eilutes: viršuje, dešinėje, apačioje, kairėje. Tai padaręs, giliai atsikvėpė. Viskas tapo aišku; jis nebeturėjo nė menkiausios abejonės.

— Jūs jį suradote, ponio Vetra. Ji santūriai nusišypsojo.

— Gerai, o dabar galime iš čia nešdintis?

— Aš turiu nusirašyti šias eilutes. Turiu susirasti pieštuką ir popieriaus. Viktorija papurtė galvą.

— Užmirškite tai, profesoriau. Nėra laiko žaisti perrašinėtojus. Mikis tiksi. — Ji paėmė lapą iš jo rankų ir pasuko prie durų.

Lengdonas atsistojo.

— Jūs negalite jo iš čia išsinešti! Tai juk... Tačiau Viktorija jau buvo anoje durų pusėje.

168

DAN BROWN

Lengdonas ir Viktorija paskubomis išbėgo į slaptųjų archyvų pastato kiemą. Grynas oras, plūstantis į Lengdono plaučius, veikė kaip narkotikas. Violetinės dėmės, raibuliuojančios jo regos lauke, greitai išblėso. Tačiau kaltės jausmas — ne. Jis ką tik bendrininkavo pavagiant neįkainojamą relikviją iš uždariausios pasaulyje saugyklos. Rūmų valdytojas buvo jam pasakęs: „Aš suteikiu jums savo pasitikėjimą“.

— Paskubėkime, — paragino Viktorija, tebelaikydama paimtąjį lapą savo rankoje ir pusiaubėga skubindamasi skersai Via Borgia Olivečio įstaigos link.

— Jei ant šio papiruso pateks vandens...

— Nusiraminkite. Dešifravę Šį jų šventąjį penktąjį lapą, galėsime sugrąžinti į vietą.

Lengdonas paspartino žingsnį nenorėdamas nuo jos atsilikti. Jis ne tik jautėsi nusikaltėlis, bet ir buvo pritrenktas stulbinančių Šio atradimo implikacijų. „Džonas Miltonas buvo iliuminatas. Jis sukūrė eilėraščių Galilėjui, kurį užrašė penktajame lape... Toli nuo Vatikano akių.“

Kai jiedu perėjo kiemą, Viktorija atidavė lapą Lengdonui.

— Jūs manote, kad sugebėsite šį daiktą dešifruoti? Ar mes tik tuščiai naikinome savo smegenų ląsteles?

Lengdonas rūpestingai paėmė dokumentą ir nedvejodamas įsikišo į vieną iš vidinių savo tvido švarko kišenių, kuo toliau nuo saulės šviesos ir galimos drėgmės.

— Aš jį jau dešifravau, — pasakė jis. Viktorija stabtelėjo kaip įbesta.

— Jūs ką?...

Lengdonas nesustodamas ėjo toliau. Viktorija neatsiliko nė per žingsnį.

— Juk jūs perskaitėte jį tik vieną kartą! Aš maniau, kad tai tikriausiai bus sunkus uždavinys!

Dėl uždavinio sunkumo Lengdonas buvo linkęs su ja sutikti. Tačiau *segno* dešifruoti jam pavyko perskaičius strofą tik vieną kartą. Vos baigus skaityti tobulą jambinio pentametro strofą, visu ryškumu prieš jo akis iškilo pirmasis mokslo altorius. Tiesą sakant, lengvumas, su kuriuo jis įveikė šią užduotį, kėlė jam įkyrų nerimą. Lengdonas buvo puritoniškos darbo etikos išpažinėjas. Jo ausyse dar skambėjo tėvo žodžiai — senas Naujosios Anglijos aforizmas: *Jeigu nebuvo kankinamai sunku, vadinasi, darbas atlikai blogai*. Lengdonas turėjo viltį, kad šis aforizmas šiuo atveju nepasiteisins.

— Aš jį dešifravau, — vėl pakartojo jis dar paspartindamas žingsnį. — Aš žinau, kur turi įvykti pirmoji žmogžudystė. Mes turime perspėti Olivetį.

Viktorija prisigretino prie jo.

— Kaip taip greitai išsiaiškinate? Leiskite man dar užmesti akį į tą daiktą. — Su

ANGELAI IR DEMONAI

169

boksininko miklumu ji įkišo savo ploną ranką į jo švarko vidinę kišenę ir ištraukė pergamento lapą.

— Atsargiai! — perspėjo Lengdonas. — Jūs negalite... Viktorija nekreipė į jį dėmesio. Pakėlė lapą į vakarinį dangų ir skriste skrisdama šalia Lengdono vėl ėmė tyrinėti paraštes. Galiausiai ėmė skaityti balsu. Lengdonas jau kėlė ranką, norėdamas atsiimti pergamentą, tačiau vėl nuleido, užkerėtas raiškaus Viktorijos alto, skiemenuojančio tekstą visiškai sinchroniškai su žingsniais.

Akimirką, klausydamasis eilių, Lengdonas pasijuto jų nešamas laiko upe aukštyn... Pasijuto Galilėjaus amžininku, pirmą kartą girdinčiu šį eilėrašį ir žinančiu, kad tai yra egzaminas, žemėlapis, raktas, atveriantis keturis mokslo altorius... keturis žymeklius, nužyminčius slaptą kelią per Romos miestą. Eilės kaip daina liejosi iš Viktorijos lūpų.

*Nuo Sančio žemės prieglobsčio su demono skyle
Per Romą elementai mistiniai nuves.
Šviesos takelis taps testu šventu.
Telydi angelai aukštyn, kurlink keliauji tu.*¹⁰

Viktorija du kartus padeklamavo šią strofą ir nutilo leisdama senoviniams žodžiams aidėti jos viduje.

Nuo Sančio žemės prieglobsčio su demono skyle, — mintyse kartojo Lengdonas. Ši eilutė buvo aiškių aiškiausia nuoroda į kelio pradžią. Jis prasideda prie Sančio kapo. Nuo čia per Romą driekiasi ženklais nužymėtas slaptasis Iliuminacijos kelias.

*Nuo Sančio žemės prieglobsčio su demono skyle
Per Romą elementai mistiniai nuves.*

Mistiniai elementai. Taip pat akivaizdu. Žemė, Oras, Ugnis, Vanduo. Mokslo stichijos, keturi iliuminatų ženklai, įkūnyti religinių skulptūrų pavidalu.

— Pirmasis ženklas, — pasakė Viktorija, — atrodo, yra prie Sančio kapo.

— Aš jums sakiau, kad tai nėra taip sunku, — nusišypsojo Lengdonas.

— Tačiau kas yra tas Santis? — paklausė ji, staiga pajutusi energijos antplūdį. — Ir kur yra jo kapas?

Lengdonas tyliai sau sukikeno. Jam buvo nuostabu, kiek mažai žmonių žino, kieno pavardė yra Santis. Tuo tarpu tai buvo vienas iš pačių žymiausių renesanso menininkų, kurio vardas žinomas visame pasaulyje... Vunderkindas, kuris, būdamas dvidešimt penkerių, jau vykdė popiežiaus Julijaus II užsakymus. Jis mirė tesulaukęs

I70

DAN BROWN

trisdešimt aštuonerių, palikdamas pasauliui milžinišką freskų kolekciją. Santis buvo meno pasaulio milžinas, nes vardais pasaulyje yra žinomi tik saujelė pačių

¹⁰ From Santis earthly tomb with demon's hole,
Cross Rome the mystic dements unfold.
The path of light is laid, the sacred test.
Let angels guide you on your lofty quest.

didžiųjų — tokių kaip Napoleonas, Galilėjus, Jėzus... ir, aišku, pusdieviai, tokie kaip Stingas, Madona, Džiuelas bei menininkas, jaunystėje vadintas Princu, tačiau vėliau pakeitęs savo vardą į simbolį — „tau“, kryžių su hermafroditine amžinojo gyvenimo kilpa viršuje.

— Santis, — pasakė Lengdonas, — yra didžiojo renesanso meistro Rafaelio pavardė.

Viktorija atrodė priblokšta.

— Rafaelio? *To paties* Rafaelio?

— To vieno ir vienintelio, — atsakė Lengdonas, skubėdamas šveicarų sargybos būstinės link.

— Vadinasi, kelias prasideda prie Rafaelio kapo?

— Tai iš tiesų yra labai logiška vieta, — šnokuodamas atsakė Lengdonas. — Iliuminatai didelius dailininkus ir skulptorius neretai laikydavo savo brolijos garbės nariais. Rafaelio kapą iliuminatai galėjo pasirinkti atiduodami savo pagarbos duoklę šiam menininkui.

Lengdonas taip pat žinojo, kad Rafaelis, kaip ir daug kitų religinio meno korifėjų, buvo įtariamas esant slaptu ateistu.

Viktorija atsargiai įkišo pergamento lapą atgal į Lengdono kišenę.

— O kur jis palaidotas? Lengdonas giliai atsikvėpė.

— Tikėsite ar ne, tačiau Rafaelis yra palaidotas Panteone.

— *Pačiame* Panteone? — skeptiškai paklausė Viktorija.

— Taip, *tas* Rafaelis yra palaidotas *tame* Panteone. — Lengdonas turėjo pripažinti, kad Panteonas nebuvo ta vieta, kurioje jis tikėjo esant pirmąjį ženklą. Jis buvo linkęs manyti, kad pirmasis mokslo altorius bus kurioje nors ramioje ir atkampioje bažnytelėje, menkai teišsiskiriančioje iš aplinkos. O Panteonas netgi septynioliktame amžiuje su savo didžiuliu skylėtu kupolu buvo viena iš žinomiausių vietų Romoje.

— Argi Panteonas apskritai yra bažnyčia? — paklausė Viktorija.

— Seniausia katalikų bažnyčia Romoje. Viktorija papurtė galvą.

„Tačiau nejaugi jūs iš tiesų manote, kad pirmasis kardinolas gali būti nužudytas Panteone? Juk tai yra viena iš judriausių ir labiausiai turistų lankomų vietų Romoje.

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Iliuminatai juk akivaizdžiai siekia, jog šį procesą stebėtų visas pasaulis. Kardinolo nužudymas Panteone neabejotinai priverstų atsimerkti kiekvieną dar gyvą akį.

— Tačiau kaip tas žmogus tikisi atlikti egzekuciją Panteone ir nekliudomas pasprukti? Tai juk neįmanoma.

ANGELAI IR DEMONAI

171

— Lygiai taip pat neįmanoma, kaip ir pagrobti keturis kardinolus iš Vatikano miesto? Miltono strofoje vieta nurodyta visiškai vienareikšmiškai.

— Ir jūs esate tikras, kad Rafaelis yra palaidotas Panteono viduje?

— Aš daug kartų stovėjau prie jo kapo.

Viktorija linktelėjo galvą, tačiau vis dar atrodė susirūpinusi.

— Kiek dabar laiko?

— Pusė aštuonių, — žvilgtelėjęs į laikrodį, atsakė Lengdonas.

— Ar Panteonas toli nuo čia?

— Už kokios mylios. Mes turime laiko.

— Strofoje paminėtas *žemiškasis* Sančio kapas. Ar tai jums ką nors sako?

— Žemiškasis? — perklausė Lengdonas, skubindamasis per sargybos būstinės kiemą. — Tikriausiai visoje Romoje nėra labiau žemiškos vietos nei Panteonas. Savo vardą jis gavo nuo pirmąsios čionai praktikuotos religijos — panteizmo, kuris reiškia daugelio dievų, ypač pagoniškosios Motinos Žemės, garbinimą.

Studijuodamas architektūrą Lengdonas kadaise nustebejęs ir susižavėjęs sužinojo, kad Panteono pagrindinės patalpos išmatavimai yra duoklė Žemės deivei Gajai: tai yra toks tobulas apskritimas, kad jame patalpinus tokio pat skersmens rutulį kažin ar kurioje nors vietoje atsirastų bent milimetro plyšelis.

— Gerai, — jau kiek patikliau pasakė Viktorija. — O demono skylė? *Nuo Sando žemės prieglobsčio su demono skylė?*

Dėl šios užuominos Lengdonas nebuvo visiškai tikras.

— „Demono skylė“ turėtų reikšti *oculus*, — padarė jis loginę prielaidą. — Tikriausiai tai garsioji apskrita kiaurymė Panteono stoge.

— Tačiau Panteonas juk yra bažnyčia, — pasakė Viktorija, lengvai išlaikydama jo diktuojamą tempą. — Kodėl šią angą jie pavadino *demono* skylė?

Lengdonas ir pats sau kėlė šį klausimą. Terminas „demono skylė“ jis nebuvo girdėjęs, tačiau prisiminė žymų šešto šimtmečio Panteono aprašinėtoją, kurio kadaise pasakyti žodžiai čia labai tiko. Garbusis Bedė savo raštuose yra užsiminęs, kad skylė Panteono stoge pramušė demonai bėgdami iš pastato, kai jį šventino popiežius Bonifacas IV.

— Ir kodėl, — tęsė apklausą Viktorija, jiedviem įžengus pro vartus į mažesniąjį kiemelį, — iluminatai strofoje panaudojo Sančio vardą, jei pasauliui jis žinomas kaip Rafaelis?

— Jūs uždavinėjate daug klausimų.

— Taip sakydavo ir mano tėvelis.

— Galimos dvi priežastys. Pirmoji — žodis „Rafaelis“ turi per daug priebalsių. Jis būtų sugriovęs strofos jambinį pentametą.

— Kažin ar tai rimta priežastis, — suabejojo Viktorija.

— Galbūt, — sutiko Lengdonas. — Antra vertus, galimas daiktas, „Sančio“ Pavartojimas buvo šiokia tokia maskuotė, kad tik pakankamai apsišvietę žmonės atpažintų, jog kalbama apie Rafaelį.

Ir ši prielaida Viktorijai neatrodė labai įtikinama.

DAN BROWN

— Aš įsitikinusi, kad Rafaelio pavardė, jam esant gyvam, buvo labai gerai žinoma.

— Tikėsite ar ne, tačiau jūs klystate. Žinomumas *vardu* visais laikais buvo pripažinimo simbolis. Rafaelis vengdavo vartoti savo pavardę lygiai kaip tai daro šių laikų popžvaigždės. Kad ir Madona. Ji niekuomet nevartoja savo pavardės Čikonė.

— Jus žinote Madonos pavardę? — nusistebėjo Viktorija.
 Lengdonas susigėdo pavartojęs šį pavyzdį. Tai buvo viena iš „atminties šiukšlių“, neišvengiamai prilimpančių kasdien bendraujant su 10 000 jaunuolių.
 Įžengę pro dar vienerius vartus pakeliui į šveicarų sargybos būstinę, juos be perspėjimų ir ceremonijų sustabdė vienas iš kareivių.
 — *Para!* — sumaurojo balsas jiems už nugarų.
 Apsisukę Lengdonas ir Viktorija priešais save išvydo Šautuvo vamzdį.
 — *Attento!* — sušuko atšokdama Viktorija. — Žiūrėk, ką...
 — *Non sportarti!* — nutraukė ją sargybinis pakeldamas ginklą.
 — *Soldato!* — sušuko balsas kitoje kiemo pusėje. Tai buvo iš būstinės išėjęs Olivetis. — Leiskite jiems eiti!
 Sargybinis sutrikęs pažvelgė į jį.
 — *Ma, signore, e una donna...*
 — Į vidų! — užriko Lengdonas ant sargybinio.
 — *Sinjore, non posso...*
 — Tučtuojau! Tuoju gausite naujų nurodymų. Kapitonas Ročeris po dviejų minučių informuos korpusą. Turėsime organizuoti paiešką.
 Sumišęs sargybinis nuskubėjo į sargybos būstinę. Olivetis, šnirpšdamas iš įniršio, priėjo prie Lengdono.
 — Jūs buvote mūsų slapčiausiuose archyvuose? Aš pageidauju paaiškinimo.
 — Mes turime gerų naujienų, — pasakė Lengdonas. Olivečio akys susiaurėjo.
 — Būtų gerai, kad jos būtų *velniškai* geros.

56

Keturi „Alfa Romeo 155 T-Spark“ modelio automobiliai be numerių riaumodami nuskriejo *Via dei Coronari* gatve kaip naikintuvai pakilimo taku. Juose sėdėjo dvylika civiliais drabužiais apsivilkusių šveicarų sargybinių, ginkluotų pusiau automatiniais *Cherchi-Pardini* ginklais, mažo veikimo radiuso nervus paralyžiuojančių dujų balionais ir didelio veikimo nuotolio elektrošoko ginklais. Trys snaiperiai turėjo šautuvus lazeriniais taikikliais.

Olivetis, sėdintis pirmojo automobilio keleivio kėdsle šalia vairuotojo, atsisuko į Lengdoną ir Viktoriją. Jo akys spinduliavo įniršiu.

ANGELAI IR DEMONAI

173

— Jūs man pažadėjote sklandų paaiškinimą, o aš gaunu štai ką? Lengdonas ankštame automobilyje jau ir be Olivečio įniršio jautėsi nejaukiai.

— Aš suprantu jūsų...

— Ne, jūs nesuprantate! — Olivetis dar nešaukė, tačiau jo balsas jau buvo neramus. — Prieš pat prasidedant konklavai, aš išsivežiau iš Vatikano tuziną savo geriausių vyrų. Išsivežiau tam, kad patikrinčiau Panteoną pagal parodymus kažkokio amerikiečio, kurio anksčiau niekuomet nebuvau sutikęs ir kuris ką tik išsiaiškino

kažkokio keturių Šimtų metų senumo eilėraščio prasmę. O antimedžiagos ginklo paiešką turėjau palikti žemesniųjų savo pareigūnų rankose.

Lengdonas pasipriešino kylančiam norui išsitraukti iš kišenės penktąjį Galilėjaus rankraščio lapą ir pamojuoti juo Olivečio panosėje.

— Štai viskas, ką aš žinau: tekste, kurį mes aptikome, nurodomas Rafaelio kapas, o Rafaelio kapas yra Panteone.

Už vairo sėdintis kariškis linktelėjo galvą.

— Jis sako tiesą, viršininke. Mudu su žmona...

— Vairuok ir nesikišk, — nukirto Olivetis ir vėl pasisuko į Lengdoną. — *Jūs* man paaiškinkite, kaip užpuolikas gali surengti egzekuciją tokioje žmonių gausiai lankomoje vietoje ir nepastebėtas pasprukti?

— Nežinau, — atsakė Lengdonas. — Tačiau iliuminatai akivaizdžiai turi daug išteklių. Jie sugebėjo įsiskverbti ir į CERN, ir į Vatikano miestą. Tik laimingo atsitiktinumo dėka mes žinome, kur turi būti įvykdyta pirmoji žmogžudystė. Panteonas yra jūsų vienintelis šansas sučiupti žudiką.

— Jūsų kalboje pilna prieštaravimų, — atsakė Olivetis. — *Vienintelis* šansas? Kiek pamenu, minėjote, kad egzistuoja kažkoks slaptas kelias. Ženklų seka. Jei Panteonas tikrai yra pirmasis taškas, iš *jo* mes galime atsekti kitus ženklus. Mes turime *keturis* šansus sučiupti žudiką.

— Aš irgi taip tikėjau, — kantriai aiškino Lengdonas. — Ir mes būtume turėję tuos keturis šansus... jei tai, kas vyksta dabar, būtų vykę daugiau kaip prieš Šimtą metų.

Suvokęs, kad Panteonas yra pirmasis mokslo altorius, Lengdonas pergyveno saldžiai karčią akimirką. Istorija mėgsta žaisti žiaurius žaidimus su tais, kurie jai neduoda ramybės. Suprantama, jau iš anksto Lengdonas suvokė, jog mažai tikėtina, kad po šitiek metų Iliuminacijos kelias bus likęs vientisas, o visos statulos — savo vietose. Kažkurioje širdies kertelėje Lengdonas visgi svajodavo, kad kada nors jam pavyks atsekti šį kelią nuo pradžios iki pabaigos ir akis į akį išvysti šventąjį iliuminatu slėptuvę. Deja, nūnai jis suvokė, kad tai padaryti, matyt, nebus lemta.

— Devyniolikto amžiaus pabaigoje visos Panteono skulptūros Vatikano įsaky-
mu buvo nuimtos ir sunaikintos.

— Kodėl? — apstulbusi sušuko Viktorija.

— Skulptūros vaizdavo pagoniškus Olimpo dievus. Deja, tai reiškia, kad pirmasis ženklas nebeegzistuoja... o drauge su juo nebeegzistuoja ir ..

174

DAN BROWN

— Bet kokia viltis surasti Iliuminacijos kelią ir kitus ženklus? — užbaigė Viktorija.

Lengdonas linktelėjo galvą.

— Mes turime tik vieną galimybę. Tai Panteonas. Nuo jo kelias pradingsta.

Olivetis atsigręžęs ilgokai žvelgė į juos, tuomet pasisuko į vairuotoją ir suurzgė:

— Sustok. Vairuotojas pasuko automobilį prie bordiūro ir nuspaudė stabdžius.

Už jų

stabdžiais sužviėgė trys „Alfa Romeo“ automobiliai. Šveicarų sargybinių konvojus sustingo šalikelėje.

— Ką jūs darote?! — sušuko Viktorija.

— Mano reikalas, — atsigręždamas akmeniniu veidu pasakė Olivetis. — Pone Lengdonai, kai man pažadėjote, jog situaciją paaiškinsite pakeliui, aš tikėjausi, kad kol pasieksime Panteoną, mano žmonės turės aiškų supratimą, kodėl jie yra čia ir ką jie čia veiks. Tačiau taip neįvyko. Kadangi būdamas čionai aš pažeidžiu savo tiesiogines pareigas ir kadangi šioje jūsų teorijoje apie nekaltas aukas ir senovinę poeziją aš įžvelgiu labai mažai racionalaus grūdo, tęsti šios operacijos negaliu ir esu priverstas ją tučtuojau nutraukti. — Jis išsitraukė savo radijo stotelę ir nuspaudė siųstuvo mygtuką.

Viktorija pasilenkė savo sėdynėje ir sugriebė jį už rankos.

— Jūs negalite to daryti!

Olivetis išjungė stotelę ir pažvelgė į ją įniršusio buliaus žvilgsniu.

— Ar jums teko būti Panteone, ponio Vetra?

— Ne, bet aš...

— Leiskite man jums šį bei tą pasakyti šia tema. Panteono viduje yra viena vienintelė patalpa. Apskrita salė iš akmens ir cemento. Ji turi tik *vieną* įėjimą. Jokių langų. Tik vieną *siaurą* įėjimą. Prie įėjimo visą laiką stovi ne mažiau kaip keturi ginkluoti Romos policininkai, kurie saugo šią šventyklą nuo meno niokotojų, teroristų bei vagių.

— Jūsų pozicija? — atsainiai paklausė Viktorija,

— Mano pozicija? — Olivečio pirštai kietai įsikirto į sėdynės atkalnę. — Mano pozicija yra aiški: tai, kas, jūsų teigimu, turi įvykti, yra visiškai neįmanoma! Ar galite man pateikti bent vieną suvokiamą scenarijų, kaip kas nors galėtų nužudyti kardinolą Panteono *viduje*? Visų pirma, kaip jam pavyks pro sargybinius *patekti* į Panteono vidų? Tuo labiau — tenai atlikti žmogžudystę ir ramiai pasišalinti? — Olivetis persisvėrė per savo sėdynės atkalnę ir papūtė šviežiai išgertos kavos kvapu tiesiai Lengdonui į veidą. — Kaip, pone Lengdonai? *Vieną vienintelį* įmanomą scenarijų.

Lengdonui pasirodė, kad ankštas automobilio salonas dar labiau sumažėjo. „Aš neturiu supratimo! Aš ne žmogžudys! Ką aš galiu žinoti, kaip jis tai gali padaryti! Aš tik žinau...“ — grūdosi jo galvoje padrikos mintys.

— *Vieną* scenarijų? — ramiu balsu įsiterpė Viktorija. — O kaip jums atrodytų štai Šis variantas? Žudikas atskrenda sraigtasparniu ir įmeta klykiantį kardinolą su

ANGELAI IR DEMONAI

175

krūtinėje išdegintu įdagu pro stoge esančią skylę. Kardinolas nukrenta ant marmurinių grindų ir užsimušą.

Visi buvę automobilyje sužiuro į Viktoriją. „Šis jūsų scenarijus liguistas, panele, tačiau jūsų vaizduotė veikia greitai“, — sutrikęs pagalvojo Lengdonas.

Olivetis susiraukė.

— Galimas variantas, turiu sutikti... tačiau vargiai...

— Arba žudikas suleidžia kardinolui narkotikų, — vėl prabilo Viktorija, — ir atveža jį į Panteoną vežimėlyje kaip senyvą turistą. Įvežęs vidun ramiai perrežia

jam gerklę ir kaip niekur nieko pasišalina.

Šis variantas Olivetį, atrodo, šiek tiek išbudino. „Neblogai!“ — pagalvojo Lengdonas.

— Arba, — dar kartą prašneko Viktorija, — žudikas gali...

— Aš jus supratau, — nutraukė ją Olivetis. — Gana. — Jis sykį giliai įkvėpė ir iškvėpė. Tuomet kažkas garsiai pabarškino į langą; visi krūptelėjo ir sužiuro. Prie lango stovėjo iš kito automobilio išlipęs kareivis. Olivetis nuleido lango stiklą.

— Ar viskas gerai, viršininke? — Kareivis buvo apsivilkęs civiliais drabužiais. Atsmaukęs aukštytį džinsinių marškinių rankovę jis pažvelgė į savo juodą karinį laikrodį-chronografą. — Jau be dvidešimties aštuonios, viršininke. Mums reikia laiko užsiimti pozicijas.

Olivetis vos vos linktelėjo, tačiau po to ilgai tylėjo brūžindamas pirštu apdulkęsias automobilio dureles, kol ant jų išryškėjo švori juosta, per šoninį veidrodėlį stebėdamas ant galinės sėdynės sėdintį Lengdoną. Šis jautė, kaip Olivetis jį sveria ir matuoja skersai ir išilgai. Galiausiai Olivetis pasisuko į sargybinių ir nenoriai tarė:

— Gerai. Tegu visi ekipažai važiuoja į skirtingas vietas. Po vieną į *Piazza della Rotunda*, *Via degli Orfani*, *Piazza Sant'Ignacio* ir *Sant'Eustachio*. Ne arčiau kaip per du kvartalus. Kai užimsite pozicijas, pasiruoškite ir laukite mano įsakymų. Trys minutės.

— Klausau, sere, — atraportavo kareivis ir grįžo į savo automobilį. Lengdonas patenkintas linktelėjo Viktorijai. Ji nusišypsojo; tą akimirką Lengdonas

pajuto netikėtai užsimezgsų judviejų ryšį... kažkokią magnetinę tarpusavio sąsają. Viršininkas pasisuko savo sėdynėje ir įsmeigė akis į Lengdoną.

— Pone Lengdonai, būtų gerai, kad visa tai nebūtų muilo burbulas. Lengdonas nenoriai nusišypsojo. „Kokiu būdu?“ — pagalvojo jis.

57

CERN direktorius Maksimiljanas Koleris atsimerkęs juste pajuto, kaip jo gyslomis cirkuliuojantis kromolinas ir leukotrienas plečia bronchų kanalus bei plaučių kapiliarus. Jis vėl kvėpavo normaliai. Apsidairęs suprato gulįs savo privačioje CERN ligoninės palatoje; šalia lovos stovėjo jo vežimėlis.

176

DAN BROWN

Jis sutelkė jėgas ir apčiupinėjo popierinį chalatą, kuriuo buvo apvilktas. Jo drabužiai sulankstyti gulėjo šalia lovos. Už durų kartkartėmis pasigirdavo koridoriumi pirmyn ir atgal vaikščiojančios slaugės žingsniai. Keletą minučių Koleris tyliai gulėjo ir klausėsi. Tuomet, kaip galėdamas tyliau, jis pasivertė prie lovos krašto ir pasiekęs prisitraukė drabužius. Pasikamavęs su savo negyvomis kojomis, šiaip taip apsirengė. Tuomet įsiritė į vežimėlį.

Slopindamas kosulį, jis nuvažiavo prie durų. Ratus suko rankomis, sąmoningai nejudindamas variklio. Pravėręs duris atsargiai apsižvalgė. Prieškambaris buvo tuščias.

— Septynios keturiasdešimt šešios ir trisdešimt sekundžių... Startas. — Netgi į radijo stotelę Olivetis kalbėjo pašnibždomis.

Lengdonas, visas išsprakaitavęs tvankiame „Alfa Romeo“ salone, netrukus atsidūrė *Piazza de la concorde*, per tris kvartalus nuo Panteono. Viktorija sėdėjo šalia jo ir įdėmiai stebėjo Olivetį, perdavinėjantį paskutinius nurodymus.

— Aštuonių taškų apsiaustis, — nurodė viršininkas. — Pilnas perimetras, dėmesio koncentracija į įėjimą. Taikinyš gali jus pažinoti asmeniškai, todėl turite būti *pasvisible*. Naudoti tik nemirtinas priemones. Vienas stebi stogą. Taikinyš yra pirminis. Jo grobis — antrinis.

Jėzau“, — Lengdoną nukrėtė šiurpas, kai jis išgirdo, su koku šaltakraujiškumu Olivetis ką tik nurodė pavaldiniams prioritetus: *grobis — antrinis*. Vadinasi, kardinolas paaukojamas.

— Kartoju. Nemirtinos priemonės. Taikinyš mums būtinas gyvas. Eikite. — Olivetis išjungė savo radijo stotelę.

Viktorija atrodė priblokšta, beveik supykusi.

— Viršininke, nejaugi niekas neis į *vidų*? Olivetis grįžtelėjo į ją.

— **I vidų?**

— Į Panteono vidų! Ten, kur turi įvykti žmogžudystė?

— *Attento*, — pasakė Olivetis, o jo akys vėl tapo panašios į driežo akis. — Jei mano žmonės yra infiltruoti, žudikas gali juos atpažinti. Jūsų kolega ką tik mane perspėjo, kad šis yra mūsų vienintelis šansas sugauti taikinį. Aš nenoriu jo atbaidyti siųsdamas savo žmones į vidų.

— O jeigu Žudikas jau yra viduje? Olivetis pažvelgė į savo laikrodį.

— Teroristas kalbėjo labai konkrečiai ir preciziškai. Aštuntą valandą. Mes turime penkiolika minučių.

ANGELAI IR DEMONAI

177

— Jis pasakė, kad *nužudys* kardinolą aštuntą valandą. Tačiau jis jau gali būti *patekęs* į vidų kartu su savo auka. Kas bus, jei jūsų vyrai matys taikinį išeinant, tačiau nė vienas neįtars, jog tai jis? kažkas turi įsitikinti, kad viduje jo nėra.

— Šiuo metu tai per daug rizikinga.

— Ne, jei į vidų įeisiantis žmogus žudikui nebus pažįstamas.

— Operatyvininkų grimavimas atims daug laiko ir...

— Aš turiu omenyje save, — pasakė Viktorija. Lengdonas pasisuko ir pažvelgė į ją.

— Jokiu būdu ne, — Olivetis papurtė galvą.

— Jis nužudė mano tėvą.

— Būtent, todėl jis ir gali žinoti, kas jūs esate.

— Jūs girdėjote jį kalbant telefonu. Jis netgi neįtarė, kad Leonardas Vetra *turėjo* dukterį. Be jokių abejonių, jis nežino, kaip aš atrodau. Aš galiu įeiti kaip turistė. Jei pamatysiu ką nors įtartina, išėsiu į aikštę ir duosiu jūsų žmonėms signalą.

— Deja, su jūsų pasiūlymu sutikti negaliu.

— *Commandante?* — pasigirdo balsas Olivečio radijo stotelėje. — Iš kilo problema šiauriniame poste. Fontanas trukdo mums matyti situaciją. Neišvažiavę į atvirą vietą, nematome įėjimo. Koks jūsų nurodymas? Ar geriau likti aklaais, ar tapti pažeidžiamais?

Viktorija nebeištvėrė.

— Viskas. Aš einu. — Ji atidarė dureles ir išlipo.

Olivetis numetė savo radijo stotelę ir, iššokęs iš automobilio, užbėgo Viktorijai už akių.

Lengdonas taip pat išlipo iš mašinos. „Ką, po velnių, ji daro?!“ — virė jo mintyse.

Olivetis užtvėrė Viktorijai kelią.

— Ponia Vetra, jūsų instinktai yra suprantami, tačiau civiliui aš negaliu leisti dalyvauti mūsų operacijoje.

— Kištis? Jūs juk skrendate užrištomis akimis. Leiskite man jums padėti.

— Aš labai norėčiau turėti žvalgybinį tašką viduje, tačiau...

— Tačiau — ką? — neatlyžo Viktorija. — Tačiau aš *moteris*? Olivetis tylėjo.

— Geriau jau būtumėte norėjęs pasakyti ką nors kita, viršininke, nes *jūs* velniškai puikiai žinote, kad tai gera idėja, ir jei jūs leisite kažkokiam archajiškam mačistiui mėšlui jummyse...

— Leiskite mums atlikti savo darbą.

— Leiskite man padėti.

— Pernelyg pavojinga. Mes su jumis neturime ryšio. Aš negaliu jums duoti radijo stotelės, ji jus iš karto išduos.

Viktorija įkišo ranką į savo palaidinės kišenę ir išsitraukė mobilųjį telefoną.

— Dauguma turistų turi mobiliuosius telefonus. Olivetis suraukė antakius.

178

DAN BROWN

Viktorija atlenkė telefono dangtelį ir imitavo pokalbį.

— Sveikas, mielas, aš dabar stoviu Panteone. Kad tu matytum, kokia grožybė! — Ji uždarė dangtelį ir pažvelgė į Olivetį. — Koks velnias gali ką nors įtarti? Tai, ką aš siūlau, nekelia jokios rizikos. Leiskite man tapti jūsų akimis! — Ji mostelėjo į prie Olivečio diržo kabantį mobilųjį telefoną. — Koks jūsų numeris?

Olivetis tylėjo.

Vairuotojas klausėsi jų pokalbio ir, atrodo, kažką sugalvojo. Jis išlipo iš automobilio ir pasikvietė viršininką į šalį. Jiedu kokias dešimt sekundžių pasikuždėjo tarpusavyje. Galiausiai Olivetis linktelėjo galvą ir sugrįžo prie Viktorijos. — Įsiveskite šį numerį į savo telefoną.

Jis padiktavo skaičius. Viktorija juos įsivedė.

— Dabar paskambinkite šiuo numeriu.

Viktorija paspaudė automatinio skambinimo mygtuką. Prie Olivečio diržo pakabintas telefonas ėmė skambėti. Olivetis jį paėmė ir pasakė į mikrofoną:

— Ponia Vetra, eikite į pastatą, apsižvalgykite ir išeikite, tuomet paskambinkite man ir praneškite, ką matote.

Viktorija išjungė telefoną.

— Dėkui, sere.

Lengdonas pajuto staigų ir netikėtą apsaugos instinkto proveržį.

— Palaukite, — pasakė jis Olivečiui. — Jūs ją tenai siunčiate *vieną*? Viktorija rūsčiai pažvelgė į jį.

— Robertai, aš puikiausiai susitvarkysiu. Vairuotojas vėl pasišnabzdėjo su Olivečiu.

— Tai pavojinga, — Lengdonas pasakė Viktorijai.

— Jis teisus, — įsikišo Olivetis. — Netgi geriausi mano vyrai nedirba po vieną. Mano leitenantas ką tik pastebėjo, kad maskaradas būtų labiau įtikinamas, jei į pastatą eitumėte jūs abu.

„Mes abu? — sutrikęs pagalvojo Lengdonas. — Aš turėjau omenyje.

— Taigi, eisite tenai abu, — tęsė Olivetis. — Atrodysite kaip atostogaujanti pora. Be to, abudu tokiu atveju turėsite užnugarį. Man šis variantas labiau patinka.

— Puiku, — gūžtelėjo pečiais Viktorija, — tačiau negalime delsti. „Puikus ėjimas, kaubojau“, — mintyse suaimanavo Lengdonas. Olivetis parodė ranką į gatvę.

— Pirmoji gatvė, kurią kirsite, bus *Via degli Orfani*. Pasukite ja į kairę, ir atsidursite tiesiai prieš Panteoną. Dviejų minučių kelias, ne daugiau. Aš būsiu čia, vadovaudamas savo žmonėms ir laukdamas *jūsų* skambučio. Norėčiau, kad turėtumėte apsaugą. — Jis išsitraukė pistoletą. — Ar kuris nors iš jūsų mokate naudotis pistoletu?

Lengdono širdis stabtelėjo. *Mums nereikia jokio ginklo!* Viktorija ištiesė ranką.

— Nuo besisupančio laivo denio aš galiu iš keturiasdešimties metrų atstumo paraikyti į virš vandens iššokusią jūros kiaulę.

ANGELAI IR DEMONAI

179

— Gerai. — Olivetis padavė jai ginklą. — Tačiau turėsite jį paslėpti. Viktorija pažvelgė į savo šortus. Tuomet dirstelėjo į Lengdoną.

„Oi, tik *ne tai!*“ — spėjo pagalvoti Lengdonas, tačiau Viktorija nedavė jam nė mirktelėti ir bemat įkišo ginklą į vieną iš jo švarko vidinių kišenių. Lengdonui pasirodė, kad į kišenę krenta uolos gabalas. Vienintelė paguoda buvo ta, kad „Diagramos“ lapas buvo kitoje kišenėje.

— Mes atrodome kaip nekalti avinėliai, — pasakė Viktorija. — Eime. — Ji paėmė Lengdoną už parankės ir nusivedė jį gatvę.

— Labai gerai, — šuktelėjo pavymui vairuotojas. — Atminkite, jūs esate turistai. Netgi *jaunavedžiai*. Manau, galite netgi susiimti už pirštelių.

Kai jiedu pasuko už kampo, Lengdonas galėjo prisiekti, kad Viktorijos veide mato žaidžiant kažką panašaus į šypseną.

Šveicarų sargybinių susirinkimų salė yra netoli nuo *Corpo di Vigilanza* kareivinių. Čia sargybiniai surenkami organizuojant saugumo priemones viešų popiežiaus pasirodymų bei įvairių Vatikano renginių metu. Tačiau Šiandieninis susirinkimas slėpė kitokią potekstę.

Žmogus, vadovaujantis patalpoje susirinkusioms pajėgoms, buvo antrasis pagal rangą šveicarų sargyboje, kapitonas Elisas Ročeris — išpūdingo stoto vyras švelniais, lyg nupoliruotais veido bruožais. Jis dėvėjo tradicinę mėlyną kapitono uniformą ir savo skiriamąjį ženklą — raudoną stipriai į šoną pasmauktą beretę. Tokio didelio vyro balsas buvo stebėtinai švelnus; jam kalbant atrodydavo, kad kalba ne žmogus, o skamba kažkoks muzikos instrumentas. Nepaisant skaidrios balso intonacijos, Ročerio akys buvo paslaptingos ir neižvelgiamos kaip kokio naktinio gyvūno. Jo žmonės jį vadino „orso“ — pilkuoju lokiu. Kartais jie juokaudavo, kad Ročeris yra „lokys, vaikščiojantis gyvatės šešėlyje“, gyvate turint omenyje viršininką Olivetį. Ročeris buvo ne mažiau grėsmingas nei gyvatė, tačiau jį bent jau buvo galima pastebėti besiantinant.

Ročerio komanda stovėjo ir įdėmiai klausėsi. Nė vienas nė nekrustelėjo, nors informacija, kurią jie girdėjo iš viršininko pavaduotojo, bendrą jų kraujo spaudimą pakėlė keletu tūkstančių punktų.

Jaunesnysis leitenantas Šartranas stovėjo patalpos gale, svajodamas, kaip būtų buvę gerai, jei būtų likęs tarp 99 procentų kandidatų, *nepatekusių* į šį dalinį. Dvidešimtmetis Šartranas buvo pats jauniausias šveicarų sargybinių pajėgų karys. Vatikane jis dirbo vos tris mėnesius. Kaip ir kiekvienas čionai tarnaujantis vyriškis, Šartranas, prieš tapdamas vienu iš Vatikano *prova*, buvo praėjęs dvejų metų papildomą specialaus parengimo kursą Berne. Deja, jis turėjo sau pripažinti, kad tokio pobūdžio krizei yra visiškai neparengtas.

180

DAN BROWN

Iš pradžių Šartranas pamanė, kad šis skubus susirinkimas yra kažkokia keista treniruotė. „*Futuristiniai ginklai? Senovinis kultas? Pagrobtį kardinolai?*“ Tuomet Ročeris ekrane parodė kameros tiesiogiai transliuojamą vaizdą, kuriame buvo matyti jo minimas ginklas. Visiems tapo akivaizdu, kad tai, deja, nėra treniruotė.

— Mes išjunginėsimė elektros tiekimą atskiruose komplekso regionuose, — aiškino Ročeris, — ir tokiu būdu pašalinsime foninius elektromagnetinius trikdžius. Dirbsime komandomis po keturis. Tamsoje naudosimės infraraudonojo matymo prietaisais. Paieškai naudosime tradicinius šnipinėjimo įrangos detektorius, kalibruotus mažiau nei trijų omų kintamiesiems laukams. Klausimų yra?

Tyla. Šartrano mintys nebesutilpo galvoje.

— O kas bus, jei mes jo laiku nesurasime? — paklausė jis išsyk pasigailėdamas savo išsišokimo.

Pilkasis lokys rūsčiai pažvelgė į jį iš po savo raudonos beretės ir nieko neatsakęs

davė ženklą kibti į darbą.

— Geros kloties, vyrai, — griežtu balsu palinkėjo jis.

60

Likus dviem kvartalams iki Panteono, Lengdonas ir Viktorija praėjo pro virtinę taksi automobilių su vairuotojais, snaudžiančiais ant priekinių sėdynių. Pokaičio tradicija — itališkas senovės Ispanijos popiečio siestų variantas — čia buvo amžina kaip ir pats amžinasis miestas.

Lengdonas mėgino sutelkti mintis, tačiau situacija buvo pernelyg nestandartinė, kad pasiduotų racionaliai analizei. Prieš šešias valandas saldžiai miegojo savo namuose Kembridže. Dabar jis Europoje, įsuktas į patį siurrealistinės senovinių titanų kovos kūną. Jo Hariso tvido švarko kišenėje guli pusiau automatinis ginklas, o už rankos jis laiko moterį, su kuria ką tik susipažino.

Jis pažvelgė į Viktoriją. Ji buvo susitelkusi ir žiūrėjo į priekį. Iš jos delno spinduliavo dvasinė ir fizinė jėga. Tai buvo nepriklausoma ir ryžtinga moteris. Viktorijos pirštai laikė apkabinę jo plaštaką be jokio varžymosi ar vidinio diskomforto. Lengdonas juto vis stiprėjančią trauką prie Šios moters. „Grįžk į tikrovę“, — paliepė jis sau, nutraukdamas saldžias vizijas.

Atrodo, Viktorija jautė jo įtampą.

— Atsipalaiduokite, — pasakė ji nepasukdama galvos. — Mes turime atrodyti kaip jaunavedžiai.

— Aš ir esu atsipalaidavęs.

— Jūs baigiate sutraiškyti mano plaštaką. Lengdonas raustelėjo ir atpalaidavo pirštus.

— Kvėpuokite per savo akis, — paliepė Viktorija.

ANGELAI IR DEMONAI

181

— Atleiskite?

— Tai atpalaiduoja raumenis. Šis kvėpavimo būdas vadinamas *pranajama*.

— Piranija?

— Ne, ne žuvis. *Pranajama*. Pamiškite.

Jie dar sykį pasuko už kampo ir atsidūrė *Piazza delta Rotunda* aikštėje. Prieš akis išdygo Panteonas. Kaip visuomet, Lengdonas į jį pažvelgė su pagarba ir susižavėjimu. *Panteonas. Šventykla visiems dievams. Pagoniškiems dievams. Gamtos ir žemės dievams.* Pastatas jam nūnai atrodė labiau stačiakampiškas nei prisiminimuose. Vertikalios kolonos ir trikampiai *pronaus* slėpė už jų kylantį apskritą kupolą. Tačiau akiplėšiškas ir įžūlus užrašas virš įėjimo nušlavė į šalį visas abejones, kad jie yra ten, kur reikia. *M AGRIPPA L F COS TERTIUM FECIT.* Lengdonas, kaip visuomet, su pasimėgavimu jį sau išvertė: *Šią Šventyklą pastatė Markas Agripa, Konsulas trečiąjį kartą.*

„Neribotas konsulo kuklumas“, — pašaipiai pagalvojo Lengdonas, akimis žval-

gydamasis po aikštę. Šen bei ten būreliais ar po vieną vaikštinėjo turistai su videokameromis. Kiti sėdėjo *La Tazza di Oro* lauko kavinėje, gurkšnodami geriausią Romos kavą su ledais. Prie įėjimo į Panteoną, kaip ir buvo minėjęs Olivetis, stovėjo keturi ginkluoti Romos policininkai.

— Atrodo labai ramu, — pasakė Viktorija.

Lengdonas linktelėjo galvą, tačiau širdyje juto nerimą. Dabar, stovint priešais šventyklą, visas scenarijus atrodė kažkoks siurrealistinis. Nepaisant akivaizdaus Viktorijos pasitikėjimo jo versija, Lengdonas nerimastingai suvokė, kad ant kortos yra pastatęs viską. Atmintyje vėl iškilo Miltono strofos eilutė. *Nuo Sančio žemės prie globsčio su demono skyle*. „TAIP, — pasakė jis sau. — Čia yra ta vieta. Sančio kapas“. Čia jis yra buvęs daug kartų ir daug kartų stovėjęs po Panteono *oculus* šalia didžiojo Rafaelio kapo.

— Kiek dabar laiko? — paklausė Viktorija. Lengdonas pažvelgė į laikrodį.

— Septynios penkiasdešimt. Dešimt minučių iki spektaklio pradžios.

— Jei šio kupolo viduje ims vykti kas nors dramatiška, mes visi galime atsidurti kryžminėje ugnyje, — pastebėjo Viktorija, įtariai žvelgdama į pavienius turistus, įeinančius ir išeinančius pro Panteono duris.

Lengdonas sunkiai atsiduso. Jiedu pasuko prie įėjimo. Pistoletas jo kišenėje darėsi vis sunkesnis. Lengdonas svarstė, kas būtų, jei policininkai sugalvotų jį apieškoti ir surastų ginklą. Tačiau pastarieji į juos dirstelėjo tik akies krašteliu. Jūdviejų maskaradas akivaizdžiai buvo įtikinamas.

— Ar teko šaudyti iš ko nors daugiau nei pneumatinio šautuvo? — paklausė Lengdonas.

— Jūs manimi nepasitikite?

— Pasitikėti jumis? Aš gi su jumis ką tik susipažinau. Viktorija suraukė antakius.

— O aš maniau, kad mes esame jaunavedžiai.

182

DAN BROWN

61

Oras Panteono viduje buvo vėsus ir drėgnas, persisunkęs istorijos garais. Virš galvų lyg besvoris kybojo milžiniškas 141 pėdos skersmens kupolas — didesnis netgi už Šv. Petro bazilikos. Kaip visuomet, Lengdoną įžengiant į šią milžinišką patalpą nukrėtė pagarbus šiurpas. Statinys buvo nepakartojamas inžinerijos ir meno derinys. Stoge žiojėjo įžymioji apskrita skylė, pro kurią skverbėsi siauras vakaro saulės spindulių pluoštas. „*Oculus*, — pagalvojo Lengdonas. — Démono skylė“. Jiedu buvo vietoje.

Lengdono akys, paklaidžiojusios palubiais, nuslydo žemyn prie apskritų sienų su pasieniais einančia kolonada, o galiausiai palietė po kojomis plytinčias poliruoto marmuro grindis. Patalpoje tebuvo girdėti prislopintas turistų murmesys ir kojų

trepsėjimas. Lengdonas apžvelgė koki tuziną turistų, vangiai slampinėjančių šventyklos kolonų Šešėliuose. „Ar tu čia?“ — pagalvojo jis. — Atrodo labai ramu, — vėl pasakė Viktorija tebelaikydama jo ranką. Lengdonas linktelėjo galvą.

— Kur Rafaelio kapas?

Lengdonas valandėlę pamastė stengdamasis susigaudyti. Tuomet apžvelgė visą šventyklos radiusą. Antkapiai. Altoriai. Kolonos. Nišos. Galvos mostu parodė ypač puošniai išdabintą antkapį kairėje, kitame šventyklos pakraštyje.

— Manau, tai Rafaelio.

Viktorija taip pat akimis šmirinėjo po visas salės kertes.

— Aš iš tolo nepastebiu nė vieno, kuris atrodytų kaip teroristas, pasirengęs nužudyti kardinolą. Gal eime atidžiau pasidairyti?

Lengdonas linktelėjo galvą.

— Čia kas nors gali būti pasislėpęs tikrai *rientranze*. Turime jas patikrinti.

— Nišas?

— Taip, — parodė Lengdonas. — Nišas sienoje.

Per visą pastato perimetrą, suskaidytą netoli sienų stūksančių antkapių, sienose buvo išskaptuota keliolika pusapvalių nišų. Nors jos ir nebuvo labai didelės, kiekvienos iš jų prieblandoje galėjo slėptis po keletą žmonių. Lengdonas prisiminė, kad jose kadaise stovėjo Olimpo dievų statulos, tačiau Vatikanas, pagonišką šventyklą paversdamas katalikų bažnyčia, tas skulptūras sunaikino. Lengdonas jautė kankinančią širdperšą. Jis žinojo, kad stovi pirmajame mokslo altoriuje, o ženklas, rodantis į kitą mokslo altorių, nebeegzistuoja. Jis svarstė, kokia statula tai galėjo būti ir kurlink ji galėjo būti nukreipta. Kaip meno istorikas, Lengdonas negalėjo įsivaizduoti didesnio jaudulio nei aptikus iliuminatų ženklą — statulą, slapčiomis rodančią Iliuminacijos Kelio kryptį. Jis taip pat svarstė, kas galėtų būti paslaptįs anoniminis iliuminatų skulptorius.

— Aš eisiu kairiuoju lanku, — pasakė Viktorija, rodydama į kairįjį pusapskri-

ANGELAI IR DEMONAI

183

timį, besidriekiantį nuo jų iki įėjimo į šventyklą. — Jūs eikite dešiniuoju. Už šimto aštuoniasdešimties laipsnių susitiksime.

Lengdonas liūdnai šyptelėjo.

Viktorija nedelsdama nuėjo savo keliu. Lengdonas pajuto, kaip jo mintis vėl užplūdo visas situacijos dramatiškumas. Pasukęs savuoju puslankiu į dešinę, gūdžioje prieblandoje jis girdėte girdėjo šnabždant žudiko balsą: „Aštuonios valandos. Nekaltos aukos ant mokslo altoriaus. Matematinė mirties progresija. Aštuntą, devintą, dešimtą, vienuoliktą... ir vidurnaktį.“ Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį. 7:52. Aštuonios minutės.

Besiartindamas prie pirmosios nišos, jis praėjo pro Italijos katalikų bažnyčios hierarcho kapą. Sarkofagas, kaip neretai kur buvo galima pamatyti Romoje, pasuktas įstrižai į sieną — šia ganėtinai keista pozicija akivaizdžiai stebėjosi šalimais stovinti ekskursantų grupė. Lengdonas nesustojo paaiškinti, jog svarbių katalikų bažnyčios žmonių kapai Italijoje dažnai nėra derinami prie statinio geometrinių linijų, o yra

orientuoti į *rytus*. Apie šį senovinį prietarą praėjusį mėnesį Lengdonas buvo įsivėlęs į diskusiją su studentais savojoje 212 simbologijos auditorijoje.

— Tai visiškas absurdas! — pareiškė viena studentė, kai Lengdonas paaiškino į rytus nukreiptų kapų prasmę. — Kodėl krikščionys nori, kad jų kapai būtų nukreipti į tekančią *saule*? Mes juk kalbame apie krikščionybę, o ne apie *Saulės* kultą!

Lengdonas nusišypsojo ir, grauždamas obuolį bei vaikštinėdamas palei lentą, šūktelėjo:

— Ponas Hitzrotas! Paskutinėje eilėje sėdintis jaunuolis atsistojo ir paklausė:

— Ką? Aš?

Lengdonas parodė į ant sienos kabantį plakatą su renesanso paveikslo kopija,

— Kas yra tas žmogus, klūpantis prieš Dievą?

— Hmm... kažkoks šventasis?

— Labai gerai. O iš kur jūs *žinote*, kad jis yra šventasis? — Jis turi halą.

— Puiku. O gal tas auksinis halas jums ką nors primena?

— Jeee!.. — Hitzroto veidas pražydo šypsena. — Tuos egiptietiškus daiktus, kuriuos nagrinėjome praėjusį semestrą. Tuos... kaip juos... *saulės diskus*!

— Dėkui, Hitzrorai. Sėsk miegoti toliau. — Lengdonas atsisuko į auditoriją. — Halai, kaip ir dauguma kitos krikščioniškos simbolikos elementų, buvo pasiskolinti iš senovės Egipto *Saulės* garbinimo kulto. Krikščionybėje pilna Saulės kulto pavyzdžių.

— Atleiskite! — įsiterpė mergina, sėdinti priekinėje eilėje. — Aš nuolat lankau bažnyčią ir nepastebiu jokių konkretesnių Saulės garbinimo apraiškų!

— Iš tiesų? O ką jūs švenčiate gruodžio dvidešimt penktąją?

— Kalėdas. Jėzaus Kristaus gimimą.

— Tačiau, anot Biblijos, Kristus gimė kovo mėnesį, tad ką mes iš tikrųjų švenčiame gruodžio pabaigoje?

Tyla.

184

DAN BROWN

Lengdonas nusišypsojo.

— Gruodžio dvidešimt penktoji, mano draugai, yra senovinė pagoniška *sol invictus* — Nenugalėtosios Saulės — šventė, atitinkanti žiemos saulėgrįžą. Tai nuostabus metų ciklo momentas, kai saulė ima sugrįžti, o dienos pradeda ilgėti.

Lengdonas dar krimstelėjo obuolio.

— Besiplečiančios religijos, — tęsė jis, — neretai „asimiliuoja“ savo naujai užimtose teritorijose egzistavusias šventes, kad vietiniams žmonėms perėjimas prie naujosios religijos neatrodytų itin drastiškas. Šis procesas vadinamas *transmutacija*. Jis padeda žmonėms apsiprasti su nauju tikėjimu. Stengiamasi išsaugoti vietinių švenčių datas, tas pačias šventas vietas, naudoti tą pačią simboliką... Tik viso to fone paprasčiausiai atsiranda naujas dievas.

Priekinėje eilėje sėdinti mergina jau atrodė suirzusi.

— Jūs norite pasakyti, kad krikščionybė yra paprasčiausiai kažkoks... perdirbtas *Saulės kultas*?!

— Anaip tol ne. Krikščionybė savo simboliką pasiskolino *ne tik* iš Saulės kulto.

Krikščioniškasis kanonizacijos ritualas yra paimtas iš senovinio Euhemero „dievų gamybos ritualo“. „Dievo valgymo“ praktika, t. y. šventoji komunija, yra pasiskolinta iš actekų. Netgi už mūsų nuodėmės mirusio Kristaus idėja tikriausiai nėra grynai krikščioniška: jaunų žmonių savęs paaukojimas dievams, kad būtų atleistos giminės nuodėmės, yra viena iš seniausių Kvetzalkoatlės dievystės išpažįstančių actekų ir toltekų tradicijų!

Mergina sužaibavo akimis.

— Įdomu, ar kas *nors* krikščionybėje yra originalaus?

— Labai mažai kas *bet kuriame* organizuotame tikėjime yra originalaus. Religijos negimsta tuščioje vietoje. Jos auga, „suvalgydamos“ prieš tai toje vietoje vyravusių religijų turinį. Šiuolaikinė religija yra mišinys... vienu ir tuo pačiu metu skambantis visų istorijos laikotarpių žmogaus pastangų pažvelgti į dieviškąsias sferas įrašas.

— Hmm... na, laikykitės, — įsiterpė Hitzrotas, kurio miegai, atrodo, jau buvo išsilakstę. — Aš žinau šį tą, kas krikščionybėje yra originalaus. Ką pasakysite apie mūsų Dievo *įvaizdį*? Krikščioniškame mene Dievas niekuomet nevaizduojamas nei kaip vanagas, nei kaip actekas, nei kaip koks kitas keistas padaras. Dievas krikščionybėje visuomet vaizduojamas kaip senas žmogus su balta barzda. Tad bent jau mūsų Dievo *įvaizdis* yra originalus, ar ne tiesa?

Lengdonas nusišypsojo.

— Kai ankstyvieji krikščionių atsivertėliai atsisakė ankstesniųjų dievybių — pagoniškųjų, romėniškųjų, graikiškųjų, mitraizmo dievų, saulės ir t.t., — jie paklausė Bažnyčios, kaip atrodo jų naujasis krikščioniškasis Dievas. Ir Bažnyčia išmintingai pasirinko daugiausiai pagarbos keliantį *įvaizdį*... bene žinomiausią visoje dokumentuotoje istorijoje.

— Senyvą vyrą su balta, besiplaikstančia barzda? — skeptiškai paklausė Hitz-ANGELAI IR DEMONAI 185

Lengdonas pirštu parodė į ant sienos kabantį plakatą, kuriame buvo pavaizduota antikos dievų hierarchijos piramide. Jos viršūnėje sėdėjo senyvas vyras su balta, besiplaikstančia barzda.

— Argi Dzeusas jums neatrodo panašus į krikščionių Dievą?

Drauge su šia Lengdono replika nuskambėjo skambutis.

— Labas vakaras, — pasigirdo vyriškas balsas.

Lengdonas krūptelėjo. Jis vėl atsідūrė Panteone. Atsisukęs išvydo senyvą vyriškį, apsirėdžiusi mėlynu apsiaustu su gobtuvu, ant kurio krūtinės buvo išsiuvinėtas raudonas kryžius. Žmogus jam šypsojosi rodydamas pilkus kreivokus dantis.

— Jūs esate anglas, ar ne? — Vyriškio akcentas buvo aiškiai toskanietiškas. Lengdonas sutrikęs sumirksėjo.

— Faktiškai — ne. Aš amerikietis... Žmogus taip pat sumišo.

— Oi, dangau, atleiskite man. Jūs taip angliškai apsirengęs, aš tik pamaniau... Labai atsiprašau.

— Kuo galėčiau jums padėti? — paklausė Lengdonas, jausdamas, kaip daužosi širdis.

— Tai aš pamaniau, gal galėčiau padėti jums. Aš čia esu visažinis. — Žmogus išdidžiai parodė į ant krūtinės prisegtą miesto valdžios išduotą gido ženklelį. — Mano darbas yra padaryti jūsų vizitą į Romą kuo įdomesnį.

Įdomesnį? Lengdonas neabejojo, kad šis jo vizitas į Romą ir taip jau *pakankamai* įdomus.

— Jūs atrodote esąs išskirtinis žmogus, — pataikavo gidas. — Neabejotinai labiau nei daugelis besidomintys kultūra. Gal galėčiau jums papasakoti šio nuostabaus statinio istorijos faktus?

Lengdonas mandagiai nusišypsojo.

— Labai malonu, tačiau, tiesą sakant, aš pats esu meno istorikas ir...

— Nuostabu! — Žmogaus akys sužibo lyg loterijoje išlošus milijoną. — Tuomet jums neabejotinai bus įdomus toks dalykas...

— Aš manau, kad norėčiau...

— Panteoną, — pradėjo žmogus, pradėdamas savo mintinai išminktą litaniją. — pastatė Markas Agripa 27 metais prieš Kristų.

— Taip, — įsiterpė Lengdonas. — Ir perstatė Adrianas 119 mūsų eros metais.

— Tai buvo didžiausias neparemtas kupolas iki pat 1960 metų, kai jį pralenkė Superdomo kupolas Naujajame Orleane!

Lengdonas suaimanavo. Tas žmogus atrodė nesustabdomas.

— O vienas penkto amžiaus teologas sykį pavadino Panteoną „Šėtono namu“, įspėdamas, kad skylė stoge esanti įėjimas demonams.

Lengdonas jo nebesiklausė. Jis pakėlė akis į angą, ir jo vaizduotėje švystelėjo šiurpinanti scena, kurią buvo pasufleravusi Viktorija... Štai pro skylę tiekia kardi-

186

DAN BROWN

nolas su ant krūtinės išdegintu įdagu... Jis kaip akmuo krinta žemyn ir trenkiasi į marmurines grindis. Tai išties būtų tikra *žiniasklaidos sensacija*. Lengdonas pasijuto besidairęs reporterių. Reporterių nebuvo. Jis giliai įkvėpė. Absurdiška mintis! Tikėtis, kad teroristai ryšis įgyvendinti tokį triuką, buvo beprotybė.

Lengdonui tikrinant nišas, savo maldelelę vapantis gidas sekė paskui jį kaip meilės ištroškęs šunytis. Lengdonui darėsi vis aiškiau, kad tose nišose nieko neras ir kad čia kažkas ne taip. „Nėra nieko blogiau nei greitas išvadas mėgstantis meno istorikas“, — eidamas keiksniojo save.

Kitoje šventyklos pusėje Viktorija ėjo savuoju pusračiu. Pirmą kartą likusi vienui viena su savimi nuo tos akimirkos, kai išgirdo naujieną apie tėvo nužudymą, ji jautė, kaip ant jos gulė užgula niūri pastarųjų aštuonių valandų tikrovė. Jos tėvas buvo nužudytas — nužudytas žiauriai ir netikėtai. Beveik toks pat skausmingas buvo ir faktas, kad pagrobtas jos tėvo kūrinys dabar buvo tapęs teroristų įrankiu. Viktoriją graužė kaltės jausmas, kad būtent *jos* išradimas sudarė sąlygas antimedžiagą transportuoti... Būtent jos cilindras dabar Vatikane skaičiavo paskutines savo egzistavimo valandas. Trokšdama padėti tėvui ieškoti tiesos, ji tapo teroristų surežisuoto chaoso bendrininke.

Keista, vienintelis, jos nuomone, pozityvus dalykas, įvykęs per pastarąsias aštuonias valandas, buvo tai, kad šalia jos buvo svetimas žmogus — Robertas Lengdonas. Jo akyse ji surado nepaaiškinamą, bet patikimą ir saugią priebėgą, tokią panašią į vandenyno harmoniją, kurią ji Šiandien iš ryto turėjo paskubomis palikti. Ji džiaugėsi, kad Lengdonas yra drauge su ja. Jis jai ne tik tapo stiprybės šaltiniu, bet ir savo guviu bei greitai veikiančiu protu suteikė šį Šansą nutverti tėvo žudiką.

Viktorija giliai kvėpuodama ėjo iš nišos į nišą. Ją buvo užvaldę spontaniški asmeninio keršto vaizdiniai, kurie visą dieną nedavė ramybės. Netgi būdama prisiekusi bet kokios gyvybės saugotoja, ji nūnai troško šio žudiko *mirties*. Joks kiekis sukauptos geros *karmos* šiandien negalėjo jos priversti atsukti jam antrąjį skruostą. Įsitempusi ir įelektrinta, ji jautė, kaip jos itališkame kraujyje cirkuliuoja kažkas, ko ji niekuomet nebuvo jautusi anksčiau... joje pabudo Sicilijos protėviai, kurie Šeimos garbę buvo pratę nuplauti teisybės krauju. „Vendeta“, — skambėjo Viktorijos mintyse, ir ji pirmą kartą gyvenime visa širdimi suprato Šio žodžio esmę.

Keršto vizijos skubino jos žingsnius. Ji artinosi prie Rafaelio Sančio kapo. Dar iš tolo buvo galima pajusti, kad tai ypatingo žmogaus kapas. Jo karstas, kitaip nei kitų, buvo apsaugotas neperšaunamu stiklu ir įleistas į sieną. Anapus barjero buvo aiškiai matyti sarkofago priekis.

RAPHAEL SANTI, 1483-1520

Viktorija kurį laiką žvilgsniu tyrinėjo Rafaelio kapą. Jos akys užkliuvo ui šalia pritvirtintos plokštelės su trumpu komentaru.

ANGELAI IR DEMONAI

187

Ji dar kartą perskaitė tą komentarą. Po to... ji perskaitė jį dar kartą. Ir dar.

Dar po akimirkos, apimta siaubo, ji metėsi bėgti į kitą šventyklos pusę, Lengdono link.

— Robertai! *Robertai!*

62

Lengdono veiksmus jo pasirinktojo Panteono pusėje šiek tiek trikdė nelemtas ant kulnų lipantis gidas, kurio nenutylantis tarškesys lydėjo Lengdoną ir Šią akimirką, pakeliui į paskutinę nišą.

— Jūs akivaizdžiai domitės šiomis nišomis! — patenkintas pastebėjo gidas. — Ar žinojote, kad būtent dėl šių nišų sumažėjęs sienų masyvumas ir sudaro išpūdį, kad kupolas yra besvoris?

Lengdonas, negirdėdamas nė žodžio, abejingai linktelėjo galvą. Jis ruošėsi įžengti į paskutiniąją nišą. Staiga kažkas iš už nugaros sugriebė jį už rankos. Tai buvo Viktorija. Ji buvo uždususi ir nutvėrusi jį traukė eiti su savimi. Matydamas panikos kupiną jos veidą, Lengdonas tegalėjo įsivaizduoti tik vieną dalyką: *ji surado kūną*. Jį

patį sukaustė siaubas.

— Ak, jūsų žmona! — sušuko gidas, aiškiai nudžiugęs dėl naujos „klientės“ pasirodymo. Jis mostelėjo ranka į jos trumpus aptemptus šortus ir kelioninius batus. — Na, jūs, galiu pasakyti, tikrai esate amerikietė!

Viktorijos akys susiaurėjo.

— Aš esu italė.

— Ak, mieloji, prašau man atleisti, — gido Šypsena išblėso.

— Robertai, — sušnibždėjo Viktorija, stengdamasi atsukti gidui nugarą. — Galilėjaus „Diagrama“. Aš turiu ją pamatyti.

— „Diagramma?“ — vėl ėmė gerintis gidas. — Mielieji, judu tikrai gerai išmanote istoriją! Deja, šio dokumento pamatyti neįmanoma. Jis saugomas slaptuose Vatikano arch...

— Ar negalėtumėte minutėlei palikti mus ramybėje? — pasakė Lengdonas. Jį trikdė Viktorijos panika. Pasivedėjo ją į šalį ir įkišęs ranką į kišenę rūpestingai išsi-traukė „Diagramos“ lapą. — Kas atsitiko?

— Kokia data čia užrašyta? — paklausė Viktorija, karštligiškai bėgiodama akimis po lapą.

Gidas vėl prisistatė prie jų ir išsižiojęs vėpsojo į lapą.

— Tai juk ne... tikras...

— Tūristams skirta reprodukcija, — pašmaikštavo Lengdonas. — Dėkui jums už pagalbą. Mudu su žmona norime minutėlę pabūti vieni.

188

DAN BROWN

Gidas atsitraukė, tačiau jo akys liko įsegtos į dokumentą.

— Data, — pakartojo Viktorija. — Kada Galilėjus išleido šią... Lengdonas parodė romėnišką skaičių apatiniam lapo pakraštelyje.

— Štai ta data. O kas atsitiko? Viktorija dešifravo romėnišką skaičių. — 1639?

— Taip. O kas?

Viktorijos akys neramiai išsiplėtė.

— Mes esame pakliuvę į bėdą, Robertai. Didelę bėdą. Datos nesutampa.

— Kokios datos nesutampa?

— Šita data ir data ant Rafaelio kapo. Jis buvo čia palaidotas tik 1759 metais. Praėjus daugiau kaip šimtmečiui po „Diagramos“ pasirodymo.

Lengdonas žvelgė į ją, mėgindamas suvokti žodžių prasmę.

— Ne, — atsakė jis, — Rafaelis mirė 1520 metais, likus daugiau kaip Šimtmečiui *iki* Diagramos.

— Taip, bet pūsturečio šimtmečio jis buvo palaidotas kažkur kitur. Lengdonas sutriko.

— Iš kur jūs sužinojote?

— Ten taip parašyta. Į Panteoną Rafaelio kūnas buvo perkeltas 1758 metais. Tai buvo istorinės pagarbos atidavimo žymiesiems Italijos žmonėms kampanijos dalis.

Kai šie žodžiai galiausiai prasismelkė į Lengdono sąmonę, jis pasijuto taip, lyg žemė būtų išslydusi iš po kojų.

— Eilėraščio parašymo metu, — pareiškė Viktorija, — Rafaelio kapas buvo kažkur *kitur*. Iki tol Panteonas su Rafaeliu neturėjo absoliučiai nieko bendra!

Lengdonui užėmė kvapą.

— Bet tai... byloja...

— Taip! Tai byloja, kad mes esame ne toje vietoje! Lengdonas susvirduliavo. *Neįmanoma... Aš buvau visiškai tikras...* Viktorija pabėgėjo prie gido ir timptelėjo jį už alkūnės.

— Sinjore, atleiskite mums. Kur buvo Rafaelio kapas septynioliktame amžiuje?

— Urb... Urbine, — sumikčiojo sutrikęs gidas. — Jo gimtinėje.

— Tai neįmanoma! — Lengdonas patyliukais nusikeikė. — Iliuminatų mokslo altoriai buvo čia, Romoje. Aš tu es visiškai tikras!

— Iliuminatai? — nustebo gidas, vėl žvelgdamas į dokumentą Lengdono rankose. — *Kas jūs, gerieji žmonės, esate?*

Iniciatyvos ėmėsi Viktorija.

— Mes ieškome vietos, vadinamos žemiškuoju Sančio kapu. Romoje. Ar galite mums pasakyti, kur ta vieta galėtų būti?

Dabar jau gidas atrodė nusigandęs.

— Šitas buvo vienintelis Rafaelio kapas Romoje.

Lengdonas stengėsi mąstyti, tačiau protas jo nenorėjo klausyti. Jei Rafaelio

ANGELAI IR DEMONAI

189

kapo 1655 metais Romoje nebuvo, apie ką toje strofoje kalbama? „Sančio žemės prieglobstis su demono skyle? Koks velnias tai galėtų būti? Mąstyk!“

— Ar nebuvo dar kokio nors menininko pavarde Santis? — paklausė Viktorija.

— Kad, atrodo, nežinau jokio kito, — gidas gūžtelėjo pečiais.

— O bet kokio kito įžymaus žmogaus? Mokslininko, poeto ar astronomo? Dabar gidas jau, atrodo, pats norėjo sprukti šalin.

— Ne, madam. Vienintelis Santis, apie kurį ką nors girdėjau, yra architektas Rafaelis.

— Architektas? — paklausė Viktorija. — Aš buvau įsitikinusi, kad jis tapytojas!

— Žinoma, jis buvo ir tapytojas. Visi jie buvo. Mikelandželas, Da Vinčis, Rafaelis.

Lengdonas nesuprato, ar gido žodžiai, ar aplinkui stūksantys puošnūs antkapiai pakuždėjo jam naują idėją, tačiau tai buvo nesvarbu. Svarbiausia — mintis toptelėjo į galvą. *Santis buvo architektas*. Nuo šios minties lyg domino kaladėlių seka pasipylė kitos. Renesanso architektų gyvenimo tikslai būdavo tik du — pagarbinti Dievą didingomis bažnyčiomis ir pagarbinti įžymius žmones prašmatniais kapais. *Sančio suprojektuotas kapas. Ar tai galėtų būti?* Vaizdai jo sąmonėje slinko vis greičiau...

Da Vinčio „Mona Liza“.

Monė „Vandens lelijos“.

Mikelandželo „Dovydas“.

Sančio „Žemės prieglobstis“...

— Santis *suprojektavo* šį kapą, — pasakė Lengdonas.

— Kaip? — sukluso Viktorija.
 — Strofoje kalbama ne apie vietą, kurioje Rafaelis palaidotas. Ten kalbama apie kapą, kurį jis *suprojektavo*.
 — Kaip suprasti?
 — Aš ne taip supratau užuominą. Mums reikia ieškoti ne Rafaelio palaidojimo vietos, bet kapo, kurį Rafaelis suprojektavo kažkam kitam. Negaliu patikėti, kad ši mintis man nešovė anksčiau. Pusė architektūrinių kūrinių renesanso ir baroko laikotarpių Romoje buvo antkapiniai monumentai. — Jo veidą nušvietė atradimo šypsnyš. — Rafaelis tikriausiai suprojektavo šimtus antkapių!
 Viktorijos veidas anaip tol nešvytėjo iš džiaugsmo.
 — Šimtus?
 Lengdono šypsena išblėso.
 — O taip.
 — Ar kuris nors iš jų yra *žemiškas*, profesoriau?
 Lengdonas staiga pasijuto nejaukiai. Apie Rafaelio darbus jis žinojo gėdingai mažai. Jis neblogai orientavosi Mikelandželo kūryboje, tačiau Rafaelio darbai jo niekuomet pernelyg nežavėjo. Lengdonas galėjo įvardyti vos vieną kitą iš žymesnių Rafaelio antkapinių monumentų, tačiau jis nežinojo, kaip jie atrodė.
 Aiškiai pajutusi Lengdono sutrikimą, Viktorija atsigrėžė į gidą, kuris jau taikėsi sliūkinti šalin. Ji nutvėrė jį už rankos.

190

DAN BROWN

— Man reikia kapo. Kapo, suprojektuoto Rafaelio. Kapo, kurį būtų galima vadinti *žemišku*.
 Gidas dabar jau atrodė kaip reikiant persigandęs.
 — Vieną iš Rafaelio kapų? Aš nežinau. Jis suprojektavo jų galybę. Jums tikriausiai reikia Rafaelio *koplyčios*, ne tik kapo. Architektai kapus visuomet projektuoja drauge su koplyčia.
 Lengdonas turėjo pripažinti, kad gidas buvo teisus.
 — Ar kuris nors iš Rafaelio kapų ar koplyčių yra vadinamas *žemišku*? Gidas gūžtelėjo pečiais.
 — Atleiskite. Aš nežinau, apie ką jūs kalbate. Žodis *žemiškas* man tikrai nekelia jokių asociacijų. Aš jau norėčiau eiti.
 Viktorija, laikydama jį už rankos, perskaitė pirmąją ant „Diagramos“ lapo užrašytos strofos eilutę:
 — *Nuo Sančio žemės prieglobsčio su demono skylė*. Ar tai jums ką nors sako?
 — Absoliučiai nieko.
 Lengdonas staiga pažvelgė į viršų. Jis buvo pamiršęs apie eilutės pabaigą. *Demono skylė*?
 — Taip! — sušuko jis gidui. — Štai kas! Ar kurios nors Rafaelio suprojektuotos koplyčios stoge yra anga?
 Gidas papurtė galvą.
 — Kiek žinau, Panteonas šia prasme yra unikalus. — Jis padarė pauzę. — Bet...

— Kas — bet? — vienu balsu sušuko Viktorija ir Lengdonas. Dabar gidas pakėlė galvą ir paėjėję arčiau jų.

— Démono skylė? — jis kažką sau panosėję sumurmėjo ir priglaudė pirštus prie lūpų. — Démono skylė... tai yra... *buco diavolo*?

— Pažodžiui — taip, — Viktorija linktelėjo galvą. Gidas vos vos nusišypsojo.

— Tai terminas, kurio jau seniai negirdėjau. Jei neklystu, *buco diavolo* reiškia požeminę kriptą ar galeriją.

— Požeminę kriptą? — perklausė Lengdonas.

— Taip, bet tai specifinis kriptos tipas. Manau, démono skylė yra senovinis terminas, reiškiantis didžiulę laidojimui skirtą ertmę, esančią Šventykloje... po kitu, pagrindiniu, kapu.

— Laidojimo rūsys? — paklausė Lengdonas, išsyk suvokęs, apie ką gidas kalba. Lengdono žodžiai gidui buvo kaip atradimas.

— Taip! Tai ir yra terminas, kurio negalėjau surasti.

Lengdonas intensyviai gvildeno naująją idėją. Laidojimo rūšiai buvo dvasininkų pasiūlytas keblios problemos sprendimas. Bažnyčia laikėsi tradicijos savo iškiliausius narius laidoti puošniai įrengtose koplyčiose šventovių viduje. Tačiau ir jų giminės nariai neretai pageidavo būti palaidoti drauge, šitaip užsitikrindami sau geidžiamą amžiną prieglobstį po bažnyčios skliautais. Bažnyčia ne visuomet turėdavo vietos

ANGELAI IR DEMONAI

191

ar lėšų įrengti kapus visiems šeimos nariams, tad jiems būdavo iškasamas kapų rūsys — paprasčiausia duobė po bažnyčios grindimis. Joje ir būdavo suguldomi mažiau nusipelnę giminės nariai. Duobę uždengdavo dangčiu, kuriame būdavo paliekamas liukas. Nors ir patogūs, kapų rūšiai greitai išėjo iš mados dėl dvoko, kuris iš jų neretai sklisdavo po visą bažnyčią. „Démono skylė“, — mąstė Lengdonas. Jis niekuomet nebuvo girdėjęs tokio termino. Tačiau šis terminas nuostabiai atitiko strofos eilutę.

Lengdono širdis daužėsi kaip pašėlusį. *Nuo Sančio žemės prieglobsčio su démono skyle*. Piršte piršosi klausimas, kuris, atrodo, vienas ir buvo belikęs.

— Ar Rafaelis yra suprojektavęs kokį nors kapą su šia démono skyle? Gidas pasikrapštė pakaušį.

— Faktiškai... atleiskite... Tegaliu prisiminti tik vieną.

Tik vieną? Lengdonas ir svajoti negalėjo apie geresnį atsakymą.

— Kur?! — beveik suriko Viktorija. Gidas juos nužvelgė keistu žvilgsniu.

— Ta vieta vadinama Čigio koplyčia. Agostino Čigio ir jo brolio kapas. Jie buvo turtingi menų ir mokslų mecenatai.

— *Mokslų?* — Lengdonas ir Viktorija pasikeitė reikšmingais žvilgsniais.

— Kur? — vėl paklausė Viktorija.

Gidas, atrodo, vėl pažvalėjo ir apsidžiaugė, kad gali būti naudingas. Ignoruodamas šį klausimą, jis samprotavo toliau.

— Ar galima tą kapą vadinti *žemišku*, aš nežinau, tačiau jis neabejotinai yra... sakysime, *différente*.

— Skirtingas? — paklausė Lengdonas. — Kuria prasme?

— Neatitinkantis architektūrinių brėžinių. Rafaelis buvo tik architektas. Visus interjero darbus atliko kitas skulptorius. Koks konkrečiai — nežinau.

Gido žodžiai dabar visiškai prikaustė Lengdono dėmesį. *Gal tai anoniminis iliuminatų meistras?*

— Kad ir kas būtų interjero autorius, jis tikrai neturėjo skonio, — pasakė gidas. — *Dio mio! Atrocita!* Kas norėtų būti palaidotas po *piramidėmis*?

Lengdonas vos galėjo patikėti savo ausimis.

— Piramidėmis? Koplyčioje yra piramidžių?

— Taip, — šyptelėjo gidas. — Baisu, ar ne? Viktorija griebė gidą už rankos.

— Sinjore, kur yra ta Čigio koplyčia?

— Maždaug mylia į šiaurę nuo čia. *Santa Maria del Popolo* bažnyčioje. Viktorija atsiduso.

— Dėkui jums. Eime...

— Ei, — staiga šūktelėjo gidas. — Aš staiga ši tą prisiminiau. Koks as kvailys. Viktorija sustingo vietoje.

— Tik nesakykite mums, kad suklydote.

Jis papurtė galvą.

192

DAN BROWN

— Ne, tačiau tą faktą turėjau prisiminti anksčiau. Čigio koplyčia ne visuomet buvo vadinama Čigio. Seniau ji buvo vadinama *Capella delta Terra*.

— Laukų koplyčia? — paklausė Lengdonas.

— Ne, — pasakė Viktorija sukdama link išėjimo. — *Žemės* koplyčia.

Vos išėjusi į *Piazza della Rotunda* aikštę, Viktorija Vetra nedelsdama išsitraukė mobilųjį telefoną.

— Viršininke Oliveti, — pasakė ji į mikrofoną, — tai yra ne ta vieta, kurios mums reikia!

Olivetis atrodė suglumęs.

— Ne ta? Ką tai reiškia?

— Pirmasis mokslo altorius yra Čigio koplyčioje!

— Kur?! — piktai sušuko Olivetis. — Bet juk ponas Lengdonas sakė...

— *Santa Maria del Popolo!* Viena mylia į šiaurę. Tučtuojau siųskite savo žmones tenai! Mes turime keturias minutes!

— Bet mano žmonės užėmė pozicijas *čia!* As negaliu...

— Judėkite! — Viktorija išjungė telefoną.

Paskui ją iš Panteono išpuolė dar neatsigavęs Lengdonas.

Ji stvėrė jį už rankos ir nusitempė prie voros iš pažiūros tuščių taksi automobilių, stovinčių prie šaligatvio bordiūro, ir pabarbeno į pirmojo kapotą. Saldžiai miegojęs vairuotojas, išgąstingai šūktelėjęs, išsitiesė kaip spyruoklė. Viktorija atplėšė užpakalines dureles ir grūste įgrūdo Lengdoną į vidų. Tuomet išsoko pati.

— *Santa Maria del Popolo!* — įsakė ji. — *Presto!*

Dar apspangęs ir bemaž apimtas panikos vairuotojas nuspaudė akseleratorių, ir automobilis kaip vėjas nurūko gatvę.

63

Giunteris Glikas atsisėdo į Činitos Makri vietą prie kompiuterio. Činita dabar stovėjo pasilenkusi ankšto BBC autofurgono gale ir sutrikusi žiūrėjo pro Gliko petį.

— Aš tau sakiau, — pasakė Glikas spustelėdamas dar keletą klavišų. — „British Tattler“ nėra vienintelis laikraštis, kuris apie juos rašo.

Makri pasilenkė arčiau ekrano. Glikas buvo teisus. BBC duomenų bazė bylojo, kad šis pasaulio informacijos tinklas per pastaruosius dešimt metų parengė šešis reportažus apie broliją, vadinamą iliuminatais. „Gera, išterliok mane raudonai“, — pagalvojo ji.

— Kas tie žurnalistai, kurie rengė šias istorijas? — paklausė Makri. — Tikriausiai sumauti škotpalaikiai?

ANGELAI IR DEMONAI

193

— BBC nesamdo sumautų škotpalaikių.

— Jie nusamdė tave. Glikas susiraukė.

— Aš nesuprantu, kodėl tu taip skeptiškai žiūri. Iliuminatai gausiai minimi įvairiuose istorijos šaltiniuose.

— Kaip ir raganos, ufonautai ar Loch Neso pabaisa. Glikas dar kartą peržvelgė sąrašą ekrane.

— Ar girdėjai apie tokį pilietį Vinstoną Čerčilį?

— Lyg ir taip.

— BBC paskelbė Čerčilio gyvenimo retrospektyvą. Beje, Čerčilis buvo ištikimas katalikas. Ar žinojai, kad 1920 metais jis padarė pareiškimą, kaltindamas iliuminatus ir įspėdamas britus dėl pasaulinio sąmokslų, nukreipto prieš moralės pagrindus?

Makri dvejojo.

— Kur tas pareiškimas buvo išspausdintas? „British Tattler“?

— „London Herald“, — nusišypsojo Glikas. — 1920 metų vasario 8 dieną.

— Jokiu būdu.

— Paganyk akis.

Makri perskaitė žinutę. „London Herald“. 1920 metų vasario 8 diena. „Nė neįtariau“, — pamanė ji.

— Na, Čerčilis buvo paranojiška asmenybė.

— Ne jis vienas, — pasakė Glikas skaitydamas toliau. — Atrodo, kad Vudrovas Vilsonas net trijose radijo apžvalgose 1921 metais perspėjo apie didėjančią iliuminatu įtaką Jungtinių Valstijų bankininkystei. Ar nori tiesioginės citatos iš tos radijo laidos?

— Nebūtinai. Glikas perskaitė:

— Štai ką jis kalbėjo: „Egzistuoja slapta jėga, taip gerai organizuota, taip toli

siekianti, tokia landi ir taip subtiliai veikianti, kad niekam dėl šventos ramybės nerekomenduočiau jos pulti ar kaltinti kitaip nei pašnibždomis .

— Niekas apie tai neteko girdėti.

— Gal todėl, kad 1921 metais tu buvai dar vaikas.

— Ačiū. Žavus komplimentas. — Makri jautė užšokusi ant kuolo. Ji žinojo, kad metai jau pradeda palikti pėdsakus jos kūne. Jai buvo keturiasdešimt treji, ir jos juodos vešlios garbanos jau kur ne kur buvo pasidabinusios pilkšvomis sruogomis. Tačiau ji buvo pernelyg išdidi, kad imtų juos dažyti. Jos mama, uoli baptiste iš pietinių valstijų, buvo ją išmokiusi džiaugtis gyvenimu ir gerbti save tokią, kokia esi. „Būdama juodaodė moteris, — sakydavo jos motina, — tu jokių būdų neturi to slėpti, kas esi. Ta diena, kai imsi dangstyti, bus tavo mirties diena. Visuomet stovėk tiesi ir šypsokis visa burna. Tegu kiti stebisi ir mano, kur ta paslaptis, verčianti tave šypsotis .

— Ar kada girdėjai apie Sesilą Roudžą? — paklausė Glikas. Makri pažvelgė į jį.

— Britų finansininką?

— Taip. Įsteigusį Roudzo stipendiją.

194

DAN BROWN

— Tik nesakyk man...

— Iliuminatas.

— Absurdas.

— BBC. 1984 metų gruodžio 16 diena.

— *Mes* rašėme, kad Sesilas Roudzas buvo iliuminatas?

— Žinoma, kad taip. Be to, mūsų tinklo teigimu, Roudzo stipendija prieš šimtmečius ir buvo įsteigta tam, kad šviesiausius jaunos protus priviliotų į iliuminatų broliją.

— Tai absurdiška! Mano dėdė buvo gavęs Roudzo stipendiją!

— Taip pat ir Bilas Klintonas, — pašaipiai mirktelėjo Glikas.

Makri ėmė niršti. Ji niekad nepakentė pretenzingų, sensacijomis paremtų reportažų. Tačiau pakankamai gerai žinojo, kad BBC, prieš skelbdama kiekvieną informaciją, ją kruopščiai patikrina.

— Štai žmogus, kurį tu turėtum prisiminti, — tęsė Glikas. — BBC, 1998 metų kovo 5 diena. Parlamento pirmininkas Krisas Malinas pareikalavo, kad visi britų Parlamento nariai masonai deklaruotų savo priklausomybę šiai organizacijai.

Makri atsiminė tą faktą. Gliko minėtas pirmininko dekretas vėliau buvo papildytas — policijos pareigūnai bei teisėjai taip pat privalėjo pranešti apie dalyvavimą masonų veikloje.

— Kuo čia visa tai dėta?

Glikas perskaitė citatą iš dokumento:

— „...susirūpinimą, kad slaptos masonų frakcijos daro didelį spaudimą politinei ir finansinei sistemai“.

— Teisingai.

— Visa tai sukėlė didelį šurmulį. Parlamento masonai įniršo. Ir buvo dėl ko. Didžioji jų dalis buvo niekuo dėti žmonės, prie masonų prisijungę dėl labdaringos

veiklos ir kitais humaniškais motyvais. Jie neturėjo jokio supratimo apie kadaise užmegztus brolijos ryšius.

— Įsivaizduojamus ryšius.

— Kad ir kokie jie būtų. — Glikas toliau skaitinėjo straipsnių sąvadą. — Pažiūrėk štai čia. Va straipsniai, siejantys iliuminatus su Galilėjumi, Prancūzijos *guerenetais*, ispanų *alumbrados*. Netgi Karlu Marksu ir Rusijos revoliucija.

— Istorija turi polinkį save perrašinėti.

— Puiku. Tu nori ko nors iš dabarties? Štai, pažvelk čia. Straipsnis apie iliuminatus iš neseno „Wall Street Journal“ numerio.

— „Journal“? — sukluso Makri.

— Atspėk, koks dabar populiariausias Amerikoje interneto kompiuterinis žaidimas?

— „Pataikyk į Pamelos Anderson užpakalį“?

— Beveik atspėjai. Jis vadinasi taip: „Iliuminatai: Naujoji pasaulio tvarka“. — Makri pro jo petį skaitė žaidimo anotaciją. „Steve Jackson Games pristato triuškinanti ANGELAI IR DEMONAI

195

hitą... pusiau istorinį žaidimą, kuriame senovinė satanistų brolija iš Bavarijos ryžtasi užvaldyti pasaulį. Informaciją apie juos galite rasti pasaulinio tinklo puslapyje...“ Makri susierzynusi pažvelgė į Gliką.

— Kodėl tie iliuminatų veikėjai nusiteikę prieš krikščionybę?

— Ne tik prieš krikščionybę, — pasakė Glikas. — Prieš religiją apskritai. — Glikas patenkintas šyptelėjo. — Nors iš to, ką man tik ką pranešė telefonu, atrodo, *kad ypatingas* sąskaitas jie turi būtent su Vatikanu.

— Nagi, nagi. Tu juk *netiki*, kad tas vaikinys, kuris skambino, iš tiesų yra tas, kuo save pristatė, ar ne?

— Iliuminatų pranašas? Pasiruošęs nužudyti keturis kardinolus? — nusišypsojo Glikas. — Žinoma, aš *tikiuosi*, kad taip ir yra.

64

Vienos mylios sprinto distanciją plačia *Via della Scrofa* gatve taksi įveikė beveik per minutę. Prieš pat aštuonias automobilis sustojo šalia *Piazza del Popolo*. Neturėdamas kišenėje nė vienos liros, Lengdonas su kaupu atseikėjo vairuotojui Amerikos doleriais. Jiedu išsoko lauk. Aikštė buvo tuščia; tylą drumstė tik kelių vietinių gyventojų, sėdinčių lauko pavėsinėje prie populiarios „Rosati“ kavinės, kvatojimas. Ši kavinė yra mėgstama Italijos literatų susibūrimo vieta. Gaivus vėjelis po aikštę sklaidė *espresso* kavos ir pyragaičių kvapą.

Lengdonas buvo vis dar prislėgtas savo nesėkmės Panteone. Tačiau vos probėgšmais apžvelgęs aikštę, jis pajuto, kaip neramiai davė apie save žinoti šeštasis pojūtis. Aikštėje tvyroto tvyrojo subtilus iliuminatų šešėlis. Negana to, kad ji turėjo tobulą *elipsės* formą: pačiame aikštės centre stovėjo aukštas egiptietiškas obeliskas —

stačiakampė akmeninė kolona su pabrėžtinai piramidiška viršūne. Tokie obeliskai, Romos imperinio paveldo liekanos, buvo išbarstyti po visą Romą. Simbologų jie buvo vadinami „aukštosiomis piramidėmis“.

Lengdono akims dar nepasiekus monolito viršaus, jo žvilgsnis vėl nuslydo žemyn. Jį patraukė šis tas dar reikšmingesnio.

— Ši sykį esame ten, kur turime būti, — tyliai pasakė jis, staiga pajutęs perspėjantį atsargumo refleksą. — Pažiūrėkite tenai. — Lengdonas parodė į *Porta del Popolo* — išpūdingos, jau ne pirmą šimtmetį skaičiuojančios akmeninės arkos tolimajame aikštės gale. Pačiame arkos viduryje, aukščiausiam jos taške, buvo iškalta didelė simbolinė graviūra. — Ką primena?

Viktorija pažvelgė aukštyn.

— Ta švytinti žvaigždė virš trikampės akmenų krūvos?

— Iliuminacijos šaltinis virš piramidės, — pataisė ją Lengdonas. Viktorija pažvelgė į jį išplėstomis akimis.

196

DAN BROWN

— Toks pat, kaip... Didysis Jungtinių Valstijų antspaudas? — Būtent. Masoniškasis simbolis ant vieno dolerio kupiūros.

Viktorija giliai įkvėpė ir dairėsi po aikštę.

— Tai kur ta prakeikta bažnyčia?

Santa Maria del Popolo bažnyčia stovėjo kaip nuo kurso nukrypęs laivas pietrytiniame aikštės kampe, kalvos atslaitėje. Ir taip jau masyvią vienuolikto amžiaus akmeninę tvirtovę dar gremėzdiškesnę darė visą fasadą aplipusios pastolių konstrukcijos.

Pakrikusios Lengdono mintys sukosi aplink pastatą. Jis nustebežvelgė į senovinę bažnyčią. Nejaugi iš tikrųjų žmogžudystė gali būti įvykdyta šios bažnyčios viduje? Nejaukiai jausdamas kišenę sveriantį pistoletą, jis troško, kad Olivetis paskubėtų.

Pagrindiniai bažnyčios laiptai buvo *ventaglio* stiliaus — lenkta aukštyn kylanti vėduoklė, maloniai kviečianti užteiti. Deja, kvietimas nūnai buvo iliuzinis: laiptai buvo užgriozdinti pastoliais ir statybine įranga, ant kurios kabėjo plakatas: COSTRUZIONE. NON ENTRARE.

Lengdonas suprato, kad renovacijai uždaryta bažnyčia, priešingai nei Panteonas, suteikia žudikui visišką privatumą ir veiksmų laisvę. Žmogžudystei atlikti čia nereikia jokių fantastinių triukų. Tereikia surasti įėjimą į vidų.

Viktorija negaišdama prasispraudė pro pastolius ir užlipo laiptais aukštyn.

— Viktorija, — perspėjo Lengdonas. — Jei jis dar tenai...

Viktorija, atrodo, jo negirdėjo. Užlipusi laiptais, pagrindiniu portiku nuėjo vieningų medinių bažnyčios durų link. Lengdonas užbėgo laiptais jai iš paskos. Jam dar nespėjus ištarti nė žodžio, Viktorija nutvėrė rankeną ir patraukė į save. Durys nepajudėjo.

— Turi būti kažkoks kitas (ėjimas, — pasakė Viktorija.

— Tikriausiai, — atsidasdamas pritarė Lengdonas. — Tačiau po minutės čia bus Olivetis. Eiti į vidų pernelyg pavojinga. Mes turime stebėti bažnyčią iš čia, kol...

Viktorija žvilgtelėjo į jį žėrinčiomis akimis.

— Jei yra kitas *įėjimas*, vadinasi, yra ir kitas *išėjimas*. Jei šis žmogus dings mums iš akiračio, mes būsimė *fungito*.

Lengdonas pakankamai suprato itališkai, kad susigaudytų, ką ji nori pasakyti.

Pro dešiniąją bažnyčios pusęėjo takelis, siauras ir tamsus, abipus suspaustas aukštų bažnyčios ir šalia stovinčio pastato sienų. Čia stipriai trenkė šlapimu — įprastas kvapas mieste, kur barų skaičius dvidešimt kartų viršija viešųjų tualetų skaičių.

Lengdonas ir Viktorija nuskubėjo tuo takeliu į dvokiančią prieblandą. Jiems nuėjus gal penkiolika jardų, Viktorija tįmptelėjo Lengdoną už rankovės ir kilstelėjusi ranką parodė į bažnyčios sieną.

Tiesiai priešais juos buvo matyti neįspūdingos medinės durys masyviais vyriais. Lengdonas atpažino, jog tai standartinis *porta sacra* — privatus įėjimas šventikams. Daugumoje bažnyčių šie įėjimai jau seniai buvo nebenaudojami, nes aplinkui vis

ANGELAI IR DEMONAI

197

glaudžiau besispaudžiantys pastatai ir mažėjanti atvira erdvė priėjimus prie jų pavertė nejaukiomis rankovėmis.

Viktorija nuskubėjo prie durų. Sustojusi prie jų, suglumusi pažvelgė žemyn. Lengdonas išvydo keistą metalinį žiedą, kybantį ten, kur turėjo būti durų rankenos bumbulas.

— Žiedas, — sužibždėjo jis. Lengdonas išlėto pakėlė jį į vertikalią padėtį. Metalas girgžtelėjo. Viktorija išsigandusi krūptelėjo. Lengdonas neskubėdamas pasuko žiedą pagal laikrodžio rodyklę. Žiedas laisvai ir be pasipriešinimo apsisuko 360° ratu. Lengdonas pamėgino sukti į kitą pusę, tačiau rezultatas buvo tas pats.

Viktorija apžvelgė likusį skersgatvio galą.

— Manote, kad yra dar vienas įėjimas?

Lengdonas nebuvo tuo tikras. Dauguma renesanso laikotarpio katedrų sykiu buvo ir laikinos tvirtovės miesto šturmo atveju. Todėl jose buvo stengiamasi palikti kuo mažiau įėjimų.

— Jei ir yra dar vienas įėjimas, — atsakė Lengdonas, — jis tikriausiai nežymus ir iškirstas kur nors galinėje bažnyčios sienoje — labiau primena pabėgimo angą nei įėjimą.

Viktorija jau žingsniavo pirmyn.

Lengdonas nusekė iš paskos skersgatviu, atsilikęs vos per keletą žingsnių. Abipus į dangų kilo aukštos sienos. Kažkur laikrodžio ėmė mušti aštuonias valandas...

Viktorijai pašaukus pirmą kartą Robertas Lengdonas neišgirdo. Tuo metu jis buvo prilipęs prie vitražuoto lango su grotomis ir mėgino per jį ką nors išžiūrėti bažnyčios viduje.

. — Robertai! — Viktorijos balsas buvo garsus šnabždesys.

Lengdonas pažvelgė į ją. Viktorija stovėjo beveik pačiame takelio gale. Ji rodė už kampo į galinę bažnyčios sieną ir modama ranka kvietė jį ateiti. Lengdonas nenoriai nurisnojo prie jos. Pamatinėje galinės sienos dalyje stūksojo akmeninis kontraforsas, už kurio buvo matyti siauras plyšys — savotiškas suspaustas įėjimas, smingantis žė-

myn tiesiai į Bažnyčios pamatus.

— Įėjimas? — paklausė Viktorija.

Lengdonas linktelėjo galvą. Faktiškai išėjimas, bet techniškai tai neturi reikšmės.

Viktorija priklaupė ir įsispitrijo į tunelį.

— Patikrinkime duris. Pažiūrėkime, ar jos atviros.

Lengdonas jau ketino pasipriešinti, bet Viktorija nutvėrė jį už rankos ir nusi-tempė į plyšį.

— Palaukite, — pasakė Lengdonas. Ji nekantriai atsisuko. Lengdonas atsiduso:

■ Aš eisiu pirmas.

198

DAN BROWN

— Vėl galantiškumas? — nustebo Viktorija.

— Amžius prieš grožį.

— Ar tai komplimentas? Lengdonas nusišypsojo ir nuėjo į tamsą.

— Būkit atsargi, — tepasakė jis. Lengdonas lėtai slinko tolyn į tamsų tunelį, viena ranka pasiremdamas sienos.

Pirštų galiukais jautė aštrias menkai tašytų akmenų briaunas. Vieną akimirką Lengdonas prisiminė senovinį mitą apie Dedalą — epizodą, kai berniukas viena ranka remdamasis sienos įveikė Minotauro labirintą. Berniukas žinojo, kad būtinai suras išėjimą, jei nė valandėlę nenutols nuo sienos. Lengdonas taip pat slinko pirmyn, tačiau jo noras surasti tunelio galą nebuvo toks karštas.

Tunelis pamažu siaurėjo, ir Lengdonas dar labiau sulėtino žingsnį. Už nugaros jautė iš paskos einančios Viktorijos alsavimą. Sieną pasisuko į kairę pusę, o tunelis staiga išplatėjo į pusapvalę alkovą. Keista — ji buvo truputį apšviesta neaišku iš kur sklindančios šviesos. Prieblandoje Lengdonas išvydo sunkių medinių durų kontūrus.

— Oho, — pasakė jis.

— Užrakintos?

— *Buvo*.

— *Buvo?* — Viktorija bemat atsidūrė šalia jo.

Lengdonas parodė ranką. Durys, apšviestos iš vidaus sklindančio blausaus šviesos pluošto, buvo išlaužtos... Jų įtvarei buvo nuplėšti laužtuvu, kuris styrojo įsmeigtas į medinę staktą.

Kelias akimirkas jiedu tyliai stovėjo tamsoje. Tuomet Lengdonas pajuto Viktorijos rankas, grabinėjančias jo krūtinę už švarko atlapų.

— Atsipalaiduokite, profesoriau, — išgirdo Lengdonas. — Aš tik pasiimu ginklą.

Tuo metu Vatikano muziejuose, pasklidusios visomis kryptimis, uoliai dirbo šveicarų sargybinių grupės. Patalpose buvo tamsu; sargybiniai naudojos Amerikos jūrų pėstininkų infraraudonojo matymo įtaisais. Per juos viskas atrodė nykaus žalio atspalvio. Visi sargybiniai buvo su ausinėmis, sujungtomis su anteną primenančiu detektoriumi, kuriuo jie eidami ritmingai mojavo priešais save. Tokį prietaisą jie

naudodavo du kartus per savaitę, ieškodami elektroninės Šnipinėjimo įrangos. Sargybiniai dirbo metodiškai, apšniukštinėdami kiekvieną statulą, nišą, užkaborį, netgi furnitūros elementą. Prietaisui užfiksavus kad ir menkiausią magnetinį lauką, ausinėse turėjo pasigirsti cypimas.

Tačiau Šį vakarą visų sargybinių ausinės tylėjo.

ANGELAI IR DEMONAI

199

65

Santa Maria del Popolo bažnyčios interjeras labiau priminė tamsų urvą nei bažnyčią. Iš pažiūros tai labiau panėšėjo į nebaigtą statyti metro stotį nei katedrą. Pagrindinė patalpa buvo tikras kliūčių ruožas — šen bei ten išluptas grindų marmuras, plytų padėklai, krūvos žemių, karučiai, netgi surūdijęs kauptukas. Nuo grindų stiebėsi milžiniškos kolonos, remiančios skliautuotą stogą. Per purvinus vitražus besiskverbianti saulės šviesa pluoštuose tingiai plaukiojo švytinčios dulkelės. Lengdonas su Viktorija stovėjo prie didžiulės Pinturičijo freskos ir dairėsi po nusiaubtą šventovę.

Viešpatavo mirtina tyla.

Viktorija iškėlusį priešais save abiem rankom laikė pistoletą. Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį. 8:04 vakaro. „Mes bepročiai, kad čia įlindome, — dingtelėjo. — Tai, ką mes darome, nedovanotinai pavojinga“. Tačiau jis žinojo, kad viduje esantis žudikas galėtų išeiti pro bet kurias duris, todėl tykoti jo lauke teturint vieną pistoletą buvo visiškai beprasmiška. Vienintelis kelias ir tebuvo — pamėginti nutverti jį viduje... Tai yra, jei jis dar *tebėra* viduje. Lengdoną vis dar graužė kaltė dėl Panteone padarytos klaidos, kuri visiems kainavo puikų šansą. Dabar jis jau nebeturėjo moralinės teisės raginti Viktoriją elgtis apdairiai ir atsargiai: jis buvo tas, kuris įvarė juos į šį kampą. Viktorija gūdžiu žvilgsniu dairėsi po bažnyčią.

— Tad, — sušnibždėjo ji, — kur yra ta Čigio koplyčia?

Lengdonas vaiduokliškoje prieblandoje akimis tyrinėjo katedros pasienius. Priešingai paplitusiai nuomonei, renesanso katedros visuomet pasižymėjo *daugeliu* koplyčių — pavyzdžiui, *Notre Dame* katedroje jų yra dešimtys. Koplyčios dažniausiai buvo ne *kambariai*, o pusapvalės *nišos* su kapais išorinėse bažnyčių sienose.

„Prasta naujiena“, — pamanė Lengdonas, abiejose šoninėse sienose suskaičiavęs po keturias įdubas. Bažnyčioje buvo aštuonios koplyčios. Aštuoni nebuvo ypatingai didelis skaičius, tačiau visos aštuonios angos buvo pridengtos skaidraus poliuretano užuolaidomis, kurios tikriausiai buvo skirtos koplyčių viduje esantiems kapams apsaugoti nuo remonto metu neišvengiamai kylančių dulkių.

— Tai galėtų būti bet kuri iš šitų poliuretano užuolaidomis pridengtų nišų, — pasakė Lengdonas. — Nepažiūrėjus į kiekvienos vidų, nebus įmanoma suprasti, kuri iš jų yra Čigio koplyčia. Ar nevertėtų palaukti Oliv...

— Kur yra antrinė kairioji apsidė? — nutraukė jį Viktorija. Lengdonas pažvelgė

į ją. nustebintas jos architektūrinės terminijos žinių. — Kur antrinė kairioji apsidė?

Lengdonas ranka parodė už nugaros esančią sieną. Ant sienos buvo matyti dekoratyvi lentelė. Joje buvo išgraviruotas toks pat simbolis, kokį jie matė aikštėje — piramidė, o virš jos — spinduliuojanti žvaigždė. Žemiau pritvirtinta mažesnė dulkėmis storai apnešta lentelė skelbė:

200

DAN BROWN

HERBAS ALEKSANDRO ČIGIO,
KURIO KAPAS YRA ANTRINĖJE KAIRIOJOJE
ŠIOS KATEDROS APSIDĖJE

Lengdonas linktelėjo galvą. *Čigio herbas yra piramidė ir žvaigždė?* Jį gerokai nustebino faktas, kad turtingasis patronas Čigis buvo iliuminatas. Lengdonas patenkintas linktelėjo Viktorijai.

— Puiki orientacija, mieloji.

— Ką?

— Nieko, pamiršk. Aš...

Tą akimirką vos už kelių jardų ant grindų tarkstelėjo metalo gabaliukas. Aidas nuvilnijo per visą bažnyčią. Lengdonas patraukė Viktoriją už kolonos. Viktorija skubiai pakėlė pistoletą ir nukreipė jį į garso pusę. Tyla. Kurį laiką jiedu nejudėdami stovėjo ir Jaukė. Ir vėl garsas, šį sykį — šlamesys. Lengdonas sulaukė kvėpavimą. „Jokiu būdu neturėjau sutikti, kad eitume čionai!“ Garsas vis artėjo. Tai buvo periodiškai pasikartojantis brūžčiojimas, tarytum žingsniuotų apšlubęs žmogus. Galiausiai iš už kolonos išnirio ir šio garso kaltininkas.

— *Figlio di puttana!* — panosėje nusikeikė Viktorija atšokdama į šalį. Drauge su ja atšlijo ir Lengdonas.

Salia kolonos vilkdama popieriumi apvyniotą pusiau suėstą sumuštinį slinko didžiulė žiurkė. Pamatęs juos gyvūnas sustingo ir ilgai spoksojo į Viktorijos pistoleto vamzdį. Paskui kaip niekur nieko nuvilko savo grobį į vieną iš bažnyčios nišų.

— Prakeikimas, — gaudydamas orą, sušnibždėjo Lengdonas smarkiai besidaužančia širdimi.

Viktorija nuleido ginklą ir greitai atgavo savitvardą. Lengdonas dirstelėjo anapus kolonos ir išvydo ant grindų dryksančią darbininko pusryčių dėžutę, kurią graužikas tikriausiai numetė nuo pastolių ant žemės.

Lengdonas stebėjo, ar dar kur nors nepastebės kokio krustelėjimo.

— Jei žudikas yra Čionai, jis, be mažiausios abejonės, visa tai girdėjo. Gal iš tikrųjų vertėtų palaukti Olivečio?

— Antrinė kairioji apsidė, — Viktorija pakartojo klausimą. — Kur yra antrinė kairioji apsidė?

Lengdonas nenoromis dar kartą apsidairė ir pasistengė susikaupti. Bažnytinė terminija yra kaip scenos remarkos — visiškai priešinga žmogaus intuicijai. Jis pasisuko į pagrindinį altorių. *Scenos centras*. Tuomet per petį nykščiu parodė atgal.

Tuomet jie abu atsigrėžė į tą pusę.

Pasirodo, Čigio koplyčia buvo trečioji iš keturių sienos nišų, einančių į dešinę nuo jų. Palanku buvo tai, kad jiedu stovėjo *reikiamoje* bažnyčios pusėje. O blogai, kad jiedu buvo ne tame *gale* ir turėjo išilgai kirsti beveik visą katedrą, praeidami pro kites tris koplyčias, kurios, kaip ir Čigio, buvo uždengtos skaidraus poliuretano užuolaidomis.

ANGELAI IR DEMONAI

201

— Palaukite, — pasakė Lengdonas. — Aš eisiu pirmas.

— Nė nemanykite!

— Aš esu tas, kuris padarė lemtingą klaidą Panteone. Ji pasisuko į Lengdoną.

— Tačiau aš esu ta, kuri turi ginklą.

Viktorijos akyse Lengdonas nesunkiai galėjo perskaityti, ką ji iš tiesų mano. „Aš esu ta, kuri prarado savo tėvą. Aš esu ta, kuri padėjo kurti masinio naikinimo ginklą. Šio žmogus kelio girnelės yra mano taikinyš.“

Lengdonas suprato, jog ginčytis beprasmiška. Viktorija nuėjo pirmą, o jis atsargutėliai sliūkino iš paskos. Eidamas pro pirmąją užuolaidą pridengtą alkovą Lengdonas juto, jog kiekvienas jo raumenėlis įsitempęs kaip kokio siurrealistinio kompiuterinio žaidimo personažo. „Mano taikinyš yra užuolaida numeris trys“, — jo galvoje sukirbėjo kariška frazė.

Bažnyčioje buvo tylu; storos akmeninės sienos slopino bet kokius aplinkinio pasaulio garsus. Eidami pro koplyčias, už čežančio plastiko jie matė blyškias vaiduokliškas žmogystas. „Tai tik marmuro skulptūros“, — įtikinėjo save Lengdonas, vildamasis, kad neklysta. Šešios minutės po aštuonių. Ar žudikas buvo punctualus ir spėjo išsprukti prieš pasirodant Lengdonui ir Viktorijai, ar jis dar tebėra Čia? Lengdonas negalėjo pasakyti, kuris scenarijus jam būtų labiau pageidautinas.

Jiedu praėjo antrąją apsidę, niūriai tamsuojančią pamažu temstančioje katedroje. Sparčiai artinosi naktis, kurios pirmieji ženklai buvo blunkančios langų vitražų spalvos. Jiems slenkant artyn prie nišos, plastikinė užuolaida staiga sujudėjo, tarytum pagauta skersvėjo. Lengdonui toptelėjo į galvą, ar tik kas kur nors neatidarė durų.

Viktorija sulėtino žingsnį. Priešais juos dunksojo trečioji niša. Abiem rankom laikydama pistoletą pakeltą akių aukštyje, ji galva mostelėjo į stelą šalia apsidės. Granito plokštėje buvo iškalti du žodžiai:

CAPELLA CHIGI

Lengdonas linktelėjo galvą. Jiedu be garso prisiartinė prie angos ir pasislėpė už plačios kolonos. Viktorija nukreipė ginklą į plastikinės užuolaidos kampą ir mostelėdama vamzdžiu davė Lengdonui signalą atitraukti užuolaidą.

„Pats laikas pradėti melstis“, — pamanė jis. Nenoriai ištiesęs ranką pro Viktorijos petį, jis atsargutėliai ėmė traukti užuolaidą. Pajudėjusi gal colį, užuolaida garsiai sutraškėjo. Jiedu abu sustingo. Tyla. Po akimirkos Viktorija be galo lėtai pasilenkė į Priekį ir pažvelgė pro siaurą plyšį. Lengdonas taip pat pro jos petį žvelgė į vidų.

Keletą akimirų jiedu stovėjo nė nekvėptelėdami.

— Tuščia, — galiausiai pasakė Viktorija nuleisdama pistoletą. — Mes pavėlavome.

Lengdonas negirdėjo. Jis buvo akimirkai nuskriejęs į kitą pasaulį. Dar niekuomet gyvenime nebuvo matęs taip atrodančios koplyčios. Visa padengta kaštoninės galvos marmuru, Čigio koplyčia atrodė tikrai įspūdingai. Treniruotos Lengdono

202

DAN BROWN

akys ryte rijo plūstančią informaciją. Tai buvo tokia žemiška koplyčia, kokią tik Lengdonas būtų galėjęs įsivaizduoti, tarytum Galilėjus ir iluminatai būtų ją suprojektavę patys.

Ant kupolo virš jų galvų buvo matyti spiečius vakaro saulėje žvilgančių mažų langelių, vaizduojančių žvaigždes bei septynias matomas planetas. Po jomis — dvylika Zodiako ženklų — astronomijoje išipynę žemiški, pagoniški simboliai. Zodiako ženklai siejami su Žeme, Oru, Ugnimi, Vandeniu... Kvadromis, atspindinčiomis jėgą, intelektą, aistrą, emocijas. „Žemė yra skirta jėgai“, — prisiminė Lengdonas.

Kai Lengdonas pagaliau ėmė apžiūrinėti sienas, jis išvydo ženklus, garbinančius keturis žemės metų laikus: *primavera*, *estate*, *autunno*, *inverno*. Tačiau labiausiai stulbinantis dalykas buvo stūksančios dvi didžiulės piramidės, kurios ir buvo pagrindiniai patalpos objektai. Lengdonas sutrikęs tyliai žiūrėjo į jas. „Negali būti, — mąstė jis. — Šito paprasčiausiai negali būti!“ Tačiau taip buvo. Abiejuose koplyčios Šonuose, išdėstytos idealiai simetriškai viena priešais kitą, stovėjo dvi dešimties pėdų aukščio marmuro piramidės.

— Aš nematau nei kardinolo, — sušnibždėjo Viktorija, — nei žudiko. — Ji atitraukė plastiką ir įžengė į vidų.

Lengdono akys buvo tiesiog prikaustytos prie piramidžių. Kam reikalingos piramidės krikščioniškoje koplyčioje? O svarbiausia — pačiame kiekvienos piramidės centre, jų priešakiniam fasade, buvo įtaisyta po auksinį medalioną... Tokios formos medalionus Lengdonas vargu ar kada buvo matęs. Tobula *elipsė*. Blizgantys ovalai ant piramidžių spindėjo paskutiniuose besileidžiančios saulės spinduliuose, besiskverbiančiuose pro kupolo žvaigždžių langelius. *Galilėjaus elipsės? Piramidės? Žvaigždėtas kupolas?* Šioje patalpoje buvo daugiau ilumintų atributų nei Lengdonas būtų sugebėjęs sukurti savo vaizduotėje.

— Robertai, — trūkčiojančiu balsu sušuko Viktorija. — Žiūrėkite! Lengdonas dirstelėjo žemyn. Jo mintis akimirksniu vėl užvaldė realybė.

— O, velniava! — sušuko jis atšokdamas.

Nuo grindų į juos žvelgė skeleto atvaizdas — be galo kruopščiai sukurta marmurinė mozaika. Skeletas rankose turėjo lentelę, kurioje buvo atvaizduota piramidė ir žvaigždės — lygiai tokios, kaip ir ant koplyčios kupolo. Tačiau ne mozaikos vaizdas privertė Lengdoną pašiurpti, o tai, kad šia mozaika buvo išdekoruotas apskritas akmuo — *cupermento*, kuris buvo pakeltas virš grindų kaip šulinio dangtis ir truputį pastumtas į Šalį — po juo žiojėjo tamsi anga.

— Demono skylė, — Lengdonui užėmė kvapą. Jis buvo taip užkerėtas to, ką

išvydo, kad dangčio iš karto net nepastebėjo. Nedrąsiai prisiartinio prie duobės angos. Iš jos sklido nepakeliamas dvokas.

— *Che puzza*, — pasakė Viktorija, ranka užsidengdama burną.

— Pūvančių kaulų tvaikas, — pasakė Lengdonas. Kvėpuodamas per rankovę, jis pasilenkė prie angos, mėgindamas jos gelmėje ką nors išvelgti. Tačiau angoje viešpatavo visiška tamsa. — Nieko neįžiūriu.

— Kaip manote, ar tenai kas nors yra?

ANGELAI IR DEMONAI

203

— Sunku pasakyti.

Viktorija ranka parodė į kitame angos pakraštyje nuleistas apipuvusias medines kopėčias.

Lengdonas papurtė galvą.

— Tai tas pat, kas lįsti į pragarą.

— Gal tarp darbininkų įrankių rasiu prožektorių, — pasakė ji, akivaizdžiai ieškodama preteksto nors trumpam pabėgti nuo smarvės. — Aš pažiūrėsiu.

— Atsargiai! — perspėjo Lengdonas. — Mes juk nežinome, ar hasasinas... Tačiau Viktorija jau buvo anapus užuolaidos.

„Valinga moteris“, — pagalvojo Lengdonas.

Sugrįžęs atgal prie duobės, pajuto nuo dvoko svaigstant galvą. Užspaudęs nosį, jis vėl nulenkė galvą prie duobės krašto ir įsispitrijo į tamsą. Pamažu akys prisitaikė prie šviesos stygiaus, ir duobės gelmėje jis ėmė matyti neryškius pavidalus. Pasirodo, anga buvo ne šulinys — po ja slėpėsi nedidelė patalpa. *Demono skylė*. Kažin kiek Čigių giminės kartų palaidotos šioje duobėje — tyliai, be jokių ceremonijų? Lengdonas užmerkė akis ir kurį laiką laukė, skatindamas kuo labiau išsiplėsti akių lėliukes. Kai vėl atsimerkė, tamsioje gelmėje išvydo kažką panašaus į blyškius žmogaus kontūrus. Lengdoną nukratė šiurpas, tačiau jis pasipriešino instinktui trauktis. „Ar tai objektas, ar tik regėjimas? Ar tai žmogaus kūnas?“ Figūra ištirpo tamsoje. Lengdonas vėl užmerkė akis ir palaukė, šįsyk ilgiau, kad išsiplėtę akių vyzdžiai matytų ir menkiausioje šviesoje.

Jam vėl ėmė svaigti galva. Mintimis klaidžiojo po juodą kiaurymę. Troško išverti dar bent keletą sekundžių. Gal dėl smarvės, o gal dėl to, kad laikė galvą palenkęs, Lengdonas ėmė jausti vis stipresnį pykinimą. Kai vėl atmerkė akis, prieš jas atsivėręs vaizdas buvo visiškai nesuvokiamas.

Kripta nūnai buvo užlieta klaidios melsvos šviesos. Jo ausys pagavo silpną šnypštimą. Ant stačių šachtos sienų judėjo blyški šviesos dėmė. Staiga ją perkirto ilgas siauras šešėlis. Persigandęs Lengdonas pašoko ant kojų.

— Atsargiai! — už nugaros išgirdo Viktorijos šūksnį.

Lengdonas staiga pajuto aštrų skausmą sprande. Grįžtelėjęs išvydo, kaip Viktorija atitraukia litavimo lempą, kurios šnypščianti liepsna ir buvo užliejusi rūsio patalpą bei koplyčią melsva šviesa.

— Ką, po velnių, jūs darote? — sušuko Lengdonas griebdamasis už kaklo.

— Aš suradau jums šiokią tokią šviesą, — pasakė ji. — Pašokdamas nuo grindų,

jūs atsitrenkėte tiesiai į mane.

Lengdonas nustebeš žiūrėjo į portatyvinę litavimo lempą jos rankoje.

— Tai geriausia, ką galėjau surasti, — pasakė ji. — Jokių prožektorių neaptikau.

Lengdonas pasitrynė kaklą.

— Aš ir negirdėjau, kaip jūs įėjote.

Viktorija padavė jam lempą, vėl raukdamasi nuo iš kriptos sklindančio dvoko.

— Kaip manote, ar šie garai yra sprogūs?

204

DAN BROWN

— Tikėkimės, jog ne.

Lengdonas paėmė lempą ir iš lėto prisiartinio prie rūšio angos. Atsargiai prisilinkęs prie jos pakraščio, jis nukreipė liepsną į duobę, apšviesdamas šoninę sieną. Jo žvilgsnis sienos pakraščiu nuslydo žemyn. Kripta buvo apskrita apie dvidešimties pėdų skersmens. Maždaug trisdešimties pėdų gylyje blausioje lempos šviesoje melsvavo kriptos dugnas. Jis buvo tamsus, netolygios spalvos. Žemė. Tuomet Lengdonas išvydo kūną.

Jis instinktyviai norėjo atšokti.

— Jis čia, — pasakė Lengdonas, prisiversdamas nenusisukti į šalį. Apačioje gulintis kūnas tamsaus grunto fone atrodė be galo blyškus. — Atrodo, jis nuogai išrengtas. — Lengdono atmintyje šmėstelėjo nuogas Leonardo Vetros kūnas.

— Ar tai vienas iš kardinolų?

Lengdonas šito nežinojo, tačiau negalėjo nė įsivaizduoti, kad tai būtų kažkas kitas. Jis žvelgė į apačioje boluojančią dėmę. Nejuda. Be gyvybės ženklų. Tačiau... Lengdonas iš paskutiniųjų stengėsi kažką išvelgti. Figūros padėtis atrodė labai keista. Atrodė...

— Eei! — šūktelėjo Lengdonas. — Jūs manote, kad jis gyvas? Tyla.

— Jis nejuda, — pasakė Lengdonas. — Tačiau atrodo... — „Ne, neįmanoma“, — pamanė jis.

— Jis atrodo — *koks?* — paklausė Viktorija, ir pati pasilenkė prie duobės krašto. Lengdonas prisimerkęs žvelgė į tamsą.

— Jis atrodo stovintis.

Viktorija sulaukė kvėpavimą ir prikišo savo veidą prie pat angos, kad geriau matytų. Po kelių sekundžių ji atsitraukė.

— Jūs teisus. Jis stovi! Galimas daiktas, jis gyvas ir jam reikia pagalbos! — Viktorija šūktelėjo į duobę: — Sveiki! *Mi puo sentire?*

Iš apipelijusios gelmės neatsklido netgi aidas. Tikrai spengianti tyla. Viktorija pasuko prie iškлерusių laiptų.

— Aš lipu žemyn. Lengdonas nutvėrė ją už rankos.

— Ne. Tai pavojinga. Lipsiu aš.

Šį sykį Viktorija nesipriešino.

Činita Makri įniršusi sėdėjo BBC autofurgono keleivio sėdynėje. Autofurgonas lūkuriavo ties *Via Tomacelli* gatvės kampu. Giunteris Glikas, akivaizdžiai pasiklydęs.

ANGELAI IR DEMONAI

205

naršė po Romos žemėlapi. Atsitiko tai, ko ji ir bijojo: paslaptینگasis pašnekovas vėl paskambino, šį sykį su konkrečia informacija.

— *Piazza del Popolo* aikštė, — atkakliai kartojo Glikas. — Štai ko mes ieškome. Ten yra bažnyčia. O jos viduje — įrodymas.

— įrodymas. — Činita liovėsi poliravusi savo akinių stiklus ir atsisuko į jį. — Įrodymas, kad kardinolas nužudytas?

— Taip jis pasakė.

— Tu tiki viskuo, ką girdi? — Činita labai apgailestavo, kad šį kartą, deja, ne ji yra situacijos šeimininkė. Videograferio pareigos — paisyti pačių beprotiškiausių reporterių, kurių reportažus jie privalo aprūpinti vaizdine informacija, užgaidų. Jei Giunteris Glikas sugalvojo gainiotis kvailą telefoninę antį, Makri yra jo šuo už pasaitėlio.

Ji pažvelgė į Gliką, sėdintį vairuotojo sėdynėje ryžtingai atstatytu smakru. Šio vyriškio tėvai, pamanė ji, buvo tikri komediantai, jei sugalvojo jam duoti Giunterio vardą. Nenuostabu, kad jaunuolis visą laiką jaučiasi privalęs kažkam kažką įrodyti. Tačiau, nepaisant nelemto vardo ir įkyraus troškimo tapti įžymybe, Glikas yra savaip mielas... Jaunatviškai, netgi *mergaitiškai* žavus, nesušukuotas ir nesunormintas. Kaip Hju Grantas jaunystėje.

— Ar nevertėtų mums grįžti į Šv. Petro aikštę? — kaip įmanydama taikingiau pasakė Makri. — Šią paslaptinę bažnyčią galėsime patikrinti ir vėliau. Prieš valandą prasidėjo konklava. Bus negerai, jei kardinolai priims sprendimą mums nesant.

Glikas, atrodo, nė negirdėjo jos išvedžiojimų.

— Aha, dabar reikia važiuoti į dešinę, taip... — Jis pakreipė žemėlapi ir vėl įsispitrijo į linijų džungles. — Taaaip, jei aš pasuku į dešinę... o po to tučtuojau į kairę... Aišku. — Jis padėjo žemėlapi ir buvo besukąs autobusiuką į siaurą gatvelę.

— Atsargiai! — suriko Makri. Jos, videotechnikės, žvilgsnis buvo aštrus, o reakcija staigi. Laimė, Gliko reakcija taip pat buvo greita. Jis užgulė stabdžius ir vos vos spėjo sustoti prieš pat sankryžą, kai skersine gatvele, į kurią Glikas ketino sukti, lyg nusileidusi iš dangaus, švilpte prашvilpė keturių „Alfa Romeo“ automobilių kolona. Tik pralėkė sankryžą, automobiliai čiuoždami sumažino greitį ir už kvartalo pasuko skersine gatve į kairę — taigi, jie skubėjo tuo pačiu maršrutu, kuriuo ketino važiuoti ir Glikas.

— Maniakai! — sušuko Makri. Glikas atrodė susijaudinęs.

— Ar matei?

— Aišku, mačiau! Jie mūsų vos neužmušė!

— Ne, aš turiu omenyje automobilius! — pagyvėjusiu balsu sušuko Glikas. —

Jie visi buvo vienodi.

— Vadinasi, lėkė maniakai be fantazijos.

— Be to, visi automobiliai buvo pilni. — Tai kas?

206

DAN BROWN

— Keturi identiški automobiliai, *kiekvienas* su keturiais keleiviais.

— Ar tu kada nors girdėjai apie automobilių savininkų susitarimus paeiliui vienas kitą pavežti?

— Italijoje? — Glikas gerai apsidairė sankryžoje ir, pasukęs paskui nuvažia-
vusius automobilius, iki galo nuspaudė akceleratorių. — Jie čia negirdėję net apie
neetiliuotą benzina.

— Ką darai, po velnių?! — sušuko Makri, pagreičio jėgos prispausta prie auto-
mobilio sėdynės.

Glikas prašvilpė vieną kvartalą ir pasuko į kairę, „Alfa Romeo“ kortežo pėd-
sakais.

— Nuojauda man sako, kad tu ir aš nesame vieninteliai, šią akimirką lekiantys
prie tos bažnyčios.

67

Leidimasis buvo lėtas ir sunkus.

Pakopa po pakopos girgždančiais laiptais Lengdonas leidosi žemyn... Vis giliau
ir giliau po Čigio koplyčios grindimis. „Iš tiesų, į tikrą Démono skylę“, — dingtelėjo.
Žvelgdamas į sieną, ant kurios buvo pritvirtintos kopėčios, jis pamanė: dar neteko per
vieną dieną pabuvoti tokioje daugybėje tamsių ir ankštų patalpų. Kopėčios vaitojo su
kiekvienu žingsniu, o gailus pūvančios mėsos ir drėgmės kvapas buvo beveik
dusinantis. Lengdonas negalėjo suprasti, kodėl nesirodo Olivetis.

Viršuje matė Viktorijos kontūrus: ji tebelaikė virš angos litavimo lempą, kuria
apšvietė Lengdonui kelią žemyn. Tačiau su kiekvienu žingsniu Lengdonas niro į vis
juodesnę tamsą, o melsvas iš viršaus sklindantis švytėjimas darėsi vis blausesnis.
Vienintelis dalykas, kuris stiprėjo, buvo smarvė.

Įveikus dvylika pakopų, atsitiko tai, ko Lengdonas bijojo. Atsistojo ant slidžios
ir apipelėjusios pakopos ir koja nusprūdo. Vis dėlto ištiesęs ranką Lengdonas sugebėjo
užsikabinti už pakopos ir nenukrito į duobės dugną. Keikdamas perštinčius ir
tvinkčiojančius rankų nubrozdinimus, jis tęsė kelionę žemyn.

Nusileidęs dar per tris pakopas, ir vėl vos nenukrito — kalta buvo ne slidi
pakopa, o baimės ataka. Sienoje, kuria leidosi, staiga išvydo nišą ir... netikėtai susidūrė
su daugybės joje sukrautų kaukolių tuščių akiduobių žvilgsniu. Sulaikęs kvapą.
Lengdonas apsidairė ir pamatė, kad siena kaip korys išvarpyta atviromis laidojimo
nišomis, pilnomis skeletų. Jį supantis „natiurmortas“ buvo ištis šiuropus —
makabriška fosforescuojančioje šviesoje blyksinčių kaukolių tuščiomis akiduobėmis
ir apipelijusių Šonkaulių kompozicija.

„Skeletai prie laužo šviesos, — kreivai šyptelėjo jis, prisiminęs, kad visiškai atsitiktinai kažką panašaus patyrė vieną praėjusio mėnesio vakarą. — Kaulų ir liepsnų

ANGELAI IR DEMONAI

207

vakaras“. Tai buvo pietūs prie žvakių šviesos Niujorko archeologijos muziejuje: apipilta piritu ir uždegta lašiša brontozauro skeleto šešėlyje. Jį buvo pakvietusi Rebeka Straus — kadaise buvęs modelis, o dabar — *Times* meno kritikė, juodo aksomo, cigarečių ir neypač subtiliai padidintų krūtų derinys. Po to ji jam dar du kartus siuntė signalą į mobilųjį telefoną. Lengdonas į Rebekos užuominas neatsakė. „Baisus nedžentelmeniškumas“, — juokais papriekaištavo jis sau, svarstydamas, kiek Rebeka Straus išvertų tokioje kaip ši dvokiančioje duobėje.

Pagaliau Lengdonas su palengvėjimu pajuto, kad po kojomis nebe girgždanti pakopa, o minkštas ir purus gruntas. Iš žliugsėjimo jis jautė, kad gruntas šlapias. Patikinęs save, kad sienos virš jo galvos nesusivers, jis sužiuro į kriptos patalpą. Kripta buvo apskrita, apie dvidešimties pėdų skersmens. Kvėpuodamas per rankovę Lengdonas akimis susirado kūną. Tamsoje jo masyvus baltas kontūras buvo išskydęs. Žmogus, atrodo, stovėjo į jį nugara. Nejudėjo.

Eidamas per kriptos prieblandą, Lengdonas mėgino suvokti, ką jis mato. Negalėjo išvelgti jo veido, tačiau žmogus, atrodo, iš tiesų stovėjo.

— Alio? — šūktelėjo Lengdonas. Jokio atsako. Prisiartinęs dar arčiau, jis suprato, kad priešais jį esantis žmogus yra labai mažas. *Pernelyg mažas...*

— Kas atsitiko? — viršuje paklausė Viktorija sujudindama lempą. Lengdonas neatsakė. Jis jau buvo gana aru ir viską aiškiai matė. Virpėdamas iš

siaubo ir pasibjaurėjimo viską suprato. Patalpa, atrodo, susitraukė, spauste jį spaudė. Kaip demonas, išlindęs iš žemės gelmių, iš šviežiai pajudinto grunto kyšojo senyvas žmogus... ar bent jau pusė žmogaus. Iki juosmens jis buvo užkastas į žemę, o liemuo styrojo ore. Nuogas. Rankos surištos už nugaros raudona kardinolo juosta. Kardinolas buvo geibiai išsiritęs atgal ir kažkuo priminė boksininkų treniruotėms skirtą maišą. Jo galva buvo atlošta, veidu į dangų, ir atrodė tarytum besišaukianti Dievo pagalbos.

— Ar jis negyvas? — šūktelėjo Viktorija.

Lengdonas žengė dar žingsnį kūno link. „Aš tikiuosi, jo labai, kad jis negyvas“, — pagalvojo jis. Kai juos teskyrė vos kelios pėdos, Lengdonas pamatė išsprogusias žmogaus akis. Jos buvo pamėlynavusios ir pasrūvusios krauju. Lengdonas pasilenkė pasiklausti kvėpavimo, tačiau tą pačią akimirką atsitraukė tarytum nudegintas.

— O Jėzau!

— Ką?! — nerimo Viktorija.

— Jis tikrai negyvas, — beveik springdamas atsišaukė Lengdonas. — Aš ką tik supratau jo mirties priežastį.

Vaizdas, kurį Lengdonas išvydo, buvo baisus. Vyriškio burna buvo atvira ir aklinau prikimšta dumblo.

— Kažkas jam į gerklę prikimšo purvo. Jis užduso.

— Purvo? — atsiliepė Viktorija. — Jūs turite omenyje... žemę? Lengdono

sąmonę staiga nušvietė suvokimas. *Žemė*. Jis buvo apie tai beveik pamiršęs. *Antspaudai. Žemė, Oras, Ugnis, Vanduo*. Žudikas juk pažadėjo kiekvieną auką

208

DAN BROWN

paženklinėti (dagu, žyminčiu vieną iš keturių pirminių senovės mokslo elementų arba stichijų. Pirmasis elementas buvo *Žemė. Nuo Sančio žemės prieglobsčio*. Svaigdamas nuo baisios smarvės, Lengdonas apėjo kūną ratu ir stabtelėjo iš priešakio. Pakeliui jame nubudęs mokslininkas bandė erzėti, kad nė vienam menininkui iki šiol nepavyko sukurti žodžio „žemė“ ambigramos. *Žemė? Kokiu būdu?* Tačiau po akimirkos atsakymas buvo prieš jo akis. Lengdono mintis vėl užvaldė šimtmečius įveikusi iliuminatų legenda. Įdagas ant kardinolo krūtinės buvo juodas, apanglėjęs ir apibėgęs krauju. *La lingua pura...*

Žvelgdamas į (daga, Lengdonas jautė, kaip patalpa ima suktis po kojomis.

— *Žemė*, — sušnibždėjo jis, paversdamas galvą ant šono, kad galėtų perskaityti žodį iš kitos pusės. — *Žemė*.

Tą akimirką, apimtas siaubo, jis suvokė vieną baisų dalyką. *Liko dar trys antspaudai*.

68

Nepaisant Švelnaus ir raminančio žvakių mirguliavimo Siksto koplyčioje, kardinolas Mortatis jautėsi balansuojąs ant nervinio pakrikimo ribos. Konklava oficialiai buvo prasidėjusi. Ir prasidėjusi pačiomis blogiausiomis aplinkybėmis, kokias tik galima įsivaizduoti.

Prieš pusvalandį, paskirtąją valandą, į koplyčią įžengė rūmų valdytojas Karlas Ventreska. Jis nužingsniavo prie pagrindinio altoriaus ir sukalbėjo konklavos atidarymo maldą. Tuomet išskleidė rankas ir pasakė tokią trumpą ir tiesmuką kalbą, kokios Mortatis dar nebuvo girdėjęs nuo Siksto koplyčios altoriaus.

— Jūs gerai žinote, — pasakė rūmų valdytojas, — kad mūsų keturių *preferiti* šiuo metu koplyčioje nėra. Jo pastarosios šventenybės vardu prašau, kad vykdytumėte tai, ką vykdyti privalote... Būkite kupini tikėjimo ir ryžto. Tebūnie vien tik Dievas prieš jūsų akis.

Tai pasakęs, jis pasisuko eiti.

— Tačiau, — neiškentė vienas kardinolas, — *kur* jie yra? Rūmų vaidytojas patylėjo.

— To aš tikrai negaliu pasakyti.

ANGELAI IR DEMONAI

209

— Kada jie sugrįš?
— To aš tikrai negaliu pasakyti.
— Ar jiems viskas gerai?
— To aš tikrai negaliu pasakyti. — *Ar jie sugrįš?*
Šį klausimą lydėjo ilga pauzė.
— Nepraraskite tikėjimo, — pasakė rūmų valdytojas ir išėjo iš koplyčios.

Siksto koplyčios durys, kaip reikalauja tradicija, buvo perjuostos dviem sunkiomis grandinėmis ir užplombuotos. Koplyčios prieangyje atsistojo keturi šveicarų sargybiniai. Mortatis žinojo, kad dabar, neišrinkus popiežiaus, durys gali būti atidarytos tik tokiu atveju, jei kažkieno iš esančiųjų viduje gyvybei kiltų mirtinas pavojus arba jei atvyktų *preferiti*. Mortatis meldėsi, kad įvyktų būtent antrasis variantas, tačiau kamuojamas blogos nuojautos nebuvo tuo tikras. „Vykdykime tai, ką privalome“, — nusprendė Mortatis, perimdamas iš rūmų valdytojo ryžtingą balso intonaciją. Jis paragino pradėti balsavimo procedūrą. Ką daugiau galėjo daryti?

Pusę valandos truko parengiamieji ritualai, privalomai atliekami prieš pirmąjį balsavimą. Paskui Mortatis atsistojo prie pagrindinio altoriaus ir kantriai laukė, kol Kiekvienas kardinolas amžiaus didėjimo tvarka prisiartins prie jo ir atliks griežtai reglamentuotą balsavimo procedūrą.

Pagaliau prie altoriaus priėjo ir ant kelių priešais jį atsiklaupė paskutinis kardinolas.

Savo liudytoju, — pareiškė kardinolas, kaip ir kiti ėjusieji prieš jį, — aš šaukiuosi Viešpatį Kristų, kuris paliudys, kad savo balsą aš atiduodu už tą, kurį Dievo akivaizdoje laikau tinkamiausiu kandidatu.

Kardinolas atsistojo. Jis pakėlė savo biuletenį aukštai virš galvos, kad jį pamatytų kiekvienas esantis koplyčioje. Tuomet nuleido jį prie altoriaus, kur ant didelės taurės buvo padėta lėkštė. Įdėjęs biuletenį į tą lėkštę, jis ją pakėlė ir pavertęs įmetė biuletenį į taurę. Lėkštė buvo reikalinga tam, kad nė vienas kardinolas nemėgintų slapčia įmesti į taurę daugiau nei vieno biuletenio.

Įmetęs biuletenį, jis vėl uždėjo lėkštę ant taurės, nusilenkė prieš kryžių ir sugrįžo į savo vietą.

Taurėje atsidūrė paskutinis biuletenis.

Dabar buvo laikas į darbą įsijungti Mortačiui.

Palikdamas lėkštę ant taurės, Mortatis ją pasiūbavo, kad biuleteniai susimaišytų. Tuomet nuėmė lėkštę ir, ištraukęs pirmąjį atsitiktinai parinktą biuletenį, jį išskleidė. Biuletenis buvo lygiai dviejų colių pločio. Mortatis visiems balsu perskaitė jo turinį.

— *Eligo in summum pontificem...* — paskelbė jis, skaitydamas tekstą, ofsetu išspausdintą kiekvieno biuletenio viršuje. — *Aš renku Romos popiežiumi...* — Tuomet paskelbė biuletenyje įrašytą iškeltojo kandidato pavardę. Ją ištaręs, jis pakėlė adatą su

210 DAN BROWN

siūlu ir, pervėręs biuletenį ties žodžiu *Eligo*, rūpestingai nustūmė biuletenį tuo siūlu toliau. Tai atlikęs, informaciją apie balsą jis pasižymėjo specialiame formuliare.

Tada vėl pakartojo tą pačią procedūrą. Paėmęs biuletenį iš taurės, balsu perskaitė

jo turinį, užvėrė ant siūlo ir informaciją užrašė į formuliarą. Beveik iš karto Mortatis suprato, kad šis pirmasis balsavimas bus nesėkmingas. Nebuvo galima išvelgti jokios tendencijos. Patikrinus septynis biuletenius, visuose septyniuose buvo įrašyti skirtingi kandidatai. Kaip įprasta, įrašų žurnale turinys buvo maskuojamas ksilografija arba specialiu raitytu šriftu. Šiuo atveju šis slapukavimas buvo juokingas, nes visi kardinolai akivaizdžiai balsavo patys už save. Mortatis žinojo, kad tai neturi nieko bendra su ambicijomis ar egocentriškumu. Tai buvo paprasčiausias laiko delsimas. Gynybinis manevras. Vilkinimo taktika, užtikrinanti, kad nė vienas kardinolas negautų pakankamai balsų ir nenugalėtų pirmajame rate... ir kad būtinai įvyktų antrasis balsavimas.

Kardinolai laukė savo *preferiti*...

Perskaitęs paskutinio biuletenio turinį, Mortatis paskelbė, kad balsavimas baigėsi nesėkme.

Jis paėmė siūlą su visais suvertais biuleteniais ir surišo jo galus. Tuomet tą biuletenį žiedą padėjo ant sidabrinio padėklo bei užbėręs ant jo specialios cheminės medžiagos nunešė prie nedidelio dūmtraukio netoli altoriaus ir ten uždegė. Biuleteniams užsiliepsnojus, ant jų užbarstytieji chemikalai paskleidė juodus dūmus. Dūmai siūbtelėjo dūmtraukiu aukštyn ir pakilo į dangų virš koplyčios stogo, paskelbdami kardinolo Mortačio pranešimą išoriniam pasauliui...

Pirmasis balsavimo ratas. Popiežius neišrinktas.

69

Beveik dusdamas nuo smogo, Lengdonas ėmė lipti pakopomis aukštyn žibančios švieselės link. Viršuje girdėjo balsus, tačiau buvo jiems visiškai abejingas. Jo sąmonę užvaldė tik paženklinto kardinolo atvaizdas. *Žemė... Žemė...*

Kildamas aukštyn, Lengdonas pajuto, kad jo regos laukas ima siaurėti, ir truputį išsigando bijodamas prarasti sąmonę. Likus dviem pakopoms iki viršaus, nebeišlaikė koordinacijos. Ištiesė ranką aukštyn tikėdamasis pasiekti duobės briauną, tačiau ji buvo per toli. Lengdonas vos nenugarmėjo atgal į tamsią gelmę. Pažastyse jis pajuto aštrų skausmą, tačiau sykiu palaimingai pasijuto kybą ore, kojomis įnirtingai maskatuodamas virš prarajos.

Stiprios dviejų šveicarų sargybinių rankos, nutvėrusios jį už pažastų, traukė aukštyn. Po akimirkos iš *demono skylės* pasirodė Lengdono galva, kosinti ir gaudanti ANGELAI IR DEMONAI

orą. Sargybiniai išvilko jį ant krašto, patraukė į šalį ir paguldė ant šaltų marmurinių grindų.

Keletą akimirkų Lengdonas buvo praradęs nuovoką ir nebesuvokė, kur jis.

Virš galvos regėjo kažkokias žvaigždes ir planetas. Aplink jį lakstė padūmavusios, kažką rėkaujančios figūros. Pamėgino atsisėsti. Susivokė gulįs prie pat akmeninės piramidės. Koplyčios viduje aidėjo pažįstamas piktas balsas. Tuomet Lengdonas

atsitokėjo.

Tai Olivetis apšaukė Viktoriją:

— Kokių velnių neatvedėte čia iš karto?! Viktorija bandė paaiškinti situaciją.

Olivetis nutraukė ją per pusę sakinio ir atsisukęs į savo žmones ėmė žerti komandas:

— Ištraukite iš ten tą kūną! Apieškoti visą pastatą!

Lengdonas dar kartą pamėgino atsisėsti. Visa Čigio koplyčia buvo pilna šveicarų sargybinių. Poliuretaninė užuolaida, dengusi koplyčios angą, buvo nuplėšta, ir iš bažnyčios plūstantis tyras oras gaivino Lengdono plaučius. Pojūčiams grįžtant, jis pamatė artėjančią Viktoriją. Jai priklaupus, Lengdonui pasirodė, kad virš jo palinko angelas.

— Ar viskas gerai? — Viktorija paėmė jo ranką ir pabandė užčiuopti pulsą. Lengdonas jautė ant savo odos jos švelnias rankas.

— Dėkui, — pasakė Lengdonas ir pagaliau vargais negalais atsisėdo. — Olivetis siunta.

Viktorija linktelėjo galvą.

— Ne be pagrindo. Mes prašvilpėme šią progą.

— Jūs norite pasakyti, *aš* prašvilpiaiu progą.

— Tai išpirkite savo kaltę. Suteikite jam dar vieną šansą.

„Dar vieną šansą? — Lengdonas pagalvojo, kad tai tik kandi pašaipa. — Nėra dar vieno šanso! Mes praleidome savo galimybę!“ Viktorija pažvelgė į Lengdono laikrodį.

— Mikis sako, kad mes turime keturiasdešimt minučių. Sukaupkite mintis ir padėkite man surasti kitą ženklą.

— Aš jums sakiau, Viktorija, kad skulptūros yra sunaikintos. Iliuminacijos kelias yra... — Lengdonas staiga užsikirto.

Viktorija švelniai nusišypsojo.

Ūmai Lengdonas svirduliuodamas pašoko ant kojų ir įsispitrijo į aplinkui stūksančius iliuminatų atributus. *Piramidės, žvaigždės, planetos, elipsės*. Staiga viskas sugrįžo į savo vietas. „Čia yra pirmasis mokslo altorius! Ne Panteonas!“ Dabar jis suvokė, kaip tobulai iliuminatiška yra ši koplyčia, kad kur kas daugiau prisodrinta iliuminatų atributikos nei pasaulinio garso Panteonas. Čigio koplyčia... Paprasčiausia nuošali niša, tiesiog anga sienoje. Duoklė didžiam mokslo patronui, išdekoruota žemę garbinančiais simboliais. *Tobulai* pasirinkta vieta.

212

DAN BROWN

Lengdonas atsirėmė į koplyčios sieną ir įsistebeilijo į šalimais dunksančias trimetrines piramides. Viktorija buvo visiškai teisi. Jei ši koplyčia yra pirmasis mokslo altorius, joje turi būti iliuminatų skulptūra, tarnaujanti kaip pirmasis Iliuminacijos kelio ženklas. Viltis, kad jis dar turi šansą, Lengdoną sužadino kaip elektrošokas. Jei ženklas išties yra čionai ir jei, jį aptikus, jiems pavyks surasti antrąjį mokslo altorių, jie gali įgyti dar vieną šansą sučiuopti žudiką. Viktorija pasislinko arčiau.

— Aš supratau, kas buvo nežinomas iliuminatų skulptorius. Lengdonui vėl

ėmė suktis galva.

— Ką?..

— Dabar mums belieka išsiaiškinti, kuri iš Čia esančių skulptūrų yra...

— Palaukite! *Jūs žinote*, kas buvo iliuminatų skulptorius? — Lengdonas metų metus bergždžiai stengėsi tai išsiaiškinti.

Viktorija nusišypsojo. — Tai buvo Berninis. — Ji padarė pauzę. — *Didysis* Berninis.

Lengdonui išsyk dingtelėjo mintis, kad ji neabejotinai suklydo. Tai neįmanoma! Džovanis Lorencas Berninis buvo antrasis garsiausias visų laikų skulptorius, kurio šlovę pajėgė nustelbti tik pats Mikelandželas. Septyniolikto amžiaus pradžioje Berninis sukūrė daugiau skulptūrų nei bet kuris kitas menininkas. Deja, žmogus, kurio jiems reikėjo, meno pasaulyje tikriausiai buvo nežinomas, bevardis niekas.

— Jūs neatrodote susižavėjęs, — Viktorija suraukė antakius.

— Berninio variantas yra neįmanomas.

— Kodėl? Berninis — Galilėjaus amžininkas. Jis buvo puikus skulptorius.

— Jis buvo pernelyg garsus žmogus, o be to, katalikas.

— Taip, — sutiko Viktorija. — Lygiai kaip ir Galilėjus.

— Ne, — ginčijosi Lengdonas. — *Nieko* bendra su Galilėjumi. Galilėjus buvo rakštis Vatikano pašonėje. O Berninis — Vatikano numylėtinis. Bažnyčia *mylėjo* Berninį. Jis buvo išrinktas visų Vatikano menininkų galva. Praktiškai jis visą gyvenimą nugyveno Vatikano mieste!

— Puiki maskuotė. Juk žinote apie iliuminatų infiltracinius sugebėjimus? Lengdonas pasijuto sutrikęs.

— Viktorija, iliuminatų brolijos nariai apie savo slaptąjį menininką kalbėjo kaip apie *il maestro ignoto* — nežinomąjį meistrą.

— *Tai jiems* jis buvo nežinomas. Prisiminkite masonų vidinę konspiraciją — tik aukštutiniojo ešelono atstovai žinodavo visą tiesą. Galilėjus Berninio tapatybę galėjo slėpti nuo daugumos kitų iliuminatų... dėl paties Berninio saugumo. Todėl Vatikanas nieko ir neįtarė.

Lengdonas nesijautė įtikintas, tačiau turėjo pripažinti, kad Viktorijos logika jam darė įspūdį. Iliuminatai buvo pagarsėję sugebėjimu svarbią informaciją saugoti izoliuotą nuo daugumos savo narių ir ją atskleisti tik viršutiniųjų ešelonų atstovams. Tai buvo jų sugebėjimo išlikti nepastebimiems kertinis akmuo... Labai nedaugelis iliuminatų disponavo visa jiems prieinama informacija.

ANGELAI IR DEMONAI

213

— Tik Berninio sąsajos su iliuminatais, — šypsodamasi pasakė Viktorija, — gali

paaikškinti, kodėl jis sukūrė šias dvi piramides.

Lengdonas pažiūrėjo į didžiules kruopščiai nutašytas piramides ir papurtė galvą.

— Berninis buvo religingas skulptorius. Jis jokia būdu negalėjo būti šių piramidžių autorius.

— Pasakykite tai už jūsų nugaros esančiai lentelei, — Viktorija gūžtelėjo

pečiais.

ČIGIO KOPLYČIOS MENINIS APIPAVIDALINIMAS
*Koplyčios architektūrinio projekto autorius yra Rafaelis,
o visi interjero atributai atlikti Džovanio Lorenzo Berninio*

Lengdonas du kartus perskaitė užrašą lentelėje, tačiau vis viena nepatikėjo. Džovanis Lorencas Berninis pagarsėjo savo sudėtingomis ir itin meniškoms šventomis skulptūromis, vaizduojančiomis Mergele Mariją, angelus, pranašus, popiežius. Kaip tai suderinti su šiomis piramidėmis?

Žvelgdamas į šalimais stūksančius monumentus, Lengdonas jautėsi visiškai dezorientuotas. Dvi piramidės su blizgančiais elipsės formos medalionais. Šios skulptūros buvo pačios nekrikščioniškesnės, kokias tik buvo galima įsivaizduoti. Piramidės, virš jų — žvaigždės, Zodiako ženklai. *Visi interjero atributai atlikti Džovanio Lorenzo Berninio*. Lengdonas suprato, jog turbūt Viktorija teisi. Tik Berninis galėjo būti nežinomas iliuminatų meistras, nes niekas daugiau nė piršto neprisidėjo prie šios koplyčios interjero! Išvados užgriuvo taip greitai, kad Lengdonas vos spėjo jas apdoroti.

Berninis buvo iliuminatas.

Berninis sukūrė iliuminatų ambigramas.

Berninis nutiesė Iliuminacijos kelią.

Lengdonas vos pajėgė apversti liežuvį. Ar gali būti, kad čia, šioje mažoje Čigio koplyčioje, pasaulinio garso skulptorius Berninis paliko skulptūrą, kuri rodo kelią per Romos miestą antrojo mokslo altoriaus link?

— Berninis, — pralemeno jis. — Niekomet nebūčiau pamanęs...

— Kas kitas nei žymus Vatikano menininkas būtų turėjęs galimybę *savo nuožiūra* išdėstyti skulptūras reikiamose katalikų koplyčiose visoje Romoje ir jomis užnuryti Iliuminacijos kelią? Tikrai ne koks nors niekam nežinomas akmentašys.

Mąstydamas apie visa tai, Lengdonas žvelgė į piramides ir svarstė, ar kuri nors iš jų galėtų būti ženklas. „Gal jos abi?“

— Piramidžių fasadai nukreipti į priešingas puses, — pasakė Lengdonas, niekaip nesumodamas, kokią informaciją galima iš jų išspausti. — Be to, jos identiškos, todėl aš nežinau, kuri...

— Aš nemanau, kad piramidės yra tai, ko mums reikia ieškoti.

— Tačiau jos — vienintelės čia esančios skulptūros.

Viktorija pirštu parodė Olivetį ir kelis jo sargybinius, susispietusius netoli demono skylės.

214

DAN BROWN

Lengdonas pažvelgė jos rodoma kryptimi. Jo žvilgsnis pro žmonių būrį atsirėmė į galinę sieną. Iš pradžių per žmones jis nieko nematė. Tuomet kažkas iš susispietusiujų paėjo iš savo vietos, ir Lengdono akyse šmėstelėjo balto marmuro fragmentas. Ranka. Liemuo. Subtilių bruožų veidas. Skulptūra buvo iš dalies paslėpta nišoje.

Dviejų susipynusių natūralaus dydžio žmonių figūros. Lengdono širdis smarkiai suspurdėjo. Piramidės ir demono skylė jį taip buvo užkerėjusios, kad šios skulptūros jis netgi nepastebėjo. Prasispraudęs pro žmones ir prisiartinęs prie skulptūros, Lengdonas turėjo pripažinti, kad Šis darbas yra Berninio stiliaus: meninės kompozicijos intensyvumas, subtilūs veidų bruožai, švelnios drabužių linijos — viskas iš paties gryniausio balto marmuro, kokį tik Vatikanas sugebėjo įpirkti. Skulptūrą Lengdonas atpažino tik atsistojęs tiesiai prieš ją. Jis pažvelgė į du veidus ir pajuto, kad jam ima trūkti oro.

— Kas jie yra? — paklausė Viktorija, atėjusi jam iš paskos. Lengdonas apstulbęs stovėjo ir žiūrėjo.

— Habakukas ir angelas, — kuo tyliausiai atsakė jis. Kūrinys buvo puikiai žinomas Berninio darbas, minimas ne viename meno istorijos veikale. Lengdonas buvo visiškai pamiršęs, kad jis yra šioje koplyčioje.

— Habakukas?

— Taip. Pranašas, kuris pranašavo žemės sunaikinimą.

— Ar ši skulptūra gali būti ženklas? — nerimastingai paklausė Viktorija. Lengdonas susižavėjęs linktelėjo galvą. Dar niekada savo gyvenime jis dėl nieko nebuvo toks tikras. Be mažiausios abejonės, tai buvo pirmasis iliuminatų ženklas. Nors Lengdonas slapčia vylėsi, kad skulptūra kaip nors „rodys“ į kitą mokslo altorių, jis nesitikėjo, kad tas rodymas bus toks akivaizdus. Ir angelas, ir Habakukas ištiestomis į priekį rankomis rodė į kažką toluoje. Lengdonas nejučia nusišypsojo.

— Ne per daug subtili užuomina, ar ne?

Viktorija taip pat atrodė sužavėta, tačiau sykiu ir sutrikusi. — Taip, aš matau, kad jie į kažką rodo, tačiau jie vienas kitam prieštarauja. Angelas rodo viena kryptimi, o pranašas — kita.

Lengdonas nusijuokė. Tai buvo tiesa. Nors abi figūros buvo nukreipusios rankas kažkur į tolumą, jos rodė visiškai priešingomis kryptimis. Tačiau Lengdonas, regis, jau buvo išsprendęs šią problemą. Pajutęs energijos antplūdį, jis pasuko durų link.

— Kur jūs einate? — sušuko Viktorija.

— Į lauką! — Lengdonas lengvai kaip elnias jau skuodė prie durų. — Aš turiu pamatyti, kur link ta skulptūra rodo!

— Palaukite! Iš kur jūs žinote, kurio iš jų piršto kryptimi reikia sekti?

— Eilėraštis, — šūktelėjo jis per petį. — Paskutinioji eilutė! — *Telydi angelai aukštuos tiksluos?* — Ji pažvelgė aukštyn į ištiestą angelo pirštą.

Jos akys staiga susidrumstė. — Kaip aš galėjau to iš karto nesuprasti!

ANGELAI IR DEMONAI

215

70

Giunteris Glikas ir Činita Makri sėdėjo šešėlyje savo BBC autofurgone, tolímajame *Piazza del Popolo* aikštės gale. Jie čia atvyko netrukus, kai prie bažnyčios

sustojo keturi „Alfa Romeo“ automobiliai — atvyko kaip tik laiku, kad pamatytų nesuvokiamą įvykių seką. Činita dar neturėjo supratimo, ką visa tai reiškia, tačiau kamera jos rankose dirbo nesustodama.

Vos tik sustoję, Činita ir Glikas išvydo, kaip iš automobilių pasipylė pulkas civiliais drabužiais apsivilkusių jaunų vyrų. Kai kurie rankose turėjo ginklus. Vienas iš jų, matyt, vyresnysis, aukšto ūgio vyriškis, nuvedė komandą priekiniais laiptais prie bažnyčios durų. Kareiviai išsitraukė ginklus ir šūviais numušė spyną nuo priekinių durų. Makri šūvių neišgirdo — tikriausiai ginklai buvo su duslintuvais. Tuomet kareiviai subėgo į vidų.

Pagal Činitos rekomendaciją, jie sėdėjo šešėlyje padoriu atstumu nuo bažnyčios ir viską filmavo iš autofurgono. Vis dėlto ginklai yra ginklai. O be to, iš autofurgono kabinos atsivėrė puikus aikštės vaizdas. Glikas nesiginčijo. Dabar tarp bažnyčios ir sustojusių automobilių kolonos bei aplinkui šmirinėjo žmonės, kažką vienas kitam šūkaudami. Činita filmavo, kaip komanda šukuoja aplink bažnyčią esančią teritoriją. Komandos nariai, nors apsirengę civiliais drabužiais, elgėsi kariškai organizuotai.

— Kaip manai, kas jie yra? — paklausė Činita.

— Velnias čia žino, — atsakė susijaudinęs Glikas. — Ar viską filmuoji?

— Be sustojimo.

Glikas atrodė demonstratyviai patenkintas savimi.

— Dar tebesi įsitikinusi, kad mes turėtume važiuoti ir laukti, kol bus išrinktas popiežius?

Činita neišmanė, ką atsakyti. Čia iš tiesų kažkas vyko, tačiau informacijos agentūroje ji buvo dirbusi gana ilgai ir žinojo, kad iš pažiūros įdomūs įvykiai neretai slepia visai banalų siužetą.

— Tai gali būti ir koks nors menkniekis, — galiausiai pasakė ji. — Šie vaikinai galėjo gauti tą patį pranešimą kaip ir tu ir paprasčiausiai nori jį patikrinti. Melagingas aliarmas.

Glikas nutvėrė ją už rankos.

— Žiūrėk, štai ten! Filmuok. — Jis parodė bažnyčią.

Činita vėl nukreipė kamerą į laiptus.

— Oho! — sušuko ji, filmuodama žmogų, staiga pasirodžiusį bažnyčios tarpduryje.

— Kas tas dabita?

Činita priartino vaizdą ir stengėsi išžiūrėti.

— Iki šiol nesu jo mačiusi. — Ji dar labiau priartino vaizdą, kad geriau matytų vyriškio veidą, ir nusišypsojo. — Tačiau esu nieko prieš jį dar kada pamatyti.

216 DAN BROWN

Robertas Lengdonas nubildėjo bažnyčios laiptais ir netrukus atsidūrė aikštės viduryje. Pavasarį Romoje temsta vėlai, tačiau aikštėje jau tvyrojo prieblanda. Saulė jau buvo pasislėpusi už aikštę supančių pastatų stogų, ir per visą aikštę driekėsi ilgi tamsūs aplinkinių pastatų šešėliai.

— Na, Bemini, — balsu pasakė jis, — kur, po velnių, tas tavo prakeiktas angelas rodo?

Jis pamėgino įsivaizduoti bažnyčioje esančios Čigio koplyčios ir toje koplyčioje esančios angelo skulptūros padėtį. Ilgai nemastęs pasisuko į vakarus, kur dangų aukšino besileidžiančios saulės šviesa. Laikas nelaukė.

— Pietvakariai, — pasakė jis, pro surauktus antakius žvelgdamas į vaizdą užstojančias parduotuves bei gyvenamuosius namus. — Kitas ženklas yra tenai.

Kankindamas savo smegenis, Lengdonas mintyse vartė Italijos meno istorijos puslapius. Nors ir labai gerai susipažinęs su Berninio darbais, Lengdonas žinojo, jog šis skulptorius buvo pernelyg produktyvus, kad būtų įmanoma atsiminti kiekvieną iš daugelio Šimtų jo darbų. Tačiau, turėdamas omenyje sąlyginę pirmojo ženklo — Habakuko ir angelo — šlovę, Lengdonas tikėjosi, kad antrasis ženklas taip pat bus darbas, kurį jis žinos iš atminties.

„Žemė, Oras, Ugnis, Vanduo“, — sukosi jo mintyse. *Žemės* simbolį jie buvo suradę. Tai buvo Žemės garbei įrengtoje koplyčioje stovintis Habakukas, pranašas, skelbęs žemės sunaikinimą.

Kitas simbolis yra *Oras*. Lengdonas stengėsi priversti savo smegenis dirbti visu našumu. *Berninio skulptūra, turinti kažką bendra su oru!* Deja, šį sykį jo sąmonė buvo „Švari lenta“, joje nesuribuliavo jokio kūrinio vaizdinys. Vis dėlto Lengdonas tebesijautė kupinas energijos. „Aš esu Iliuminacijos kelyje! Iliuminacijos kelias tebėra nesunaikintas!“

Žvelgdamas į pietvakarius, Lengdonas stengėsi išvysti pro kitus pastatus kyšančią kokios nors bažnyčios bokšto smailę. Tačiau nieko panašaus nebuvo matyti. Jam būtinai reikėjo žemėlapiu. Jei pavyktų išsiaiškinti, kokios bažnyčios yra į pietvakarius nuo šios vietos, galimas daiktas, su kuria nors iš jų Lengdono atmintyje švystelėtų kažkokia asociacija. „Oras, — prievartavo jis savo smegenis. — Oras. Berninis. Skulptūra. Oras. Galvok!“

Lengdonas apsisuko ir pasileido atgal katedros laiptų link. Ties pastoliais jis susidūrė su Viktorija ir Olivečiu.

— Pietvakariai, — šnokuodamas pasakė Lengdonas. — Kita bažnyčia yra į pietvakarius nuo čia.

— Šį kartą esate tikras? — lediniu balsu sušnabždėjo Olivetis. Lengdonas nutarė nedidinti įtampos.

— Mums reikia žemėlapiu. Tokio, kuriame būtų matyti visos Romos bažnyčios. Viršininkas jų keletą sekundžių stebėjo akmenine veido išraiška. Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį:

— Mes turime tik pusvalandį.

ANGELAI IR DEMONAI

217

Olivetis nulipo laiptais ir nuėjo prie savo automobilio, pastatyto tiesiai prieš katedrą. Lengdonas vylėsi, kad jis eina žemėlapiu.

— Tai tas angelas rodo į pietvakarius? Nežinote, kokios bažnyčios yra į pietvakarius nuo čia? — susijaudinusi klausinėjo Viktorija.

— Nieko negaliu įžiūrėti pro tuos prakeiktus pastatus, — atsakė Lengdonas, dar kartą apžvelgdamas aikštę. — Be to, Romos bažnyčias aš žinau nepakankamai ge... —

Jis staiga nutilo.

— Ką? — susirūpino Viktorija.

Lengdonas dar kartą apžvelgė aikštę. Palypėjęs į bažnyčią vedančiais laiptais, jis galėjo geriau matyti apylinkes. Bet ir dabar pro pastatų stogus neįstengė nieko konkretaus išvysti. Tuomet Lengdono akys nukrypo į išklerusių pastolių voratinklį, aplipusį bažnyčios sienas. Pastoliai buvo šešių aukštų ir kilo beveik iki vitražinių bažnyčios langų viršaus — gerokai aukščiau nei kiti aikštę supantys pastatai. Jis akimirkiniu suprato, kur jo tikslas.

Kitoje aikštės pusėje Činita Makri ir Giunteris Glikas sėdėjo savo BBC autofurgone, lipte prilipę prie jo stiklo.

— Ar visa tai filmuoji? — paklausė Giunteris.

Makri nutaikė kameros objektyvą į žmogų, besikeberiojantį pastoliais aukštyne.

— Sakyčiau, jis šiek tiek per gerai apsirengęs, kad vaidintų voražmogį.

— O kas yra ta ponija voražmogė?

Činita atsuko objektyvą į po pastoliais stovinčią dailią moterį.

— Galiu lažintis, tau būtų įdomu išsiaiškinti, kas ji.

— Kaip manai, gal jau skambinti redaktoriui?

— Kol kas ne. Stebėkime toliau. Prieš pripažįstant, kad „nusiplovėme iš konklavos, juostelėje vertėtų turėti ką nors efektingesnio.

— Kaip manai, ar kažkas čia iš tiesų nudobė vieną iš tų senų bezdalių?

— Tu *garantuotai* eisi į pragarą, — burbtelėjo Činita.

— Ir su savimi pasiimsiu Pulicerio premiją.

71

Artėjant prie viršutinio aukšto, pastoliai darėsi vis nestabilesni. Tačiau akių aprėpiama Romos erdvė su kiekviena pakopa plėtėsi, todėl Lengdonas ropštėsi vis aukštyne.

Pasiekęs viršutinę platformą, uždusęs gaudė orą. Užsiropštes ant viršaus, jis ranka nubraukė nuo lentų tinko nuolaužas ir atsistojo. Aukštis jo visiškai nebaugino. Priešingai — aukščio pojūtis jam teikė žvalumo ir energijos.

218 DAN BROWN

Po kojomis atsivėręs vaizdas buvo pribloškiantis. Kiek akys užmatė, apačioje kaip ugnies okeanas driekėsi raudonomis čerpėmis dengti Romos miesto stogai, spindėdami taip pat rausvuose besileidžiančios saulės spinduliuose. Iš šio taško Lengdonas pirmą kartą gyvenime išvydo už kasdienybės bruzdesio pasislėpusias miesto šaknis, išvydo Romą anapus transporto triukšmo ir smogo marškos, išvydo Romą kaip *Citta di Dio* — Dievo miestą.

Primerktomis akimis žvelgdamas saulėlydžio link, Lengdonas stengėsi stogų jūroje išvysti bent vieną bažnyčios smailę ar varpinės bokštą. Tačiau jo žvilgsnis atsi-rėmė į horizontą pakeliui taip nieko panašaus ir nesutikęs. „Romoje juk yra Šimtai

bažnyčių, — sutrikęs svarstė jis. — Turėtų būti bent viena ir į pietvakarius nuo šios vietos! Tačiau ji gali būti ir nedidelė, pasislėpusi už pastatų, — priminė sau. — Po velnių, tos bažnyčios apskritai gali nebebūti!“

Lengdonas pamėgino dar kartą neskubėdamas žvilgsniu nužygiuoti į pietvakarius. Be abejo, jis žinojo, kad ne visos bažnyčios turi iš toli matomus bokštus, ypač mažesnės, nuošalesnės. Nereikia ir sakyti, kad nuo septyniolikto amžiaus, kai pagal įstatymą aukščiausi miesto statiniai privalėjo būti bažnyčios, Roma iš esmės pasikeitė. Dabar Lengdono žvilgsnis kas akimirką kliuvo už daugiaaukščių ir daugiabučių namų, dangoraižių, televizijos bokštų.

Ir vėl Lengdono akys pasiekė horizontą pakeliui neišvydusios nieko, kas jas priverstų stabtelėti. Jokio bokštelio. Tik tolumoje, pačiame Romos pakraštyje, besileidžiančioje saulėje spindėjo didžiulis Mikelandželo kupolas. Šv. Petro bazilika. Vatikano miestas. Lengdonas pasijuto galvojęs, kaip sekasi kardinolams balsuoti ir ar šveicarų sargybiniais pavyko surasti antimedžiagą. Nuojauda kuždėjo, kad anti-medžiagos jie iki Šiol nesurado... ir nesuras.

Jo mintis vėl užvaldė nelemtoji strofa. Dar kartą ją permastė, atidžiai, eilutė po eilutės. *Nuo Sančio žemės prieglobsčio su demono skyle.* Sančio suprojektuotą kapą jie jau buvo suradę. *Per Romą gaivalai slaptingieji nuves.* Mistiniai gaivalai buvo Žemė, Oras, Ugnis ir Vanduo. *Šviesos nutiestas kelias išmėgins.* Iliuminacijos kelias, nužymėtas Berninio skulptūromis. *Telydi angelai aukštuos tiksluos.* Angelas rodė į pietvakarius...

— Priekiniai laiptai! — sušuko Glikas, visa jėga įrėmęs pirštą į BBC autofurgono stiklą. — Kažkas ten vyksta!

Makri nukreipė objektyvą į pagrindinį įėjimą. Ten iš tiesų kažkas vyko. Vienas iš keturių „Alfa Romeo“ automobilių privažiavo prie pat laiptų, o iš jo išlipęs kariškos išvaizdos vyriškis atidarė automobilio bagažinę. Paskui apsidairė po aikštę, lyg ieškodamas, ar kas nors nestebi. Makri nusigando, kad jis juos pastebės, tačiau jo akys slydo ir praslydo pro šalį. Atrodo, jis liko patenkintas aplinka ir, išsitraukęs radijo stotelę, su kažkuo trumpai šnektelėjo.

Beveik tą pačią akimirką iš bažnyčios pasipylė kareivių būrys. Kaip amerikietiš-

ANGELAI IR DEMONAI

219

kojo futbolo komanda, kareiviai skersai laiptų išsirikiavo į vorą. Judėdami lyg gyvoji siena, jie ėmė iš lėto leisti laiptais žemyn. Beveik visiškai pasislėpę už jų ėjo dar keturi kareiviai ir kažką nešė. Kažką sunkaus. Nepatogaus. Glikas pasilenkė į priekį virš prietaisų skydo.

— Atrodo, jie bando kažką nušvilpti iš bažnyčios?

Činita dar labiau priartino vaizdą, tikėdamasi surasti nors menkiausią plyšelį ir „pramušti“ žmonių sieną. „Vieną sekundės dalelę, — troško ji. — Vieną vienintelį kadra. Tai viskas, ko man reikia“. Tačiau gyvoji siena judėjo sutartinai kaip mūras. „Nagi, prasiskleiskite!“ — mintyse prašė Makri, nenuleisdama nuo jų objektyvo, ir jos pastangos davė vaisių. Kareiviams mėginant įkelti objektą į bagažinę, jų rikiuotėje

Makri surado spragą. Ironiška — lemtinę klaidą padarė būtent vyriausiasis rikiuotės narys. Tai tetruko vieną akimirką, tačiau ir to užteko. Kadras buvo užfiksuotas. Netgi ne vienas, o gera dešimtis kadrų.

— Skambink redaktoriui, — pasakė Činita. — Mes jį nufilmavome. Ten žmogaus kūnas.

Tuo metu už šimtų mylių Maksimiljanas Koleris savo vežimėliu įsuko į Leonardo Vetros studiją ir ėmė naršyti popierius. Neradęs, ko ieškojo, Koleris nuriedėjo į Vetros miegamąjį. Prie lovos esančio staliuko viršutinis stalčius buvo užrakintas. Iš virtuvės pasiėmęs peilį, Koleris jį atplėšė.

Stalčiuje Koleris aptiko kaip tik tai, ko ieškojo.

72

Lengdonas nusikeberiojo žemyn nuo pastolių ir, stryktelėjęs ant žemės, nuo drabužių nusibraukė cemento dulkes. Prie jo atskubėjo Viktorija.

— Nieko gero? — paklausė ji. Lengdonas papurtė galvą.

— Jie įdėjo kardinolą į bagažinę.

Lengdonas pažvelgė į stovintį prie laiptų automobilį, ant kurio kapoto Olivetis su grupe kareivių buvo išskleidę žemėlapi.

— Ar jie ieško pietvakariuose?

Ji linktelėjo galvą.

— Tačiau bažnyčių toje pusėje neranda. Pirmoji nuo čia — Šv. Petro. Lengdonas atsikrenkštė. Bent jau šį kartą jie dirbo sutartinai. Jis nuėjo prie

Olivečio. Kareiviai prasiskyrė, praleisdami Lengdoną prie automobilio. Olivetis pažvelgė į jį.

220

DAN BROWN

— Nieko nerandame. Bet šitame žemėlapyje pavaizduotos ne visos bažnyčios. Tik didelės. Gal penkiasdešimt.

— Kur mes esame? — paklausė Lengdonas, žiūrėdamas į žemėlapi.

Olivetis parodė į *Piazza del Popolo* aikštę ir pirštu nubrėžė liniją nuo jos pietvakarių kryptimi. Linija buvo gerokai nutolusi nuo juodų kvadratėlių, žyminčių svarbiausias Romos bažnyčias. Deja, pagrindinės Romos bažnyčios sykiu buvo ir seniausios... Tos, kurios jau stovėjo septyniolikto amžiaus pradžioje.

— Aš turiu priimti sprendimus, — pasakė Olivetis. — Ar jūs esate *tikras* dėl krypties?

Lengdono atmintyje iškilo įsakmiai ištiestas angelo pirštas, o širdyje suspurdėjo ryžtas.

— Taip, sere. Be abejonių.

Olivetis gūžtelėjo pečiais ir dar kartą nubrėžė tiesią liniją. Linija kirto Margaritos tiltą, *Via Cola di Riezo* gatvę, ėjo per *Piazza del Risorgimento* aikštę, taip ir nepriartėdama nė prie vienos bažnyčios, kol galiausiai atsirėmė tiesiai į Šv. Petro

aikštės centrą.

— Kodėl tai negali būti Šv. Petro katedra? — paklausė vienas kareivis su giliu randu po kairiąja akimi. — Tai juk bažnyčia.

Lengdonas papurtė galvą.

— Tai turi būti vieša vieta. Vargu ar šiuo metu ją galima tokia laikyti.

— Tačiau linija eina per Šv. Petro aikštę, — įsiterpė Viktorija, žiūrėdama pro Lengdono petį. — Aikštė tikrai yra vieša vieta.

Lengdonas jau buvo apmąstęs šį variantą.

— Ten nėra jokių skulptūrų.

— Argi jos viduryje nėra monolito?

Ji buvo teisi. Šv. Petro aikštėje ištis stovėjo egiptietiškas monolitas. Lengdonas pažvelgė į priešais juos aikštėje stūksantį monolitą. *Aukštoji piramide*. „Atsitiktinis sutapimas“, — įtikinėjo jis save, mėgindamas išguiti šią mintį iš galvos.

— Vatikano monolitas nėra Berninio. Jį ten pastatė Kaligula. Ir jis neturi nieko bendra su *oru*.

Egzistavo ir dar viena problema.

— Be to, — tęsė Lengdonas, — eilėraštyje pasakyta, kad keturi elementai išbarstyti po Romos miestą. Šv. Petro aikštė yra Vatikano mieste. Ne Romoje.

— Priklausomai nuo to, kieno paklausite, — įsiterpė sargybinis.

— Ką? — Lengdonas pažvelgė į jį.

— Tai visuomet yra diskusijų objektas. Dauguma žemėlapių Šv. Petro aikštę priskiria Vatikano miestui, tačiau kadangi ji yra *anapus* jo sienos, Romos pareigūnai jau ne vieną šimtmetį ją vadina Romos dalimi.

— Juokaujate, — pasakė Lengdonas. Apie tai jis nebuvo girdėjęs.

— Aš šią aikštę paminėjau tik todėl. — tęsė sargybinis, — kad viršininkas Olivetis ir ponia Vetra teiravosi manęs dėl skulptūros, turinčios sąsajų su *oru*.

ANGELAI IR DEMONAI 221

Lengdonas išplėtė akis.

— Ir jūs žinote tokią skulptūrą Šv. Petro aikštėje?

— Ne visiškai. Apskritai, tai netgi ne skulptūra. Neišmanau, kaip ir pavadinti.

— Norėčiau apie ją išgirsti, — tarė Olivetis. Sargybinis gūžtelėjo pečiais.

— Aš ją žinau tik todėl, kad dažniausiai tenka patruliuoti Šv. Petro aikštėje. Žinau kiekvieną Šv. Petro aikštės kampelį.

— Ta skulptūra ar kas, — skubino jį Lengdonas, — kaip ji atrodo? — Jis negalėjo patikėti, kad iliuminatai iš tiesų galėjo būti tokie drąsūs, jog savo antrojo ženklo vieta būtų pasirinkę Šv. Petro aikštę.

— Aš kiekvieną dieną pro ją praeinu, — pasakė sargybinis. — Ji yra pačiame aikštės centre, ten, kur ir nubrėžėte liniją. Būtent tai mane ir paskatino ją prisiminti. Kaip minėjau, tai faktiškai nėra skulptūra. Greičiau... grindinio blokas.

— Blokas?! — sutrikęs sušuko Olivetis.

— Taip, sere. Marmurinis blokas, įmontuotas į aikštės grindinį. Centrinio monolito papėdėje. Tačiau tas blokas nėra stačiakampis. Jis yra elipsės formos. Ir tame bloke iškaltas vėjo gūσιο simbolis. — Jis valandėlę nutilo. — Mokslinė prasme vėjas

yra oras.

Lengdonas susižavėjęs pažvelgė į jaunąjį kareivį.

— Tai reljefas! — staiga sušuko jis. Visi sužiuro į jį.

— *Reljefas*, — tęsė Lengdonas, — yra antrasis skulptūros kaip meno aspektas! *Skulptūra yra menas atvaizduoti figūrų erdvinį pavidalą ir reljefą*. Ši apibrėžimą jis jau daugelį metų kreida rašė ant lentos savo studentams. Reljefas faktiškai yra dvimatė skulptūra, kaip Abraomo Linkolno profilis ant 1 cento monetos. Kitas charakteringas reljefo pavyzdys — Berninio medalionai Čigio koplyčioje.

— *Bassorelievo*? — paklausė sargybinis, pavartodamas itališką meninį terminą.

— Taip! *Bareljefas*! — Lengdonas pabarbeno krumpliais į kapotą. — Aš paprasčiausiai nepagalvojau apie tai! Tas blokas Šv. Petro aikštėje, apie kurį kalbate, vadinamas *West Ponente* — Vakarų Vėju. Kitas jo pavadinimas — *Respire di Dio*.

— Dievo alsavimas?

— Taip! *Oras*! Ir jis yra sukurtas tenai to paties architekto!

— Iki šiol aš maniau, kad Šv. Petro kompleksą sukūrė Mikelandželas!

— Taip, pačią Baziliką! — triumfuodamas sušuko Lengdonas. — Tačiau Šv. Petro aikštę suprojektavo Berninis!

„Alfa Romeo“ automobilių vilkstinė pajudėjo ir riaumodama nurūko iš *Piazza del Popolo* aikštės Vatikano link. Visi pernelyg skubėjo ir neatkreipė dėmesio į paskui juos sekantį BBC autofurgoną.

222

DAN BROWN

73

Giunteris Glikas spaudė prie grindų BBC autofurgono akceleratorių ir, nardydamas transporto sraute, stengėsi neatsilikti nuo keturių „Alfa Romeo“ vilkstinės. Netrukus *Ponte Margherita* tiltu jie kirto Tibro upę. Šiaip jau Glikas būtų mėginęs išlaikyti nekeliantį įtarimo atstumą, tačiau dabar apie tai negalvojo, nes ir taip vos spėjo lėkti iš paskos. Tie vaikinai dūmė kaip pašėlę.

Makri sėdėjo savo vietoje autofurgono gale ir telefonu kalbėjosi su centrine būstine Londone. Baigusi pokalbį, ji garsiai šūktelėjo Glikui, mėgindama perrėkti automobilio užimą:

— Ar pirmiau nori išgirsti gerą, ar blogą naujieną?

Glikas gūžtelėjo pečiais. Prie blogų naujienų jis buvo pripratęs. Bendrauti su centrine būstine niekuomet nėra paprasta. Blogą naujieną.

— Redaktorius siunta, kad mes palikome savo postą.

— Anoks čia stebuklas.

— Jie taip pat įsitikinę, kad tavo informatorius yra apgavikas.

— Be abejo.

— Ir viršininkas ką tik mane perspėjo, kad tavimi jis gerokai nusivylęs ir iš tavęs jam menka nauda.

Glikas rūščiai susiraukė.

— Puiku. O gera naujiena?

— Jie sutiko peržiūrėti medžiagą, kurią ką tik nufilmavome.

Glikas pajuto, kaip jo suraukta kakta išsilygina, o veidą nušviečia plati šypsena.
Mes dar pamatysime, kam iš ko menka nauda.

— Tai perduok jiems tą medžiagą.

— Negaliu sumontuoti įrangos, kol nesustosime.

Gliko vairuojamas autofurgonas lėkė *Via Cola di Rienzo* gatve.

— Dabar sustoti negaliu, — pasakė jis, skriedamas paskui „Alfa Romeo“ kortežą kairiuoju lankstu aplink *Piazza Risorgimento*.

Makri, sėdėdama ant užpakalinės sėdynės, rankose laikė kompiuterinio ryšio įrangą.

— Tu tik sudaužyk mano siųstuvą, — perspėjo ji, — ir mums teks nunešti šitą reportažą į Londoną.

— Laikyk viską tvirtai, mieloji. Nuojauda man sako, kad mes jau beveik vietoje. Makri apsidairė.

— Kur?

Glikas pažvelgė į pažįstamą kupolą, nūnai dunksantį tiesiai priešais juos, ir nusišypsojo.

— Ten, nuo kur ir pradėjome.

ANGELAI IR DEMONAI

223

Keturi „Alfa Romeo“ mikliai prasiskverbė pro Šv. Petro aikštę supančio transporto kamšatį. Pasidaliję po du, jie priešingais lankais apvažiavo aikštę, tam tikruose taškuose išdėstydami žmones. Išlipę sargybiniai bemat įsimaišydavo į aikštės pakraštyje verdančią turistų ir žiniasklaidos transporto priemonių košę ir akimirksniu tapdavo nematomi. Kai kurie sargybiniai pasislėpė aikštę juosiančių kolonų miške. Lengdonas, sėdėdamas viename iš automobilių, juste juto, kad aplink Šv. Petro aikštę veržiasi sargybinių kilpa.

Išdėstęs aikštėje savo žmones, Olivetis susisiekė su Vatikane likusiais pavaldiniais ir pasiuntė dar keletą užsimaskavusių sargybinių į aikštės centrą, prie ovalinio *West Ponente bloko*. Žvelgiant į didžiulę atvirą Šv. Petro aikštės erdvę, Lengdonui nedavė ramybės vienas ir tas pats klausimas: *Kaip iliuminatų hasasinas tikisi įvykdyti savo užmačias šiomis aplinkybėmis? Kaip jis per tokią žmonių minią atves kardinolą į aikštės centrą ir nužudys jį visų akivaizdoje?* Lengdonas dirstelėjo į savo peliuką Mikį. 8:54. Šešios minutės.

Sėdėdamas priekinėje sėdynėje, Olivetis pasisuko į Lengdoną ir Viktoriją.

— Jūs turite eiti ir atsistoti tiesiai ant tos Berninio plytos ar bloko, ar koks velnias tai būtų. Scenarijus tas pats. Jūs esate turistai. Jei pamatysite ką įtartina, skambinkite.

Lengdonui dar nespėjus gerai suvokti Olivečio žodžių, Viktorija, nutvėrusi už rankos, jau ištraukė jį iš automobilio.

Vėlyva pavasario vakaro saulė pasislėpė už Šv. Petro bazilikos, ir didžiulis jos

šešėlis buvo užklojęs aikštę. Drauge su Viktorija žingsniuodamas į vėsią Bazilikos šešėlio gelmę, Lengdonas jautė, kaip jį varstyte varsto blogos nuojaautos šiurpuliai. Jis nejučia dairėsi po minią, tikrindamas kiekvieną veidą ir tarp jų ieškodamas galimo žudiko. Vienintelė paguoda buvo raminausiai šilta Viktorijos plaštaka saujoje.

Eidamas per atvirą Šv. Petro aikštės erdvę, Lengdonas suprato, jog aikštė išties daro kaip tik tą poveikį, kurį Berninis ir privalėjo jai suteikti — būtent, kiekvieną čia apsilankiusį priversti pasijusti menką ir bejėgį. Šią akimirką Lengdonas tikrai jautėsi menkas. *Menkas ir alkanas*, pagalvojo jis, pats nustebęs, kad tokiu momentu jam galėjo ateiti į galvą mintis apie maistą.

— Prie obelisko? — paklausė Viktorija.

Lengdonas linktelėjo galvą, darydamas lankstą į kairę, skersai aikštę.

— Laikas? — paklausė Viktorija, žingsniuodama sparčiai, bet laisvai.

— Liko penkios.

Viktorija nieko neatsakė, tačiau Lengdonas pajuto, kaip jos plaštaka kiekiau sugniaužė jo delną. Lengdono švarko kišenėje tebegulėjo pistoletas. Jis tikėjosi kad ši kartą Viktorija nesugalvos jo ištraukti. Su siaubu mėgino įsivaizduoti, kaip Viktorija Šv. Petro aikštėje iš jo kišenės ištraukia ginklą ir, stebint pasaulio informacijos agentūrų reporteriams, šūviais sutrupina žudiko kelių girneles. Tačiau, kita vertus,

224

DAN BROWN

šis incidentas būtų menkniekis, palyginti su galimu kardinolo paženkinimu ir nužudymu Šv. Petro aikštės centre.

„Oras, — mąstė Lengdonas. — Antrasis senovinis mokslo elementas“. Jis mėgino įsivaizduoti antspaudą pavidalą. Žmogžudystės metodą. Jis tyrinėjo akimis po kojomis plytinčią granito plynę — Šv. Petro aikštę — atvirą dykumą, supamą šveicarų sargybinių. Jei hasasinas iš tikrųjų ryžtųsi čia įvykdyti žmogžudystę, Lengdonas negalėjo įsivaizduoti, koku būdu jam pavyktų iš čia pasprukti.

Aikštės centre stūksojo 350 tonų masės Kaligulos pastatytas egiptietiškas obeliskas. Jis kilo aštuoniasdešimt vieną pėdą į dangų ir baigėsi piramidiška viršūne, ant kurios buvo pritvirtintas kiauraviduris geležinis kryžius. Aukštą obelisko viršūnę dar siekė paskutiniai besileidžiančios saulės spinduliai, ir kryžius, menamai slepiąs tikrojo Kristaus kryžiaus medžio nuolaužas, spindėjo magiška šviesa... Abipus obelisko, tobulai simetriškai įrengti, Švirkštė du fontanai. Meno istorikai žinojo, kad fontanai žymi tikslus elipsiškos Berninio aikštės židinių centrus, tačiau tikrąją šio keisto architektūrinio principo prasmę Lengdonas suvokė tik tą akimirką. Staiga Roma jo vizijoje iškilo pilna elipsių, piramidžių ir kitų baugių geometrinių simbolių.

Jiedviem besiantinant prie obelisko, Viktorija sulėtino žingsnį. Ji giliai atsikvėpė, tarytum ragindama Lengdoną atsipūsti drauge su ja. Lengdonas pasistengė nuleisti pečius ir atpalaiduoti kietai sukąstus žandikaulius.

Kažkur netoli obelisko, akiplėšiškai arti didžiausios pasaulyje bažnyčios, buvo antrasis mokslo altorius — Berninio *West Ponente* — elipsiškas Šv. Petro aikštės grindinio blokas.

Giunteris Glikas stebėjo Šv. Petro aikštę stovėdamas kolonų šešėlyje. Bet kurią kitą dieną vyriškis tvido švarku ir moteris chaki Šortais jam nebūtų kėlę nė menkiausio susidomėjimo. Tik eiliniai aikšte besigėrintys turistai, ir tiek. Tačiau ši diena anaipol nebuvo eilinė diena, oi diena buvo pribloškiančių telefoninių pranešimų, negyvėlių, po Romą skraidančių automobilių be numerių diena, diena vyriškio tvido Švarku, besikarstančiu pastoliais ir beieškančio vienas Dievas Žino ko. Todėl šiandien Glikas nenukreips dėmesio nuo Šios poros. Vėl nužvelgęs aikštę, jis išvydo Makri, Ji buvo tiksliai toje vietoje, kur jis ir buvo nurodęs jai eiti — priešingoje aikštės pusėje, tiesiai už minėtosios poros. Ji nerūpestingai laikė videokamerą ir imitavo nuobodžiaujančią spaudos atstovę, tačiau stovėjo kiek atokiau nuo kitų reporterių, todėl ant jos kameros užklijuotas „BBC“ akronimas kreipė į ją smalsius kai kurių turistų žvilgsnius. Juosta, kurioje Makri užfiksavo nuogą kūną, dedamą į automobilio bagažinę, šiuo metu autofurgone siuntė informaciją į Londoną. Glikas žinojo, kad kadrai autofurgono siųstuvo pakeliui į centrinę BBC būstinę vienas po kito skrenda kaip o virš jo galvos. Jis spėliojo, kaip į Šią medžiagą reaguos redaktorius. Glikas apgailestavo, kad jiedviem su Makri prie kūno nepavyko atsidurti

ANGELAI IR DEMONAI

225

pirmiems, kol jo dar neaptiko tas nelemtas pulkas civiliais drabužiais apsirengusių kareivių. Tas pats pulkas, žinojo jis, dabar buvo išsiskleidęs čionai ir apsupęs aikštę, čia turėjo įvykti kažkas reikšminga. Kažkas esminio.

„Žiniasklaida yra dešinioji anarchijos ranka“, — pasakė jam žudikas. Glikas svarstė, ar jis, praleidęs savąjį šansą užfiksuoti viską iš arti, jau nebegali atsigriebti. Jis užmetė akį į tolimoje stovinčius kitų agentūrų automobilius, pažvelgė į Makri, iš anos aikštės pusės be pertrūkio filmuojančią paslaptinę porą. Kažkas viduje Glikui kuždėjo, kad jis dar nepralaimėjo, jis dar tebėra žaidimo dalyvis...

74

Ieškomąjį objektą Lengdonas išvydo už gerų dešimties jardų. Tarp pilkų kvadratinų aikštę dengiančių granito plokščių balta Berninio elipsė *West Ponente* švieste švietė pro kur ne kur išsibarsčiusius turistus. Viktorija ją taip pat pamatė iš tolo. Jos ranka juntamai įsitempė.

— Atsipalaiduokite, — sušnibždėjo Lengdonas. — Padarykite savo „piraniją“. Viktorija atpalaidavo pirštus.

Jiedu prisiartino prie elipsės. Viskas aplinkui atrodė stulbinamai kasdieniška. Slampinėjantys turistai, aikštės pakraščiuose besikuždančios vienuolės, mergaitė, šalia obelisko lesinanti balandžius.

Lengdonas vengė žvelgti į savo laikrodį. Jis ir taip žinojo, kad jau beveik laikas.

Prisiartinę prie elipsiškosios plokštės, jiedu sulėtino žingsnį ir pagaliau sustojo — du turistai, pareigingai apžiūrintys viską, kas tik gali kelti kokią nors susidomėjimą.

— *West Ponente*, — pasakė Viktorija, skaitydama įrašą akmenyje. Žvelgdamas į

marmurinį reljefą po kojomis, Lengdonas staiga suprato, koks beviltiškai naivus jis buvo. Nei gilindamasis į meno literatūrą, nei daugelį kartų vaikščiodamas po Romą, jis niekuomet nebuvo išvelgęs tikrosios *West Ponente* reikšmės. Iki pat šios akimirkos.

Reljefas buvo elipsiškas, apie trijų pėdų ilgio. Jame buvo iškalti išplaukę veido kontūrai — Vakarų Vėjas pavaizduotas kaip apibendrintų bruožų angelo veidas. Iš angelo burnos Berninis pavaizdavo besiveržiantį galingą oro gūsį, skriejantį tolyn nuo Vatikano... *Dievo alsavimas*. Tai buvo Berninio duoklė antrajam elementui... Orui... Nežemiškas zefyras, besiveržiantis iš angelo lūpų. Žvelgdamas į jį, Lengdonas suvokė, kad reljefas turi dar daugiau iliuminatų simbolikos. Vėjo gūsį Berninis pavaizdavo penkiais atskirais šuorais... Penkiais! Dar daugiau — elipsės šonuose buvo iškaltos dvi spinduliuojančios žvaigždės. Lengdonas prisiminė Galilėjų. *Dvi žvaigždės, penki šuorai, elipsės, simetrija*... Jo, profesionalo, ambicija buvo užgauta ir pažeminta.

226

DAN BROWN

Trumpam stabtelėjusi prie reljefo, Viktorija neskubėdama pasitraukė nuošaliau, nusivesdama ir Lengdoną.

— Man atrodo, kažkas mus seka, — pasakė ji.

— Kur? — apsidairė Lengdonas.

Viktorija prieš atsakydama nuėjo dar bent trisdešimt jardų. Ji parodė Vatikano kryptimi, lyg norėdama atkreipti Lengdono dėmesį į kažką ant Bazilikos kupolo.

— Tas pats asmuo visą laiką, kol mes esame šioje aikštėje, mus filmuoja, — lyg atsitiktinai, Viktorija dirstelėjo per petį. — Ir dabar. Eikite, nesustokite.

— Manote, kad tai hasasinas?

— Ne, — Viktorija papurtė galvą. — Nebent iliuminatai samdo moteris su BBC kameromis.

Kai Šv. Petro bazilikos varpai kurtinamu skambesiu ėmė skelbti devintą valandą, Lengdonas ir Viktorija krūptelėjo. Laikas. Jie buvo nutolę nuo *West Ponente*, tikėdamiesi dingti reporterei iš akių, tačiau dabar skubiaiėjo atgal.

Nepaisant kurtinamo varpų skambesio, aikštėje, atrodė, viešpatauja tobula ramybė. Lėtai Slampinėjantys turistai. Benamis girtuoklis, nerangiai įsitaisęs ant obelisko pamato laiptų. Maža mergaitė, lesinanti balandžius. Lengdonui dingtelėjo, ar tik reporterė su savo kamera nebus atbaidžiusi žudiko. „Kažin, — nusprendė jis, prisiminęs žudiko pažadą: — Aš padarysiu jūsų kardinolus žiniasklaidos žvaigždėmis .

Nutilus devintojo varpo dūžio aidams, į aikštę vėl sugrįžo palaiminga ramybė.

Tuomet... Tuomet maža mergaitė ėmė klykti nesavu balsu.

75

Lengdonas pirmas atsidūrė prie klykiančios mergaitės. Siaubo apimta mažylė

stovėjo kaip įkasta, pirštu rodydama į obelisko pamatą, kur ant laiptų susmukęs sėdėjo apdriskęs, nukaršęs girtuoklis. Žmogus atrodė apgailėtinais... Tai tikriausiai buvo vienas iš Romos benamių. Jo žili plaukai purvinomis sruogomis krito ant veido, o apsisiautęs jis buvo kažkoku išmurzintu skuduru. Mergaitė klykdama nubėgo ir įsimaišė į minią.

Paskubomis priėjęs prie benamio, Lengdonas pajuto, kaip jo plaukai pasistojo piestu. Ant žmogus skudurų buvo matyti besiplečianti tamsi dėmė. Šviežias, besiveržiantis kraujas.

Toliau viskas vyko be galo greitai. Senis ėmė kūprintis ir svirti į priekį. Lengdonas šoko prie jo, tačiau buvo per vėlai. Žmogus dar labiau pasviro į priekį, virto nuo laiptų, veidu trenkėsi į grindinį ir daugiau nebejudėjo.

ANGELAI IR DEMONAI

227

Lengdonas parpuolė ant kelių. Šalia jo jau buvo Viktorija. Aplinkui bemat rinkosi žmonių minia.

Viktorija pakišo ranką po žmogus galva, pridėjo pirštus prie gerklės ir ėmė čiupti pulsą.

— Dar gyvas, — pranešė ji. — Apverskite.

Nutvėręs vyriškį už pečių, Lengdonas jau pats buvo beverčias jį ant nugaros. Tuo metu palaidi skudurai nusinėrė lyg negyvi audiniai ir nuslydo žemyn. Žmogus geibiai šlumstelėjo aukštiekninkas. Apsinuoginusios krūtinės centre buvo matyti didžiulė juoda lyg anglis dėmė.

Viktorija aiktelėjusi atšoko.

Lengdonas jautėsi suparalyžiuotas, pakibęs kažkur tarp šleikštulio ir baimingos pagarbos. Išdeginta ambigrama buvo sukrečiamai paprasta ir aiški.

— Oras, — gaudė kvapą Viktorija. — Tai... jis.

Lyg iš po žemės išdygę šveicarų sargybiniai šūkaudami ėmė puldinėti į visa puses, ieškodami kaip į vandenį dingusio žudiko.

Netoliese stovintis turistai aiškino, kad vos prieš keletą minučių kažkoks tamsaus gymio vyriškis maloniai padėjo šiam vargšui kriokiančiam benamiui pereiti per aikštę... ir netgi drauge su juo keletą akimirkų pasėdėjo ant laiptų, o paskui lyg niekur nieko pranyko minioje.

Viktorija nuo vyriškio pilvo nuplėšė likusius skudurus. Abiejose įdago pusėse, kiek žemiau šonkaulių, buvo matyti dvi gilios durtinės žaizdos. Ji atvertė vyriškio galvą atgal ir ėmė daryti dirbtinį kvėpavimą „burna į burną“. To, kas įvyko tuomet, Lengdonas nesapnavo nė baisiausiam košmare. Viktorijai pučiant orą į žmogus burną, žaizdos abiejose jo liemens pusėse švilpė ir lyg banginio šnervės vandenį į orą purškė kraujo purslus. Sūroko skysčio purslai aptėškė ir Lengdono veidą.

Viktorija pasibaisėjusi atsitiesė.

— Jo plaučiai... — sušnibždėjo ji. — Jie... pradurti. Lengdonas, šluostydamasis akis, žvelgė į dvi kiaurymes po kardinolo šonkauliais. Žaizdos gurguliavo. Kardinolo plaučiai buvo perdurti. Jis buvo nebegyvas.

Prisiartinus šveicarų sargybiniams. Viktorija skuduru užklojo kardinolo kūną.

Lengdonas sutrikęs stovėjo ir žvelgė į moterį su videokamera kuri juos jau kuri laiką sekė iš aikštės pakraščio. Dabar ji stovėjo šalia, o veikianti kamera ant jos peties stambiu planu filmavo viską, kas vyksta. Jos ir Lengdono žvilgsniai susidūrė, ir Lengdonas suprato, kad visa tai, kas įvyko, užfiksuota jos juostelėje. Supratusi, kad ją Pastebėjo, moteris mikliai kaip katė nėrė šalin.

228

DAN BROWN

76

Činita Makri skriste skrido. Rankose ji turėjo savo gyvenimo reportažą.

Jos videokamera jai atrodė kaip inkaras, kliudantis judėti per sparčiai besirenkančią minią. Atrodo, visi bėgo priešinga kryptimi nei ji — *link* sąmyšio epicentro. Makri tuo tarpu stengėsi pasitraukti kuo toliau nuo jo. Vyriškis tvido švarku ją pamatė, ir dabar ji jautė, kad ją persekioja civiliais persirengę kareiviai, persekioja ir supa iš visų pusių.

Makri vis dar tebebuvo šokiruota to, ką tik prieš kelias minutes nufilmavo. Ji spėliojo, ar nužudytasis žmogus iš tiesų yra tas, kurį ji labiausiai nenorėjo pamatyti šioje vietoje. Paslaptį telefoninis Gliko bendravimas su paslaptinguoju pašnekovu staiga tapo nebe toks absurdiškas.

Makri besiarinant prie BBC autofurgono, iš minios išdygo jaunas ir neabejotinai karingai nusiteikęs vyriškis. Jūdviejų akys susitiko; abu jie sustojo kaip įkasti. Žaibišku judesiu vyriškis pakėlė prie lūpų radijo stotelę ir kažką į ją pasakė. Tuomet žengė jos link. Makri į kulnus nupuolusia Širdimi apsisuko ir nėrė atgal į minią.

Grūdamsi per rankų ir kojų mišką, ji išėmė iš kameros vaizdajuostę. „Plastikinis aukso gabalas“, — pamanė ji, kišdama juostelę už diržo nugaroje ir skubiai užleisdama ant viršaus palaidinės skvernus. Pirmą kartą ji apsidžiaugė, kad su savimi tamposi krepšį — papildomą svorį, kurį visuomet keikdavo. „Glikai, kur, po velnių, tu dingai!“

Kairėje išniro kitas kareivis, bebandantis jai užbėgti už akių. Makri žinojo, kad laiko turi mažai. Ji metėsi atgal į minią ir, skubiai išlupusi iš krepšio tuščią vaizdajuostę, sukišo ją į kameros lizdą. Tuomet ėmė melstis.

Iki BBC autofurgono buvo likę gal trisdešimt jardų, kai priešais save ji išvydo du vyriškius sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis. Dingti jai nebebuvo kur.

— Juosta, — įsakė vienas iš jų. — Tučtuojau. Makri žengė žingsnį atgal ir apkabino savo kamerą.

— Jokiu būdu.

Vienas iš kareivių atmetė savo švarko skverną, atidengdamas prie diržo kabantį

pistoletu dėklą.

— Nušaukite mane, — provokuodama pareiškė Makri, pati nustebusi dėl tokio išūlumo.

— Juosta, — pakartojo pirmasis.

„Kur, po velnių, yra Glikas?“ — negalėjo suprasti Makri. Trypdama kojomis ji visa gerkle suriko:

— Aš esu profesionali BBC videograferė! Pagal Žiniasklaidos laisvės konvencijos 12-ąjį straipsnį ši juosta yra britų žiniasklaidos korporacijos BBC nuosavybė.

Vyriškiai nė nekrustelėjo. Vienas iš jų su ginklu rankose žengė žingsnį artyn.

ANGELAI IR DEMONAI

229

— Aš esu šveicarų sargybos leitenantas, ir pagal Šventąją doktriną, galiojančią šioje teritorijoje, kurioje dabar stovite, jūs turite būti apieškota ir sulaikyta.

Aplinkui sparčiai rinkosi žioplių minia. Makri sušuko:

— Aš jokių būdu neatiduosiu jums šioje kameroje esančios juostos, pirma nepasikalbėjusi su savo redaktoriumi Londone. Aš jums siūlau...

Sargybiniai nebesiklausė. Vienas iš jos rankų išplėšė kamerą. Kitas tvirtai sugriebė ją už rankos ir apsuko veidu į Vatikaną.

— *Grazie*, — tepasakė jis ir nusivedė ją per žmonių knibždėlyną.

Makri eidama meldėsi, kad tik jie nepadarytų kratos ir nesurastų juostos. Jei jai pavyktų kaip nors išsaugoti juostą pakankamai ilgai, kad...

Staiga įvyko tai, ko ji negalėjo nė susapnuoti. kažkas, prislinkęs iš už nugaros, užkišo ranką jai už diržo ir ištraukė ten užkištą juostą. Ji atsigrėžė, tačiau... nurijo besiveržiančius žodžius. Už nugaros stovėjo uždusęs Giunteris Glikas. Jis bičiuliškai mirktelėjo ir išnyko minioje.

77

Robertas Lengdonas nusvirduliavo į privatų vonios kambarį šalia popiežiaus kanceliarijos. Ten nuo veido ir lūpų nusišluostė kraują. Tai nebuvo jo kraujas. Tai buvo kraujas kardinolo Lamasė, kuris ką tik buvo sukrečiančiomis aplinkybėmis nužudytas pilnoje žmonių aikštėje, Vatikano pašonėje. *Nekaltos aukos ant mokslo altorių*. Iki šiol hasasinui sekasi vykdyti savo pažadus.

Žvelgdamas į veidrodį Lengdonas sau atrodė išsekęs. Jo akys buvo užtinusios, o skruostus ėmė tamsinti besikalanti barzda. Patalpa buvo švari ir ištaiginga — juodas marmuras su auksiniais pakraštėliais, medvilniniai rankšluosčiai, prie prausyklių — kvapnūs muilai.

Lengdonas stengėsi išmesti iš galvos kruviną įdagą, kurį ką tik matė. Oras. Ambigramos vaizdas vėl jį pribloškė. Nuo šio ryto jis jau buvo išvydęs tris ambigramas... ir žinojo, kad dar dvi laukia savo eilės.

Anapus durų buvo girdėti balsai. Atrodo, Olivetis, rūmų valdytojas ir kapitonas

Ročeris tarėsi, ką daryti toliau. Buvo akivaizdu, kad antimedžiagos paieškos iki šiol nedavė rezultatų. Arba sargybiniai pražiopsojo cilindrą, arba įsibrovėlis buvo prasiškęs į Vatikaną giliau nei viršininkas Olivetis leido sau spėti.

Nusišluostęs rankas ir veidą, Lengdonas apsidairė ieškodamas pisuaro. Pisuaro nebuvo. Tik unitazas. Jis pakėlė dangtį.

Stovėdamas jautė, kaip palaimingai atslūgsta kūną kausčiusi fizinė įtampa. Tačiau tuo pat metu odos paviršiumi viena po kitos vilnijo šiurpulio bangos. Jo krūtinę draskė tiek daug ir tokių prieštaringų emocijų. Jis buvo pervargęs, jį kamavo alkis

230

DAN BROWN

ir troškulys, alinantis vaikymasis paskui žudiką Iliuminacijos keliu bei dvi brutaliai žmogžudystės, kurių liudininku buvo tapęs. Be to, jį vis labiau kaustė siaubas dėl galimos šios dramos atomazgos.

„Mąstyk“, — bandė įsakyti sau. Tačiau jo vaizduotė buvo tuščia.

Kai nuleido vandenį, sąmonę pervėrė netikėta mintis. „Tai juk *popiežiaus tualetas*, — pagalvojo jis. — Aš ką tik nusišlapinau popiežiaus tualete. — Lengdonas negalėjo susilaikyti nesukikenęs. — *Šventasis sostas...* „.

78

Centrinės BBC būstinės Londone technikė, išėmusi vaizdajuostę iš palydovinio imtuvo, lėkte nulėkė prie durų. Įpuolusi į generalinio direktoriaus kabinetą ir įkišusi kasetę į grotuvo lizdą, ji nuspaudė paleidimo mygtuką.

Kol juosta sukosi, technikė pakomentavo direktoriui ką tik įvykusį pokalbį su Vatikano mieste esančiu Giunteriu Gliku. Nepamiršo pabrėžti ir tai, jog BBC fotoarchyvai patvirtino, kad Šv. Petro aikštėje gulintis kūnas tikrai yra „to“ asmens.

Po poros minučių viršininkas pasirodė savo kabineto tarpduryje, skambindamas varpeliu. Visi redakcijos darbuotojai pakėlė galvas.

— Supervaiždo reportažas! — užbaubė šefas. — Ruoškite aukcioną! Informacijos koordinatoriai, užmegzkite kontaktus su kitomis korporacijomis! Parduodame superreportažą! Turime vaizdo medžiagą!

Prekybos koordinatoriai kibo į darbą.

— Medžiagos parametrai?! — šūktelėjo vienas iš jų.

— Trisdešimties sekundžių siužetas, — atsakė šefas.

— Turinys?

— „Gyvas“ nužudymas. Koordinatoriai pagyvėjo.

— Naudojimo ir licencijos kaina?

— Milijonas Amerikos dolerių už vieną demonstraciją. Galvos pakilo aukšty.

— Ką?!

— Klausykit manęs! Sujunkite su didžiausiomis korporacijomis. CNN, MSNBC, didžiuoju trejetu! Pademonstruokite reklaminę peržiūrą. Duokit jiems penkias minutes laiko, po kurių reportažą parodys BBC!

— Kas per velnias įvyko? — paklausė kažkas. — Ministrui pirmininkui gyvam nuluptas skalpas?

— Ne, — šefas papurtė galvą. — Geriau.

ANGELAI IR DEMONAI

231

Tą pačią minutę kažkur Romoje hasasinas drybsojo patogiamė krėslė ir mėgavosi trumpa atokvėpio valandėlė. „Aš sėdžiu Iliuminacijos bažnyčioje“, — džiūgavo jis, gėrėdamasis legendiniu iliuminatu kambariu. Jam ir dabar buvo sunku patikėti, kad po šitiek amžių ši slėptuvė tebėra nepaliesta.

Pažvelgęs į laikrodį, jis pareigingai paskambino BBC reporteriui, su kuriuo buvo anksčiau kalbėjęs. Jau laikas. Pasaulis turi išgirsti labiausiai sukrečiančią naujieną.

79

Viktorija Vetra gurkštelėjo vandens ir išsiblaškiusi sukramtė keletą krekerių, kuriuos jai ką tik paslaugiai pasiūlė vienas iš šveicarų sargybinių. Ji žinojo, kad turi valgyti, nors noro anaipol neturėjo. Popiežiaus kanceliarija nūnai knibždėte knibždėjo aidėdama nuo įtemptų pokalbių. Kapitonas Ročeris, viršininkas Olivetis ir pustuzinis sargybinių nagrinėjo nuostolius ir tarėsi dėl tolimesnių veiksmų.

Robertas Lengdonas stovėjo nuošalyje, pro langą žvelgdamas į Šv. Petro aikštę. Jis atrodė prislėgtas. Prie jo priėjo Viktorija.

— Idėjų?

Jis papurtė galvą.

— Sausainį?

Išvydus maistą, jo mintys prašviesėjo.

— Velniskai dėkui, — pasakė ir godžiai sukramtė krekerį.

Jų pokalbis nutrūko, nes pro duris, lydimas dviejų šveicarų sargybinių, įėjo rūmų valdytojas Ventreska. Jei anksčiau jis Viktorijai atrodė tik išsekęs, tai dabar buvo visiškai netekęs gyvybingumo.

— Kas atsitiko? — paklausė Olivečio. Iš jo veido išraiškos buvo matyti, kad blogiausios žinios jam jau yra perduotos.

Oficialus Olivečio raportas atrodė kaip mūšio nuostolių ataskaita. Faktus jis dėstė sausai ir trumpai.

— Kardinolas Ebneris buvo rastas negyvas *Santa Maria del Popolo* bažnyčioje tuoj po aštuntos valandos. Jis buvo uždusintas, o ant jo krūtinės rastas išdegintas įdagas su ambigraminiu žodžiu „Žemė“. Kardinolas Lamasė prieš dešimt minučių buvo nužudytas Šv. Petro aikštėje. Jis mirė dėl durtinių žaizdų krūtinės srityje. Ant jo krūtinės buvo rasta išdeginta ambigrama „Oras“. Abiem atvejais žudikui pavyko pasprukti.

Rūmų valdytojas perėjo kambarį ir, susmukęs kėdėje už popiežiaus stalo, nuleido galvą.

— Tačiau kardinolai Guidera ir Badžija dar tebėra gyvi, — pasakė Olivetis.

Rūmų valdytojo galva pakilo aukštyn; jo veidą buvo iškreipęs sielvartas.

DAN BROWN

— Ar tai mūsų paguoda? Du kardinolai jau nužudyti, viršininke. Ir kiti du akivaizdžiai neilgai tegyvens, jei jų nesurasite.

— Mes juos surasime, — užtikrino Olivetis. — As esu pasiryžęs tai padaryti.

— Pasiryžęs? Kol kas aš nematau nieko kito, tik nesėkmes.

— Netiesa. Mes pralaimėjome du mūšius, sinjore, tačiau laimime karą. Iliuminatai šį vakarą ketino paversti žiniasklaidos puota. Iki šiol mums pavyko sukliudyti šiam jų planui. Abiejų kardinolų kūnai buvo aprikti ir paimti išvengiant ažiotažo. Be to, — tęsė Olivetis, — kapitonas Ročeris man teigia, kad jis gerokai pasistūmėjo ieškodamas antimedžiagos.

Kapitonas Ročeris, pasitaisęs raudoną beretę, žengė žingsnį į priekį. Viktorijai jis atrodė labiau žmogiškas nei kiti šveicarų sargybiniai — griežtas, bet ne toks atšiaurus. Ročerio balsas buvo emocingas ir skaidrus, kaip gerai suderinto smuiko griežimas.

— Aš tikiuosi, kad per valandą mes surasime tą cilindrą, sinjore. H

— Kapitone, — atsakė rūmų valdytojas, — atleiskite man už tai, kad nerodau ypatingo entuziazmo, tačiau jūs patys man sakėte, kad Vatikano miesto apieška užims daug daugiau laiko nei mes jo turime.

— *Visuotinė* apieška — taip. Tačiau, išnagrinėjęs situaciją, aš tvirtai įsitikinau, kad antimedžiagos cilindras turi būti vienoje iš mūsų „baltųjų zonų“ — turistams prieinamų Vatikano sektorių, tokių kaip muziejai ir Šv. Petro bazilika. Šiose zonose mes dabar esame atjungę elektros energiją ir atliekame nuskaitymą.

— Jūs ketinate apieškoti tik mažą Vatikano miesto *dalį*?

— Taip, sinjore. Be galo mažai tikėtina, kad įsibrovėlis būtų sugebėjęs patekti į Vatikano miesto vidines teritorijas. Faktas, kad trūkstama kamera buvo pavogta iš visuomenei prieinamos Vatikano dalies — vieno muziejaus laiptinės, — aiškiai rodo, jog įsibrovėlis turėjo ribotas judėjimo mūsų teritorijoje galimybes. Tad antimedžiaga. ir kamerą jis tegalėjo perkelti į kitą panašią visuomenei prieinamą teritoriją. Būtent į šias teritorijas mes ir esame sutelkę savo pajėgas.

— Tačiau įsibrovėlis pagrobė keturis kardinolus. Tai tikrai byloja apie didesnę infiltraciją nei mes manėme.

— Nebūtinai. Prisiminkime, kad didelę šios dienos dalį kardinolai praleido Vatikano muziejuose ir Šv. Petro bazilikoje, turėdami retą galimybę pasigrožėti šiais turtais be aplinkui knibždančios turistų minios. Tikriausiai kardinolai ir buvo pagrobti vienoje iš šių vietų.

— Tačiau kaip jie buvo išvesti už Vatikano miesto sienų?

— Tai mes dar aiškinamės.

— Štai kaip. — Rūmų valdytojas atsikvėpė ir nužingsniavo prie Olivečio.

— Viršininke, aš noriu išgirsti apie jūsų specialųjį evakuacijos planą.

— Mes tai dar aptarinėjame, sinjore. Šiuo metu aš rikiu, kad kapitonas Ročeris vis dėlto suras cilindrą.

Ročeris sumušė kulnais, lyg atiduotų pagarbą šiam pasitikėjimo votumui.

— Mano žmonės jau patikrino du trečdalius baltųjų zonų. Tikimybė, jog anti-medžiaga bus surasta, yra didelė.

Rūmų valdytojas neatrodė labai tuo tikęs.

Įėjo sargybinis su randu paakyje, rankoje laikydamas lentelę ir žemėlapi. Jis nužingsniavo prie Lengdono.

— Pone Lengdonai, aš turiu informaciją apie *West Ponente*, kurios jūs prašėte. Lengdonas paskubomis nurijo sausainį.

— Gerai. Pažiūrėkime.

Kiti tęsė pokalbį, o Viktorija, Robertas ir sargybinis, ant popiežiaus stalo ištiesę žemėlapi, palinko virš jo.

Kareivis parodė į Šv. Petro aikštę.

— Mes esame štai čia. Centrinis *West Ponente* srautas nukreiptas tiesiai į rytus, statmenai tolyn nuo Vatikano miesto. — Sargybinis pirštu nubrėžė liniją nuo Šv. Petro aikštės per Tibro upę į patį Romos senamiestį. — Kaip matote, linija kerta beveik visą Romą. Netoli šios linijos yra apie dvidešimt katalikų bažnyčių.

Lengdonas sutriko.

— Dvidešimt?

— Gal ir dar daugiau.

— Ar kurios nors bažnyčios patenka tiesiai ant linijos?

— Vienos atrodo arčiau, kitos — kiek toliau, — atsakė sargybinis, — tačiau tiksliai *West Ponente* padėtį žemėlapyje nustatyti sunku, todėl galima tam tikra paklaida.

Lengdonas akimirka žvelgė į Šv. Petro aikštę. Tuomet susiraukęs patrynė nykščiu smakrą.

— O kaip dėl *ugnies*? — paklausė jis. — Ar kuriose nors iš jų yra Berninio kūriniių, turinčių ką nors bendra su ugnimi?

Įsivyravo tyla.

— O obeliskai? — vėl paklausė Lengdonas. — Ar netoli kurios nors iš šių bažnyčių nėra obeliskų?

Sargybinis ėmė tyrinėti žemėlapi. Viktorija Lengdono akyse išvydo vilties kibirkštėlę ir suprato, kas jam neduoda ramybės. *Jis teisus!* — pamanė ji. — Pirmieji du ženklai buvo aikštėse su obeliskais arba netoli jų! Gal kelrodis yra obeliskai? Gal Iliuminatų kelią žymi į dangų iškeltos piramidės? — Kuo daugiau Viktorija apie tai mąstė, tuo ši idėja jai atrodė patrauklesnė. Keturi Romoje stūksantys akmeniniai švyturiai, žymintys keturis mokslo altorius...

— Tai rizikingas ėjimas, — pasakė Lengdonas, — tačiau aš žinau, kad dauguma Romos obeliskų buvo pastatyti ar atgabenti Berninio laikais. Jis neabejotinai dalyvavo sprendžiant jų išdėstymo klausimus.

— Arba, — pridūrė Viktorija, — Berninis galėjo savo ženklus išdėstyti netoli *egzistuojančių* obeliskų.

— Tiesa, — Lengdonas linktelėjo galvą.

— Deja, turiu jus nuvilti, — pranešė sargybinis. — Ant linijos obeliskų nėra. — Jis pirštu nubrėžė liniją per žemėlapi. — Ne tik ant linijos, bet ir netoliese. Tuščia.

Lengdonas sunkiai atsiduso.

Viktorija susigūžė. Ji buvo įsitikinusi, kad tai perspektyvi idėja. Deja! Tapo akivaizdu, kad reikalas nebus toks paprastas kaip jie tikėjosi. Tačiau ji stengėsi išsaugoti optimizmą.

— Robertai, mąstykite. Jūs turite prisiminti kokią nors Berninio skulptūrą, turinčią kažką bendra su *ugnimi*. Nors menkiausią užuominą apie tai. — Patikėkite manimi, aš mąstau. Berninis buvo neįtikėtinai produktyvus. Jo darbų šimtai. Aš tikėjausi, kad *West Ponente* rodys į vieną vienintelę bažnyčią. Į kažką tokio, kas iš karto patrauktų dėmesį.

— *Fuoco*, — spaudė Viktorija. — *Ugnis*. Ar atmintyje neiškyla jokių Berninio darbų pavadinimų?

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Yra jo žymus projektas „Fejerverkas“, tačiau tai nėra skulptūra, o tik piešiniai, ir saugomi jie net ne Italijoje, o Leipcige, Vokietijoje.

Viktorija suraukė antakius.

— Ar esate visiškai įsitikinę, kad linijos kryptį nurodo *alsavimo* kryptis?

— Jūs pati matėte reljefą, Viktorija. Jo dizainas visiškai simetriškas. Vienintelis krypties rodiklis tegali būti kvėpavimas.

Viktorija suprato, kad jis teisus.

— Nekalbant jau apie tai, — pridėjo jis, — kad *West Ponente* reiškia *Orą*, todėl sekti *iškvėpimo* kryptimi yra visiškai logiška.

Viktorija linktelėjo. „Vadinasi, turime ieškoti iškvėpimo kryptimi. Bet kur konkrečiai?“

— Ką išsiaiškinote? — priėjęs paklausė Olivetis.

— Pernelyg daug bažnyčių, — atsakė kareivis. — Du tuzinai ar apie tiek. Aš manau, mes galėtume skirti po keturis žmones kiekvienai bažnyčiai...

— Užmirškite apie tai, — pasakė Olivetis. — Jau du kartus paleidome tą žmogų tiksliai žinodami, kur jo ieškoti. Masinės gaudynės reikš, kad Vatikano miestas liks be apsaugos, o antimedžiagos paieška bus nutraukta.

— Mums reikia literatūros, — pasakė Viktorija. — Berninio darbų sąvado. Jei peržvelgsime pavadinimus, gal šaus kokia nors konkreti mintis.

— Nežinau, — atsakė Lengdonas. — Jei Jis Berninio darbas sukurtas specialiai iliuminatams, jis gali būti labai nežymus. Galimas daiktas, netgi neįfigūruos jo darbų sąrašė.

Viktorija nebuvo linkusi tuo tikėti.

— Pirmosios dvi skulptūros buvo labai gerai žinomos. Jūs *buvote* girdėjęs apie jas abi.

— Taip, — turėjo pripažinti Lengdonas.

— Jei Berninio darbų sąvade mes ieškosime žodžio „ugnis“, galimas daiktas,

surasime statulą, kurios pavadinime yra šis žodis ir esančią | rytus nuo čia.

ANGELAI IR DEMONAI

235

Lengdonas, atrodo, patikėjo, kad šį variantą verta išmėginti. Jis kreipėsi į Olivetį:

— Man reikia visų Berninio darbų sąvado. Jūsų žmonės tikriausiai neturi turis-
tams skirto reklaminio Berninio darbų sąvado?

— Reklaminio sąvado? — Šis terminas Olivečiui atrodė nežinomas.

— Tiek to, užmirškite. Man reikia bet kokio sąvado. Vatikano muziejuje toks sąvadas tikrai turėtų būti.

Sargybinis su randu paakyje suraukė antakius.

— Elektros energija muziejuje išjungta, o kartotekų patalpa yra milžiniška. Be personalo pagalbos...

— Norėjau paklausti dėl to Berninio darbo, — įsiterpė Olivetis. — Ar jis turėjo būti sukurtas tuo metu, kai Berninis dirbo čia, Vatikane?

— Beveik neabejoju, — atsakė Lengdonas. — Berninis čia dirbo beveik visą savo karjerą. Ir tuo metu, kai įvyko Vatikano konfliktas su Galilėjumi.

Olivetis linktelėjo galvą.

— Tuomet turi būti dar vienas šaltinis.

— Kur? — paklausė Viktorija, pajutusi krūtinėje blykstelint optimizmo kibirkštėlę.

Viršininkas neatsakė. Jis pasišaukė savo sargybinių į šalį ir jiedu apie kažką tyliai pasikuždėjo. Sargybinis nerodė didelio entuziazmo, tačiau klusniai linktelėjo. Olivečiui baigus aiškinti, sargybinis kreipėsi į Lengdoną.

— Prašome eiti su manimi, pone Lengdonai. Jau penkiolika minučių po devynių. Turime paskubėti.

Lengdonas su sargybiniu nuėjo durų link. Viktorija nusiskubino iš paskos.

— Aš padėsiu.

Olivetis nutvėrė ją už rankos.

— Ne, ponio Vetra. Aš turiu su jumis pasikalbėti. — Jo manieros vėl ėmė įgauti valdingumo ženklų.

Lengdonas su sargybiniu išejo pro duris. Olivetis mediniu veidu pasivedėjo Viktoriją į šalį. Tačiau tai, ką jis norėjo pasakyti Viktorijai, taip ir liko nepasakyta. Garsiai trakstelėjusi prabilo jo radijo stotelė.

— *Commandante?*

Visi buvę kambaryje pasuko galvas į Olivetį. Balsas, sklindantis iš stotelės, buvo niūrus.

— Viršininke, manau, jums vertėtų įsijungti televizorių.

236

DAN BROWN

Prieš dvi valandas palikdamas Vatikano slaptuosius archyvus, Lengdonas nė neįsivaizdavo, kad dar kada nors gyvenime juos pamatys. Dabar, uždusęs nuo bėgimo drauge su šveicarų sargybinio, jis vėl atsidūrė toje pačioje salėje.

Jo palydovas, sargybinis su randu paakyje, nuvedė Lengdoną tarp skaidrių kubų. Archyvų salėje viešpataujanti tylą nūnai atrodė dar gūdesnė, ir Lengdonas nudžiugo, kai sargybinis pagaliau ją nutraukė.

— Štai čia, aš manau, — pasakė jis netoli galinės patalpos sienos, kur rikiavosi eilė mažesnių stiklo celių. Sargybinis paskaitinėjo ant jų esančius užrašus ir pagaliau tarė:

— Taip, štai čia. Kaip tik ten, kur viršininkas ir sakė.

Lengdonas perskaitė etiketę. ATTIVI VATICANI. Vatikano inventorių? Jis peržvelgė šviečiančias etiketes ant lentynų stovų. Nekilnojamasis turtas... Valiuta... Vatikano bankas... Relikvijos... Sąrašas buvo ilgas.

— Visų Vatikano išteklių inventorizacijos sąvadas, — paaiškino sargybinis. Lengdonas apžvelgė celę. „O Viešpatie“. Netgi prietemoje buvo akivaizdu, kad lentynų stovai kimšte prikimšti.

— Mano viršininkas pasakė, kad tai, ką Berninis sukūrė dirbdamas Vatikane, turi būti šiame Vatikano turto inventorizacijos sąvade.

Lengdonas linktelėjo galvą. Kartais ir viršininko uoslė gali būti naudinga. Berninio laikais viskas, ką menininkas sukdavo popiežiaus globojamas, pagal įstatymą tapdavo Vatikano nuosavybe. Žinoma, vadinamoji popiežiaus globa buvo daugiau feodalizmo apraiška nei globa, tačiau dauguma čia dirbusių menininkų būdavo gerai aprūpinami ir retai reikšdavo nepasitenkinimą.

— Įskaitant darbus, esančius bažnyčiose už Vatikano miesto ribų? Kareivis nužvelgė jį keistu žvilgsniu.

— Žinoma. Visos Romos katalikų bažnyčios yra Vatikano nuosavybė.

Lengdonas pažvelgė į atsineštą lapelį. Jame buvo surašyta apie dvidešimt bažnyčių, esančių palei liniją, besidriekiančią *West Ponente* atodūsio kryptimi. Trečiasis mokslo altorius yra vienoje iš šių bažnyčių, ir Lengdonas norėjo tikėti, kad jis suspės išsiaiškinti, kuri bažnyčia tai yra. Žinoma, kitomis aplinkybėmis jis su malonumu būtų ištyrinėjęs kiekvieną bažnyčią paeiliui. Tačiau dabar turėjo tik apie dvidešimt minučių. Dvidešimt minučių tam, kad surastų tai, ko ieško — būtent, bažnyčią, kurioje yra Berninio skulptūra, atiduodanti pagarbos duoklę *ugniai*.

Lengdonas nužingsniavo prie hermetiškų elektroninių durų. Sargybinis liko stovėti savo vietoje. Lengdonas atsigręžęs nusišypsojo.

— Nebijokite, atmosfera ten visai pakenčiama. Oras išretėjęs, bet kvėpuoti įmanoma.

ANGELAI IR DEMONAI

237

jus palydėti Čionai ir nedelsiant sugrįžti į saugumo

— Mano įgaliojimas centrai.
 — Jūs *išeinate*?
 — Taip. Šveicarų sargybiniams neleidžiama įžengti į archyvus. Jau įėjęs į šią patalpą, aš pažeidžiau protokolus. Viršininkas man priminė apie tai.
 — Pažeidžiate protokolus? — „Ar jūs turite supratimą, kas čia šį vakarą vyksta?“
 — norėjo paklausti Lengdonas. — Tai kurią pusę palaiko jūsų prakeiktas viršininkas?“
 Iš sargybinio veido išsyk dingo bet koks draugiškumas. Randas po jo akimi su-trūkčiojo. Sargybinio žvilgsnis akimirksniu tapo panašus į Olivečio žvilgsnį.
 — Aš atsiprašau, — pasakė Lengdonas, gailėdamasis dėl savo išsišokimo. — Tai tik... Man paprasčiausiai reikia pagalbos.
 Sargybinis nė nemirktelėjo.
 — Aš esu parengtas vykdyti įsakymus, o ne apie juos diskutuoti. Kai rasite tai, ko ieškote, nedelsdamas susisiekite su viršininku.
 — Tačiau kur aš jį surasiu? — sutrikęs paklausė Lengdonas. Sargybinis nusiėmė savo radijo stotelę ir padėjo ją šalimais ant staliuko.
 — Pirmasis kanalas, — tepasakė ir išnyko tamsoje.

81

Popiežiaus kanceliarijos televizijos aparatas — didžiulis „Hitachi“ buvo paslėptas sieninėje spintoje priešais popiežiaus stalą. Sieninės spintos duris tuojau atvėrė, ir visi buvę patalpoje susispietė aplink. Viktorija prasispraudė arčiau ekrano. Kai ekranas nušvito, jame pasirodė jauna reporterė, brunetė didžiulėmis stirmos akimis.

— Tai MSNBC naujienos, — pranešė ji. — Su jumis bendrauja Keli Horan-Džons. Tiesioginis reportažas iš Vatikano miesto.

Fone buvo matyti naktinių šviesų nutviektos Šv. Petro bazilikos vaizdas.

— Tai *ne* tiesioginis reportažas, — nukirto Ročeris. — Šita juosta paimta iš archyvų! Šviesos bazilikoje dabar yra *išjungtos*!

Olivetis sušnypstė, kad šis nutiltų. Reportere tęsė; jos balse buvo justi įtampa.

— Šokiruojantis šį vakarą vykstančių Vatikano vadovo rinkimų posūkis. Mes gavome pranešimą, kad du Kardinolų kolegijos nariai brutaliai nužudyti Romoje.

Olivetis riebiai nusikeikė sau panosėje.

Tą akimirką tarpduryje pasirodė uždusęs sargybinis.

— Viršininke, pagrindinė komutatorinė praneša, kad visos linijos gulte užgultos. Reikalaujama mūsų oficialios pozicijos dėl...

238

DAN BROWN

— Atjunkite telefono linijas, — įsakė Olivetis, neatitraukdamas akių nuo televizoriaus ekrano.

— Bet, viršininke... — neryžtingai trypčiojo sargybinis.

— Vykdyti! Sargybinis išbėgo. Viktorija pastebėjo, kad rūmų valdytojas norėjo

kažką pasakyti, tačiau susilaikė.

Prieš nukreipdamas akis į televizorių, jis ilgai ir įdėmiai žvelgė Olivečiui į veidą.

Dabar MSNBC jau demonstravo vaizdo medžiagą. Štai šveicarų sargybiniai gabena kardinolo Ebnerio kūną *Santa Maria del Popolo* bažnyčios laiptais ir deda į „Alfa Romeo“. Maksimaliai priartintas vaizdas buvo sustabdytas kaip tik tą akimirką, kai nuogą kardinolo kūną kėlė į bagažinę.

— Koks velnias visa tai nufilmavo? — suurzgė Olivetis.

MSNBC reporterė kalbėjo toliau. J

— Manoma, kad šis kūnas yra vokiečių kardinolo Ebnerio iš Frankfurto. Spėjama, kad žmonės, nešantys jo kūną iš bažnyčios, yra Vatikano šveicarų sargybiniai. — Buvo matyti, kad reporterė iš paskutiniųjų stengiasi atrodyti susijaudinusi. Transliacijos režisieriui nukreipus kamerą į jos veidą, ji pasistengė nutaisyti dar rūstesnę išraišką. — Dabar MSNBC nori perspėti žiūrovus, kad siužetas, kuris tuojau bus pademonstruotas, turi detalių, kurios yra nerekomenduotinos jautresnių nervų žmonėms ir nepilnamečiams.

Viktorija puikiai perprato tą apsimestinį laidos vedėjų susirūpinimą dėl jautresnių žiūrovų nervinės būsenos — tai pats moderniausias žiniasklaidos išrastas „masalas“ ir dėmesio atkreipimo būdas. Dar niekas ir niekuomet po tokio ar panašaus perspėjimo neperjungė kanalo ir neišjungė televizoriaus.

— Koks siužetas? — vėl suurzgė Olivetis. — Juk ką tik parodėte...

Ekrane pasirodė žmonių pilna Sv. Petro aikštė ir pora, besiskverbianti per minią į aikštės vidurį. Viktorija išsyk pažino save ir Robertą. Ekrano kampe degė užrašas: „LEIDUS BBC“. Buvo girdėti, kaip bazilikos varpai muša devynias valandas.

— O, ne, — sušuko Viktorija. — O... Ne... Sutrikęs rūmų valdytojas pažvelgė į Olivetį.

— Juk jūs man sakėte, kad konfiskavote tą juostą!

Staiga televizoriaus ekrane pasigirdo vaiko klyksmas. Kamera nukrypo į mažą mergaitę, pirštu rodančią į krauju paplūdusį benamį. Prie mergaitės bemat prišoko Robertas Lengdonas. Vaizdą rodė sulėtintai.

Visi susirinkusieji popiežiaus kanceliarijoje su siaubu stebėjo ekrane besirutuliojančią dramą. Štai kardinolo kūnas veidu žemyn krinta ant grindinio. Šalimais atsiranda Lengdonas ir Viktorija. Kraujas. Įdagas. Šiurpus nesėkmingas Viktorijos bandymas daryti dirbtinį kvėpavimą.

— Ši pasibaisėtina medžiaga. — pranešė reporterė, — buvo nufilmuota vos prieš keletą minučių šalia Vatikano sienos. Mūsų šaltinių duomenimis, tai kardinolo Lamasė iš Prancūzijos kūnas. Kokių būdu kardinolas buvo apvilktas tokia apranga

ANGELAI IR DEMONAI

239

ir kodėl jis nedalyvavo konklavoje, kol kas nežinoma. Vatikanas kol kas atsisako komentuoti abu šiuos incidentus.

Videomedžiaga vėl buvo kartojama nuo pradžios.

— Atsisako komentuoti? — sušuko Ročeris. — Duokite mums vieną minutę! Reporterė, rūsčiai suraukusi antakius, kalbėjo toliau.

— Nors MSNBC dar turi patikslinti atakos motyvus, mūsų šaltinių duomenimis, atsakomybę už žmogžudystes prisiėmė grupė, save vadinanti iliuminatais.

— *Kas?!—* sprogte sprogo Olivetis.

— ...daugiau apie iliuminatus galite sužinoti apsilankę mūsų interneto puslapyje www...

— *Non e possibile!* — pareiškė Olivetis. Jis perjungė kanalą. Ekrane pasirodė ispanų reporterė.

— ...šėtoniškas kultas, žinomas iliuminatu vardu, kuris, kaip mano dauguma istorikų...

Olivetis kaip pamišęs ėmė spaudyti nuotolinio valdymo pultelio mygtukus. Visi kanalai buvo įsitvėrę tą pačią naujieną. Dauguma komentarų buvo angliški.

— ...Štai valandos senumo medžiaga. Šveicarų sargybiniai gabena kūną iš bažnyčios. Manoma, kad šis kūnas priklauso kardinolui...

— ...šviesos Bazilikoje ir muziejuose yra išjungtos, paliekant laisvę spėliojimams...

— ...kalbėsis su konspiracijos specialistu Taileriu Tingliu apie šį stulbinantį išėjimą į viešumą...

— ...sklando gandai, kad šį vakarą ketinama nužudyti dar du ...

— ...dabar spėliojama, ar tik tarp dingusiųjų nėra ir pagrindinio kandidato į popiežius kardinolo Badžijos...

Viktorija nebegalėjo žiūrėti į televizorių. Viskas vyko taip žaibiškai. Anapus lango besileidžiančiose sutemose buvo matyti, kaip žmonės iš miesto plūste plūsta į Šv. Petro aikštę. Nežabotas žmogiškosios tragedijos magnetizmas, atrodo, siurbtė siurbė žmones iš visų pasaulių. Minia tankėjo vos ne kas akimirka. Nuo pėsčiųjų srautų sten-gėsi neatsilikti ir žiniasklaidos agentūrų personalas. Reporteriai paskubomis kraustėsi iš autobusų ir skubėjo užsiimti kuo geresnes vietas Šv. Petro aikštėje.

Olivetis padėjo nuotolinio valdymo pultelį ant stalo ir atsigrėžė į rūmų valdytoją.

— Sinjore, aš negaliu įsivaizduoti, kaip tai galėjo įvykti. Mes juk išėmėme juostą, kuri buvo toje kameroje!

Rūmų valdytojas buvo pernelyg sukrėstas. Jis neįstengė nieko pasakyti.

Visi tylėjo. Šveicarų sargybiniai įsitempę laukė įsakymų. — Pasirodo, — galiausiai prabilo rūmų valdytojas — jis atrodė per daug prislėgtas ir nepajėgė net supykti. — Pasirodo, mes nesuvaldėme šios krizės, kaip ir buvau linkęs manyti. — Rūmų valdytojas pažvelgė pro langą į besirenkančias žmonių minias. — Privalau padaryti pareiškimą.

— Ne, sinjore, — Olivetis papurtė galvą. — Būtent to iliuminatai iš jūsų ir

240

DAN BROWN

tikisi — kad patvirtintumėte jų egzistavimą, pripažintumėte jų galią. Mes turime tylėti.

— O šie žmonės? — Rūmų valdytojas ranka parodė pro langą. — Greitai čia jų bus dešimtys tūkstančių. Po to — Šimtai tūkstančių. Tęsdami šią šaradą, visus juos statome į pavojų. Aš privalau perspėti. Ir privalome evakuoti Kardinolų kolegiją.

— Dar yra laiko. Leiskime kapitonui Ročeriui surasti antimedžiagą. Rūmų valdytojas pažvelgė į jį.

— Ar tai reiškia, kad jūs imate man įsakinėti?

— Ne, aš tik duodu jums patarimą. Jei esate susirūpinęs dėl aikštėje esančių žmonių saugumo, mes galime paskelbti apie dujų nuotėkio pavojų, ir aikštė bemat ištuštės. Tačiau pripažinti, kad esame pakliuvę į žabangas, pavojinga.

— Viršininke, aš padarysiu vieną vienintelį pareiškimą. Šios kanceliarijos aš nenaudosiu kaip tribūnos melui po pasaulį paskleisti. Jei apskritai ką nors pasakysiu, tai, ką pasakysiu, bus tiesa.

— Tiesa? Kad satanistinės organizacijos teroristai grasina sunaikinti Vatikano miestą? Tai tik dar labiau susilpnins mūsų poziciją.

Rūmų valdytojas rūsčiai pažvelgė į Olivetį.

— Ar gali mūsų pozicija būti dar silpnesnė?

Ročeris staiga riktelėjo, griebė nuotolinio valdymo pultelį ir padidino televizoriaus garsą. Visi sužiuro į televizorių.

MSNBC diktore ekrane dabar jau atrodė nuoširdžiai susijaudinusi. Salia jos buvo matyti buvusio popiežiaus nuotrauka.

— ...sukrečianti informacija. Ką tik gauta iš BBC... — Diktore pažvelgė į šalį, tarytum kažkieno teiraudamasi, ar iš tiesų būtent ji turi perskaityti šį pranešimą. Akivaizdžiai gavusi teigiamą atsakymą atsisuko ir rūsčiu veidu žvelgdama į žiūrovus tęsė: — Iliuminatai ką tik prisiėmė atsakomybę už... — Ji sudelsė, lyg dvejojama. — Jie prisiėmė atsakomybę už buvusiojo popiežiaus mirtį prieš penkiolika dienų.

Rūmų valdytojas išsižiojo.

Ročeris išmetė iš rankų nuotolinio valdymo pultelį.

Viktorija vargiai galėjo patikėti tuo, ką girdi.

— Pagal Vatikano įstatymus, — tęsė diktore, — popiežiui negali būti atliekama jokia formali autopsija, todėl iliuminatų pretenzijų dėl popiežiaus nužudymo autorystės negalima patvirtinti nei paneigti. Kad ir kaip būtų, iliuminatai tvirtina, jog pastarojo popiežiaus mirties priežastis yra ne Širdies smūgis, kaip teigiama oficialiame Vatikano pareiškime, bet *nunuodijimas*.

Kambarį vėl užvaldė mirtina tyla.

— Beprotybė! Įžūlus melas! — pirmasis pratrūko Olivetis.

Ročeris vėl ėmė junginėti kanalus. Naujoji informacija, atrodo, kaip maras buvo užkrėtusi visus kanalus. Visi diktoriai eksploatavo tą pačią temą. Varžėsi tik titrai, kuris tiksliau ir išraiškingiau atspindės Vatikane besiklostančią situaciją.

ANGELAI IR DEMONAI

241

ŽMOGŽUDYSTĖ VATIKANE
POPIEŽIUS NUNUODYTAS
ŠĖTONAS PALIEČIA DIEVO NAMUS

— Dieve, gelbėk mus, — teptarė rūmų valdytojas, nusukdamas akis nuo

ekrano. Bemaigydamas nuotolinio valdymo pultelio mygtukus, Ročeris atsitiktinai porai sekundžių įjungė BBC kanalą. Per tą laiką jame suspėjo nuskambėti trumpa frazė:

— ... pranešė man apie nužudymą *Santa Maria del Popolo*...

— Palauk! — paliepė rūmų valdytojas. — Atgal.

Ročeris įjungė BBC kanalą. Jame buvo matyti už stalo sėdintis solidžiai atrodantis BBC komentatorius. Virš komentatoriaus peties ekrane buvo sukompiliuota savotiškos išvaizdos jauno vyriškio ruda barzda nuotrauka. Po ja esantis užrašas skelbė: GIUNTERIS GLIKAS — TIESIOGIAI IŠ VATIKANO MIESTO. Reporteris Glikas kalbėjo su komentatoriumi telefonu; ryšys buvo nekoks.

— ...mano videograferė nufilmavo, kaip kardinolą nešė iš Čigio koplyčios.

— Priminsiu žiūrovams, — pasakė programos vedantysis iš Londono, — kad BBC reporteris Giunteris Glikas buvo pirmasis, perdavęs mums šią istoriją. Jis du kartus bendravo su žmogumi, prisistačiusiu kaip iliuminatų keršto vykdytojas. Giunterį, jūs sakote, kad žudikas jums ką tik paskambino vėl ir perdavė iliuminatų pranešimą?

— Taip.

— Ir jų pranešimo turinys yra tas, kad iliuminatai *atsakingi* už popiežiaus mirtį? — Iš diktoriaus balso tono buvo matyti, kad jam sunku patikėti tuo, ką girdi iš reporterio.

— Visiškai teisingai. Skambinęs žmogaus man pranešė, kad popiežiaus mirtis buvo ne širdies smūgis, kaip manoma Vatikane, bet iliuminatų suorganizuotas nu nuodijimas.

Visi stovintieji Popiežiaus kanceliarijoje sustingo lyg stabo ištikti.

— Nu nuodijimas? — perklausė vedėjas. — Bet... *Kokiu būdu* tai buvo įvykdyta?

— Jis nedetalizavo, — atsakė Glikas. — Pasakė tik tai, kad jie jį nužudė preparatu, žinomu kaip... — Telefono linijoje buvo girdėti verčiamų popieriaus lapų šnaresys. — Kaip... heparinas.

Rūmų valdytojas, Olivetis ir Ročeris sutrikę susižvalgė.

— Heparinas? — susijaudinęs perklausė Ročeris. — Tačiau argi tai nėra?..

— Popiežiaus medikamentas, — blykšdamas ištarė rūmų valdytojas. Viktorija buvo apstulbusi.

— Popiežius vartojo hepariną?

242

DAN BROWN

— Jis sirgo tromboflebitu, — atsakė rūmų valdytojas. — Kartą per dieną jam buvo atliekamos injekcijos.

Ročeris atrodė pritrenktas.

— Tačiau juk heparinas nėra nuodas. Kodėl iliuminatai teigia...

— Heparinas yra mirtinas, kai perdozuoja, — atsakė Viktorija. — Tai galingas antikoaguliantas. Perdozavimas gali paskatinti vidinį kraujoplūdį ir kraujo išsiliejimą į smegenis.

— Iš kur jūs visa tai žinote? — paklausė Olivetis, įtariai nužvelgdamas

Viktoriją.

— Šis preparatas leidžiamas nelaisvėje laikomiems jūros gyvūnams, kad jų kraujas nekreštų dėl sumažėjusio aktyvumo. Perdozavus šio preparato, gyvūnai žūva. — Ji padarė pauzę. — Heparino perdozavimas žmogui gali sukelti simptomus, kuriuos nesunku supainioti su širdies smūgiu... ypač jei neatliekama autopsija.

Rūmų valdytojo veide atsispindėjo begalinis susirūpinimas.

— Sinjore, — pasakė Olivetis, — Šis manevras — tai akivaizdus iliuminatų siekimas prikaustyti pasaulio dėmesį. Kad kažkas galėjo Popiežiui perdozuoti vaistų, yra visiškai nesąmonė. Niekas iš pašalinių negalėjo prieiti. Ir netgi jei mes užkibume ant šio kabliuko ir mėgintume paneigti Šią iliuminatų antį, kaip galėtume tai padaryti? Popiežiškasis įstatymas draudžia autopsiją. Netgi *atlikę* autopsiją, mes nieko nesužinotume. Heparino pėdsakus jo organizme būtų palikusios kitos kasdieninės injekcijos.

— Taip. — Rūmų valdytojo balsas tapo griežtesnis. — Tačiau man kelia susirūpinimą štai kas. Niekas išorėje nežinojo, kad Jo šventenybė naudoja šį preparatą.

Po tų žodžių įsivyravo tylą.

— Jei jis mirė perdozavus heparino, — pasakė Viktorija, — tuomet jo kūne turėtų būti likę šio perdozavimo ženklų.

Olivetis kreipėsi į ją.

— Ponia Vetra, jei jūs manęs negirdėjote, kartoju: popiežiaus autopsija Vatikano įstatymai draudžia. Mes neimsime niekinti Jo šventenybės kūno jį pjaustydami vien tik dėl to, kad mūsų priešai paskelbė absurdišką pranešimą!

Viktorija pasijuto sugėdinta.

— Aš nenorėjau pasakyti... Aš nenorėjau parodyti kokios nors nepagarbos. Ir neketinu siūlyti, kad jūs ekshumuotumėte popiežių... — Ji dvejojo. Jos sąmonėje šmėstelėjo tai, ką Robertas pasakė Čigio koplyčioje. Būtent — ten jis užsiminė, kad popiežių sarkofagai nėra užkasami į žemę ir niekuomet sandariai neuždaromi: aidas iš faraonų laikų, kai būdavo tikima, jog, sandariai uždarius mumiją sarkofage ir jį užkasus, mirusiojo siela įkalinama drauge su jo kūnu. Vienintelė mirusio popiežiaus kūno apsauga yra *gravitacija*, nes popiežių karstų dangčiai neretai sveria šimtus svarų. „Technškai, — svarstė ji, — būtų galima...“

— Kokius ženklus? — staiga paklausė rūmų valdytojas. Viktorija pajuto, kaip jos širdis baimingai suspaudė.

— Preparato perdozavimas gali sukelti burnos gleivinės kraujavimą. — Burnos gleivinės kraujavimą?

ANGELAI IR DEMONAI

243

— Ima kraujuoti aukos dantenos. Po mirties kraujas sukreša ir burnos ertmė atrodo juodos spalvos. — Viktorija prisiminė mačiusi nuotrauką, darytą viename iš Londono akvariumų po to, kai porai didžiųjų orkų jų treneris atsitiktinai perdozavo heparino. Banginiai negyvi plūduriavo baseino paviršiuje pražiotais nasrais, iš kurių kyšojo juodi lyg suodžiais apnešti liežuviai.

Rūmų valdytojas nieko neatsakė. Jis nusisuko ir dabar žvelgė pro langą. Ročerio

balsas buvo niūrus.

— Sinjore, jei šis teiginys dėl nunuodijimo yra teisingas...

— Jis nėra teisingas, — pareiškė Olivetis. — Pašaliečiai negali prieiti prie popiežiaus!

— *Jeigu* šis teiginys yra teisingas, — tęsė Ročeris, — ir *jei* Šventasis tėvas *buvo* nunuodytas, tai turi esminės įtakos mūsų antimedžiagos paieškoms. Pasikėsinimas į popiežiaus gyvybę reikštų daug gilesnę Vatikano miesto infiltraciją nei mes įsivaizdavome. Baltųjų zonų apieškos gali nepakakti. Jei taip giliai jau įsismelkė, mes galime nesugebėti laiku surasti cilindro.

Olivetis įsmeigė į kapitoną ledinį žvilgsnį.

— Kapitone, aš jums pasakysiu, kas turi būti daroma.

— Ne, — atsakė rūmų valdytojas, staiga kreipdamasis į jį. — Aš jums pasakysiu, kas turi būti daroma. — Kalbėdamas jis žvelgė tiesiai į Olivetį. — Visa tai jau tęsiasi pakankamai ilgai. Per dvidešimt minučių aš priimsiu vienokį ar kitokį sprendimą dėl konklavos nutraukimo ir Vatikano miesto evakuacijos. Mano sprendimas bus galutinis. Ar aišku?

Olivetis neatsakė, nė nesumirksėjo.

Rūmų valdytojas dabar kalbėjo įsakmiai, tarytum užtikęs paslėptą jėgos ir energijos rezervą.

— Kapitone Ročeri, užbaigęs baltųjų zonų apiešką, ataskaitą pateiksite tiesiogiai man.

Ročeris linktelėjo galvą, mesdamas nerimastingą žvilgsnį į Olivetį. Tuomet rūmų valdytojas pasikvietė du sargybinius ir įsakė:

— Aš privalau šiame kabinete tučtuojau pasikalbėti su BBC reporteriu ponu Gliku. Jei iliuminatai su juo palaiko ryšį, jis gali mums padėti. Eikite.

Du kareiviai išdūmė pro duris.

Dabar rūmų valdytojas kreipėsi į likusius sargybinius.

— Džentelmenai, aš neleisiu, kad ši vakarą būtų dar daugiau aukų. Iki dešimos valandos vakaro jūs turite surasti likusius du kardinolus ir sugauti monstrą, atsakingą už šias žmogžudystes. Ar aiškiai pasakiau?

— Tačiau, sinjore, — atsikalbinėjo Olivetis, — mes neturime supratimo, kur...

— Šiuo klausimu dirba ponas Lengdonas. Jis atrodo kompetentingas. Aš juo tikiu.

Tai pasakęs rūmų valdytojas atsistojo ir nuėjo durų link, o tvirtoje jo eisenoje buvo juntamas naujai užgimęs ryžtas. Pakeliui jis bakstelėjo pirštu tris sargybinius.

— Jūs trys eikite su manimi. Tučtuojau.

244

DAN BROWN

Sargybiniai pasuko paskui jį.

Tarpduryje rūmų valdytojas sustojo ir atsigrėžė į Viktoriją.

— Ponia Vetra, jūs taip pat. Prašome eiti kartu su manimi.

Viktorija dvejojo. — O kur mes eisime?

— Pasimatyti su senu mano draugu, — pasakė rūmų valdytojas ir žengė pro

CERN sekretorė Silvija Bodlok buvo alkana; ji norėjo eiti namo. Tačiau Koleris, akivaizdžiai atlaikęs šią sveikatos krizę, paskambinęs pareikalavo — ne paprašė, o būtent pareikalavo, kad Silvija šį vakarą pasilikėtų darbe tiek, kiek reikės. Ir nieko nepaaiškino.

Per daugelį metų Silvija įprato ignoruoti keistus Kolerio nuotaikos svyravimus ir ekscentriškumus — „tylos terapiją“, erzinantį polinkį į slaptus pašnekesius per nešiojamąją vežimėlio vaizdo kamerą. Ji slapčia tikėjosi, kad vieną dieną jis netyčiomis nusišaus savo kassavaitinio vizito į CERN šaudyklą metu, tačiau, matyt, Koleris buvo labai geras šaulys.

Dabar, vieniša sėdėdama prie savo darbo stalo, Silvija klausėsi, kaip urzgia jos skrandis. Koleris nesirodė; nebuvo jis jai palikęs ir jokio konkretaus darbo. „Po velnių, kodėl turėčiau čia sėdėti ir dvėsti iš bado“, — ryžosi ji. Palikusi Koleriui žinutę, nuėjo į personalo valgyklą ko nors paskubomis užkąsti.

Tačiau savo plano įgyvendinti jai nepavyko.

Eidama pro CERN poilsio patalpą *suites de loisir* — ilgą koridorių su nišomis, kuriose stovėjo po televizorių ir buvo pristatyta patogių krėslų, — ji nustebusi atkreipė dėmesį, kad visi kambariai pilni darbuotojų, akivaizdžiai pasiryžusių paaukoti pavakarius, kad galėtų per televizorių stebėti kažką svarbaus. Silvija užsuko į pirmą pasitaikiusią nišą, kimšte prisikimšusią jaunų kompiuterių programuotojų. Išvydus titrą, jai užkando žadą.

TERORAS VATIKANE

Silvija klausėsi reportažo negalėdama patikėti savo ausimis. Kažkokia senovinė brolija žudo kardinolus? Ką tai turi įrodyti? Jų neapykantą? Jų įtaką? Jų tamsumą?

Tačiau labiausiai ją pribloškė tai, kad nuotaika, vyraujanti kambaryje, buvo anaip tol ne gedulinga.

Pro šalį džiūgaudami prabėgo du jauni technokratai, apsirengę marškinėliais su Bilo Geitso atvaizdu ir užrašu: „IR DEGENERATAS PAVELDĖS PASAULI!“

ANGELAI IR DEMONAI

245

— Iliuminatai! — šaukė vienas iš jų. — Aš tau sakiau, kad tie vaikinai tikrai egzistuoja!

— Neįtikėtina! Aš maniau, kad tai tik žaidimas!

— Jie nužudė popiežių, žmogau! Patį *popiežių*!

— Po perkūnėliais! Įdomu, kiek taškų gautumei už *tai*? Vaikinai kvatodami dingo už kampo.

Silvija stovėjo priblokšta, apstulbinta. Katalikė, dirbanti tarp mokslininkų,

kartkartėmis nugirsdavo antireligines pašaipas. Tačiau tai, ką šie vaikėzai nūnai išgyveno priešais televizoriaus ekraną, atrodo, buvo totalinė euforija dėl bažnyčios pralaimėjimo. Kaip jie gali būti tokie beširdžiai? Iš kur ta neapykanta?

Silvijai Bažnyčia visuomet buvo tai, kas iš esmės negali būti kam nors pavojinga. .. Bažnyčia jai buvo brolystės ir kontempliacijos žemė... Kartais — paprasčiausiai vieta išgiedoti savo emocijas, nejaučiant pašapių žvilgsnių iš šalies. Su Bažnyčia buvo susiję svarbiausi jos gyvenimo įvykiai — laidotuvės, vestuvės, krikštynos, įvairios šventės. Mainais už visa tai Bažnyčia nieko neprašė. Netgi piniginės aukos buvo savanoriškos. Jos vaikai kiekvieną sekmadienį grįždavo iš sekmadieninės mokyklos pakylėtomis širdimis, kupini minčių apie tai, kaip būti geresniais, kaip rasti būdų padėti kitiems. Kas bloga galėtų slypėti visame *tame*?

Silvija nesiliovė stebėjusis, kad daugybė vadinamųjų CERN „genialių protų“ nesugeba suvokti Bažnyčios svarbos. Nejaugi jie iš tiesų tiki, kad žmogų egzistencijai pašaukė kvarkai ir mezonai? Arba kad *lygtys* gali pakeisti žmogaus poreikį tikėti dieviškąja galia?

Silvija sukrėsta ėjo koridoriais pro kitas nišas. Visos jos buvo kimšte prisikimšusios žmonių; veikė visi televizoriai. Ji prisiminė — prieš keletą valandų Koleriui skambino iš Vatikano. Sutapimas? Tikriausiai. Vatikanas kartkartėmis skambindavo į CERN, etiketo dėlei pranešdamas, kad ketina paskelbti griežtą pareiškimą, smerkiantį CERN tyrimus. Ne per seniausiai buvo puolami revoliuciniai CERN atradimai nanotechnologijų srityje, kurią Bažnyčia smerkia už jos glaudžias sąsajas su genų inžinerija. CERN į tokius pareiškimus nekreipdavo dėmesio. Visuomet, praėjus vos kelioms minutėms po Vatikano salvės CERN adresu, Kolerio telefono linija jau būdavo įkaitusi nuo skambučių iš techninių investicijų kompanijų, norinčių įsigyti naujo išradimo licenciją. „Nėra tokio dalyko kaip bloga žiniasklaida“, — mėgdavo sakyti Koleris.

Silvija pamanė — ar nevertėtų nusiųsti Koleriui žinutės, kad ir kur jis būtų, ir pasakyti, kad įsijungtų televizorių. Ar jis jau girdėjo? Žinoma, jis jau girdėjo. Dabar tikriausiai įrašinėja visas žinių laidas savo keista miniatiūrine kamera, pirmą kartą šiemet šypsodamasis.

Galiausiai Silvija vis dėlto surado nišą, kurioje vyravo rimtis, beveik melancholija. Čia žinias stebėjo vieni iš vyriausių ir labiausiai gerbiamų CERN mokslininkų. Jie netgi nepasuko galvų, kai Silvija įsėlino į nišą ir atsisėdo šalia jų.

246

DAN BROWN

Kitoje CERN pusėje, šaldytuvu paverstame Leonardo Vetros bute, Maksimiljanas Koleris tuo metu buvo ką tik baigęs skaityti oda įrištą žurnalą, ištrauktą iš Vetros miegamojo staliuko stalčiaus. Įsijungęs televizorių, jis keletą minučių pažiūrėjo žinias. Paskui padėjo į vietą Vetros žurnalą, išjungė televizorių ir paliko butą.

Už šimtų mylių, Vatikano mieste, kardinolas Mortatis prie Siksto koplyčios dūmtraukio tuo metu nunešė dar vieną padėklą su biuleteniais. Jis juos uždegė, ir per kaminą vėl išsiveržė juodų dūmų stulpas. Du balsavimai. Popiežius neišrinktas.

Žibintuvėliai neįstengė apšviesti aplinkui plytinčios didžiulės tamsios erdvės — Šv. Petro bazilikos. Virš galvos tvyrojo gūdi lyg bežvaigždė naktis juoduma. Viktorijai atrodė, kad ją supa begalinis tuštumos ir vienatvės vandenynas. Ji stengėsi neatsilikti nuo skubančių šveicarų sargybinių ir rūmų valdytojo. Aukštai virš galvos suburkavo ir kažkur nuplasnojo balandis.

Tarytum jausdamas Viktorijos būseną, rūmų valdytojas atsiliko per žingsnį nuo sargybinių ir uždėjo ranką jai ant peties. Šis tvirtas kontaktas magišku būdu suteikė jai jėgos ir ramybės, taip reikalingų vykdant būsimąją užduotį.

„Ką mes ruošiamės daryti? — mąstė ji. — Tai beprotybė!“ Sykiu Viktorija suprato, kad, nepaisant visos nepagarbos Bažnyčios tradicijai ir neišvengiamo siaubo, kurį teks patirti, tai, ką jie ėjo daryti, buvo labai svarbu. Nuo informacijos, slypinčios sarkofage vienoje iš šventųjų Vatikano grotų, priklausė lemtingi rūmų valdytojo sprendimai. Ji bandė spėlioti, ką teks išvysti tame sarkofage. „Ar išties popiežių nužudė iliuminatai? Ar jų galia tikrai siekia taip toli? Nejaugi man teks atlikti pirmąją popiežiaus autopsiją?“ — nedavė ramybės mintys.

Viktorijai atrodė paradoksalu, kad šioje tamsioje Bazilikoje ji jaučiasi labiau nesaugi nei naktį plaukiodama tarp barakudų. Gamta buvo jos prieglobstis. Ją ji pažino ir suprato. O žmonių ir dvasios pasaulis jai visados atrodė pilnas paslapčių. Baisesnės už ryklius jai atrodė anapus Bazilikos sienų susirinkusios informacijos agentūrų mašinos. Iš galvos neišėjo ir ką tik televizoriuje regėti įdagais paženklinėti kardinolų kūnai, kurie jai priminė nuotraukoje matytą savo tėvo kūną... ir šiurkštų, cinišką žudiko juoką. Žudikas slankioja kažkur netoliese. Viktorija jautė, kaip jos baimę ima skandinti kylantis įniršis.

Kai jie aplenkė vieną iš kolonų — didesnę nei didžiausia sekvoja, kokią tik Viktorija pajėgė įsivaizduoti, — priešakyje ji išvydo iš kažkur sklindantį oranžinį

ANGELAI IR DEMONAI

247

švytėjimą. Atrodė, tarytum šviesa skverbiasi iš po grindų pačiame Bazilikos centre. Prisiartinusi arčiau, Viktorija suprato, kas tai. Tai buvo garsioji požeminė šventykla po pagrindiniu altoriumi — prabanga alsuojanti požeminė patalpa, kurioje saugomos švenčiausios Vatikano relikvijos. Pažvelgusi žemyn pro angą juosiančią tvorą, Viktorija išvydo auksinę skrynią, apsuptą daugybės šviečiančių aliejaus lempelių.

— Šv. Petro kaulai? — paklausė ji, neabejodama, kad atspėjo. Kiekvienas įeinantis į Šv. Petro baziliką žino, kas yra šiame auksiniame sarkofage.

— Ne, — atsakė rūmų valdytojas. — įprasta lankytojų klaida. Ši skrynia nėra relikvija. Joje yra laikomos *pallium* — pintos juostos, kurias popiežius dovanoja naujai išrinktiems kardinolams.

— O aš maniau...

— Taip mano visi. Turistų vadovuose ši vieta nurodoma kaip Šv. Petro kapas,

tačiau tikrasis jo kapas yra du aukštai po mūsų kojomis, giliai po žeme. Vatikanas jį atkasė penktame praėjusio amžiaus dešimtmetyje. Leistis tenai niekam neleidžiama.

Viktorija buvo priblokšta. Vėl toľstant į tamsą nuo švytinčios angos grindyse, ji prisiminė daugybę girdėtų istorijų, kaip piligrimai nukeliavo tūkstančius mylių, trokšdami pamatyti šią aukso skrynįą ir pabuvoti šalia Šv. Petro.

— Ar Vatikanui nederėtų paskelbti teisybės?

— Kiekvienam žmogui yra naudinga pabūti šalia kažko dieviško. Netgi jei tai tik įsivaizduojama.

Kaip mokslininkė, Viktorija negalėjo ginčytis su rūmų valdytojo logika. Ji buvo skaičiusi daugybę straipsnių apie placebo efektą — sakysime, aspirinu išgydytą vėžį, kai ligonis *tiki*, jog jis geria ne aspiriną, o naujai atrastą stebuklingą vaistą. Išties, kas, po galais, yra tas *tikėjimas*?

— Pokyčiai, — atsakė rūmų valdytojas, — nėra vienas iš tų dalykų, kuriuos vykdyti mums Vatikano mieste gerai sektųsi. Ypač tai susiję su Bažnyčios praeities klaidų pripažinimu, modernizacija ir kai kuriais dalykais, apie kuriuos mes nuo seno vengiame kalbėti. Jo šventenybė mėgino tai pakeisti. — Jis padarė pauzę. — Jis bandė priartėti prie šiuolaikinio pasaulio. Ieškoti naujų kelių Dievo link.

Viktorija tamsoje linktelėjo galvą.

— Turite omenyje mokslą?

— Mano įsitikinimu, mokslas yra netinkamas kelias Dievo link.

— Netinkamas? — Mokslui apibūdinti Viktorija galėjo surasti daugybę epitetų, tačiau šiuolaikiniame pasaulyje žodis „netinkamas“ tikrai nebuvo vienas iš jų.

— Mokslas gali išgydyti, tačiau mokslas gali ir nužudyti. Tai priklauso nuo mokslo pasiekimus eksploatuojančio žmogaus sielos. Mane domina būtent siela.

— Kada jūs išgirdote savo pašaukimą?

— Dar prieš gimdamas. Viktorija nustebusi pažvelgė į jį.

— Atleiskite, tas klausimas man visuomet atrodo keistas. Aš noriu pasakyti, kad visą savo sąmoningą gyvenimą žinojau, kad tarnausiu Dievui. Nuo pat pirmosios

248

DAN BROWN

sąmoningos minties. Tačiau visiškai suvokiau savo gyvenimo tikslą tik jaunystėje, tarnaudamas kariuomenėje.

— Jūs tarnavote kariuomenėje? — paklausė Viktorija.

— Dvejus metus. Aš atsisakiau naudoti ginklą, tad buvau paskirtas valdyti sraigtasparnį. Sanitarinį sraigtasparnį. Aš ir dabar dar kartkartėmis sėdu prie jo šturvalo.

Viktorija pamėgino įsivaizduoti, kaip jaunas šventikas skrenda sraigtasparniu. Stebėtina — jai anaipol nebuvo sunku įsivaizduoti už sraigtasparnio Šturvalo sėdintį rūmų valdytoją. Ventreska turėjo pakankamai tvirtumo ir buklumo, kuris, keista, užuot maskavęs jo dievobaimingumą, jį tik dar labiau pabrėžė.

— Ar kada nors skraidinote popiežių?

— Ką jūs, ne. Šį brangų krovinį mes paliekame profesionalams. Jo šventenybė kartais leisdavo man sraigtasparniu nuvykti į mūsų rezidenciją Grandolfe. — Jis nutilo

ir kuri laiką žvelgė į Viktoriją. — Ponia Vetra, dėkui jums už tai, kad esate Čia ir kad man šiandien padedate. Aš jus labai užjaučiu dėl jūsų tėvo. Tikrai.

— Dėkui.

— Savo tėvo aš niekuomet nemačiau. Jis mirė dar prieš man gimstant. O savo motinos netekau būdamas dešimties.

— Jūs likote našlaitis? — Viktorija pažvelgė į jį, staiga apimta likimo brolystės pojūčio.

— Aš išgyvenau nelaimingą atsitikimą. Jo metu mano motina žuvo. Mg — Kas jums pasirinko?

— Dievas, — atsakė rūmų valdytojas. — Jis tiesiogine prasme man atsiuntė kitą tėvą. Prie mano lovos ligoninėje atvyko vyskupas iš Palermo ir pasiėmė mane su savimi. Beje, tuo metu tokia įvykių eiga manęs jau nebestebino. Nuo pat vaikystės jaučiau virš manęs pakibusią globojančią Dievo ranką. Vyskupo pasirodymas tik sustiprino mano tikėjimą tuo, ką aš jau ir taip įtariau: būtent, kad Dievas mane pasirinko Savo tarnu.

— Jūs patikėjote, kad jus pasirinko Dievas?

— Taip, patikėjau. Ir tikiu. — Rūmų valdytojo balse nebuvo justi jokio patoso ar puikybės, vien dėkingumas. — Vyskupo globojamas dirbau daugelį metų. Galiausiai jis tapo kardinolu. Tačiau manęs niekuomet nepamiršo. Jis yra žmogus, kurį aš prisimenu kaip savo tėvą. — Rūmų valdytojo akyse, kurias akimirka pagavo prožektoriaus spindulys, Viktorija išvydo begalinę vienatvę ir liūdesį.

Jie prisitartinę prie dar vienos kolonos. Prožektorių spinduliai nukrypo į angą grindyse. Pažvelgus į laiptus, nyrančius į juodą tamsą, Viktoriją akimirka buvo suėmęs noras apsisukti ir bėgti tolyn.

— Kaip jo gyvenimas klostėsi paskui? — paklausė ji leisdamasi žemyn paskui rūmų valdytoją, stengdamasi kalbėti kuo ramiau ir tolygiau.

— Jis paliko Kardinolų kolegiją ir perėjo dirbti į kitas pareigas. Viktorija nustebo.

— Eidamas šias pareigas jis ir mirė, — pridūrė rūmų valdytojas.

ANGELAI IR DEMONAI

249

— *Le mie condoglianze*, — pasakė Viktorija. — Ar seniai?

Rūmų valdytojas atsigręžė į ją, o šešėliai jo veide paryškino sukausčiusį sielvartą.

— Lygiai prieš penkiolika dienų. Dabar mes einame pas jį.

84

Archyvų celėje kaitriai švietė raudonos lempos. Ši celė buvo daug mažesnė nei ta, kurioje Lengdonas su Viktorija buvo lankęsi prieš porą valandų. *Mažiau oro. Mažiau laiko.* Jam šovė mintis, ar nepaskambinus Olivečiui ir nepaprašius įjungti oro recirkuliavimo ventiliatoriaus.

Lengdonas greitai surado skyrių, kuriame buvo aplankai, paženklinėti užrašais *Belle Arti*. Nepastebėti šio skyriaus buvo neįmanoma. Jis užėmė beveik aštuonis lentynų stovus. Katalikų bažnyčiai priklauso milijonai meno kūrinių visame pasaulyje.

Lengdonas ėmė tikrinti lentynas, ieškodamas Džovanio Lorencio Berninio. Paiešką jis pradėjo maždaug pirmojo stovo viduryje, kur, jo nuomone, turėjo prasidėti raidė „B“. Po kelių akimirkų nusivylęs suprato, kad aplankai išdėstyti ne abėcėlės tvarka. Tačiau tai jo kažkodėl nebestebino.

Tik sugrįžęs prie pirmojo stovo ir įvijais laiptais užlipęs prie viršutinės lentynos, Lengdonas perprato celėje laikomų dokumentų saugojimo sistemą. Pavojingai balansuodamas ant viršutinių pakopų, jis surado pačius storiausius aplankus, priklausančius didiesiems renesanso meistrams — Mikelandželui, Rafaeliui, Da Vinčiui, Botičeliui. Lengdonas įsitikino, kad aplankai išdėstyti kiekvieno menininko darbų kolekcijos *vertės* mažėjimo tvarka. Berninio aplanką Lengdonas rado išpraustą tarp Rafaelio ir Mikelandželo. Aplankas buvo apie penkių colių storumo.

Jau dusdamas nuo oro trūkumo ir rankoje vos išlaikydamas griozdišką knygą, Lengdonas nusiropštė laiptais žemyn. Tuomet kaip vaikas, nusitvėręs vaikišką knygutę, jis išsitiesė ant grindų ir atvertė viršelį.

Aplankas buvo įrištas standžiu audeklu. Visi įrašai — itališki, padaryti ranka. Kiekvienas puslapis buvo skirtas vienam darbui apibūdinti. Jame buvo trumpas kūrinio aprašymas, atlikimo data, buvimo vieta, jam pagaminti sunaudotų medžiagų kaina, o kartais — ir apibendrintas eskizas. Iš viso daugiau kaip aštuoni šimtai puslapių. Berninis buvo darbštus žmogus.

Jaunystėje, studijuodamas meno istoriją, Lengdonas negalėjo suprasti, kaip viduramžių menininkai per savo gyvenimą sugebėdavo sukurti tokį milžinišką kiekį. Vėliau nusivylė sužinojęs, kad žymieji menininkai prie savo kūrinių rankomis prisi-
liesdavo labai mažai. Jie turėdavo didžiules studijas, kur jų projektus ir idėjas įgyvendindavo daugybė gerai pasirengusių jaunų menininkų. Berninio masto skulptoriai iš molio lipdydavo miniatiūrines būsimų skulptūrų kopijas, o tuomet samdydavo kitus, mažiau žinomus menininkus, kurie ir paversdavo jas numatyto dydžio marmurinais

250

DAN BROWN

pavidalais. Nūnai Lengdonas žinojo, kad jei Berniniui būtų tekę savo rankomis atlikti visus savo užsakymus, jis būtų tebedirbęs ir šiandien.

— Greičiau ieškok rodyklės, — pasakė jis balsu, mėgindamas iš galvos išvaikyti pašalines mintis. Jis atsivertė aplanko pabaigą, susirado raidę „F“ ir ėmė ieškoti, nuo kurio puslapio prasideda darbai, savo pavadinimo pradžioje turintys žodį *fuoco* — ugnis. Tačiau netrukus susivokė, kad puslapiai su darbais iš „F“ raidės buvo išsibarstę po visą aplanką. Lengdonas patyliukais nusikeikė. „Kurių velnių Šie žmonės taip nusiteikę prieš abėcėlę?“ — pagalvojo jis.

Netrukus Lengdonas susigaudė, kad kūriniai surikiuoti chronologine tvarka, vienas po kito, taip, kaip Berninis juos kūrė. Be jokių papildomų komentarų.

Bevertant sąrašą, Lengdonui į galvą toptelėjo dar viena nemaloni mintis: juk

žodis „ugnis“ jo ieškomos skulptūros pavadinime gali ir nefigūruoti. Pirmųjų dviejų mokslo altorius žyminčių darbų — „Habakukas ir angelas“ bei „Vakarų Vėjas“ — pavadinimuose taip pat nebuvo žodžio „Žemė“ ar „Oras“.

Kelias minutes Lengdonas sugaišo padrikai vartydamas aplanką ir tikėdamasis, kad dėmesį atsitiktinai patrauks kokia nors iliustracija. Deja, bergždžiai. Prieš jo akis praskriejo dešimtys mažiau žinomų darbų, apie kuriuos jis nieko nebuvo girdėjęs, taip pat ir daugybė gerai pažįstamų kūrinių... „Danielius ir liūtas“, „Apolonas ir Dafnė“, pustuzinis fontanų. Vos išvydus fontanus, Lengdono mintys akimirksniu „užbėgo į priekį“. Vanduo. Jam dingtelėjo mintis, ar tik ketvirtasis mokslo altorius nebus fontanas. Fontanas jam atrodė *esq̄s* puikus vandens garbinimo atributas. Vis dėlto Lengdonas tikėjosi, kad jiems pavyks sučiupti žudiką dar prieš iškylant būtinybei mąstyti apie *Vandenį*: Berninis Romoje sukūrė dešimtis fontanų, kurių dauguma yra šalia bažnyčių.

Lengdonas vėl sutelkė dėmesį į tą akimirką aktualiausią klausimą. *Ugnis*. Verčiant aplanko puslapius, jam ausyse skambėjo Viktorijos žodžiai: *Jūs žinojote pirmąsias dvi skulptūras... Jūs tikriausiai žinosite ir trečią*. Vėl atsivertęs sąvadą, tarp Berninio darbų jis ėmė ieškoti žinomų pavadinimų. Tokių buvo nemažai, tačiau nė vienas neužgavo jokios intuicijos stygos. Staiga Lengdonas suprato, kad daug greičiau čia užduis nei baigs savo paiešką. Todėl prieštaraudamas savo principams apsisprendė — teks išsinešti šią knygą iš celės. „Tai tik darbų sąvadas, — raminosi. — Tai ne tas pat, kas išsinešti originalaus Galilėjaus rankraščio lapą“. Prisiminęs lapą, tebeesantį švarko vidinėje kišenėje, jis nusprendė prieš palikdamas saugyklą, jį sugrąžinti į vietą.

Jis jau lenkėsi paimti aplanką nuo grindų, tačiau staiga jo ranką sustabdė vienos rodyklės eilutės komentaras. Komentarų buvo daug, bet tas jam pasirodė kažkuo įdomus.

Komentaras bylojo, kad garsi Berninio skulptūra „Šv. Teresės ekstazė“ netrukus po atidengimo buvo pašalinta iš savo pirminės vietos Vatikane. Tačiau Lengdono dėmesį patraukė ne šis teiginys. Jis jau žinojo margą skulptūros istoriją. Nors daugelis ją vadino šedevru, popiežius Urbonas VIII „Šv. Teresės ekstazė“ atmetė kaip pernelyg „intymią“ puritoniškajai Vatikano aplinkai. Jis ją ištrėmė į kažkokią nežymią bažnytėlę kitame miesto gale. Lengdono dėmesį patraukė tai, kad toji bažnyčia buvo

ANGELAI IR DEMONAI

251

viena iš penkių, esančių jo sudarytame sąrašė. Dar daugiau — komentaras bylojo, jog skulptūra ten buvo perkelta per *suggerimento del artista*.

Menininko pasiūlymu? Lengdonas sutriko. Jam atrodė absurdiška mintis, kad Berninis būtų be jokio konkretaus tikslo pasiūlęs savo šedevrą užkišti kažkur niekam nežinomame užkampyje. Visi menininkai trokšta, kad jų darbai stovėtų pagrindinėse miestų aikštėse ir šventyklose, o ne kokioje nors atokioje koplytėlėje...

Staiga Lengdonui į galvą dingtelėjo netikėta mintis. Iš pradžių jis bijojo patikėti, kad tai galėjo būti įmanoma. Nejaugi Berninis galėjo sąmoningai sukurti pernelyg seksualiai „atvirą“ skulptūrą, iš anksto prognozuodamas, kad Vatikanas ją ištrėms į atkampią vietą? Vietą, kurią, kaip Berninis tikėjosi, bus leista parinkti jam pačiam? Ir

tuomet jis pasirinktų tolimą bažnytelę tiesiai „Vakarų vėjo“ atodūsiu kryptimi?

Stiprėjantį Lengdono jaudulį maldė jo atmintyje išlikęs blausus skulptūros įvaizdis, peršantis mintį, kad skulptūra neturi nieko bendra su *ugnimi*. Skulptūra, kaip galėtų patvirtinti kiekvienas ją matęs, neturi nieko bendra ne tik su ugnimi, bet ir su mokslu. Su *pornografija* — galbūt, tačiau tik ne su mokslu. Vienas anglų kritikas „Šv. Teresės ekstazė“ pavadino „visų laikų labiausiai nederamu krikščioniškos bažnyčios papuošalu“. Lengdonas galėjo suprasti, ką norėjo pasakyti kritikai. Nors ir meistriškai atlikta, skulptūra vaizduoja šv. Teresę, gulinčią ant nugaros, pasinėrusią į giliausią orgazmo transą. Vargu ar tai yra Vatikano stilius.

Lengdonas paskubomis atsivertė darbo aprašymą. Išvydęs skulptūros eskizą, paširdžiuose išsyk pajuto vilties dilgtelėjimą. Taip, piešinyje šv. Teresė išties atrodė tokia, kokią jis ir prisiminė — besimėgaujanti savo pojūčiais, tačiau skulptūrą sudarė ne tik ji, bet ir dar viena figūra, apie kurią Lengdonas buvo pamiršęs.

Tai buvo angelas.

Jo atmintyje iškilo ganėtinai paleistuvystės bruožų turinti legenda...

Šv. Teresė buvo vienuolė, paskelbta šventąja po to, kai ėmė viešai skelbti apie palaimingą angelo apsilankymą jos miegamajame. Vėlesni kritikai buvo linkę įtarti, kad šventosios nuotykis tikriausiai buvo labiau seksualinės nei dvasinės prigimties. Puslapio apačioje Lengdonas išvydo užrašytą pažįstamą šv. Teresės citatą. Šventosios žodžiai beveik nepaliko vietos vaizduotei:

...jo didžiulė auksinė ietis... kupina ugnies... keletą kartų pasinėrė į mane... prasismelkė į pačias mano gelmes... palaima tokia begalinė, kad tebuvo galima trokšti, jog tai niekuomet nesibaigtų.

Lengdonas nusišypsojo. Jei tai ne poetiškas pasakojimas apie rimtą seksualinį nuotykį, tuomet aš nežinau, kas tai yra“. Jo šypsena kėlė ir darbo aprašymas. Nors tekstas buvo itališkas, žodis *fuoco* jame pasikartojo bent pustuzinį kartų:

...angelo ietis smeigia ugniniu smaigaliu...

...angelo galva spinduliuoja ugninius spindulius...

...moteris apimta aistros ugnies...

252

DAN BROWN

Kai Lengdonas dar kartą pažvelgė į eskizą, paskutines jo abejonės galutinai išsisklaidė. Angelo ranka buvo iškelta lyg švyturys, o ugninė strėlė nukreipta į tolį, tarytum rodydama kelią. *Telydi angelai aukštuos tiksluos*. Netgi Berninio pasirinktas angelo tipas atrodė reikšmingas. „Tai serafimas, — susigaudė Lengdonas. — O serafimas pažodžiui reiškia — ugninis“.

Robertas Lengdonas nebuvo iš tų žmonių, kurie nuolatos laukia patvirtinimų ir ženklų „iš aukščiau“, tačiau, išvydęs pavadinimą bažnyčios, kurioje nūnai stovėjo ši skulptūra, jis nejučia pagalvojo, ar ne laikas atsiversti ir tapti uoliu krikščioniu.

Santa Maria della Vittoria.

„Viktorija, — pagalvojo jis ir nusišypsojo. — Puiku“.

Šiaip ne taip atsistojęs ant kojų, Lengdonas pajuto, kaip nuo deguonies stygiaus ėmė suktis galva. Jis pažvelgė aukštyn į laiptus, svarstydamas, ar nederėtų padėti knygos į vietą. „Velniai jos nematė, — pagalvojo jis. — Tai galės padaryti ir tėvas Žaki“. Jis užvertė aplanką ir tvarkingai padėjo knygą ant grindų prie lentynų stovo.

Artindamasis prie švytinčio celės elektroninių durų mygtuko, Lengdonas beįstengė kvėpuoti tik sunkiai dūsuodamas. Tačiau paieškos metu jį lydėjusi fortūna jam teikė jėgų.

Deja, fortūna atsisveikino su Lengdonu dar jam nespėjus paliesti švytinčio durų mygtuko.

Be jokio perspėjimo celėje staiga pasigirdo kažkas panašaus į skausmingą atodūšį. Šviesos prigeso, durų mygtukas neveikė. Dar po akimirkos, lyg milžiniškas dvesiantis gyvulys, archyvų kompleksas išleido paskutinį kvapą. Įsivyravo absoliuti tamsa. Kažkas išjungė elektros energijos tiekimą.

85

Šventosios Vatikano grotos slypi po pagrindinės Šv. Petro bazilikos navos grindimis. Čionai laidojami visi mirę popiežiai.

Netrukus Viktorija nulipo nuo spiralinių laiptų paskutinės pakopos ir atsidūrė grotose. Tamsoje skendintis tunelis jai priminė didįjį CERN hadronų skaldytuvą — tokia pati tamsa, toks pats šaltis. Apšviestas tik šveicarų sargybinių kišeninių žibintuvėlių tunelis atrodė kaip kažkokia nereali vizija. Abiejose jo pusėse driekėsi sienose išmūrytų nišų eilės. Jose vaiduokliška dunksojo gremėzdžių sarkofagų siluetai.

Viktorijos kūną varstė drebulys. „Tai nuo šalčio“, — įtikinėjo ji save, sykiu žinodama, kad tai tik iš dalies tiesa. Jai atrodė, kad kažkas juos stebi — ne žmogiškos būtybės, bet tamsoje plevenančios šmėklos. Kiekviename antkapyje, padabintame visomis popiežiškomis regalijomis, buvo išskobti natūralaus dydžio popiežių bareljefai. Popiežiai buvo atvaizduoti mirę, gulintys ant nugaros, sunėrę rankas sau ant krūtinės. Išsekę kūnai atrodė lyg besiveržiantys iš po sunkių marmurinių amžinojo

ANGELAI IR DEMONAI

253

guolio dangčių. Žiburėliais blykčiojanti procesija ėjo vis tolyn; popiežių siluetai ant marmurinių antkapių išryškėdavo ir vėl nunirdavo į tamsą, tarytum šokdami kažkokį makabrišką šešėlių šokį.

Niekas nebekalbėjo, ir Viktorija nežinojo, ar ta tyla iš pagarbos, ar iš baimės. Ji asmeniškai širdyje juto ir viena, ir kita. Rūmų valdytojas ėjo užmerkęs akis, tarytum atmintinai žinodamas kiekvieną žingsnėlį. Viktorija įtarė, kad po popiežiaus mirties rūmų valdytojas šitaip vaikščiojo ne kartą ir ne du... Tikriausiai jis čia eidavo pasimelsti prie savo globėjo karsto ir paprašyti jo patarimo.

„Aš daug metų dirbau kardinolo globojamas, — buvo užsiminęs rūmų valdytojas. — Jis man buvo kaip tėvas“. Šią frazę rūmų valdytojas pasakė kalbėdamas apie savo jaunas dienas iki armijos. Dabar Viktorija jau žinojo ir likusią istorijos dalį. Pa-

sirodo, kardinolas, globojęs jaunąjį Ventreską, buvo išrinktas popiežiumi ir paskyrė savo jaunąjį globotinį eiti rūmų valdytojo pareigas.

„Tai daug ką paaiškina“, — mąstė Viktorija. Ji visuomet buvo labai jautri kitų žmonių emocijoms, ir kažkas, prisimenant rūmų valdytoją, jai visą vakarą nedavė ramybės. Ji jautė, kad jo sielvartas yra asmeniškėsnis ir didesnis, išeinantis už krizės, su kuria jam tenka susidurti, ribų. Už jo pamaldžios ramybės skafandro jai regėjosi vidinių demonų draskoma asmenybė. Dabar ji žinojo, kad instinktai jos neapgavo. Rūmų valdytojui ne tik tenka kovoti su pačia grėsmingiausia krize Vatikano istorijoje, bet ir daryti tai vienam, be savo mokytojo, globėjo ir draugo.

Sargybiniai sulėtino žingsnį, tarytum abejodami, kurioje tamsios grotos nišoje palaidotas paskutinysis popiežius. Vienintelis rūmų valdytojas ir toliau ėjo tvirtai ir ryžtingai, kol galiausiai sustojo priešais marmurinį antkapį, ryškiau nei kiti blizgantį prožektorių šviesoje. Jo marmure buvo iškaltas paskutiniojo popiežiaus bareljefas. Šį veidą Viktorija per pastarąsias dvi savaites buvo daug kartų regėjusi televizoriaus ekrane. Jos kūną vėl nupurtė baimingas šiurpulys. „Ką mes darome?“

— Suprantu, kad laiko turime nedaug, — pasakė rūmų valdytojas. — Vis dėlto paprašysiu leisti man paskirti porą minučių maldai.

Šveicarų sargybiniai, nesijudindami iš vietos, nulenkė galvas. Viktorija taip pat. Tyloje beveik girdėjo, kaip įnirtingai dunksi jos širdis. Rūmų valdytojas atsiklaupė prieš popiežiaus kapą ir ėmė melstis itališkai. Klausydama jo žodžių, Viktorija pajuto, kaip jos akyse netikėtai ima kauptis sielvarto ašaros... ašaros, skirtos jos pačios mokytojui... jos pačios šventajam tėvui. Popiežiui skirti rūmų valdytojo žodžiai ne mažiau tiko ir Leonardui Vetrai.

— Aukščiausiasis tėve, patarėjau, drauge... — dusliai aidėjo grotos skliautais rūmų valdytojo balsas. — Kai aš buvau jaunas, tu man sakei, kad mano širdyje aidintis balsas yra Dievo balsas. Tu mane mokei, kad turiu jo klausyti ir juo sekti, nesvarbu, į kokius skausmus bei sielvartus jis nuvestų. Šį balsą aš girdžiu ir dabar; jis reikalauja iš manęs atlikti iš pažiūros neįmanomas užduotis. Suteik man stiprybės. Būk man atlaidus. Tai, ką aš darau... aš darau vardan viso to, kuo tu tiki. Amen.

— Amen, — sušnabždėjo sargybiniai.

254

DAN BROWN

„Amen, Tėve“, — pagalvojo Viktorija, delnais nubraukdama akis. Rūmų valdytojas lėtai atsistojo ir pasitraukė per žingsnį nuo kapo.

— Atitraukite dangtį, — paliepė jis.

Šveicarų sargybiniai neryžtingai tryptčiojo vietoje.

— Sinjore, — pasakė vienas iš jų, — pagal įstatymą mes turime klausyti kiekvieno jūsų žodžio. — Jis padarė pauzę. — Mes padarysime viską, ko prašote...

Rūmų valdytojas, atrodo, skaitė kiekvieną jaunojo kareivio mintį.

— Kada nors aš paprašysiu atleisti man, kad pareikalavau iš jūsų daryti tai, ką dabar darote. Tačiau šiandien aš prašau paklusnumo. Vatikano įstatymai skirti šiai bažnyčiai apsaugoti. Vadovaudamasis tuo pačiu motyvu, Šiandien aš jūsų prašau šiuos įstatymus sulaužyti.

Po jo žodžių sekė kelių akimirų tylą. Tuomet sargybinių viršesnysis davė nurodymą likusiems dviem. Visi trys padėjo prožektorius ant grindų. Ant grotos lubų baugiai sušmėžavo šešėliai. Iš apačios apšviesti prožektorių šviesos, vyrai pasilenkė prie antkapio. Suėmę marmuro plokštę netoli galvūgalio, jie plačiai pražergė kojas ir pasiruošę ją patraukti į šalį. Gavę signalą, visi įtempė jėgas ir pamėgino trūktelėti didžiulę plokštę. Tačiau dangtis nė nekrustelėjo iš vietos. Viktorija pasijuto beveik trokšianti, kad plokštės svoris viršytų jų jėgas. Ją kamavo baimė išvysti tai, kas slėpi po tuo marmuro dangčiu.

Vyrai pamėgino dar kartą, tačiau akmeninė plokštė gulėjo kaip gulėjusi.

— *Ancora*, — pasakė rūmų valdytojas, pasiraitodamas savo sutanos rankoves ir prisijungdamas prie jų. — *Ora!* — sušuko visi ir sutartinai įsirežė.

Viktorija jau buvo beketinanti pasiūlyti savo pagalbą, tačiau tą pačią akimirą dangtis pajudėjo. Kiek patraukę, vyrai pastatė jį ant karsto briaunos, ir dangtis girgždėdamas pasisuko į šalį ir sustojo beveik stačiu kampu: jame išskaptuota popiežiaus galva dabar slėpėsi nišoje, o kojos išsikišo į pagrindinį koridorių.

Visi pasitraukė per Žingsnį atgal.

Vienas sargybinis nedrąsiai pasilenkė ir, paėmęs nuo žemės savo prožektorius, nukreipė jį į kapo duobę. Akimirksį spindulys virptelėjo, tačiau sargybinis susikaupė ir tvirtai suėmė prožektorius. Prie jo prisitartinai kiti du sargybiniai. Viktorija matė, kaip jie, pažvelgę į karstą, atsilošė atgal ir vienas po kito persižegnojo.

Rūmų valdytojas, pažvelgęs į kapo duobę, visas sudrebėjo, o jo pečiai nusviro žemyn, tarytum prispausti sunkaus svorio. Jis ilgai stovėjo ir žvelgė tiesiai žemyn, nejudėdamas ir nenusukdamas galvos į šalį.

Besiartindama prie kapo, Viktorija baiminosi, kad velionio žandikauliai bus kietai sustingę vadinamojoje *rigor mortis* padėtyje ir kad, norint pamatyti liežuvį, teks prašyti sargybinių juos sulaužyti. Tačiau dabar ji suprato, kad to daryti nereikės. Žandai jau buvo suirę, ir popiežiaus burnos ertmė žiojėjo atvira.

Jo liežuvis buvo juodas kaip pati mirtis.

ANGELAI IR DEMONAI

255

86

Jokios šviesos. Jokio garso. Slaptuosiuose archyvuose viešpatavo visiška tamsa.

Lengdonas suprato, kad baimė yra galingas stimulatorius. Dusdamas puolė prie durų. Tamsoje apgraibomis jas susiradęs, ant sienos užčiuopė atidarymo mygtuką ir delnu prispaudė. Nieko. Dar kartą. Nieko. Durys buvo akliai uždarytos.

Apsisukęs jis visa gerkle suriko, tačiau riksmas buvo kimus ir duslus. Lengdonas staiga suvokė visą savo padėties grėsmingumą. Į kraują plūstelėjęs adrenalinas dukart paspartino širdies susitraukimų dažnį, tad deguonies stygius tapo dar aštresnis. Lengdonas jautėsi tarytum ką tik gavęs spyrį į paširdžius.

Jis pamėgino petimi stumtelėti rotacines duris. Vieną akimirą jam pasirodė, kad

durys ima judėti. Stumtelėjo dar stipriau, ir jam akyse sutavaravo žvaigždės. Dabar Lengdonas suprato, kad sukasi ne durys, o visas kambarys. Atsitraukdamas Lengdonas užkliuvo už stumdomų kopėčių ir krito ant grindų, prasikirsdamas kelį į lentynų stovo briauną. Keikdamasis atsistojo ir ėmė apgraibomis ieškoti savo kritimo kaltininkų. Suradęs kopėčias pajuto nusivylimą. Kopėčios buvo ne plieninės, kaip tikėjosi, ir net ne medinės, o aliumininės. Vis dėlto Lengdonas nutarė pamėginti. Iškėlęs jas kaip taraną, tamsoje įsibėgėjo stiklinės sienos link. Sieną pasirodė esanti arčiau nei jis manė. Kopėčios trenkėsi į ją ir... atšoko kaip nuo mūro. Iš silpno garso Lengdonas suprato, kad šiam stiklui sudaužyti reikia šio to nepalyginamai sunkesnio nei aliumininės kopėčios.

Jis prisiminė pusiau automatinį pistoletą, tačiau trumpai žybtelėjusi viltis bemat išblėso. Ginklo jis nebeturėjo. Olivetis jį atsiėmė popiežiaus kanceliarijoje, pareikšdamas, kad nenori, jog šalia rūmų valdytojo būtų pašalinių žmonių su užtaisais ginklais. Nūnai šis pistoletas būtų buvęs išganingas.

Lengdonas vėl suriko, tačiau jo balsas buvo dar silpnesnis ir duslesnis.

Jis prisiminė radijo stotelę, kurią sargybinis buvo palikęs ant stalo šalia stiklo celės. „Kodėl, po velnių, aš jos neįsinešiau į vidų!“ Jo akyse ėmė klajoti violetinės žvaigždės. Lengdonas stengėsi prisiversti mąstyti. „Tu esi patyręs panašią situaciją, — kalbėjo jis sau. — Tu išgyvenai atsidūręs dar blogesnėje padėtyje. Tu buvai dar vaikas ir vis dėlto nepasimetei, — įtikinėjo jis save, nors triuškinanti tamsa gniuždančių svoriu slėgė sąmonę. — Galvok!“

Jokios šviesos. Jokio garso.

Lengdonas atsigulė ant grindų ir apsisvertė ant nugaros, rankas padėdamas prie liemens. Visų pirma buvo būtina atgauti savikontrolę.

„Atsipalaiduok. Taupyk energiją“.

Nebelikus būtinybės pumpuoti kraują aukštyn, Lengdono širdies susitraukimai ėmė lėtėti. Tai buvo metodas, kurį pasitelkę plaukikai prisodrina savo kraują deguonimi per trumpą pertraukėlę tarp dviejų plaukimų.

256

DAN BROWN

„Čia yra sočiai deguonies, — stengėsi jis įtikinti save. — Sočiai. Dabar galvok“. Jis lūkuriavo, slapčia tikėdamasis, kad vieną akimirką šviesos staiga vėl įsižiebs. Deja, jo viltys buvo bergždžios. Gulėdamas ant nugaros ir jausdamas, kaip kvėpavimas pamažu rimsta, sykiu Lengdonas pajuto jį apimantį grėsmingą apsnūdimą ir ramybę. Jis stengėsi nepasiduoti šiam pojūčiui.

„Tu atsikelsi ir eisi, velniai tave griebtų! Tačiau kur...“ Ant Lengdono riešo, akivaizdžiai besimėgaudamas tamsa, švietė peliukas Mikis: 9:33. Pusvalandis iki tos akimirkos, kai pasaulį išvys *Ugnies* ambigrama. Lengdonui atrodė, kad jau gerokai vėliau. Jo sąmonė, užuot stengusis rasti išsigelbėjimo kelių, ėmė ieškoti paaiškinimų: „Kas išjungė elektros energiją? Ar tai reiškia, kad Ročeris išplėtė savo paiešką? Argi Olivetis neįspėjo Ročerio, kad aš esu čia?“ Žinoma, Lengdonas suprato, kad patekus į tokią situaciją visa tai neturi jokios reikšmės.

Plačiai atvėręs burną ir atlošęs galvą, Lengdonas keletą kartų įkvėpė — taip

giliai, kaip tik pajėgė. Kiekvienas įkvėpimas po truputį maldė krūtinę draskanti deguonies badą. Jo sąmonė ėmė skaidrėti. Sukaupęs mintis, jis paleido jas į darbą.

„Sienos stiklinės, — mąstė jis. — Tačiau labai storo stiklo“.

Jam toptelėjo mintis — gal kurie nors iš čia laikomų dokumentų yra sudėti į storasienes plienines dėžes, skirtas dokumentams apsaugoti gaisro atveju. Kituose archyvuose tokių dėžių Lengdonas buvo ne kartą matęs; deja, šiame jis nieko panašaus nebuvo pastebėjęs. Be to, jei čia tokių dėžių ir būtų, jų paieška visiškoje tamsoje užimtų labai daug laiko. Ir kažin ar radęs pajėgtų dėžę pakelti, ypač dabar, iškankintas deguonies stokos.

„O skaitymo stalas?“ — prisiminė Lengdonas. Jis žinojo, kad šios celės viduryje, kaip ir kitose, tarp lentynų stovi dokumentų skaitymui pritaikytas stalas. Tačiau ir ši mintis greitai nublanko — Lengdonas puikiai žinojo, kad to stalo jis nepakeltų. Netgi nuvilkti iki stiklinės celės sienos jam būtų sunku. Lentynų stovai buvo sustatyti tankiai, tarpai tarp jų — labai siauri.

Tarpai tarp lentynų stovų — labai siauri. Staiga Lengdonas suprato, ką turi daryti.

Pajutęs jėgų antplūdį, jis per staigiai pašoko ant kojų ir jam bemat apsvaigo galva. Kad nepargriūtų, įsitvėrė lentynų stovo. Akimirka luktelėjęs, pasistengė susikaupti. Žinojo — norėdamas atlikti tai, ką numatė, turės sutelkti visas savo jėgas.

Atsistojęs priešais lentynų stovą kaip amerikietiškojo futbolo žaidėjas prieš treniruocių roges, jis plačiai pražergė kojas ir pastūmė. „Turiu kaip nors parversti stovą“, — pagalvojo jis. Tačiau stovas vos vos sujudėjo. Lengdonas vėl sutelkė jėgas ir vėl pastūmė. Jo pėdos čiūžtelėjo grindimis. Stovas sugirgždėjo, tačiau nepajudėjo. Lengdonui reikėjo atramos.

Apčiuopomis susiradęs šoninę sieną, jis, stengdamasis neprarasti orientacijos, vieną ranką atrėmė į ją ir tamsoje paskubomis žengė galinės sienos link. Galinė siena buvo arčiau nei tikėjosi, ir jis smarkiai trenkėsi į ją užsigaudamas petį. Nusikeikęs Lengdonas pasuko palei galinę sieną ir nuėjęs keletą žingsnių, sustojo. Tada pasisuko į paskutinį lentynų stovą ir rankomis įsirėmė į jį akių aukštyje. Tuomet, viena

ANGELAI IR DEMONAI

257

koja ramstydamasis į už nugaros esantį stiklą, o kitą statydamas ant lentynų, jis ėmė ropštis aukštyn. Iš po kojų pabiro knygos, dusliai šlumšėdamos ant grindų. Tačiau tai jam neberūpėjo. Savisaugos instinktas jau buvo visiškai nuslopinęs archyvaro etiketą. Jausdamas, kad visiška tamsa trikdo koordinaciją, Lengdonas užmerkė akis, kad smegenys ignoruotų bet kokius iš akių gaunamus signalus. Iš tiesų — koordinacija pagerėjo ir jis ėmė judėti sparčiau. Kuo aukščiau ropštėsi, tuo oras darėsi prastesnis. Visomis išgalėmis jis keberiojosi į stovo viršų, lipdamas ant knygų, traukdamasis rankomis. Galiausiai kaip alpinistas, pasiekęs uolos atbrailą, jis užsikabino už viršutinės lentynos. Tvirtai įsikibęs, jis kojomis ėmė lipti aukštyn stiklo siena, kol kūno padėtis tapo beveik horizontali.

„Dabar arba niekada, Robertai, — išgirdo jis balsą savo viduje. — Nenusigąsk. Tai kažkas panašaus į kojų treniruoklį Harvardo gimnastikos salėje“.

Jis tvirtai įrėmė kojas į stiklo sieną, rankas ir krūtinę įrėžė į lentynų stovą ir, sukaupęs visas likusias jėgas, stumtelėjo. Stovas nė nepajudėjo.

Gaudydamas orą pakeitė padėtį, plačiau pražergė kojas ir pabandė dar kartą. Stovas vos vos krustelėjo. Lengdonas spustelėjo dar kartą, ir stovas pajudėjo į priekį jau per kokią colį, po to — tiek pat atgal. Ištroškusiais plaučiais siurbdamas paskutinius oro likučius, Lengdonas, sulaukęs, kol stovas atsidurs tolimiausiame grįžtamojo judesio taške, vėl pastūmė. Stovas siūbtelėjo pirmyn, jau šiek tiek tolėliau.

„Tai juk kaip sūpuoklės, — pagalvojo Lengdonas. — Išlaikyk ritmą. Dar truputį“.

Lengdonas ritmingai sūpavo stovą, su kiekvienu pastūmimu vis labiau pasistiebdamas. Keturgalvis raumuo degė degė, tačiau jis nekreipė dėmesio į skausmą. „Dar trys pastūmimai“, — ragino save. Teprireikė tik dviejų.

Po antrojo pastūmio sekė besvorio neapibrėžtumo akimirka. Tuomet, griaudėjam ant grindų krintančioms knygoms, lentynų stovas drauge su Lengdonu virto ant šono.

Virstanti konstrukcija atsitrenkė į šalimais esantį stovą. Lengdonas visu svoriu pasidavė pirmyn, trokšdamas nuversti ir antrąjį stovą. Po akimirkos kraują stingdančios tylos, braškėdamas po pirmojo stovo svoriu, ėmė virsti ir antrasis; Lengdono stovas — drauge su juo.

Kaip milžiniškos domino kaladėlės, sunkios konstrukcijos viena po kitos ėmė svirti ir griūti. Celėje įsivyravo kurtinanti metalo trinties į metalą ir ant grindų šlumšinių knygų simfonija. Lengdonas laikėsi įsitvėręs savojo stovo ir mėgino įsivaizduoti, kiek iš viso stovų galėtų būti celėje. Kiek jie gali sverti? Stiklas kitame celės gale yra storas...

Lengdono stovas jau buvo pasiekęs beveik horizontalią padėtį, kai jis pagaliau išgirdo tai, ko labiausiai laukė — šiurpulingą garsą, ataidintą iš kito celės galo. Tai buvo aštrus metalo smūgis į stiklą. Stiklo celė sudrebėjo, ir Lengdonas suprato, kad Paskutinis stovas, spaudžiamas kitų, į stiklo sieną smogė tikrai didele jėga. Tačiau kita akimirka buvo pati nemaloniausia, kokią Lengdonui buvo tekę pergyventi.

258

DAN BROWN

Įsivyravo tylą.

Nepasigirdo joks dūžtančio stiklo skambesys. Tesigirdėjo tik duslus dundėjimas, besideformuojančioms stiklo sienoms prisitaikant prie didžiulio užgulusio lentynų stovo. Lengdonas, visiškai nusilpęs, išplėstomis akimis gulėjo ant knygų krūvos. Ausys pagavo kažkokį iš tolo atsklindantį silpną girgždėjimą. Lengdonas norėjo su-laikyti kvapą ir geriau įsiklausyti, tačiau to padaryti jis jau nebepajėgė.

Viena sekundė. Dvi...

Tuomet, jau beveik prarasdamas sąmonę, Lengdonas išgirdo traškesį... Po akimirkos nuaidėjo pabūklo salvei prilįgstantis trūkstančio stiklo griaudėjimas. Paskutinis lentynų stovas trenksmingai nuvirto ant grindų.

Tarytum palaimingas lietus dykumoje, ant grindų pažiūro tūkstančiai stiklo skeveldrų. Į vidų švilpdamas įsiveržė gaivinantis oro gūsis.

Po trisdešimties sekundžių Vatikano grotose, visiems tebestovint prie popiežiaus kūno, tylą nutraukė elektroninis radijo stotelės cypimas. Paskui iš jos pasigirdo Lengdono balsas. Atrodė, jog Lengdonas buvo ilgokai po vandeniu.

— Tai Robertas Lengdonas! Ar kas nors mane girdi?

Viktorija pažvelgė į radijo stotelę. Robertas! Ji negalėjo ir apsaityti, kaip troško, kad šią akimirka jis būtų šalia.

Sargybiniai sutrikę susižvalgė. Vienas iš jų nuo diržo nusikabino radijo stotelę.

— Pone Lengdonai? Jūs esate trečiojoje linijoje. Viršininkas laukia žinios iš jūsų pirmojoje linijoje.

— Aš žinau, trauk jį velniai, kad jis yra pirmojoje linijoje! Tačiau nenoriu su juo kalbėti. Noriu kalbėtis su rūmų valdytoju. Kas nors tučtuojau suraskite man jį.

Lengdonas stovėjo aklinoje tamsoje ant stiklo nuolaužų ir knygų krūvos ir stengėsi atgauti kvapą. Jis jautė, kad iš jo kairiosios rankos plaštakos varva šiltas drėgnas skystis. Buvo aišku, kad kairioji ranka kraujuoja. Prie ausies beveik išsyk pasigirdo rūmų valdytojo balsas.

— Tai rūmų valdytojas Ventreska. Kas atsitiko?

Vis dar pašėlusiai tebesidaužančia širdimi, Lengdonas nuspaudė siųstuvo mygtuką.

— Atrodo, kažkas ką tik mėgino mane nužudyti! Radijo stotelė tylėjo. Lengdonas stengėsi susitvardyti.

— Man taip pat pavyko išsiaiškinti, kur turi įvykti kita žmogžudystė. Balsas, pasigirdęs iš radijo stotelės, jau nebebuvo rūmų valdytojo. Tai buvo viršininko Olivečio balsas.

— Pone Lengdonai. Daugiau nė žodžio.

ANGELAI IR DEMONAI

259

87

Lengdono rankinis laikrodis, nūnai visas kruvinas, rodė 9 valandas 41 minutę. Per Belvederio kiemą Lengdonas bėgo prie fontano, esančio tiesiai priešais šveicarų sargybos būstinę. Jo ranka jau nebekraujavo, bet dabar jautėsi dar prasčiau. Artėdamas prie fontano, jis išvydo, kad čia jau susirinkęs pulkas žmonių — Olivetis, Ročeris, rūmų valdytojas, Viktorija bei keletas sargybinių.

Viktorija, jį pamačiusi, tučtuojau skubėjo pasitikti.

— Robertai, jūs sužeistas.

Lengdonui dar nesuskubus atsakyti, priešais jį jau stovėjo Olivetis.

— Pone Lengdonai, man džiugu matyti, kad jūs sveikas. Turiu atsiprašyti dėl prieštarų signalų.

— Prieštarų signalų? — įniršęs paklausė Lengdonas. — Jūs puikiai žinojote, kad...

— Tai mano kaltė, — atgailaujančiu balsu pasakė Ročeris, žengdamas žingsnį pirmyn. — Aš nė nenutuokiau, kad jūs esate tuose archyvuose. Dalis mūsų baltųjų zonų turi bendrą su tuo pastatu elektros tiekimo sistemą. Mes išplėtėme paieškos zoną. Aš esu tas, kuris atjungė elektros tiekimą. Jei būčiau žinojęs...

— Robertai, — pasakė Viktorija, paimdama jo sužeistąją ranką ir ją apžiūrinėdama, — Popiežius buvo nunuodytas. Iliuminatai jį nužudė.

Lengdonas girdėjo Viktorijos žodžius, bet menkai tesuvokė jų prasmę. Jis buvo gerokai apkvaitęs. Visa, ką suvokė ir jautė, buvo jo ranką laikančių Viktorijos delnų šiluma.

Rūmų valdytojas iš sutanos išsitraukė Šilkinę nosinę ir tylėdamas padavė ją Lengdonui, kad šis apsišluostytų. Žalios jo akys žėrėjo naujo pasiryžimo liepsna.

— Robertai, — nekantravo Viktorija, — *jūs* užsiminėte, kad žinote, kur turi būti nužudytas kitas kardinolas?

— Taip, tai turi įvykti... — vėjavaikiškai pradėjo Lengdonas.

— Ne, — nutraukė jį Olivetis. — Pone Lengdonai, kai aš prašiau jūsų nebe-kalbėti į radijo stotelę, tai dariau ne be priežasties. — Jis pasisuko į keletą šalimais stoviniuojančių šveicarų sargybinių. — Atleiskite, džentelmenai.

Kareiviai dingo už saugumo būstinės durų. Klusniai, be jokio aikštingumo ir nepasitenkinimo.

Olivetis kreipėsi į likusiuosius.

— Nors man ir labai skausminga tai pripažinti, mūsų popiežiaus žmogžudystė yra aktas, kuris galėjo būti įvykdytas tik pasitelkus pagalbą šiapus Vatikano sienų. Vardan visų bendro reikalo mes nebegalime pasitikėti nė vienu žmogumi, įskaitant mūsų sargybinius. — Tariant šiuos žodžius, jo veidu nuslinko sielvarto šešėlis.

Ročeris atrodė sunerimęs.

260 DAN BROWN

— Vidinis samokslas reiškia...

— Taip, — atsakė Olivetis. — Tai reiškia, kad jūsų paieškos efektyvumas yra abejotinas. Tačiau tai yra žaidimas, kurį privalome žaisti iki galo. Ieškokite toliau.

Ročeris kažką norėjo pasakyti, tačiau apsigalvojo ir nuėjo šalin.

Rūmų valdytojas giliai įkvėpė. Dar jam nepasakius nė žodžio, iš jo povyzos Lengdonas pajuto — valdytojas atgavo jėgą, savotišką antrąjį kvėpavimą, tarytum pasiekus kritinį lūžio tašką.

— Viršininke? — Rūmų valdytojo tonas buvo nepermaldaujamas. — Aš ketinu nutraukti konklavą.

Olivetis niūriai suspaudė lūpas.

— Nepatariu to daryti. Mes dar turime dvi valandas ir dvidešimt minučių.

— Tai tėra akimirksnis.

Olivečio tonas tapo provokuojantis.

— Ką jūs ketinate daryti? Evakuoti kardinolus plikomis rankomis?

— Aš ketinu ginti šią Bažnyčią visomis galiomis ir priemonėmis, kurias Dievas yra man suteikęs. Kaip aš elgsiuosi, nebėra jūsų kompetencijos sritis.

Olivetis išsitempė.

— Kad ir ką jūs ketintumėte daryti... — Jis padarė pauzę. — Aš neturiu įgaliojimų jus varžyti. Ypač turint omenyje mano kaip saugumo tarnybos viršininko aki-vaizdžią nesėkmę. Aš tik prašau palaukti. Palaukti dvidešimt minučių... Iki dešimos valandos. Jei pono Lengdono informacija yra teisinga, aš, galimas daiktas, dar turiu šansą sugauti Šį žudiką. Dar tebėra galimybių išsaugoti protokolą ir etiketo tradiciją.

— Etiketo tradiciją? — Rūmų valdytojo veide šmėstelėjo sunkiai slepiamas šypsnyš. — Mes jau seniai esame išleidę atitinkamus potvarkius, viršininke. Jei juos pamiršote, priminsiu — tai, kas dabar vyksta, yra karas.

Iš saugumo būstinės išėjo sargybinis ir šūktelėjo rūmų valdytojui:

— Sinjore, aš ką tik gavau informaciją, kad mes sulaikėme BBC reporterį poną Gliką.

Rūmų valdytojas linktelėjo galvą.

— Tegul jis ir jo asistentė laukia manęs prie Siksto koplyčios. Olivečio akys išsiplėtė.

— Ką ketinate daryti?

— Dvidešimt minučių, viršininke. Tai viskas, ką aš jums duodu. Tai pasakęs, rūmų valdytojas apsisuko ir nuėjo Siksto koplyčios link.

Olivečio vairuojamas „Alfo Romeo“ automobilis paliko Vatikano miestą. Šį sykį paskui jį nesėkė automobilių be numerių vilkstinė. Ant užpakalinės sėdynės Viktorija tvarstė Lengdono ranką tuo, ką rado daiktadėžėje aptiktoje pirmosios pagalbos vaistinėlėje.

Olivetis žvelgė tiesiai į priekį.

— Na, pone Lengdonai. Kur mes važiuojame?

ANGELAI IR DEMONAI

261

88

Netgi su ant stogo pritvirtinta kaukiančia sirena, Olivečio „Alfa Romeo“, atrodo, nieko nedomino. Kaip raketa jis perskrido tiltą ir nūrė į Romos senamiestį. Visas transportas judėjo beveik viena kryptimi — Vatikano link, tarytum popiežiaus sostas staiga būtų tapęs pagrindiniu Romos pramogų centru.

Lengdonas sėdėjo ant užpakalinės sėdynės, o jo galvoje sukosi daugybė klausimų. Jis mąstė apie žudiką, svarstė, ar pasiseks jį šį kartą sučiupti, ar pavyks iš jo išgauti tai, ką jiems reikia sužinoti, ar jau nėra per vėlu. Kada rūmų valdytojas praneš Šv. Petro aikštėje susirinkusiai miniai, kad jiems gresia pavojus? Taip pat jis negalėjo pamiršti incidento saugyklos celėje. *Klaida*.

Olivetis, koja beveik neprisiliesdamas prie stabdžių pedalo, ginė riaumojantį „Alfa Romeo“ *Santa Maria della Vittoria* bažnyčios link. Lengdonas žinojo, kad eilinę dieną, šitaip lekiant, jo krumpliai būtų balti nuo įtampos. Tačiau šį kartą jis jautėsi tarytum pripumpuotas raminaujų. Tik tvinkčiojimas delne jam priminė, kad tai, kas

vyksta, yra tikrovė.

Sirena virš galvos tebevaitojo. „Svarbiausia — pranešti jam, kad mes atvažiuojame“, — piktai pamanė Lengdonas. Vis dėlto jis turėjo pripažinti, kad prie tikslo jie artinosi neįtikėtinai greitai. Tikėjosi, kad prisiartinus prie bažnyčios, Olivetis vis dėlto išjungs sireną.

Tik dabar, turėdamas galimybę tyliai pasėdėti ir apmąstyti visa tai, kas vyksta, Lengdonas pajuto, kad naujiena, jog popiežius buvo nužudytas, pagaliau pasiekė jo sąmonę. Šis faktas buvo sunkiai suvokiamas, tačiau kažkodėl atrodė logiška dabartinės įvykių sekos dalis. Infiltracija visuomet buvo pagrindinis iliuminatų veiklos metodas — pasaulio galių pertvarkymas jų pačių rankomis. Be to, juk šis popiežiaus nužudymas ne vienintelis Bažnyčios istorijoje. Yra daugybė liudijimų ir gandų apie išdavystes šventojo sosto aplinkoje. Tačiau, kadangi Vatikano įstatymai draudžia autopsiją, nė vienas iš tų gandų niekuomet nebuvo patvirtintas. Iki pat šių dienų. Neseniai mokslininkai gavo leidimą rentgeno spinduliais peršviesti popiežiaus Celestino V kapą. Šis popiežius, kaip buvo teigiama, mirė ant savo pernelyg uolaus ir puritoniško įpėdinio Bonifaco VIII rankų. Tyrinėtojai tikėjosi, kad rentgeno spinduliai atskleis bent kokią nežymią „nešvaraus žaidimo“ užuominą — sulaužytą kaulą ar panašiai. Tai, ką parodė rentgeno nuotrauka, toli pranoko visus lūkesčius: į popiežiaus viršugalvį buvo sukalta dešimties colių ilgumo vinis.

Lengdonas dabar prisiminė pluoštą laikraščių iškarpų apie iliuminatus — prieš daugelį metų atsiuntė vienas iliuminatų gerbėjas. Iš pradžių jis laikėsi nuomonės, kad tos iškarpos yra falsifikatai, todėl nuėjo į Harvardo mikrofilmų saugyklą patikrinti jų autentiškumo. Neįtikėtina, tačiau medžiaga buvo autentiška. Tas iškarpas jis laikė prisegtas ant savo skelbimų lentos kaip įrodymus, kad netgi respektabilios naujienų

262

DAN BROWN

agentūros kartais pasiduoda iliuminatų paranojai. Dabar visi tie straipsniai ir žinutės jam staiga tapo gerokai realistiškesni. Kai kurie iš jų visu ryškumu iškilo prieš jo akis...

THE BRITISH BROADCASTING CORPORATION

1998 m. rugpjūčio 14 d.

Popiežius Jonas Paulius I, miręs 1978 metais, faktiškai tapo masonų ložės P2 sąmokslu auka... Slaptoji P2 ložė nusprendė nužudyti Joną Paulių I, kai suprato, jog jis pasiryžęs atleisti iš pareigų Vatikano banko prezidentą, amerikiečių arkivyskupą Paulių Marcinkų. Bankas buvo įsipainiojęs į nešvarius finansinius sandėrius su masonų lože...

THE NEW YORK TIMES

1998 m. rugpjūčio 24 d.

Kodėl popiežius Jonas Paulius I lovoje gulėjo apsirengęs dieniniais drabužiais?

Kodėl jie buvo suplėšyti? Tai dar ne visi klausimai. Nebuvo atlikta jokių medicininių tyrimų. Kardinolas Vilo uždraudė daryti autopsiją, remdamasis tuo, kad nė vienam popiežiui niekuomet nebuvo atliekama jokia pomirtinė ekspertizė. Be to, nuo Jono Pauliaus lovos po mirties paslaptینگai dingo jo vaistai, akiniai, šlepetės, paskutinioji valia bei testamentas.

LONDON DAILY MAIL

1998 m. rugpjūčio 27 d.

...samokslas, susijęs su nuožmia ir galinga pagrindine masonų lože, kurios čiuptuvai driekiasi į patį Vatikaną.

Viktorijos kišenėje suskambo mobilusis telefonas, išblaškydamas Lengdono prisiminimus.

Viktorija nustebo — kas čia jai galėtų skambinti? Skubėdama išsitraukė telefono aparatą. Netgi per atstumą Lengdonas atpažino šaižų Kolerio balsą.

— Viktorija? Tai Maksimiljanas Koleris. Ar jau suradote antimedžiagą?

— Maksai? Ar gerai jaučiatės?

— Aš seku naujienas. Kol kas nieko neužsimenama nei apie CERN, nei apie antimedžiagą. Tai yra gerai. Kas vyksta šiuo metu?

— To cilindro mes dar neaptikome. Situacija yra sudėtinga. Robertas Lengdonas mums nepaprastai vertingas pagalbininkas. Mes vadovaujame kardinolus žudančio Žmogaus gaudynėms. Dabar važiuojame į...

ANGELAI IR DEMONAI

263

— Ponia Vetra, — nutraukė ją Olivetis. — Jūs jau pakankamai pasakėte. Akivaizdžiai susinervinusi, ji pridengė ranka mikrofoną.

— Viršininke, tai CERN prezidentas. Jis neabejotinai turi teisę...

— Jis turi teisę, — atkirto Olivetis, — būti čia ir padėti spręsti šią situaciją. Jūs esate atviroje telefoninio pokalbio linijoje. Ir jau pasakėte pakankamai.

Viktorija giliai atsikvėpė.

— Maksai?

— Manau, turiu jums naudingos informacijos, — pasakė Maksas. — Apie *jūsų* tėvą... Galimas daiktas, aš žinau, kam jis pasakė apie antimedžiagą.

Viktorijos veidas apsiniukė.

— Maksai, mano tėvas sakė, kad jis niekam apie tai neprasitarė.

— Atrodo, Viktorija, kad jūsų tėvas vis dėlto kai kam *prasitarė*. Tačiau turiu patikrinti saugumo įrašus. Netrukus paskambinsiu. — Tai pasakęs, jis padėjo ragelį.

Viktorija vaškiniu veidu įkišo telefoną atgal į savo kišenę.

— Ar gerai jaučiatės? — paklausė Lengdonas. Viktorija linktelėjo galvą, tačiau jos drebantys pirštai išdavė tiesą.

— Bažnyčia yra Barberinio aikštėje, — pasakė Olivetis, išjungdamas sireną ir

dirstelėdamas į savo laikrodį. — Mes turime dar devynias minutes.

Kai Lengdonas pirmą kartą susigaudė, kur yra trečiasis Iliuminacijos kelio ženklas, ta vieta jam kažką pro miglas priminė. *Barberinio aikštė*. Kažkas pažįstama buvo šiame pavadinime... tačiau kas konkrečiai, jis išsyk negalėjo pasakyti. Tačiau dabar Lengdonas prisiminė, jog šalia aikštės buvo įrengta kontroversiškai vertinama metro stotelė. Prieš dvidešimt metų metro terminalo statyba Šioje vietoje sukėlė meno istorikų pasipiktinimą. Jie baiminosi, kad po žeme vykstantys darbai gali išjudinti aikštės centre stovintį daugiatonį obeliską. Už miesto planavimą atsakingos tarnybos obeliską pašalino ir jo vietoje įrengė nedidelį fontaną, pavadindami jį *Tritonu*.

„Berninio laikais, — dingtelėjo Lengdonui, — Barberinio aikštėje buvo obeliskas!“ Dabar jį galutinai paliko bet kokios abejonės dėl trečiojo Iliuminacijos kelio ženklo buvimo vietos.

Iki aikštės likus vienam kvartalui, Olivetis pasuko į skersgatvį, šiek tiek pavažiavo juo ir sustojo. Išlipęs jis nusivilko švarką, atsiraitojo rankoves ir užsitaisė ginklą.

— Jūs negalite rizikuoti, — pasakė jis. — Galite būti atpažinti, nes buvote parodyti per televiziją. Laukite šešėlyje kitoje aikštės pusėje ir stebėkite pagrindinį įėjimą. Aš einu į bažnyčios vidų. — Jis ištraukė pistoletą ir padavė jį Lengdonui. — Jei prireiks.

Lengdonas susiraukė. Šiandien tai buvo jau antras kartas, kai jam įteikiamas ginklas. Jis įsikišo pistoletą į švarko vidinę kišenę. Tai darydamas prisiminė, kad dar tebesinešioja iš saugyklos išsineštąjį „Diagramos“ lapą. Jis negalėjo patikėti, kad vėl Pamiršo jį palikti saugykloje. Įsivaizdavo, kaip archyvo kuratoriaus veidas mėšlungiškai persikreips iš įniršio sužinojus, kad šis neįkainojamas dokumentas valkiojamas po

264

DAN BROWN

Romą kaip koks turistinis žemėlapis. Taip pat Lengdonas prisiminė ir stiklo šukių bei į krūvas suverstų knygų jovalą, kurį jis paliko išeidamas iš archyvų salės. Tačiau nūnai kuratorius turi kitų problemų. *Archyvai apskritai gali nesulaukti ryto...*

Olivetis išlipo iš automobilio ir ranka parodė gatvelę.

— Aikštė yra tenai. Būkite apdairūs ir stenkitės išlikti nepastebimi. — Jis parbarbeno į prie diržo kabantį mobilųjį telefoną. — Ponia Vetra, patikrinkime automatinio skambinimo mygtuką.

Viktorija išsitraukė telefoną ir paspaudė automatinio skambinimo mygtuką, kurį ji buvo užprogramavusi prie Panteono. Prie Olivečio diržo kabantis begarsiam režimui nustatytas telefonas ėmė vibruoti.

Viršininkas linktelėjo galvą.

— Gera. Jei pamatysite ką nors įtartina, tučtuojau man praneškite. — Jis kilstelėjo ginklą. — Aš lauksiu viduje. Šitas pagonis priklauso man.

Tuo pat metu visiškai netoliese suskambo kitas mobilusis telefonas. Kalbėkite, — atsiliepė hasasinas.

— Tai aš, — pasigirdo balsas ragelyje. — Janusas.

- Sveiki, meistre, — nusišypsojo hasasinas.
- Tavo buvimo vieta gali būti žinoma. kažkas atvyksta tavęs sulaikyti.
- Jie vėluoja. Aš čia jau viską paruošiau.
- Gerai. Privalai pasprukti gyvas. Atliktas dar ne visas darbas.
- Tie, kurie stos man skersai kelio, mirs.
- Tie, kurie bando stoti tau skersai kelio, turi nemažai informacijos.
- Jūs kalbate apie mokslininką iš Amerikos?
- Ar apie jį žinai?

Hasasinas nusijuokė.

— Šaltakraujiškas, bet naivus. Jis anksčiau kalbėjo su manimi telefonu. Drauge su juo yra moteris, kuri, atrodo, yra visiškai jo priešingybė. — Žudiko kūnu, prisiminus karštą Leonardo Vetros dukters temperamentą, nubėgo malonaus susijaudinimo virpulis.

Telefono linijoje kelioms akimirkoms įsivyravo tylą. Hasasinas pirmą sykį pajuto iliuminatų meistrą dvejojantį. Galiausiai Janusas prabilo.

— Pašalink juos, jei bus reikalas.

— Manykite, kad tai jau atlikta, — nusišypsojo žudikas, jausdamas, kaip po visą jo kūną sklinda nekantraus laukimo virpulis. „Nors moterį galėčiau kol kas pasilaikyti kaip grobį“.

ANGELAI IR DEMONAI

265

89

Šv. Petro aikštėje įsivyravo tikros kautynės.

Aikštė tapo nežaboto siautulio arena. Žiniasklaidos agentūrų sunkvežimiai užėmė kovos pozicijas kaip šturmui pasiruošusios karo mašinos. Reporteriai skubiai montavo elektroninę aparatūrą kaip mūšiui besirengiantys kareiviai. Palei visą aikštės perimetrą grumdėsi technikai, konkuruodami dėl geresnės vietos naujausiam žinių agentūrų tarpusavio kovos ginklui — plokštiesiems ekranams — pastatyti.

Plokštieji ekranai — tai milžiniški vaizdo ekranai, kuriuos galima sumontuoti ant sunkvežimių ar portatyvių statyvinių konstrukcijų. Tai savotiškos juos eksploatuojančių kompanijų „skelbimų lentos“, kuriose agentūra demonstruoja naujausią turimą medžiagą bei, žinoma, savo logotipą. Jei ekranas pastatytas geroje vietoje — sakysime, tiesiai prieš pagrindinio veiksmo sceną, — kiti tinklai, transliuodami vaizdą, sykiu yra priversti transliuoti savo konkurentų reklamą.

Dar po kurio laiko aikštė pavirto jau nebe žiniasklaidos, bet visos liaudies siautulio arena. Žiopliai plūdo iš visų pusių. Laisvas lopinėlis šiaip jau beribėje aikštėje greitai tapo brangia preke. Pulkai žmonių stovėjo aplipę plokščiuosius ekranus ir priblokšti bei susijaudinę klausėsi transliuojamų tiesioginių reportažų.

Tuo tarpu vos už šimto jardų, anapus storų Šv. Petro bazilikos sienų, tvyrojo

tylos ir ramybės pasaulis. Ten tamsoje iš lėto slinko leitenantas Šartranas ir dar trys sargybiniai. Jie turėjo infraraudonojo matymo prietaisus ir ritmingai mojavę detektoriais. Viešųjų Vatikano miesto teritorijų apieška iki šiol buvo be rezultatų.

— Čia geriau nusiimk savo akinius, — perspėjo sargybinių vyresnysis.

Šartranas tai jau buvo bedarąs. Jie artinosi prie Mantijų nišos — įdubos Bazilikos centre. Ji buvo apšviesta devyniasdešimt devynių aliejaus lempelių, kurios per infraraudonųjų spindulių stiprintuvus galėjo lengvai išdeginti akis.

Šartranas su malonumu nusiėmė sunkius akinius ir paražė sprandą. Jie nusileido į nišą. Kambarys buvo nuostabus, pilnas auksinio spindesio. Čia Šartranas dar niekuomet nebuvo buvęs.

Šartranui atrodė, kad nuo tos dienos, kai atvyko į Vatikaną, jis kasdien sužino bent po vieną šios paslapčių šalies paslaptį. Viena iš jų buvo šios aliejaus lempelės. Toje įduboje jų visuomet dega devyniasdešimt devynios. Tai tradicija. Personalas kruopščiai papildė lempeles šventaisiais aliejais, kad nė viena iš jų niekuomet neužgestų. Sakoma, kad šios lempelės degs iki laikų pabaigos.

„Ar bent jau iki vidurnakčio“, — pagalvojo Šartranas, jausdamas, kaip nuo įtampos džiūsta burna.

Šartranas pamosavo detektoriumi virš lempelių. Tyla. Tai jo nestebino; vaizdo medžiaga akivaizdžiai rodė, kad cilindras paslėptas *tamsioje* vietoje.

266

DAN BROWN

Vienoje grindų įduboje jis išvydo grotelėmis uždengtą angą. Už grotelių buvo matyti statūs ir siauri žemyn vedantys laiptai. Jis jau buvo girdėjęs gandų apie tai, kas slypi po šiomis grotomis. Dėkui Dievui, šiais laiptais leisti jiems nereikės. Ročerio paliepimas buvo aiškus: *Ieškokite tik viešose teritorijose, o „baltąsias zonas“ ignoruokite.*

— Iš kur tas kvapas? — paklausė jis, nukreipdamas dėmesį nuo grotelių. Įduboje tvyrojo svaiginamai saldus aromatas.

— Šis kvapas sklinda nuo lempelių, — atsakė vienas iš sargybinių. Šartranas nustebo.

— Panašiau į kvėpalus nei į žibalą.

— Tai ne žibalas. Šios lempelės yra arti Popiežiaus altoriaus, todėl vartojamas specialus ir unikalus mišinys — etanolis, cukrus, butanas ir kvapiosios medžiagos.

— *Butanas?* — Šartranas neramiai pažvelgė į lempeles. Sargybinis linktelėjo galvą.

— Saugokis, neišpilk nė vienos. Kvėpia dangiškai, bet dega pragariškai.

Sargybiniai jau buvo baigę Mantijų nišos apiešką ir toliau dirbo Bazilikos tamsoje. Staiga pasigirdo jų radijo stotelių cypimas.

Tai buvo signalas — informacija atnaujinama. Sargybiniai sukrėsti klausėsi naujų nurodymų.

Akivaizdu, kad situacija grėsmingai pasikeitė ir apie tai nebuvo galima skelbti eteriu. Sargybiniams buvo pranešta tik tai, kad rūmų valdytojas nusprendęs įeiti į

Siksto koplyčią ir kreiptis į kardinolus. Tai buvo precedentas visoje Bažnyčios istorijoje. Tačiau Šartranas žinojo ir tai, kad niekuomet istorijoje Vatikanas nesėdėjo ant uždelsto veikimo bombos, kurią drąsiai galima pavadinti naujos kartos branduoliniu ginklu.

Šartraniui buvo malonu išgirsti, kad rūmų valdytojas paėmė situacijos kontrolę į savo rankas. Tai buvo tas žmogus Vatikano mieste, kuriam Šartranas puoselėjo didžiausią pagarbą. Kai kurie sargybiniai rūmų valdytoją laikė *beato* — religiniu fanatiku, kurio meilė Dievui buvo arti apsėdimo ribos, — tačiau netgi jie turėjo pripažinti, kad, susidūręs su Dievo priešais, rūmų valdytojas pajėgus veikti drąsiai, ryžtingai ir bekompromisiškai.

Šią savaitę šveicarų sargybiniai iki valios prisižiūrėjo rūmų valdytojo, įsitraukusio į pasirengimo konklavai reikalus, ir visi vienu balsu kalbėjo, kad jis atrodo ūmesnis ir jo žaliuose akyse atsispindi gilesnės emocijos nei paprastai. Tai nieko per daug nestebino: rūmų valdytojas ne tik buvo atsakingas už šventosios konklavos organizavimą, bet ir turėjo tam skirti visą dėmesį tuo metu, kai neteko savo artimo draugo ir globėjo — popiežiaus.

Pragyvenęs Vatikane apie porą mėnesių, Šartranas išgirdo istoriją apie bombą, kuri Ventreskos akyse sudraskė jo motiną. *Bomba bažnyčioje... Istorija kartoja iš naujo*. Deja, policija niekuomet taip ir nesučiupo banditų, kurie bažnyčioje padėjo bombą... Apsiribota pareiškimu, kad tai tikriausiai radikalios antikrikščioniškos

ANGELAI IR DEMONAI

267

grupuotės darbas, ir bylą netrukus užklojo laiko dulkės. Nenuostabu, kad rūmų valdytojas nekenė apatijos.

Prieš porą mėnesių, vieną ramią popietę Vatikane, Šartranas vos kaktomuša nesusidūrė su priešpriešais einančiu rūmų valdytoju. Ventreska tikriausiai atpažino Šartraną kaip naują sargybos padalinio kareivį ir pakvietė jį drauge pasivaikščioti ir pasišnekučiuoti. Jiedu kalbėjosi apie šį bei tą nereikšminga. Šiltas rūmų valdytojo bendravimo stilius paskatino Šartraną atsipalaiduoti ir pasijusti kaip namuose. — Tėve, — paprašė Šartranas, — ar galėčiau pateikti jums vieną keistą klausimą?

Rūmų valdytojas nusišypsojo.

— Tik tuo atveju, jei galėsiu keistai atsakyti. Šartranas nusijuokė.

— Tą klausimą aš esu pateikęs visiems savo pažįstamiems kunigams, tačiau nė iš vieno negavau mane patenkinančio atsakymo.

— Kas jums kelia rūpesčių? — Rūmų valdytojas ėjo trumpais greitais žingsneliais, blaškydamas priešais save sutanos skvermus. Juodi batai kaučiukiniais užkulniais, Šartrano nuomone, jam puikiai tiko. Jie atspindėjo šio žmogaus esmę — darnų nuolankumo ir modernumo lydinį.

Šartranas giliai atsikvėpė.

— Aš nesuprantu sąvokos „visagalis ir maloningas“.

— Jūs skaitote Šventąjį Raštą, — nusišypsojo rūmų valdytojas.

— Stengiuosi.

— Jums kelia neaiškumą tai, kad Biblija Dievą apibūdina kaip visagalę ir maloningą esybę.

— Būtent.

— Visagalis ir maloningas paprasčiausiai reiškia, kad Dievas turi neribotą galią veikti pasaulyje ir absoliučiai gerus ketinimus.

— Pačią sąvoką aš suprantu. Man paprasčiausiai... atrodo, kad ji yra prieštaringa.

— Taip. Šio prieštaringumo esmė yra žemėje vyraujantis skausmas. Žmonijos skurdas, karai, ligos...

— Būtent! — Šartranas nujautė, kad rūmų valdytojas jį supras. — Šiame pasaulyje dedasi baisūs dalykai. Milijonai žmoniškųjų tragedijų man atrodo kaip įrodymas, kad Dievas negali būti sykiu *ir* visagalis, *ir* maloningas. Jei Jis mus *myli* ir turi *galia* pakeisti mūsų situaciją, jis neleistų mums kentėti, argi ne?

— Argi taip? — rūmų valdytojas suraukė antakius.

Šartranas pasijuto nejaukiai. Gal jis peržengė jam leistinas ribas? Gal tai yra vienas iš tų religinių klausimų, kurių kelti paprasčiausiai nedera?

— Na... Jei Dievas mus myli ir gali mus apsaugoti, jis turėtų tai padaryti. Galima daryti išvadą, kad arba Dievas yra visagalis, bet mes jam nerūpime, arba Jis yra maloningas, tačiau bejėgis mums padėti.

— Ar jūs turite vaikų, leitenante?

— Ne, sinjore, — raustelėjo Šartranas.

z68

DAN BROWN

— Įsivaizduokite, jog turite aštuonerių metų amžiaus sūnų... Ar jį mylėtumėte?

— Be abejo.

— Ar padarytumėte viską, ką pajėgiate, kad apsaugotumėte jį nuo skausmo?

— Be abejo.

— Ar leistumėte jam lankyti čiuožyklą?

Šartranas ėmė suprasti, ką Karlas Ventreska turi omenyje. Rūmų valdytojas visuomet pasižymėjo nekunigišku betarpiškumu.

— Manau, kad taip, — neryžtingai atsakė Šartranas. — Žinoma, aš leisčiau jam lankyti čiuožyklą, tačiau perspėčiau, kad būtų atsargus.

— Tad, jei būtumėte tėvas, jūs duotumėte savo sūnui keletą gerų universalių patarimų ir leistumėte jam eiti į gyvenimą ir visa kita išmokti iš savo klaidų?

— Na, taip, aš tikrai nelakstyčiau jam iš paskos ir jo nelepinačiau, jei tai turite omenyje.

— O ką, jei jis čiuožykloje parkristų ir nusibalnotų keli?

— Tai jį paskatintų kitą kartą būti atsargesnį. Rūmų valdytojas nusišypsojo.

— Vadinasi, nors jūs ir turėtumėte *galia* įsikišti ir apsaugoti savo vaiką nuo skausmo, tačiau, išreikšdamas jam savo meilę, leistumėte jam mokytis iš *jo* paties klaidų?

— Be abejo. Patirti skausmą yra būtina dvasinio augimo sąlyga. Skausmas mus moko gyventi.

90

Lengdonas ir Viktorija stebėjo Barberinio aikštę pasislėpę nedideliame skersgatvyje vakariniame aikštės kampe. Bažnyčia stūksojo tiesiai priešais juos — prietemoje boluojantis kupolas kyšojo tarp kelių priešingame aikštės gale susispietusių pastatų. Naktis atnešė palaimingą vėšą, ir Lengdoną stebino tai, kad aikštė šiuo metu jau visiškai tuščia. Virš jų galvų pro atdarus langus sklindantis televizijos diktorius balsas Lengdonui priminė, kur nūnai yra visų Romos gyventojų traukos centras.

— ... kol kas Vatikanas nieko nekommentuoja ... iliuminatai nužudė du kardinolus ... satanistų siautėjimas Romoje ... spėliojimai apie gilesnę infiltraciją...

Naujiena sklido lyg Nerono gaisras. Roma, kaip ir visas pasaulis, buvo prikausytą prie televizoriaus ekrano. Lengdonas svarstė, ar dar įmanoma sustabdyti šį nuo kalno pasileidusį traukinį. Stebėdamas aikštę ir lūkuriuodamas, Lengdonas pastebėjo, kad, nepaisant į aikštę besiskverbiančių Šiuolaikinių pastatų, ji vis dar buvo išsaugojusi pabrėžtinai elipsišką formą. Aukštai viršum galvų, ant prabangaus viešbučio stogo, tarytum šiuolaikinis monumentas praeities didvyriui, blyksėjo milžiniška ne-

ANGELAI IR DEMONAI

269

oninė reklama. Viktorija jau buvo atkreipusi į ją Lengdono dėmesį. Reklama atrodė pritrenkiančiai atitinkanti jų aktualijas.

BERNINIO VIEŠBUTIS

— Be penkių minučių dešimta, — pasakė Viktorija, katės akimis šaudydama po aikštę. Nespėjusi užčiaupti burnos, stvėrė Lengdoną už rankovės ir patraukė jį į šešėlį. Tuomet mostelėjo į aikštės centrą.

Pamatęs tai, į ką ji rodė, Lengdonas suakmenėjo.

Tiesiai priešais juos, tą akimirką kaip tik po gatvės šviestuvu, aikštės viduriu ėjo dvi tamsios figūros. Abu žmonės buvo apsigobę apsiaustais, galvas pridengę tamsiomis mantijomis — tradiciniu juodu katalikių našlių galvos apdangalu. Lengdonas buvo linkęs manyti, kad tai moterys, tačiau naktį negalėjo garantuoti. Viena atrodė vyresnė, lyg skausmo kamuojama, nes ėjo susilenkusi, vos vilkdama kojas. Kita, aukštesnė ir stipresnė, jai padėjo.

— Duokite man pistoletą, — pasakė Viktorija.

— Jūs negalite paprasčiausiai...

Mikliai kaip katė Viktorija kyštelėjo ranką jam į užantį ir tuoju pat jos saujoje sublizgėjo ginklas. Tuomet, be mažiausio garso, tarytum kojomis neliesdama grindinio akmenų, prisidengdama Šešėliais, nuėjo į kairę, kad kuo arčiau prisėlintų prie poros iš užnugario. Lengdonas kurį laiką stovėjo sukaustytas baimės ir nežinojo, ko griebtis. Po akimirkos tyliai keikdamasis nuskubėjo jai iš paskos.

Pora judėjo iš lėto, ir Lengdonui bei Viktorijai teprireikė pusės minutės, kad iš užnugario prisiartintų prie jų. Viktorija paslėpė ginklą tarp nerūpestingai ant krūtinės sunertų rankų. Taip paslėptas pistoletas buvo nematomas, tačiau prireikus... Atstumui tarp jų ir poros mažėjant, Viktorija, atrodo, plaukė oru greičiau ir greičiau, kol galiausiai Lengdonas vos begalėjo spėti jai iš paskos. Atsitiktinai paspyrė ant grindinio gulėjusį akmenėlį, už tai susilaukdamas pikto Viktorijos žvilgsnio. Tačiau neatrodė, kad priešakyje einanti pora būtų ką nors išgirdusi. Žmogystos kalbėjosi tarpusavyje.

Likus gal trisdešimčiai pėdų, Lengdonas ėmė išskirti jų balsus. Žodžių suprasti nebuvo įmanoma — vien neiššifruojamas murmesys. Šalia jo, kas akimirką spartin-dama žingsnį,ėjo Viktorija. Ant krūtinės sunertos jos rankos atsipalaidavo, ginklas tapo pastebimas. Dvidešimt pėdų. Balsai dabar buvo girdėti kur kas aiškiau. Vienas iš jų buvo daug stipresnis. Lengdonui rodėsi, kad išties tai yra senos moters balsas. Piktas. Pompastiškas. Gergždžiantis. Androginiškas. Jis įtempė ausis, mėgindamas nugirsti bent vieną frazę, tačiau tylą perplėšė kitas balsas.

— *Mi scusi!* — draugiškas Viktorijos tonas kaip šviesos blyksnis užliejo aikštę. Lengdono raumenys įsitempė. Pora sustojo kaip įkasta ir pamažu ėmė gręžtis atgal. Viktorija nelėtindama tempo drožė tiesiai prie sustojusių žmogystų. Jos jau nebeturėjo laiko griebtis kokių nors veiksmų. Lengdonas pasijuto tarytum apimtas transo. Pažvelgęs į savo kojas, jis suprato stovįs vietoje. Iš užnugario matė, kaip Vik-

270

DAN BROWN

torijos rankos atsipalaiduoja, plaštaka nukreipia pistoletą į priekį. Tuomet pro jos petį jis aiškiai išvydo aukštesniosios žmogystos veidą, nūnai užlietą gatvės žibinto Šviesos. Panika sugniaužė jam paširdžius, ir jis metėsi į priekį.

— Viktorija, ne!

Tačiau Viktorija, atrodo, gyveno atsiplėšusi nuo jo per sekundės dalelę į priekį. Įprastu greitu judesiu ji vėl pakėlė rankas aukštyn ir apglėbė savo pečius tarytum gindamasi nuo šalčio. Lengdonas klupdamas sustojo šalia jos, vos neatsimušdamas į stipsančias dvi žmogystas.

— *Buona sera*, — burbtelėjo Viktorija atlėgstančiu balsu.

Lengdonas su palengvėjimu atsikvėpė. Priešais juos stovėjo pora senyvų moterų ir baimingai žvelgė į juos iš po savo gobtuvų. Viena buvo tokia sena, kad vos galėjo pastovėti. Antroji ją prilaikė. Abi jos rankose laikė rožinius ir atrodė gerokai išsigandusios taip netikėtai sustabdytos.

Viktorija nusišypsojo, nors ir atrodė pati priblokšta.

— „*Dov'č la chiesa Santa Maria della Vittoria?* (Kur yra... bažnyčia?)

Abi moterys sutartinai mostelėjo link masyvaus pastato, stūksančio šalia aikštę juosiančios gatvės, iš kurio jos irėjo.

— *Č la.*

— *Grazie*, — atsakė Lengdonas, uždėdamas ranką Viktorijai ant pečių. Jam buvo baisu pagalvoti apie tai, kad ką tik jie vos neužpuolė dviejų senyvų damų.

— *Non si può entrare*, — perspėjo viena. — *È chiusa temprano.*

— Anksti uždarė? — nustebo Viktorija. — *Perche?*

Abi moterys sušneko vienu metu. Jos atrodė pasipiktinusios. Lengdonas suprato tik paskiras be artikuliacijos žeriamos itališkos greitakalbės frazes. Pasirodo, moterys prieš penkiolika minučių sėdėjo bažnyčioje ir meldėsi už Vatikaną sunkiu jam metu, kai bažnyčioje pasirodė kažkoks vyriškis ir pranešė, kad bažnyčia šiandien anksti uždaroma.

— *Hanno conosciuto uomo?*— paklausė Viktorija, o jos balse vėl atsirado įtampos gaidelės. — Ar jūs pažinojote tą vyriškį?

Moterys papurtė galvas. Vyriškis, anot jų, buvęs *straniero crudo*, ir jis visiems įsakmiai paliepęs palikti pastatą, tarp jų netgi jaunam šventikui ir sargui, kuris pagrasino iškviestas policiją. Tačiau įsibrovėlis tik nusikvatojęs ir pasakęs jiems, kad nepamirštų policijos perspėti, jog su savimi atsigabentų vaizdo kameras.

„Vaizdo kameras?“ — nustebęs pagalvojo Lengdonas.

Moterys vėl kažką piktai sukudakavo; vienas iš jų pavartotų epitetų to vyriškio adresu buvo „bar-arabo“. Tuomet murmėdamos poterius jos patraukė savo keliu.

— Bar-arabo? — Lengdonas paklausė Viktorijos. — jos norėjo pasakyti — barbaras?

Viktorijos veidą buvo sukausčiusi įtampa.

— Ne visiškai. „*Bar-arabo*“ yra paniekiantis žodžių žaismas. Jis reiškia *arabo*... Arabą.

ANGELAI IR DEMONAI

271

Lengdonas pajuto, kaip jo nugara perėjo šiurpas. Jis atsigrėžė į bažnyčią. Jam pasirodė, kad už jos vitražuotų langų vyksta kažkas įtartina. Ūmai jį apėmė siaubas.

Nematydama, kur jis žiūri, Viktorija išsitraukė mobilųjį telefoną ir nuspaudė automatinio skambinimo mygtuką.

— Turiu perspėti Olivetį, — pasakė ji.

Lengdonas tylėdamas palietė jos ranką ir drebančiu pirštu parodė į bažnyčią.

Viktorija apstulbusi žioptelėjo.

Pastato viduje, kaip Šetono akys, žėruojančios pro vitražuotus langus, buvo matyti besiplaikstantys ir sparčiai didėjantys liepsnų liežuviai.

91

Lengdonas ir Viktorija pasileido pagrindinio *Santa Maria della Vittoria* bažnyčios įėjimo link. Medinės durys pasirodė besančios užrakintos. Viktorija paleido tris šūvius į senovinę spyną iš pusiau automatinio Olivečio pistoleto, ir spyna subyrėjo į šipulius.

Bažnyčia neturėjo prieškambario, ir, vos tik Lengdonas ir Viktorija atplėšė duris, prieš juos kaip ant delno atsivėrė visas bažnyčios vidus. Vaizdas buvo toks pribloškiantis, kad Lengdonas turėjo užmerkti ir vėl atmerkti akis, kol jo sąmonė pajėgė suvokti tai, ką mato akys.

Bažnyčia buvo puošnaus baroko stiliaus, su daugybe paausiuotų detalių ant

sienų ir altoriaus. Pačiame šventovės centre, po pagrindiniu kupolu, buvo sukrauta aukšta medinių klauptų krūva, kuri nūnai pleškėjo apimta liepsnos kaip išpūdingas laidotuvių laužas. Liepsnos liežuviai veržėsi kupolo link. Pakėlus akis, Lengdonui pakirto kojas.

Aukštai virš galvos, nuo kairiosios ir dešinėsios lubų pusės, driekėsi du lynai, naudojami smilkytuvams su rūkstančiais smilkalais sūpuoti pamaldų metu. Tačiau dabar prie šių lynų nebuvo pritvirtintas besisupantis smilkytuvas. Lynai buvo naudojami kitam tikslui.

Pririštas prie šių lynų aukštai erdvėje kybojo nuogas žmogaus kūnas. Vienas jo riešas buvo pritvirtintas prie vieno, kitas — prie kito. Lynai buvo įtempti beveik horizontaliai ir kone plėšė kybantį žmogų pusiau. Atrodė, kad žmogaus rankos prikaltos prie kažkokio nematomo kryžiaus, tvyrančio Dievo namų palubėje.

Lengdonas žvelgė aukštyn ir negalėjo atplėšti akių nuo baisaus vaizdo. Po akimirkos jis tapo dar baisesnio reginio liudininku. Ant virvių kybantis senas žmogus, pasirodo, dar buvo gyvas. Jis pakėlė galvą. Siaubo apimtos akys pažvelgė į Lengdoną, nebyliai maldaudamos pagalbos. Ant žmogus krūtinės buvo aiškiai matyti išdegintas ženklas. Lengdonas gerai neižiūrėjo jo turinio, tačiau ir taip buvo aiškus. Tuo metu

272

DAN BROWN

liepsnos pašoko aukščiau ir ėmė laižyti žmogus kojas. Jis suklykė, o jo kūnas sudrebėjo iš skausmo. Tarytum pamėtėtas kažkokios nematomos jėgos, Lengdonas pasileido artyn pagrindine nava prie liepsnojančios suolų krūvos. Jo plaučiai bemat prisipildė dūmų. Likus dešimčiai pėdų iki laužo, Lengdonas mušte atsimušė į svilinančio karščio sieną. Užsidengęs akis, perštinčia veido oda jis parkrito ant marmurinių grindų. Atsikėlęs vėl mėgino eiti artyn, rankomis dengdamasis veidą.

Tačiau netrukus jis suprato — ugnis pernelyg karšta.

Vėl atsitraukęs, jis apsidairė po bažnyčią. „Radęs kokių apmušalų ar kilimų, — pamanė jis, — galėčiau mėginti uždusinti ugnį.

Tačiau jis žinojo, kad nei kilimų, nei apmušalų čia neras. „Tai barokinė bažnyčia, Robertai, o ne kokia sumauta vokiška pilis! Galvok!“ — Jis pakėlė akis į palubėje kybantį žmogų.

Aukštai viršuje po kupolą tumulavo dūmai ir žiežirbos. Nuo žmogaus riešų besidriekiantys lynai kilo iki palubėje pritvirtintų skriemulių, o nuo jų leidosi iki metaliniais pleištais užkištų angų abiejose bažnyčios sienose. Lengdonas įsistebeilijo į vieną iš jų. Pleištas buvo aukštai sienoje, tačiau Lengdonas žinojo — jei pavyktų jį pasiekti ir atlaisvinti vieną iš lynų, žmogus pasislinktų į Šalį nuo liepsnos.

Staiga į lubas traškėdamas šovė naujas liepsnos pliūpsnis, ir Lengdonas išgirdo iš viršaus atsklindantį širdį veriantį klyksmą. Oda ant kybančio žmogus kojų ėmė dengtis pūslėmis. Kardinolas buvo kepamas gyvas. Lengdonas vėl žvilgtelėjo į pleištą ir puolė prie jo.

Stovėdama bažnyčios prieduryje ir laikydamosi už klauptų, Viktorija mėgino susitvardyti. Vaizdas buvo pasibaisėtinas. Nebeištverusi nusuko akis į šalį. „Daryk

kažką!“ Ji negalėjo suprasti, kur dingo Olivetis. Ar jis matė hasasiną? Ar jį sučiupo? Kur jie dabar? Viktorija puolė padėti Lengdonui, tačiau tą pačią akimirką ją sustabdė keistas garsas. Tuo metu kaip tik garsiau sutraškėjo degdami suolai, tačiau garsas buvo savotiškas ir sklido iš kitos pusės. Vibruojančio metalo garsas. Kažkur čia pat, visiškai netoli. Pasikartojantis periodinis zirzimas, atrodo, sklido iš už klauptų, iš kairės. Lyg kažkas tankiai barbentų metalu į akmenį. Ji tvirtai suspaudė ginklą ir ėmė slinkti palei klauptus į garso pusę. Garsas darėsi stipresnis. Periodiškai pasikartojanti vibracija.

Prisiartinusi prie paskutinės klauptų eilės, Viktorija nustatė, kad garsas sklinda iš už kampo, nuo grindų. Žengdama pirmyn ir dešinėje rankoje laikydama ištiestą pistoletą, ji suvokė, kad kairiojoje taip pat kažką laiko — tai buvo jos mobilusis telefonas. Įtampos apimta, ji buvo pamiršusi, kad, prieš įžengdama į bažnyčią, ji paskambino viršininkui, kuriam jo telefono aparato vibracija turėjo tapti perspėjamuoju ženklu. Išjungti savo telefoną ji pamiršo. Priglaudusi telefono aparatą prie ausies, ji išgirdo iškvietimo signalą. Drauge su užplūstančia siaubo banga Viktorija suprato, kas skleidžia tą garsą. Virpėdama ji žengė į priekį.

ANGELAI IR DEMONAI

*73

Bažnyčia ėmė suktis po jos kojomis. Priešais ant grindų ji išvydo be gyvybės ženklų gulintį Olivečio kūną. Nebuvo matyti nei kraujo, nei kitų smurto žymių. Tik su viršininko galvos geometrija buvo kažkas ne taip... Ji buvo atsukta atgal 180 laipsnių kampu. Viktorijos atmintyje noromis nenoromis iškilo suniokoto jos tėvo kūno nuotrauka...

Prie viršininko diržo pritvirtintas telefonas gulėjo ant grindų ir vibruodamas barškėjo į šaltą marmurą. Viktorija išjungė savąjį, ir vibravimas liovėsi. Įsivyravusioje tyloje Viktorija išgirdo naują garsą. Alsavimą tiesiai sau už nugaros.

Pakėlusį ginklą, ji mėgino žaibiškai apsisukti, tačiau žinojo, kad jau per vėlu. Žudikas alkūne kirto jai per sprandą. Skausmas nusvilino nuo pakaušio iki kulnų.

— Dabar tu mano, — Viktorija išgirdo užpuoliko balsą.

Tuomet viskas aptemo.

Kitoje bažnyčios pusėje Lengdonas, balansuodamas ant klaupto, mėgino nusi-
tverti už kokios nors atbrailos, palypėti siena ir pasiekti pleištą. Tokie pleištai kaip šis Italijos bažnyčiose yra įprasti. Jie paprastai įtaisomi gana aukštai, siekiant užtikrinti, kad niekas prie jų nekištų nagų. Lengdonas žinojo, kad pleištam pasiekti kunigai naudoja medines kopėčias, vadinamas *piuoli*. Keldamas savo auką, žudikas, be abejo, ir pasinaudojo tomis bažnyčios kopėčiomis. „Kur, po velnių, jis jas įkišo?!“ Lengdonas apsidairė aplinkui. Lyg pro miglas prisiminė, jog tas kopėčias kažkur ką tik matė. Bet *kur*? Dar po akimirkos jo širdis stabtelėjo. Grįžtelėjęs į šėlstančią liepsną, jis suprato, kad atmintis neapgavo. Taip — kopėčios buvo pačioje laužo viršūnėje, laizdomos viską ryjančios liepsnos.

Apimtas desperacijos, Lengdonas nuo klaupto apžvelgė bažnyčią, ieškodamas kokio tinkamo daikto. Tą akimirką staiga pajuto, kad kažko trūksta.

„Kur Viktorija? — neramiai dingtelėjo. Viktorijos niekur nebuvo matyti. — Gal

jį ieško, kaip man padėti? — Lengdonas šūktelėjo ją vardu, tačiau neišgirdo jokio atsako. — Ir kur, po velnių, Olivetis?“

Vėl pasigirdo skausmo klyksmas, ir Lengdonas suprato, kad kardinolui padėti jau tikriausiai per vėlu. Pažvelgus į viršų ir išvydus lėtai kepančią auką, Lengdono mintys besisuko tik apie vieną dalyką. „Vanduo. Daug vandens. Užgesinti liepsną. Bent jau sumažinti.“

— Man reikia vandens, velniai griebtų! — suriko jis visu balsu.

— Šitas bus vėliau, — iš bažnyčios galo atsklido duslus urzgimas. Lengdonas staigiai apsisuko, vos nenukrito nuo klauptų.

Šonine nava tiesiai prie jo žingsniavo tamsiaodė žmogaus pavidalo pabaisa. Netgi liepsnos atšvaitai nesugebėjo apšviesti juodos kaip pragaras jo akių gelmės. Lengdonas atpažino jo rankose žvilgantį pistoletą. Tai buvo pistoletas, kurį Viktorija ištraukė iš jo švarko vidinės kišenės...

Staiga jį užplūdo baisi siaubo banga. Pirmoji mintis buvo apie Viktoriją. Ką tas gyvulys jai padarė? Gal ji sužeista? Arba *dar blogiau*? Tą pačią akimirką Lengdonas

174

DAN BROWN

išgirdo iš viršaus sklindantį dar garsesnę klyksmą. Kardinolas, be abejo, mirs. Padėti jam buvo nebeįmanoma. Tuomet, kai hasasinas nukreipė ginklą į Lengdono butinę jo jutimai buvo įtempti iki kraštutinumo. Jis instinktyviai suprato, ką daryti. Tą pačią akimirką, kai nuaidėjo šūvis, Lengdonas, atsispyręs nuo suolo, ištiestomis rankomis nusklendė virš klauptų.

Į klauptus jis trenkėsi stipriau nei tikėjosi ir akimirksniu nusirideno ant grindų. Marmuras buvo ne minkštesnis už šaltą plieną. Dešinėje išgirdo žingsnius. Lengdonas palei klauptus skubiai nuropojo altoriaus link, pradėdamas žūtbūtinę kovą dėl savo gyvybės.

Aukštai bažnyčios palubėje kybantis kardinolas Guidera prieš netekdamas sąmonės išgyveno paskutines savo kančios akimirkas. Žvelgdamas į savo nuogą kūną, jis matė, kaip skeldėja ir ima luptis kojų oda. „Aš esu pragare, — nusprendė jis. — Dieve, kodėl mane apleidai?“ Kardinolas neabejojo, kad tai turi būti pragaras, nes, žvelgdamas į įdagą ant savo krūtinės, jis galėjo jį perskaityti ir apverstą. Tarytum šėtoniškos magijos transformuoto antspaudu turinys tobulai atitiko tos akimirkos dvasią.

92

Trys balsavimo ratai. Popiežius neišrinktas.

Siksto koplyčioje sėdintis kardinolas Mortatis ėmė melsti stebuklo. „*Dieve, atsiųsk mums kandidatų!*“ Gaišatis jau buvo užsitęsusi pernelyg ilgai. Jei būtų trūkė vieno iš kandidatų, Mortatis tai dar būtų galėjęs suprasti. Tačiau visų keturių? Padėtis atrodė be išeities. Šiomis aplinkybėmis kuriam nors kardinolui surinkti dviejų trečdalių daugumą galėtų padėti tik paties Dievo įsikišimas.

Kai pasigirdo didžiųjų koplyčios durų sklėsčių girgždesys, Mortatis ir visa Kardinolų kolegija kaip vienas atsigrėžė į jas. Mortatis žinojo, ką tokioje situacijoje gali reikšti durų atidarymas. Pagal įstatymą Siksto koplyčios durys konklavos metu gali būti atvertos tik dviem atvejais — kai reikia išgabenti sunkiai susirgusį ar įleisti vėluojančius kardinolus. *Ateina preferiti!*

Mortačio širdis suspurdėjo iš džiaugsmo. Konklava bus išgelbėta.

ANGELAI IR DEMONAI

175

Tačiau kai durys atsivėrė, aidas, nuvilnijęs per koplyčią, anaipol nebuvo džiaugsmo atodūsis. Priblokštas ir netikėdamas savo akimis, Mortatis žvelgė į žmogų, žengiantį per durų slenkstį. Pirmą kartą Vatikano istorijoje rūmų valdytojas konklavos metu pažeidė šventą ribą, skiriančią konklavą ir išorinį pasaulį. H

„*Ką jis sau mano?!*“

Tuo tarpu rūmų valdytojas nužingsniavo prie altoriaus ir kreipėsi į apstulbusią auditoriją.

— Sinjorai, — pasakė jis. — Aš laukiau, kiek tiktai galėjau. Turiu jums pranešti tai, ką jūs turite teisę žinoti.

93

Lengdonas nemastė, kur šliaužti ir ką daryti. Vienintelis jo kompasas gelbstintis nuo pavojaus buvo savisaugos instinktas. Degančiomis nuo skausmo alkūnėmis ir keliais Lengdonas slinko į priekį tarp klauptų eilių. Akimirksniui nubudęs racionalus protas pakuždėjo, kad mėgintų judėti į kairę. „Jei pavyks patekti į pagrindinę navą, tau atsivers kelias sprukti prie išėjimo“. Tačiau tą pačią akimirką jis prisiminė, kad tai neįmanoma. „Pagrindinę navą užtvėrusi ugnies siena!“ Jis toliau aklai slinko pirmyn. Žingsniai iš dešinės dabar artėjo dar sparčiau.

Lengdonas įsivaizdavo, kad iki bažnyčios priekio jam dar liko gal dešimt klauptų. Tačiau apsiriko. Klauptų priedangos priešakyje nebebuvo. Akimirksniui pusiau atsidengęs, jis sustingo vietoje. Kairėje atsivėrusioje nišoje, milžiniška žiūrint nuo grindų, stūksojo ta pati skulptūra, kuri jį ir buvo čionai atvedusi ir apie kurią jis buvo visiškai pamiršęs. Kaip sustingusi pornografinė scena nišoje bolavo Berninio „Šv. Teresės ekstazė“... šventoji guli ant nugaros, išsiritusi iš malonumo, pravira burna, virš jos — angelas, nukreipęs į priekį savo ugninę strėlę.

Virš Lengdono galvos į klauptą įsmego kulka. Jis pajuto, kaip jo kūnas metėsi į priekį lyg sprinterio, išgirdus starto šūvį. Genamas vien adrenalino ir vargiai suvokdamas savo veiksmus, susiritęs ir palenkęs žemyn galvą, Lengdonas nėrė į dešinę

pusėje išvystą altorių. Už nugaros išgirdo kulku caksėjimą į marmurą. Jis dar kartą griuvo ant žemės, nučiuožė marmurinėmis grindimis ir atsitrenkė į kažkokį minkštą daiktą, gulintį šalia baliustrados, atitveriančios dešiniojoje bažnyčios sienoje išmūrytą nišą.

Po akimirkos Lengdonas suvokė, kad daiktas, į kurį jis atsitrenkė, yra Viktorija. Jos plikos kojos buvo pariestos, tačiau Lengdonas bene šeštuoju pojūčiu pajuto, kad ji gyva. Deja, padėti jai neturėjo kada.

Tą pačią akimirką iš už kauptų išniro žudikas ir grėsmingai puolė artyn. „Dabar jau viskas“, — pamanė Lengdonas. Žudikas pakėlė ginklą, ir Lengdonas atliko

276

DAN BROWN

vienintelį manevrą, kurį galėjo. Jis persivertė per baliustradą ir nukrito į nišą kitoje baliustrados pusėje. Vos tekstelėjo ant grindų, ant jo pasipylė kulku trupinamų marmurinių stulpelių nuolaužų lietus.

Paskubomis šliauždamas tolyn į pusapvalę nišą, Lengdonas jautėsi kaip į kampa užspeistas gyvulys. Ironiškai savo vietoje stūksojo vienintelis nišos objektas — sarkofagas. „Tikriausiai jis bus skirtas man“, — dingtelėjo Lengdonui. Netgi jo ilgis atrodė tinkamas. Tai buvo *scatola* — paprasčiausia marmurinė dėžė be jokių papuošimų. Biudžetinės laidotuvės. Sarkofagas stovėjo pakylėtas ant dviejų marmurinių blokų, ir Lengdonas nužvelgė tarp jų esančią kiaurymę, svarstydamas, ar pavyktų jam pralįsti pro apačią.

Jam už nugaros suaidėjo žingsniai.

Nematydamas jokios kitos išeities, Lengdonas prišliaužė prie sarkofago ir, abiem rankomis užsikabinęs už marmurinių pakojų, tarytum atlikdamas braso plaukiko mostą, išliaužė tarp jų po sarkofagu. Tą akimirką vėl pasigirdo kurtinantis šūvis.

Lengdonas patyrė tai, ko gyvenime dar nebuvo patyręs... Kulka praskriejo pro pat jo kūną. Jis pajuto tarsi botago švilptelėjimą ir tuo pat metu — smūgį į marmurą bei išvydo dulkių debesėlį. Virpančiomis nuo įtampos gyslomis, Lengdonas, spirdamasis į marmurines grindis, visas palindo po sarkofagu ir prasispraudė į kitą jo pusę.

Aklagatvis.

Priešais Lengdono akis stūksojo galinė nišos siena. Jis neabejojo, kad ši maža erdvė tarp sienos ir sarkofago taps jo kapu. „Ir netrukus“, — dingtelėjo, kai plyšyje po sarkofagu išvydo pistoleto vamzdį. Hasasinas nukreipė pistoletą tiesiai į Lengdoną.

Nepataikyti buvo neįmanoma.

Nors ir nebeturėdamas vilties, Lengdonas pasąmoningai tebeklausė savisaugos instinkto. Pasivertęs kniūbsčias, įrėmė delnus į grindis ir nepaisydamas veriančio sužalotos plaštakos skausmo atsispaudė nuo žemės. Tą akimirką vėl nugriaudėjo šūvių serija. Kulkos, prašvilpusios po jo pilvu, sukėlė dulkių debesį porėtose sienos klintyse. Užmerkęs akis ir laikydamasis iš paskutiniųjų jėgų, Lengdonas meldėsi, kad perkūnas liautųsi.

Ir perkūnas liovėsi.

Po perkūniškos papliūpos pasigirdo sausas trakstelėjimas. Pistoletų apkaba buvo

tuščia.

Lengdonas lėtai atmerkė akis, beveik bijodamas, kad jo akių vokai atsiverdami netrakstelėtų. Kovodamas su veriančiu sužalotos plaštakos skausmu, jis stengėsi išsilaikyti, netgi nedrįsdamas kvėpuoti. Šūvių apkurtintais ausų būgneliais Lengdonas stengėsi išgirsti kokį nors ženklą, liudijantį, jog žudikas atsitraukia. Tyla. Vieną akimirką jis prisiminė Viktoriją. Kaip jai padėti?

Garsas, pasigirdęs po akimirkos, buvo be galo nelauktas. Be galo žmogiškas. Tai buvo gomurinis stenėjimas.

Sarkofagas virš Lengdono galvos staiga ėmė svirti ant Šono. Lengdonas parkrito ant grindų ir apsivertė ant nugaros. Prie jo artėjo šimtų svarų marmuro masė. Gra-

ANGELAI IR DEMONAI

V7

vitacija padarė savo, dangtis nuslydo, trenkėsi į grindis šalia Lengdono ir sutrupėjo. Jam iš paskos, apsiversdamas dugnu aukštyn, virto ir sarkofagas.

Lengdonas suprato, kad jis po akimirkos arba bus palaidotas po sarkofagu, arba sutraiškytas vienos iš jo sienų. Susigūžęs pritraukė kojas ir priglaudė rankas prie šonų. Tuomet užmerkė akis ir ėmė laukti triuškinančio smūgio.

Pagaliau sarkofagas krito sudrebindamas bažnyčios grindis po Lengdono krūtine. Viršutinioji sarkofago briauna trenkėsi vos už kelių milimetrų nuo jo viršugalvio; nuo smūgio sukeltos vibracijos Lengdono dantys subarškėjo kaip domino kaladėlės. Dešinė ranka, kuri, Lengdono spėjimu, neabejotinai turėjo būti sutraiškita, stebuklingu būdu taip pat išliko sveika. Atmerkęs akis Lengdonas išvydo į vidų sklindantį šviesos pluoštelį. Dešinioji karsto briauna nebuvo prisispaudusi prie grindų ir kybojo ant marmuro atramų. Tiesiai virš galvos Lengdonas išvydo į jį žvelgiančias mirties akis.

Virš jo kybojo prie dugno prikibęs karsto šeimininko skeletas — dažnas puvimo proceso padarinys. Pakybojęs keletą akimirkų, kaip nedrąsus išimylėjėlis, jis traškėdamas pagaliau pasidavė gravitacijai ir krito žemyn, kaulinėmis rankomis apkabindamas Lengdoną. Į Lengdono akis ir burną pasipylė sutrūnijusių kaulų ir dulkių kruša.

Lengdonui nespėjus nė sureaguoti, pro karsto plyšį įlindo žudiko ranka. Kaip alkanas pitonas prasiskverbusi pro subyrėjusius kaulus, pasiekė Lengdono kaklą ir nutvėrė jį už gerklės. Lengdonas mėgino pasipriešinti geležiniam kumščiu, gniaužiančiam trachėją, tačiau jo kairioji rankovė pasirodė esanti prispausta sarkofago krašto. Tad jis teturėjo tik vieną laisvą ranką, kuria pasipriešinti treniruotam žudikui buvo beviltiška. Jo pirštai gniaužėsi vis stipriau ir stipriau, tad delsti nebuvo galima.

Lengdonas kojomis apčiuopė karsto dugną ir padais įsiremęs į jį, užsimerkęs energingai pastūmė. Sarkofagas sujudėjo — vos vos, tačiau to pakako: sarkofagas girgždėdamas nuslydo nuo marmuro blokų ir krito ant grindų, briauna prispausdamas žudiko ranką. Pasigirdo prislopintas riksmas. Žudiko gniaužtai paleido Lengdono gerklę. Hasasinas įnirtingai stengėsi išsivaduoti. Pagaliau jam šiaip taip pavyko ištraukti ranką, ir sarkofagas, kurčiai dunkstelėdamas, visomis briaunų plokštumomis pagaliau atsirėmė į grindis.

Visiška tamsa. Jau ne pirmą kartą tą dieną.

Ir tyla.

Jokio isteriško daužymosi kitoje apvirtusio sarkofago pusėje. Jokių pastangų jį atversti. Gulėdamas visiškoje tamsoje tarp sutrūnijusių kaulų, Lengdonas stengėsi nepasiduoti gniuždančiai tamsos ir uždaros erdvės baimei ir savo mintis nukreipė į ką kita.

Viktorija. *Ar tu gyva?*

Jei Lengdonas būtų žinojęs, kokią siaubą patirs netrukus atsipeikėjusi Viktorija, jos pačios labai jis būtų troškęs, kad ji verčiau būtų mirusi.

278

DAN BROWN

94

Sėdėdamas Siksto koplyčioje tarp apstulbusių savo kolegų, kardinolas Mortatis sunkiai pajėgė suvokti tai, ką girdi. Priešais jį, apšviestas žvakių šviesos, stovėjo rūmų valdytojas ir pasakojo istoriją, kupiną tokios neapykantos ir klastos, kad Mortatis pajuto baimingą virpulį. Rūmų valdytojas kalbėjo apie pagrobtus kardinolus, įdagais paženklintus kardinolus, nužudytus kardinolus. Jis minėjo senovinę iliuminatų organizaciją — vardas, vėl iškeliantis į paviršių užmirštus istorijos košmarus ir vaiduoklius, — apie jų išėjimą iš pogrindžio ir vykdomą priesaiką atkeršyti Bažnyčiai. Su skausmu balse rūmų valdytojas pareiškė, kad pastarasis popiežius — taip pat iliuminatų sąmokslų auka. Galiausiai beveik pašnibždomis jis pratarė apie mirtiną naujos kartos ginklą, antimedžiagą, ir tas ginklas mažiau nei po dviejų valandų grasina sunaikinti visą Vatikano miestą.

Kai jis baigė, atrodo, tarytum pats Šėtonas išsiurbė orą iš patalpos. Nė vienas negalėjo pajudėti — taip visi buvo priblokšti. Rūmų valdytojo žodžiai tvyroto tvyrojo koplyčios prieblandoje.

Vienintelis garsas, kurį Mortatis nūnai girdėjo, buvo staiga kažkur už nugaros sudūzgusi televizijos kamera. Nė vienoje konklavoje nėra buvę jokio elektroninio prietaiso. Tačiau nūnai elektroninis prietaisas rūmų valdytojo reikalavimu įveikė Siksto koplyčios slenkstį. Kardinolai visiškai apstulbo — rūmų valdytojas pasikvietė į Siksto koplyčią du BBC reporterius — vyrą ir moterį — ir pareiškė, kad jis paskelbsiąs savo vienintelį, tiesioginį, kreipimąsi į pasaulį.

Dabar, žvelgdamas tiesiai į kamerą, rūmų valdytojas žengė žingsnį į priekį.

— Iliuminatams, — pradėjo jis tyliai, tačiau vis stiprėjančiu balsu, — taip pat ir mokslo žmonėms. — Jis truputį patylėjo. — Jūs laimėjote karą.

Tyla, atrodo, apgaubė net pačius atokiausius koplyčios kampelius. Mortatis aiškiai girdėjo desperatišką savo paties širdies plakimą.

— Jėgų pusiausvyra į jūsų pusę krypta jau ilgą laiką, — tęsė rūmų valdytojas. — Jūsų pergalė yra neišvengiama. Niekuomet anksčiau ji nebuvo tokia akivaizdi kaip šią akimirką. Mokslas nūnai yra naujasis dievas.

„Ką jis kalba?! — su siaubu pagalvojo Mortatis. — Ar išprotėjo? Juk jo žodžius girdi visas pasaulis!“

— Medicina, elektroninės komunikacijos, kosminės kelionės, genetinės manipuliacijos... Būtent tai yra stebuklai, apie kuriuos mes nūnai pasakojame savo vaikams. Visa tai yra stebuklai, kuriuos keliame ant pjedestalo kaip įrodymą, kad mokslas gali atsakyti į visus klausimus. Senovinės istorijos apie nekaltus prasidėjimus, degančius krūmus ir prasiskiriančias jūras žmonėms darosi juokingos. Dievas tapo pasenusia relikvija. Mokslas laimėjo karą. Mes pasiduodame.

Per koplyčią nuvilnijo sąmyšio šurmuly.

ANGELAI IR DEMONAI

279

— Tačiau už mokslo pergalę, — tęsė rūmų valdytojas tolydžio stiprėjančiu balsu, — kiekvienam iš mūsų teks sumokėti. Ir mokslo pergalės kaina yra didelė.

Koplyčioje tvyrojo mirtina tyla.

— Mokslas gali palengvinti sunkų darbą, numaldyti ligų keliamas kančias, pasiūlyti aibę priemonių mūsų malonumui ir patogumams, tačiau jis paliko mus pasaulyje be nuostabos, be stebuklų. Mūsų saulėlydžiai pavirto bangų ilgiais ir dažniais. Visatos paslaptys išpraustos į matematines lygtis. Sunaikinta netgi mūsų kaip žmoniškų būtybių savigarba. Mokslas skelbia, kad Žemės planeta su visais jos gyventojais yra bereikšmis trupinėlis milžiniškoje visatos schemeje. Kosminis atsitiktinumas. — Jis patylėjo. — Netgi technologijos, kurių tikslas buvo mus suvienyti, iš tikrųjų mus išskiria. Kiekvienas iš mūsų, nors elektroninio ryšio priemonėmis esame susieti su visu pasauliu, iš tiesų jaučiamės be galo vieniši. Mus smaigia prievarta, izoliacija, susipriešinimas, tarpusavio ignoravimas. Pagrindine pasaulėžiūros vertybe tapo skepticizmas. Cinizmas ir beatodairiškas įrodymų reikalavimas tapo intelektualios minties etalonu. Ar reikia stebėtis, kad žmonės nūnai jaučiasi kamuojami sunkesnės depresijos ir beprasmybės pojūčio nei bet kuriame kitame žmonijos istorijos periode? Ar egzistuoja kokia nors sritis, kuri mokslui būtų šventa? Mokslas ieško atsakymų į mūsų klausimus žudydamas ir pjaustydamas mūsų negimusius vaisius. Mokslas užsimojo pertvarkyti netgi žmogaus DNR. Ieškodamas prasmės, jis suskaldo Dievo pasaulį į mažesnes ir mažesnes daleles... Deja, visa tai, ką mokslas atranda, yra ne atsakymai, o dar gilesni ir platesni klausimų klodai.

Mortatis susižavėjęs klausėsi rūmų valdytojo žodžių, kurie dabar igijo beveik hipnotizuojantį poveikį. Jo judesiuose ir balse buvo justiški tokia jėga ir energija, kokios Mortatis niekuomet nebuvo jutęs sklindant iš jokio dvasiškio čia, Vatikane. Liūdesio persunkti jo žodžiai sykiu buvo kupini gilaus įsitikinimo.

— Sena dvikova tarp mokslo ir religijos yra baigta, — pasakė rūmų valdytojas. — Jūs nugalėjote. Tačiau nugalėjote negarbingoje kovoje. Jūs nugalėjote ne pateikdami atsakymus į amžinuosius žmonijos klausimus. Jūs nugalėjote, nes sugebėjote įtikinti visuomenę, kad tiesos, kurias mes kadaise vadinome žmonijos kelio Švyturiais, šiandien yra beprasmiškos. Religija negali atsilaikyti prieš eksponentinį mokslo augimą. Mokslas tarpsta kaip virusas, mintantis pačiu savimi. Kiekvienas revoliucinis mokslo atradimas atveria duris naujiems revoliuciniams atradimams.

Žmonijai prireikė tūkstančių metų, kol nuo rato perėjo prie automobilio. Tačiau užteko vos kelių dešimtmečių po automobilio išradimo, kad žmogus pakiltų į kosmosą. Dabar mokslo pažangos laikas matuojamas savaitėmis. Mokslo smagratės įsisuko nekontroliuojamai. Plyšys tarp mokslo ir religijos nesulaikomai gilėja. Religija atsilieka vis toliau, ir žmonija atsiduria dvasinėje tuštumoje. Mes šaukiame prasmės. Patikėkite manimi, mes šaukiame prasmės. Mes regime NSO, žavimės aiškiaregyste, dvasiniais kontaktais, patirtimi anapus kūno, filosofinėmis doktrinomis — visos šios idėjos turi moksliskumo apdarą, nors yra visiškai iracionalios. Tai yra desperatiškas šauksmas šiuolaikinio žmogaus sielos, vienišos ir kankinamos, luošinamos savo pa-

280

DAN BROWN

čios apšviestumo ir nesugebėjimo matyti prasmės bet kame, kas tik yra atsieta nuo technologijos.

Mortatis sėdėjo net pasilenkęs į priekį. Jis, kaip ir kiti kardinolai bei šimtai milijonų žmonių visame pasaulyje, buvo užhipnotizuoti dvasininko žodžių. Rūmų valdytojas kalbėjo be jokių retorinių gudrybių, be sarkazmo. Necitavo Jėzaus Kristaus ar Šventojo Rašto. Jis kalbėjo šiuolaikiniais terminais, grynais, nepadabintais jokiais blizgučiais. Atrodė, kad žodžiai plaukia iš paties Dievo lūpų, šiuolaikine kalba skelbdami pirmą ir amžiną Jo pranešimą. Tą akimirką Mortatis suprato vieną iš priežasčių, dėl kurių pastarasis popiežius taip brangino šį jauną kunigą. Siame apatijos, cinizmo ir technologijų dievinimo pasaulyje žmonės, galintys kalbėti apie sielą taip, kaip ką tik kalbėjo rūmų valdytojas, yra vienintelė Bažnyčios viltis.

Rūmų valdytojo balsas darėsi vis stipresnis ir įsakmesnis.

— Jūs sakote, kad mokslas mus išgelbės. Aš sakau, kad mokslas mus sunaikino. Nuo Galilėjaus dienų Bažnyčia stengėsi sulėtinti negailestingą mokslo žygiavimą pirmyn, kartais klaidingomis priemonėmis, tačiau visuomet geranoriškais motyvais. Vis dėlto mokslo pagundos buvo per didelės, kad žmogus būtų pajėgęs joms atsisipirti. Aš jus raginu — apsižvalgykite aplinkui. Mokslo pažadai nėra ištesėti. Pažadai užtikrinti mūsų gyvenimo efektyvumą ir paprastumą pavirto ne kuo kitu kaip nesibaigiančia tarša bei chaosu. Mes esame susiskaidžiusi ir susipriešinusi gyvosios gamtos rūšis... Rūšis, žengianti susinaikinimo keliu.

Rūmų valdytojas padarė ilgą pauzę ir, įsmeigęs akis į kamerą, tęsė toliau.

— Kas yra šis dievas mokslas? Kas yra dievas, kuris siūlo savo žmonėms jėgą be jokių moralinių varžtų, reguliuojančių Šios jėgos panaudojimą? Kas yra šis dievas, kuris duoda vaikui ugnį, tačiau neperspėja apie jos keliamus pavojus? Mokslo kalba nėra nužymėta jokiais kelio ženklais, atskiriančiais gera ir bloga. Mokslo vadovėliuose rasime išsamiai aprašyta, kaip sužadinti branduolinę reakciją, tačiau niekur nerasime nė menkiausios užuominos ar pasvarstymo, gerai tai ar blogai. Mokslui aš pasakysiu štai ką. Bažnyčia pavargo. Pavargo besistengdama dėlioti kelio ženklus jūsų pakelėje. Mūsų pastangos būti pusiausvyrą palaikančiu balsu nebeturi išteklių konkuruoti su jumis, akylai besiveržiančiais prie mažesnių lustų ir didesnių pelnų. Mes neklausime, kodėl jūs savęs nevaldote ir nežabojate. Mes klausiamo retoriškai — argi jus galėtumėte tai padaryti? Jūsų pasaulis juda per sparčiai. Jei bent akimirką stabtelėtumėte ir

pamėgintumėte apmąstyti savo veiksmų pasekmes ir judėjimo kryptį, jūsų varžovai akimirksniu jus aplenktų ir paliktų konkurencijos šalikelėje. Būtent todėl jūs kaip patrakę veržiatės į priekį. Jūs gausinate ir tobulinate masinio naikinimo ginklus, o popiežius keliauja po pasaulį maldaudamas lyderius uždėti apynasrį beatodairiškai pažangai. Jūs klonuojate gyvas būtybes, o Bažnyčia ragina apmąstyti moralines šių veiksmų pasekmes. Jūs raginate žmones bendrauti telefonu, vaizdo ekranuose ir kompiuterinio ryšio kanalais, o Bažnyčia atveria savo duris ir kviečia mus tiesioginiam bendravimui, kuriam ir esame skirti. Jūs žudote negimusius kūdikius dėl mokslo pasiekimų, leisiančių išgelbėti kitų žmonių gyvybes, o Bažnyčia siekia atkreipti jūsų dėmesį į principinį šios motyvacijos ydingumą. Nepaisant to, jūs skelbiate Baž-

ANGELAI IR DEMONAI

281

nyčią tamsos skleidėja. Tačiau kas yra didesnis tamsos skleidėjas? Žmogus, kuris negali suvokti žaibo priežasties, ar žmogus, nejaučiantis pagarbos jo didybei? Bažnyčia jums tiesia susitaikymo ranką. Ji tiesia ranką kiekvienam. Tačiau kuo atkakliau mes ją tiesiame, tuo atkakliau jūs stumiate ją šalin. Pateikite mums *įrodymų*, kad egzistuoja Dievas, sakote jūs. Aš atsakau — patyrinėkite savo teleskopais dangaus skliautą ir pasakykite man, argi gali *nebūti* Dievo! — Rūmų valdytojo akyse pasirodė ašaros. — Jūs klausiate, kaip atrodo Dievas. Aš jūsų klausiu — kodėl jūs šito klausiate? Argi savajame moksle jūs nežvelgiate Dievo? Kaip jūs galite Jo nepastebėti? Jūs skelbiate, kad netgi menkiausias gravitacijos jėgos ar atomo masės pokytis mūsų visatą iš neapbrėptą dangaus kūnų okeano paverstų beformiu rūku, ir nesugebate už viso to matyti Dievo rankos? Argi iš tiesų labiau įtikima tai, kad mes ištraukėme tą vienintelę laimingąją kortą tarp milijardų? Argi mes jau patyrėme tokį dvasinį bankrotą, kad labiau tikime matematine neįmanomybe nei aukštesne už mus jėga?

— Ar tikite Dievą, ar netikite, — tęsė rūmų valdytojas, sąmoningai pažeminamas balsą, — turite žinoti štai ką. Kai mes, kaip rūšis, liausimės tikėję aukštesne už mus jėga, mes prarasime bet kokią atskaitingumo pojūtį. Tikėjimas... *visi* tikėjimai... išreiškia principinį pripažinimą, kad egzistuoja kažkas virš mūsų, ko mes negalime suvokti, tai, prieš ką esame atskaitingi... Turėdami tikėjimą, mes esame atskaitingi vienas kitam, sau patiems ir aukštesniajai tikrovei. Neturėdami tikėjimo, mes nesame atskaitingi niekam. Religija yra klystanti, tačiau tik todėl, kad klystantis yra žmogus. Jei išorinis pasaulis galėtų išvysti šią Bažnyčią tokią, kokią ją matau aš... anapus klaidų, tradicijų ir ritualų... pamatytų šių dienų stebuklą... netobulų ir paprastų sielų broliją, tesiekiančią tik vieno — būti perspėjančiu ir užjaučiančiu balsu šiame savikontrolės ir pusiausvyros netenkančiame pasaulyje.

Rūmų valdytojas parodė ranką į Kardinolų kolegiją, ir BBC operatorė instinktyviai nukreipė kamerą jo mosto kryptimi, aprėpdama visą kardinolų minią.

— Ar mes esame atgyvenę? — paklausė rūmų valdytojas. — Ar šie žmonės yra dinozaurai? Arba aš? Argi pasauliui iš tiesų nereikia balso, pasirengusio užstoti varginguosius, silpnuosius, engiamuosius, negimusius vaikus? Argi mums iš tikrųjų nereikia tokių kaip šios sielų, kurios, nors ir netobulos, savo gyvenimą paskiria tam,

kad kiekvieną iš mūsų ragintų skaityti moralės kelrodžius, padedančius neišklysti iš kelio į klystkelių labirintus?

Mortatis dabar suprato, kad rūmų valdytojas, sąmoningai ar ne, padarė puikų ėjimą. Kalbėdamas pasauliui apie kardinolus, jis suasmenino Bažnyčią. Vatikano miestas daugiau nebebuvo pastatas ar pastatų grupė, nebebuvo sausa ir negyva struktūra. Tai buvo *žmonės* — tokie patys kaip rūmų valdytojas, savo gyvenimą paskyrę, kad skleistų gėrį.

— Šį vakarą mes esame pakibę ant bedugnės krašto, — kalbėjo rūmų valdytojas. — Tam, kas vyksta, nė vienas žmogus negali likti abejingas. Nesvarbu, kaip įvardysime šį blogį — kaip Šėtono veiklos, korupcijos ar amoralumo apraišką — tamsioji jėga yra gyva ir kasdien plečia savo įtaką. Nepamirškite jos. — Rūmų valdytojas pritildė savo balsą iki šnabždesio, ir kamera vėl atsigrėžė į jį. — Ši jėga, nors ir galin-

282.

DAN BROWN

ga, nėra nenugalima. Gėris gali paimti viršų. Įsiklausykite į savo širdis. Įsiklausykite į Dievo balsą. Tik bendromis jėgomis mes galime atsitraukti nuo šios bedugnės.

Dabar Mortatis suprato, jog kiekvienas rūmų valdytojo sakinyss buvo apgalvotas ir tikslingas. Kelias, kuriuo nūnai pasuko rūmų valdytojas, buvo vienintelis teisingas. Tai buvo jaudinantis ir desperatiškas pagalbos šauksmas. Vienu ir tuo pačiu metu rūmų valdytojas kalbėjo ir savo priešams, ir draugams. Tiek priešus, tiek draugus jis maldavo atverti akis šviesai ir sustabdyti šią beprotybę. Jo žodžiai neabejotinai paveiks dalį besiklausančiųjų, o galintys ištiesti pagalbos ranką nebedvejos. Rūmų valdytojas atsiklaupė prieš altorių.

— Kviečiu pasimelsti su manimi. — pakvietė jis. Kardinolų kolegija suklupo ant kelių, maldoje prisijungdama prie jo. Ir Šv. Petro aikštėje, ir visame pasaulyje... priblokšti žmonės suklupo drauge su tais, kurie meldėsi Siksto koplyčioje.

95

Hasasinas įkėlė savo laimikį į autofurgono bagažinę ir akimirka gėrėjosi jos suglebusiu kūnu. Ji nebuvo tokia graži kaip ta moteris, kurią jis prieš keletą valandų nusipirko, tačiau turėjo gyvuliškos jėgos, kuri jį jaudino. Jos kūnas blizgėjo nuo prakaito ir kvepėjo muskusu. Stovėdamas ir gėrėdamasis savo laimikiu, hasasinas nekreipė dėmesio į tvinkčiojantį rankos skausmą. Nubrozdinimas, patirtas užkritis sarkofago briaunai, nors ir nemalonus, nebuvo pavojingas... Priešais jį gulintis laimikis tikrai buvo jo vertas. Be to, paguodą hasasinui teikė mintis, kad amerikietis, kaltas dėl šios jo traumos, dabar jau tikriausiai nebegyvas.

Žvelgdamas į savo bejėgę auką, hasasinas pamėgino įsivaizduoti, kas jos laukia. Pakišęs plaštaką po jos palaidinę, jis čiūžtelėjo aukštyn. Jos krūtys po liemenėle atrodė tobulos. „Taip, — nusišypsojo jis. — Tu daugiau nei vertas laimikis“. Pasipriešinęs pagundai paimti ją čia pat, jis užtrenkė dureles ir, sėdęs prie vairo, nuvažiavo į naktį.

Apie šį nužudymą informuoti žiniasklaidą nebuvo reikalo... Šį darbą už jį padarys liepsna.

Silvija sėdėjo CERN poilsio kambaryje, negalėdama atsitokėti po rūmų valdytojo kreipimosi į pasaulį. Dar niekuomet anksčiau ji nesijautė tokia išdidi būdama katalikė ir nejautė tokios gėdos dėl to, kad dirba CERN. Grįždama į savo kabinetą, ji atkreipė dėmesį, kad nuotaika visose poilsio nišose buvo pasikeitusi — visur vyravo nuostaba ir rimtis. Įžengusi į Kolerio kanceliariją, ji išgirdo, kad čirškia visi septyni telefonai. Žiniasklaidos atstovai niekuomet nebūdavo nukreipiami į Kolerio liniją, tad skambinantieji tegalėjo turėti tik vieną tikslą.

ANGELAI IR DEMONAI

283

Pinigai.

Antimedžiagos technologija jau turėjo klientų.

Giunteris Glikas paskui rūmų valdytoją išėjo iš Siksto koplyčios. Glikas žingsniavo beveik nesiekdamas kojomis žemės. Jis ir Makri ką tik buvo perdavę į eterį dešimtmečio reportažą. Ir dar koks tai buvo reportažas... Rūmų valdytojo kalba buvo sukrečianti.

Siksto koplyčios prieangyje rūmų valdytojas kreipėsi į Gliką ir Makri.

— Aš paprašiau, kad šveicarų sargyba surinktų jums nuotraukas, kuriose užfiksuoti kardinolai su įdagais ir Jo paskutiniosios šventenybės atvaizdai. Turiu jus perspėti, kad tai nėra akiai malonūs vaizdai. Šiurpūs išdeginimai. Pajuodę liežuviai. Tačiau aš noriu, kad šias nuotraukas jūs parodytumėte pasauliui.

Glikas nusprendė, kad Vatikano mieste jį aplankė nesibaigiančios Kalėdos. „Jis nori man suteikti išskirtinę teisę parodyti pasauliui negyvo popiežiaus nuotrauką?!“

— Ar tikrai? — paklausė Glikas, stengdamasis, jog balse neatsispindėtų krūtinę užplūdęs nežabotas džiaugsmas.

Rūmų valdytojas linktelėjo galvą.

— Šveicarų sargybiniai jums taip pat leis transliuoti tiesioginę vaizdo medžiagą apie antimedžiagos cilindą su elektroninio laikrodžio ciferblatu.

Glikas švytėte švytėjo. „Kalėdos. Kalėdos. *Kalėdos!*“

— Iluminatai turi suprasti, — pareiškė rūmų valdytojas, — kad jie gerokai pervertino savo galimybes.

96

Kaip nuolatos atsikartojantis kažkokios demoniškos simfonijos motyvas, Lengdoną vėl apgaubė troški tamsa.

Nėra šviesos. Nėra oro. Nėra išėjimo.

Lengdonas gulėjo apvirtusio sarkofago spąstuose ir jautėsi *esąs* pavojingai arti bedugnės krašto. Jis stengėsi galvoti apie ką nors kita... matematika, muzika, tačiau

visos nusiraminiimą teikiančios mintys greitai grįždavo po sarkofago skafandru. „Aš negaliu judėti! Aš negaliu kvėpuoti!“ .

Ačiū Dievui, pasisėkė ištraukti karsto prispaustą švarko rankovę, ir nūnai abi rankos buvo laisvos. Nepaisant to, įsiremęs rankomis į savo mažytes celes lubas, jis jautė, kad ji yra nepajudinama. Netrukus Lengdonas ėmė gailėtis, kad ištraukė rankovę iš po karsto briaunos — būrų likęs bent šioks toks plyšelis orui įeiti

Mėgindamas kilstelėti nelemtąjį karstą, Lengdonas pastebėjo žalsvą senojo

284

DAN BROWN

draugo švytėjimą. Mikis. Žalsvai švytinti animacinio personažo figūrėlė, atrodo, šaipėsi iš jo.

Lengdonas troško tamsoje išvysti dar bent menkiausią šviesos properšą, tačiau karsto briaunos buvo lipse prilipusios prie grindų. „Prakeikti italų perfekcionistai“, — keikėsi jis, dabar įkalintas to paties meninio išbaigtumo, apie kurį su tokia pagarba kalbėdavo savo studentams... Tobulos briaunos, idealiai lygiagrečios linijos ir, aišku, pats vientisiasias ir elastingiasias *Camara marmuras*.

Preciziškumas gali būti ir dusinantis. — Kilstelk tą prakeiktą akmenį, — balsu įsakė sau. Išsivadavęs iš kaulų raizgalynės ir delnais tvirtai įsiremęs į sarkofago dugną, Lengdonas iš paskutiniųjų mėgino pakelti jį aukštyn. Dėžė šiek tiek pasislinko. Sukandęs žandikaulius, pabandė dar kartą. Šį sykį vienas marmurinės dėžės kraštas pakilo per kokį ketvirtį colio. Į vidų įsiveržė šviesos pluoštelis, tačiau po akimirkos sarkofago briauna vėl kurčiai dunkstelėjo ant grindų. Lengdonas Šnopusdamas gulėjo tamsoje. Jis pamėgino kilstelėti karstą kojomis, kaip buvo padaręs anksčiau, tačiau dabar, kai sarkofagas buvo visiškai prigludęs prie grindų, nebuvo galimybės netgi įsiremti pėdomis į jo dugną.

Apimtam klaustrofobinės panikos, Lengdonui ėmė regėtis, kad sarkofagas traukiasi aplink jį. Sutelkęs visus savo intelekto resursus, jis stengėsi iš paskutiniųjų kovoti su šiais kliedesiais.

— Tai juk tik sarkofagas, — pasakė jis balsu, stengdamasis šiam žodžiui suteikti visą įmanomą mokslinį bešališkumą. Tačiau šiandien netgi jo erudicija, atrodo, buvo tapusi priešu. „Terminas „sarkofagas“ kilęs iš graikiško žodžio „sarx“, reiškiančio „kūną“, ir „phagein“, reiškiančio „valgyti“. Vadinasi, aš esu įkalintas dėžėje, kuri pažodžiui reiškia „valganti kūną“.

Šios asociacijos paskatinti nuo kaulų graužiamos mėsos vaizdiniai Lengdonui negailestingai priminė, kad jis guli žmogaus kaulų krūvoje. Ši mintis jam sukėlė šurpą ir Šleikštulį, tačiau kartu ji iškėlė ir idėją.

Aklomis pasigrabinėjęs po karstą, Lengdonas surado kaulo nuolaužą. Tikriausiai šonkaulio? Tai buvo nesvarbu. Jam reikėjo pleišto. Jei galėtų kilstelėti dėžę, bent šiek tiek atplėšti jos pakraštėlį nuo grindų ir į atsiradusį plyšelį įkišti kaulo gabalėlį, to galbūt ir pakaktų šviežiam orui į vidų įeiti...

Viena ranka smailųjį kaulo galą įrėmęs į grindų bei sarkofago briaunos sandūrą, kitos delnu įsiremė į sarkofago dugną ir iš visų jėgų pamėgino jį kilstelėti. Dėžė nesukrutėjo. Nė truputėlio. Pabandė dar kartą. Akimirką akmens luitas lyg ir suvirpėjo,

tačiau tai buvo viskas, ką Lengdonas įstengė padaryti.

Smarvei ir deguonies stygiui sekinant jėgas, Lengdonas suprato, kad laiko teturi tik dar vienam mėginimui. Taip pat jis žinojo ir tai, kad jam teks rasti būdą pasitelkti abi rankas.

Vėl įrėmė smailųjį kaulo galą į grindų ir karsto sienos sandūrą, o į kitą galą — į savo petį, ir tada abiem delnais įsirėmė į karsto dugną. Uždara erdvė ir deguonies stoka jam kėlė vis stiprėjančią paniką. Jau antrą kartą šiandien jis buvo uždarytas patalpoje be šviesos ir be deguonies šaltinio. Balsu suriaumojęs, Lengdonas vienu

ANGELAI IR DEMONAI

285

galingu judesiu stumtelėjo karstą aukštyn. Jo briauna atsiplėšė nuo grindų — tik akimirksniui, tačiau to užteko, kad kaulo nuolauža, į kurią Lengdonas buvo įsirėmęs petimi, išsprūstų į atsivėrusį plyšį. Karsto briaunai vėl nusileidus, kaulas sutrupėjo. Tačiau ši syki briauna jau nebe taip lygiai prigludo prie grindų. Iš po jos sklido siaurutis šviesos pluoštelis.

Išsekęs Lengdonas gulėjo leisgyvis. Jis lūkuriavo, vildamasis, kad spazmai liausis ir atleis gerklę. Tačiau su kiekviena akimirka kvėpuoti darėsi vis sunkiau. Pro plyšėlį vos vos skverbėsi oras. Lengdonas abejojo, ar jo pakaks gyvybei palaikyti. O jei ir pakaks, kiek ilgai? Jei jis mirs, ar kas nors susiprotės, kad po šiuo sarkofagu yra žmogus?

Lengdonas pakėlė ranką — ji buvo kaip švininė. Laikrodis rodė dvylika minučių po dešimtos. Drebančiais pirštais jis sugrabaliojo laikrodį ir padarė paskutinįjį ėjimą — pasuko į priekį vieną iš mažų rodyklėlių ir nuspaudė mygtuką.

Sąmonei blėstant ir karsto sienoms baugiai slenkantis artyn, Lengdonas juto, kaip jį ima negailestingai supti seni vaiduokliai. Mėgino įsivaizduoti *esąs* atvirame lauke — tai jis darė daugybę kartų, kamuojamas klaustrofobijos priepuolio. Tačiau ir šis įvaizdis nesuteikė palengvėjimo. Jį vėl aplankė košmaras, kuris jį persekiojo nuo vaikystės...

„Šios gėlės atrodo kaip nutapytos“, — *šypsodamasis pagalvojo berniukas, skuosdamas per pievą. Žinoma, jis norėjo, kad drauge su juo būtų ir tėvai, tačiau jie buvo užsiėmę stovyklavietės rengimu.*

— *Nenustrąsk per toli, — šūktelėjo motina.*

Jis apsimetė negirdįs ir nubėgo per pievą miško link.

Bėgdamas per tą nuostabią pievą, berniukas staiga pastebėjo akmenų krūvą. Pamanė — tai tikriausiai senos sodybos pamatų liekanos. Jis ne toks kvailas ir neis artyn. Jis gerai supranta, kad tai pavojinga. Tačiau jo akis patraukė dar vienas objektas. Tai buvo nuostabi orchidėja — damos kurpaitė, rečiausia ir nuostabiausia gėlė visame Niu Hempšyre. Tokių gėlių jam buvo tekę matyti tik knygų iliustracijose.

Užmiršęs viską pasaulyje, susižavėjęs berniukas žengė prie gėlės. Prisiartinęs prie jos, jis parpuolė ant kelių. Žemė po jo kojomis buvo trąši ir puri, pilna sutrūnijusių šakų liekanų. Jis pamanė — gėlė, auganti iš po apipuvusio rąstgalio, surado sau itin parankią vietą.

Sujaudintas minties, kad tėveliams parneš tokią grožybę, berniukas ištiesė rankas prie gėlės stiebelio.

Tačiau nuskinti gėlės jam taip ir nepavyko.

Po kojomis pasigirdo šiurpus traškesys, ir žemė po juo staiga prasivėrė.

Tris siaubo kupinas kritimo sekundes berniukas neabejojo, kad jo gyvenimas baigto. Kiekvieną akimirką jis laukė kaulus gniuždančio smūgio. Ir štai smūgis, tačiau po jo — jokio skausmo.

Kažkas švelnaus ir šalto.

286

DAN BROWN

Tai buvo vanduo. Beveik refleksyviai persivertęs per galvą, jis griebėsi rankomis už žiedu supančių stačių sienų. Po to keliais instinktyviais grybšniais išsikapanojo į paviršių.

Šviesa.

Menkutė švieselė. Aukštai virš jo galvos. Atrodo — mylia virš jo galvos. Jis rankomis grabinėjo vandenį, ieškodamas kokios nors atbrailos, už kurios būtų galima užsikabinti. Tik lygūs ir slidūs akmenys... Jis buvo šulinyje, į kurį įkrito įlūžus supuvusiam dangčiui. Mėgino šauktis pagalbos, tačiau jo šauksmas aidėjo siaurame šulinio vamzdyje ir toliau nesklido. Jis šaukė gana ilgai. Boluojanti dantyta anga virš galvos ėjo vis pilkyn.

Artinosi naktis.

Berniukas tamsoje prarado laiko nuovoką. Rankomis ir kojomis bergždžiai plakant vandenį ir taip pat bergždžiai besišaukiant pagalbos, į kūną ėmė smelktis sąstingis ir nuovargis. Pradėjo kamuoti baugios vizijos, kad šulinio sienos veriasi ketindamos jį gyvą palaidoti. Rankas gėlė. Keletą kartų pasirodė, kad netoliese girdi balsus. Jis šaukė, tačiau jo balsas buvo tik duslus švokštimas — lyg sapne.

Atslenkant sutemoms, Šulinio šachta atrodė vis gilesnė. Sienos iš lėto glaudėsi viena prie kitos. Berniukas rankomis ir kojomis įsispyrė į šulinio sienas, pasiryžęs neleisti joms susispausti. Keletą kartų jis buvo bepasiduodęs. Tačiau jautė, kad vanduo, nors ir stingdo, teikia pasitikėjimo savo jėgomis ir vėsina beįsiliepsnojančias baimes.

Pagaliau atvykusi gelbėtojų komanda berniuką aptiko jau beveik be sąmonės. Vandenyje jis išbuvo penkias valandas. Po poros dienų „Boston Globe“ pirmajame puslapyje buvo išspausdinta istorija, pavadinta „Mažasis plaukikas, kuris ištvėrė“.

97

Hasasinas šypsodamasis įsuko autofurgoną į angą didžiulėje akmeninėje pilyje prie Tibro upės. Ištraukęs savo laimikį iš automobilio, įvijais laiptais nusinešė jį aukštyn akmeniniu tuneliu, patenkintas tuo, kad nešulys nėra sunkus. Pagaliau jis atsidūrė prie durų.

„Iliuminacijos bažnyčia, — džiūgaudamas galvojo jis. — Senovinis iluminatų

susitikimo kambarys. Kas galėjo pagalvoti, kad jis yra būtent čia?“

Įlęšęs į vidų, jis paguldė Viktoriją ant pliušinės kušetės. Tuomet meistriškai surišo rankas jai už nugaros ir supančiojo kojas. Jis žinojo, kad tai, ko taip trokšta, turės palaukti iki atliks paskutinę užduotį. *Vanduo*.

Žvilgtelėjęs į laikrodį, nusprendė, kad dar turi porą minučių pasimėgavimui. Atsiklaupęs priešais ją, delnu perbraukė švelnią ir lygią Šlaunį. Aukščiau. Jo tamsūs pirštai palindo po jos Šortų klešne. Dar aukščiau.

ANGELAI IR DEMONAI 287

„Kantrybės, — įsakė sau, tramdydamas kylantį susijaudinimą. — Tavęs dar laukia vienas darbas“.

Jis trumpam išėjo į akmeninį kambario balkoną. Švelnus vakaris vėjelis pamažu atvėsino beįsiliepsnojančią įkarštį. Kažkur apačioje įnirtingai šniokštė Tibro upė. Pakėlęs akis, už kokių trijų ketvirčių mylios jis išvydo Šv. Petro bazilikos kupolą, visą nušviestą informacijos agentūrų prožektorių.

— Tai jūsų paskutinė valanda, — garsiai pasakė jis, prisimindamas tūkstančius kryžiuočių nužudytų musulmonų. — Vidurnaktį jūs susitiksime su savo Dievu.

Jis pajuto, kad moteris kambaryje ėmė krutėti. Hasasinas sužiuro į ją. Svarstė, ar verta leisti jai dabar atsitokėti. Siaubas, matomas moters akyse, jam buvo pats stipriausias stimulatorius.

Tačiau jis pasirinko išmintingesnį sprendimą. Bus kur kas geriau, jei ji išliks be sąmonės, kol jis sugrįš. Nors ji yra surišta ir tikrai nepabėgs, hasasinas sugrįžęs nenorėjo rasti ją nusikamavusią nuo beviltiškų bandymų išsilaisvinti. „Aš noriu, kad tu patapytum savo jėgą... man“.

Siek tiek pakėlęs jos galvą, jis uždėjo delną jai ant sprando ir nykščiu apčiuopė tiesiai po kaukole esančią duobutę. Šį pakaušio tašką jis buvo Čiuopės begalę kartų. Su triuškinančia jėga jis suvarė savo nykštį į minkštą kremzlę, kuri trakstelėjusi pasidavė. Moteris akimirksniu suglebo. „Dvidešimt minučių ji garantuotai bus be sąmonės“, — žinojo jis. Ši moteris apvainikuos šią puikią dieną. Po to, kai ji jam prideramai atitarnaus ir paskutinio tarnavimo akto kulminacijos metu bus nužudyta, jis išeis į balkoną pasigrožėti vidurnakčio Vatikano fejerverku.

Palikęs savo grobį be sąmonės ant kušetės, hasasinas nulipo laiptais žemyn ir nuėjo į požeminę olą, apšviestą sienoje įtvirtinto deglo. Paskutinioji užduotis. Jis nuėjo prie stalo ir pagarbino jam paliktas šventąsias metalo formas.

Vanduo. Tai bus paskutinis jo darbas.

Išėmęs fakelą iš laikiklio, kaip jau buvo daręs tris kartus, jis ėmė kaitinti jo antgalį. Kai objektas įkaito iki baltumo, jį nusinešė į uždara celę.

Celėje tyliai stovėjo vienišas senas žmogus.

— Kardinole Badžija, — sušnypštė žudikas, — ar jau pasimeldėte?

Italų kardinolo akys žvelgė į jį be jokios baimės.

— Tiktai už tavo sielą.

tingas freskas. Vatikanas dosniai mokėjo Romos *pompieri* už operatyvų ir precizišką darbą visuose Vatikanui priklausančiuose pastatuose.

288

DAN BROWN

Darbo specifika *pompieri* buvo pripratinti prie beveik kasdien įvykstančių tragedijų, tačiau vaizdo, išvysto šioje bažnyčioje, jie nepamirš visą gyvenimą. Iš dalies nukryžiuavimas, iš dalies pakorimas, iš dalies sudeginimas ant laužo — ši egzekucijos scena buvo lyg nežinia kaip į šias dienas atklydęs barbarų laikų košmaro epizodas.

Deja, reporteriai, kaip paprastai, gaisrininkams buvo suspėję užbėgti už akių ir, jiems atvykus, jau buvo pripleškinę galybę nuotraukų ir vaizdo juostų. Kai gaisrininkai galiausiai nukirpo lynus ir paguldė auką ant grindų, niekam nekilo abejonių dėl to žmogaus tapatybės.

— *Cardinale Guidera*, — sušnibždėjo vienas, — *Di Barcellona*.

Velionis buvo nuogas. Apatinė jo kūno pusė buvo anglies juodumo; iš šlaunyse žiojinčių plyšių dar tebesiveržė kraujas. Pro suanglėjusius ir sutrūkusius audinius buvo matyti balti blauzdikauliai. Vienas gaisrininkas neišlaikęs apsisvėmė. Kitas išėjo į lauką pakvėpuoti.

Tačiau bene didžiausią šurpulį kėlė simbolis, išdegintas ant kardinolo krūtinės. Gaisrininkų komandos vyresnysis apėjo kūną ratu apimtas pagarbios baimės. „*Lavoro del diavolo*, — pagalvojo jis. — Tai paties Šėtono darbas“. Su šiais žodžiais jis pirmą kartą nuo vaikystės persižegnojo.

— *Un' altro corpo!* — sušuko kažkuris. Gaisrininkas aptiko dar vieną kūną. Antrąją auką gaisrininkų viršininkas taip pat išsyk atpažino. Rūstaus veido

šveicarų sargybos vadas buvo žmogus, kuriam vargu ar kuris Romos policijos pareigūnas jautė prielankumą. Viršininkas paskambino į Vatikaną, tačiau visos linijos buvo užimtos. Jis žinojo, kad didelės reikšmės tai neturi. Bet kuriuo atveju, Šveicarų sargybiniai Šią naujieną per keletą minučių išgirs per televiziją.

Mėgindamas įvertinti padarytą žalą ir atkurti čia vykusius įvykių scenarijų, viršininkas pastebėjo nišą, išvarpytą kulku duobutėmis. Nišoje stovėjęs sarkofagas buvo nuverstas nuo pakučių ir gulėjo aukštyn kojomis — be abejo, grumtynių išdava. Nišoje vyravo visiškas chaosas. „Čia jau policijos ir šventojo sosto reikalas“, — pagalvojo viršininkas, nukreipdamas dėmesį kitur.

Tačiau jis ūmai sustingo vietoje. Iš po apversto sarkofago išgirdo sklindant kažkokį garsą. Tai buvo garsas, keliantis siaubą kiekvienam gaisrininkui.

— *Bomba!* — suriko jis. — *Tutti fuori!*

Kai bombų nukenksminimo padalinio kareiviai atvertė marmurinę dėžę, jie kurį laiką apstulbę spoksojo į garso šaltinį.

— *Medico!* — galiausiai suriko vienas iš jų. — *Medico!*

— Ar nieko negirdėti iš Olivečio? — paklausė išsekęs rūmų valdytojas, eidamas su Ročeriu iš Siksto koplyčios į popiežiaus kanceliariją.

ANGELAI IR DEMONAI

— Ne, sinjore. Aš bijau blogiausio.

Kai jie pasiekė popiežiaus kanceliariją, rūmų valdytojas prislėgtu balsu tarė:

— Kapitone, aš nežinau, ką daugiau galėčiau padaryti šį vakarą. Bijau, kad ir taip padariau per daug. Einu į kanceliariją pasimelsti. Nenorėčiau, kad kas nors mane trukdytų. Viskas nūnai yra Dievo rankose.

— Taip, sinjore.

— Metas vėlyvas, kapitone. Turite surasti tą cilindrą.

— Mūsų paieška tęsiasi, — neryžtingai pasakė Ročeris. — Ginklas, atrodo, yra labai gerai paslėptas.

Rūmų valdytojas susiraukė, tarytum negalėdamas apie tai nė galvoti.

— Taigi. Lygiai penkiolika minučių po vienuolikos, jei grėsmė bažnyčiai nebus likviduota, norėčiau, kad evakuotumėte kardinolus. Jų saugumą aš atiduodu į jūsų rankas. Paprašysiu tik vieno dalyko. Tegu kardinolai oriai palieka Vatikano miestą. Tegu jie eina į Šv. Petro aikštę ir prisijungia prie ten esančių žmonių. Aš nenoriu, kad paskutinytis užfiksuotas šios bažnyčios atvaizdas būtų pulkas įbaugintų senukų, sprunkančių pro galines duris.

— Supratau, sinjore. O jūs? Ar tai atlikus, man ateiti pasikviesti ir jūsų?

— To daryti jums nereikės.

— Nesupratau, sinjore?

— Aš išėsiu tuomet, kai mane išves mano dvasia.

Ročeriui dingtelėjo — ar tik rūmų valdytojas neketina nugrimzti į dugną su visu laivu.

Rūmų valdytojas atvėrė popiežiaus kanceliarijos duris ir įėjo į vidų.

— Beje, — pasakė jis, pasisukdamas į Ročerį, — turiu dar vieną prašymą.

— Klausau?

— Atrodo, kanceliarijoje šią naktį šalta. Aš visas drebu.

— Elektrinis šildymas išjungtas. Leiskite man užkurti jums ugnį. Rūmų valdytojo veidą nušvietė pavargusi Šypsena.

— Nuoširdžiai dėkoju.

Išeidamas iš popiežiaus kanceliarijos, Ročeris paliko rūmų valdytoją klūpomis besimeldžiantį prie ugnies priešais nedidelę Palaimintosios Motinos Marijos statulėlę. Tai buvo įsimintinas vaizdas. Juodas šešėlis, klūpantis mirguliuojančiame židinio atšvaitų žaisme. Pasukęs koridoriumi laiptų link, Ročeris išvydo^o atbėgantį sargybinių. Netgi prie žvakių šviesos Ročeris atpažino leitenantą Šartrą. Jauną, nepatyrusį ir nekantrų.

— Kapitone, — sušuko Šartras, tiesdamas jam mobiliųjį telefoną. — Aš manau, rūmų valdytojo kreipimasis davė rezultatų. Paskambino žmogus, kuris teigia turįs

informaciją, kuri galėtų mums padėti. Jis paskambino vienu iš privačių Vatikano numerių. Neturiu supratimo, iš kur tą numerį gavo.

Ročeris sustojo.

290

DAN BROWN

— Ką?

— Jis sutinka kalbėtis tik su aukštu pareigūnu.

— Kokia nors informacija iš Olivečio?

— Ne, sere.

Ročeris paėmė telefono aparatą.

— Tai kapitonas Ročeris. Šiuo metu aš čia esu vyriausias pareigūnas.

— Ročeri, — pasigirdo balsas ragelyje, — aš jums paaiškinsiu, kas aš esu. Tuomet paaiškinsiu, ką jūs turite daryti toliau.

Kai skambinantysis baigė monologą ir padėjo ragelį, Ročeris stovėjo kaip druskos stulpas, nepajėgdamas žengti žingsnio. Jis suprato, kieno nurodymų klausėsi.

Tuo metu sekretorė Silvija Bodlok CERN direktoriaus kabinete kaip apsėsta stengėsi fiksuoti visas užklausas dėl licencių, ateinančias į Kolerio balso pašto dėžutę. Kai suskambo privatus Kolerio telefonas ant jo darbo stalo, Silvija krūptelėjo. Šio telefono numerio niekas išorėje nežinojo. Ji atsiliepė.

— Klausau.

— Ponia Bodlok? Tai direktorius Koleris. Susisiekite su mano pilotu. Lėktuvas turi būti parengtas per penkias minutes.

100

Robertas Lengdonas negalėjo susigaudyti, kur jis yra ir kiek laiko buvo be sąmonės. Atvėręs akis, išvydo freskomis išdekoruotą barokinį bažnyčios kupolą. Viskas skendėjo dūmų migloje. kažkas buvo uždėta jam ant veido. Deguonies kaukė! Jis nuplėšė ją. Patalpoje tvyrojo baisus tvaikas, primenantis svylančios mėsos kvapą.

Lengdonas klausėsi, kaip jo smilkiniuose įnirtingai kala maži plaktukėliai. Pamėgino atsisėsti. Šalia jo klūpojo baltai apsirengęs žmogus.

— *Riposati!* — pasakė žmogus, vėl paguldydamas Lengdoną ant nugaros. — *Sono*

Lengdonas nesipriešino. Mintys jo galvoje sukuriavo padrikai kaip ir dūmai virš galvos. „Kas per velniava čia atsitiko?“ — jo galvoje sumirguliavo pirmieji nerimo signalai.

— *Sorcio salvatore*, — pasakė sanitaras. — Peliukas... gelbėtojas. Lengdonas pasijuto visiškai pasimetęs. *Peliukas gelbėtojas?*

Žmogus parodė pirštu į laikrodį peliuką Mikį ant Lengdono riešo. Lengdono įmonė ėmė skaidrėti. Jis prisiminė, kaip suaktyvino aliarmo režimą. Blaусiu žvilgsniu jis pažvelgė į savo laikrodį. 10 valandų 28 minutės vakaro.

Tuomet staiga atsisėdo lyg pamėtėtas katapultos.

Jis prisiminė visa tai, kas buvo įvykę.

ANGELAI IR DEMONAI

291

Lengdonas drauge su gaisrininkų vyresniuoju ir keliais jo pavaldiniais stovėjo netoli pagrindinio altoriaus. Jie žerte žėrė klausimus, tačiau Lengdonas nesiklausė. Jis ir pats turėjo aiškę klausimų. Visas jo kūnas buvo kaip sudaužytas, tačiau žinojo, kad delsti negali, turi veikti.

Prie Lengdono prisitartinio dar vienas *pompiero*.

— Dar kartą patikrinau, sere. Vieninteliai kūnai, kuriuos čia radome, yra kardinolo Guideros ir šveicarų sargybos viršininko. Moters kūno neaptikome nė ženklų.

— *Grazie*, — padėkojo Lengdonas, pats gerai nesuprasdamas, ar gaisrininko žodžiai jį išgąsdino, ar suteikė palengvėjimą. Jis matė Viktoriją be sąmonės gulintį ant grindų. Dabar jos nebebuvo. Vienintelis besipersantis paaiškinimas — ne iš malonijų. Žudiko užuominos telefonu buvo ne itin subtilios. „Dvasinga moteris. Aš susijaudinęs. Galimas daiktas, dar šį vakarą aš tave surasiu. Ir kai surasiu...“

Lengdonas apsidairė.

— Kur šveicarų sargyba?

— Kol kas su jais neturime ryšio. Vatikano linijos perkrautos. Lengdonas jautėsi prislėgtas ir vienišas. Olivetis negyvas. Kardinolas negyvas.

Viktorija dingusi. Pusvalandis iškirptas iš jo gyvenimo.

Anapus bažnyčios durų Lengdonas girdėjo žinių agentūrų atstovų erzelių. Jis nujautė, kad reportažai apie baisią trečiojo kardinolo egzekuciją greitai pasirodys televizorių ekranuose, jei dar nepasirodė. Jis taip pat tikėjosi, kad rūmų valdytojas jau bus nusiteikęs blogiausiam scenarijui ir ėmėsis veiksmų. „Evakuokite tą prakeiktą Vatikaną! Gana žaidimų! Mes pralaimėjome!“

Staiga Lengdonas suprato, kad visi motyvai, vertę jį judėti į priekį — neleisti sunaikinti Vatikano, išgelbėti keturis kardinolus, išvysti būstinę slaptos brolijos, kuri buvo jo studijų objektas daugelį metų, — tapo bereikšmiaisiais dalykais. Karas pralaimėtas. Dabar Lengdono motyvas buvo vienas vienintelis. Paprastas. Absoliutus. Pirminis.

Surasti Viktoriją.

Jis jautė atsivėrusią netikėtą tuštumą. Lengdonas ne ką buvo girdėjęs teiginį, kad įtempta situacija du žmones gali suvienyti geriau nei kartu nugyventi dešimtmečiai. Dabar jis ir pats tuo patikėjo. Nūnai, dingus Viktorijai, jis jautė tai, ko nebuvo patyręs daugelį metų. Vienišumą. Tačiau dvasinė kančia mobilizavo ir teikė fizinių jėgų-

Išgijęs iš galvos visas nereikalingas mintis, Lengdonas sutelkė dėmesį į pagrindinį savo tikslą. Jis meldėsi, kad hasasinas būtų pareigingas ir prieš užsiimdamas malonumais pasirūpintų atlikti tai, ką įsipareigojęs. Lengdonas žinojo, kad jei hasasinas pro pirštus pažiūrės į savo pareigas, jau yra per vėlu. „Ne, — įtikinėjo jis save, — tu dar turi laiko“. Viktorijos pagrobėjas dar turi atlikti paskutiniąją savo darbo dalį. Prieš išnykdamas visiems laikams, jis privalo apsireikšti dar kartą.

„Paskutinis mokslo altorius, — svarstė Lengdonas. — Žudikas turi dar vieną, paskutinę, užduotį. Žemė. Oras. Ugnis. Vanduo“.

Jis pažvelgė į savo laikrodį. Trisdešimt minučių. Aplenkęs gaisrininkus, Lengdonas priėjo prie Berninio „Šv. Teresės ekstazės“. Šį sykį žvelgdamas į Berninio ženklą, Lengdonas puikiai žinojo, į ką reikia kreipti dėmesį.

Telydi angelai aukštuos tiksluos...

Pasviręs virš gulinčios šventosios, pasisukęs į paausuotą užuolaidą, vaizduojančią liepsną, kybojo Berninio angelas, rankoje sugniaužęs į priekį nukreiptą ugninę strėlę. Lengdonas nusekė akimis strėlės kryptimi. Strėlė buvo nukreipta dešinėsios bažnyčios sienos link. Lengdonas žvelgė į pliką vietą sienoje, kur buvo nukreipta strėlė. Suprantama, strėlė rodo ne į sieną, o į objektą anapus sienos, kažkur toli, galbūt kitame Romos pakraštyje.

— Kokia tai kryptis? — paklausė Lengdonas, su naujai užgimusi ryžtu gaisrininkų viršininkui rodydamas angelo laikomą strėlę.

— Kryptis? — nustebejęs perklausė viršininkas, žiūrėdamas į strėlę. — Nežinau. .. Tikriausiai vakarų.

— Kokios bažnyčios yra toje pusėje? Viršininkas dar labiau nustebo.

— Jų dešimtys. Kodėl klausiate?

Lengdonas suraukė antakius. Be abejo, buvo galima tikėtis, kad bažnyčių bet kuria kryptimi bus daugybė.

— Man reikia miesto žemėlapiu. Nedelsiant.

Viršininkas pasiuntė vieną iš savo pavaldinių į gaisrinį automobilį atnešti žemėlapiu. Lengdonas vėl sužiuro į skulptūrą. *Žemė... Oras... Ugnis... VIKTORIJA.*

„Paskutinysis ženklas yra Vanduo, — pagalvojo jis. — Berninio Vanduo“. Kažkur mieste dunkso ketvirtasis mokslo altorius. Adata šieno kupetoje. Lengdonas permastė visus Berninio darbus, kokius tik galėjo prisiminti. „Man reikia duoklės vandeniui!“

Jis prisiminė Berninio skulptūrą, vaizduojančią Tritoną — graikų jūrų dievą. Tačiau po kelių akimirkų susigaudė, kad ta skulptūra yra čia pat, aikštėje šalia tos pačios bažnyčios ir, be to, visiškai ne toje pusėje. Jis vėl įniko knaisiotis po savo atminties labirintus. „Kokią Berninio figūrą būtų galima priskirti vandens pagarbiniui? Gal „Neptūnas ir Apolonas“?“ Deja, teko ir vėl nusivilti — ši skulptūra stovi ne Romoje, o Londono *Vittoria & Albert* muziejuje.

— Prašau, sinjore, — atbėgęs gaisrininkas įteikė jam žemėlapi. Lengdonas padėkojęs išskleidė žemėlapi tiesiai ant altoriaus. Jis išsyk suprato,

kad žemėlapi kreipėsi į tinkamus žmones. Žemėlapis buvo be galo detalus — detalesnį Lengdonas vargu ar kada buvo matęs.

— Kur mes dabar esame?

— Šalia Barberinio aikštės, — parodė gaisrininkas.

Lengdonas dar sykį dirstelėjo į angelo strėlę. Viršininkas buvo teisingai nurodęs kryptį. Žemėlapis taip pat bylojo, kad strėlė turi rodyti į vakarus. Nuo Barberinio

ANGELAI IR DEMONAI

aikštės Lengdonas žemėlapyje pirštu ėmė brėžti menamą liniją vakarų kryptimi. Vos pradėjus jo viltys ėmė blėsti. Atrodė, kad kiekviename colyje pirštas kliudo pastatą, pažymėtą mažu juodu kryžiu. Bažnyčios. Mieste jų buvo marios. Galiausiai, kliudęs gal dvidešimt bažnyčių, Lengdono pirštas pasiekė Romos priemiesčius. Jis atsiduso ir atsitraukė per žingsnį nuo žemėlapiu. *Velniava*.

Apžvelgęs visą Romos miestą, Lengdonas žemėlapyje įsidėmėjo bažnyčias, kur buvo nužudyti pirmieji trys kardinolai. *Čigio koplyčia... Šv. Petro Aikštė... Santa Maria della Vittoria...*

Bažnyčių išsidėstymas Lengdonui pasirodė kažkuo keistas. Kažkodėl įsivaizdavo, kad Iliuminacijos kelio ženklai bus padrikai išsibarstę po Romos miestą. Tačiau, atrodo, buvo kitaip. Trys bažnyčios tarpusavyje sudarė milžinišką, visą miestą aprėpiančią lygiašonį trikampį. Lengdonas patikrino dar kartą. Ne, jis neišsigalvoja.

— *Penna*, — paprašė jis nepakeldamas galvos.

Vienas iš gaisrininkų jam padavė Šratinuką.

Lengdonas apibrėžė šias tris bažnyčias apskritimais. Jo širdis ėmė smarkiai plakti. Atsitraukęs dar kartą patikrino bažnyčių išsidėstymo konfigūraciją. *Lygiašonis trikampis!*

Pirmoji Lengdono mintis buvo Didysis Antspaudas ant vieno dolerio kupiūros — trikampis su visareginčia akimi centre. Tačiau ši asociacija buvo beprasmė. Jis buvo pažymėjęs tik tris taškus. Jų turi būti keturi.

Tad kur, po velnių, yra Vanduo? Lengdonas žinojo — kad ir kur dėtų ketvirtąjį tašką, geometrinė trikampio struktūra būtų sugriauta. Vienintelė galimybė išlaikyti šią simetriją — ketvirtąjį tašką padėti trikampio centre. Tačiau žemėlapyje ši vieta buvo tuščia. Be to, visi keturi mokslo elementai buvo laikomi lygiais. Vanduo tarp jų nebuvo ypatingas. Vanduo negali būti *centre*, kitų elementų apsuptyje.

Vis dėlto instinktas jam kuždėjo, kad sisteminis trijų mokslo altorių išsidėstymas nėra atsitiktinis. „Aš paprasčiausiai nesugebu įžvelgti visos figūros, — tikino jis save. — Keturi taškai, matyt, sudaro ne trikampį, o kažką kita“.

Lengdonas vėl pažvelgė į žemėlapi. „Gal kvadratas?“ Nors kvadratas lyg ir neturi simbolinės reikšmės, bent jau yra simetriškas. Lengdonas uždėjo pirštą ant žemėlapiu viename iš taškų, paverčiančių trikampį kvadratu. Tučiuojau jis suprato, kad šiuo būdu gauti tobulą kvadratą yra neįmanoma. Nė vienas trikampio kampas nėra status; kad ir kur dėti ketvirtąjį tašką, pasirodo, tai ne kvadratas, o deformuotas rombas.

Tikrindamas visus įmanomus taškus, Lengdonas netikėtai atkreipė dėmesį, jog angelo strėlė kaip tik ir rodo į vieną iš jų. Lengdonas apibrėžė apskritimu ir šį tašką. Dabar žemėlapyje nubrėžtų keturių nedidelių apskritimų išsidėstymas priminė aitvarą ar deimantą viena išėsta viršūne.

Lengdonas suraukė antakius. Deimantai lyg ir nefigūravo tarp iliuminatų simbolių. Jis įtemptai mąstė. Staiga prisiminė garsų Iliuminatų deimantą. Tačiau netrukus nusprendė, kad ši mintis absurdiška. Tas „deimantas“ buvo pailgas, labiau primenantis aitvarą nei tikrą deimantą — vargu ar jį buvo galima vadinti legendiniu

tobulos simetrijos pavyzdžiu.

294

DAN BROWN

Atidžiau pažvelgęs į ketvirtąjį apskritimą, Lengdonas nustebęs išvydo, jog tai pats garsiosios *Piazza Navona* aikštės centras. Jis žinojo, kad šalia aikštės yra didelė bažnyčia. Pirštu brėždamas liniją žemėlapyje, jis jau buvo ją įsidėmėjęs. Kad ir kiek laužė galvą, negalėjo prisiminti, jog bažnyčioje būtų bent vienas Berninio darbas. Tai buvo Kenčiančios Šv. Agotos bažnyčia. Šv. Agota buvo graži jauna nekalta mergelė, pasmerkta sekso vergės daliai už tai, kad nesutiko atsisakyti savo tikėjimo.

„Turi gi kažkas būti toje bažnyčioje! — Lengdonas laužė galvą, mėgindamas prisiminti bažnyčios vidų. Tačiau vaizduotėje neišryškėjo nė vienas Berninio darbas, nekalbant jau apie susijusius su vandeniu. Jam nedavė ramybės ir bažnyčių išsidėstymas žemėlapyje. Deimantas? Išsidėstymas buvo per daug simetriškas, kad būtų galima jį vadinti atsitiktiniu, tačiau nepakankamai simetriškas, kad keltų vienareikšmes asociacijas su deimantu. — Aitvaras? — Lengdonas ėmė spėlioti, ar nebus apsirikęs pasirinkdamas tašką. — Aš, matyt, nesugebu pastebėti kažko esminio!“

Atsakymui rasti sugaišo dar trisdešimt sekundžių, tačiau kai jį vis dėlto rado, Lengdonas pajuto tokį dvasios polėkį, kokio nebuvo patyręs per ilgus savo mokslo karjeros metus.

Iliuminatų genijus, atrodo, buvo nemirtingas.

Figūra, kurią Lengdonas taip stengėsi išvelgti žemėlapyje, buvo visiškai ne deimantas. Keturi taškai į deimantą panašią figūrą suformavo tik todėl, kad Lengdonas juos buvo sujungęs *ratu*. Jis buvo užmiršęs, kad *iluminatai garbina priešybes!* Drebančiais pirštais Šratinuku kryžmai sujungęs „deimanto“ viršūnes, prieš savo akis išvydo didžiulį kryžių. *Kryžius!* Keturi mokslo elementai sudaro milžinišką kryžių, skersai išilgai kertantį beveik visą Romos miestą.

Su nuostaba žvelgiant į milžinišką kryžiaus figūrą, Lengdono mintyse ūmai suskambo antroji Miltono eilėraščio eilutė... Tarytum senas draugas, įgijęs naują veidą. *Kryžmai per Romą gaivalai slaptieji ves... Kryžmai per Romą...*

Migla staiga išsisklaidė. Lengdonas suprato, kad atsakymas visą vakarą gulėjo jo kišenėje! Iliuminatų eilėraštyje buvo aiškiai pasakyta, koku principu remiantis išdėstyti mokslo altoriai. *Kryžius!*

Kryžmai per Romą gaivalai slaptieji ves...

Tai buvo meistriškai parinktas žodžių žaismas¹¹. Lengdonas manė, kad žodis „kryžmai“ pasirinktas tik dėl poetinio ritmo. Tačiau, pasirodo, žodis buvo ne atsitiktinai, o tikslingai pasirinktas! Tai buvo dar vienas paslėptas raktas.

Lengdonas suprato, kad kryžiaus ženklas žemėlapyje buvo bene subtiliausia iliuminatų duoklė dualumo principui. Tai buvo religinis simbolis, suformuotas iš mokslo elementų. Galilėjaus Iliuminacijos kelias buvo duoklė sykiu ir mokslui, ir Dievui!

¹¹ Anglų kalbos žodis *cross* prisklausomai nuo konteksto reiškia ir „skersai“ („kryžmai“), ir „kryžius“. *Vert.*

Paskutinis galvosūkio atsakymas atėjo beveik akimirksniu.

Piazza Navona. Pačiame *Piazza Navona* centre, šalia Kenčiančios Šv. Agotos bažnyčios, Berninis sukūrė vieną iš garsiausių savo skulptūrų. Visi į Romą atvykstantys turistai jaučia pareigą ją aplankyti.

Keturių upių fontanas!

Berninio sukurtas Keturių upių fontanas, skirtas keturioms didžiosioms Senojo pasaulio upėms — Nilui, Gangui, Dunojai ir Rio Platai — pagarbinti, buvo ištis tobula duoklė vandeniui.

„*Vanduo*, — sumurmėjo Lengdonas. — *Paskutinysis ženklas. Tobulybė*“.

O paskutiniąsias Lengdono abejones išsklaidė faktas, kad į dangų virš Berninio fontano stiebiasi aukštas obeliskas.

Apeidamas ratu sutrikusius gaisrininkus, Lengdonas nuskubėjo prie Olivečio kūno. „Minutė po pusės vienuolikos, — mąstė jis. — Laiko daugiau nei pakankamai“. Šiandien tai buvo pirmoji akimirka, kai Lengdonas jautėsi šiek tiek aplenkęs nenumaldomai sruvantį laiką.

Atsiklaupęs šalia Olivečio ir pasislėpęs nuo gaisrininkų už klauptų eilių, Lengdonas nepastebimai atkabino nuo jo diržo pusiau automatinį pistoletą ir radijo stotelę. Lengdonas žinojo, kad jam reikalinga pagalba, tačiau ši bažnyčia nebuvo vieta, kur galėjo jos šauktis. Kol kas ketvirtasis mokslo altorius turėjo išlikti paslapyje. Žinių agentūrų sunkvežimiai ir gaisrinės su sirenomis, skriejančios *Piazza Navona* link, dabar būtų anaipol nenaudingi.

Netaręs nė žodžio, Lengdonas išslinko pro duris ir patyliukais praslydo pro minią žurnalistų, kurie dabar voromis plūdo į bažnyčią. Skubiai perėjęs Barberinio aikštę ir atsistojęs šešėlyje, jis įsijungė radijo stotelę. Pamėgino susisiekti su Vatikanu, tačiau ryšio nebuvo. Arba jis buvo per toli, arba reikėjo įvesti kokį nors specialų kodą. Lengdonas tuščiai gaišo laiką maigydamas įvairiausias klavišų kombinacijas. Staiga suprato, kad jo planas pasitelkti pagalbą tikriausiai neišdegs. Apsidairė ieškodamas telefono automato. Tačiau ir jo niekur nebuvo matyti. Tačiau Lengdonas suvokė, kad, net ir radus telefoną, prisiskambinti būtų neįmanoma — Vatikano linijos bus mirtinai apgultos.

Taigi jis turėjo veikti vienas.

Jausdamas, kaip blėsta dar taip neseniai putojęs pasitikėjimas savimi, Lengdonas valandėlę pastovėjo, apmąstydamas savo apverktiną padėtį — atkirstas nuo bet kokios pagalbos, visas aptrupėjęs kaulų nuolaužomis ir dulkėmis, beprotiškai išsekęs ir alkanas.

Lengdonas vėl pažvelgė į bažnyčią. Virš kupolo tebebuvo matyti sukuriuojantys dūmai, persmelkti žiniasklaidos agentūrų bei gaisrininkų prožektorių šviesos. Jis ėmė svarstyti, ar nevertėtų sugrįžti atgal ir paprašyti pagalbos. Tačiau vidinis balsas perspėjo, jei talkininkai nėra gerai pasirengę, gali būti tik kliūtis. „Jei hasasinas išvys mus

DAN BROWN

ateinančius...“ — baimingai pagalvojo jis. Prisiminęs Viktoriją suprato, kad ši bus paskutinė galimybė susitikti su jos pagrobėju.

„*Piazza Navona*“, — sumurmėjo Lengdonas. Jis žinojo, kad ten patekti ir užsiimti padėtį daug laiko neprisireiks. Apsižvalgė tikėdamasis išvysti taksi, tačiau gatvės buvo beveik tuščios. Atrodo, netgi taksi vairuotojai, metę darbą, kiūtojo prie televizorių. *Piazza Navona* buvo vos už mylios, tačiau Lengdonas nenorėjo švaistyti brangios energijos eidamas pėsčiomis. Jis pažvelgė į bažnyčią, svarstydamas, ar nebūtų įmanoma pasiskolinti kokį gaisrininkų ar informacijos agentūros automobilį. Vėlgi vidinis balsas jį perspėjo būti atsargų ir nesižavėti šia galimybe.

Jausdamas, kaip bėga minutės ir pasirinkimo galimybių kas akimirką mažėja, Lengdonas pasielgė taip netikėtai, jog akimirksnį netgi pagalvojo, ar tik jo sielą nebus apsėdęs nelabasis. Išsitraukęs iš kišenės pistoletą, jis pribėgo prie vienišo „Citroen“ sedano, lūkuriuojančio prie raudono šviesoforo signalo, ir įkišo ginklą pro atvirą vairuotojo langą.

— *Fuori!* — suriko jis.

Vairuotojas drebėdamas išlipo lauk.

Lengdonas šoko prie vairo ir iki galo nuspaudė akceleratorių.

101

Giunteris Glikas sėdėjo ant suolo šveicarų sargybos būstinės areštinėje. Jis meldėsi visiems dievams, kokius tik pajėgė prisiminti. *Padarykite, kad tai NEBŪTŲ tik sapnas*. Tai, kas dabar vyko, buvo jo gyvenimo ir jo karjeros gulbės giesmė. Tai būtų *kiekmeno* karjeros gulbės giesmė. Kiekvienas reporteris pasaulyje dabar trokšta būti Gliko vietoje. Tu nesapnuoji, — įtikinėjo jis save. — Dabar tu esi superžvaigždė. Denas Rateris šiuo metu žliumbia ir graužia nagus“.

Makri šalia jo ir atrodė nusiteikusi ne taip šventiškai. Glikas jos nekaltino. Be išskirtinės rūmų valdytojo kreipimosi į pasaulį transliacijos, jai ir Glikui buvo patikėta pateikti pasauliui ne tik šiurpias nužudytų kardinolų nuotraukas, bet ir popiežiaus — *šitoks liežuvis!* — bei tiesioginį vaizdą su paskutinės valandas skaičiuojančiu antimedžiagos cilindru. *Neįtikėtina!*

Be abejo, visa tai įvyko rūmų valdytojo įsakymu, todėl, žinoma, ne todėl Glikas ir Makri dabar sėdi užrakinti šveicarų sargybos areštinėje. Šveicarų sargybiniams užkliuvo Gliko komentarai, kuriuos jis pažėrė transliacijos metu. Glikas žinojo, kad nugirstas pokalbis, kurio turinį jis ką tik buvo perdavęs į eterį, nebuvo skirtas jo ausims, tačiau tai buvo jo galimybė išeiti į sceną milijonų akivaizdoje. *Dar viena Gliko gulbės giesmė!*

— Vienuoliktosios valandos samarietis? — aiškiai nepatenkinta suaimanavo Makri, sėdėdama ant suolo šalia jo.

ANGELAI IR DEMONAI

297

Glikas nusišypsojo.

— Nuostabu, ar ne?

— Nuostabiai bukagalviška.

Tačiau Glikas neabejojo, kad ji paprasčiausiai pavydi jo šlovės. Netrukus po rūmų valdytojo kreipimosi Glikas dar sykį reikiamu metu atsidūrė reikiamoje vietoje. Jis nugirdo, kaip Ročeris savo žmonėms davė naujus nurodymus. Glikas nuklausė — Ročerui buvo paskambinęs paslaptingas individas, kuris, Ročerio teigimu, turi ypač svarbios informacijos, susijusios su šia krize. Ročeris, teigdamas, kad šis žmogus galės padėti išgelbėti Vatikaną, nurodinėjo sargybiniams skubiai pasirengti jo atvykimui.

Nors informacija buvo akivaizdžiai diskretiška, Glikas veikė taip, kaip būtų veikęs kiekvienas savo profesijai atsidavęs reporteris — be jokių skrupulų. Susiradęs tamsų užkaborį, jis paprašė Makri, kad ši įjungtų transliacijos įrangą, ir perdavė pasauliui naująją sensaciją.

— Šokiruojančios nauji posūkiai Dievo mieste, — paskelbė jis, emocionalumo dėlei prisimerkdamas ir baisiai suraukdamas kaktą. Toliau jis kalbėjo, kad į Vatikaną su gelbėjimo misija atvyksta paslaptingas svečias. Glikas jį pakrikštijo „vienuoliktosios valandos samariečiu“ — puikus titulas apibūdinti paslaptingam žmogui, pasirodančiam paskutiniu momentu padaryti gerą darbą. Kiti tinklai bemat pasigavo sensaciją, ir Glikas buvo dar kartą įamžintas milijoninės auditorijos atmintyje.

„Aš nuostabus, — gėrėjosi savimi. — Peteris Dženingsas tikriausiai ką tik nušoko nuo tilto“.

Be abejo, šia sensacija Glikas neapsiribojo. Pritraukęs auditorijos dėmesį, jis ta proga su pasauliu pasidalijo keletu savų įžvalgų konspiracijos tema.

„Nuostabu. Absoliučiai nuostabu“, — jis negalėjo atsigerėti savimi. — Tu viską suknisai, — pasakė Makri. — Tu viską, viską sugadinai.

— Ką tu čia nusišneki? Aš buvau nepakartojamas! Makri nepatikliai dėbtelėjo į jį.

— Buvęs prezidentas Džordžas Bušas? Iliuminatas?

Glikas nusišypsojo. Argi begali būti dar akivaizdžiau?! Dokumentaliai įrodyta, kad Džordžas Bušas buvo 33-iojo rango masonas. *Be to*, jis buvo CŽV galva tuo metu, kai valdyba, esą pristigusi įrodymų, nutraukė iliuminatų veiklos tyrimą. O dar visos jo kalbos apie „tūkstantį šviesos taškų“ bei „Naująją pasaulio tvarką“... Akivaizdžių akivaizdžiausia, kad Bušas buvo iliuminatas.

— O tavo sentencijos CERN adresu? — barėsi Makri. — Rytoj, atidaręs savo buto duris, prie jų tikriausiai rasi labai ilgą eilę teisėsaugos pareigūnų.

— CERN? Ką tu kalbi! Argi tau pačiai nėra akivaizdu! Tik pagalvok! Šeštajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje iliuminatai išnyksta nuo žemės paviršiaus — maždaug tuo pat metu, kai įsteigiamas CERN. CERN yra tikras rojus labiausiai apsišvietusiems pasaulio žmonėms. Nesibaigiantys privačių finansuotojų lėšų upeliai. Jie sukuria ginklą, kuris gali nušluoti Vatikaną nuo žemės paviršiaus, ir... OP! Staiga jie ima ir jį *pameta!*

298

DAN BROWN

— Taigi, tu paskelbei pasauliui, kad CERN yra nauja centrinė iliuminatų būstinė?

— Žinoma! Brolijos taip sau neišnyksta. Iliuminatai turėjo *kur nors* prisiglausti. CERN yra puiki vieta jiems užsimaskuoti. Aš nesiruošiu teigti, kad kiekvienas CERN darbuotojas yra iliuminatas. CERN tikriausiai veikia kaip didžiulė masonų ložė, kur dauguma žmonių niekuo dėti, tačiau aukštutiniai ešelonai...

— Ar tu kada nors girdėjai apie šmeižtą, Glikai? Apie atsakomybę? — O ar tu kada nors girdėjai apie tikrą reporterio darbą?

— Reporterio darbą? Tu gi veji šūdą iš oro! Po velnių, kodėl aš neišjungiau kameros! Ir koks nelabasis tave patraukė už liežuvio leptelėti apie tą CERN korporacijos emblemą? Satanistinę simboliką? Nejaugi visiškai išėjai iš proto?

Glikas nusišypsojo. Tai jau akivaizdus Makri pavydas. Komentarai apie CERN emblemą, jo įsitikinimu, buvo pats puikiasias jo ėjimas. Nuo pat rūmų valdytojo kreipimosi visas pasaulis tik ir tekalba apie CERN bei antimedžiagą. Kai kurie televizijos kanalai savo transliacijų fone ėmė rodyti CERN emblemą. Emblema atrodė gana standartinė — du susikertantys apskritimai, simbolizuojuantys dalelių greitintuvus, ir penkios jų liestinės linijos, simbolizuojančios dalelių siurblius. Visas pasaulis vėpso į šią emblemą nieko nesuprasdamas, o Glikas, kuris pats yra šiek tiek simbologas, pirmasis išvydo joje užšifruotą iliuminatų simboliką.

— Tu nesi simbologas, — ėmė pykti Makri. — Tu tik paprastas atsitiktinį lobį nutvėręs reporteris. Simboliką galėtum palikti tam vaikinui iš Harvardo.

— Vaikinas iš Harvardo tai pražiopsojo, o aš — ne, — atkirto Glikas. „Iliuminatų atributika šioje emblemoje yra be galo akivaizdi! — kalbėjo jis į

eterį. — Nors CERN turi daugybę greitintuvų, emblemoje pavaizduoti tik du. Du yra šventasis iliuminatų skaičius, išreiškiantis dualumą. Nors dauguma greitintuvų turi tik po vieną siurblių, emblemoje jų matyti visi penki. Penki yra šventasis iliuminatų skaičius, išreiškiantis pentagramą“. Ir pagaliau ėjimų ėjimas. Glikas pabrėžė, kad emblemoje matyti didelis skaičius „6“, suformuotas iš vieno apskritimo bei vienos linijos. Sukant emblemą ratu, išryškėja kitas Šešetas, dar sukant — dar vienas šešetas. Emblemoje matyti trys šešetai! 666! Velnio skaičius! Šėtono ženklas!

Glikas, be abejo, yra genijus. Taškas. Makri atrodė pasiruošusi tvoti jam į snukį.

„Pavydas užėjo ir praeis, — Glikas nekreipė dėmesio, o jo mintys dabar nuvingiavo kitu takeliu. — Jei CERN — iliuminatų būstinė, ar tik CERN nėra ta vieta, | kur iliuminatai saugo savo liūdnos šlovės Iliuminatų deimantą?“ Glikas apie jį buvo skaitęs internete: „Tobulas deimantas iš pirminių elementų, sukurtas taip tobulai, kad visi, kurie jį išvysta, sustingsta žado netekę iš nuostabos“.

Glikas svarstė, ar nevertėtų, jei dar pavyks išeiti į eterį, pasauliui atskleisti ir Iliuminatų deimanto paslaptį.

ANGELAI IR DEMONAI

299

Piazza Navona. Keturių upių fontanas.

Naktys Romoje, kaip ir dykumoje, netgi po karštos dienos gali būti stebėtinai šaltos. Lengdonas nūnai stovėjo susikūprinęs aikštės pakraštyje, įsigaužęs į švarko apykaklę. Po miestą sklandė tolimas transporto gaudesys ir naujienų nuotrupų kakofonija. Lengdonas dirstelėjo į laikrodį. Penkiolika minučių. Jis džiaugėsi turėsiąs progą bent šiek tiek atsikvėpti.

Aikštė buvo tuščia. Meistriškasis Berninio fontanas tryško priešakyje, apgaubtas baugios, stačiai raganiškos miglos, kurią skleidė garuojantis rezervuaras, iš apačios apšviestas povandeninių žibintų. Lengdonas jaustė jautė ore tvyrančią didžiulę įtampą.

Labiausiai dėmesį pribloškianti fontano savybė buvo jo konstrukcijos aukštis. Vien centrinė dalis yra daugiau kaip dvidešimties pėdų aukščio — gruoblėtas travertino kūgis, išvarpytas angomis ir grotomis, per kurias čiurlendamas veržiasi vanduo. Visas šis kalnas papuoštas įvairiomis pagoniškomis figūromis. Jo viršūnėje dar keturiasdešimt pėdų į dangų stiebiasi išlakus obeliskas. Lengdono akys pakilo obelisku aukštyn ir trumpam stabtelėjo viršūnėje, ant kurios buvo matyti nedidelis taškelis — tyliai tupintis vienišas karvelis.

„Kryžius“, — Lengdonas vis dar nepaliaudamas žavėjosi ženklų išdėstymo subtilumu. Berninio „Keturių upių fontanas“ buvo paskutinis mokslo altorius. Dar prieš keletą valandų Lengdonas stovėjo Panteone, įsitikinęs, kad pirmas Iliuminacijos kelio ženklas yra sunaikintas ir jis niekuomet nepasieks šios vietos. Tačiau tai buvo grubi klaida. Visas kelias tebebuvo vientisas. *Žemė, Oras, Ugnis, Vanduo*. Ir Lengdonui pavyko nueiti šiuo keliu nuo pradžios iki pabaigos.

„Ne visiškai iki pabaigos“, — priminė jis sau. Kelias turi *penkis* sustojimus, ne keturis. Šis ketvirtas ženklas kažkokiu būdu rodo į galutinį tikslą — slaptąją iliuminatų slėptuvę, arba Iliuminacijos bažnyčią. Lengdonas svarstė, ar gali būti, kad ši slėptuvė dar tebeegzistuoja, ir ar būtent į ją hasasinas nugabeno Viktoriją.

Lengdono akys šmirinėjo po fontaną, ieškodamos kokios nors užuominos, galinčios nukreipti iliuminatų slėptuvės link. *Telydi angelai aukštuos tiksluos*. Deja, beveik išsyk jis prisiminė nemalonią aplinkybę. Visame fontano ansamblyje nėra nė vieno angelo. Tai jis jau žinojo iš anksčiau, kai turėjo progos iki valios vaikščioti aplink šį fontaną. „Keturių upių fontanas yra pagoniškas kūrinys. Visos figūros pagoniškos — žmonės, gyvuliai, netgi nerangus šarvuotis tarp jų. Angelas ten faktiškai būtų kaip kažkoks anachronizmas.

„Ar gali tai būti ne ta vieta? — pagalvojo Lengdonas. Jis prisiminė kryžiaus pavidalo keturių obeliskų išsidėstymą ir sugniaužė kumščius. — Ne, šis fontanas yra tai. ko man reikia“.

300

DAN BROWN

Buvo dar be keturiolikos minučių vienuolikta, kai iš tolimiausio skersgatvio išlindo juodas autofurgonas. Lengdonas nebūtų atkreipęs į jį dėmesio, jei ne tai, kad

autobusiukas važiavo be šviesų. Kaip ryklys, patruliuodamas po mėnulio šviesos užlietą įlanką, autobusiukas nuvažiavo ratu aplink aikštę.

Lengdonas susigūžė ir prigludo šešėlyje šalia didžiulių laiptų, vedančių į Kenčiančios Šv. Agotos bažnyčią. Iš savo priedangos žvelgdamas į aikštę, jis jautė, kaip vis smarkiau daužosi širdis.

Padaręs lygiai du ratus, autofurgonas pasuko į aikštės vidurį, prie Berninio fontano, ir sustojo taip arti, kad ant jo Šono tiško purslai. Stumdomos durelės atsidūrė vos už kelių colių nuo rezervuaro borto. Rūkas subangavo.

Lengdoną persmelkė negera nuojauta. Ar hasasinas atvažiavo šiuo autofurgonu? Kodėl taip anksti? Lengdonas tikėjosi, kad hasasinas lydės savo auką per aikštę pėsčiomis, kaip darė Šv. Petro aikštėje, ir suteiks Lengdonui progą gerai prisitaikyti. Tačiau jei hasasinas auką iki pat fontano atvežė automobiliu, vadinasi, žaidimo taisyklės pasikeitė.

Staiga autofurgono stumdomos durelės atsivėrė.

Ant autofurgono grindų kančios iškreiptu veidu gulėjo nuogas žmogus. Jis buvo apvyniotas sunkiomis geležinėmis grandinėmis. Bandė muistytis, tačiau grandinės buvo pernelyg sunkios. Viena iš jų kaip arklio žąslai buvo perjuosta per žmogaus burną, kad nuslopintų pagalbos šauksmus. Tuomet Lengdonas išvydo antrąją figūrą, tamsoje judančią už supančiojo ir, regis, atliekančią paskutinius pasiruošimus egzekucijai darbus.

Lengdonas žinojo, kad laiko nebėra, reikia veikti.

Paėmęs į rankas ginklą, jis išsinėrė iš švarko ir numetė jį ant žemės. Nenorėjo, kad drabužis varžytų jo judesius, be to, nesiruošė su Galilėjaus „Diagrama“ būti prie vandens. Dokumentas liks čia, saugioje ir sausoje vietoje.

Lengdonas patyliukais nuslinko į dešinę. Apėjęs fontaną atsidūrė jo priedangoje ir tapo hasasinui nematomas. Tačiau ir pats nieko nematė. Atsistojęs jis nubėgo prie fontano, tikėdamasis, kad šniokščiantis vanduo „paskandins“ jo žingsnių garsą. Nedvejodamas peržergė barjerą ir šoko į putojantį rezervuarą.

Vandens buvo iki juosmens, jis buvo šaltas kaip ledas. Kalendamas dantimis Lengdonas brido prie centrinės fontano konstrukcijos. Dugnas, jau ir taip slidus, buvo dar klastingesnis vos ne dėl ištisinio sluoksnio monetų, kurias dėl laimės ir sėkmės metė lankytojai į fontano rezervuarą. Lengdonas nujautė, kad šią akimirką jam reikia šio to daugiau nei geros sėkmės. Apsuptas nuo vandens kylančio rūko kamuolių, jis nežinojo, ar nuo šalčio, ar iš baimės pistoletas šokinėja jo rankose.

Nuo centrinio fontano ansamblio jis nubrido į kairę. Brido lėtai ir sunkiai, kabindamasis ui marmurinių iškyšų. Pasislėpęs ui didžiules puikiai iškaltos žirgo figūros, Lengdonas akies krašteliu pažvelgė į autofurgoną. Autofurgonas buvo vos per

ANGELAI IR DEMONAI

301

penkiolika pėdų nuo jo. Hasasinas sėdėjo susirietęs ant autofurgono grindų, uždėjęs rankas ant grandinėmis apipančio to kardinolo kūno, pasiruošęs jį nuridenti pro atdaras duris tiesiai į vandenį.

Robertas Lengdonas iškėlė ginklą ir žengė iš už rūko marškos — tikras vande-

ninis kaubojus, pasiruošęs atakai.

— Nejudėk, — pasakė jis. Jo balsas virpėjo nepalyginamai mažiau nei ranka, laikanti ginklą.

Hasasinas pažvelgė į jį. Akimirką jis atrodė sutrikęs, tarytum išvydęs vaiduoklį. Tuomet jo lūpas iškreipė sarkastiška šypsena.

— Ir štai jis šauna, — pasakė jis, pakeldamas į viršų rankas.

— Lipk iš autofurgono.

— Tu atrodai šlapias.

— Šiek tiek pasiankstinau.

— Aš nekantrauju sugrįžti prie savo laimikio. Lengdonas nutaikė ginklą.

— Aš nesusvyruosiu.

— Tu jau susvyravai.

Lengdonas jautė, kad jo pirštas vis kiekiau spaudžia gaiduką. Kardinolas nūnai gulėjo nejudėdamas. Jis atrodė pasidavęs, susitaikęs su mirtimi.

— Atrišk jį.

— Užmiršk apie jį. Tu atėjai moters. Neapsimetinėk.

Lengdonas šiaip taip įveikė kylančią pagundą baigti visa tai čia ir dabar.

— Kur ji yra?

— Saugioje vietoje. Laukia manęs sugrįžtant.

Ji gyva. Lengdono širdyje nušvito vilties spindulėlis.

— Iluminacijos bažnyčioje? Žudikas nusišypsojo.

— Tu niekada nesurasi, kur ji yra.

Lengdonas negalėjo patikėti savo ausimis. Vadinasi, slėptuvė tebeegzistuoja. Jis nusitaikė hasasinui į krūtinę.

— Kur?

— Jos vieta išliko paslaptimi per šimtmečius. Netgi man ji buvo atskleista visai neseniai. Aš greičiau mirsiu nei išduosiu man parodytą pasitikėjimą.

— Aš galiu ją surasti ir be tavęs.

— Arogantiška mintis.

Lengdonas mostelėjo ranka obelisko link.

— Aš atėjau iki čia.

— Iki čia atėjo daugelis. Paskutinis žingsnis yra sunkiausias.

Lengdonas Žengė dar žingsnį, atsargiai perstatydamas koją po vandeniu. Tupėdamas autofurgono užpakalinėje dalyje iškeltomis į viršų rankomis, hasasinas atrodė Pabrėžtinai ramus. Lengdonas nusitaikė į jo krūtinę ir pagalvojo, ar nevertėtų jo

302

DAN BROWN

paprastčiausiai nušauti ir tiek. *Ne. Jis žino, kur yra Viktorija. Jis žino, kur yra antimedžiaga. Man reikia informacijos!*

Iš tamsios autofurgono kabinos žvelgdamas į užpuoliką, hasasinas jam jautė su pajuoka sumišusį gailestį. Amerikietis yra drąsus, tai jis jau buvo įrodęs. Tačiau netreniruotas. Tai jis taip pat buvo įrodęs. Drąsa be įgūdžių yra savižudybė. Tai dėsni.

Jis galioja nuo neatmenamų laikų. Bet amerikiečiui kažkoku būdu pavyko jį sulaužyti.

Tu turėjai pranašumą — netikėtumo veiksnį. Bet tu jo neišnaudojai.

Amerikietis elgiasi neryžtingai... Tikriausiai tikisi pastiprinimo... O gal viliasi, kad man nuo liežuvio nusprūs kokia nors svarbi informacija.

Norėdamas nuginkluoti savo auką, niekuomet neklausinėk. Užspeistas į kampa priešas yra mirtinas priešas.

Amerikietis vėl kalba. Bando ką nors sužinoti. Manevruoja.

Žudikas vos nenusikvatojo balsu. Tai ne vienas iš jūsų Holivudo filmų... Čia nebus ilgų diskusijų su panosėje atkištu pistoletu. Gana. Diskusijos baigtos. Dabar.

Neatitraukdamas akių nuo Lengdono, žudikas rankomis ėmė iš lėto grabinėti po autofurgono lubas, kol surado tai, ko ieškojo. Žiūrėdamas Lengdonui tiesiai į akis, jis tvirtai įsikibo į tą daiktą.

Tuomet padarė tai, ką buvo sugalvojęs.

Hasasino judesys buvo visiškai netikėtas. Akimirka Lengdonui pasirodė, kad liovėsi egzistuoti fizikos dėsniai. Žudikas tarytum besvoris pakibo ore ir, kojomis paritines kardinolą į šoną, grandinėmis supančiotą kūną išvertė pro duris. Kardinolas krito į vandenį, purslais aptaškydamas Lengdoną.

Nuo netikėto vandens pliūpsnio į veidą, Lengdonas krūptelėjo ir per vėlai suprato, kas atsitiko. Žudikas, nusitvėręs vieną iš autofurgono palubėje esančių konstrukcijos sutvirtinimo strypų, prisitraukė prie jo, išspyrė kardinolą ir dabar pats skriejo iš paskos, atstatęs į priekį kojas.

Lengdonas paspaudė gaiduką, dunkstelėjo pistoleto duslintuvas. Kulka kliudė kairiosios hasasino pėdos pirštus. Tą pačią akimirka Lengdonas pajuto galingą hasasino kojų smūgį į krūtinę ir krito į vandenį.

Du vyrai raičiojosi apsupti vandens ir kraujo purslų debesies. Apglėbus lediniam skysčiui, pirmasis Lengdono pojūtis buvo skausmas. Po jo pabudo savisaugos instinktas. Lengdonas suprato, kad nebeturi ginklo. Ginklas smūgio metu buvo išblokštas iš jo rankų. Pasinėręs jis ėmė grabinėti glitų dugną. Ranka užčiuopė tik monetų saują. Atsimerkęs Lengdonas apsidairė po burbuliuokais mirguliuojantį baseiną. Vanduo aplinkui virte virė tarytum ledinėje džakuzi.

Nepaisant instinktyvaus noro išnerti į paviršių ir įkvėpti, baimė laikė prispaudusi Lengdoną prie dugno ir vertė nuolatos judėti. Jis nežinojo, iš kur gresia užpuoliko ataka. Turi surasti ginklą! Rankomis jis desperatiškai graibė dugną.

ANGELAI IR DEMONAI

303

„Tu turi pranašumą, — įtikinėjo jis save. — Tu esi savojoje stichijoje. — Netgi įmirkusiu megztiniu Lengdonas buvo miklus plaukikas. — Vanduo yra tavo elementas“.

Kai Lengdono pirštai užčiuopė metalinį daiktą, jis neabejojo, kad sėkmės svarstyklės šįsyk pakrypo jo naudai. Jis mėgino patraukti tą daiktą prie savęs, tačiau pajuto, jog ne objektas artėja prie jo, o jis prie objekto. Daiktas buvo stacionarus.

Priešais save išvydęs artėjančio kardinolo kūną, Lengdonas suprato, kad laiko

nutvėręs metalinę grandinę, apvyniotą apie kardinolą. Kelias akimirkas Lengdonas negalėjo atplėšti akių nuo paklaikusio ant rezervuaro dugno gulinčio kardinolo žvilgsnio.

Sukrėstas žmogaus akyse akivaizdžiai teberusenančios gyvybės, Lengdonas vėl nutvėrė už grandinių ir pamėgino ištraukti kūną į vandens paviršių. Kūnas judėjo sunkiai, tarytum inkaras. Lengdonas patraukė dar stipriau, ir kardinolo galva išniro iš vandens. Nelaimingasis keletą kartų vangiai, desperatiškai įkvėpė. Slidi grandinė išslydo Lengdonui iš rankų. Kardinolas Badžija vėl pradingo putojančiame vandenyje.

Lengdonas dar kartą panėrė ir žvalgėsi išplėstomis akimis, mėgindamas susiorientuoti drumstoje prieblandoje. Kai vėl surado kardinolą ir nutvėrė už grandinių, jos pasislinko, ant Badžijos krūtinės atverdamos dar vieną šėtonišką vaizdą... Tai buvo apanglėjęs įdagas.

Dar po akimirkos tiesiai priešais Lengdono akis išdygo du batai. Vienas iš jų — paplūdęs krauju.

103

Žaisdamas vandensvydį, Robertas Lengdonas buvo sočiai prisiragavęs povandeninių dvikovų. Po vandeniui verdančios teisėjams nematomos kovos įkarštis neretai galėdavo prilygti pačioms įnirtingiausioms grumtynėms kovos be taisyklių ringe. Lengdonui po vandeniui teko patirti atakų ir kojomis, ir nagais, ir netgi dantimis.

Tačiau dabar, besimurkdydamas lediniame Berninio fontano vandenyje, Lengdonas suprato, kad tai toli gražu ne Harvardo universiteto baseinas. Jis kovojo ne dėl kamuolio, bet dėl savo gyvybės. Tai buvo antras kartas, kai jiedu su hasasinu akis į akį susidūrė tiesioginėje kovoje. Be teisėjų. Be kovos stabdymų. Rankos, spaudžiančios jo galvą prie baseino dugno, jėga aiškiai bylojo apie priešininko ketinimus.

3°4

DAN BROWN

Lengdonas instinktyviai pamėgino verstis ant šono. *Išsivaduoti iš gniaužtų!* Tačiau pajudėti nepavyko. Priešininkas turėjo pranašumą, kurio neturėdavo nė vienas varžovas per vandensvydžio rungtynes. Būtent — abiem kojomis jis stovėjo ant žemės. Lengdonas susirietė mėgindamas savo kojomis atsispirti į dugną. Nors hasasinas, atrodo, jį laikė tik viena ranka, vis dėlto jo gniaužtas buvo geležinis.

Netrukus Lengdonas suprato, kad atsistoti neįstengs. Tuomet atliko vienintelį patekus į tokią situaciją įmanomą manevrą. Jis liovėsi galvojęs apie tai, kaip iškilti į paviršių. *Jeigu negali judėti į šiaurę, judėk į rytus.* Sukaupęs paskutines jėgas, Lengdonas galingai atsispyrė ir energingai sumosavo rankomis, lyg darydamas peteliškės šuolį.

Staigus Lengdono judesys hasasinui buvo netikėtas. Jis nebeišlaikė pusiausvyros ir atleido gniaužtus. Lengdonas pasijuto laisvas. Išpūsdamas iš plaučių

orą, išnėrė į paviršių. Tačiau vienintelis oro gurkšnis buvo viskas, ką jam pavyko laimėti. Hasasinas stvėrė jį už pečių, užgulė visu svoriu ir spaudė žemyn. Lengdonas vėl pamėgino atsistoti, tačiau hasasinas spyrė jam į kojas, ir Lengdonas nusileido į pirmąją horizontalią padėtį fontano dugne.

Šį kartą visi Lengdono manevrai ir mėginimai išsiveržti buvo tušti. Žvalgėsi vildamasis kur nors pamatyti pistoletą, tačiau ką nors išliūžti buvo neįmanoma. Toje vietoje vanduo kunkuliuote kunkuliavo. Žudikas panardino jį dar giliau ir visai prispaudė prie fontano dugno, netoli povandeninio šviestuvo. Ryški šviesa tvoskė Lengdonui į akis. Ištiesęs rankas, jis stvėrė stiklinį cilindą. Jis buvo karštas. Įsikibęs jo, Lengdonas pamėgino užimti geresnę padėtį, tačiau šviestuvai, pasirodo, buvo įtvirtintas lanksčiai ir sukiojosi apie savo ašį. Kaip atramos taškas buvo niekam tikęs.

Hasasinas jį pagramzdino dar giliau.

Tada Lengdonas pamatė jį. Kyšantį iš po monetų sluoksnio. Tiesiai prieš savo veidą. Siaurą juodą cilindą. *Olivečio pistoleto duslintuvas!* Lengdonas paskubomis stvėrė jį, tačiau vos palietęs pirštais suprato — tai ne metalas, o plastmasė. Lanksti kokių dviejų pėdų ilgio guminė žarna, iš kurios per cilindrinį antgalį veržėsi oro burbuliukai... Visai ne pistoleto dalis, o vienas iš daugelio fontano *spumanti...* burbuliukų generatorių.

Vos už kelių pėdų ant dugno gulintis kardinolas Badžija jautė, kaip jo siela veržiasi lauk, nekantraudama palikti kūną. Nors Šiam momentui jis ruošėsi visą savo gyvenimą, niekuomet nepamanė, kad jis bus būtent toks. Jo fizinis apvalkalas buvo apimtas kančios, apdegintas, subraižytas ir neįveikiamo svorio prispaustas prie fontano baseino dugno. Tačiau jis priminė sau, kad jo kentėjimas yra menkniekis palyginus su tuo, ką turėjo iškentėti Jėzus.

Jis mirė ui mano nuodėmės...

Badžija girdėjo, kaip šalia jo verda kova. Mintys apie tai buvo nepakeliamos. Jo pagrobėjas nori atimti dar vieną gyvybę... Nori nužudyti malonaus veido žmogų, žmogų, kuris mėgino jam padėti.

ANGELAI IR DEMONAI

305

Skausmui krūtinėje vis stiprėjant, Badžija atsivertė ant nugaros ir pro vandens sluoksnį pažvelgė į naktinį Romos dangų. Akimirka jam pasirodė, kad jis mato žvaigždes.

Laikas.

Atsikratęs visų baimių ir abejonių, Badžija atvėrė burną ir išleido orą, gerai žinodamas, kad tai jo paskutinis atsidusimas. Žvelgdamas, kaip jo dvasia permatomų burbuliukų pavidalu kyla į dangų, jis refleksyviai įkvėpė. Vanduo lediniais durklais pervėrė šonus. Skausmas tęsėsi tik keletą sekundžių. Po to... ramybė.

Hasasinas nekreipė dėmesio į deginantį kojos skausmą ir susitelkė vienam tikslui — paskandinti amerikietį, kurį jis dabar laikė prispaudęs prie dugno kunkuliuojančiame vandenyje. Šį kartą darbą jis privalo atlikti galutinai. Jis smaugė vis kiečiau,

nė kiek neabejodamas, kad šį sykį Robertas Lengdonas neištvers. Kaip jis ir spėjo, jo aukos pasipriešinimas darėsi vis silpnesnis ir silpnesnis.

Staiga Lengdono kūnas pastiro, o po to ėmė beprotiškai daužytis.

„Taip, — patenkintas pamanė hasasinas. — Traukuliai. Kai vanduo pirmą kartą patenka į plaučius“. Jis žinojo, kad traukuliai truks apie penkias sekundes.

Jie truko šešias.

Tuomet, kaip hasasinas ir tikėjosi, jo auka staiga suglebo. Robertas Lengdonas tapo geibus kaip didelis subliuškęs balionas. Darbas buvo atliktas. Hasasinas palaikė Lengdono kūną savo rankose dar trisdešimt sekundžių, leisdamas vandeniui užpildyti visas jo plaučių alveoles. Palaipsniui jis pajuto, kaip Lengdono kūnas pats ima grimzti į dugną. Tuomet hasasinas jį paleido. Keturių upių fontane reporteriai suras dvigubą siurprizą...

— *Tabban!* — nusikeikė hasasinas, ropšdamasis iš fontano ir žiūrėdamas į savo kraujuojantį pirštą. Jo bato galiukas buvo nuplėštas, o sykiu su juo — ir kojos nykščio galas. Niršdamas ant savęs dėl neapdairumo, jis nudrėskė sužalotosios kojos kelnių klešnę ir sugrūdo audeklą į bate žiojinčią skylę. Skausmas nudiegė visą kūną. — *Ibn al-kalb!* — Jis sugniaužė kumščius ir sugrūdo audeklą dar giliau. Kraujavimas sulėtėjo; galiausiai iš bato besiskverbė tik pavieniai kraujo lašai.

Stengdamasis pamiršt, skausmą, ėmė galvoti apie būsimą malonumą. Hasasinas sėdo į savo autofurgoną. Jo darbas Romoje buvo atliktas. Jis gerai žinojo, kas numaldys jo patirtus nemalonumus. Viktorija Vetra buvo surišta ir laukė jo. Netgi sušalęs, r šlapias hasasinas jautė, kaip jo vyriškasis pasididžiavimas ima standėti.

Aš nusipelniau savo atlygio.

Viktorija atsibudo kamuojama skausmo, ji gulėjo ant nugaros. Visi jo raumenys buvo įtempti ir sustingę, mėšlungiškai gelė rankas. Pamėginusi pasijudinti pajuto, kaip pečius surakina spazmai. Tik po keliu akimirkų p suvokė, kad jos rankos

306

DAN BROWN

surištos už nugaros. Ji sutriko. „Ar tik aš nesapnuoju?“ Tačiau kai pamėgino pakelti galvą, skausmas pervėrė pakaušį primindamas, kad tai ne sapnas, o tikrovė.

Sutrikimui peraugant į baimę, Viktorija pamėgino susigaudyti, kur ji atsidūrusi. Gulėjo niūriame, nors ir prabangiais baidais apstatytame kambaryje grubiomis akmeninėmis sienomis, apšviestame kelių degančių fakelų. Kažkas panašaus į senovinę posėdžių menę. Netoliese stovėjo ratu sustatyti keli senovinio stiliaus suolai.

Viktorija pajuto, kaip jos odą nutvilkė šaltas vėjo dvelktelejimas. Kambario sienoje išvydo praviras dvivėres duris, už jų — balkoną. Viktorija būtų galėjusi prisiekti, kad pro balkono baliustrados plyšius ji mato ne ką kitą, o Vatikaną.

Robertas Lengdonas gulėjo ant monetų Keturių upių fontano rezervuaro dugne, vis dar apžiojęs plastikini vamzdį. Oras, tiekiamas per šlangą ir fontano baseine sukuriantis verdančio vandens įspūdį, buvo užterštas ir troškus, ir Lengdono gerklė degė degė. Bet negalima sakyti, kad jis būtų buvęs nepatenkintas. Jis buvo gyvas.

Jis nežinojo, ar tikroviškai imitavo skendimą, tačiau, visą gyvenimą turėjęs reikalų su vandeniu, Lengdonas ne kartą girdėjo pasakojimų apie skendusius žmones. Tad per šį simuliacijos seansą pasistengė panaudoti visą savo patirtį. Vaidinimą baigiant jis netgi iškvėpė visą orą iš plaučių ir liovėsi kvėpavęs, kad raumenų masė imtų traukti kūną prie baseino dugno.

Ačiū Dievui, hasasinui jo vaidyba pasirodė įtikinanti.

Dabar gulėdamas fontano dugne Lengdonas stengėsi kuo ilgiau neiškilti į vandens paviršių. Jis jau buvo beįmęs trokšti, tačiau galvą iš vandens iškišti bijojo, nes nebuvo tikras, ar hasasinas jau išvažiavo. Galiausiai giliai įkvėpęs aitraus oro iš žarnos Lengdonas ją paleido ir palei dugną nunėrė į baseino vidurį, kol atsirėmė į švelniai banguotą fontano centrinio ansamblio marmurą. Patyliukais nuplaukęs už jo, išlindo *ii* vandens didžiulių marmurinių figūrų šešėlyje.

Hasasino mikroautobusas buvo nuvažiavęs.

Tai svarbiausia, ką Lengdonas troško išsiaiškinti. Giliai į plaučius įkvėpęs šviežio oro, jis nusikapstė atgal į tą vietą, kur po vandeniu gulėjo kardinolas Badžija. Lengdonas žinojo, kad jis jau bus be sąmonės, ir šansai jį atgaivinti buvo menki, tačiau pamėginti privalėjo. Suradęs kardinolo kūną, Lengdonas jį apsižergė ir, nusitvėręs grandinių, pakėlė aukštyn. Kai virš vandens pasirodė kardinolo galva, Lengdonas pamatė, kad Bardžijos akys išsprogusios, užverstos aukštyn. Tai nebuvo geras ženklas. Kardinolas nekvėpavo, pulso nebebuvo.

Žinodamas, kad tikrai nepajėgs pakelti kūno ir jo perversi per fontano barjerą, Lengdonas nutempė kardinolą Badžiją prie centrinio fontano ansamblio. Čia vienoje

ANGELAI IR DEMONAI

307

vietoje vanduo buvo seklys, o dugnas — nuolaidus. Lengdonas užvilko kūną kiek pajėgdamas aukščiau ant seklos.

Tuomet kibo į darbą. Spausdamas grandinėmis suraišiotą kardinolo krūtinę, Lengdonas išpumpavo vandenį iš jo plaučių. Tada pradėjo daryti dirbtinį kvėpavimą, stengdamasis skaičiuoti rūpestingai ir atidžiai bei priešindamasis instinktui pūsti per stipriai ir per greitai. Atgaivinti senuką Lengdonas mėgino tris minutes. Praėjus penkioms, jis suprato, kad kardinolas mirė.

Il preferito. Žmogus, kuris būtų buvęs popiežiumi, jau negyvas guli priešais jį.

Netgi dabar, gulėdamas paslikas ir pusiau paniręs vandenyje prie fontano šerdies, kardinolas Badžija liko ramiai orus. Vanduo nūnai beveik atgailaujančiai pliuškenosi į jo krūtinę, lyg prašytų atleidimo už tai, kad jam tam tikra prasme teko tapti kardinolo žudiku... tarytum mėgintų nuplauti nuo jo krūtinės išdegintą žymę su jo vardu.

Lengdonas švelniai perbraukė delnu per kardinolo veidą ir užmerkė jo užverstas akis. Tuomet pats labai nustebo pajutęs, kaip jo viduje kyla nesuvaldoma ašarų banga. Po akimirkos, pirmą kartą per daugelį metų, Lengdonas pravirko.

105

Lengdonui pasitraukus nuo gulinčio kardinolo į rezervuaro vidurį, nuovargio sukeltų emocijų banga atslūgo. Vienišas ir išsekęs, stovėdamas fontano baseino viduryje, Lengdonas baiminosi, kad jo neišliktų psichologinė krizė. Tačiau tuo pačiu metu jis pajuto širdyje kylant naują ryžto bangą. Nesustabdomą. įnirtingą. Jis pajuto, kaip jo raumenys įsitempia su netikėta jėga ir energija. Jo sąmonė, tarytum ignoruodama širdyje tvyrantį sielvartą, ryžtingai atmetė tai, ką šiandien patyrė, ir susitelkė vienam vieninteliam žūtbūtiniam uždaviniui. *Surasti iliuminatų slėptuvę. Išgelbėti Viktoriją.* Žiūrėdamas į gruoblėtą Berninio fontano šerdį, Lengdonas atidžiai ėmėsi ieškoti paskutinio iliuminatų ženklo. Kažkur šiame figūrų knibždėlyne slypi užuomina, rodanti kelią į iliuminatų slėptuvę. Tačiau greitai jo viltys ėmė vysti. Atrodo, visas verdantis fontano paviršius pašaipiai burbuliavo vieną ir tą patį žodį: *segno. Telydi angelai aukštuos tiksluos.* Lengdonas niūriai žvelgė į subtilias priešais jį dunksančio kūrinio formas. „Sis fontanas juk pagoniškas! Jame nėra nė vieno sumauto angelo!“

Netrukus Lengdonas metė savo bevaises paieškas, o jo akys instinktyviai nukrypo akmeninio obelisko link. „Keturi ženklai, — mąstė jis, — išdėstyti milžinišku kryžiumi. Išdėstyti skersai išilgai Romos“.

Žiūrinėdamas obelisko hieroglifus, jis ėmė svarstyti, ar raktas nebus paslėptas senovės Egipto simboliuose. Tačiau netrukus suprato, jog šią prielaidą turi atmesti. Hieroglifai buvo daugeliu amžių senesni už Bernin, o be to, jų niekas nesugebėjo iššifruoti iki pat tos dienos, kol buvo atrastas Rozetės akmuo. „Gal, — spėliojo Leng-

308

DAN BROWN

donas, — Berninis kur nors iškalė papildomą simbolį? Simbolį, sunkiai pastebimą tarp kirų hieroglifų?“

Išvydęs vilties prošvaistę, Lengdonas dar kartą ratu apsuko fontaną ir išnagrinėjo visus obelisko fasadus. Sugaišo gal dvi minutes, tačiau pasiekus paskutinio fasado apačią jo viltys išblėso. Tarp hieroglifų nebuvo matyti jokių požymių, kad ką nors būtų mėginta keisti ar pridėti. Ir jau tikrai niekur nebuvo įmanoma užčiuopti jokių užuominų apie angelus.

Lengdonas pažvelgė į savo laikrodį. Buvo lygiai vienuolika. Jis negalėjo sau pasakyti, ar laikas lekia, ar slenka vėžlio žingsniu. Galvoje vis įkyriau ėmė suktis Viktorijos ir hasasino atvaizdai. Apsukus dar vieną ratą kamuojantis nerimas labiau sustiprėjo. Prislėgtas ir išsekęs Lengdonas buvo ant psichologinio žlugimo ribos. Jis atlošė galvą, ketindamas iš nevilties sustaugti į nakties padangę.

Tačiau garsas užstrigo gerklėje.

Lengdonas žvelgė į obeliską. Jo dėmesį patraukė objektas pačioje viršūnėje —

tas pats, kurį buvo pastebėjęs anksčiau ir į kurį nekreipė dėmesio. Tačiau dabar Šis objektas privertė Lengdoną sustingti vietoje. Tai nebuvo angelas. Toli gražu. Tiesą sakant, anksčiau Lengdonas nė neįtarė, kad šis objektas galėtų būti Berninio fontano *dalīs*. Jis manė, kad tai gyvas padaras, miesto karvelis, ramiai besiilsintis išlakaus bokšto viršūnėje.

Karvelis.

Lengdonas prisimerkęs stengėsi atidžiai įsižiūrėti į paukštį, kurio pavidalą gerai matyti trukdė aplinkui tumuluojantys rūko kamuoliai. Tai juk karvelis, argi ne? Žvaigždėto dangaus fone aiškiai matė, kad siluetas turi galvą ir snapą. Tačiau nuo pat tos akimirkos, kai Lengdonas pirmą sykį jį išvydo, paukštis nebuvo nė krustelėjęs, nepaisant apačioje vykusių grumtynių. Jis tebebuvo lygiai toje pačioje vietoje, kaip ir tuomet, kai Lengdonas pasirodė šioje aikštėje. Paukštis tupėjo aukštai obelisko viršūnėje ir ramiai žvelgė į vakarus.

Lengdonas kurį laiką žiūrėjo į jį, o tuomet kyštelėjo ranką į fontaną, iš jo dugno ištraukė sauja monetų ir švystelėjo į padangę. Paukštis nė nesujudėjo. Pamėgino dar kartą. Šįsyk viena moneta pataikė į taikinį. Per aikštę nuaidėjo silpnas metalo žvangtelėjimas.

Karvelis, matyt, buvo bronzinis.

„Tu juk ieškai angelo, o ne karvelio“, — bandė jį suklaidinti vidinis balsas, tramdydamas kylantį susijaudinimą. Tačiau jau buvo per vėlu. Lengdono mintys pagavo sąsają. Jis suprato, kad paukštis yra visiškai ne karvelis.

Tai buvo balandis.

Pats gerai nesuvokdamas ką darąs, Lengdonas paskubomis nubrido baseinu iki fontano centro ir ėmė ropštis aukštin travertine kalnu, keberiodamasis per didžiules rankas bei galvas ir siekdamas kuo greičiau atsidurti obelisko papėdėje. Pusiaukelėje jis išniro iš rūko debesų ir galėjo aiškiau išvysti paukščio galvą.

Abejonių nebeliko. Tai buvo balandis. Apgaulingai tamsi paukščio spalva buvo Romos oro taršos poveikio rezultatas. Tuomet jis suvokė Šio paukščio prasmę. Porą

ANGELAI IR DEMONAI

309

balandžių vaizduojančią skulptūrą anksčiau jis buvo matęs Panteone. Pora balandžių neturėjo jokios simbolinės prasmės. Tačiau šis balandis buvo vienas.

Vienišas balandis yra pagoniškas Taikos angelo simbolis.

Šis atradimas nešė užnešė Lengdoną iki pat obelisko papėdės. Berninis pasirinko pagonišką angelo įvaizdį, norėdamas jį užmaskuoti pagoniškame fontane. *Telydi angelai aukštuos tiksluos. Tas balandis simbolizuoja angelą!* Lengdonas negalėjo ir įsivaizduoti įspūdingesnės vietos ketvirtajam iliuminatų ženklui nei šio obelisko viršūnė.

Paukštis žvelgė į vakarus. Lengdonas mėgino pasekti jo žvilgsnio kryptimi, tačiau per pastatus nieko negalėjo įžvelgti. Palypėjo dar aukščiau. Netikėtai jis prisiminė šv. Grigorijaus iš Nisos žodžius: *Kai siela tampa apšviesta... ji priima nuostabų balandžio pavidalą.*

Lengdonas nūnai beveik šuoliais lipo aukštin, prie balandžio. Netrukus pasiekė

obelisko papėdė. Apsižvalgęs suprato, kad aukščiau lipti nėra prasmės. Po jo kojomis plytėjo visas Romos miestas. Vaizdas buvo pribloškiantis.

Kairėje, apie Šv. Petro baziliką, buvo matyti chaotiškas žiniasklaidos prožektorių žaismas, dešinėje — vis dar dūmuose skendintis *Santa Maria della Vittoria* bažnyčios kupolas. Priešakyje, tolumoje — *Piazza del Popolo*. Jam po kojomis — ketvirtasis ir paskutinis taškas. Milžiniškas obeliskų kryžius.

Virpėdamas iš įtampos, Lengdonas pažvelgė į balandį, kuris dabar buvo tiesiai virš galvos. Jis pasisuko jo snapo kryptimi ir sužiuro į horizontą.

Tą pačią akimirką Lengdonas ją pamatė.

Viskas taip akivaizdu. Taip aišku. Taip klaidinančiai paprasta.

Nūnai žvelgdamas į iliuminatų slėptuvę Lengdonas negalėjo patikėti, kad taip ilgai ji galėjo išlikti niekieno neatrasta. Jam bežiūrint į priešais, kitoje upės pusėje, stūksantį milžinišką akmeninį statinį, visas miestas, atrodo, nublanko ir ištirpo naktyje. Statinys stūksojo ant Tibro upės kranto, netoli nuo Vatikano. Pastato geometrija buvo atšiauri ir lakoniška — kvadratinis fortas su bokšteliais kampuose, kurio viduryje į dangų kilo cilindriškas bokštas. Pastatą *supo pentagramos* formos parkas.

Senovinės akmeninės sienos buvo nulietos švelnios prožektorių šviesos. Aukštai pilies viršūnėje stovėjo didžiulis bronzinis angelas, rodantis kalaviju žemyn, tiesiai į pilies bokšto centrą. Tarytum to dar nepakaktų, prie pagrindinio pilies įėjimo vedė žymusis Angelų tiltas, papuoštas dvylika angelų, sukurtų ne kieno nors kito, o paties Berninio.

Ir paskutinis kvapą gniaužiantis atradimas buvo tas, kad milžiniškas keturių obeliskų kryžius rodė į tvirtovę grynai iliuminatų stiliumi: centrinė kryžiaus ašis ėjo *tiesiai* per pilies tilto vidurį, dalydama jį į dvi lygias puses.

Lengdonas pakėlė nuo žemės savo tvido švarką, tačiau jo nesivilkė, o laike ant sulenktos rankos, neglausdamas prie savo šlapio ir varvančio kūno. Tuomet išoko į pavogtąjį sedaną ir, įmirkusiu batu nuspaudęs akceleratorių, niro į tamsą.

3io

DAN BROWN

106

Buvo vienuolika valandų ir septynios minutės vakaro. Lengdono automobilis skriete skriėjo tuščiomis naktinės Romos gatvėmis. Lėkdamas *Lungotevere Tor Di Nona* gatve palei upę, Lengdonas pagaliau išvydo savo kelionės tikslą, stūksantį dešinėje kaip didžiulę uolą.

Castel Sant 'Angelo. Angelo pilis.

Ūmai lyg iš po žemių išdygo siauras Angelų tiltas — *Ponte Sant' Angelo*. Lengdonas nuspaudė stabdžius ir staigiai pasuko ant tilto. Pasukti automobilį suspėjo, tačiau sustabdyti — ne. Tiltas buvo užbarikaduotas. Automobilis, pačiuožęs gal dešimt pėdų, atsimušė į trumpų cementinių stulpelių eilę, užtveriančią kelią. Lengdonas galva stuktelėjo į priekinį stiklą. Jis buvo pamiršęs, kad Angelų tiltas nūnai

buvo skirtas tik pėstiesiems.

Lengdonas išsiropštė iš apdaužyto automobilio, gailėdamasis, kad nepasirinko kurio nors kito maršruto. Jis buvo šlapias, sušalęs ir gerokai drebėjo. Ant šlapių marškinių užsivilkęs tvido švarką, pasidžiaugė Hariso „prekiniu ženklu“ — dvigubu pamušalu. Tai reiškė, kad „Diagramos“ lapas išliks sausas. Priešais jį, kitoje tilto pusėje, lyg kalnas stūksojo akmeninė tvirtovė. Išsekęs ir primuštas Lengdonas kiek kojos nešė pasileido tiltu tvirtovės link.

Abipus išrikiuoti Berninio angelai tarsi lydėjo jį į galutinį tikslą. *Telydi angelai aukštuos tiksluos*, Artėjant prie tvirtovės, Ši regėjosi vis didesnė ir grėsmingesnė, o neįkopiamas bokštas atrodė labiau gniuždantis nei šv. Petro bazilikos kupolas. Bėgdamas Lengdonas nenuleido akių nuo apskrito citadelės bokšto, šaunančio į dangų milžiniško, kardą žemyn nuleidusio angelo link. Pilis atrodė tuščia ir negyvenama.

Lengdonas Žinojo, kad ilgas šimtmečius Vatikanas šią pilį naudojo kaip kapų mauzoliejų, kaip tvirtovę, popiežiaus slėptuvę, kalėjimą, skirtą Bažnyčios priešams, muziejų. Vadinasi, vieni iš pilies naudotojų buvo ir iliuminatai. Tai be galo logiška. Nors pilis — Vatikano nuosavybė, ji buvo naudojama tik protarpiais, ir Berninis ne kartą ją renovavo. Sklido gandai, kad pastate nūnai yra pilna slaptų įėjimų, tunelių ir kambarių. Lengdonas beveik neabejojo, kad angelas ir pilį supantis penkiakampio pavidalo parkas — taip pat Berninio kūriniai.

Prisiartinęs prie milžiniškų dvivėrių vartų tvirtovės sienoje, Lengdonas juos stipriai pastūmė. Nenuostabu, kad vartai nė nekrustelėjo. Akių aukštyje kabojo du beldimui skirti geležiniai plaktukai. Lengdonas prie vartų nebegaišo. Žengtelėjo atgal ir akimis išmatavo stačią sieną. Šie kontraforsai atlaikė berberų, pagonių ir maurų ordų atakas. Kažkodėl ir Lengdonui atrodė, kad ir jo Šansai pramušti sienoje skylę yra menki.

„Viktorija, — pagalvojo Lengdonas. — Ar tu Čia?“

ANGELAI IR DEMONAI

3“

Lengdonas nubėgo palei pilį juosiančią sieną. *Turi būti dar bent vienas įėjimas!*

Apsukęs antrąją sienos bokštą vakarų pusėje, visai uždusęs atsidūrė nedidelėje automobilių stovėjimo aikštelėje Šalia *Lungotere Angelo* gatvės. Čia rado dar vieną įėjimą. Tai buvo įvažiavimas su pakeliamuoju tiltu per griovį. Tiltas buvo pakeltas ir uždaręs vartų angą. Lengdonas vėl pažvelgė į viršų.

Vienintelės šviesos anapus forto sienų buvo pagrindinį bokštą iš lauko apšviečiantys prožektoriai. Visi maži tvirtovės langeliai buvo tamsūs. Lengdono akys kilo dar aukščiau. Pačiame centrinio bokšto viršuje, šimtas pėdų nuo žemės, tiesiai po angelo kardu, iš sienos kyšojo vienišas balkonas. Lengdonui pasirodė, kad marmurinis parapetas šiek tiek apšviestas keistos mirguliuojančios šviesos, tarytum už jo esančioje patalpoje degtų fakelas. Lengdonas sustingo, o jo šlapiu kūnu perbėgo šiurpulys. Šešėlis? Įtempęs dėmesį, jis toliau stebėjosi balkoną. Tuomet kažkas šmėstelėjo dar kartą. Jo nugara nuėjo pagaugais. *Kažkas yra ten, viršuje!*

— Viktorija! — nebesusivaldęs sušuko jis, tačiau jo balsą prarijo už nugaros šniokščianti Tibro upė. Jis suko galvą, kaip susisiekti su šveicarų sargyba.

Kitoje aikštelės pusėje stovėjo didelis žinių agentūros sunkvežimis. Lengdonas pasuko prie jo. Kabinoje sėdėjo pilvotas žmogus su ausinėmis ir reguliavo aparatūros svirtes. Lengdonas pabarbeno į sunkvežimio dureles. Žmogus krūptelėjo ir pamatęs varvančius Lengdono drabužius nusiėmė ausines.

— Kas atsitiko, bičiuli? — paklausė jis su juntamu australišku akcentu.

— Man reikia jūsų telefono, — susijaudinęs paprašė Lengdonas. Žmogus patraukė pečiais.

— Neįmanoma niekam prisiskambinti. Bandau visą vakarą. Linijos perkrautos. Lengdonas balsu nusikeikė.

— Ar nepastebėjote ko nors įvažiuojant pro šiuos vartus? — paklausė jis, rodydamas pirštu į pakeltą pakeliamąjį tiltą.

— Žinote — taip. Visą vakarą pro šiuos vartus pirmyn atgal važinėja juodas autofurgonas.

Lengdonas pasijuto tarytum gavęs plyta į paširdžius.

— Sekasi tam bestijai, — pavydžiai pasakė australas, pažvelgęs aukštyn, į bokšto viršūnę, o paskui nukreipdamas pikta žvilgsnį į Vatikano pusę. — Galiu lažintis, iš ten viskas matyti kaip ant delno. Per transporto spūstį negalėjau prasigauti į Šv. Petro aikštę, todėl dabar tenka filmuoti iš čia.

Lengdonas jo nebesiklausė. Sutrikęs dairėsi, nežinodamas, ko griebtis.

— Kaip manote? — paklausė australas. — Tas *vienuoliktosios valandos samarietis* yra tikras dalykas?

— Kas toksai? — sukluso Lengdonas.

— Ką, ar negirdėjote? Šveicarų sargybos kapitonui paskambino žmogus, leans teigia turįs itin svarbios informacijos. Tas žmogus kaip tik dabar turi atskristi į Vatikaną. Visa, ką žinau, yra tai, kad jo turima informacija gali išgelbėti Vatikaną ir konklavą.

312 DAN BROWN

Lengdonas sutriko. Gerasis samarietis, atskrendantis į pagalbą? Ar tas žmogus žino, kur yra antimedžiaga? Jei taip, kodėl jis paprasčiausiai *nepranešė* šveicarų sargybai? Kodėl jis atskrenda *asmeniškai*? kažkas čia buvo įtartina, tačiau Lengdonas neturėjo laiko aiškintis kas ir kaip.

— Ei, — staiga sušuko australas, atidžiau įsižiūrėjęs į Lengdoną. — Ar tikrai jūs ne tas vaikinai, kurį rodė per televiziją? Tas, kuris mėgino gelbėti kardinolą Šv. Petro aikštėje?

Lengdonas nieko neatsakė. Jo akys staiga prilipo prie prietaiso ant sunkvežimio stogo. Tai buvo palydovinė antena, sumontuota ant teleskopinio stovo. Lengdonas dar kartą pažvelgė į pilį. Išorinė siena buvo penkiolikos pėdų aukščio. Vidinės tvirtovės bokštas — daug kartų aukštesnis. Jo viršūnės pasiekti, žinoma, nepavyks, tačiau antenos stovas gali padėti įveikti pirmąją kliūtį...

Lengdonas, rodydamas į palydovinės antenos stovą, paklausė:

— Koks maksimalus šito aukštis?

— Hmmm... — reporteris atrodė sutrikęs. — Penkiolika metrų. Kodėl klausiate?

— Privažiuokite prie pat sienos. Man reikia pagalbos.

— Apie ką jūs kalbate? Lengdonas paaiškino. Australo akys išsiplėtė.
 — Ar jūs nesveikas? Šitas teleskopinis stovas kainuoja du Šimtus tūkstančių dolerių. Čia jums ne kopėčios!
 — Ar jums rūpi transliacijos reitingas? Aš turiu informaciją, kuri jus pavers eterio žvaigžde, — netekęs vilties, pareiškė Lengdonas.
 — Informaciją, vertą dviejų šimtų gabalų?
 Lengdonas pasakė, kokią paslaptį atskleis mainais už paslaugą.
 Po devyniasdešimties sekundžių Robertas Lengdonas jau svyravo stiprokame vėjyje penkiolikos pėdų aukštyje, užsikoręs į palydovinės antenos stovo viršūnę. Nutaikęs momentą, jis šoko ant sienos, o nuo jos — ant žemesniojo bastiono.
 — Dabar tesėkite pažadą! — anapus sienos šūktelėjo australas. — Kur jis yra? Suteikdamas šią informaciją, Lengdonas jautė moralinę kalnę, tačiau sandėris yra sandėris. Be to, hasasinas tikriausiai vis viena praneš žiniasklaidai.
 — *Piazza Navona*, — sušuko Lengdonas. — Jis guli fontane.
 Australas skubiai nuleido palydovinę anteną ir, užvedęs variklį, nusivijo savo karjeros fortūną.

Sugrižęs į akmeninę salę tvirtovės bokšto viršuje, hasasinas nusimovė žliugsinčius batus ir sutvarstė sužalotą kojos nykštį. Skaudėjo, tačiau ne tiek, kad neleistų mėgautis.

Jis sužiuro į savo laimikį.
 ANGELAI IR DEMONAI
 313

Viktorija gulėjo aukštiekninka kambario kampe, ant paprastos sofos, toje pačioje padėtyje, kaip jis buvo ją palikęs. Rankos surištos už nugaros, burna užkimšta. Hasasinas prisiartinio prie jos. Viktorija jau buvo atgavusi sąmonę. Tai jam patiko. Stebėtina — vietoj baimės jos akyse jis išvydo įniršio ugnį.

Baimė ateis.

107

Robertas Lengdonas žemesniuojų sienos bastionu bėgo aplink tvirtovės bokštą, patenkintas, kad jo sienas puikiai apšviečia aplinkui išdėstyti prožektoriai. Tvirtovės kiemas priminė tikrą senovinės ginkluotės muziejų — katapultos, krūvos marmurinių patrankų sviedinių, įvairių kitokių baugių kovos prietaisų. Kai kurios tvirtovės dalys paverstos muziejumi, į kurį dienos metu įleidžiami turistai, o kieme iš dalies atkurta autentiška viduramžių pilies aplinka.

Lengdonas apžvelgė centrinį bokštą. Tai apskrita citadelė, Šaunanti 107 pėdas į viršų. Būtent šiame aukštyje ant jos stogo iškilęs bronzinis angelas. Viršuje esantis balkonas vis dar buvo apšviestas iš vidaus. Lengdonas norėjo šūktelėti, bet apsigalvojo. Jis privalo surasti įėjimą.

Pažvelgė į savo laikrodį.

12 minučių po vienuolikos.

Nusileidęs akmeniniu pylimu, juosiančiu tvirtovės sieną iš vidaus ir besiremiančiu į pagrindinę sieną, Lengdonas atsidūrė šešėliuotame kieme ir nudūmė laikrodžio rodyklės kryptimi. Jis prabėgo pro tris senovinius portikus, tačiau akivaizdžiai visi jie jau seniai buvo nebenaudojami. Pro kur hasasinas pateko į vidų? Lengdonas nuskubėjo toliau. Vieną po kito užtiko du jau šiais laikais įrengtus įėjimus, tačiau ant abiejų kabojo spynos. *Ne čia*. Lengdonas vėl metėsi pirmyn.

Jis buvo apsukęs jau beveik visą ratą apie pastatą, kai priešakyje išvydo akmenukais pabarstytą įvažiavimą, kertantį tvirtovės kiemą nuo sienos iki bokšto. Vienas kelio galas rėmėsi į sienos angą užvėrusį pakeliamąjį tiltą, o kitas prasmego bokšto pamatinėje dalyje žiojėjančiame tunelyje. *Il traforo!* Apie šio bokšto *traforo* Lengdonas buvo ne kartą skaitęs. *Trafo* — tai kelias, spirale kylantis aukštyn, kad karo vadai, nenulipdami nuo žirgų, galėtų greitai patekti į bokšto viršūnę. *Hasasinas užvažiavo į viršų!* Tunelį užtvėriantys vartai buvo pakelti, ir Lengdonas, beveik apimtas euforijos, nekliudomas įėjo į vidų. Tačiau vos įžengus jo euforija išgaravo.

Tunelis leidosi spirale žemyn. Tikriausiai ši *traforo* dalis vedė į požeminį kalėjimą, o ne į bokšto viršūnę.

Stovėdamas tamsaus ir iš pažiūros begalinio tunelio angoje, Lengdonas nežinojo, kaip elgtis. Vėl dirstelėjo į balkoną, ir jam vėl pasivaideno, kad ant jo turėklų krintančios šviesos atšvaituose matyti kažkoks šešėlių judėjimas. *Spręsk!* Nematydamas kito pasirinkimo, Lengdonas nudundėjo tuneliu žemyn.

DAN BROWN

Tuo metu hasasinas stovėjo palinkęs virs savo aukos. Jis perbraukė delnu jos ranką. Moters oda buvo švelnios kreminės spalvos. Žinojimas, kad tuoj galės pasinerti į jos kūno slėpinius, jį svaigino kaip narkotikas. Kiek jos prievartavimo būdų galima sugalvoti?

Hasasinas žinojo, kad jis nusipelnė šios moters. Jis gerai tarnavo Janusui. Ši moteris yra jo karo trofėjus. Kai išnaudos visas įmanomas galimybes lovoje, nuvilks ją ant grindų ir parklūpdys ant kelių... *Aukščiausias nuolankumas*. Tuomet — orgazmo kulminacijos taške — jis perrėš jai gerklę.

Jie tai vadina *Ghayat assa'adah*. *Aukščiausiasis pasitenkinimas*.

Po to, besimaudydamas savo šlovės spinduliuose, jis atsistos balkone ir mėgausis iliuminatų triumfu... Kerštas, apie kurį tiek šimtmečių svajojo daugybė žmonių.

Tunelyje darėsi vis tamsiau. Lengdonas leidosi žemyn.

Galiausiai, tuneliui apsukus žiedą, aplinkui įsivyravo visiška tamsa. Tačiau tunelis nebesileido. Lengdonas sulėtino žingsnius, iš jų aidą pajutęs, kad įžengė į erdvesnę patalpą. Jam pasivaideno, kad priešakyje visiškoje tamsoje regi blausius netoliese esančio šviesos šaltinio atšvaitus... Grabinėdamas rankomis slinko pirmyn. Staiga prisilietė prie kažko šalto ir lygaus. Metalas ir stiklas. Tai buvo automobilis. Apgraibomis suradęs dureles, jas atidarė.

Bemat užsidedė automobilio saloną apšviečianti lemputė. Žengtelėjęs žingsnį

atgal, Lengdonas tučtuojau atpažino juodąjį autofurgoną. Jausdamas kylantį pasi-
šlykštėjimą, kurį laiką žiūrėjo į jį, o tuomet prisiversdamas įlindo į vidų, tikėdamasis
surasti kokį nors šaunamąjį ginklą. Deja, nieko neaptiko. Tačiau surado Viktorijos
mobilųjį telefoną. Jis buvo sudaužytas ir neveikė. Sutrupinto telefono vaizdas
Lengdonui sukėlė nerimą. Mintyse jis ėmė melstis, kad tik nebūtų pavėlavęs.

Lengdonas įjungė autofurgono žibintus. Patalpa akimirksniu įgijo kontūrus. Tai
buvo paprastas stačiakampis kambarys, kadaise tikriausiai naudotas arkliams ir
amunicijai laikyti. Be to, tai buvo aklavietė. Jokio kito išėjimo ar kelio tūšos.

„Aš nuėjau neteisingu keliu!“ — dingtelėjo jam.

Lengdonas išsoko iš autofurgono ir apsidairė. Jokių durų. Jokių vartų. Jis prisi-
minė virš įėjimo iškaltą angelą ir pagalvojo, ar tai negali būti atsitiktinumas. Ji yra
Illuminacijos bažnyčioje ir laukia manęs sugrįžtant“... — prisiminė žudiko žodžius.
Lengdonas buvo nuėjęs pernelyg toli, kad dabar galėtų taikstyti su nesėkme. Jo Širdis
įnirtingai daužėsi. Jautė, kad vis stiprėjanti įtampa ir neapykanta ima iškreipti jo
pojūčius.

Kai ant grindų Lengdonas išvydo kraują, pirmoji mintis buvo — Viktorija.
Tačiau atidžiau išsižiūrėjęs į kraujo dėmes suprato, kad tai kruvini bato pėdsakai.
Žingsniai buvo ilgi. Kraujo žymės paliko tik kairioji koja. *Hasasinas.*

Kraujo pėdsakai Lengdoną nuvedė į kambario gūdumą. Didžiulis Lengdono

ANGELAI IR DEMONAI

315

šešėlis darėsi vis blyškesnis ir blyškesnis. Kas žingsnį jo nuostaba vis augo.
Atrodė, kruvini pėdsakai veda į kambario kampą ir tenai išnyksta.

Kai Lengdonas priėjo arčiau, negalėjo patikėti savo akimis. Kampinis granito
blokas buvo ne kvadratinis, kaip kiti. Lengdonas suprato, jog priešais save regi dar
vieną kelio ženklą. Blokas buvo tobulos pentagramos formos, o viena iš jo viršūnių
buvo nukreipta tiesiai į kampą. Išradingai paslėptas už persidengiančių sienų, akme-
nyje žiojėjo siauras plyšys. Lengdonas prasispraudė pro jį, ir priešais jo akis atsivėrė
kitas tunelis. Čia pat riogsojo sulaužytas medinis barjeras, kuriuo kadaise šis tunelis
buvo pertvertas.

Tolumoje buvo maryti mirguliuojantys šviesos atšvaitai.

Lengdonas jau bėgte bėgo. Persiropšęs per barjerą, leidosi šviesos šaltinio link.
Tunelis greitai atsivėrė į kitą, didesnę nei pirmąjį, kambarį. Čia, įtaisytas ant sienos,
mirguliavo vienas vienintelis fakelas. Tai akivaizdžiai buvo pilies dalis, kurioje ne-
buvo elektros... Dalis, kurios niekuomet neišvys nė vienas turistai. Kambarys būtų
kėlęs šiurpą ir dienos šviesoje, o mirguliuojanti fakelo liepsna jį darė dar niūresnį.

Il prigione.

Čia buvo įrengta koks tuzinas mažų celių, kai kurios iš jų jau apgriuvusios, sty-
rojo geležiniai stulpai kaliniams pririšti. Tačiau viena iš didesnių celių tebebuvo svei-
ka, ir ant jos grindų Lengdonas išvydo tai, nuo ko beveik sustojo jo širdis. Ant grindų
gulėjo juodi drabužiai ir raudonos kardinolų juostos. *Štai kur jis laikė kardinolus!*

Netoli nuo tos celės sienoje juodavo geležinės durys. Jos buvo atviros, o už jų
driekėsi koridorius. Lengdonas nuskubėjo prie tų durų, tačiau sustojo taip ir neper-

žengęs slenksčio. Kraujo pėdsako prie slenksčio nebuvo. Pastebėjęs virš arkos iškaltus žodžius, Lengdonas suprato kodėl.

Il Passetto.

Lengdonas apstulbo. Apie šį tunelį girdėjo daug kartų, tačiau taip ir nepavyko tiksliai išsiaiškinti, kur yra jo pradžia ir pabaiga. *Il Passetto*, arba Mažasis koridorius, buvo siauras, trijų ketvirčių mylios ilgumo tunelis, jungiantis Šv. Angelo pilį ir Vatikaną. Įvairiais istorijos laikotarpiais popiežiai jį naudodavo gelbėdami savo galvą per Vatikano apsiaustis, o kai kurie mažiau pamaldūs ir ne itin puritoniški juo slapta lankydavo damas ar eidavo stebėti savo priešų kankinimų. Nūnai abu šio tunelio galai tariamai buvo užtvirti geležinėmis durimis su neįveikiamais užraktais, kurių raktai buvo laikomi kažkurioje Vatikano slėptuvėje. Lengdonas akimirksniu suvokė, kaip iliuminatai patekdavo į Vatikaną ir išeidavo iš jo. Kurį laiką jis svarstė, kas iš Vatikano personalo galėjo išduoti Bažnyčią ir nušvilpti raktus. „Olivetis? Kuris nors iš eilinių šveicarų sargybinių?“ Tačiau šiuo metu visa tai nebeturėjo reikšmės.

Kraujo pėdsakai ant grindų jį nuvedė į priešingą kalėjimo patalpos galą, prie surūdijusių ir grandinėmis nukabinėtų vartų. Spyna buvo nuimta, ir vartai žiojėjo atviri. Už vartų buvo matyti statūs spirale kylantys laiptai. Grindys priešais vartus taip pat buvo paženklintos pentagraminiu bloku. Lengdonas su virpuliu žvelgė į bloką, svarstydamas, ar pats Berninis savo rankomis plaktuku ir kirstuvu suteikė šiems

3i6

DAN BROWN

akmenims pentagramos pavidalą. Arkoje virš vartų buvo iškaltas mažas angeliukas. Vadinasi, kelias veda čionai.

Kraujo pėdsakas kilo laiptais aukštyn. Lengdonas suprato, kad prieš lipant jam reikia apsirūpinti ginklu, koku nors ginklu. Prie vienos kalėjimo celės rado keturių pėdų ilgumo geležinį strypą. Vienas jo galas buvo aštriai nusmailintas. Nors strypas ir labai sunkus, tai buvo geriausia, ką Lengdonas sugebėjo rasti. Jis tikėjosi, kad išpuolio netikėtumas plius hasasino sužalojimas nusvers galimybių svarstyklės jo naudai. Lengdonas bijojo vieno — kad tik nebūtų pavėlavęs.

Spirale besisukančios laiptų pakopos buvo stačios ir gerokai nudilusios. Lipdamas Lengdonas įdėmiai klausėsi. Aplinkui viešpatavo tylą. Kylant aukštyn, šviesa, sklindanti iš kalėjimo patalpos, darėsi vis blankesnė, kol Lengdonas galiausiai vėl pasinėrė į absoliučią tamsą. Viena ranka lipdamas braukė per sienos akmenis. Gūdžioje tamsoje jam vaidenosi Galilėjus, skubantis aukštyn tais pačiais laiptais ir nekantraujantis pasidalyti savo įžvalgomis apie dangaus kūnus su kitais mokslo ir tikėjimo žmonėmis.

Lengdoną vis dar stulbino iliuminatų slėptuvės vieta. Iliuminatų susitikimo kambarys — pastatė, kuris buvo Vatikano nuosavybė. Kol Vatikano sargybiniai kratė žinomų mokslininkų namus ir jų rūsius, iliuminatai susitikinėjo *čia*... tiesiai Vatikano panosėje. Iliuminatų sprendimas buvo tiesiog tobulas. Berninis, kuris čia buvo vyriausiasis visų renovacijų architektas, šiame pastate turėjo neribotą laisvę ir galėjo savarankiškai bei autonomiškai jį pertvarkyti pagal savo užgaidas. Kiek papildomų slaptų įėjimų Berninis įrengė? Kiek jis sukūrė subtilių užuominų, žyminčių kelią?

Illuminacijos bažnyčia. Lengdonas žinojo, kad tikslas čia pat.

Laiptai pastebimai siaurėjo. Tamsoje apie Lengdono galvą rodėsi, sklandė istorinių personažų šešėliai, tačiau jis, stengdamasis apie tai negalvoti, nesustodamas kilo aukštyn. Pagaliau priešais save išvydo horizontalų šviesos plyšelį ir suprato, kad tai fakelų šviesa sklinda pro priešais esančių durų apačią. Patyliukais jis įveikė pašutiniąsias pakopas.

Lengdonas neturėjo supratimo, kurioje bokšto vietoje jis yra, tačiau jautė, jog palypėjo ganėtinai ir tikriausiai yra netoli viršaus. Prisiminęs didžiulį angelą ant pilies stogo, pagalvojo, kad angelas yra tiesiai virš jo galvos.

„Saugok mane, angele“, — paprašė kietai suspausdamas geležinį strypą. Tuomet tyliai ištiesė ranką durų link.

Viktorijai gelė surištas rankas. Atsibudusi ir susigaudžiusi, kad rankos surištos už nugaros, vylėsi, kad dar suspės jas atsipalaiduoti ir kaip nors išvaduos. Deja, tam jau nebebuvo laiko. Bestija sugrįžo. Dabar jis stovėjo pasilenkęs virš jos, nuogas iki juosmens, galinga krūtine, pilna grumtynėse patirtų randų. Hasasino akys, nagrinėjančios jos kūną, atrodė kaip du juodi plyšiai. Viktorija jautė, kad jis svarsto savo žai-

ANGELAI IR DEMONAI

317

dimo strategiją. Iš lėto, lyg norėdamas iš jos pasityčioti, hasasinas nusijuosė įmirkusį diržą ir numetė jį ant grindų.

Viktorija sykiu jautė ir siaubą, ir neapykantą. Ji užmerkė akis. Kai vėl jas atmerkė, rankose hasasinas laikė spyruoklinį peilį, kurio geležtę spragtelėdamas prikišo prie pat jos veido.

Plieninėje geležtėje Viktorija išvydo savo pačios išgąščio apimto veido atspindį.

Hasasinas apsuko peilį ašmenimis į viršų ir perbraukė per Viktorijos pilvą. Nuo ledinio metalo prisilietimo per jos kūną nuvilnijo šiurpuliai. Žvelgdamas į ją paniekinamu žvilgsniu, hasasinas kyštelėjo peilį po jos šortais ties juosmeniu. Viktorija įkvėpė. Jis judino peilį pirmyn atgal, lėtai, grėsmingai... vis žemiau, dar žemiau. Tuomet pasilenkė į priekį, karštu kvapu pūsdamas jai į ausį.

— Šis peilis išpjovė tavo tėvo akį.

Tą akimirką Viktorija suprato, kad žudant šį žmogų jai nesuvirpėtų nė pirštas. Hasasinas pasuko peilį ir iš apačios ėmė pjauti jos chaki šortų juosmens diržą. Staiga jis sustingo ir pažvelgė į šalį. Kambaryje buvo dar vienas žmogus.

— Atsitrauk nuo jos, — nuo durų pasigirdo duslus balsas.

Viktorija negalėjo matyti atvykėlio, tačiau ji atpažino balsą. *Robertas! Jis gyvas!* Hasasinas atrodė tarytum išvydęs vaiduoklį.

— Pone Lengdonai, jūs tikriausiai turite angelą sargą.

108

Lengdonui pakako sekundės dalies patalpai įvertinti. Jis išsyk suprato, kad stovi

šventoje vietoje. Ovalinio kambario papuošimai, nors seni ir išblukę, buvo pilni gerai pažįstamos simbolikos. Pentagramos formos kokliai. Freskos su dangaus skliautu skriejančiomis planetomis. Balandžiai. Piramidės.

Illuminacijos bažnyčia. Paprasta ir aišku. Lengdonas pasiekė savo tikslą.

Tiesiai priešais save, įrėmintą juoduoju baltakamieno balkono angoje, matė hasasino siluetą. Jis buvo iki pusės nuogas ir stovėjo pasilenkęs virš Viktorijos, kuri buvo surišta, tačiau, be mažiausios abejonės, gyva. Ją išvydę Lengdonas pajuto didžiulį palengvėjimą. Akimirkai jų akys susitiko, ir jų žvilgsnių kanalu abiem kryptimis plūstelėjo emocijų srovė — dėkingumas, kančia, gailestis.

— Vadinasi, mes susitinkame dar kartą, — tarė hasasinas. Pažvelgęs į strypą Lengdono rankose, jis balsu nusikvatojo. — Ir šį kartą tu atėjai pas mane su *šituo*?

— Atrišk ją.

Hasasinas priglaudė peilį prie Viktorijos gerklės.

— Aš ją ne atrišiu, o nužudysiu.

Lengdonas neabejojo, kad hasasinas gali taip padaryti. — Aš manau, kad, įvertinusi alternatyvą, ji tuo tik džiaugtųsi, — pasakė jis, stengdamasis kalbėti kuo ramesniu balsu.

3i8

DAN BROWN

Hasasinas arogantiškai nusišypsojo.

— Tu teisus. Ji turi daug ką pasiūlyti. Nužudyti ją dabar būtų nuostolis.

Lengdonas žengė pirmyn, tvirtai suspaudęs strypą, o jo smailųjį galą nukreipęs tiesiai į hasasiną. Apie save priminė aštriai sudiegusi žaizda delne. — Atrišk ją.

Hasasinas, atrodo, kurį laiką svarstė šį Lengdono reikalavimą. Jis atsikvėpė ir nuleido pečius. Šis judesys tradiciškai liudija paklusnumą ir norą ieškoti kompromisų. Tačiau tą patį akimirką hasasino ranka atliko netikėtai staigų judesį. Vienas tamsios rankos mostas, ir peilio geležtė nuskriejo Lengdono link.

Nežinia, ar instinktas, ar nuovargis tą akimirką sulenkė Lengdono kelius, tačiau jis netikėtai kluptelėjo, ir peilis, prašvilpęs pro jo kairiąją ausį, nukrito ant grindų už nugaros. Neatrodė, kad hasasinas būtų bent kiek susijaudinęs. Jis išūliai nusišypsojo Lengdonui, kuris dabar klūpojo ant kelių rankose laikydamas metalinį strypą. Žudikas atsitraukė į šalį nuo Viktorijos ir kaip sėlinantis liūtas žengė prie Lengdono.

Vėl pašokęs ant kojų Lengdonas pajuto, kad šlapias megztinis ir kelnės gerokai varžo jo judesius. Tuo tarpu pusnuogis hasasinas buvo kur kas miklesnis, o sužalota pėda, atrodo, visai netrukdė. Lengdonas jautė, kad tas žmogus pripratęs prie skausmo. Pirmą kartą savo gyvenime Lengdonas troško, kad jo rankose būtų labai didelis pistoletas.

Iš lėto, lyg mėgaudamasis savo vikrumu, hasasinas ėjo ratu aplink Lengdoną prie savo peilio, laikydamasis šiek tiek tolėliau, kad Lengdonas negalėtų jo pasiekti. Lengdonas žengtelėjęs užtvėrė jam kelią. Tuomet žudikas ėmė sėlinti prie Viktorijos. Lengdonas ir vėl užtvėrė jam kelią.

— Dar yra laiko, — Lengdonas pamėgino užkalbėti jam dantį. — Pasakyk man, kur yra cilindras. Vatikanas tau užmokės daugiau nei iliuminatai.

— Esi labai naivus.

Lengdonas smeigė strypu. Hasasinas staigiai metėsi į šalį ir išvengė dūrio. Lengdonas manevravo aplink stalą laikydamas strypą priešais save ir stengdamasis įvaryti hasasiną į kampą. „Šitas prakeiktas ovalinis kambarys juk neturi kampų!“ — staiga toptelėjo jam į galvą. Keista buvo tai, kad hasasinas nesistengė nei atakuoti, nei bėgti. Jis paprasčiausiai žaidė Lengdono pasiūlytą žaidimą. Ramiai suko ratus ir lūkuriavo.

Lūkuriavo — ko?

Tai, kas vyko, atrodė lyg begalinė šachmatų partija. Ginklas Lengdono rankoje darėsi vis sunkesnis, ir jis staiga suprato, ko hasasinas laukia. „Jis stengiasi mane nuvarginti“, — toptelėjo į gaivą. Tai perspektyvi taktika: Lengdonas buvo pervargęs ir vien tik kraujyje cirkuliuojančio adrenalino jau nebepakako budrumui palaikyti. Jis žinojo, kad turi imtis ryžtingų veiksmų.

Hasasinas, atrodo, skaitė Lengdono mintis. Jis vėl pakeitė poziciją ir tarytum sąmoningai ėmė vilioti Lengdoną į kambario centrą, kur ant stalelio gulėjo kažkoks daiktas, blizgantis fakelų šviesoje. *Ginklas?* Nenuleisdamas akių nuo hasasino, Lengdonas stengėsi prieiti arčiau. Hasasinas irgi vis žvilgčiojo į staliuką. Lengdonas mėgino atsispirti akivaizdžiam jaukui, tačiau instinktas paėmė viršų. Jis nebeįstengė atitraukti akių nuo viliojančio daikto.

ANGELAI IR DEMONAI

319

■ Tai buvo joks ne ginklas. Tačiau per ilgai prikaustė Lengdono dėmesį.

Ant stalo gulėjo paprasčiausia dėžutė, varinė, padengta žalsvu laiku, penkiakampio formos. Jos dangtelis buvo atkeltas. Viduje, penkiuose veltiniu išmuštuose dėkluose, gulėjo penki antspaudai. Antspaudai buvo nukalti iš geležies — masyvūs sudėtingo reljefo geležies plafonai su tvirtomis medinėmis rankenomis. Lengdonui nekilo nė menkiausių abejonių dėl antspaudų paskirties.

ILIUMINATAI, ŽEMĖ, ORAS, UGNIS, VANDUO.

Lengdonas skubiai dirstelėjo į hasasiną — ar tik šis, pasinaudojęs Lengdono sumišimu, nesiruošia atakuoti? Tačiau žudikas neskubėjo. Jis ramiai lūkuriavo. Atrodo, šis žaidimas jam teikė malonumą. Lengdonas pamėgino vėl sutelkti dėmesį vien tik į priešininką ir ėmė ieškoti progų jį pulti. Tačiau jo mintis jau buvo pavergusi dėžę. Nors patys antspaudai savaime buvo ganėtinai pribloškiantys artefaktai — tik nedaugelis iliuminatų tyrinėtojų apskritai tikėjo, jog jie egzistuoja, — Lengdonas jautė, jog jam neduoda ramybės dar kažkokia pastebėta detalė. Kai hasasinas vėl ėmė manevruoti, Lengdonas dar kartą dirstelėjo į dėžutę.

O Dieve!

Visi penki dėžėje esantys antspaudai gulėjo įdubose dėžės pakraščiuose. Tačiau centre buvo dar viena įduba. Tuščia, tačiau akivaizdžiai skirta dar vienam antspaudui... Antspaudui, kuris turėjo būti daug didesnis nei kiti ir tobulai kvadratinės formos.

Ataka buvo žaibiška.

Hasasinas kaip plėšrus paukštis puolė Lengdoną. Lengdonas mėgino atremti ataką, tačiau nuvargusios rankos sunkiai benuvaldė strypą. Jo judesiai buvo per daug lėti, ir hasasinas, be vargo išsisukęs nuo smūgio, žaibiškai stvėrė strypą. Jo gniaužtai

buvo stiprūs, o sužeista ranka, atrodo, nekėlė problemų. Du vyriškiai kurį laiką įnirtingai galynėjosi. Staiga Lengdono plaštaką nuvėrė deginantis skausmas. Po akimirkos Lengdonas jau žvelgė į smailųjį strypo galą, atsuktą į jį. Medžiotojas tapo medžiojamuoju. Dabar jau hasasinas šypsodamasis suko ratu aplink Lengdoną, remdamas jį prie sienos.

— Kokia ten ta jūsiškė amerikietiška pasakėčia? — ironiškai šmaikštavo jis. — Berods apie smalsų katiną?

Lengdonas vargiai galėjo sutelkti mintis. Keikdamas save už išsiblaškymą, jis traukėsi nuo hasasino. *Šeštasis iliuminatų antspaudas?*

— Niekuomet nieko neskaičiau apie šeštąjį iliuminatų antspaudą, — priblokštas sumurmėjo jis.

— Manau, tikriausiai skaitei, — nusikvatojo žudikas, sekdamas paskui Lengdoną palei ovalinę sieną.

Lengdonas tikrų tikriausiai nieko nebuvo girdėjęs apie jokią šeštąjį antspaudą. Nuo seno žinoma, kad iliuminatų antspaudai buvo penki. Jis traukėsi, akies kraštelius dairydamasis bent kokio įnagio, kurį galėtų panaudoti kaip ginklą.

— Tobula senovinių elementų vienybė, — pasakė hasasinas. — Šeštasis antspaudas yra pats tobuliausias. Tik tu jo niekuomet nepamatysi.

320 DAN BROWN

Lengdonas jautė, kad šiuo metu to antspauda nematytų net jei jis būtų panosėje. Jis toliau traukėsi pasieniu, karštligiškai ieškodamas ko nors nusitverti.

— O ar tu matei tą šeštąjį antspaudą? — paklausė mėgindamas laimėti laiko.

— Galimas daiktas, vieną dieną jie man suteiks tą garbę. Kai būsiu įrodęs, jog esu vertas jų pasitikėjimo. — Tarytum provokuodamas, jis bakstelėjo strypu.

Lengdonas šoktelėjo atgal. Jam pasirodė, kad hasasinas stengiasi jį pasieniu nuginti iki kažkokio nematomo objekto. Kokio? Tačiau Lengdonas neturėjo kada dairytis.

— O kur tas antspaudas? — klausinėjo jis, stengdamasis išblaškyti hasasino dėmesį. — Kur?

— Ne čia. Janusas tikriausiai yra vienintelis, kuris turi teisę paimiti jį į savo rankas.

— Janusas? — Lengdonui šis vardas nieko nesakė.

— Iliuminatų lyderis. Jis netrukus atvyks.

— Iliuminatų lyderis atvyks čia?

— Išdeginti paskutinį įdaga.

Lengdonas baimingai žvilgtelėjo į Viktoriją. Ji atrodė keistai rami. Viktorijos akys žvelgė tarsi į kažką už kambario sienų, kvėpavo lėtai ir giliai. Ar tai ji turi būti paskutinioji auka? O gal jis?

— Kokia puikybė, — nusišaipė hasasinas, iš Lengdono akių supratęs jo mintis. — Jūs abu esate smulkmė, niekas. Be abejo, jūs mirsite, dėl to nėra jokių abejonių. Tačiau paskutinė auka, apie kurią aš kalbu, yra tikrai pavojingas priešas.

Lengdonas stengėsi suvokti hasasino žodžius. Pavojingas priešas? Svarbiausieji kardinolai buvo nužudyti. Popiežius taip pat nužudytas. Iliuminatai visus juos su-

naikino. Bedugnėse hasasino akyse Lengdonas įžvelgė atsakymą.

Popiežiaus rūmų valdytojas.

Rūmų valdytojas Ventreska buvo žmogus, kuris šio išmėginimo metu pasauliui buvo tapęs vilties švyturiu. Šį vakarą rūmų valdytojas iliuminatams sudavė daugiau ir taiklesnių smūgių nei konspiracijos teoretikai per ištisus dešimtmečius. Be abejo, jis turi už tai sumokėti. Jis ir buvo galutinis iliuminatų taikiny.

— Tu niekada pas jį nepateksi, — pareiškė Lengdonas.

— Tai padarysiu ne aš, — atsakė hasasinas, toliau pasieniu stumdamas Lengdoną. — Ši garbė palikta pačiam Janusui.

— Iliuminatų lyderis *savo rankomis* ketina paženklinti rūmų valdytoją? — Valdžia suteikia privilegijas.

— Bet juk nė vienas žmogus dabar nesugebėtų patekti į Vatikano miestą!

— Nesugebėtų, išskyrus tą atvejį, jei jam Vatikane paskirtas susitikimas, — patenkintas savimi atkirto hasasinas.

Lengdonas visiškai pasimetė. Vienintelis, kurį Vatikanas buvo pasirengęs šiuo metu priimti, buvo žmogus, žiniasklaidos pakrikštytas *vienuoliktosios valandos samariečiu* — asmuo. Ročerio teigimu, turintis informaciją, kuri gali išgelbėti...

Lengdonas nutirpo. *Gerasis Dieve!*

Hasasinas išsišiepė, aiškiai mėgaudamasis skausmingu Lengdono atradimu.

ANGELAI IR DEMONAI

321

— Aš taip pat negalėjau susigaudyti, koku būdu Janusui pavyks ten patekti. Tačiau važiuodamas per radiją išgirdau pranešimą apie *vienuoliktosios valandos samarietį*. — Jis nusišypsojo. — Vatikanas Janusą sutiks išskėstomis rankomis.

Lengdonas vos nepargriuvo aukštiekninkas. *Janusas ir yra samarietis!* Tai buvo neišsivaizduojama apgavystė. Iliuminatų lyderis gaus karališką palydą tiesiai į rūmų valdytojo apartamentus. *Tačiau kaip Janusas sugebėjo apkvailinti Ročerį? Ar Ročeris čia yra kaip nors įsivėlęs?* Lengdono nugara perėjo šiurpulys. Po to, kai vos neužduso slaptuosiuose archyvuose, Lengdonas nebebuvo visiškai įsitikinęs Ročerio lojalumu.

Hasasinas staiga dūrė strypu ir kliudė Lengdono šoną.

Lengdonas atšoko atgal, jausdamas, kad pamažu praranda savitvardą.

— Janusas iš ten niekuomet neišeis gyvas! Hasasinas patraukė pečiais.

— Dėl kai kurių tikslų verta paaukoti gyvybę.

Lengdonas jautė, kad žudikas nejuokauja. Janusas atvyksta į Vatikano miestą atlikti savižudiškos misijos? Garbės reikalas? Akimirka Lengdono protas aprėpė visą pasibaisėtiną sąmokslų ciklą. Iliuminatų sąmokslų ratas užsidarė sugrįždamas į pradinę padėtį. Dvasininkas, kurį iliuminatai nesąmoningai iškėlė į valdžią nužudydami popiežių, pasirodė *esąs* vertas priešininkas. Galutinio sutriuškinimo akto metu pats iliuminatų lyderis jį sunaikins.

Staiga Lengdonas pajuto, kad sienos už jo nebeliko. Į nugarą dvelktelėjo vėsus vėjas, ir jis žengtelėjo atgal į nakties tamsą. *Balkonas!* Dabar jis suprato, kodėl hasasinas stūmė jį pasieniu.

Lengdono vaizduotėje išsyk iškilo už nugaros žiojinti šimto pėdų praraja —

aukštį iki balkono jis buvo įvertinęs dar prieš patekdamas į bokštą. Hasasinas nebegašo laiko. Staigiu šuoliu metėsi pirmyn, strypo smaigaliu taikydamasis į Lengdono pilvą. Lengdonas atšoko, ir smaigalys kliudė tik jo drabužius. Po akimirkos sekė nauja ataka. Lengdonas dar kartą atsitraukė, už nugaros pajusdamas balkono turėklo stulpelius. Neabejodamas, kad kitas smūgis bus mirtinas, Lengdonas ryžosi desperatiškai avantiūrai. Pasisukęs šonu, jis staigiai ištiesė ranką ir nutvėrė į krūtinę nutaikytą strypą. Sužalotą delną nutvilkė aštrus skausmas.

Hasasinas atrodė visiškai ramus. Kurį laiką jiedu galynėjosi. Hasasino burnos dvokas sklido tiesiai į Lengdono šnerves. Netrukus strypas išslydo jam iš rankų — hasasinas buvo pernelyg stiprus. Desperatiškai mėgindamas išnaudoti paskutinį šansą, pavojingai balansuodamas balkono pakraštyje, Lengdonas mėgino užminti ant sužaloto hasasino kojos nykščio. Tačiau hasasinas buvo profesionalas ir mokėjo saugotis.

Lengdonas suprato, kad tai buvo paskutinė jo korta. Ir ji buvo mušta.

Staigiu ir stipriu smūgiu hasasinas bloškė Lengdoną prie balkono turėklų. Jis kone pakibo virš jų. Hasasinas dar sykį smogė strypu į Lengdono krūtinę. Lengdonas išsiritęs kabojo virš bedugnės.

— *Ma'assalamah.* — pasityčiodamas pasakė hasasinas. — Viso gero. Pervėręs Lengdoną negailestingu žvilgsniu, hasasinas dar kartą jį stumtelėjo.

Lengdonas nebeišlaikė pusiausvyros, ir jo pėdos atsiplėšė nuo grindų Lengdonas
322 DAN BROWN

instinktyviai virsdamas stvėrėsi už balkono turėklų. Kairioji ranka nuslydo, bet dešiniąją pavyko įsitverti turėklų viršaus. Jis pakibo kojomis ir viena ranka užsikabinęs už turėklo.

Pasilenkęs virš jo, hasasinas iškėlė strypą ruošdamasis smogti paskutinį smūgį. Strypui jau artėjant, Lengdonas išvydo netikėtą reginį. Ar viziją paskatino mirties pojūtis, ar paprasčiausia paniška baimė, tačiau tą akimirką jam pasirodė hasasiną apgaubusi rausva aureolė. Po akimirkos už jo nugaros išdygo kamuolinį žaibą priimanantis ugnies kamuolys.

Staiga hasasinas paleido iš rankų metalinį strypą ir sustaugė iš skausmo.

Strypas tarkstelėjo į balkono turėklą ir pro Lengdoną nulėkė žemyn, į tamsą. Hasasinas apsisuko, ir Lengdonas išvydo ant jo nugaros žiojinčią didžiulę nudeginimo žaizdą. Rankomis prisitraukęs prie turėklo, Lengdonas pamatė Viktoriją, žėrinčiomis akimis stovinčią priešais hasasiną. Ji mosavo fakelu, o liepsnos nušviestame Viktorijos veide atsispindėjo nuožmus įnirsis ir keršto troškimas. Kaip jai pavyko išsivaduoti, Lengdonas nežinojo ir tai jam dabar nerūpėjo. Sutelkęs jėgas ėmė ropštis per turėklą atgal į balkoną.

Jis žinojo, kad kova tarp Viktorijos ir hasasino bus trumpa. Hasasinas buvo pernelyg grėsmingas priešininkas. Saukdamas iš įniršio, jis puolė Viktoriją. Ji pamėgino atšokti, tačiau hasasinas ją nutvėrė ir išplėšė fakelą iš Viktorijos rankų. Lengdonas nedelsė nė akimirkos. Persivertęs per turėklus, kumščiu smogė į kruviną žaizdą ant hasasino nugaros.

Riksmas, atrodo, turėjo nusklisti iki pat Vatikano.

Hasasinas, iš skausmo išrietęs nugarą, akimirką sustingo. Jis paleido fakelą, ir

Viktorija vėl visa jėga smogė juo hasasinui į veidą. Pataikė tiesiai į kairę akį. Hasasinas vėl sukliko rankomis užsidengdamas veidą.

— Akis už akį, — sušnypštė Viktorija. Užsimojusi fakelu kaip vėzdu, ji dar kartą smogė hasasinui į veidą. Praradęs orientaciją, jis žengtelėjo atgal ir atsідūrė prie balkono turėklų. Lengdonas ir Viktorija tą pačią akimirką puolė prie jo ir iš visų jėgų stumtelėjo. Hasasinas persivertė per baliustradą ir išnyko tamsoje. Nespėjo nė surikti. Vienintelis garsas, kurį jie išgirdo, buvo lūžtančio stuburo triokštelėjimas, kai hasasinas atsitrenkė į patrankų sviedinių krūvą.

Lengdonas kurį laiką žiūrėjo į Viktoriją, tarytum matytų pirmą kartą. Ant jos juosmens ir pečių kadarojo virvės. Moters akys žėrėjo tikra pragaro ugnimi.

— Aš užsiiminėjau joga, — pasakė ji.

109

Tuo metu Šv. Petro aikštėje išsirikiavusių šveicarų sargybinių grandinė, šūkaudama ir modama rankomis, mėgino nustumti minią toliau nuo Vatikano. Tačiau jų pastangos buvo bergždžios. Minia buvo begalinė ir žmonės atrodė daug labiau

ANGELAI IR DEMONAI

323

susidomėję besiertinančia Vatikano žūtimi nei savo saugumu. Visi aikštėje išdėstyti ekranai dabar transliavo paskutines minutes skaičiuojantį antimedžiagos cilindą. Popiežiaus rūmų valdytojo įsakymu vaizdą perdavė iš šveicarų sargybos pulto monitoriaus. Deja, ekranuose pasirodęs cilindro vaizdas neatbaidė žmonių, kaip buvo laukta. Aikštėje susirinkusieji, išvydę cilindro erdvėje pakibusį mažytį skysčio lašelį, tikriausiai nusprendė, kad bomba nėra tokia grėsminga kaip jie manė. Be to, displėjuje degantys skaičiai rodė, kad iki detonacijos dar likusios beveik keturiasdešimt penkios minutės. Pakankamai laiko pastovėti ir paspoksoti.

Vis dėlto šveicarų sargybiniai vieningai pripažino, kad drąsus rūmų valdytojo sprendimas kreiptis į pasaulį su tiesos žodžiu ir pateikti žiniasklaidai *akivaizdžius* iliuminatų klastos įrodymus buvo apdairus manevras. Iliuminatai, be abejo, tikėjosi, kad grėsmės akivaizdoje, kaip įprasta, Vatikanas griebsis tylėjimo ir ignoravimo taktikos. Tačiau ši vakarą taip neatsitiko. Rūmų valdytojas Karlas Ventreska pasirodė esąs stiprus priešininkas.

Siksto koplyčioje sėdintį kardinolą Mortatį ėmė kankinti nuovargis. Buvo jau 15 minučių po vienuoliktos. Dauguma kardinolų tebesimeldė, tačiau dalis jų jau spietėsi prie išėjimo, aiškiai sunerimę dėl vėlyvo meto. Kai kurie iš jų ėmė kumščiais daužyti koplyčios duris.

Anapus durų stovintis leitenantas Šartranas girdėjo bilsmą ir nežinojo, kaip reaguoti. Jis pažvelgė į savo laikrodį. Jau laikas. Kapitonas Ročeris jam buvo davęs griežtą nurodymą neišleisti kardinolų tol, kol negaus jo įsakymo. Duris daužė vis intensyviau, ir Šartranas ėmė jaustis nejaukiai. Jis susirūpino, ar tik kapitonas nebus

paprasciausiai užmiršęs apie kardinolus. Po paslaptingojo telefono skambučio kapitonas ėmė elgtis labai keistai ir permainingai.

Šartranas išsitraukė radijo stotelę.

— Kapitone? Tai Šartranas. Jau vėlyvas metas. Gal atidaryti Siksto koplyčios duris?

— Tos durys turi likti uždarytos. Gal pamiršote mano įsakymą?

— Ne, sere, aš tik...

— Netrukus atvyks mūsų svečias. Pasitelkite keletą žmonių ir eikite prie popiežiaus kanceliarijos durų. Rūmų valdytojas neturi niekur išeiti.

— Atleiskite, sere?

— Ko nesupratote, leitenante?

— Viską supratau, sere. Einu vykdyti jūsų įsakymo.

Viršutiniame rūmų aukšte, popiežiaus kanceliarijoje, rūmų valdytojas meditavo žiūrėdamas į liepsną, kartkartėmis pastumdymdamas žarstekliu anglis. „Duok man stiprybės, Dieve. Suteik mums stebuklą“, — meldėsi jis, svarstydamas, ar bus jam lemta sulaukti kito ryto.

3M

DAN BROWN

110

Vieniolika valandų dvidešimt trys minutės vakaro.

Viktorija drebėdama stovėjo Šv. Angelo pilies balkone ir drėgnomis nuo ašarų akimis žvelgė į Romą. Ji labai norėjo apkabinti Lengdoną, tačiau negalėjo. Jos kūnas buvo užtirpęs, jėgos grįžo lėtai ir nenoriai. Žmogus, kuris nužudė jos tėvą ir kurio auka tik per plauką netapo ji pati, nūnai gulėjo negyvas žemai po jos kojomis.

Kai Lengdono ranka palietė jos petį, užplūdusi Šilumos banga ištirpdė kūną kausčiusį ledą. Viktorija krūptelėjo ir atgijo. Rūkas išsisklaidė, ir ji atsigręžė į Lengdoną. Robertas atrodė baisiai — visas šlapias ir susivėlęs. Tikriausiai, eidamas jos gelbėti, pakeliui buvo įveikęs tikrą skaistyklą.

— Ačiū... — sušnibždėjo ji.

Lengdonas nusišypsojo pavargusia šypsena ir priminė Viktorijai, kad būtent ji nusipelno padėkos — tai jos sugebėjimas išsinerti iš virvių faktiškai išgelbėjo juos abu. Viktorija perbraukė delnu akis. Ji būtų taip stovėjusi šalia Lengdono visą amžinybę, tačiau atokvėpis negalėjo ilgai tęstis.

— Mes turime skubiai iš čia dingti, — pasakė Lengdonas.

Viktorijos mintys tuo metu buvo kitur. Ji susirūpinusi žvelgė į Vatikaną. Mažiausia pasaulio valstybė atrodė bauginančiai arti, visa nutvieksta nesuskaičiuojamos gausybės žinių agentūrų prožektorių. Ji apstulbo išvydusi, kad didžioji Šv. Petro aikštė dar tebebuvo kimšte prisikimšusi žmonių! Šveicarų sargybiniams pavyko išgrūsti žmones tik iš pusantro šimto pėdų ruožo priešais Baziliką. Tai mažiau nei trečdalis

aikštės. Tolėliau žmonių kamšalynė buvo dar didesnė. „Minia yra per arti! — dingtelėjo Viktorijai. — Gerokai per arti!“

— Aš turiu skubėti, — pakartojo Lengdonas.

Viktorija nustebusi pažvelgė į jį.

— Į Vatikaną?

Lengdonas jai papasakojo apie samarietį ir apie baisią iliuminatų lyderio klastą. Iliuminatų lyderis, žmogus vardu Janusas, atvyksta į Vatikaną paskutiniu juo įdagu paženklinanti rūmų valdytoją. Tai bus galutinis iliuminatų viešpatystės įtvirtinimo aktas.

— Niekas Vatikane apie tai nežino, — pasakė Lengdonas. — Negaliu jiems prisiskambinti, o šis žmogus gali atvykti bet kurią akimirką. Turiu perspėti sargybinius, kol jie dar jo neįleido.

— Jokiu būdu neprasibrausi pro tą minią! Lengdono balsas buvo tvirtas.

— Yra kitas kelias. Patikėk manimi.

Viktorija vėl pajuto, kad istorikas kažką žino, ko nežino ji.

— Aš einu su tavimi.

— Ne. Kam rizikuoti dviem...

— Aš turiu rasti būdą pašalinti iš tenai tuos žmones! Jie yra neįtikėtiname pavo...

ANGELAI IR DEMONAI

3*5

Tą pačią akimirką balkonas, kuriame jie stovėjo, ėmė virpėti. Kurtinantis griaudėjimas sudrebino visą bokštą. Tuomet juos apakino iš Šv. Petro bazilikos pusės sklindantis šviesos pliūpsnis. Viktorijai į galvą dingtelėjo tik viena mintis. *O mano Dieve! Ankstyva antimedžiagos anihiliacija!*

Tačiau sprogimo nebuvo, o per Šv. Petro aikštėje susirinkusią minią nuvilnijo džiaugsmo šūksnių banga. Viktorija susivokė, kas buvo šviesos pliūpsnio šaltinis. Tai šimtai galingų žiniasklaidos prožektorių, dabar nukreiptų į juos! Visi aikštėje susirinkę žmonės rodė į bokšto pusę ir mojavė rankomis. Tuo tarpu griaudėjimas vis stiprėjo. Šv. Petro aikštė, atrodo, užvaldė euforija.

Lengdonas suglumęs žvelgė į aikštę.

— Kas per velnias... Griaudėjo jau tiesiai virš jų galvų.

Virš bokšto išnirio popiežiaus sraigtasparnis, skrendantis tiesiai į Vatikano miestą. Jis praskrido vos penkiolikos pėdų aukštyje virš jų galvų, visas nušviestas žiniasklaidos prožektorių. Prožektorių šviesos sekė paskui sparčiai judantį sraigtasparnį, ir Lengdonas su Viktorija vėl atsidadė tamsoje.

Matant, kaip didžiulė mašina pakimba virš Šv. Petro aikštės, Viktoriją nusmelkė nerimas, ar tik nebus per vėlu. Keldamas dulkių debesis, sraigtasparnis nusileido aikštelėje prieš pat laiptus, vedančius į Baziliką.

— Jis atvyko, — pasakė Viktorija. Balto aikštės marmuro fone ji pastebėjo mažytę žmogaus figūrėlę, kuri, atsiskyrusi nuo Vatikano sienos, pasuko sraigtasparnio link. Žinoma, ji nebūtų to žmogaus atpažinusi, jei ne ryškiai raudona beretė.

— Tai Ročeris.

Lengdonas kumščiu tvojo į turėklus.

— Kažkas turi juos perspėti! — sušuko jis ir jau buvo beeinąs. Viktorija nutvėrė

jį už rankovės.

— Palaukite! „Ji išvydo tai, kuo jos akys negalėjo patikėti. Drebančiais pirštais Viktorija rodė

į sraigtasparnį. Apsirikti buvo neįmanoma. Trapu leidosi žmogus... Žmogus, kuru judėjo labai neįprastu būdu. Jis sėdėjo krėslė ant ratukų ir netrukus stebėtinu greičiu skriejo atvira aikštės dalimi Vatikano link.

Karalius elektriniame soste.

Tai buvo Maksimiljanas Koleris.

111

Belvederio koridoriaus prabanga Kolerį gerokai erzino. Vienas auksinis lakštas nuimtas nuo šių lubų, tikriausiai galėtų finansuoti metinę vėžio tyrimų programą. Ročeris lydėjo Kolerį specialiai invalidams skirtu takeliu į apaštališkąją kanceliariją.

— Nėra lifto? — paklausė Koleris.

326

DAN BROWN

— Nėra elektros energijos. — Ročeris mostelėjo ranka į degančias žvakes prietemoje skendinčiame pastate. — Tai mūsų paieškų taktikos dalis.

— Taktikos, kuri, be abejo, nepasiteisino. Ročeris linktelėjo galvą.

Kolerį apėmė kosulio priepuolis, ir jam dingtelėjo mintis, jog tai gali būti vienas iš paskutiniųjų priepuolių. Ši mintis, beje, jam nebuvo ypač atgrasi nei bauginanti.

Kai jie pasiekė laiptinės viršų ir koridoriumi pasuko link popiežiaus kanceliarijos, prie jų skubiai prisiartino keturi susirūpinę šveicarų sargybiniai.

— Kapitone, ką jūs čia veikiate? Aš maniau, kad šis žmogus turi informacijos, kuri... — prabilo vienas iš jų.

— Jis kalbės tik su rūmų valdytoju, — nutraukė jį Ročeris. Sargybiniai pasitraukė, tačiau įtarumas iš jų veidų nedingo.

— Praneškite rūmų valdytojui, — įsakmiai paliepė Ročeris, — kad CERN direktorius Maksimiljanas Koleris atvyko su juo pasimatyti. Tučtuojau.

— Klausau, sere!

Vienas sargybinis nubėgo rūmų valdytojo kanceliarijos link. Kiti stovėjo kaip stovėję ir su nerimu žvelgė į Ročerį.

— Luktelėkite, kapitone. Mes pranešime apie jūsų svečią.

Koleris nė nemanė laukti. Jis pasuko vežimėlį ir apvažiavo sargybinius. Sargybiniai puolė iš paskos.

— *Fermati!* Sere! Sustokite!

Koleris pasibjaurėjo. Netgi geriausiai pasaulyje parengta saugumo tarnyba nesugebėjo atsispirti užuojautai, kurią visi jaučia luošiams. Jei Koleris būtų buvęs sveikas žmogus, jie būtų jį bemat sulaukę. „Luošiai yra bejėgiai, — nirsdamas mąstė Koleris. — Bent jau tuo pasaulis tiki“.

Koleris žinojo, kad laiko įvykdyti tai, dėl ko čionai atvyko, jis turi labai mažai.

Žinojo jis ir tai, kad kito ryto gali nesulaukti. Tačiau su nuostaba jautė, kad jo gyvybė jam mažai terūpi. Mirtis buvo ta kaina, kurią jis buvo pasiruošęs sumokėti. Savo gyvenime jis buvo iškentėjęs per daug, kad leistų tokiems kaip Ventreska sunaikinti jo darbą.

— Sinjore! — sušuko sargybiniai, užbėgę Koleriui už akių ir sustodami į eilę skersai koridoriaus. — Jūs privalote sustoti! — Vienas iš jų išsitraukė revolverį ir nukreipė jį į Kolerį.

Koleris sustojo.

Ročeris apgailestaujančiu balsu pasakė:

— Pone Koleri, būkite malonus. Tai užtruks tik keletą akimirkų. Nė vienas negali įeiti į popiežiaus kanceliariją neperspėjus popiežiaus arba rūmų valdytojo.

Iš Ročerio akių Koleris išskaitė, kad jis neturi kito pasirinkimo, tik laukti. „Puiku, — apsiramino jis. — Mes palauksime“.

Žiauri ironija — sargybiniai sustabdė Kolerį kaip tik priešais veidrodį paaukštuotais kraštais. Jo paties luošo ir sukrypusio kūno vaizdas Koleriui sukėlė pasibjaurėjimą. Į paviršių vėl prasiveržė daugelį metų krūtinėje rusenanti neapykanta, kuri

ANGELAI IR DEMONAI

317

jam nūnai suteikė jėgų. Jis yra apsuptas priešų. Tai šie žmonės iš jo atėmė žmogiškąjį orumą. Tai dėl šių žmonių kaltės jis niekuomet gyvenime nepatyrė moters prisilietimo. ... Niekuomet stovėdamas nepriėmė jokio apdovanojimo. *Kokia tiesa šie žmonės operuoja? Kokiais įrodymais, velniai juos griebtų! Senovinių mitų knyga? Pažadais apie būsimus stebuklus? Mokslas kuria stebuklus kiekvieną dieną!*

Koleris kurį laiką žvelgė į veidrodyje atsispindinčias savo akmenines akis. „Šiandien aš galiu žūti nuo religijos tarnų rankos, — pagalvojo jis. — Tačiau tai, beje, nebus pirmasis toks atvejis istorijoje“.

Kelioms akimirkoms jis vėl tapo vienuolikos metų berniuku, guliniu lovoje savo tėvų rūmuose Frankfurte. Jis gulėjo ant ploniausios Europoje lino paklodės, tačiau ji buvo kiaurai šlapia nuo jo prakaito. Jaunasis Maksas jautėsi tarytum ugnyje; kūną varstantis skausmas buvo neįsivaizduojamas. Šalia jo lovos jau dvi dienas neatsitraukdami klūpojo motina ir tėvas. Jiedu be atvangos meldėsi.

Tolėliau, už kelių žingsnių, stovėjo trys geriausi Frankfurto daktarai.

— Aš raginu jus persigalvoti! — pareiškė vienas. — Pažvelkite į berniuką! Karštis kyla. Jį kamuoja baisūs skausmai. Jam gresia didelis pavojus!

Tačiau Maksas žinojo savo motinos atsakymą dar jam nenuskambėjus:

— *Gott wird ihn beschuetzen.*

„Taip, — tikėjo Maksas. — Dievas mane apsaugos. — Motinos balse tvyrantis įsitikinimas teikė jam jėgų. — *Dievas mane apsaugos*“.

Makso būklė sparčiai blogėjo; po valandos jis jautėsi taip, tarytum ant jo būtų užvirtęs automobilis. Jis netgi nebegalėjo įkvėpti tiek, kad pajėgtų verkti.

— Jūsų sūnus kenčia dideles kančias, — perspėjo kitas gydytojas. — Leiskite man bent jau sušvelninti jo skausmą. Savo krepšyje aš turiu injekciją paprasčiausio...

— *Ruhe, bitte!*— Makso tėvas nutildė gydytoją ir neatmerkdamas akių meldėsi

toliau.

— Tėveli, prašau! — norėjo šaukti Maksas. — Leisk jiems numalšinti mano skausmą! — Tačiau jo žodžius prarijo kosulio priepuolis.

Po valandos skausmas dar sustiprėjo.

— Jūsų sūnus gali likti suparalyžiuotas, — griežtai įspėjo vienas iš gydytojų. — Jis gali netgi mirti! Mes turime medikamentų, kurie jam padėtų!

Ne, Koleriai šito neleis. Jie netiki medicina. Kas per vieni yra gydytojai, kad drįsta kištis į dieviškąjį planą? Jie sutelkė jėgas dar karštesnei maldai. Pagaliau juk Dievas juos palaimino, atsiųsdamas šį berniuką, tad kodėl turėtų jį pasiimti atgal. Motina, klūpodama prie lovos, šnabždėjo Maksui, kad būtų stiprus. Ji jam aiškino, kad skirdamas šias kančias Dievas jį tikrina... Kaip Biblijoje rašoma apie Abraomą...

Tikrina jo tikėjimą.

Maksas bandė tikėti motinos žodžiais, tačiau skausmas buvo nepakeliamas. — Aš nebegaliu viso to matyti! — galiausiai sušuko vienas gydytojas ir išbėgo

Auštant Maksas jau buvo pusiau be sąmonės. Kiekvieną jo kūno raumenėlį

328

DAN BROWN

skausmas plėšte plėšė. „Kur yra Jėzus? — stebėjosi jis. — Nejaugi jis manęs nemyli?“ Maksas jautė, kaip gyvybė pamažu palieka jo kūną.

Motina, rankomis apsikabinusi sūnų, buvo užmigusi prie jo lovos. Tėvas stovėjo kitame kambario gale prie lango ir žvelgė į saulėtekį. Jis atrodė pasinėręs į transo būseną. Maksas girdėjo, kaip tėvas žemu balsu murma nesibaigiančią maldą, prašydamas Viešpaties malonės.

Tuomet Maksas pajuto, kad virš jo lovos palinko kažkokia figūra. *Angelas?* Maksas beveik nieko nematė, nes jo akys buvo užtinusios. Virš jo palinkusi esybė kažką šnabždėjo jam į ausį, tačiau tai tikrai nebuvo angelo balsas. Maksas atpažino, jog tai vienas iš gydytojų... Tas pats, kuris ištisas dvi dienas sėdėjo šalia ir vis maldavo tėvų, kad leistų suleisti mažajam pacientui kažkokio naujo angliško preparato injekciją.

— Aš niekuomet sau neatleisiu, — šnabždėjo jam daktaras, — jei to nepadarysiu. — Jis švelniai paėmė trapią Makso ranką. — Gaila, kad to negalėjau padaryti anksčiau.

Maksas rankoje pajuto silpną dilgtelėjimą — vos juntamą per kūną sukausčiusi skausmą.

Tuomet gydytojas ramiai susidėjo į krepšį savo medikamentus. Prieš išeidamas jis uždėjo ranką ant Makso kaktos.

— Šis vaistas išgelbės tavo gyvybę. Aš tikiu medicinos galia.

Jau po kelių minučių Maksas pajuto tarytum stebuklingą dvasią cirkuliuojančią jo gyslomis. Po visą kūną sklido maloni šiluma, slopindama skausmą. Pagaliau pirmą kartą per keletą dienų Maksas užmigo.

Kai karštis atslūgo, motina ir tėvas paskelbė apie Dievo stebuklą. Tačiau sužinoję, kad jų sūnus liko suluošintas, jie nuliūdo. Nuvežę jį į bažnyčią, paprašė kunigo paaiškinti, kodėl taip atsitiko.

— Tik Dievo malonės dėka, — pasakė jiems dvasininkas, — šis berniukas liko gyvas.

Maksas klausėsi kunigo žodžių ir tylėjo.

— Tačiau mūsų sūnus nebegali vaikščioti! — ašarojo frau Koler. Dvasiškis liūdnamai palingavo galvą.

— Taip. Matyt, tokiu būdu Dievas jį nubaudė už per silpną tikėjimą.

— Pone Koleri, — pranešė šveicarų sargybinis, išėjęs iš popiežiaus kanceliarijos, — rūmų valdytojas suteikia jums audienciją.

Koleris atsikrenkštė ir ryžtingai pasuko vežimėlių durų link.

— Jūsų vizitas jam netikėtas, — pasakė sargybinis.

— Aš tuo neabejoju, — nesustodamas atsakė Koleris. — Norėčiau su juo pasikalbėti vienas, akis į akį.

— Tai neįmanoma, — pareiškė sargybinis. — Nė vienas...

— Leitenante, — pakėlė balsą Ročeris, — audiencija vyks tokiomis sąlygomis, kokių nori ponas Koleris.

ANGELAI IR DEMONAI

329

Sargybinis pažvelgė į viršininką, o jo akyse atsispindėjo akivaizdus nepasitikėjimas.

Prieš pat popiežiaus kanceliarijos duris Ročeris leido sargybiniams atlikti standartinę atvykėlio apiešką. Rankinis metalų detektorius, įvertinant begalę elektroninių prietaisų, sumontuotų ant Kolerio vežimėlio, buvo bevertis. Sargybiniai Kolerį paviršutiniškai apčiupinėjo, tačiau dėl jo neįgalumo drovėjosi tai padaryti su prideramu uolumu, todėl neaptiko po vežimėliu pritvirtinto revolverio. Taip pat jie neatėmė iš Kolerio ir smulkaus niekuo neišsiskiriančio elektroninio prietaisėlio, kuris, Koleris žinojo, turi byloti sukrečiančią šio vakaro įvykių atomazgą.

Kolerio vežimėlis įriedėjo į popiežiaus kanceliariją. Rūmų valdytojas Ventreska vienišas klūpojo ir meldėsi priešais blėstančią židinio ugnį.

— Pone Koleri, — neatmerkdamas akių paklausė jis, — jūs atvykote padaryti mane kankiniu?

112

Tuo metu Lengdonas ir Viktorija siauru tuneliu, vadinamu *Il Passetto*, bėgo Vatikano miesto link. Lengdonas nešėsi deglą, kurio šviesa apšvietė vos keletą jardų. Tunelis buvo siauras ir žemas. Vėsus oras dvelkė drėgme ir pelėsiomis. Lengdonas bėgo pirmas, o Viktorija — iš paskos, beveik lipdama jam ant kulnų.

Iš Šv. Angelo pilies tunelis kurį laiką gana stačiai kilo į viršų, kol atsirėmė į akmeninį grendymą, primenantį senąją Romos akveduką. Iš ten tunelis suko tiesiai Vatikano miesto link.

Bėgant Lengdono galvoje sukosi nesibaigiantis veidų ir vaizdų kaleidoskopas. Koleris, Janusas, hasasinas, Ročeris... šeštasis antspaudas? „Aš esu tikras, kad tu *girdėjai* apie šeštąjį antspaudą, — sakė jam žudikas. — Patį tobuliausią antspaudą iš visų. Bet Lengdonas abejojo. Netgi būdamas neblogas konspiracijos teorijos specialistas, Lengdonas negalėjo prisiminti, jog būtų kur nors užčiuopęs užuominų apie šeštąjį antspaudą. Tikrą ar tariamą. Sklandė gandai apie aukso luitus ir tobuląjį Iliuminatų deimantą, tačiau apie šeštąjį antspaudą — nieko.

— Koleris negali būti Janusas! — pareiškė Viktorija, šnupuodama kam už nugaros. — Tai neįmanoma!

Neįmanoma buvo žodis, kurio Lengdonas šį vakar, nebedrįso vartoti.

— Aš nežinau! — dūsuodamas sušuko jis. — Koleris labai nekenčia Bažnyčios ir turi didelę įtaką.

— Ši krizė CERN pasaulio akyse pavertė tikru monstru! Maksas *niekuomet* nedarys nieko, kas pakenktų CERN reputacijai!

Taip, Lengdonas žinojo, kad CERN šią naktį susilaukia masinio pasmerkimo,

330

DAN BROWN

iš esmės dėl iliuminatų užgaidos visa tai, kas vyksta, paversti viešu spektakliu. Tačiau jis abejojo, ar ši naktis iš tiesų CERN padarys kokios nors *realios žalos*. Bažnyčios kritika CERN institutui buvo įprastas dalykas. Kuo daugiau Lengdonas mąstė apie šią krizę, tuo labiau jam atrodė, kad ji CERN gali atnešti daugiau *naudos* nei žalos. Jei šį vakarą būtų varžomasi dėl viešumo laurų, antimedžiaga neabejotinai taptų nugalėtoja. Visa planeta tekalba tik apie ją.

— Ar žinai, ką teigė mecenatas P. T. Barnumas? — šūktelėjo Lengdonas. — *Man visiškai nesvarbu, ką jūs apie mane pasakysite, tik prašyčiau teisingai ištarti mano vardą ir pavardę!* Galiu lažintis, kad prie antimedžiagos technologijos slapčia jau rikiuojasi klientų eilė. O po to, kai jie šį vidurnaktį išvys jos realią galią...

— Nelogiška, — atsakė Viktorija. — Revoliucinių mokslo atradimų išpopuliarinimas neturi nieko bendra su griauamosios galios demonstracija! Tai, kas gali atsitikti šį vidurnaktį, antimedžiagos technologijai *yra pražūtingas* dalykas, patikėk manimi!

Lengdono fakelas ėmė blėsti.

— Tuomet, galimas daiktas, viskas yra dar paprasčiau. Tikriausiai Koleris tikėjosi, kad Vatikanas stengsis iki galo išlaikyti savo *status quo*, vengdamas pripažinti iliuminatų sąmokslą sėkmę ir taip patvirtinti jų galią bei įtaką. Koleris tikėjosi, kad Vatikanas bus ištikimas savo tradicijoms ir ignoruos grėsmę, tačiau rūmų valdytojas pasielgė netikėtai.

Viktorija nieko neatsakė, ir jiedu kurį laiką bėgo tylėdami.

Su kiekvienu žingsniu šis scenarijus Lengdonui atrodė vis įtikinamesnis.

— Taip! Koleris jokių būdu nesitikėjo tokios rūmų valdytojo reakcijos. Rūmų valdytojas sulaužė Vatikano slaptumo tradiciją ir viešai prabilo apie krizę. Jis buvo beatodairiškai atviras ir sąžiningas. Jis netgi tiesiogiai pademonstravo antimedžiagos cilindą per televiziją. Tai buvo puikus manevras, kurio Koleris tikrai nelaukė.

Ironiška tai, kad viso šio sąmokslas užmačia žlugą. Sąmokslas iškėlė naują Bažnyčios lyderį — rūmų valdytoją. Todėl dabar Koleris ir atvyko jo nužudyti!

— Maksas yra gyvulys, — pareiškė Viktorija, — tačiau ne žudikas. Ir jis jokių būdu negali būti įveltas į mano tėvo žmogžudystę.

Lengdono atmintyje suskambo Kolerio balsas. „Daugelis „grynujų“ mokslininkų Leonardą laikė pavojingu. Mėginimas suderinti mokslą ir Dievą, jų akimis, yra pati didžiausia mokslo išdavystė.“

— Gal Koleris prieš keletą savaičių sužinojo apie antimedžiagos projektą ir nenorėjo religinių Šio atradimo implikacijų?

— Ir dėl to jis nužudė mano tėvą? Absurdas! Beje, Maksas Koleris niekuomet nebūtų apie Šį projektą sužinojęs! — Kol tu buvai ekspedicijoje, galimas daiktas, tavo tėvas sulaužė pažadą ir ryžosi apie jūsų tyrimus papasakoti Koleriui bei pasiteirauti jo patarimo. Juk minėjai, kad tavo tėvas buvo susirūpinęs dėl moralinių tokios mirtinos medžiagos gamybos technologijos pasekmių.

— Paprašė Kolerio patarimo moralės klausimais? — prunkštelėjo Viktorija. — Kažkodėl man taip neatrodo.

ANGELAI IR DEMONAI

331

Tunelis pasisuko į vakarus. Kuo sparčiau jie bėgo, tuo greičiau blyško Lengdono nešamo fakelo liepsna. Jis ėmė nuogąstauti, kad fakelas užges ir juos apsupa absoliuti tamsa.

— Beje, — paklausė Viktorija, — kam Koleriui būtų reikėję šį rytą tau skambinti ir prašyti pagalbos, jei viską čia tvarko *jis pats*?

Šį aspektą Lengdonas jau buvo apmąstęs.

— Paskambinęs man, Koleris įgijo alibi. Dabar niekas negalės jo kaltinti neveiklumu krizės akivaizdoje. Jis tikriausiai jokių būdu nesitikėjo, kad mes nueisime taip toli.

Vien pagalvojęs apie tai, kad Koleris juo naudojasi saviesiems kėslams pridengti, Lengdonas įsiuto. Lengdono dalyvavimas šioje krizėje dar labiau sustiprino iliuminatų autoritetą. Lengdono kredencialai ir publikacijos visą vakarą linksniuojami per radiją ir televiziją, ir, kad ir kaip būtų absurdiška, Harvardo universiteto profesoriaus dalyvavimas visą šią krizę iškėlė virš paranojiškos iliuzijos lygmens bei įtikino skeptikus visame pasaulyje, kad iliuminatų brolija yra ne tik istorinis faktas, bet ir galinga šių dienų jėga, su kuria reikia skaitytis.

— Tas BBC reporteris, — pasakė Lengdonas, — teigia, kad CERN, jo nuomone, yra naujoji iliuminatų būstinė.

— Ką?! — Viktorija vos nesuklupo. — Jis taip *pasakė*?

— Tiesiai į eterį. Jis išvedė paralelę tarp CERN ir masonų ložių: esą, CERN — tai, galimas daiktas, nekalta organizacija, kuri, pati to nežinodama, slepia iliuminatų brolijos branduolį.

— O Dieve, šitokie dalykai CERN tikrai gali sužlugdyti.

Lengdonas šiuo klausimu dvejojo. Tačiau Gliko teorija staiga jam ėmė atrodyti nebe tokia absurdiška. CERN yra tikras mokslininkų rojus. Čia gyvena ir dirba

mokslininkai iš dešimčių šalių. Į institutą plūsta nesibaigiantys privačių finansuotojų lėšų srautai. Ir Maksimiljanas Koleris yra šios įstaigos direktorius.

Koleris yra Janusas.

— Jei Koleris nėra susijęs su šiuo reikalu, — pareiškė Lengdonas, — ką tuomet jis čia veikia?

— Tikriausiai mėgina sustabdyti beprotybę. Demonstruoja paramą. Galimas daiktas, jis iš tiesų elgiasi kaip gailestingasis samarietis! Gal jis išsiaiškino, kas žinojo apie antimedžiagos projektą ir atvyko pasidalyti informacija.

— Žudikas sakė, kad jis atvyksta įdagų paženklinti rūmų valdytoją.

— Tu pagalvok! Tai būtų savižudiška misija. Maksas iš ten tikrai neišeitų gyvas. Lengdonas svarstė Viktorijos žodžius. *Gal tai ir yra Kolerio tikslas.*

Priešakyje iš tamsos ėmė ryškėti kelią užtvėriančių plieninių vartų kontūrai. Lengdono širdis apmirė. Ačiū Dievui, prisiartinę prie vartų, jie išvydo, kad senovine spyna atrakinta ir vartai praviri.

Lengdonas su palengvėjimu atsikvėpė, supratęs, kad jo įtarimai pasitvirtino — se-

332

DAN BROWN

novinis tunelis pastaruoju metu buvo naudojamas. Neseniai. Dar šiandien. Dabar jis nebeabejojo, kad kaip tik šiuo tuneliu keturi įbauginti kardinolai buvo slapčia išvesti iš Vatikano ir atsidūrė Šv. Angelo pilies kalėjime.

Jiedu bėgo toliau. Kairėje pusėje ėmė girdėtis triukšmas ir klegesys. Tai buvo Šv. Petro aikštė. Tikslas jau nebetoli.

Netrukus jie pribėgo dar vienus vartus, dar sunkesnius. Jie taip pat buvo atrakinti. Šv. Petro aikštės gaudesys išblėso jiems už nugarų, ir Lengdonas suprato, kad jie atsidūrė už Vatikano sienos. Jis svarstė, kur bus slaptojo tako išėjimas. Kur nors soduose? Bazilikoje? Popiežiaus rezidencijoje?

Netikėtai tunelis pasibaigė.

Kelią užtvėrė masyvi kniedėmis nusagstytos geležies pertvara. Paskutiniuose bebaigiančio degti fakelo atšvaituose buvo matyti, kad pertvara visiškai lygi — jokių rankenų, jokių bumbulų, jokių vyrių. Jokios angos.

Lengdoną apėmė panika. Architektų kalba šis retas durų tipas vadinamas *senza chiave* — vienos krypties vartai. Tokie vartai naudojami saugumo sumetimais ir varstomi tik iš vienos pusės — šiuo atveju iš kitos pusės. Lengdono viltys užgeso... drauge su jomis užgeso ir fakelas jo rankoje.

Jis pažvelgė į savo laikrodį. Švytintis peliukas Mikis rodė be minutės pusę dvylikos.

Šaukdamas iš nevilties Lengdonas užsimojo fakelu ir ėmė juo daužyti duris.

Kažkas čia buvo ne taip.

Leitenantas Šartranas stovėjo prie popiežiaus kanceliarijos durų. Iš įtemptos šalimais stovinčio kareivio stovėsenos jis jautė, kad juos abu kankina tas pats nerimas. Privatus susitikimas, kurį jie saugojo, Ročerio teigimu, gali išgelbėti Vatikaną nuo sunaikinimo. Todėl Šartralui buvo keista, kad jo nuojauta signalizuoja kažką negerą. Kodėl Ročerus taip keistai elgiasi?

Kažkas čia tikrai yra negerai.

Kapitonas Ročerus stovėjo Šartralui iš dešinės ir žvelgė tiesiai į priekį, o jo šiaip aštrus žvilgsnis buvo keistai abejingas. Šartranas vargiai Ročeri beatpažino. Pastarąją valandą jis buvo tarytum kitas žmogus. Jo sprendimai buvo impulsyvūs ir visiškai nesuprantami.

„Kas nors iš personalo tokiam susitikime būtinai privalo dalyvauti! — mąstė Šartranas. Jis girdėjo, kaip Maksimiljanas Koleris, įvažiuavęs į vidų, trenkė durimis. — Kodėl Ročerus visa tai toleruoja?“

Tačiau Šartraną gerokai jaudino ir dar kai kas. *Kardinolai*. Jie vis dar tebebuvo užrakinti Siksto koplyčioje. Tai jau buvo absoliuti beprotybė. Rūmų valdytojo nu-

ANGELAI IR DEMONAI

333

rodymu jau prieš penkiolika minučių jie turėjo būti evakuoti! Ročerus savavališkai pakeitė rūmų valdytojo įsakymą ir jo apie tai neinformavo. Kai Šartranas išreiškė savo susirūpinimą, Ročerus už tai vos nenuėmė jam galvos. Šveicarų sargybos viršininko įsakymai negali būti diskutuojami, o Ročerus šiuo metu yra vyriausiasis šveicarų sargybos vadas.

„Pusė valandos, — pagalvojo Ročerus ir blausioje ant sienos kabančio kandelibro šviesoje dirstelėjo į savo šveicarišką chronometrą. — *Paskubėkite*.“

Šartralui be galo norėjosi išgirsti, kas vyksta anoje durų pusėje. Tačiau jis neabejojo, kad nė vienas žmogus šiuo metu nėra tinkamesnis vadovauti sprendžiant krizę nei rūmų valdytojas. Šį vakarą jis patyrė didžiulį išbandymą, tačiau nesuklupo ir pasitiko Bažnyčiai mestą iššūkį akis į akį... Atviras, tiesus, tikras didvyris viso pasaulio akivaizdoje. Šią akimirką Šartranas didžiavosi, kad yra katalikas. Iliuminatai, metę iššūkį rūmų valdytojui Ventreskai, padarė didelę klaidą.

Netikėtai Šartrano mintis išblaškė keistas garsas. Tai buvo smūgiai kietu daiktu į metalą. Jie sklido iš koridoriaus. Belsmas buvo tolimas ir prislopintas, tačiau nenu-trūkstamas. Ročerus pažvelgė į tą pusę ir dirstelėjęs į Šartraną mostelėjo ranka. Šartranas suprato gestą. Jis uždegė savo prožektorių ir nuėjo pažiūrėti, kas atsitiko.

Daužė vis įnirtingiau. Šartranas nubėgo koridoriais gal trisdešimt jardų, iki susikryžavimo su kitu koridoriumi. Nūnai garsas, atrodo, sklido iš už kampo, kažkur už *Sala Clementina*. Šartranas visiškai suglumo. Toje vietoje buvo vienas vienintelis kambarys — privati popiežiaus biblioteka. Po popiežiaus mirties ji buvo užrakinta. Ten tikrai negali būti nė vieno žmogaus!

Šartranas nudūmė antruoju koridoriumi ir už kampo atsidūrė prie bibliotekos durų. Nedidelis medinis portikas dunksojo tamsoje kaip rūstus sargybinis. Garsas sklido kažkur iš vidaus. Šartranas nesiryžo brutaliai laužtis į vidų. Jis niekuomet nebuvo buvęs anapus šios privačios bibliotekos durų. Ši vieta buvo prieinama nedaugeliui. Ir nė vienas ten niekuomet neįėjo be paties popiežiaus palydos.

Šartranas nedrąsiai paėmė už durų rankenos ir ją paspaudė. Kaip ir manė, durys buvo užrakintos. Jis prikišo ausį prie durų. Daužymas tapo garsesnis. Tuomet išgirdo kitą garsą. *Balsai! Kažkas ten šaukia!*

Jis negalėjo išskirti žodžių, tačiau šauksmuose buvo justi išgąstis, beveik panika. Nejaugi kažkas yra įkalintas bibliotekoje? Argi šveicarų sargybiniai nepakankamai nuodugniai atliko pastato evakuaciją?! Šartranas dvejojo, svarstydamas, eiti ar neiti pas Ročerį klausti patarimo, kaip elgtis. Velniai jo nematė. Šartranas yra parengtas savarankiškai priimti sprendimus, tad vieną iš jų jis priims dabar. Išsitraukė pistoletą ir iššovė į durų velkę. Pažiro medienos šipuliai, ir durys atsivėrė.

Anapus slenksčio Šartranas neįžvelgė nieko, išskyrus juodą tamsą. Jis pašvietė savo žibintuvėliu. Patalpa buvo stačiakampė — rytietiškai kilimai, aukšti ažuoliniai, kietai prikimšti knygų lentynų stovai, dygsniuota odos kušetė, marmuro židiny. Šartranas buvo girdėjęs, kad čia, kietai suspausti vienas prie kito, saugomi trys tūkstančiai senovinių rankraščių tomų, taip pat šimtai šiuolaikinių periodinių leidimų — visa, ko galėjo prireikti Jo šventenybei. Kavos stalelis buvo nukrautas mokslo ir politikos žurnalais.

334

DAN BROWN

Beldimą dabar girdėjo daug garsiau. Šartranas pašvietė žibintuvėliu į tą pusę, iš kur sklido garsas. Tolimojoje sienoje, netoli skaitymui skirtos bibliotekos dalies, jis išvydo didžiules geležines duris. Perskaičius pačiame durų centre mažytėmis raidėmis išgraviruotą žodį, Šartranui užkando žadą.

IL PASSETTO

Šartranas sutrikęs spoksojo į duris. *Slaptasis popiežiaus tunelis!* Šartras iš tiesų buvo girdėjęs apie *Il Passetto*, taip pat ir gaudų, kad įėjimas į jį esąs bibliotekoje, tačiau tunelis jau šimtmečius nebenaudojamas. Kas galėtų daužyti į duris iš anos pusės?

Šartras prožektoriumi pabarbeno į duris. Kitoje pusėje pasigirdo duslūs džiaugsmo šūksniai. Beldimasis liovėsi, o balsai tapo garsesni. Tačiau per storą geležies pertvarą Šartras vargiai galėjo ką nors suprasti. Tebuvo girdėti paskiri žodžiai: — Koleris... meluoja... rūmų valdytojas...

— Kas jūs esate? — suriko Šartranas.

— ...ertas Lengdonas... Viktorija Ve...

Samanas pasijuto priblokštas. „Aš maniau, kad jie seniai nebegyvi!“ — suglumo jis.

— Durys!.. — reikalavo balsai. — Atidarykite!..

Šartranas pažvelgė į geležinę plokštę ir suprato, kad jam prireiktų gerokos porcijos dinamito, norint išversti šitokias duris.

— ...susitikimą... sustabdyti... aldytojas... pavojus...

Nepaisant visiems šveicarų sargybiniams privalomo sugebėjimo nepasiduoti panikai, pastarieji keli nugirsti Žodžiai Šartralui sukėlė baimę. Ar jis teisingai suprato? Neramiai besidaužančia širdimi apsisuko ir buvo bebėgas prie popiežiaus kanceliarijos. Tačiau jo žvilgsnis netikėtai už kažko užkliuvo... Tai, ką Šartranas išvydo, šokiravo labiau nei iš už durų sklindantys žodžiai. Iš masyvių durų užraktų skylių kyšojo raktai. Šartranas negalėjo patikėti savo akimis. Raktai yra čia? Jis pasimetęs pasitrynė akis. Šių durų raktai turi glūdėti kažkur giliausioje ir sunkiausiai pasiekiamoje slėptuvėje! Juk šis koridorius jau ištisus šimtmečius buvo nenaudojamas!

Šartranas nukreipė į duris prožektoriaus spindulį. Stvėrė arčiausiai esantį raktą ir jį pasuko. Spynos mechanizmas girgždėjo ir priešinosi, tačiau vis dėlto pasidavė. Vadinas, kažkas neseniai atrakino! Taip pat sėkmingai Šartranas atrakino ir antrąją bei trečiąją spynas. Kai visi užraktai buvo atrakinti, Lengdonas pastūmė duris. Geležies plokštė girgždėdama atsivėrė. Jis nukreipė prožektorių į atsivėrusią plyšį.

Į biblioteką įsvirduliavo Robertas Lengdonas ir Viktorija Vetra. Jie atrodė kaip vaiduokliai. Abudu buvo pervargę ir nudriskę, tačiau gyvų gyviausi.

— Kaip tai suprasti? — reikliai paklausė Šartranas. — Kas čia vyksta? Iš kur jūs atėjote?

— Kur Maksas Koleris? — taip pat reikliai paklausė Lengdonas. Šartranas parodė ranka.

— Privačiame susitikime su rūmų vai...

ANGELAI IR DEMONAI

335

Lengdonas ir Viktorija prasispraudė pro jį ir tamsia bibliotekos sale nubėgo durų link. Šartranas žaibiškai apsisuko ir, iškėlęs pistoletą, instinktyviai nusitaikė jiems į nugaras. Tačiau tuoj pat ginklą nuleido ir nuskubėjo paskui juos. Ročeris, matyt, išgirdo žingsnius, nes, jiems prisiartinus prie popiežiaus kanceliarijos, jis užėmė gynybinę padėtį ir nukreipė ginklą į juos.

— *Alt!* — sušuko.

— Rūmų valdytojas yra pavojuje! — suriko Lengdonas, sustodamas ir iškeldamas rankas. — Atidarykite duris! Maksas Koleris ketina nužudyti rūmų valdytoją!

Ročeris piktai žvelgė į juos, nemanymas reaguoti.

— Atidarykite duris! — sušuko Viktorija. — Paskubėkite! Tačiau jau buvo per vėlu.

Popiežiaus kanceliarijoje pasigirdo kraują stingdantis klyksmas. Tas klyksmas sklido iš rūmų valdytojo burnos.

Viskas truko vos keletą sekundžių. Rūmų valdytojas Ventreska dar teberėkė, kai Šartranas, prasiveržęs pro Ročerį, plačiai atlapojo popiežiaus kanceliarijos duris ir puolė į vidų. Kiti sargybiniai — iš paskos. Paskui juos — Viktorija ir Lengdonas.

Prieš juos atsivėrė šiurpus vaizdas.

Tamsą kambaryje tesklaidė žvakių ir vos vos blėsuojančio židinio šviesa. Koleris, keistai persikreipęs, stovėjo priešais savo vežimėlį, rankoje laikydamas pistoletą, nukreiptą į rūmų valdytoją. Rūmų valdytojas gulėjo ant grindų prie jo kojų, raitydamasis iš nepakeliamo skausmo. Jo sutana ties krūtine buvo perplėšta, o ant apnuoginto kūno žiojėjo juodas įdagas. Lengdonas prieblandoje negalėjo įžiūrėti, ką jis vaizduoja, tačiau ant grindų netoli Kolerio voliojosi didelis kvadratinis geležinis antspaudas. Metalas dar tebežioravo raudonai.

Du šveicarų sargybiniai nebedvejodami pradėjo šaudyti. Kulkos pervėrė Kolerio krūtinę, ir jis, paplūdęs krauju, susmuko savo vežimėlyje. Kolerio pistoletas barškėdamas nudardėjo grindimis.

Lengdonas stovėjo tarpduryje ir negalėjo pasijudinti.

Viktorija taip pat atrodė lyg suparalyžiuota.

— Maksai... — sušnabždėjo ji. Rūmų valdytojas pasivertė ant šono ir iš siaubo perkreiptu veidu lyg koks viduramžių raganų medžiotojas, pirštu rodydamas į Ročerį, sušuko vieną vienintelį žodį:

— ILIUMINATAS! — Tu gyvuly, — sušuko Ročeris, puldamas jo link. — Tu veidmainiškas gyvu...

Šį kartą jau Šartranas veikė instinktyviai ir nesvarstydamas paleido tris kulkas į Ročerio nugarą. Kapitonas krito veidu ant marmurinių grindų ir, nušliuožęs jomis

336

DAN BROWN

per savo kraujo balą, daugiau nebesukrutėjo. Šartranas ir kiti du sargybiniai nuskubėjo prie rūmų valdytojo, kuris mėšlungiškai vartėsi iš skausmo.

Abu sargybiniai, išvydę ant rūmų valdytojo krūtinės išdegintą baisų įdagą, suriko iš siaubo. Pamatę ant žemės besivoliojantį antspaudą, paklaikusiomis akimis žengtelėjo žingsnį atgal. Šartranas, kuriam įdagas kėlė ne mažesnę siaubą nei kitiems, užtraukė perplėštą rūmų valdytojo sutaną ant žaizdos, paslėpdamas ją nuo savo paties ir kitų žvilgsnių.

Lengdonas lyg sapnuodamas nusvirduliavo per kambarį. Pro visą šį beprotybės ir prievartos uraganą jis mėgino suvokti, kas iš tikrųjų vyksta. Luošas mokslininkas, atlikdamas galutinį simbolinio dominavimo aktą, atskrido į Vatikano miestą ir įdagą paženklino aukščiausią bažnyčios asmenį. „Dėl kai kurių tikslų verta paaukoti gyvybę“, — sakė hasasinas. Lengdonas niekaip negalėjo suprasti, kaip luošas žmogus galėjo įveikti rūmų valdytoją. Tiesa, jis turėjo ginklą. „Nesvarbu, kaip jis tai padarė! Koleris įvykdė savo misiją!“

Pamažu Lengdonas priėjo prie tos vietos, kur vyko pagrindiniai įvykiai. Rūmų

valdytoju buvo rūpinamasi, ir Lengdonas pajuto, kad jo dėmesys nesuvaldomai krypta prie rūkstančio antspaudų, kuris voliojosi ant grindų netoli Kolerio vežimėlio. *Šeštasis antspaudas?* Kuo ilgiau Lengdonas į jį žiūrėjo, tuo labiau triko. Antspaudas buvo tobulos kvadrato formos, gana didelis ir akivaizdžiai atitinkąs centrinę įdubą dėžutės, likusios ant stalo iliuminatų slėptuvėje. „Šeštasis ir paskutinis antspaudas, — kalbėjo hasasinas. — Pats nuostabiausias iš visų“.

Lengdonas atsiklaupė šalia Kolerio ir ištiesė rankas prie antspaudų. Metalas dar tebeskleidė karštį. Nutvėręs už medinės rankenos, Lengdonas jį pakėlė. Jis nežinojo, kas gali būti atvaizduota antspaudė, tačiau tai, ką išvydo, tikrai nebuvo tai, ko jis būtų galėjęs tikėtis.

Lengdonas sutrikęs ilgai žvelgė į antspaudą. Įvykiai, vykstantys tomis minutėmis, iš pažiūros neturėjo jokio sąryšio. Kodėl sargybiniai, išvydę antspaudą, suriko iš siaubo? Tai juk buvo tik bereikšmių kreivių priraizgytas kvadratas. *Pats nuostabiausias iš visų.* Taip, antspaudas buvo simetriškas, tuo Lengdonas galėjo įsitikinti sukdamas jį ratu tačiau ką nors prasmingo jame išvelgti buvo neįmanoma.

Ant peties netikėtai pajutęs ranką, Lengdonas pakėlė akis tikėdamasis išvysti Viktorijos veidą. Tačiau jį liečianti ranka buvo kruvina. Tai Maksimiljanas Koleris nežmoniškais pastangomis pasiekė Lengdoną iš savo vežimėlio.

Lengdonas sviedė antspaudą ir pašoko ant kojų. Koleris buvo dar gyvas!

ANGELAI IR DEMONAI

337

Susmukęs kėdėje, mirštantis direktorius dar kvėpavo, nors ir sunkiai, dusdamas ir gargaliuodamas. Jūdviečių akys susitiko, ir Kolerio žvilgsnis buvo toks pats akmeninis, koks ir rytą, kai pasveikino Lengdoną, ką tik atvykusį į CERN. Mirties prieangyje Kolerio akys buvo dar atšiauresnės, priešiškumas supančiai aplinkai išsiveržęs į paviršių.

Mokslininko kūnas suvirpėjo, ir Lengdonas suprato, kad jis mėgina atlikti kažkokį judesį. Visų kambaryje esančių dėmesį buvo prikaustęs rūmų valdytojas. Lengdonas norėjo šūktelėti, tačiau negalėjo pajudinti liežuvio. Jis buvo tiesiog užhipnotizuotas neįtikėtinai intensyvaus paskutinės savo akimirkas gyvenančio Kolerio žvilgsnio. Antžmogiškomis pastangomis direktorius pasigraibė vežimėlio pasostėje ir ištraukė nedidelį, maždaug degtukų dėžutės dydžio, prietaisą. Virpančia ranka ištiesė jį Lengdonui. Lengdonas iš pradžių pabūgo, ar tai ne koks ginklas, tačiau su ginklu šis prietaisas neturėjo nieko bendra.

— D... duok šitą, — paskutinieji Kolerio žodžiai priminė gurguliuojantį šnabždesį. — D... duok šitą... ž... žiniasklaidai, — dar suspėjo pasakyti Koleris ir susmuko be gyvybės ženklų, o prietaisėlis iškrito jam iš rankų.

Lengdonas priblokštas žvelgė į ant grindų gulintį elektroninį prietaisą. Ant jo

perskaitė užrašą SONY RUVI. Tada suprato, kad tai viena iš naujausių ultraminiatiūrinių, į saują telpančių vaizdo kamerų. „Šitas žmogus buvo su pautais!“ — pagalvojo Lengdonas.

Matyt, Koleris buvo nufilmavęs kulminacinį savo misijos momentą, kurį norėjo perduoti pasauliui kaip pergalės demonstraciją... Be abejo, tai bus koks nors pamokslas apie mokslo svarbą ir religijos nešamą blogį. Lengdonas nusprendė, kad šiam žmogui jis šiandien jau pakankamai pasitarnavo. Šartranui nepastebint, Lengdonas kyštelėjo Kolerio kamerą į tolimiausią vidinę savo švarko kišenę. *Kolerio triumfo demonstracija tesupus pragare!*

Tylą nutraukė rūmų valdytojo balsas. Jis iš paskutiniųjų mėgino atsisėsti.

— Kardinolai, — sušvokštė jis.

— Jie dar Siksto koplyčioje, — paaiškino Šartranas. — Kapitonas Ročeris įsakė...

— Evakuoti, — nutraukė jį rūmų valdytojas. — Tučtuojau. Visus iki paskutinio.

Šartranas paprašė sargybinio nubėgti ir išlaisvinti kardinolus.

— Sraigtasparnį, — gergždžiančiu balsu įsakė rūmų valdytojas kančios iškreiptu veidu. — Prie fasado... Gabenkite mane... į ligoninę.

115

Šv. Petro aikštėje stovinčio sraigtasparnio kabinoje sėdintis šveicarų sargybinis delnais trynė savo smilkinius. Aplink jį tvyrantis chaosas buvo toks, kad nustelbė

338

DAN BROWN

besisukančių menčių švilpesį. Tai buvo anaipol ne šventa vigilija su žvakutėmis rankose. Pilotas apskritai stebėjosi, kad dar neprasidėjo riaušės.

Nors iki vidurnakčio buvo likusios mažiau nei dvidešimt penkios minutės žmonės vis dar grūdosi aikštėje — vieni meldėsi, kiti verkė dėl Bažnyčią ištikusios neteisybės, dar kiti laidė prakeiksmus ir skelbė, kad tai, kas vyksta, ir yra tai, ko Bažnyčia nusipelnė, o ketvirti deklamavo apokaliptines Biblijos eilutes.

Piloto galva, atrodo, tuoj sprogs, o akys išvarvės nuo akinančių žinių agentūrų prožektorių blyksnių į priekinį sraigtasparnio stiklą. Jis prisimerkęs žvelgė į masinės isterijos sceną. Virš minios plevėsavo plakatai.

ANTIMEDŽIAGA YRA ANTIKRISTAS!

MOKSLININKAS = SATANISTAS¹²

KUR JŪSŲ DIEVAS DABAR?

Pilotas suvaitojo, o jo galvą pervėrė dar stipresnis skausmas. Jis ėmė svarstyti, ar neištraukus ir neuždėjus ant stiklo tam skirto vinilinio apdangalo. Tuomet jam

¹² Žodžių žaismas *angl.* — Scientist = Satanist. *Vert.*

nereikėtų stebėti visos tos beprotybės. Tačiau pilotas žinojo, kad po kelių minučių jis turės būti ore. Ką tik paskambinęs leitenantas Šartranas pranešė pasibaisėtiną naujieną. Rūmų valdytojas buvęs užpultas Maksimiljano Kolerio ir yra rimtai sužalotas. Šartranas, amerikietis ir jo pagalbininkė dabar jį gabeną prie išėjimo, o jis turėsiąs jį nuskraidinti į ligoninę.

Pilotas dėl viso to jautė asmeninę atsakomybę. Jis kaltino save, kad nesiėlgė taip, kaip liepė širdis. Jau paimdamas Kolerį iš oro uosto, jo negyvoje akyse pilotas išvelgė kažką negerą. Ką konkrečiai, jis negalėjo įvardinti, tačiau kažkas to žmogaus žvilgsnyje jam labai nepatiko. Nors apskritai nuo jo niekas ir nepriklausė. Paradui vadovavo Ročeris, kuris ir teigė, kad tai yra Vatikano gelbėtojas. Akivaizdu, kad Ročeris apsiriko.

Per minią nuvilnijo nauja šurmulio banga, ir pilotas, pažvelgęs į šalį, išvydo ilgą kardinolų vorą, lėtai ir oriai žingsniuojančią iš Vatikano į Šv. Petro aikštę. Kardinolų džiaugsmą palikus sprogimo epicentrą, atrodo, greitai išsklaidė tai, ką jie išvydo už Vatikano sienų.

Minios keliamas triukšmas dar labiau sustiprėjo. Pilotas susiėmė rankomis už galvos. Jam verkiant reikėjo aspirino. Kokių trijų tablečių. Pilotas vengė skraidyti prisirijęs medikamentų, tačiau pora aspirino tablečių tikrai būtų mažiau pavojingos nei šis galvą traiškantis skausmas. Jis nutarė išsitraukti pirmosios pagalbos vaistinėle, laikomą tarp priekinių sėdynių įspraustoje daiktadėžėje drauge su žemėlapių rinkiniu ir techninėmis sraigtasparnio instrukcijomis. Tačiau daiktadėžė buvo užrakinta. Kurį laiką pasidairęs rakto, galiausiai numojo ranka. Matyt, ši naktis ir jam yra prakeikta. Neturėdamas ką daugiau daryti, vėl ėmė delnais trinti smilkinius.

ANGELAI IR DEMONAI

339

Tuo metu Lengdonas, Viktorija ir du sargybiniai suplukę tamsoje nešė rūmų valdytoją pagrindinio Bazilikos išėjimo link. Nesuradę nieko tinkamesnio, jie gabeno sužeistąjį paguldę ant siauro stalo, tarytum ant neštuvų. Anapus Bazilikos durų jau buvo girdėti minios keliamas triukšmas. Rūmų valdytojo sąmonė balansavo tarp „čia“ ir „anapus“.

Laikas sparčiai seko.

116

Jau buvo be 21 minutės vidurnaktis, kai Lengdonas su Viktorija ir sargybiniais išnešė rūmų valdytoją pro Šv. Petro bazilikos duris. Šviesos, atrodė, išdegins Lengdono akis. Baltas aikštės marmuras spindėjo tarytum apsnigtos tundros platybės. Lengdonas prisimerkė ir pamėgino glaustis už milžiniškų kolonų, tačiau prožektorių šviesos tvieskė iš visų pusių. Priešakyje driekėsi virš minios iškilusių milžiniškų ekranų koliažas.

Stovėdamas milžinišką į aikštę besileidžiančių laiptų viršuje, Lengdonas jautėsi kaip aktorius, prievarta išvarytas į didžiausią pasaulyje sceną. Kažkur už tvieskiančių

šviesų ruožo girdėjo sraigtasparnio ūžimą ir Šimatūkstantinės minios gaudesį. Kaire aikštės puse judėjo kardinolų procesija. Išvydę, kas vyksta ant laiptų, jie sustojo, aki-vaizdžiai sukrėsti.

Dabar atsargiai, — įspėjo susikaupęs Šartranas, ėmus leistis laiptais žemyn prie sraigtasparnio.

Lengdonui susidarė įspūdis, kad jis juda po vandeniui. Rankas gėlė nuo kardinolo ir stalo svorio. Jis nesumanė, ką daryti, kad scena nebūtų tokia pompastiška. Velnias tarytum išgirdo jo mintis. Spaudos atstovams skirtos teritorijos link aikšte ėjo du „pasižymėję“ BBC reporteriai. Tačiau, išgirdę minios šauksmus, Glikas ir Makri apsisuko ir nubėgo rūmų valdytoją benešančios ketveriukės link. Makri, žinoma, su kamera ant peties. „Maitvanagiai pasirodė nedelsdami“, — pagalvojo Lengdonas.

— *Alt!* — suriko Šartranas. — Atsitraukite!

Tačiau reporteriai nė klausyti nenorėjo. Lengdonas neabejojo, kad po kokių šešių sekundžių tiesioginis reportažas apie juos pasirodys aikštėje išdėstytuose įvairių kompanijų ekranuose. Bet apsiriko. Teprireikė tik dviejų sekundžių. Tarytum nusiurbusios informaciją nuo kažkokios kolektyvinės pasąmonės, visos naujienų tarnybos liovėsi rodžiusios antimedžiagos cilindrą bei Vatikano sargybinius ir ėmė transliuoti vieną ir tą patį — svirduliuojančią keturių žmonių, nešančių penktąjį, eiseną, atsargiai beleidžiančią Vatikano laiptais. Visuose ekranuose buvo matyti spalvingame žmonių žiede išsiskiriantis suglebęs rūmų valdytojo kūnas.

„Tai neteisinga!“ — niršo Lengdonas. Jam norėjosi nubėgti laiptais žemyn ir

340

DAN BROWN

sudrausti įsisiautėjusius reporterius, tačiau to padaryti neturėjo jokių galimybių. Po akimirkos atsitiko absoliučiai neįsivaizduojamas dalykas. Lengdonas nežinojo, ar to priežastis buvo vėsus oras, ar minios krikimas, ar dar kas nors.

Kaip žmogus, atsibundantis iš košmaro, rūmų valdytojas atsimerkęs pažvelgė aukštyrą, o po to beveik žaibiškai atsisėdo savo improvizuotuose neštuvuose. Visiškai nesitikėję tokio rūmų valdytojo judesio, Lengdonas ir kiti trys nešikai susvirduliuo staiga pasikeitus svorio centrui. Stalo priekis pasviro žemyn. Rūmų valdytojas ėmė slysti. Nešikai bandė atstatyti stalo pusiausvyrą, tačiau jau buvo per vėlu. Rūmų valdytojas slyste nuslydo nuo stalo. Tačiau, keista, nepargriuvo. Kojoms trinkelėjus į marmurą, jis atsistojo stačias. Kurį laiką taip ir stovėjo, tarytum nesiorientuodamas aplinkoje, o tuomet, niekam nespėjus prie jo nė prisiartinti, puolė laiptais žemyn, tiesiai Makri link.

— Ne! — suriko Lengdonas.

Šartranas užbėgo jam už akių, tikėdamas rūmų valdytoją sulaikyti. Tačiau Ventreska, žvelgdamas į jį beveik bepročio akimis, sušuko:

— Pasitrauk! Šartranas atšoko atgal.

Situacija tapo dar blogesnė. Suplėšyta rūmų valdytojo sutana, kuria Šartranas šiaip taip buvo uždengęs rūmų valdytojo krūtinę, atsipalaidavusi smuko žemyn. Akimirką Lengdonas dar tikėjosi, kad drabužis visiškai nenukris. Deja... Sutana smuko ir nusmuko, apnuogindama rūmų valdytojo pečius bei liemenį.

Siaubo apimtos minios Šūksnis, atrodė, akimirksniu aplėkė visą pasaulį ir sugrįžo atgal. Sučirškė kameros, sublykčiojo blykstės ir prožektoriai. Visuose aikštės ekranuose nušvito įdagu paženklinta rūmų valdytojo krūtinė, filmuojama stambiu planu, parodant pačias smulkiausias detales. Kai kuriuose ekranuose vaizdas netgi buvo sustabdomas ir apsukamas 180 laipsnių kampu, demonstruojant visišką įdago simetriškumą.

Galutinė iliuminatų pergalė.

Lengdonas apstulbęs žiūrėjo į ekranuose demonstruojamą įdagą. Nors tai buvo toks pats kvadratinis ženklas kaip ir antspaudas, kurį Lengdonas ką tik buvo laikęs rankose, dabar simbolis buvo stulbinamai, tobulai prasmingas. Išpūdis prilygo bombos sprogamui.

Orientacija. Lengdonas buvo užmiršęs pirmąją simbologijos taisyklę. Kada kvadratas nėra kvadratas? Tada, kai jis pasuktas keturiasdešimt penkių laipsnių kampu. Tuomet jis tampa rombu arba deimantu. Jis taip pat buvo pamiršęs ir tai, kad geležtes antspaudai, kaip ir guminiai, niekuomet neatrodo taip, kaip jų žymės. Jie atrodo apversti. Lengdonas ekranuose matė antspaudo *negatyvai*

Garsioji iliuminatų frazė „Nepriekaištingas deimantas, sudarytas iš senovinių elementų taip tobulai, kad kiekvienas, jį pamatęs, sustingsta iš nuostabos“, staiga įgijo naują prasmę.

Nūnai Lengdonas suprato, kad legenda apie Iliuminatų deimantą yra tiesa.

ANGELAI IR DEMONAI

341

Žemė, Oras, Ugnis, Vanduo. *Iliuminatų deimantas.*

117

Robertas Lengdonas nebeabejojo, kad chaosas ir isterija, tvyrantys Šv. Petro aikštėje, šią akimirką viršija viską, ką Vatikano kalva matė per savo ilgą istoriją. Nei mūšiai, nei nukryžiuavimai, nei piligrimų antplūdžiai, nei mistiniai regėjimai... Niekas dutūkstantmetėje šventovės istorijoje savo mastu net apytikriai negalinčio lygintis su tos akimirkos dramatismu.

Kažkuriuo metu Lengdonas pasijuto keistai atsisiejęs nuo savęs ir nuo aplinkos, lyg ir tvyrantis erdvėje šalia Viktorijos Vatikano laiptų viršuje. Veiksmas sulėtėjo lyg mistinėje laiko anomalijos zonoje; visa toji beprotybė pavirto neįsivaizduojamai lėta slinktimi...

Paženklintas rūmų valdytojas... besiveržiantis kameros link, kad pasaulis

331

pamatytų tai, ką, jo įsitikinimu, jis turi pamatyti...

Illuminatų deimantas... apsireiškęs visoje savo šėtoniškoje tobulybėje...

Cilindras ir laikrodis, skaičiuojantis paskutiniąsias dvidešimt Vatikano istorijos minučių...

Tačiau drama dar tik artėjo prie kulminacijos.

Rūmų valdytojas pasinėrė į keistą potrauminį transą, tarytum užvaldytas demonų. Jis ėmė kažką nesuprantamai vapėti, šnabždėtis su nematomomis dvasiomis, galiausiai — pakėlė akis ir rankas į dangų.

— Kalbėk! — sušuko rūmų valdytojas. — Taip, aš girdžiu tave! Tą akimirką Lengdonas viską suprato. Jo širdis, atrodo, sustojo. Viktorija, regis, taip pat suprato, kas įvyko.

— Jis yra šoko būsenos, — visa išbalusi pasakė ji. — Prasidėjo haliucinacijos. Jis mano, kad kalbasi su Dievu!

„Kažkas turi tai sustabdyti, — karštligiškai galvojo Lengdonas. Tokia Vatikano istorijos pabaiga būtų apgailėtina ir žiauri. — Greičiau vežkite šį žmogų į ligoninę!“

Kiek žemiau jų, ant laiptų, Činita Makri, tikriausiai suradusi idealų tašką, kaip apkerėta filmavo kiekvieną rūmų valdytoja judesį. Jos filmuojama medžiaga buvo

342 DAN BROWN

tiesiogiai transliuojama už jos nugaros išsidėsčiusiuose žinių tarnybų ekranuose. Tarytum nesibaigiantis gatves kino seansas, be perstojo kartojantis ir kartojantis tą pačią tragediją.

Scena atrodė epiškai. Rūmų valdytojas suplėšyta sutana ir įdagu ant nuogos krūtinės kažkuo priminė sumuštą čempioną, praėjusį visus pragaro ratus šio vienintelio momento vardan.

— *Ti sento, Dio!* Aš girdžiu tave, Dieve!

Šartranas atsitraukė, o jo žvilgsnyje buvo matyti didžiulė pagarba rūmų valdytojo būsenai.

Tyla, užliejusi visą aikštę, buvo trumpa ir absoliuti. Akimirką Lengdonui atrodė, kad tyla užliejo visą planetą... Visi, sėdintys prieš televizijos imtuvus, šią akimirką kolektyviai sulaikė kvėpavimą.

Rūmų valdytojas stovėjo ant laiptų viso pasaulio akivaizdoje, iškėlęs į dangų rankas. Pusnuogis ir sužalotas, jis nūnai atrodė beveik kaip Kristus. Žvelgdamas aukštyn, jis sušuko:

— *Grazie! Grazie, Dio!*

Aikštę užvaldžiusios tylos nesudrumstė joks kitas garsas. — *Grazie, Dio!* — vėl sušuko rūmų valdytojas. Kaip saulė, besiveržianti pro audros debesis, jo veidu nuslinko džiaugsmo šešėlis. — *Grazie, Dio!*

— *Ačiū tau, Dieve?* — apstulbęs žvelgė į jį Lengdonas.

Rūmų valdytojo veidas nūnai spindėte spindėjo; įvyko stulbinanti transformacija. Pasiuntęs dangiškajam geradariui padėkos nusilenkimą, jis vėl pakėlė akis į dangų ir sušuko:

— Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią!

Šią Evangelijos sentenciją Lengdonas žinojo, tačiau neturėjo supratimo, kodėl gi

rūmų valdytojas sušuko būtent ją.

Staiga rūmų valdytojas atsigręžė į Baziliką ir šaukdamas puolė atgal, jos durų link.

— Ant Šios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią! Ant šios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią! — jis dar kartą iškėlė rankas į dangų ir visu balsu sušuko: — *Grazie, Dio! Grazie!*

Rūmų valdytojui aiškiai pasimaišė protas.

Visas pasaulis stebėjo kiekvieną jo judesį.

Tokios kulminacijos niekas nesitikėjo.

Apimtas džiaugsmingos ekstazės, rūmų valdytojas bėgo Šv. Petro bazilikos link.

118

Vienuolika valandų keturiasdešimt dvi minutes.

Konvojus, nusivijęs rūmų valdytoją į Baziliką, buvo tikrai ne tas, kurio nariu

ANGELAI IR DEMONAI

343

Lengdonas buvo svajojęs kada nors tapti, o ypač jam vadovauti. Tačiau tą akimirką jis buvo arčiausiai durų ir elgėsi instinktyviai.

„Jis čia garantuotai pražus“, — pamanė Lengdonas, pro atdaras duris nerdamas į didžiulę tamsią Bazilikos erdvę.

— Valdytojau! Sustokite! — sušuko jis.

Lengdoną išsyk apsupo absoliuti tamsa. Jo akių lėliukės buvo susitraukusios nuo akinančios prožektorių šviesos, tad regos laukas neviršijo kelių pėdų aplinkui. Pasimetęs Lengdonas čiūžtelėdamas sustojo. Kažkur juodoje tamsoje girdėjo aklomis bėgančio rūmų valdytojo sutanos šnaresį.

Netrukus atidūmė ir Viktorija bei sargybiniai. Jie uždegė kišeninius žibintuvėlius, tačiau jie buvo mažai begyvi ir jų šviesa netgi nepajėgė apšviesti Bazilikos sienų. Ant grindų šmėžuojantys dulsvi šviesos šuorai teužkliudydavo vieną kitą koloną. Rūmų valdytojo niekur nebuvo matyti.

— Rūmų valdytojau! — baimės kupinu balsu suriko Šartranas. — Palaukite! Sinjore!

Staiga visų dėmesį atkreipė prie slenksčio kilęs sambrūzdis. Tarpduryje pasirodė Činitos Makri figūra. Ant jos peties buvo kamera, o raudona indikacinė lemputė rodė, kad kamera veikia. Glikas bėgo iš paskos, rankose laikydamas mikrofoną ir maldaudamas Činitą sustoti.

Lengdonas negalėjo patikėti savo akimis. „Pats laikas filmuoti!“ — sunkiai tvardė įtūžį.

— Lauk! — suriko Šartranas. — Visa tai ne jūsų akims! Tačiau Makri ir Glikas nė nemanė paklusti.

— Činita! — Gliko balsas skambėjo išgąstingai. — Tai savižudybė! Aš neisiu! Makri nekreipė į jį dėmesio. Ji įjungė kameros prožektorių. Akinamai ryški

šviesa privertė visus užsimerkti.

Lengdonas užsidengė delnais veidą ir nūsuko. Velniai griebtų! Tačiau atsimirkęs ir apsidairęs jis suprato, kad Činitos kamera gali jiems pasitarnauti: prožektorius ryškiai apšvietė bažnyčią gal trisdešimties jardų spinduliu.

Tą akimirką kažkur tolumoje vėl pasigirdo rūmų valdytojo balsas.

— Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią!

Makri pasuko kamerą balso link. Tolokai, pilkame šviesos rato paribyje, sušmėžavo juodas pavidalas, bėgantis tolyn pagrindine Bazilikos nava.

Keletą akimirkų visi apstulbę spoksojo į tolstančią juodą figūrą. Pirmasis abeones įveikė Šartranas. Prasispraudęs pro Lengdoną, jis metėsi paskui rūmų valdytoją. Lengdonas — iš paskos. Po jo — sargybiniai ir Viktorija.

Kortežą užbaigė Makri. apšviesdama visiems kelią ir sykiu transliuodama šias gaudynes visam pasauliui, ir ne itin entuziastingai nusakęs Glikas, pusbalsiu keikdamasis ir baimingai komentuojamas kiekvieną epizodą.

Kartą Šartranas apskaičiavo, kad pagrindinė Šv. Petro bazilikos nava yra ilgesnė už Romos olimpinio futbolo stadiono veją. Tačiau tą naktį jam atrodė, kad pagrį-

344

DAN BROWN

dinė nava ilgesnė ir už du stadionus. Bėgdamas paskui rūmų valdytoją, Šartranas svarstė, koks jo tikslas. Rūmų valdytojas buvo aiškiai apimtas šoko, kurio priežastis, matyt, buvo popiežiaus kanceliarijoje patirta fizinė ir dvasinė trauma.

Kažkur toli priekyje, ten, kur nesiekė BBC kameros prožektoriaus šviesa, aidėjo džiaugsmingas rūmų valdytojo balsas.

— Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią!

Šartranas žinojo, kad Ventreska cituoja Šventojo Rašto eilutę — Evangelijos pagal Matą 16,18, jei Šartranas gerai atsiminė. *Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią.* Citata šią akimirką buvo tragiškai netinkama — po kelių minučių Bažnyčia bus sunaikinta. Rūmų valdytojui neabejotinai pasimaišė protas.

Tačiau ar tikrai?

Vieną akimirką Šartrano siela, atrodo, paliko jo kūną. Šventos vizijos ir dieviški pranešimai jam visuomet atrodė esą įaudrintos sąmonės iliuzijos — padarinys pernelyg karšto troškimo išgirsti tai, ką žmogus nori išgirsti. Dievas nebendrauja su žmogumi tiesiogiai!

Tačiau po akimirkos tarytum pati Šventoji Dvasia nusileido pas Šartraną, kad įtikintų jį savo galybe. Šartraną aplankė vizija.

Priešakyje, už kokių penkiolikos jardų, pačiame bažnyčios centre, pasirodė vaiduoklis... Blyškus ir švytintis kontūras. Pusnuogio rūmų valdytojo kontūras, sklaidžiantis šviesą aplink save. Šartranas sustingo vietoje, jausdamas, kaip jam gniaužte sugniaužia paširdžius. Rūmų valdytojas švyti! Po akimirkos Ventreska nušvito dar intensyvesne šviesa, o po to ėmė smegti skradžiai žemę... Giliau, dar giliau, kol galiausiai visiškai pranyko po juodomis grindimis.

Lengdonas taip pat matė šį reginį. Keletą akimirkų ir jis manė, kad regi magišką

viziją. Tačiau kai, aplenkęs apstulbusį Šartrą, nubėgo į tą vietą, kur buvo prasmegęs rūmų valdytojas, suprato, kas atsitiko. Rūmų valdytojas nusileido į mantijų nišą — įdubą Bazilikos grindyse, apšviestą devyniasdešimt devynių aliejaus lempelių. Iš apačios sklindanti lempelių šviesa ir buvo pavertusi rūmų valdytoją vaiduokliu. Tai, kad jis „prasmego skradžiai žemę“, dar labiau sustiprino šį įvaizdį.

Įdubos apačioje, užlietas auksinio lempelių spindesio, rūmų valdytojas bėgo prie stiklinių durų, už kurių buvo kambarys su garsiąja auksine skrynja.

„Ką jis daro? — nustebo Lengdonas. — Nejaugi mano, kad šioje skrynioje“...

Rūmų valdytojas atplėšė kambario duris ir puolė į vidų. Keista — jis nekreipė dėmesio į auksinę skrynją, o prabėgęs pro Šalį, parpuolė ant kelių ir ėmė plėsti nuo grindų geležines groteles.

Lengdonas su siaubu žiūrėjo į rūmų valdytoją, dabar supratęs, prie ko jis veržiasi. O Dieve, ne! Jis puolė laiptais žemyn.

— Tėve! Ne!

Atidaręs stiklo duris, jis metėsi prie rūmų valdytojo. Šis jau buvo pakėlęs grotas. Vyriais pritvirtintos grotos trenksmingai krito ant grindų, atidengdamos siaurą šulinį

ANGELAI IR DEMONAI

345

su stačiais, tarytum į bedugnę besileidžiančiais laiptais. Rūmų valdytojui žengiant prie atsivėrusios angos, Lengdonas stvėrė jį už nuogų pečių. Rūmų valdytojo oda buvo slidi nuo prakaito, tačiau Lengdonas sugebėjo jį išlaikyti savo glėbyje. Rūmų valdytojas išsigandęs pažvelgė į jį. — Ką jūs darote?! — sušuko jis.

Susitikus judviejų akims, Lengdonas buvo priblokštas. Rūmų valdytojo žvilgsnis jau nebebuvo pamišęs transo apimto žmogaus žvilgsnis. Jo akys buvo aštrios, spindinčios nesustabdomu ryžtu. Įdagas ant jo krūtinės atrodė pasibaisėtinais.

— Tėve, — Lengdonas stengėsi kalbėti kiek įmanoma ramiau. — Jūs negalite ten eiti. Mes turime evakuotis.

— Mano sūnau, — atsiliepė rūmų valdytojas stulbinamai šaltakraujišku balsu. — Aš ką tik gavau pranešimą. Aš žinau...

— Valdytojau! — pasigirdo Šartrano ir kitų sargybinių balsai. Jie paskubomis bildėjo laiptais žemyn į nišą, nūnai, be lempelių, užlietą Makri kameros prožektoriaus Šviesos.

Kai Šartranas išvydo atidengtą angą grindyse, jį apėmė siaubas. Persižegnojęs jis pasiuntė Lengdonui dėkingą žvilgsnį už tai, kad sustabdė rūmų valdytoją. Lengdonas suprato, ką Šartranas turi omenyje. Jis buvo pakankamai prisiskaitęs apie Vatikano architektūrą ir žinojo, kas slypi po šiomis grotelėmis. Tai švenčiausia viso krikščioniškojo pasaulio vieta. *Terra Santa*. Vieni ją vadina nekropoliu, kiti — katakombomis. Per daugybę metų čia pabuvojo vos vienas kitas dvasiškis. Anot jų pasakojimų, nekropolis yra tamsus požeminių kriptų ir koridorių tinklas ir pasiklydęs lankytojas gali niekuomet neberasti kelio atgal. Tai buvo tikrai ne ta vieta, po kurią jie norėjo vaikytis rūmų valdytoją.

— Sinjore, — maldavo Šartranas. — Jūs esate šoko būsenoje. Mes turime palikti šią vietą. Jūs negalite eiti žemyn. Tai būtų savižudybė.

Rūmų valdytojas staiga parodė stebėtiną savitvardą. Jis ištiesė ranką ir ramiai ją uždėjo Šartranui ant peties.

— Dėkoju jums už rūpestį. Aš negaliu jums perduoti savo patirčių. Tačiau mane aplankė apreiškimas. Aš žinau, kur yra antimedžiaga.

Visi priblokšti žiūrėjo į jį.

Rūmų valdytojas paaiškino:

— „Ant šios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią“. Toks buvo pranešimas. Jo prasmė man visiškai akivaizdi.

Lengdonas niekaip negalėjo patikėti tuo, jog rūmų valdytojas tiki kalbėjęs su Dievu, o juo labiau tuoj kad iššifravo Dievo pranešimą. *Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią?* Tai buvo Jėzaus žodžiai, pasakyti Petru, kai Jėzus jį išrinko savo apaštalų vyresniuoju. Ką bendra jie gali turėti su visu tuo, kas šiuo metu vyksta.

Makri prisiartinio arčiau. Glikas tylėjo kaip kontūzytas.

Rūmų valdytojas ėmė kalbėti greitakalbe.

— Iliuminatai padėjo savo naikinantį ginklą ant paties kartinio Šios bažnyčios akmens. — Jis mostelėjo ranka laiptų link. — Ant uolos, ant kurios pastatyta ši bažnyčia. Ir aš žinau, kur ši uola yra.

34°

DAN BROWN

Lengdonas neabejojo, kad dabar pats laikas visiems sutartinai stverti rūmų valdytoją ir išnešti jį iš Bazilikos. Nors iš pažiūros ir blaivios sąmonės, dvasiškis kalbėjo nesąmones. Uola? Kartinis bažnyčios akmuo? Po jais slypintys laiptai neveda prie Bazilikos pamatų, jie veda į nekropolį!

— Ši citata yra metafora, tėve! Čia juk nėra jokios *uolos*! Rūmų valdytojas staiga keistai nuliūdo.

— Yra uola, mano sūnau. — Jis parodė į angą. — *Pietro e la pietra*. Lengdonas sustingo vietoje. Akimirksniu jam viskas paaiškėjo.

Nuo rūstaus metaforos paprastumo jį nukrėtė šiurpas. Stovėdamas drauge su kitais ir žiūrėdamas į ilgus žemyn vedančius laiptus, jis suprato, kad tamsoje, giliai po šia bažnyčia, iš tiesų ilsisi palaidota uola.

Pietro e la pietra. Petras yra uola.

Petro tikėjimas į Dievą buvo toks tvirtas ir beatodairiškas, kad Jėzus pavadino Petrą „uola“ — nesvyruojančiu mokiniu, ant kurio pečių Jėzus pastatys savo Bažnyčią. Šioje pačioje vietoje, ant Vatikano kalvos, Petras buvo nukryžiuotas ir palaidotas. Ankstyvieji krikščionys ant jo kapo pastatė nedidelę šventyklą. Krikščionybei stiprėjant, šventykla taip pat didėjo, nuolatos buvo perstatoma, kol galiausiai tapo šia gigantiška Bazilika. Visai tiesiogiai kalbant, katalikų bažnyčia stovi ant šv. Petro. Ant uolos.

— Antimedžiaga yra padėta ant šv. Petro kapo, — pasakė rūmų valdytojas ramiau ir skaidriu lyg krištolas balsu.

Nepaisant iš pažiūros antgamtiškos informacijos kilmės, rūmų valdytojo žodžiuose Lengdonas jautė niūrią logiką. Antimedžiagos padėjimas ant šv. Petro kapo

nūnai atrodė visiškai suprantamas. Iliuminatai, atlikdami simbolinio bažnyčios paniekinimo aktą, antimedžiaga padėjo pačioje krikščionybės šerdyje tiek tiesiogine, tiek ir perkeltine prasme. Aukščiausio laipsnio infiltracija.

— O jei jums reikia faktinių įrodymų, — pasakė rūmų valdytojas, jau imdamas nekantrauti, — štai jie: aš ką tik radau groteles atrakintas. — Jis parodė į grindyse žiojinčią angą. — Šios grotelės niekuomet nebūna atrakintos. kažkas čia buvo... visiškai neseniai.

Visi kaip užburti spoksojo į angą.

Po akimirkos rūmų valdytojas su stebėtinu vikrumu griebė vieną alyvos lempele ir puolė prie angos.

119

Akmeniniai laiptai leidosi vos ne statmenai gilyn. „Aš einu į savo kapą“, — galvojo Viktorija, laikydamosi už storos virvės, atstojančios turėklus, ir kitiems iš paskos besikeberiodama siaurais laiptais. Lengdonas dar pabandė sulaikyti rūmų valdytoją, prieš šiam įžengiant į šachtą, tačiau Šartranas stvėrė Lengdoną į glėbį ir neleido jam

ANGELAI IR DEMONAI

347

trukdyti Ventreskai. Buvo akivaizdu, kad jaunasis sargybinis šventai tikėjo, jog rūmų valdytojas žino, ką daro.

Po trumpo susistumdymo Lengdonas išsivadavo iš Šartrano glėbio ir nusivijo rūmų valdytoją, o jam iš paskos, tiesiog lipdamas ant kulnų, bėgo ir Šartranas. Viktorija instinktyviai nėrė įkandin.

Dabar ji strimgalviais leidosi žemyn be galo stačiomis kopėčiomis. Tereikėjo žengti vieną neatsargų žingsnį ir viskas baigtusi mirtimi. Žemai po savo kojomis ji matė blykčiojančią aliejinę lempele rūmų valdytojo rankoje. O už nugaros Viktorija girdėjo besistengiančių neatsilikti BBC reporterių šnopavimą. Kameros prožektorius švietė jai į nugarą, ir kampuotas Viktorijos šešelis krito ant Šartrano bei Lengdono. Viktorija vargiai galėjo patikėti, kad pasaulis stebi visą šią beprotybę. *Išjunkite tą prakeiktą kamerą!* Vėlgi ji žinojo, kad kameros prožektorius buvo vienintelė galimybė visiems jiems matyti kelią.

Vykstant šioms keistoms lenktynėms, Viktorijos galvoje siautėjo minčių uraganas. Ką rūmų valdytojas darys ten, apačioje, jei ir ras antimedžiaga? Laiko juk jau nebėra!

Viktorija nustebusi pajuto intuiciją kuždant, jog rūmų valdytojas, ko gero, yra teisus. Padėti antimedžiaga giliai po žeme nūnai jai atrodė beveik kilnus gestas. Giliai po žeme, panašiai kaip ir jos laboratorijoje, antimedžiagos anihiliacijos jėga būtų iš dalies suvaldyta. Nebūtų akinančio šviesos blyksnio, nebūtų skriejančių nuolaužų, viską šluojančių sau iš kelio. Tik žemėje staiga atsivertų biblinė praraja, į kurią sugarmėtų Šv. Petro bazilika.

Ar tai buvo vienintelis Kolerio sąžinės pabudimas? Ar jis norėjo išvengti itin didelio aukų skaičiaus? Viktorija vis dar negalėjo suvokti direktoriaus įsipainiojimo į šią avantiūrą priežasčių. Ji galėjo taikstyti su jo neapykanta religijai ir ją iš dalies pateisinti... Tačiau ši pasibaisėtina konspiracija atrodė sunkiai suderinama su tuo Koleriu, kurį Viktorija pažinojo. Ar Kolerio neapykanta iš tiesų buvo tokia gili, kad jis būtų norėjęs sunaikinti Vatikaną? Kad jis būtų ryžęsis nusamdyti profesionalų žudiką? Nužudyti jos tėvą, popiežių ir keturis kardinolus? Visa tai atrodė kažkas neįsivaizduojama. Ir kokių būdu Koleris sugebėjo realizuoti šią klastą tarp gerai saugomų Vatikano sienų? „Ročeris buvo Kolerio patikėtinis, — mąstė Viktorija. — Ročeris buvo iliuminatas“. Be abejo, kapitonas Ročeris čia turėjo galimybę gauti raktus nuo beveik visų durų — popiežiaus apartamentų, *Il Passetto*, nekropolio, šv. Petro kapo rūsių ir t.t. Jis pats ir galėjo padėti antimedžiaga ant šv. Petro kapo — ypač mažai kam teprieinamos bei retai lankomos vietos — ir nurodyti savo sargybiniams, jog šie negaištų laiko tikrindami griežtai saugomas Vatikano sritis. Ročeris žinojo, kad niekas ir niekuomet nesuras ten padėto antimedžiagos cilindro.

Bet Ročeris negalėjo numatyti, jog rūmų valdytojui bus atsiųstas pranešimas iš aukščiau.

Pranešimas. Tai buvo tikėjimo iššūkis, su kuriuo Viktorija niekaip negalėjo susitvarkyti. Nejaugi Dievas iš tiesų bendravo su rūmų valdytoju? Vidinis Viktorijos balsas sakė — ne, tačiau didelė dalis jos tyrinėjimų buvo vykdomi susietumo fizikos

348

DAN BROWN

sirtyje ir ji buvo nuolatinė stebuklingo telepatinio gyvų būtybių bendravimo epizodu liudytoja: du to paties jūrinio vėžlio jaunikliai, saugomi laboratorijose, nutolusiose viena nuo kitos per tūkstančius mylių, išsiritę iš kiaušinių vieną ir tą pačią akimi ką... Galybė medūzų pulsuoja taip sinchroniškai, tarytum būtų valdomos iš vieno ir to paties nervų centro. „Visa tikrovė persmelkta neregimų, bet egzistuojančių bendravimo linijų“, — pagalvojo ji.

Tačiau bendravimas tarp Dievo ir žmogaus?

Viktorija troško, kad jos tėvas būtų šalia jos ir sustiprintų jos tikėjimą.

Kartą tėvas jai moksliniais terminais išaiškino Dievo bendravimo su žmogumi principą ir privertė Viktoriją patikėti. Ji puikiai prisiminė tą dieną, kai sykį išvydo savo tėvą besimeldžiantį ir jo paklausė:

— Tėveli, kodėl tu gaišti laiką maldoms? Dievas juk negali tau atsakyti. Leonardas Vetra atsitokėjo iš savo meditacijos ir tėviškai nusišypsojo.

— Mano dukrele skeptike. Vadinasi, tu netiki, kad Dievas bendrauja su žmogumi? Leisk man viską paaiškinti tavo kalba. — Jis paėmė iš lentynos žmogaus smegenų modelį ir padėjo priešais ją. — Kaip tikriausiai žinai, Viktorija, žmonės išnaudoja tik labai nedidelę dalį savo smegenų potencialo. Tačiau, jiems atsidūrus emociškai įtemptose situacijose, tokiose kaip fizinė trauma, ekstremalus džiaugsmas ar išgąstis, gili meditacija, jų neuronai staiga ima dirbti kaip pašėlę, o viso to rezultatas — nepaprastai sustiprėjęs mąstymo aiškumas.

— Tai kas? — atsakė Viktorija. — Tai, kad padidėja žmogaus proto galios, dar

neraiškia, kad jis bendrauja su Dievu.

— Aha! — sušuko Leonardas Vetra. — Tačiau būtent tokiomis proto nuskaidrėjimo akimirkomis neretai aplanko genialūs iš pažiūros neišsprendžiamų problemų sprendimai. Šį fenomeną Rytų religijų mokytojai vadina aukštesniąja sąmone. Biologai tai vadina alternatyviomis sąmonės būsenomis. Psichologai — superjautrumu. — Jis padarė iškaltą pauzę. — O krikščionys šį reiškinį vadina Dievo atsaku į malda. — Plačiai šypsodamasis jis pridėjo: — Kartais Dievo apreiškimas reiškia ne ką kita, o tai, kad tavo smegenys paprasčiausiai prisitaiko išgirsti, ką jau žino širdis.

Dabar, strimgalviais garmėdama laiptais į tamsią prarają, Viktorija pagalvojo, kad jos tėvas, galimas daiktas, buvo teisus. Nejaugi taip sunku patikėti, kad rūmų valdytojo patirta fizinė ir dvasinė trauma išprovokavo jo sąmonės būseną ir jis paprasčiausiai „suvokė“, kur padėta antimedžiaga?

„Kiekvienas iš mūsų esame Dievas, — kalbėjo Buda. — Kiekvienas iš mūsų žinome viską. Mums tereikia atverti savo sąmonę ir pasinerti į savo pačių išmintį“.

Ir tą pačią akimirką, leisdamasi vis giliau į žemės gelmes, ji pajuto, kaip atsiveria jos pačios sąmonė ir nuskaidrėja mintys. Dabar ji visiškai akivaizdžiai suprato, kokie yra rūmų valdytojo ketinimai. Šis suvokimas jai sukėlė artimą isterijai siaubą.

— Valdytojau, ne! — sušuko ji, — Jūs ne taip supratote! — Viktorija prisiminė Vatikano miestą apsupusią jūrą žmonių, ir kraujas jai ėmė stingti gyslose. — Jei iškelsite antimedžiaga į paviršių... žus visi!

ANGELAI IR DEMONAI

349

Lengdonas dabar šuoliavo per tris pakopas: kuo greičiau pasiekti dugną! Koriidorius buvo ankštas, tačiau Lengdonas nebejautė jokios klaustrofobijos. Jo, atrodo, neįveikiama ankštų patalpų baimė nūnai buvo visiškai nuslopinta kur kas didesnės baimės.

— Rūmų valdytojau! — sušuko Lengdonas, jau beveik jį pavijęs. — Jūs turite palikti antimedžiaga ten, kur ji yra dabar! Nėra kito pasirinkimo!

Ištaręs šiuos žodžius, Lengdonas suabejojo — nejaugi jis tai pasakė nuoširdžiai? Šiuo sakiniu jis ne tik pripažino dieviško apreiškimo rūmų valdytojui faktą, tačiau ir paragino jį paaukoti Šv. Petro baziliką — vieną iš didžiausių Žemėje architektūros stebuklų — su visais joje esančiais meno šedevrais.

Anapus Bazilikos sienų — minios žmonių... Palikti antimedžiaga čia yra vienintelis kelias.

Atrodė žiauriai ironiška, kad vienintelis būdas išgelbėti žmonių gyvybes — sugriauti šią bažnyčią. Lengdonui dingtelėjo, kad iliuminatai yra tikri simbolizmo genijai.

Oras, kylantis iš tunelio dugno, buvo vėsus ir drėgnas. Kažkur giliai po kojomis slypėjo šventasis *nekropolis* — šv. Petro ir nesuskaičiuojamų ankstyvųjų krikščionių kapai. Lengdonas pajuto, kaip jo nugara perbėgo šiurpas pagalvojus, ar šis jo leidimasis nėra leidimasis į savo paties amžinojo poilsio vietą.

Aliejaus lempelė liovėsi judėjusi. Vadinasi, rūmų valdytojas sustojo. Lengdonas

sparčiai artinosi prie jo.

Šešėlių žaisme subolavo laiptų pabaiga. Dugnas. Kelią užtvėrė kaltinės geležies vartai su prie jų pritaisytomis trimis taip pat kaltinio metalo kaukolėmis. Rūmų valdytojas iširėžęs stengėsi atverti vartus. Prišokęs vienu šuoliu, Lengdonas įsikibo į vartų rankeną, pasiryžęs neleisti rūmų valdytojui įgyvendinti savo ketinimus. Prie jų sparčiai artinosi ir kiti gaudynių dalyviai. Vaiduokliška baltos BBC kameros prožektoriaus šviesoje ypač baltas buvo Glikas, kuris su kiekvienu žingsniu atrodė vis labiau persigandęs.

Šartranas stvėrė Lengdoną iš už nugaros.

— Leiskite rūmų valdytojui eiti!

— Ne! — pasigirdo uždusios Viktorijos balsas. — Mes turime tučiuojau evakuotis! Jūs *negalite* iškelti antimedžiagos į paviršių! Jei iškelsite antimedžiaga į paviršių, žus *visi*!

Rūmų valdytojo balsas buvo pribloškiančiai ramus.

— Kiekvienas iš jūsų... privalote pasitikėti manimi. Mes dar turime šiek tiek laiko.

— Jūs manęs nesupratote! — sušuko Viktorija. — Sprogimo žemės paviršiuje pasekmės bus nepalyginamai liūdnės nei sprogimo po žeme!

Rūmų valdytojas pažvelgė į ją, o jo žalių akių žvilgsnis buvo stebėtinai blavus.

— Kas jums sakė, kad aš noriu antimedžiaga susprogdinti žemės paviršiuje?

3SO

DAN BROWN

Viktorija apstulbusi spoksojo į jį.

— Jūs norite ją palikti *čia*?

Rūmų valdytojo balse skambantis tvirtas įsitikinimas buvo tiesiog hipnotizuojantis.

— Šią naktį daugiau nebebus aukų.

— Tėve, bet...

— Prašau... bent šio tokio *tikėjimo*. — Rūmų valdytojo balsas pavirto vos vos girdimu šnabždesiu. — Aš neprašau nė vieno iš jūsų prisidėti prie manęs, Visi jūs esate laisvi eiti savo keliais. Visa, ko iš jūsų prašau, yra tai, kad nekliudytumėte man įvykdyti Jo įsakymą. Leiskite man atlikti tai, ką atlikti aš esu pašauktas. — Rūmų valdytojas pervėrė visus aštriu žvilgsniu. — Aš privalau išgelbėti šią bažnyčią. Ir aš *galiu* tai padaryti. Prisiekiu savo gyvybe.

Jo žodžius palydėjo iškalbinga tyla.

120

Vienuolika valandų penkiasdešimt viena minutė prieš vidurnaktį. *Necropolis* pažodžiui reiškia *mirusiųjų miestas*.

Niekas iš viso to, ką Lengdonas skaitė apie Šį mirusiųjų miestą, jam nesuteikė aiškesnio supratimo, kaip jis atrodo. Milžiniška požeminė ola buvo pilna apgriuvusių

mauzoliejų, lyg mažų namelių, šen bei ten išdėstytų ant olos pamato. Oras oloje buvo sunkus ir negyvas. Daugybė siaurų takelių, vingiuojančių tarp griūvančių memorialų, sumūrytų iš aptrupėjusių plytų bei marmuro blokų. Šen bei ten nuo grindų lyg kolonos stiebėsi uolienos stulpai, remiantys žemus skliautus, kybančius virš milžiniško prieblandoje skendinčio kapinyno.

„Mirusiųjų miestas, — pagalvojo Lengdonas, jausdamasis įkalintas narve mokslinio smalsumo ir elementarios baimės sienomis. — Ar tik nepadariau klaidingo ėjimo?“

Nūnai jie žingsniavo gilyn į olą vingiuojančiais klaidžiais takeliais ir labirintais. Šartranas buvo pirmasis, kuris po rūmų valdytojo žodžių įveikė pasimetimo sukeltą sąstingį. Jis plačiai atvėrė vartus, tuo išreikšdamas savo pasitikėjimą rūmų valdytoju. Glikas ir Makri, rūmų valdytojo paprašyti, maloniai sutiko eiti drauge ir apšviesti kelią, nors, įvertinant apdovanojimus, laukiančius jų tuo atveju, jei pavyks iš čia ištrūkti gyviems, jų motyvacijos altruistiškumu buvo galima abejoti. Viktorija buvo nusiteikusi bene mažiausiai entuziastingai; jos akyse Lengdonas išvėlgė moteriškos intencijos įžiebtą abejonę.

„Jau per vėlu, — pamanė jis, skubiai žingsniuodamas šalia Viktorijos. — Mes esame pasmerkti“.

Viktorija tylėjo, tačiau Lengdonas žinojo, kad jiedu mąsto apie vieną ir tą patį. „Devynių minučių nepakanka, kad ištruktume iš Vatikano miesto, jei pasirodys, kad rūmų valdytojas suklydo ir antimedžiagos čia nėra“.

ANGELAI IR DEMONAI

351

Netrukus Lengdonas pajuto, kad eiti daug sunkiau. Jis suprato — dabar jie kyla stačia įkalne. Staiga jam dingtelėjo į galvą tai, nuo ko šiurpuliai nukrėtė visą kūną. Po jų kojomis — Kristaus laikų vietovės reljefas. Jie kyla aukštyn pirmą kartą Vatikano kalva! Lengdonas buvo girdėjęs ir skaitęs teiginių, jog Šv. Petro kapas yra netoli Vatikano kalvos viršūnės, ir visuomet stebėdavosi, kokių būdu įmanoma tai žinoti. Dabar jis viską suprato. *Vatikano kalva tebeegzistuoja, tačiau giliai pasislėpusi po žemės paviršiumi!*

Lengdonas jautė, kad jo kojos mendo istorijos puslapius. Kažkur priešakyje, kalvos viršūnėje, buvo šv. Petro kapas — švenčiausia krikščionybės relikvija. Iš pradžių kapas buvo paženklintas tik nedidele šventykla. Tačiau, krikščionybės įtakai stiprėjant, ant senosios šventyklos buvo statomos naujos, ir dabar šv. Petro kapo „apvalkalas“ jau kilo 440 pėdų į viršų iki pat Mikelandželo suprojektuoto Šv. Petro bazilikos kupolo, kurio viršūnė milimetro tikslumu stūkso viršum šv. Petro palaikų.

Vingiuotu koridoriumi jie vis kilo aukštyn. Lengdonas dirstelėjo į savo laikrodį. Aštuonios minutės. Perspektyva, kad jis su Viktorija netrukus amžiams prisijungs prie daugelio čionai besiilsinčiųjų, jam ėmė atrodyti vis realesnė.

— Atsargiai! — už nugaros suriko Glikas. — Gyvačių landos!

Lengdonas jas laiku pastebėjo. Priešais ant tako žiojėjo keletas nedidelių skylių. Jis stryktelėjo, vos išvengdamas jų žabangų.

— Gyvačių landos? — baimingai paklausė Viktorija,

— Iš tikrųjų ne gyvačių, o maitinimo angos¹³, — pataisė ją Lengdonas. — Patikėk manini, tau būtų geriau apie jas nežinoti.

Lengdonas suprato, kad tos kiaurymės — vadinamosios *maisto aukojimo angos*. Ankstyvieji krikščionys tikėjo kūno prisikėlimu iš numirusiųjų ir per šias angas, maitindami savo mirusiuosius, kartkartėmis įpildavo į kriptas pieno bei medaus.

Rūmų valdytojas jautėsi išsekęs.

Jo jėgas palaikė tik pareiga Dievui ir žmonėms. „Jau beveik viskas, — kartojo jis sau, kamuojamas nepakeliamo skausmo. — Sąmonė gali sukelti nepalyginamai daugiau kančios nei kūnas“. Jis jautė begalinį nuovargį, tačiau žinojo, kad laiko ne-
daug ir jis labai brangus.

— Aš išgelbėsiu tavo Bažnyčią, Tėve. Prisiekiu Tau.

Nepaisant išganingos BBC kameros prožektoriaus šviesos, rūmų valdytojas aukštai iškėlęs nešė aliejaus lempelę. „Aš esu švyturys tamsoje. Aš esu Šviesa“. Lempelėje esantis skystis teliūškavosi su kiekvienu žingsniu, ir akimirka rūmų valdytojas ėmė baimintis, kad itin degus skystis gali išsilieti ant jo. Svylančios mėsos kvapo jam

ši vakarą jau buvo gana.

Pasiekęs kalvos viršūnę, jis jau buvo visiškai uždusęs ir permirkęs prakaitu.

35*

DAN BROWN

Tačiau, atsistojęs ant keteros, pasijuto kaip naujai gimęs. Jis stovėjo ant mažo žemės lopinėlio, ant kurio jau buvo stovėjęs daugybę kartų. Čia kelias pasibaigė. Nekropolio ola atsirėmė į žemės sieną. Sienoje iškaltas užrašas skelbė:

Mausoleum S.

La tomba di San Pietro.

Priešais jį, juosmens lygyje, sienoje žiojėjo anga. Nebuvo jokios graviruotos lentelės. Jokių papuošimų. Paprasčiausia skylė sienoje, už kurios — nedidelė grotą ir skurdus aptrupėjęs sarkofagas. Rūmų valdytojas pažvelgė į angą ir nusišypsojo. Jis girdėjo, kaip už jo nugaros aidi vis garsėjantis kojų bildesys. Jis pastatė ant žemės savo aliejaus lempelę ir atsiklaupė pasimelsti.

Ačiū tau, Dieve. Darbas jau beveik atliktas.

Aikštėje, apsuptas ne mažiau už jį apstulbusių kardinolų, kardinolas Mortatis, žvelgdamas į vieną iš plokščių ekranų, stebėjo giliai po žeme vykstančią dramą. Jis nebežinojo, ką ir manyti. Nejaugi visas pasaulis mato tai, ką nūnai regi jis? Nejaugi Dievas tikrai kalbėjo rūmų valdytojui? Nejaugi antimedžiaga tikrai yra šv. Petro...

— Žiūrėkite! — per minias nuvilnijo šūksnis.

— Štai, štai! — visų pirštai nukrypo į ekraną. — Tai stebuklas!

Mortatis pažvelgė aukštyn. Kamera judėjo, tačiau vaizdas buvo ganėtinai aiškus. Ir nepamirštas.

¹³ Žodžių žaismas: snake *angl.* — gyvatė, o snack *angl.* — užkandis. *Vert.*

Ekrane iš užnugario buvo matyti rūmų valdytojas, klūpantis ir besimeldžiantis ant plūktinių grindų. Priešais jį sienoje žiojėjo grubi kirstinė anga. Kiaurymės gilumoje, tarp senų akmeninių blokų nuolaužų, dunksojo terakotos sarkofagas. Nors kardinolas Mortatis buvo jį matęs tik kartą gyvenime, puikiai žinojo, kas yra jo viduje.

San Pietro.

Mortatis nebuvo toks naivus, jog manytų, kad džiaugsmo šūksniai, dabar griaudėjantys aikštėje, — tik egzaltacija regint vieną iš švenčiausių krikščionybės relikvijų. Šv. Petro kapas šių laikų Žmonėms nebuvo tai, prieš ką derėtų pulti ant kelių ir meldžiantis kelti rankas į dangų. Kilusio triukšmo priežastis buvo objektas ant šv. Petro karsto.

Antimedžiagos cilindras. Jis yra čia... Visą dieną glūdėjęs nekropolio tamsoje. Skaidrus. Negailėstingas. Mirtinas. Vadinasi, Dievo apreiškimas rūmų valdytojui buvo autentiškas.

Mortatis priblokštas žvelgė į grotoje stovintį permatomą cilindrą. Skysčio lašelis tebekybojo jo centre. Grota periodiškai švysčiojo rausva šviesa drauge su raudonu diodų displėjumi, skaičiuojančiu paskutines savo gyvavimo minutes.

Ant to paties karsto, vos už kelių colių nuo cilindro, stovėjo belaidė Šveicarų sargybos saugumo kamera, nukreipta į cilindrą ir transliuojanti jo vaizdą į vieną iš monitorių sargybos būstinėje.

Mortatis persižegnojo, neabejodamas, kad tai, ką mato, yra Šiurpiausias vaizdas, regėtas šiame gyvenime. Po akimirkos dingtelėjo — labai greitai gali tekti išvysti kur kas baisesnį vaizdą.

ANGELAI IR DEMONAI

353

Rūmų valdytojas staiga atsistojo, stvėrė antimedžiagos cilindrą į rankas ir apsigrėžė. Jo veide buvo maryti nepaprastas susikaupimas. Prasispraudęs pro kitus, jis nubėgo žemyn tuo pačiu keliu, kuriuo ir buvo atėjęs.

Činitos Makri kameros objektyvas užfiksavo paklaikusį iš siaubo Viktorijos Vetros veidą.

— Kur jūs einate? Rūmų valdytojau! Jūs juk sakėte,..

— Daugiau tikėjimo! — sušuko jis bėgdamas žemyn. Viktorija sužiuro į Lengdoną.

— Ką darysime?

Robertas Lengdonas mėgino vytis rūmų valdytoją ir jį sulaikyti, tačiau Šartranas neleido kištis, akivaizdžiai pasitikėdamas rūmų valdytojo regėjimais.

BBC kameros transliuojamas vaizdas nūnai judėjo, sukiojosi ir krūpčiojo. Aikštės ekranuose buvo matyti tai sutrikę ir siaubo apimti veidai, tai neryškios figūros, šešėliuotu požemio labirintu bėgančios išėjimo link.

Žvelgdamas į ekraną, Mortatis su siaubu pagalvojo: „Nejaugi jis neša jį *čia*?

Viso pasaulio televizorių ekranai rodė vieną ir tą patį: kaip rūmų valdytojas bėga per nekropolį su antimedžiagos cilindru rankose, šaukdamas:

— Šią naktį daugiau nebebus aukų! Deja, rūmų valdytojas klydo.

Rūmų valdytojas, kaip Dievui atnašaujamą auką rankose laikydamas anti-medžiagos cilindrą, pro Šv. Petro bazilikos duris išsiveržė lygiai be keturių minučių vidurnaktį. Į jį bemat nukrypo pasaulio žinių agentūrų kameros ir prožektoriai. Ekranuose stambiu planu jis matė savo paties pusnuogį ir sužalotą kūną. Šv. Petro aikštėje pasigirdęs susirinkusios minios kaukimas nebuvo panašus į nieką, ką rūmų valdytojui buvo tekę girdėti gyvenime — sukrečiančioje simfonijoje sumišo verksmas, klyksmas, maldos...

— *Gelbėk mus nuo pikto*, — sušnabždėjo jis.

Rūmų valdytojas jautėsi visiškai išsekęs nuo ilgo ir sunkaus bėgimo, kuris vos nesibaigė tragedija. Robertas Lengdonas ir Viktorija Vetra pakeliui norėjo išplėsti cilindrą iš jo rankų ir numesti jį atgal į šachtą. *Bepročiai!*

Nūnai rūmų valdytojas be galo aiškiai suprato, kad įprastomis aplinkybėmis jis jokių būdu nebūtų laimėjęs šių lenktynių. Tačiau šią naktį Dievas buvo su juo. Robertą Lengdoną, jau bestveriantį rūmų valdytojui už rankos, sugriebė Šartranas, besąlygiškai pasitikintis rūmų valdytoju ir jo reikalavimu tikėti. Reporteriai, be abejo, buvo pernelyg pritrenkti to, kas vyksta, ir tempė su savimi per daug įrangos, kad būtų pajėgūs jam sutrukdyti.

Nesuvokiami Viešpaties keliai.

354

DAN BROWN

Rūmų valdytojas girdėjo iš paskos bėgančių žmonių balsus, ekranuose matė, kaip jie prie jo artinasi. Sukaupęs paskutinius fizinių pajėgų likučius, jis iškėlė antimedžiagą aukštai virš savo galvos. Tuomet, nuo pečių nusiblokšdamas paskutinius skudurus ir išdidžiai apnuoginęs iliuminatų antspaudą, jis leidosi žemyn Bazilikos laiptais.

Buvo likęs vienas galutinis aktas.

„Tepadeda tau Dievas, — pagalvojo jis. — Tepadeda tau Dievas“.

Keturios minutės...

Lengdonas vos neapako besileisdamas nuo Bazilikos laiptų — toks galingas buvo iš aikštės plūstelėjęs prožektorių šviesos srautas. Visa, ką jis galėjo išskirti akinančioje Šviesoje, buvo neryškus priešakyje bėgančio rūmų valdytojo kontūras. Vieną akimirką prožektorių šviesos aplink jo galvą sukūrė savotišką aureolę, ir rūmų valdytojas trumpam pavirto nežemiška būtybe, tarytum kažkokia Šių dienų dievybe. Sutana, nusmukusi nuo pečių, kaip skraistė plaikstėsi aplink jo juosmenį. Jo kūnas, nors ir sužalotas priešų rankų, atsilaukė. Rūmų valdytojas bėgo pirmyn, aukštas ir stiprus, kviečiantis visą pasaulį tikėti; bėgo tiesiai į minias žmonių, rankose laikydamas baisios jėgos masinio naikinimo ginklą.

Lengdonas puolė jam iš paskos. „*Ką jis daro?! Pražudys visus aikštėje esančius žmones!*“

— Tėve! — suriko Lengdonas. — Sustokite!

— Pažvelkite į dangų! Mes per dažnai užmirštame pakelti akis į dangų!

Kai Lengdonas išvydo, kur bėga rūmų valdytojas, jį akimirksniu persmelkė pagarbų šiurpą keliantis supratimas. Nors per šviesų fejerverką dangaus nebuvo matyti, Lengdonas suvokė, kad jų išsigelbėjimas yra tiesiai jiems virš galvos.

Žvaigždėmis nusėtas Italijos dangus. *Jų ir visų išsigelbėjimo kelias.*

Sraigtasparnis, kuris rūmų valdytoją turėjo nugabenti į ligoninę, stovėjo tiesiai priešais Baziliką. Pilotas sėdėjo už šturvalo, mentės sukosi tuščia eiga. Kai rūmų valdytojas pasuko jo link, Lengdoną staiga užplūdo euforija.

Nušlavusios neatsakytų klausimų užtvaras, Lengdono mintys ūmai plūstelėjo kaip galinga srovė.

Visų pirma jo mintyse iškilo atvira Viduržemio jūros platybė. Ar toli ji nuo čia? Už penkių mylių? Dešimties? Jis žinojo, kad iki *Fiumicino* paplūdimio nuo šios vietos tereikia važiuoti septynias minutes traukiniu. Tačiau sraigtasparniu, skrendant be sustojimų 200 mylių per valandą greičiu... Jei jie suspėtų cilindrą nuskraidinti pakankamai toli nuo kranto ir išmesti į jūrą... Skuosdamas prie sraigtasparnio, Lengdonas prisiminė, kad yra ir daugiau pasirinkimo galimybių. *La Cava Romano!* Marmuro kasyklos į Šiaurę nuo miesto, vos už trijų mylių nuo čia! Kokio jos ploto. Dvi kvadratinės mylios? Be abejo, šiuo metu jose nėra nė gyvos dvasios! O jeigu numetus cilindrą tenai...

ANGELAI IR DEMONAI

355

— Visi į šalį! — suriko rūmų valdytojas vos neplyštančia nuo įtempto bėgimo krūtine. — Traukitės šalin! Tučtuojau!

Šveicarų sargybinis, stovėjęs prie sraigtasparnio, net išsižiojo pamatęs besiartinantį rūmų valdytoją.

— Atgal! — sušuko dvasiškis. Sargybinis klusniai atsitraukė.

Apstulbusio pasaulio akivaizdoje rūmų valdytojas apibėgo sraigtasparnį iš kitos pusės, prišoko prie piloto kabinos ir atplėšė dureles.

— Laukan, sūnau! Tučtuojau! Sargybinis iššoko.

Rūmų valdytojas pažvelgė į tuščią piloto sėdynę ir, įvertinęs savo būseną, suprato, kad jam, norint užsikeberioti, teks įsikibti abiem rankom. Drebedamas jis pasisuko į pilotą ir įbruko jam cilindrą.

— Palaikyk šitą. Atiduok man, kai įlipsiu.

Besiropšdamas į sraigtasparnį, rūmų valdytojas girdėjo, kaip Robertas Lengdonas kažką šaukia entuziazmo kupinu balsu. „Dabar tu supranti, — pagalvojo rūmų valdytojas. — Dabar tu tiki!“

Įsiropštęs į piloto vietą, rūmų valdytojas sureguliovo keletą puikiai pažįstamų svirtelių ir atsigręžė į pilotą, ketindamas atsiimti antimedžiagos cilindrą.

Tačiau pilotas jau stovėjo tuščiomis rankomis.

— Jis iš manęs jį paėmė! — sušuko pilotas. Rūmų valdytojo širdis stabtelėjo.

— Kas toks?!

— Jis, — pirštu parodė pilotas.

Robertą Lengdoną nustebino cilindro svoris. Jis apibėgo sraigtasparnį ir išoko į keleivių kabiną, kurioje jiedu su Viktorija buvo *sėdėję* vos prieš keletą valandų, skrisdami į Vatikaną. Palikes dureles atviras, Lengdonas atsisėdo, prisisegė diržą ir šūktelėjo rūmų valdytojui:

— Pirmyn, tėve!

Rūmų valdytojas atsigrėžė į Lengdoną, o jo veidas buvo baltas iš apmaudo.

— Ką jūs darote?!

— *Jūs* skrendate! Aš metu! — sušuko Lengdonas. — Nėra laiko! Kelkite aukštyn tą savo palaimintą sraigtasparnį!

Rūmų valdytojas sutrikęs sustingo, o pro priekinį langą tvieskiančios prožektorių šviesos išryškimo įtampos raukšles jo veide.

— Aš galiu tai padaryti ir vienas, — sušnibždėjo jis. — Aš *turiu* tai padaryti vienas.

Tačiau Lengdonas *jo* nesiklausė.

356

DAN BROWN

— Skriskit! — lyg iš šalies išgirdo jis savo šauksmą. — Tučtuojau! Aš čia esu tam, kad jums padėčiau! — Lengdonas pažvelgė į cilindrą ir pajuto, kaip, išvydus skaičius jo displejuje, jam sugniaužė gerklę. — *Trys* minutės, tėve! *Trys*!

Išgirstas skaičius, atrodo, sugrąžino rūmų valdytoją į realybę. Nebesidairydamas jis sugniaužė rankomis šturvalą. Drebindamas orą, sraigtasparnis atsiplėšė nuo žemės.

Per dulkių sūkurius Lengdonas matė, kaip sraigtasparnio link bėga Viktorija. Ją akys trumpam susitiko. Po akimirkos ji išnyko...

122

Kurtinantis variklių triukšmas ir vėjo švilpimas už atvirų durelių užgožė visus kitus Lengdono pojūčius. Jis įtempė kojų raumenis, stengdamasis išsilaikyti sėdynėje — sraigtasparnis šovė aukštyn visu greičiu. Šviesus Šv. Petro aikštės ovalas sparčiai mažėjo, kol pavirto nedidele amorfiška šviesos dėme, pasimetusia miesto Žiburių jūroje.

Antimedžiagos cilindras svėrė Lengdono rankas kaip švino gabalas. Suspaudė jį tvirčiau, nes jo delnai buvo slidūs nuo prakaito ir kraujo. Cilindro centre ramiai sūpavosi antimedžiagos lašelis, raudonai blykčiojantis sykiu su diodų displejaus mirksėjimu.

— Dvi minutės! — sušuko Lengdonas, svarstydamas, kur rūmų valdytojas ketina išmesti cilindrą.

Apačioje, kur bepažvelgė, plytėjo miesto šviesos. Tolumoje, vakaruose, buvo matyti tamsus mirguliuojantis Viduržemio jūros kontūras. Dantyta kranto linija, skirianti miesto šviesų jūrą ir mėnulio šviesoje vos vos švytinčią beribę tamsią erdvę. Jūra atrodė toliau nei Lengdonas įsivaizdavo. Dar daugiau — Šviesų gausa pakrantėje rūsčiai priminė, kad netgi toli jūroje įvykęs sprogimas pakrantėje turėtų naikinančių

pasekmių. Lengdonas nė nebuvo pagalvojęs apie dešimties kilotonų galios cunamio bangą, po sprogimo užgriūvančią krantą.

Kai Lengdonas pro piloto langą pažvelgė į priekį, atsivėręs vaizdas jam suteikė daugiau vilties. Tiesiai priešais juos naktį stūksojo švelnūs Romą supančių kalvų kontūrai. Kalvos buvo sėte nusėtos švieselėmis — ten savo vilas buvo įsirengę patys turtingiausi miesto žmonės. Tačiau už kokios mylios į šiaurę šviesų juosta baigėsi. Ten tvyrojo didžiulė tamsos dykuma.

„Karjerai! — pagalvojo Lengdonas. — *La Cava Romano!*“

Viltį apžvelgęs tuščią žemes plotą, Lengdonas nusprendė, kad jis yra pakankamai didelis. Be to, netoli. Daug arčiau nei jūra. Lengdono gyslomis plūstelėjo susijaudinimo banga. Tikriausiai rūmų valdytojas planuoja išmesti antimedžiagą būtent tenai! Sraigtasparnis ir skrenda tiesiai į karjerus! Tačiau — keista — nors variklis dirbo visu pajėgumu ir sraigtasparnis, sprendžiant iš vėjo švilpimo anapus pravirų

ANGELAI IR DEMONAI

357

durelių, sparčiai judėjo, neatrodė, kad karjerai artėtų. Sutrikęs Lengdonas dirstelėjo pro dureles žemyn, stengdamasis susiorientuoti, kur jie yra. Tai, ką išvydo, ledine banga nuplovė jo susižavėjimą. Tiesiai apačioje, keli tūkstančiai pėdų po kojomis, bolavo prožektorių nušviesta Šv. Petro aikštė.

„Mes vis dar virš Vatikano!“ — persmelkė jį mintis.

— Rūmų valdytojau! — dusdamas sušuko Lengdonas. — Skriskite pirmyn! Mes jau pakankamai aukštai! Jūs turite skristi tolyn! Mes negalime numesti cilindro ant Vatikano miesto!

Rūmų valdytojas nieko neatsakė. Atrodo, visą dėmesį jis buvo sutelkęs į sraigtasparnio prietaisų parodymus.

— Mes turime mažiau nei dvi minutes! — sušuko Lengdonas, pakeldamas cilindrą virš savo galvos. — Aš juos matau! *La Cava Romano!* Pora mylių į šiaurę! Mes neturime...

— Ne, — nutraukė jį rūmų valdytojas. — Tai būtų pernelyg rizikinga. Atleiskite man. — Sraigtasparniui toliau nenutrūkstamai kylant aukštyn, rūmų valdytojas atsisuko ir graudžiai nusišypsojo Lengdonui. — Aš labai norėčiau, kad jūs nebūtumėt čia atėjęs, mano drauge. Tačiau jūs pasirinkote pačią aukščiausią auką.

Lengdonas, pažvelgęs į pavargusias rūmų valdytojo akis, viską suprato. Jo širdis sustingo.

— Bet... juk turi būti kokia nors vieta, kur mes galėtume nuskristi!

— *Į viršų*, — liūdnu balsu atsakė rūmų valdytojas. — Vienintelė patikima vieta yra. *ten*.

Lengdonas jautė, kad galva atsisako jo klausyti. Jis buvo visiškai ne taip supratęs rūmų valdytojo planą. *Pažvelkite į dangų!*

„Dangus“, — Lengdonas pagaliau suprato, kur jie skrenda. Rūmų valdytojas nuo pat pradžių nė neketino išmesti antimedžiagos. Jis tesistengė ją nugabenti kiek įmanoma toliau nuo Vatikano miesto.

Tai buvo kelionė be galimybės sugrįžti atgal.

Viktorija Vetra stovėjo Šv. Petro aikštėje ir žvelgė aukštyn. Sraigtasparnis nūnai buvo tik vos įžiūrimas taškelis danguje, nebepasiekiamas prožektorių šviesų. Netgi menčių ūžesys pavirto tolimu dūzgimu. Atrodė, kad visas pasaulis sustingo žvelgdamas į dangų — visų tikėjimų, visų įsitikinimų žmonių širdys nūnai plakė kaip viena.

Viktorijos galvoje siautė kankinančių minčių audra. Sraigtasparniui išnykus, ji lyg gyva akyse regėjo Roberto veidą. *Ką jis galvoja? Ar jis supranta?*

Aplinkui aikštę buvo matyti šimtai į tamsų dangų besiskverbiančių televizijos kamerų. Jūra veidų žvelgė aukštyn, suvienyti vieningo šnabždesio — žmonės skaičia-

358

DAN BROWN

vo sekundes, likusias iki vidurnakčio. Visuose ekranuose buvo matyti tas pats žvaigždėtas Romos dangus. Viktorija pajuto, kad jai į akis ima plūsti ašaros.

O už jos nugaros, ant marmurinių laiptų, tyliai stovėjo 161 kardinolas. Kai kurių iš jų rankos buvo sudėtos maldai. Dauguma stypsojo nejudėdami, sukaustyti baimės. Kai kurie verkė. Sekundės negailestingai bėgo.

Visur — namuose, baruose, viso pasaulio verslo įstaigose, oro uostuose, viešbučiuose — žmonių sielas suvienijo ekranuose švytintis žvaigždėtas dangus. Vyrų ir moterų susiėmė už rankų. Kiti glėbiuose spaudė savo vaikus. Laikas tapo kažkoks nerealus.

Tuomet pasigirdo širdį veriantis garsas. Ėmė gausti Šv. Petro bazilikos varpai.

Viktorija leido išsiveržti ašaroms.

Visam pasauliui užėmė kvapą. Laikas pasibaigė.

Įsivyravo mirtina tylą.

Staiga danguje virš Vatikano miesto pasirodė mažytis besiplečiantis šviesos taškelis. Naujas dangaus kūnas. Šviesos rutulys, švaresnis ir baltesnis už bet kokią šviesą pasaulyje.

Tuomet žybtelėjo.

Šviesos rutulys, lyg misdamas savimi pačiu, žaibiškai išplito, neįsivaizduojamu greičiu naikindamas tamsų skliautą, kaip tarpstantis nelabasis pasiryžęs po akimirkos praryti visą dangų. Vis didėjančiu greičiu ugnies kalnas leidosi žemyn, aikštėje susirinkusios minios link.

Daugybė akinančios šviesos nutviekstų žmonių. Šaukdami iš nebevaldomos baimės, rankomis užsidengė veidą.

Akinančios šviesos bangai, atrodo, nesuvaldomai besiveržiant ant žemės, atsitiko neįtikėtinas dalykas. Lyg sustabdytas Dievo rankos, besiplečiantis rutulys atsirėmė į nematomą sieną. Tarytum sprogimą būtų sulaikiusi milžiniška stiklo sfera. Šviesos rutulys, tarsi pasiekęs numatytą diametrą, vilnydamas keletai akimirkų sustingo virs Romos miesto. Romos padangėje tvieskė akinantis ir tylus Šviesos rutulys. Naktis tapo diena.

Tuomet žemę pasiekė smūgio banga.

Gūsis buvo baisus ir galingas. Gniuždanti ir iš kojų verčianti oro banga, kaip velnio rūstybės pliūpsnis sudrebindama granitinius Vatikano miesto pamatus, su neįveikiama jėga griaudama žmones ir spausdama juos prie žemės. Perkūniškas griausmas ir stipri karšto oro srovė suvirpino aikštę juosiančią kolonadą. Vėjo gūsis, švilpdamas ir šėtoniškai vaitodamas, praskriejo aikštę ir atsitrenkė į Vatikano sieną. Dulkių debesyse besiblaškantys žmonės buvo įsitikinę, kad atėjo pasaulio pabaiga.

Tuomet virš galvų kybanti ugnies jūra staiga ėmė trauktis ir per keletą akimirkų pavirto mažyčiu baltu taškeliu, o dar po valandėlės dingo juodo dangaus gelmėje.

ANGELAI IR DEMONAI

359

124

Dar niekuomet Šv. Petro aikštėje nebuvo tyrojusi tokia tylą. Žmonės vienas po kito nukreipė veidus nuo vėl aptemusio dangaus ir pažvelgė žemyn, kiekvienas savaip išgyvendamas tai, kas įvyko. Žmonių žvilgsnius pasekė ir žiniasklaidos agentūrų prožektoriai, tarytum prislėgti iš viršaus vėl griūvančios tamsos. Akimirką atrodė, kad visas pasaulis vienu vieningu judesiu nulenkia galvą.

Kardinolas Mortatis suklupo maldai, juo pasekė kiti kardinolai. Šveicarų sargybiniai nuleido savo alebardas ir stovėjo sustingę, nejudėdami. Nejudėjo ir nekalbėjo nė vienas žmogus visoje aikštėje. Visų širdys buvo kupinos pačių stipriausių emocijų. Netekties sielvarto. Baimės. Nuostabos. Tikėjimo. Baimingos pagarbos naujai baisiai jėgai, kurios pasireiškimo liudytojais jie ką tik buvo tapę.

Viktorija Vetra, užmerkusi akis ir virpėdama, stovėjo didingų Bazilikos laiptų papėdėje. Per sielą draskančias emocijas lyg tolimo varpo garsas skverbėsi vienas vienintelis žodis. Paprastas. Negailestingas. Ji mėgino jį stumti tolyn nuo savęs lyg kokią daiktą. Tačiau žodis nesitraukė. Ji pamėgino pasislėpti nuo jo po kitų minčių skraiste. Neįsivaizduojama antimedžiagos galia... Vatikano pareiškimas... rūmų valdytojas..., žygdarbiai... stebuklai... pasiaukojimas. Tačiau ir tai nepadėjo. Skausmas buvo pernelyg stiprus. Mintyse skambantis žodis neatstojo, jo aidas veržėsi per minčių chaosą ir kaustė širdį gildančiu vienatvės Šalčiu.

Robertas.

Jis atėjo pas ją į Šv. Angelo pilį.

Jis ją išgelbėjo.

O dabar jis buvo sunaikintas. Jį sunaikino *jos* kūrinys.

Besimelsdamas kardinolas Mortatis galvojo, ar ir jis galėtų išgirsti Dievo balsą, kaip jį išgirdo rūmų valdytojas. *Ar būtina tikėti stebuklais, kad galėtumei stebuklą patirti?* Mortatis buvo šiuolaikinis žmogus su senoviniu tikėjimu. Stebuklams jis neteikė didesnės reikšmės. Taip, jie buvo neatsiejama jo išpažįstamos religijos dalis... Prisikėlimai iš numirusiųjų, antspaudai ant drobulės... Vis dėlto racionalus Mortačio protas šiuos šventraščio liudijimus laikė iš dalies mitologizuotais. Jie paprasčiausiai

buvo didžiausios žmogaus silpnybės — *įrodymų* troškimo — padarinys. Stebuklai yra ne kas kita kaip stebukliniai mitai, prie kurių mes esame prisirišę todėl, kad trokštame, jog jie būtų tiesa.

Ir vis dėlto...

Nejaugi aš esu toks modernus, kad negaliu priimti to, ką mano akys ką tik regėjo? Tai buvo stebuklas, argi ne? Taip! Dievas, pašnibždėjęs keletą žodžių į rūmų valdytojo ausį, įsiterpė į visą šį makabrišką procesą ir išgelbėjo mūsų Bažnyčią. Kodėl taip sunku visu tuo patikėti? Ką būtų galima galvoti apie Dievą, jei Jis nebūtų įsikišęs ir

360

DAN BROWN

būtų leidęs Bažnyčią sunaikinti? Kad Visagalis yra abejingas savo Bažnyčiai? Kad Jis neturėjo galios visa tai sustabdyti? *Stebuklas Šiuo atveju buvo vienintelė galima Dievo reakcija*

Pasinėręs į šiuos svarstymus, Mortatis klūpodamas meldėsi už rūmų valdytojo sielą. Jis dėkojo jaunajam popiežiaus asistentui, kuris atvėrė jo, seno ir pavargusio žmogaus, širdį tikro tikėjimo stebuklams.

Deja, Mortatis nė neįtarė, kokių išbandymų jo tikėjimas netrukus patirs...

Šv. Petro aikštėje įsivyravusią tylą pirmiausia nutraukė nedidelis sąmyšis. Netrukus jis peraugo į visuotinį murmėjimą ir galiausiai, staiga, į kurtinantį minios šauksmą. Lyg burtų lazdele mostelėjus, daugybė žmonių vienu balsu sušuko:

— Žiūrėkit! Žiūrėkit!

Mortatis atmerkė akis ir atsisuko į minią. Žmonės, iškėlę rankas, rodė kažkur jam už nugaros, Šv. Petro bazilikos link. Visų veidai buvo išblyškę ir kupini nuostabos. Kai kurie parpuolė ant kelių. Keletas nualpo. Kai kuriuos užvaldė nesuvaldoma rauda.

— Žiūrėkit! Žiūrėkit!

Mortatis pažvelgė ten, kur rodė žmonių rankų miškas — į Bazilikos viršų, stogo terasą, nuo kurios į minią žvelgė Kristaus ir jo apaštalų skulptūros.

Čia, Jėzaus dešinėje, išskėstomis, lyg visą pasaulį laiminančiomis, rankomis, stovėjo... rūmų valdytojas Karlas Ventreska.

125

Robertas Lengdonas nebekrito žemyn. Nebejautė siaubo. Nebejautė skausmo. Nebegirdėjo švilpiančio vėjo. Tik švelnų vandens pliuškenimą, tarytum gulint ant smėlio kur nors pajūrio plaže.

įvyko savimonės paradoksas — Lengdonas nusprendė, jog jis yra miręs. Tačiau buvo tuo visiškai patenkintas. Jis leidosi būti valdomas ir nešamas nenusakomo stingulio ir bekūniškumo pojūčio. Jis nejautė nei skausmo, nei baimės ir už jokių pinigų nenorėjo grįžti atgal. Jo paskutiniai prisiminimai iš gyvenimo labiau priminė prisiminimus iš pragaro.

Paimk mane. Prašau Taveš... Tačiau tas pats pliuškenimas, raminantis ir

teikiantis absoliučios palaimos pojūtį, sykiu ir traukė jį atgal, lyg mėgindamas pažadinti iš malonaus sapno. *Ne! Leisk man būti čia! Jis* nė už ką nenorėjo atsibusti. Jis jautė, kaip šio ramybės lauko pakraščiuose būriuojasi demonai, pasiruošę pagrobtį ir sudraskyti jo palaimą ir ramybę. Kažkur tolumoje, pačioje sąmonės periferijoje, sūkuriavo migloti vaizdiniai. Balsai. Vėjo šuorai. *Ne, palikite manei* Kuo atkakliau jis kovojo, tuo intensyviau demonai ir furijos veržėsi artyn.

Tuomet visu intensyvumu Lengdoną užplūdo ką tik patirtų akimirkų prisiminimai. ...

ANGELAI IR DEMONAI

361

Sraigtasparnis svaiginančiu greičiu kilo tiesiai į viršų. Lengdonas buvo įkalintas jo viduje. Pro atviras dureles šmėžavo tolstančios mirguliuojančios Romos šviesos. Savisaugos instinktas jam šaukte šaukė, kad reikia mesti cilindrą, mesti tą pačią akimirką. Lengdonas žinojo, kad mažiau nei per dvidešimt sekundžių cilindras nukris pusę mylios. Bet jis kris žmonėmis knibždančio miesto link.

Aukščiau! Aukščiau!

Lengdonas svarstė, kokiame aukštyje jie nūnai yra. Jis žinojo, kad nedideli sraigtasparniai pasiekia maždaug keturių mylių aukštį. Šis sraigtasparnis jau *turėtų* būti įveikęs geroką šio aukščio dalį. *Dvi mylios? Trys?* Šansas išlikti gyviems dar tebeegzistavo. Jei jie tiksliai apskaičiuos išmetimo laiką, cilindras sprogs saugiu atstumu ir nuo jų, ir nuo Šv. Petro aikštėje susirinkusių žmonių. Intensyviai skaičiuodamas Lengdonas pažvelgė į po kojomis plytinčias miesto šviesas.

— O jei apskaičiuosite klaidingai? — paklausė rūmų valdytojas. Lengdonas nustebęs pažvelgė į jį. Rūmų valdytojas nė nežiūrėjo į Lengdoną, jis

akivaizdžiai perskaitė jo mintis vien tik pažvelgęs į vaiduoklišką jo atspindį priekinio lango stikle. Keista — rūmų valdytojo rankos nebuvo uždėtos ant sraigtasparnio šturvalo. Tikriausiai jis buvo įjungęs autopiloto režimą, nustatytą kuo spartesniam kilimui. Pakėlęs rankas aukštyn, rūmų valdytojas pagrabaliojo kažkur už plokštės palubėje ir rado raktą.

Kol Lengdonas sutrikęs žiūrėjo, rūmų valdytojas atrakino metalinę daiktadėžę, pritvirtintą tarp priekinių sėdynių, ir, iš jos ištraukęs didelę juodą nailoninę kuprinę, padėjo ją ant keleivio sėdynės šalia savęs. Lengdonas nežinojo, ko tikėtis. Rūmų valdytojo judesiai buvo sutelkti ir ryžtingi; atrodo, jis jau buvo suradęs sprendimą.

— Duokite man cilindrą, — ramiu balsu pasakė rūmų valdytojas. Nieko neįtardamas Lengdonas padavė.

— Devyniasdešimt sekundžių!

Tai, kas įvyko po to, Lengdonui buvo visiškai netikėta. Rūpestingai paėmęs cilindrą, jis įdėjo jį į daiktadėžę. Tuomet uždarė sunkų dangtį ir užrakino spyną.

— Ką jūs darote?! — sušuko Lengdonas.

— Apsaugau mus abu nuo pagundų, — atsakė rūmų valdytojas ir išmetė raktą pro atvirą langą.

Lengdonui atrodė, kad drauge su raktu pro langą išskriejo ir jo siela.

Rūmų valdytojas paėmė nailoninę kuprinę ir užsimetė ją ant nugaros. Tuomet

apsijuosė ir suveržė papildomą diržą per juosmenį. Atsigręžęs į pasimetusį Lengdoną, pasakė:

— Atleiskite man. Visa tai neturėjo šitaip baigtis.

Tuomet rūmų valdytojas atidarė piloto dureles ir iššoko į tamsą.

Šiuos šiurpius prisiminimus nustelbė skausmas. Realus skausmas. Fizinis skausmas. Deginantis skausmas. Lengdonas maldavo, kad dangus jį paimtų, kad nu-

362

DAN BROWN

trauktų tą kančią. Tačiau vandens pliuškenimas buvo girdėti vis garsiau, o Lengdono atmintyje ėmė šmėžuoti nauji vaizdiniai. Jo pragaras buvo dar tik beprasidedąs. Sąmonės užkaboriuose blykčiojo neseniai pergyventos panikos nuotrupos. Lengdonas buvo kažkur pusiaukelėje tarp mirties ir košmaro, maldaudamas, kad aukštesnioji jėga leistų jam visu tuo atsikratyti. Tačiau vaizdiniai neblėso, o darėsi vis ryškesni.

Antimedžiagos cilindras buvo užrakintas ir neprieinamas. Sraigtasparnis kilo vis aukštin, o cilindro laikrodis negailestingai skaičiavo paskutines sekundes. *Penkiasdešimt sekundžių*. Aukščiau. Aukščiau. Lengdonas kaip pamišęs dairėsi po kabiną, mėgindamas susigaudyti. *Keturiasdešimt penkios sekundės*. Jis pasirausė po sėdynėmis ieškodamas dar vieno parašiuoto. *Keturiasdešimt sekundžių*. Kito parašiuoto nebuvo. Turi juk būti kokia nors išeitis! *Trisdešimt penkios sekundės*. Jis žengė prie atvirų sraigtasparnio durelių ir pažvelgė į po kojomis plytinčias Romos šviesas. *Trisdešimt dvi sekundės*.

Tuomet jis priėmė sprendimą.

Neįtikėtiną sprendimą...

Robertas Lengdonas iššoko iš sraigtasparnio. Jo kūną akimirksniu apglėbė ledinis šaltis. Sraigtasparnis tolo nuo jo kaip kylanti raketa. Jo menčių švilpesį greitai nustelbė kurtinantis vėjo švilpesys Lengdono ausyse.

Krisdamas žemyn Lengdonas pajuto tai, ko nebuvo patyręs nuo pat šuolininko į vandenį karjeros pabaigos — nepermaldaujamą gravitacijos jėgą. Kuo greičiau jis lėkė, tuo įnirtingesnė rodėsi žemės trauka — žemė, atrodo, siurbte siurbė jį artyn prie savęs. Deja, šis kritimas nebuvo šuolis nuo penkiasdešimties pėdų bokšto į melsvą baseino kvadrata. Lengdonas krito iš kelių ar keliolikos tūkstančių pėdų aukščio, o apačioje tvyrojo ne baseino kvadratas, bet šviesomis žerintis miestas. Beribė asfalto ir cemento jūra.

Kažkur vėjo kaukime pasigirdo Kolerio balsas... Žodžiai, kuriuos jis pasakė ryte, kai jiedu stovėjo CERN prie laisvojo kritimo vamzdžio. *Vienas kvadratinis jardas pasipriešinimo žmogaus laisvojo kritimo greitį sulėtina maždaug dvidešimčia procentų*. Dvidešimties procentų sulėtėjimas, suprato Lengdonas, jo atveju toli gražu nebuvo pakankamas, kad būtų galima tikėtis išgyventi. Vis dėlto daugiau iš nevilties nei vilties jis tvirčiau sugniaužė rankose vienintelį daiktą, kurį šokdamas pasiėmė iš sraigtasparnio. Tai buvo keistas daiktas, tačiau bent jau trumpam suteikė Lengdonui

šiokią tokią viltį.

Sraigtasparnio gale voliojosi sena brezentinė gūnia, skirta priekiniam sraigtasparnio stiklui pridengti nuo saulės. Tai buvo išgaubtas maždaug dviejų jardų ilgio ir tiek pat pločio audeklo gabalas. Groteskiška parašiuo parodija. Nebuvo jokių raiščių, tik didelės kilpos abiejuose galuose, skirtos brezentui už sraigtasparnio atbrailų užkabinti. Lengdonas stvėrė šį medžiagos gabalą, įsikibo į jo kilpas ir šoko | tuštumą.

Paskutinis jaunatviško nutrūktgalviškumo aktas.

ANGELAI IR DEMONAI

363

Jokių iliuzijų išgyventi.

Lengdonas kaip akmuo smigo žemyn. Iškeltų rankų pirštai tvirtai įsikibę į kilpas. Brezento gaubtas išsipūtęs virš galvos lyg grybo kepurė. Ausyse — kurtinantis vėjo kaukimas.

Netrukus aukštybėse nugriaudėjo galingas sprogimas. Toliau nei Lengdonas tikėjosi. Beveik akimirksniu jį pavijo galinga smūgio banga ir bloškė žemyn. Kartu su ja jį pasiekė ir karščio pliūpsnis. Lengdonas iš paskutiniųjų stengėsi nepaleisti brezentinės gūnios. Iš viršaus jo link leidosi ištisinė ugnies siena. Brezento viršus ėmė rūkti... Tačiau per kažkokį stebuklą neužsiliepsnojo.

Lengdonas skriejo žemyn ugninio rutulio pakraščiu, tarytum banglentininkas, besistengiantis pabėgti nuo tūkstančio pėdų aukščio cunamio bangos. Laimė, kažkurį akimirką ugnies rutulys, lyg pasiekęs savo galimybių ribą, nustojo plėstis ir atslūgo, ir Lengdonas vėl krito žemyn šaltyje ir tamsoje.

Akimirką sužibęs vilties spindulėlis greitai išblėso, kaip ir ugnies rutulys, staiga susitraukęs virš Lengdono galvos. Nepaisant to, kad įvargę rankų riešai bylojo, jog brezento marška šiek tiek lėtina jo kritimą, ausyse švilpiančio vėjo greitis vis dar buvo milžiniškas. Lengdonas neabejojo, kad atsitrenkus į žemę iš jo liks tik šlapia vieta.

Jo smegenyse sūkuriavo matematinės operacijos, tačiau jis buvo per daug apsvaigęs nuo kritimo, kad pajėgtų racionaliai skaičiuoti. *Vienas kvadratinis jardas pasipriešinimo. .. 20 procentų sulėtėjimas.* Visa, ką Lengdonas sugebėjo suvokti, buvo tai, kad audeklo plotas didesnis nei vienas kvadratinis jardas ir jo kritimą sulėtina daugiau nei dvidešimčia procentų. Deja, iš kurtinančio vėjo švilpimo suprato kad brezentinės marškos aiškiai nepakanka. Žemė artėjo per daug sparčiai... Jam nepavyks išvengti mirties atsitrenkus į stogą ar gatvės grindinį...

Miestas po kojomis atrodė kaip milžiniškas žvaigždėtas dangus, ir Lengdonas sparčiai artėjo į jį. Tobulą žvaigždžių pasiskirstymą trikdė tik tamsi juosta, lyg plokščias žaltys vingiuojanti tarp žiburių sankaujų ir dalijanti miestą į dvi dalis — tai buvo Tibro upė.

Staiga, lyg netikėtos bangos ketera, jį vėl užliejo viltis.

Išnaudodamas paskutines jėgas, Lengdonas pritraukė prie krūtinės dešinę ranką. Brezentas suplazdeno smarkiai, mažindamas oro pasipriešinimą. Nepaisydamas deginančio plaštakos skausmo, Lengdonas traukė dešiniąją kilpą prie savęs. Netrukus pajuto, kad krenta įstrižai. Kritimo kampas buvo nedidelis, bet vis dėlto! Jis žvelgė po savimi, ieškodamas vingiuojančios juodos Tibro gyvatės. Ji buvo gerokai į dešinę, ta-

čiau ir Lengdonas dar buvo gana aukštai. Ar dar ne per vėlu? Iš paskutiniųjų jėgų dar labiau patraukęs brezento kilpą, jis susitaikė su mintimis, kad viskas nūnai yra Dievo rankose. Sutelkęs dėmesį į plačiausią Tibro kilpą, Lengdonas pirmą kartą gyvenime ėmė melsti stebuklo.

Toliau viskas vyko žaibiškai.

Po juo atsivėrė tamsaus vandens plynė... Pabudo nėrimo instinktas... Jis refleksyviai įtempė nugarą ir nukreipė pėdas žemyn... Saugodamas savo gyvybinius organus, įkvėpė pilnus plaučius oro... Įtempė kojų sąnarius... Pagaliau — smūgis...

3⁶⁴ DAN BROWN

Ačiū Dievui, Tibro upė buvo srauni ir kunkuliuojanti nuo liūčių, todėl jos vanduo buvo putotas ir pilnas oro burbuliukų... Tris kartus minkštesnis už stovintį vandenį.

Smūgis... ir tamsa.

Žmonių žvilgsnį nuo danguje išplieskusio ugnies kamuolio atitraukė besiplaikstančio audeklo garsas. Virš Romos Šią naktį reginių buvo daugiau nei pakan-kamai... Iš pradžių iš Vatikano į dangų kaip strėlė šovė sraigtasparnis, po to aukštai padangėje žybtelėjo milžiniškos galios sprogimas, o galiausiai — iš dangaus nukrito keistas objektas, kuris tęškėsi į putotus Tibro upės vandenį prie pat nedidelės *Isola Tiberina* salelės.

Nuo pat 1656 metų, kai salelėje buvo karantinuojami sergantieji Romos maro epidemijos metu, sklinda gandai, kad salelė pasižymi mistiškais gydančiosiomis savybėmis. Dėl šios priežasties salelėje vėliau buvo pastatyta ligoninė, pavadinta Tiberinos vardu.

Kūnas, kurį jie ištraukė į krantą, buvo be išorinių gyvybės ženklų. Tačiau patikrinus pulsą pasirodė, kad žmogus nebuvo miręs, o tai buvo ištis keista. Gelbėtojai svarstė, ar tik ne mistinė salelės gydančioji galia kažkokiu stebuklingu būdu tebeverčia pulsuoti nelaimėlio širdį. O kai po kelių minučių žmogus ėmė kosėti ir pamažu atgauti sąmonę, gelbėtojai nusprendė, kad sala iš tiesų yra stebuklinga.

126

Kardinolas Mortatis žinojo, kad jokios pasaulio kalbos žodžiais neįmanoma apibūdinti šios akimirkos didingumo. Šv. Petro aikštėje tvyranti tylą giedojo garsiau nei koks angelų choras.

Žvelgdamas į rūmų valdytoją Ventreską, Mortatis jautė, jog jo širdis ir sąmonė dūžta į smulkiausias trupinėlius. Regėjimas atrodė realus, apčiuopiamas. Tačiau... Kaip visa tai galėjo įvykti? Visi matė, kaip rūmų valdytojas sėdo į sraigtasparnį. Visi matė, kaip po kurio laiko danguje nušvito milžiniškas ugninis rutulys. O dabar kažkokiu būdu rūmų valdytojas Štai stovi aukštai virš jų, Bazilikos stogo terasoje. Nejaugi jį čia atnešė angelai? O gal Dievas jam suteikė naują kūną?

Tai neįmanoma...

Mortačio širdis nieko labiau netroško nei patikėti, tačiau protas atkakliai reikalavo paaiškinimo. Aplinkui sustoję kardinolai taip pat žvelgė aukštyn, akivaizdžiai matydami tą patį, ką matė jis, ir lygiai taip pat paralyžiuoti iš nuostabos.

Tai tikrai buvo rūmų valdytojas. Dėl to nekilo jokios abejonės. Tačiau jis atrodė kažkoks kitoks. Tarytum palytėtas Dievo. Apvalytas. Gal tai Ventreskos dvasia? Būtybė, visa balta prožektorių šviesoje, atrodė lyg permatoma, besvorė.

Aikštėje vienur kitur pasigirdo rauda, džiaugsmo šūksniai, spontaniški aplodis-
ANGELAI IR DEMONAI

365

mentai. Grupė moterų vienuolių parpuolė ant kelių ir ėmė giedoti *saetas*. Pamažu visa aikštė įsisiūbavusi sutartinai ėmė skanduoti rūmų valdytojo vardą. Kardinolai — kai kurių veidais riedėjo ašaros — skandavo kartu su minia. Mortatis apdujęs dairėsi ir mėgino suvokti, kas vyksta. *Ar visa tai vyksta ii tiesų, ar tai tik sapnas?*

Rūmų valdytojas Ventreska stovėjo terasoje ant Šv. Petro bazilikos stogo ir žvelgė žemyn į minias žmonių, kurios iš apačios savo ruožtu žvelgė į jį. Gal jis sapnuoja? Jis ir pats jautėsi perkeistas, lyg atėjęs iš kito pasaulio. Jis pats nebuvo tikras, ar tai jo kūnas, ar tik jo dvasia iš dangaus nusileido ant švelnios nakties prieblandoje skandinavų Vatikano miesto sodo vejose. Jo juodas parašiuotas, Šv. Petro bazilikos kupolo pridengtas nuo prožektorių šviesų, kaip tylus angelas nutūpė tuščiajame sode. Jis nežinojo, ar kūno, ar dvasios jėga padėjo jam užlipti senoviniais Medalionų laiptais ant terasos, kur jis dabar ir stovėjo.

Jis jautėsi besvoris lyg vaiduoklis.

Nors minios po jo kojomis skandavo jo vardą, Ventreską žinojo, kad iš tiesų žmonės sveikina ne jį. Jie šaukė kupini spontaniško džiaugsmo, kurį jis išgyvendavo kiekvieną dieną, mintis pakylėdamas į Visagalį. Nūnai jie regėjo išsipildant tai, ko visą gyvenimą slapčia ar atvirai troško ir ilgėjosi... Patvirtinimo, ženklo iš aukštybių. .. Fizinio Kūrėjo galios įsikūnijimo.

Rūmų valdytojas Ventreską visą savo gyvenimą meldėsi, kad Dievas jam atsiųstų šią akimirką, tačiau netgi jam buvo sunku patikėti, kad Dievas rado būdą įkūnyti jo svajonę. Jam norėjosi visu balsu šaukti žmonėms: „Jūsų Dievas yra gyvas ir veikiantis Dievas! Atverkite akis ir išvyskite, kiek stebuklų vyksta priešais jūsų akis!“

Ventreską kurį laiką stovėjo sušalęs ir sustingęs, tačiau jo širdis buvo laimingesnė nei kada nors gyvenime. O kai išgirdo dvasios balsą, jis nulenkę galvą, pasitraukė per žingsnį nuo stogo pakraščio ir atsiklaupęs ėmė melstis.

127

Vaizdas aplinkui buvo neryškus, tarytum gaubiamas vandens. Lengdono akys išlėto ėmė išskirti daiktus. Skaudėjo kojas, o ir visas kūnas atrodė lyg sudaužytas. Jis gulėjo ant šono. Aplinkui tvyrojo keistas dvokas, vėmalų ar kažko panašaus.

Lengdonas tebegirdėjo nenutrūkstantį vandens čiurlenimą, tačiau tai neberamino. Girdėjo ir kitus garsus — šalimais esančių žmonių pokalbį. Akyse šmėžavo blankūs balti pavidalai. Kodėl visi jie apsirengę baltai? Dingtelėjo — arba tai ligoninė, arba dangus. Burna degte degė ir Lengdonas nusprendė, kad tai tikrai ne dangus.

— Jis jau išsivėmė, — išgirdo itališką balsą. — Apverskite jį. — Balsas buvo tvirtas — taip kalba tik profesionalai.

Lengdonas pajuto, kaip kažkieno rankos jį iš lėto apvertė ant nugaros. Svaigo

366

DAN BROWN

galva. Mėgino atsisėsti, tačiau tos pačios rankos švelniai paguldė jį atgal. Lengdonas nesipriešino. Po poros akimirkų pajuto, kaip kažkas krausto jo kišenes ir išima iš jų visus daiktus.

Tuomet Lengdonas vėl kuriam laikui neteko sąmonės.

Daktaras Jakobas nebuvo religingas žmogus. Medicinos mokslas jau seniai „išmušė“ jam iš galvos bet koki religingumą. Tačiau Šios nakties įvykiai Vatikano mieste buvo sunkus jo sisteminės logikos išbandymas. Viską apvainikavo paskutinysis įvykis. *Kūnai nuo šiol krinta iš dangaus.*

Daktaras Jakobas tikrino pulsą žmogaus, kurį jie ką tik ištraukė iš Tibro upės. Daktaras nusprendė, kad nelaimėlį nuo mirties tegalėjo išgelbėti tik Dievas. Nuo smūgio į vandenį jis išsyk neteko sąmonės, ir jei Jakobas su savo darbuotojais nebūtų stovėję ant kranto ir stebėję išpūdingą reginį, į vandenį nukritęs žmogus tikrai būtų likęs niekieno nepastebėtas ir neišvengiamai nuskendęs.

— *E Americano*, — pasakė slaugė, pasiraususi po tik ką iš vandens ištraukto Lengdono kišenę.

Amerikietis? Romėnai neretai šmaikštauja, kad amerikiečių Romoje tiek daug, jog hamburgeriai tapo nacionaliniu italų valgiu. Tačiau *amerikiečiai, krintantys iš dangaus**. Jakobas pašvietė mažu žibintuvėliu Lengdonui į akis, tikrindamas, ar vyzdžiai reaguoja į šviesą.

— Sere? Ar girdite mane? Ar žinote, kur esate?

Ištrauktasis vyriškis vėl neteko sąmonės. Tai Jakobo nestebino. Po to, kai Jakobas atliko dirbtinį širdies masažą, vyriškis išvėmė daug vandens.

— *Si chiama Robert Langdon*, — pasakė slaugė, paėmusi į rankas paciento vairuotojo pažymėjimą.

Visi sustingo kaip perkūno trenkti.

— Tai neįmanoma! — pareiškė Jakobas. Robertas Lengdonas buvo žmogus iš televizoriaus ekrano — amerikietis profesorius, atskubėjęs Vatikanui į pagalbą. Vos prieš keletą minučių televizoriaus ekrane Jakobas matė, kaip Robertas Lengdonas išsoko į sraigtasparnį Šv. Petro aikštėje ir žaibiškai pakilo į dangų. Visi paskubomis išbėgo į prieplauką stebėti antimedžiagos sprogimo — milžiniško ugnies rutulio. Sukrečiantis reginys, kokio nė vienas nebuvo matęs ir daugiau nebematys. *Argi tai gali būti tas pats žmogus?!*

— Tai jis! — sušuko slaugė, atmesdama atgal savo šlapius plaukus. — Aš

atpažinau jo tvido švarką!

Staiga nuo ligoninės durų pasigirdo šauksmas. Viena pacientė kaip išprotėjusi šaukė ir meldėsi, iškėlusi į dangų rankas, vienoje iš kurių laikė nešiojamąjį radijo imtuvą. Pasirodo, rūmų valdytojas Ventreska ką tik stebuklingu būdu atsidūrė ant Šv. Petro bazilikos stogo.

Daktaras Jakobas nusprendė — aštuntą ryto, kai tik pasibaigs jo pamaina, eis ne namo, o tiesiai į bažnyčią.

ANGELAI IR DEMONAI

367

Vėl Lengdonas atsipeikėjo baltoje skaisčiai apšviestoje patalpoje. Virš jo galvos degė keli prožektoriai, o jis pats gulėjo ant stalo. Patalpoje kvepėjo chemikalais. Felčeris ką tik buvo suleidęs jam vaistų ir nuvilkęs drabužius.

„Ne, tai ne čigonai, — nusprendė Lengdonas pusiau nesąmoningoje klejojimo būsenoje. — Gal tai ateiviai?“ Taip, jam buvo tekę ne sykį girdėti apie tokius padarus. Tačiau šios būtybės, atrodo, nėra linkusios gvieštis jo gyvybės. Visa, ko jie nori, tai jo...

— Už jokių pinigų! — Lengdonas staiga atsisėdo ir visus nužvelgė baltom akim.

— *Attento!* — sušuko viena iš būtybių, vėl jį guldydama. Ženkletis ant krūtinės bylojo, jog tai daktaras Jakobas. Jis atrodė be galo žmogiškas.

— Aš... maniau... — sumikčiojo Lengdonas.

— Atsipalaiduokite, pone Lengdonai. Jūs esate ligoninėje.

Rūkas ėmė sklaidytis. Lengdoną užplūo palengvėjimo banga. Jis nekenė ligoninių, tačiau ligoninė tikrai buvo geriau nei ateiviai, pasiryžę nupjauti jo sėklides.

— Mano vardas yra daktaras Jakobas, — pasakė vyriškis. Jis trumpai papasakojo, kas atsitiko. — Jūs gimęs po labai laiminga žvaigžde, kad tokiomis aplinkybėmis išlikote gyvas.

Tačiau laimingas Lengdonas kažkodėl nesijautė. Jis dar niekaip negalėjo suvokti esmės tų vaizdinių, kurie, vienas kitą keisdami, grūdosi jo atmintyje. Sraigtasparnis. .. Rūmų valdytojas. Visą jo kūną varstė skausmai. Slaugė padavė jam vandens, ir jis praskalavo burną. Seselė perrišo jo plaštaką.

— Kur mano drabužiai? — paklausė Lengdonas. Jis vilkėjo vienkartinį popierinį ligoninės apsiaustą.

Slaugė parodė varvantį gniutulą ant stalo. Tai buvo jo suplyšusios chaki spalvos kelnės ir tvido švarkas.

— Viskas permirko. Mes turėjome jus skubiai nurengti, tad drabužius teko tiesiog nukarpyti nuo jūsų.

Lengdonas pažvelgė į suplėšytą Hariso tvido švarką ir nepatenkintas susiraukė.

— Jūsų kišenėje buvo kažkokia popierinė servetėlė, — tarstelėjo slaugė.

Tuomet Lengdonas išvydo pergamento draiskalus, kyšančius iš po švarko kamušalo. Viskas, kas liko iš Galilėjaus „Diagramos“ lapo! Ką tik ištirpo vienintelė likusi pasaulyje kopija. Tačiau Lengdonas buvo patyręs per stiprų šoką, kad pajėgtų bent kiek smarkiau į tai reaguoti. Jis tik buvai žvelgė į savo švarką ir tylėjo.

— Mes pasistengėme išsaugoti jūsų asmeninius daiktus, — pasakė seselė, pakeldama nuo stalo plastikinę dėžutę. — Piniginė, vaizdo kamera ir šratinukas. Aš išsausinau kamerą, kiek tai buvo įmanoma.

— Aš neturiu vaizdo kameros.

Slaugė suraukė kaktą ir parodė jam dėžutę su kišenėse rasta daiktais. Kanu su jo pinigine ir pieštuku dėžutėje gulėjo mažytė SONY RUVI vaizdo kamera. Dabar

368

DAN BROWN

jis viską prisiminė. Koleris įbruko šią kamerą jam į rankas ir paprašė įrašą atiduoti žiniasklaidai.

— Mes ją radome jūsų kišenėje. Deja, manau, kad jums teks įsigyti naują. — Seselė atlenkė dviejų colių ekranėlį. — Štai, kameros ekranas sudaužytas. Tiesa, garsas girdisi. Nors ir silpnai. — Ji priglaudė kamerą prie savo ausies. — Vis kartoja tą patį ir tą patį epizodą. — Seselė dar kiek pasiklausė ir atidavė kamerą Lengdonui. — Atrodo, ginčijasi du žmonės.

Lengdonas sutrikęs paėmė kamerą ir priglaudęs prie ausies ėmė klausytis. Garsas buvo gergždžiantis, lyg metalinis, tačiau pokalbio turinį buvo galima suprasti. Lengdonas be vargo atpažino, jog tai rūmų valdytojo ir Kolerio pokalbis.

Sėdėdamas ant stalo, apsigobęs popieriniu apsiaustu, Lengdonas nusteбęs klausėsi pokalbio. Išgirdęs jo atomazgą apsidžiaugė, kad ekranas sudaužytas ir nerodo vaizdo.

O Dieve!

Kai įrašas prasidėjo iš naujo, Lengdonas atitraukė kamerą nuo savo ausies ir atsisėdo apimtas siaubo. „Antimedžiaga... Sraigtasparnis...“ — Lengdono sąmonė pagaliau ėmė viską atkurti.

Bet tai juk reiškia...

Jį vėl staiga supykino. Sutrikęs ir apimtas įniršio Lengdonas nulipo nuo stalo ir atsistojo. Kojos virpėjo.

— Pone Lengdonai! — sušuko gydytojas, mėgindamas jį prilaikyti.

— Man reikia kokių nors drabužių, — paprašė Lengdonas, jausdamas, kaip šiurpsta nuoga nugara.

— Turite pailsėti ir atsigauti.

— Aš išeinu. Tučtuojau. Man reikia drabužių.

— Tačiau, sere, jūs... Tučtuojau!

Visi apstulbę susižvalgė.

— Mes neturime drabužių, — pasakė daktaras. — Gal rytoj mano draugas galės jums ką nors atnešti.

Lengdonas, stengdamasis kvėpuoti lėtai, giliai ir ramiai, įrėmė žvilgsnį gydytojui į akis.

— Pone Jakobai, aš tučtuojau išeinu. Man reikia drabužių. Aš einu į Vatikano miestą. Negaliu eiti į Vatikano miestą pliku užpakaliu. Ar pakankamai aiškiai pasakiau?

Daktaras Jakobas sunkiai nurijo seiles.

— Duokite Šiam žmogui ką nors apsilvilti.

Išsvirduliavęs iš Tiberinos ligoninės, Lengdonas jautėsi kaip senstelėjęs skautas. Jis dėvėjo mėlyną sanitaro kombinezoną, užsegamą per priekį ir papuoštą keliomis medžiaginėmis etiketėmis, liudijančiomis apie jo įvairiapusę profesinę kvalifikaciją.

ANGELAI IR DEMONAI

369

Jį lydinti apkūni moteris taip pat dėvėjo panašų kombinezoną. Daktaras užtikrino Lengdoną, kad ji nuves jį į Vatikaną per rekordiškai trumpą laiką.

— *Molto traffico*, — tarstelėjo Lengdonas, primindamas jai, kad teritorija aplink Vatikaną kimšte užkimšta automobiliais ir žmonėmis.

Moteris neatrodė susirūpinusi. Ji išdidžiai parodė į vieną iš savo emblemų.

— *Sono conducente di ambulanza*.

— *Ambulanza?*

Jos komentaras viską paaiškino. Lengdonas suprato, kad jis galės pasinaudoti greitajai pagalbai kelyje teikiamomis privilegijomis.

Moteris jį nusivedė kitapus pastato. Ant uolos, pakibusios virš vandens, buvo išbetonuota aikštelė, kurioje ir stovėjo greitosios pagalbos transporto priemonė. Ją išvydęs, Lengdonas sustingo lyg įbestas. Tai buvo senas sanitarinis sraigtasparnis. Ant jo fiuzeliažo bolavo užrašas *Aero-Ambulanza*.

Jis lėtai nuleido galvą.

Moteris nusišypsojo.

— Skrisime į Vatikano miestą. Labai greitai.

128

Kardinolų kolegija, kupina entuziazmo, triukšmingai leidosi atgal į Siksto koplyčią. Tuo tarpu Mortatis, skirtingai nei kiti, širdyje jautė vis stiprėjančią sąmyšį. Jis tikėjo senaisiais Raštuose aprašytais stebuklais, tačiau to, ką dabar patyrė *asmeniškai*, jis niekaip nepajėgė sutalpinti nei į savo galvą, nei į širdį. Nugyvenęs dievobaimingą gyvenimą ir sulaukęs septyniasdešimt devynių metų, Mortatis žinojo, kad tokie įvykiai kiekvieno žmogaus širdyje turėtų sužadinti religinį įkarštį... Karšto ir gyvo tikėjimo antplūdį. Deja, jo širdyje vyravo ne religinio įkarščio antplūdis, bet vis stiprėjantis nerimas. Jo neapleido mintis, kad kažkas čia ne taip.

— Sinjore Mortati! — sušuko pribėgęs šveicarų sargybinis. — Mes buvome užlipę ant stogo, kaip jūs prašėte. Rūmų valdytojas yra... tikras! Gyvas! Ne dvasia! Tas pats, kurį mes pažįstame!

— Ar jis *kalbėjo* su jumis?

— Jis atsiklaupęs tyliai meldžiasi! Mes bijojome jį liesti! Mortatis sutriko.

— Pasakykite jam... kad kardinolai jo laukia!

— Sinjore, kadangi jis yra žmogus... — mykė šveicarų sargybinis.

— Kas dar?

— Jo krūtinė... smarkiai nudeginta. Gal mes turėtume pirma aprišu žaizdas. Jis tikriausiai kenčia stiprius skausmus. Mortatis kurį laiką mąstė. Nors ir ilgai tarnavo Bažnyčiai, nebuvo pasiruošęs tokiai situacijai.

370

DAN BROWN

— Jis yra žmogus, tai ir pasirūpinkite juo kaip žmogumi. Nuprauskite. Aptvarstykite žaizdas. Aprenkite švariais drabužiais. Mes laukiame jo atvykstant į Siksto koplyčią.

Sargybinis nubėgo vykdyti Mortačio nurodymų.

Mortatis pasuko į koplyčią. Visi kardinolai jau buvo viduje. Prieškambaryje jis išvydo Viktoriją Vetrą, kuri vieniša sėdėjo ant suoliuko prie Karališkųjų laiptų. Jos veide buvo matyti skausmo ir vienatvės žymės. Mortatis norėjo prieiti prie jos, tačiau žinojo, kad dabar ne laikas. Jo laukia darbas... Nors jis ir nenujautė, koks tas darbas bus.

Mortatis įžengė į koplyčią. Viduje vyravo euforija. Jis tyliai uždarė duris sau už nugaros. „Dieve, padėk man“, — paprašė.

* * *

Dvisraigtis Tiberinos ligoninės sraigtasparnis skrido palei Vatikano sieną nedrįsdamas jos kirsti, o Lengdonas, sukandęs dantis, prisiekinėjo, kad tai pats paskutinis jo gyvenime skrydis sraigtasparniu.

Įtikinęs pilotę, kad taisyklės, reglamentuojančios judėjimą Vatikano oro erdvėje, šią akimirką tikrai niekam nerūpi, jis paprašė skristi palei galinę sieną. Parodęs, kur yra Vatikano sraigtasparnių nusileidimo aikštelė, paprašė ją išleisti joje.

— *Grazie*, — padėkojo Lengdonas, kai sraigtasparnis stuktelėjo į žemę, skaudžiai perverdamas sudaužytą kūną. Sraigtasparnis nedelsdamas pakilo, bemat perskrido Vatikano sieną ir dingo naktyje.

Lengdonas giliai atsikvėpė, stengdamasis išgryninti mintis ir suvokti, kaip jam šioje situacijoje geriausia elgtis. Rankoje laikydamas kamerą, sėdo į tą patį golfo vežimėlį, kuriuo jam buvo tekę važiuoti praėjusios dienos pavakarę. Indikatorius bylojo, kad akumulatorius beveik išsikrovęs. Taupydamas energiją, Lengdonas važiavo išjungęs šviesas.

Be kita ko, jis anaip tol nepageidavo, kad kas nors jį per anksti pamatytų.

Sustojęs prie Siksto koplyčios durų, kardinolas Mortatis apstulbęs žiūrėjo į kunkuliuojančią kardinolų minią.

— Tai buvo stebuklas! — sušuko vienas iš kardinolų. — Tai, kas įvyko, galėjo valdyti tik Dievo ranka!

— Taip! — pritarė kiti. — Dievas mums apreiškė Savo valią!

— Tegu rūmų valdytojas bus mūsų popiežius! — šūktelėjo kažkuris. — Jis nėra kardinolas, tačiau juk Dievas mums atsiuntė stebuklingą ženklą!

— Taip! — atsiliepė kardinolas kitame pakraštyje. — Konklavos įstatymai yra žmonių įstatymai. O mums apsireiškė *Dievo* valia! Aš raginu nedelsiant pradėti balsavimą!

— Balsavimą? — paklausė kardinolas Mortatis, eidamas kardinolų link. — Manau, jog tai mano prerogatyva.

ANGELAI IR DEMONAI

371

Visi sužiuro į jį.

Mortatis jautė į jį išmeigtus tyrinėjančius kardinolų žvilgsnius. Jie atrodė irzlūs ir nepatenkinti, netgi užgauti jo ramaus tono. Mortatis, žinoma, troško, kad ir jo širdis persiimtų ta pačia egzaltacija, kuri švietė priešais jį stovinčių kardinolų veiduose. Deja, to nebuvo. Savo sieloje jis jautė nepaaiškinamą skausmą. Kankinantį liūdesį, kurio priežasčių negalėjo suvokti. Jis buvo prisiekęs švaria širdimi vadovauti šventai balsavimo procedūrai, tačiau krūtinėje susikaupusių drumzlių jis negalėjo paslėpti nei nuo savęs, nei nuo kitų.

— Mano draugai, — tarė Mortatis žengdamas prie altoriaus. Jo balsas jam pačiam pasirodė svetimas. — Aš manau, kad visą likusį man skirtą gyvenimą mėginsiu išsiaiškinti tai, ko liudininku tapau šią naktį. Tačiau tai, ką jūs kalbate apie rūmų valdytoją... Tai negali būti *Dievo* valios apraiška.

Koplyčioje įsivyravo mirtina tyla.

— Kaip... Kaip jūs drįstate taip tvirtinti? — galiausiai prabilo vienas iš kardinolų. — Rūmų valdytojas *išgelbėjo* Bažnyčią. Jam apsireiškė pats *Dievas*! Šio žmogaus pabūgo net mirtis! Kokio dar ženklo mums reikia?!

— Rūmų valdytojas netrukus ateis pas mus, — atsakė Mortatis. — Palaukime jo. Išklauskime jo, prieš pradėdami balsavimą. Turime išgirsti to, kas įvyko, paaiškinimą.

— Paaiškinimą?

— Kaip jūsų Didysis Rinkėjas, aš prisiekiau laikytis konklavos įstatymų. Jūs, be abejo, žinote, kad pagal Šventąjį Įstatymą rūmų valdytojas negali būti renkamas popiežiumi. Jis nėra kardinolas. Jis yra eilinis kunigas... Kunigas, tvarkantis popiežiaus rūmų reikalus. Be to, problemų kelia ir jo netinkamas amžius. — Mortatis jautė, kad į jį išmeigti žvilgsniai darosi vis atšiauresni. — Leisdamas balsuoti už rūmų valdytoją — žmogų, kuris pagal Vatikano įstatymus negali būti renkamas popiežiumi, aš turėčiau kiekvieno iš jūsų asmeniškai pareikalauti sulaužyti šventąją priesaiką.

— Tačiau juk tai, kas įvyko šią naktį, — sumikčiojo vienas iš kardinolų, — akivaizdžiai yra *aukščiau* už mūsų įstatymus!

— Argi iš tiesų aukščiau? — sumurmėjo Mortatis, net nesuprasdamas, kas paskatino jį ištarti tuos žodžius. — Ar gali *Dievo* valia versti mus laužyti mūsų Bažnyčios taisykles? Argi *Dievo* valia mums liepia paaukoti šaltakraujiškumą ir pasiduoti karštligiškam jauduliui?

— Nejaugi jūs nematėte to, ką matėme *mes*? — piktai paklausė vienas kardinolas. — Kaip jūs galite abejoti tokiais įstabiais dalykais!

Mortačio balse suskambo jam nebūdingos metalinės gaidelės.

— Aš nekvestionuoju Dievo galios! Būtent Dievas mums suteikė protavimo ir apdairumo dovaną! Būtent Dievui mes tarnaujame vadovaudamiesi Jo mums patikėta išmintimi!—

372

DAN BROWN

129

Viktorija Vetra, sustingusi iš sielvarto, sėdėjo ant suoliuko Siksto koplyčios prieangyje, Karališkųjų laiptų papėdėje. Šoninėse duryse išvydusi pažįstamą figūrą, ji pagalvojo, kad per keliolika minučių išvysta jau antrą dvasią. Tačiau tai negalėjo būti dvasia. Lengdonas buvo sutvarstytas, šlubčiojo ir dėvėjo medicinos personalo kombinezoną.

Ji atsistojo, negalėdama patikėti tuo, ką mato savo akimis.

— Ro... bertai?

Jis neatsakė. Žengė tiesiai prie jos ir apkabinęs impulsyviai prispaudė savo lūpas prie jos — ilgas, džiaugsmo ir dėkingumo kupinas bučinyš. Viktorija jautė, kad jos gerkle kyla ašarų kamuolys.

— O, Dieve... O, ačiū Dievui...

Po pirmojo bučinio sekė antras, šįsyk aistringesnis. Ji prisispaudė prie jo, skęstė paskęsdama vyro glėbyje. Jiems atrodė, kad pažįsta vienas kitą jau daugybę metų. Viktorija užmiršo ir baimę, ir skausmą. Stipriai užmerkusi akis, akimirką pasijuto besvorė ir bekūnė...

— Tai Dievo valia! — garsiai sušuko vienas kardinolas — jo balsas nuaidėjo Siksto koplyčios skliautais. — Kas daugiau, jei ne *išrinktasis* galėjo išgyventi tokį Šėtonišką sprogimą?

— Aš, — pasigirdo balsas koplyčios prieangyje.

Mortatis ir kiti nustebę atsigręžė ir išvydo susitaršiusią žmogystą, centrine koplyčios nava besiartinančią prie altoriaus.

— Ponas... *Lengdonas*?

Netardamas nė žodžio, Lengdonas iš lėto nuėjo prie koplyčios altoriaus. Viktorija Vetra taip pat įžengė į koplyčią. Jai iš paskos įėjo du sargybiniai, stumdami vežimėlį su dideliu televizoriumi. Atsigręžęs į kardinolus, Lengdonas lūkuriavo, kol sargybiniai sujungs laidus. Tuomet rankos mostu paprašė juos palikti koplyčią. Sargybiniai išėjo uždarydami paskui save duris.

Koplyčioje liko Lengdonas, Viktorija ir kardinolai. Lengdonas įkišo SONY RUVI kameros laido kištuką į televizoriaus lizdą ir paspaudė mygtuką.

Televizoriaus ekranas nušvito.

Ekране visi išvydo popiežiaus kanceliariją. Vaizdo įrašas buvo prastos kokybės, tarytum darytas paslėpta kamera. Ekraną centre, nykioje prieblandoje, priešais ugnį stovėjo rūmų valdytojas. Iš pradžių atrodė, kad tai jo monologas į kamerą, tačiau

netrukus tapo akivaizdu, kad jis kalba kažkam kitam — būtent tam, kas šį siužetą filmavo. Lengdonas pranešė kardinolams, kad ši medžiaga nufilmuota Maksimiljano Kolerio, CERN direktoriaus. Vos prieš valandą Koleris miniatiūrine kamera, pritvirtinta po jo vežimėlio porankiu, slapčia įrašė savo susitikimą su rūmų valdytoju.

ANGELAI IR DEMONAI

373

Mortatis ir visa Kardinolų kolegija apstulbę stebėjo ekrane besirutuliojantį veiksmą. Nors pokalbis buvo jau prasidėjęs, Lengdonas negaišo laiko atsukti juostelei atgal. Buvo akivaizdu, kad tai, ką kardinolai turi pamatyti, dar pamatys...

— Leonardas Vetra rašė dienoraštį? — paklausė rūmų valdytojas. — Manau, tai gera naujiena CERN. Jei dienoraštyje yra aprašyti antimedžiagos gamybos technologiniai procesai...

— Ne, jie nėra aprašyti, — nutraukė Koleris. — Savo džiaugsmui žinokite, kad ši technologija mirė drauge su Leonardu. Tačiau jo dienoraščiuose užsimenama apie kai ką kita. Būtent — *apie jus*.

Rūmų valdytojas atrodė sunerimęs.

— Nesuprantu.

— Juose aprašytas praeitą mėnesį įvykęs Leonardo susitikimas. Su jumis. Rūmų valdytojas sutriko, pažvelgė į duris.

— Ročeris neturėjo jums leisti atvykti čia nepasitaręs su manimi. Kaip čia patekote?

— Ročeris žino visą tiesą. Aš jam paskambinau anksčiau ir papasakojau, ką jūs padarėte.

— Ką *aš* padariau? Kad ir ką jam būtumėte pasakęs, Ročeris yra šveicarų sargybinis ir pernelyg atsidadęs šiai Bažnyčiai, kad tikėtų ne savo rūmų valdytoju, o mokslininku, aršiu Bažnyčios priešu.

— Jis yra pernelyg atsidadęs Bažnyčiai, kad nepatikėtų manimi. Jis yra toks ištikimas Bažnyčiai, kad, nepaisant iš pažiūros akivaizdžių įrodymų, jog kažkuris iš jo ištikimų pavaldinių tapo Bažnyčios išdaviku, jis atsisakė tuo patikėti. Visą dieną jis stengėsi surasti kitą paaiškinimą.

— Ir jūs jam šį paaiškinimą pasiūlėte.

— Pasiūliau jam tiesą. Kad ir kokia ji būtų šokiruojanti.

— Jei Ročeris patikėjo jums, kodėl jis manęs neareštavo?

— Aš jam neleidau. Mainais už šį susitikimą užtikrinau jį, kad šios informacijos neskelbsiu.

Rūmų valdytojas keistai nusijuokė.

— Jūs ketinate *šantažuoti* Bažnyčią istorija, kuria tikriausiai niekas nepatikės?

— Man nerūpi šantažas. Aš paprasčiausiai noriu išgirsti tiesą iš jūsų lūpų. Leonardas Vetra buvo mano draugas.

Rūmų valdytojas tylėjo ir žiūrėjo į Kolerį.

— Kad ir štai toks epizodas, — vėl prabilo Koleris. — Maždaug prieš mėnesį Leonardas Vetra susisiekė su jumis ir paprašė skubios audiencijos pas popiežių. Au-

dienciją *jūs* suteikėte, nes popiežius žavėjosi Leonardo Vetros tyrimais, o Leonardas teigė, jog reikalas labai skubus.

Rūmų valdytojas atsigrėžė į ugnį ir tylėjo.

— Leonardas atvyko į Vatikaną labai slapta. Tuo jis faktiškai sulaužė pažadą

374

DAN BROWN

savo dukrai — šis faktas jį labai slėgė, tačiau kito pasirinkimo Vetra neturėjo. Jo tyrimų rezultatai jam kėlė vidinį konfliktą ir jis pajuto poreikį pasidalyti savo mintimis su Bažnyčia. Privataus susitikimo metu jis jums ir popiežiui papasakojo, kad padarė mokslinį atradimą su toli siekiančiomis religinėmis implikacijomis. Jis *įrodė*, kad Kūrybos aktas fizikine prasme buvo įmanomas ir kad intensyvus energijos šaltinis, kurį Vetra vadino Dievu, gali pakartoti Kūrybos momentą. Tyla.

— Popiežius buvo priblokštas, — tęsė Koleris. — Jis norėjo, kad Leonardas paviešintų savo tyrimų rezultatus. Jo šventenybė manė, kad Šis atradimas gali nutiesti tiltą per prarają, skiriančią mokslą ir religiją. Tai buvo viena iš popiežiaus gyvenimo svajonių. Leonardas jums paaiškino ir negatyviąją rezultatų pusę, kuri faktiškai ir buvo jo kontaktų su Bažnyčios hierarchija priežastis. Pasirodo, jo Kūrybos aktą pakartojantis eksperimentas, lygiai kaip kalbama jūsų Biblijoje, viską generuoja poromis. Priešybėmis. Plusas ir minusas. Šviesa ir tamsa. Vetra suprato, kad lygiagrečiai su medžiaga jo eksperimentai generuoja ir *antimedžiagą*. Ar man dar tęsti?

Rūmų valdytojas tylėjo. Jis pasilenkė ir pažarstė anglis.

— Po to, kai Leonardas Vetra apsilankė čionai, — tęsė Koleris, — *jūs pats* atvykote į CERN asmeniškai susipažinti su jo tyrimais. Leonardo dienoraštyje užfiksuota, kad jūs apsilankėte jo laboratorijoje.

Rūmų valdytojas pažvelgė į Kolerį. Šis tęsė toliau.

— Popiežius negalėjo vykti pats, neatkreipdamas žiniasklaidos dėmesio, todėl šią misiją patikėjo jums. Niekam nežinant, Leonardas jus slapčia nusivedė į savo laboratoriją. Jis pademonstravo antimedžiagos anihiliaciją, mikroskopinį Didįjį sprogmą, Kūrybos aktą. Jis jums taip pat parodė ir didįjį pavyzdį, kurį jis laikė užrakintą atskirai ir kuris turėjo tapti įrodymu, kad antimedžiagą galima kaupti ir dideliais kiekiais. Jūs buvote sužavėtas. Sugrįžęs į Vatikaną, papasakojote popiežiui viską, ką matėte.

Rūmų valdytojas atsiduso.

— Ir kas konkrečiai jus jaudina? Kad aš, gerbdamas Leonardo privatumą, šią naktį pasaulio akivaizdoje apsimėčiau, kad apie antimedžiagą nieko nežinojau?

— Ne! Mane jaudina tai, kad Leonardas Vetra praktiškai įrodė jūsų Dievo egzistavimą, o jūs jį nužudėte!

Rūmų valdytojas akmeniniu veidu atsisuko į Kolerį.

Vienintelis garsas kambaryje buvo degančių malkų traškesys.

Staiga kamera susvyravo, ir ekrane pasirodė Kolerio ranka. Jis pasilenkė pirmyn, lyg mėgintų pasiekti kažką, kas buvo paslėpta po jo vežimėlio pasoste. Kai Koleris atsitiesė, jo rankoje juodavo pistoletas. Ekrane buvo matyti ištiesta Kolerio ranka su pistoletu, nukreiptu tiesiai į rūmų valdytoją.

— Išpažinkite savo nuodėmes, tėve. Tučtuojau, — pareikalavo Koleris. Rūmų valdytojas atrodė susijaudinęs.

— Jūs neišeisite iš 6a gyvas.

— Mirtis man būtų trokštama atgaiva nuo to, kam mane dar vaikystėje pasmer-

ANGELAI IR DEMONAI

375

kė jūsų tikėjimas. — Koleris nūnai laikė ginklą abiem rankomis. — Aš leidžiu jums pasirinkti. Išpažinkite savo nuodėmes... arba mirkite šią minutę. Rūmų valdytojas dirstelėjo durų link.

— Ročeris laukia už durų, — pareiškė Koleris. — Jis taip pat yra pasirengęs jus nužudyti.

— Ročeris yra prisiekęs...

— Ročeris mane čia įleido. *Ginkluotą*. Jis nebegali taikstyti su jūsų melu. Jūs turite vienintelį pasirinkimą. Išpažinkite man savo nuodėmes. Aš noriu tai išgirsti iš jūsų paties lūpų.

Rūmų valdytojas dvejojo.

Koleris kilstelėjo ginklą.

— Negi jūs iš tikrųjų abejojate, kad aš galiu jus nušauti?

— Kad ir ką aš jums pasakyčiau, — atsakė rūmų valdytojas, — *jūs* toks žmogus, kuris vis viena manęs niekuomet nesupras.

— Išmėginkite mane.

Rūmų valdytojas akimirka stovėjo nejudėdamas — jo siluetas, juoduojuantis blausių liepsnos atšvaitų fone, užėmė didžiąją ekrano dalį. Kai pagaliau jis prabilo, jo žodžiai skambėjo taip oriai ir išdidžiai, jog atrodė, kad tai ne išpažintis, o altruistinės pasaulėžiūros testamentas ateities kartoms.

— Nuo laikų pradžios, — pradėjo rūmų valdytojas, — ši Bažnyčia kovojo su Dievo priešais. Kartais žodžiais. Kartais kardais. Ir mes visuomet išlikdavome nenugalėti.

Rūmų valdytojo povyza spinduliavo pasitikėjimą savimi.

— Tačiau praeities demonai, — tęsė jis, — buvo ugnies ir bjaurasties demonai... *Jie* buvo priešai, su kuriais mes buvome įpratę kovoti. Šie demonai sėjo *baimę ir neapykantą*, tačiau Šėtonas yra gudrus. Laikui bėgant, savo veidui jis suteikė visiškai kitą pavidalą. Grynojo proto pavidalą. Skaidrų ir patrauklų, tačiau tuo pat metu visiškai bedvasį. — Rūmų valdytojo balse ūmai blykstelėjo beveik maniakiškas įniršis. — Pasakykite man, pone Koleri! Kaip Bažnyčia gali kovoti su tuo, kas žmonėms atrodo logiška ir teisinga. Kaip mes galime smerkti tai, kas dabar yra tapę pačiu mūsų visuomenės pamatu! Kiekvieną kartą, kai tik Bažnyčia pakelia perspėjantį pirštą, *jūs* smogiate atgal, apšaukdami mus tamsuoliais, nesusipėjančiais koja kojon su gyvenimu. Paranojikais, siekiančiais kontroliuoti visą pasaulį! Jūsų blogis klesti, susisupęs į veidmainiško intelektualumo vualį. Jis kaip vėžys plinta per visuomenės ir visuomenių sluoksnius, savo plitimą teisindamas savųjų technologijų kuriamais stebuklais. Pats save sudievindamas! Netrukus visas pasaulis bus įtikintas, kad mokslas yra absoliutus gėris. Mokslas mus gelbsti nuo ligų, skausmo, alkio. Še, imkite mokslą — naująjį

dievą, visagali ir maloningą, gimdanti nesibaigiančius stebuklus! Užsimerkite prieš naujausios kartos ginklus, nekreipkite dėmesio į chaosą. Ignoruokite plintanti vienišumą bei susvetimėjimą. Mokslas jus išvaduos nuo visų problemų! — Rūmų valdytojas žengė žingsnį arčiau Kolerio. — Tačiau aš puikiai matau, kaip už viso šito šmėžuoja Šėtono veidas! Aš matau, kokią pavojų kelia...

376

DAN BROWN

— Apie ką *jūs* kalbate! Vetros atradimai praktiškai *įrodė*, kad egzistuoja jūsų Dievas! Jis buvo jūsų sąjungininkas!

— Sąjungininkas? Mokslas ir religija negali būti sąjungininkai! Mes ieškome ne to paties dievo, jūs ir aš! Kas yra jūsų dievas? Protonai, masės pokyčiai ir dalelių virsmas? Kaip jūsų dievas įkvepia žmogų? Kaip jūsų dievas pasibeldžia į žmogaus širdį? Kokiu būdu jis žmogui primena, kad turi paklusti aukštesnei galiai? Kokiu būdu jis primena, kad žmogus turi išipareigojimų savo artimui, kuriuos privalo vykdyti? Vetra buvo paklydęs. Jo darbas buvo ne religinis, o *šventvagiškas*! Žmogus negali, patalpinęs dievo kūrinį į mėgintuvėlį, visam pasauliui skelbti, kad jis pakartojo dievo kūrybos aktą! Tai ne dievo garbinimas, o dievo žeminimas! — Rūmų valdytojo balsas dabar skambėjo beveik isteriškai; rankomis jis buvo kietai sugniaužęs sutanos atlapus.

— Ir už tai jūsų užsakymu Leonardas Vetra buvo nužudytas?!

— Dėl Bažnyčios! Dėl visos žmonijos! Tai, ką jis darė, buvo beprotybė! Žmogus negali disponuoti ir manipuliuoti Dieviškosios kūrybos galia. Dievas mėgintuvėlyje? Skysčio lašelis, kurio pakanka visam miestui garais paversti? Vetra turėjo būti sustabdytas! — Rūmų valdytojas staiga nutilo ir susimąstęs pažvelgė į šoną, į degančias malksnas, tikriausiai svarstydamas, kaip elgtis toliau.

Kolerio rankos nutaikė ginklą.

— Jūs prisipažinote. Ir neturite kur trauktis. Rūmų valdytojas liūdnai nusijuokė.

— Jūs nesuvokiate, kad nuodėmių išpažinimas gali būti išsigelbėjimo kelias. — Jis vėl pažvelgė į duris. — Kai Dievas yra su tavimi, tu visuomet turi pasirinkimo galimybių, kurių eilinis žmogus nepajėgus suprasti. — Dar nenutilus šių jo žodžių aidui, rūmų valdytojas tvirtai trūktelėjo sutanos apykaklę ir perplėšė ją iki pat juosmens, atverdamas nuogą krūtinę.

Koleris apstulbęs krūptelėjo.

— Ką jūs darote?!

Rūmų valdytojas neatsakė. Jis žengė žingsnį prie ugniakuro ir iš žeruojančių žarijų ištraukė kažkokį daiktą.

— Liaukitės! — pareikalavo Koleris, taikydamasis į rūmų valdytoją. — Ką darote?!

Kai rūmų valdytojas vėl atsisuko į Kolerį, rankose jis laikė iki raudonumo įkaitusį antspaudą. Iliuminatų deimantą. Jo akys staiga tapo panašios į pamišėlio.

— Aš ketinau visa tai padaryti vienas, — pasakė jis gergždžiančiu nuo įtampos balsu. — Tačiau dabar... Aš supratau, kodėl Dievas lėmė šią akimirką jums būti čia. *Jūs* esate mano išsigelbėjimas.

Koleriui nespėjus nė sureaguoti, rūmų valdytojas užmerkė akis, atsilošė ir kietai

prispaudė iki raudonumo įkaitusį antspaudą prie savo krūtinės. Pasigirdo svylančios mėsos šnypštimas.

— *Motina Marija! Palaimintoji motina... Neapleisk savo sūnaus!* — suriko jis, pervertas nepakeliamo skausmo.

Staiga ekrane pasirodė Koleris, stovintis ant virpančių kojų, rankose pašėlusiai kretančiu pistoletu.

ANGELAI IR DEMONAI

377

Rūmų valdytojas suriko dar kartą. Netekęs koordinacijos, jis numetė antspaudą prie Kolerio kojų ir susmukęs ėmė raičiotis ant grindų.

Po to įvykiai klostėsi žaibiškai.

Atsivėrė durys, ir į kambarį įsiveržė šveicarų sargybiniai. Juostos garso takelis sugergždė nuo kurtinančios šūvių papliūpos. Koleris griebėsi už krūtinės ir paplūdęs krauju parkrito ant savo vežimėlio pasostės.

— Ne! — suriko Ročeris, mėgindamas sustabdyti savo sargybinius.

Rūmų valdytojas, tebesiraitydamas agonijoje, pasivertė ant šono ir žiūrėdamas paklaikysiu žvilgsniu nukreipė pirštą į Ročerį.

— *Illuminatas!*

— Tu gyvuly, — suriko Ročeris puldamas prie jo. — Tu šventvagiškas gy... — Po šių žodžių, pakirstas trijų Šartrano kulų, jis krito ant žemės ir negyvas nušliuozė kruvinomis grindimis.

Sargybiniai puolė prie sužaloto rūmų valdytojo ir susibūrė aplink jį. Ekrane pasirodė apstulbęs Roberto Lengdonas. Lengdonas, atsiklaupęs prie vežimėlio, žvelgė į ant grindų gulintį antspaudą. Tuomet vaizdas ekrane ėmė pašėlusiai judėti. Koleris, atgavęs sąmonę, stengėsi nuimti savo mažąją kamerą nuo krėslo porankio. Galiausiai jam tai pavyko, ir jis ištiesė kamerą Lengdonui.

— D... duokite šitą... — dusdamas prašvokštė jis, — d... duokite šitą ž... žiniasklaidai.

Vaizdas ekrane užgeso.

130

Rūmų valdytojas jautė, kad adrenalinas baigia išgaruoti iš jo gyslų. Su šveicarų sargybinio palyda leisdamasis Karališkaisiais laiptais Siksto koplyčios link, jis girdėjo Šv. Petro aikštėje skambant dainas ir giesmes ir žinojo, kad jam pavyko atlikti tai, kas iki šiol nepavyko niekam.

Grazie Dio.

Jis prašė Dievo, kad suteiktų stiprybės, ir Dievas jam jos suteikė. Tomis akimirkomis, kai jį apnikdavo abejonės, Dievas, kuždėdamas į ausį, jam primindavo: „Tau aš paskyriau šventą misiją ir suteiksiu jėgų įgyvendinti“. Netgi jausdamas Dievo paramą, rūmų valdytojas kartkartėmis pajusdavo nerimą, jį imdavo kankinti abejonės, ar tai, ką jis daro, yra teisinga.

„Jei ne tu, — tokiomis akimirkomis prabildavo Dievas, — tuomet KAS?“

„Jei ne dabar, KADA?“

„Jei ne šitaip, tuomet KAIP?“

„Jėzus, — primindavo jam Dievas, — išgelbėjo žmoniją... Išgelbėjo iš sąstingio ir apatijos. Jėzus jiems atvėrė akis siaubu ir viltimi. Nukryžiovimu ir prisikėlimu. Šiais dviem veiksmais jis pakeitė pasaulį“.

378

DAN BROWN

Tačiau tai buvo prieš du tūkstančius metų. Stebuklą storai apklojo laiko dulkės. Žmonės nosisuko nuo Jėzaus ir atsigręžė į netikrus dievus — įvairiausias technodievybės bei žmogaus proto kuriamus stebuklus. *Širdies stebuklams pasaulyje nebeliko vietos!*

Savo maldose rūmų valdytojas dažnai prašydavo, kad Dievas jam parodytų kelią, kuris padėtų žmonėms vėl susigrąžinti tikėjimą. Tačiau Dievas tylėdavo. Jis aplankė tik sunkiausios jo gyvenimo nakties akimirką. *O, tai buvo siaubinga naktis!*

Rūmų valdytojas gerai prisiminė, kaip gulėjo ant grindų vilkėdamas sudriskusia pižama ir, nagais draskydamas savo kūną, kūno skausmu mėgino numarinti sielos skausmą, kurį jam sukėlė ką tik sužinota pasibjaurėtina tiesa. *To negali būti!*— šaukė jis. Tačiau protu aiškiai suvokė, kad taip ir yra. Išdavystė jį svilino kaip pragaro liepsna. Vyskupas, kuris apsiėmė jį globoti, žmogus, kuris jam buvo kaip tėvas, dvasininkas, šalia kurio jis stovėjo tą akimirką, kai jis buvo išventinamas į popiežius... buvo melagis. Eilinis nusidėjėlis. Nuslėpęs nuo pasaulio tokį niekšingą savo poelgį, kad rūmų valdytojas abejojo, ar netgi Dievas pajėgtų jį atleisti. „*Jūsų priesaika!*— šaukė rūmų valdytojas popiežiui. — Jūs sulaužėte savo priesaiką Dievui! *Jūs*, pirmasis tarp žmonių!“

Popiežius mėgino pasiaiškinti, tačiau rūmų valdytojas nebenorėjo jo klausyti. Jis išbėgo lauk ir kaip neregys padrikai klaidžiojo tamsiais koridoriais ir salėmis, kartkartėmis nusivemdamas, draskydamas nagais savo kūną, kol, vienišas ir kruvinas, pasijuto gulįs ant žemės šalia šv. Petro kapo. *Motina Marija, ką daryti?! Kaip tik tą skausmo akimirką, kai sugniuždytas rūmų valdytojas gulėjo nekropolyje, meldamas Dievą, kad šis pasiimtų jį iš šio tikėjimą praradusio pasaulio, Dievas atėjo pas jį.*

Jo balsas nuaidėjo kaip perkūno griausmas.

— *Ar tu prisieki tarnauti savo Dievui?*

— Taip! — atsiliepė rūmų valdytojas. — *Ar esi pasiryžęs mirti už savo Dievą?*

— Taip! Pasiimk mane nors šią akimirką!

— *Ar tu pasiryžęs mirti už savo Bažnyčią?*

— Taip! Paaukok mane ant jos altoriaus!

— *Tačiau ar esi pasiruošęs mirti už... žmoniją?* Po šių Dievo žodžių rūmų valdytojas išvydo save garmantį į prarają. Kas akimirką jis garmėjo vis greičiau ir greičiau. Tačiau atsakymą jis jau žinojo. Jis jį žinojo visuomet.

— Taip! — sušuko jis į juodą beprotybės naktį. — Aš esu pasiruošęs mirti už žmoniją! Kaip ir Tavo Sūnus, aš esu pasiruošęs paaukoti save dėl žmonių išgelbėjimo!

Bėgo valandos, o rūmų valdytojas, varstomas šurpo ir purtomas drebulio, vis

dar tebegulėjo toje pačioje vietoje. Tamsoje jis išvydo savo motinos veidą. „Dievas su tavimi sieja didelius planus“, — priminė jį. Rūmų valdytojas dar giliau pasinėrė į transą, ir Dievas vėl prabilo. Šį sykį nebėgiausmingai, o tylos kalba. Tačiau rūmų valdytojas suprato. *Sugrąžink jų tikėjimą.*

ANGELAI IR DEMONAI

379

Jeį ne aš... tuomet kas?

Jeį ne dabar... kada?

Sargybiniams rakinant Siksto koplyčios duris, rūmų valdytojas Karlas Ventreska pasijuto kupinas dieviškos jėgos — lygiai kaip vaikystėje. Dievas jau seniai jį pasirinko savo pagalbininku.

Teesie jo valia.

Rūmų valdytojas jautėsi kaip naujai gimęs. Šveicarų sargybiniai sutvarstė jo krūtinę, jį nuprausė, aprengė nauja balta linine mantija ir suleido nuskausminančią morfijaus injekciją, nors rūmų valdytojas ir prieštaravo. *Jėzus kentė skausmą tris dienas iki prisikėlimo!* Jis jau juto, kaip narkotinė medžiaga ima svaiginti ir iškreipti pojūčius.

Ižengęs į koplyčią, jis nenustebo, kai išvydo apstulbusius, į jį spoksančius kardinolus. „Jie yra apžavėti Dievo, — priminė sau. — Ne manęs, bet per mane Dievo nuveiktų darbų“. Žingsniuodamas centrine nava altoriaus link ir žvelgdamas į kardinolų veidus, juose, be nuostabos, ėmė išvelgti ir dar kažką. Ką? Rūmų valdytojas mėgino vaizduotis, kaip jie priims jį, kai jis kreipsis į juos nuo altoriaus. Su džiaugsmu? Su pagarba? Tačiau kardinolų veiduose nepajėgė išvelgti nei džiaugsmo, nei pagarbos.

Tuomet jis pažvelgė į altorių ir išvydo prie jo stovintį Robertą Lengdoną.

131

Rūmų valdytojas Karlas Ventreska sustojo netoli altoriaus ir pasisuko į kardinolų minią. Kardinolai, išmeigę akis, žiūrėjo į jį. Robertas Lengdonas stovėjo prie altoriaus šalia televizoriaus. Jo ekrane jau kelintą kartą buvo kartojamas epizodas, kurį rūmų valdytojas puikiai prisiminė, bet neturėjo supratimo, koku būdu jis atsidūrė televizoriaus ekrane. Viktorija Vetra pykčio iškreiptu veidu stypsojo šalia Lengdono.

Rūmų valdytojas trumpam užmerkė akis, vildamasis, kad tai tik morfijaus sukeltos haliucinacijos ir kad atsimerkus viskas atrodys kitaip. Deja, tai buvo ne haliucinacijos, o tikrovė.

Kardinolai viską žinojo.

Keista — jis nejautė jokios baimės. *Parodyk man kelią, Tėve. Įdėk man į lūpas žodžius, kuriais galėčiau padėti jiems išvysti Tavo viziją.*

Tačiau Dievo atsakymo rūmų valdytojas neišgirdo.

Tėve, mes drauge nuėjome pernelyg toli, kad suklyptume šią akimirką.

Tyla.

Tève, jie nesupranta, ką Mes padarėme.

Rūmų valdytojas nežinojo, kieno balsą jis išgirdo savo sąmonės gelmėse, tačiau pranešimas buvo griežtas.

Ir tiesa padarys tave laisvą...

380

DAN BROWN

Tad rūmų valdytojas Karlas Ventreska žengė prie Siksto koplyčios altoriaus aukštai iškelta galva. Netgi koplyčioje tvyranti prieblanda negalėjo sušvelninti jį grežte grežiančių žvilgsnių. „Pasiaiškink, — bylote bylojo jie. — Paaiškink mums šią beprotybę. Pasakyk mums, kad mūsų baimės yra nepagrįstos!“

„Tiesa, — pasakė sau rūmų valdytojas. — Tikrai tiesa“. Tarp šių sienų jau ir taip sklindo per daug paslapčių... Viena iš jų tokia tamsi, kad nedaug trūko, jog būtų išvedusi jį iš proto. *Tačiau iš beprotybės ištryško šviesa.*

— Jei galėtumėte paaugoti savo sielą, kad išgelbėtumėte milijonus, — pasakė rūmų valdytojas, žvelgdamas į kardinolus, — *ar ją paaugotumėte?*

Niekas neprabilo. Nė vienas net nekrustelėjo. Visi įtemptai žiūrėjo į jį. Net ir už storų koplyčios sienų buvo girdėti Šv. Petro aikštėje aidinčių džiaugsmingų giesmių nuotrupos.

Rūmų valdytojas žengė žingsnį kardinolų link.

— Kas yra didesnė nuodėmė? Nužudyti savo priešą ar ramiai stovėti šalia, kai tavo mylimiausias žmogus smaugiamas? — „Nejaugi jie negirdi, kaip žmonės Šv. Petro aikštėje gieda giesmes!“ — pagalvojo jis. Akimirkai nutilęs, rūmų valdytojas pažvelgė į Siksto koplyčios lubas. Rūstus Mikelandželo Dievas, nuo patamsėjusių skliautų žvelgiantis žemyn, atrodė patenkintas. — Aš nebegalėjau likti nuošalyje, — pasakė rūmų valdytojas. Tačiau nė vieno kardinolo akyse nežybtelėjo užuojautos ar supratimo kibirkštėlė. Nejaugi jie neįvertina to, ką jis nuveikė? Nejaugi jie nesupranta, jog tai, ką jis atliko, jau seniai buvo būtina padaryti?

Tai juk taip akivaizdu.

Illuminatai. Mokslas ir Šėtonas kaip vienis.

Prikelti praeities vaiduoklius ir juos sutriuškinti.

Siaubas ir viltis. Priversti žmones vėl pakelti akis į dangtį.

Šią naktį iluminatų galia buvo naujai prikelta iš užmaršties dulkių... Žmonės buvo sukrėsti. Jų apatija išgaravo kaip dūmas. Pasaulį perskrodęs siaubas ir baimė suvienijo žmoniją. Ir tuomet Dievo galybė nugalėjo tamsos demonus.

Aš negalėjau likti pasyvus stebėtojas ir laukti, kol žmonija amžiams užmigs pražūtingu abejingumo miegui

Sis įkvėpimas negalėjo būti iš kieno nors kito nei Dievo, nes lyg švyturys nušvito rūmų valdytojo padangėje tamsiausią agonijos naktį. *O, šis tikėjimą praradęs pasaulis! Kas turi ryžtis jį išgelbėti. Jei ne tu, tai kas? Tu vaikystėje buvai išgelbėtas neatsitiktinai. Atverk praeities demonus jiems prieš akis. Pažadink jų baimę. Ne baimė yra mirtis. Mirtis yra apatija. Be tamsos nėra šviesos. Be blogio nėra gėrio.*

Priversk juos rinktis. Tamsa arba šviesa. Tegu jie išvysta, kurioje pusėje slypi pavojus. Tegu pamato, kas yra tikrieji didvyriai? Jei ne tu ir ne dabar, tuomet kas ir kada?

Rūmų valdytojas nužingsniavo centrine nava arčiau kardinolų minios. Jis jautėsi kaip per Raudonąją jūrą žengiantis Mozė, kai raudonų juostų ir kepuraičių minia priešais jį prasiskyrė leisdama praeiti. Robertas Lengdonas, kuris tebestovėjo prie

ANGELAI IR DEMONAI

381

altoriaus, išjungė televizorių, paėmė už rankos Viktoriją ir pasitraukė į šalį. Rūmų valdytojas neabejojo, jog Robertą Lengdoną tegalėjo išgelbėti tik Dievo ranka. Dievas išsaugojo Robertą Lengdoną. Rūmų valdytojas negalėjo suprasti kodėl. Tylą nutraukė vienintelės Siksto koplyčioje esančios moters balsas.

— *Tu nužudei mano tėvą?*— paklausė ji, žengdama žingsnį pirmyn.

Rūmų valdytojas pasisuko į Viktoriją Vetrą. Jis negalėjo suprasti jos veidą iškreipusios pykčio grimasos. Skausmas — taip, bet pyktis? Ji juk turi suprasti. Jos tėvo genijus buvo pražūtingas. Jis turėjo būti sustabdytas. Sustabdytas visos žmonijos labui.

— Jis vykdė Dievo darbą, — pareiškė Viktorija.

— Dievo darbai nevykdomi laboratorijose. Dievo darbai vyksta širdyse.

— Mano tėvo širdis buvo tyra! Ir jo tyrimai įrodė...

— Jo tyrimai įrodė tik tai, kad žmogaus protas progresuoja sparčiau nei jo siela! — Rūmų valdytojo tonas buvo aštresnis nei jis pats tikėjosi. Jau tyliau tęsė: — Jei toks dvasingas žmogus kaip jūsų tėvas galėjo sukurti ginklą, kurį išvydome šią naktį, įsivaizduokite, ką su jo technologija galėtų padaryti koks kitas žmogus, jei ji patektų jam į rankas.

— Toks žmogus kaip *jūs*?

Rūmų valdytojas giliai atsikvėpė. Nejaugi ji nesupranta? Žmogaus moralė tobuleja toli gražu ne taip sparčiai kaip mokslas. Žmonija dvasiškai, deja, nėra subrendusi valdyti tokios galios, kokią sukūrė jos tėvas. *Dar nebuvo sukurtas toks ginklas, kuris nebūtą buvęs panaudotas!* Rūmų valdytojas neabejojo, kad antimedžiaga pirmų pirmiausia yra ne kas kita kaip dar vienas ginklas jau ir taip išsikerojusiame žmonijos ginkluotės arsenale. Žmonija jau ir iki Vetros puikiai mokėjo griauti ir naikinti. Žmogus išmoko žudyti jau prieš tūkstančius metų. Jis prisiminė, kaip ant jo galvos lijo jo motinos kraujo lietus... Tačiau Leonardo Vetros genijus buvo pavojingas dar ir dėl kitos priežasties.

— Jau šimtmečius, — pasakė rūmų valdytojas, — Bažnyčia nesikeičia, o mokslas iš visų pusių po gabalėlį graužia jos įtakos sferą ir moralinį autoritetą. Demaskuoja ilgus šimtmečius garbintus stebuklus. Pratina protą ignoruoti širdies balsą. Kaltina religiją esant masių opijumi. Skelbia, jog Dievas yra haliucinacija — iliuzinis ramentas gyvenime tiems, kurie per silpni pripažinti, kad gyvenimas iš esmės yra beprasmiškas. Aš negalėjau stovėti nuošalyje, kai mokslas ėmė kėsintis paveržti paties Dievo kūrybos galias! Jūs kalbate apie mokslinius Dievo buvimo *įrodymus*? Tai ne Dievo buvimo, bet mokslinio tamsumo ir nesupratimo įrodymai! Kodėl taip karštligiškai bandoma paneigti idėją, kad gali ir turi egzistuoti kažkas, kas yra už mūsų

suvokimo ribų? Ta diena, kai mokslas sukurs Dievą laboratorijoje, bus diena, kai tikėjimas liausis buvęs reikalingas žmonėms!

— Jūs norite pasakyti, *Bažnyčia* liausis buvusi reikalinga žmonėms, — pareiškė Viktorija, artindamasi prie jo. — Abejonė yra paskutinis svertas, kurio pagalba jūs galite manipuliuoti kitais. Būtent abejonė atveda žmones pas jus. Žmogaus troškimas tikėti ir jausti, kad gyvenimas turi prasmę. Žmogaus nesaugumas ir noras, kad kažkas

382

DAN BROWN

už jį išmintingesnis užtikrintų, jog viskas, kas vyksta pasaulyje, yra Dieviškojo plano dalelė. Tačiau *Bažnyčia* nėra vienintelė tiesos tvirtovė mūsų planetoje! Visi mes ieškome Dievo skirtingais keliais. Ko konkrečiai jūs baiminatės? Kad Dievas pasirodys besas kur nors *kitur* nei tarp jūsų *Bažnyčios* sienų? Kad žmonės jį suras savo pačių gyvenime ir atsisakys jūsų pasenusių ritualų? Religijos evoliucionuoja! Protas randa naujus atsakymus, širdys nokina naujus vaisius. Mano tėvas buvo jūsų *bendrakeleivis* kelyje Dievo link! Jūsų keliai buvo lygiagretūs! Kaip jūs šito nematėte? Dievas nėra koks nors visagalis valdovas, žvelgiantis į Žemę iš aukštybių ir grasinantis mums pragaro liepsna, jei nepaisysime jo reikalavimų. Dievas yra energija, kuri teka mūsų nervų sistemos sinapsėmis ir mūsų Širdžių skilveliais! Dievas užpildo visus daiktus ir reiškinius!

— Išskyrus mokslą, — atkirto rūmų valdytojas, o jo akyse buvo matyti tik liūdesys. — Mokslas iš esmės yra bedvasis. Atsietas nuo širdies. Intelkto stebuklai, tokie kaip antimedžiaga, atkeliauja į šį pasaulį be jokių etinių instrukcijų ir gairių, kaip jais naudotis. Tai jau savaime yra labai rizikinga! Tačiau kai mokslas savo bedieviškus klystkelius ima pristatinėti kaip kelią Dievo link? Kai jis ima žadėti atsakymus į klausimus, kurių didingumas ir slypi tame, kad jie neturi atsakymų? — Jis papurtė galvą. — Ne.

Koplyčioje kuriam laikui įsivyravo tylą. Rūmų valdytojas pasijuto nebegalintis atlaikyti veriančio Viktorijos žvilgsnio. Viskas buvo ne taip, kaip turėjo būti. *Ar tai paskutinis Dievo skirtas išbandymas?*

Pirmasis tylą nutraukė Mortatis.

— *Preferiti...* — baimingai sukuždėjo jis. — Badžija ir kiti. Patikinkite mus, kad jūs ne...

Rūmų valdytojas atsigrėžė į Mortatį, nustebintas skausmingo jo balso tono. Kas jau kas, o Mortatis turėtų visa tai suprasti. Laikraščių pirmuosiuose puslapiuose kasdien mirga antraštės apie mokslo kuriamus stebuklus. Kas kiek laiko pasaulis išvysta stebuklą, turintį religinę potekstę? Kas šimtmečius? Religijai verkiant reikėjo stebuklo! kažko, kas pažadintų miegantį pasaulį. Sugrąžintų jį į tiesos kelią. Atgręžtų į tikėjimą. *Preferiti* nebuvo lyderiai, jie buvo reformatoriai — liberalai, pasirengę adaptuoti *Bažnyčią* prie naujojo pasaulio ir atsisakyti senųjų kelių! Tai, ką atliko jis, buvo vienintelis kelias. Naujas lyderis. Jaunas. Stiprus. Energingas. Su stebuklo aura. Savo mirtimi *preferiti* pasitarnavo pasauliui nepalyginamai efektyviau nei būtų tai padarę būdami gyvi. „Paaukok keturias sielas tam, kad išgelbėtum milijonus.“ Pasaulis juos visiems laikams prisimins kaip kankinius. *Bažnyčiai* jų

vardai atneš milžinišką duoklę. „Kiek tūkstančių mirė dėl Dievo šlovės? O *preferiti* buvo tik keturi.“

— *Preferiti*, — pakartojo Mortatis.

— Aš pasidalijau su jais jų skausmu, — atsakė rūmų valdytojas, parodydamas ranka sau į krūtinę. — Ir esu pats pasirengęs mirti dėl Dievo garbės, tačiau mano darbas tik prasidėjo. Girdite, kaip minios Šv. Petro aikštėje gieda giesmes?

Rūmų valdytojas Mortačio akyse išvydo siaubo atšvaitą. Kodėl? Nejaugi tai vėl morfijaus poveikis? Mortatis žvelgė į jį taip, tarytum rūmų valdytojas pats savo

ANGELAI IR DEMONAI

383

rankomis būtų nužudęs keturis kardinolus. „Aš netgi *tai* būčiau padaręs dėl Dievo, — pagalvojo rūmų valdytojas, — tačiau taip juk nebuvo“. Šiuos darbus už jį atliko hasasinas — pagonis, uždegtas idėjos, kad vykdo iluminatų misiją. „Aš esu Janusas, — kalbėjo jam rūmų valdytojas. — Ir įrodysiu tau savo galią“. Ir jis įrodė. Hasasino širdyje deganti neapykanta pavertė jį Dievo kareiviu.

— Pasiklausykite, kaip žmonės gieda, — pasakė rūmų valdytojas šypsodamasis, džiūgaujančia širdimi. — Niekas taip nesuvienija širdžių kaip blogio alsavimas į veidą. Sudeginkite Bažnyčią, ir jos bendruomenė susivienys kaip mūras, visi sujungs savo rankas, giedos aistringai tikėjimo kupinas giesmes, o Bažnyčia bus greitai atstatyta. Pažvelkite, kokie visi šią naktį vieningi Šv. Petro aikštėje. Baimė juos sugrąžino į namus — jų dvasios namus. Šiuolaikinis žmogus išvydo šiuolaikinius demonus — ir apatija buvo sunaikinta. Atgręžkime į juos blogio veidą, parodykime tarp jų šmėžuojančius satanistus, valdančius mūsų vyriausybes, mūsų bankus, mūsų mokyklas, savo klaidinančiu mokslu besistengiančius sunaikinti paties Dievo namus. Ištvirkimas ir nuodėmės prasismelkė į pačias visuomenės šaknis. Žmogus turi būti budrus. Ryžtingas. Aktyviai siekti gėrio. Pats *tapti* gėrio įkūnijimu!

Po jo žodžių įsivyravo tylą. Rūmų valdytojas vylėsi, kad pagaliau auditorija jį suprato. Jokie iluminatai neišėjo iš jokio pogrindžio. Jie nebeegzistuoja jau daugelį metų. Gyva tėra jų istorija. Rūmų valdytojas buvo prikėlęs iluminatus kaip perspėjimą žmonėms, kad blogis tebegyvas. Tie, kurie žinojo iluminatų istoriją, naujai išgyveno jų sukeltą siaubą. Senoviniai demonai buvo prikelti tam, kad pažadintų apsnūdusį ir abejingą pasaulį.

— Tačiau... iš kur antspaudai? — Mortačio balsas buvo kupinas apmaudo ir pasipiktinimo.

Rūmų valdytojas neatsakė. Mortatis nežinojo, kad antspaudus Vatikanas konfiskavo daugiau kaip prieš šimtmetį. Jie buvo užrakinti ir užmiršti vienoje iš popiežiaus apartamentų celių, privačiame relikviariume. Bažnyčia laikėsi nuomonės, kad šie daiktai yra pernelyg pavojingi ir tegali būti prieinami tik popiežiui.

„Kodėl jie slėpė tai, kas kelia baimę? Baimė juk ir atveda žmones pas Dievą!“ Celės raktai iš vieno popiežiaus rankųėjo į kito popiežiaus rankas. Rūmų valdytojui Karlui Ventreskai sykių pavyko nugvelbti raktą ir patekti į relikviariumą. Sklandantys gandai apie tai, kas saugoma toje celėje, buvo pribloškiantys. Tai buvo keturiolikos įslaptintų apokrifinių Biblijų rankraščiai, trečioji Fatimos pranašystė,

kurių pirmosios dvi išsipildė, o trečioji buvo tokia baisi, kad Bažnyčia niekuomet neketino jos pavišinti. Be šių artefaktų, rūmų valdytojas celėje aptiko visą iliuminatų atributų kolekciją, kurią Bažnyčia konfiskavo, kai grupė pabėgo iš Romos, taip pat daugybę rašytinės medžiagos, atskleidžiančios įvairiausias iliuminatų paslaptis. Jų klastingasis Iliuminacijos kelias... Gudri vyriausiojo Vatikano menininko Berninio išdavystė... Žymiausi Europos mokslininkai, mulkindami Bažnyčią, pasirodo, slapta susitikinę pačiai Bažnyčiai priklausančioje Šv. Angelo pilyje... Kolekcijoje, be kita ko, buvo ir penkiakampė dėžė su šešiais geležiniais antspaudais, o vienas iš jų — garsusis Iliuminatų deimantas. Tai neatsiejama Vatikano istorijos dalis, kurią jo pirmtakai norėjo ir stengėsi pamiršti. Tačiau rūmų valdytojas manė kitaip.

384

DAN BROWN

— *Tačiau antimedžiaga...* — prabilo Viktorija. — Jūs juk rizikavote sunaikinti Vatikaną!

— Nėra jokios rizikos, kai su tavimi yra Dievas, — atsakė rūmų valdytojas. — Tai, kas įvyko, buvo Jo surežisuota.

— Jūs beprotis! — susuko ji.

— Tai, ką mes padarėme, išgelbėjo milijonus.

— Buvo nužudyti niekuo nekalti žmonės!

— Sielos buvo išgelbėtos.

— Pasakykite tai mano tėvui ir Maksimiljanui Koleriui!

— CERN aroganciją reikėjo pademonstruoti. Lašelis skysčio, galintis viską paversti garais pusmylio spinduliu? Ir jūs vadinate mane bepročiu? — Rūmų valdytojas pajuto, kaip jo širdyje ima kunkuliuoti pyktis. Nejaugi jie mano, kad tai, kas įvyko, buvo paprasčiausia jo užmačia ar užgaida? — Tie, kurie *tiki*, Dievo vardu įveikia didžiulius išbandymus! Dievas paprašė Abraomą paaukoti savo sūnų! Dievas paliepė Jėzui iškentėti mirtį ant kryžiaus! Ant sienų mes kabiname Nukryžiuotojo simbolį — kruviną ir kenčiantį, kad primintų mums apie blogio egzistavimą! Kad išlaikytų mūsų širdis budrias, o akis akylas! Žaizdos ant Jėzaus kūno yra gyvas priminimas apie tamsos galybes! Jas primena ir mano žaizdos! Tegu žmonės regi, kad blogis gyvas, tačiau tiki, kad Dievo galybė paims viršų!

Nuaidėjus paskutiniams rūmų valdytojo žodžiams, vėl įsivyravo mirtina tyla. Laikas, atrodo, sustojo. Mikelandželo „Paskutinis teismas“ grėsmingai kybojo pasviręs virš jo galvos. Jėzus, metantis nusidėjėlius į pragarą. Mortačio akyse sužvilgo ašaros.

— Ką tu padarei, Karlai? — sušnabždėjo Mortatis užmerkdamas akis. Iš vienos išsiritę ir nuriedėjo ašara. — Kaip tu galėjai tai padaryti *Jo šventenybei*?

Per koplyčią nuvilnijo kolektyvinis atodūsis, tarytum visi čia esantieji iki tos akimirkos būtų pamiršę tą faktą. Popiežius buvo nunuodytas.

— Niekšingas melagis, — pareiškė rūmų valdytojas. Į Mortatis atrodė sukrėstas.

— Kaip tai suprasti? Jis buvo sąžiningas! Jis... Jis mylėjo tave!

— Ir aš jį. — „O, kaip aš jį mylėjau! — prisiminė rūmų valdytojas. — Bet ta bjauri apgavystė! Sulaužyti įžadai Dievui!“

Rūmų valdytojas žinojo, kad dabar jie nepajėgūs jo suprasti, tačiau tikėjo, kad ateis laikas, kai supras. Kai jis jiems papasakos, jie pamatys tiesą! Jo šventenybė buvo pats niekingiausias apgavikas, kokį tik Bažnyčia kada nors buvo mačiusi. Rūmų valdytojas dar atsiminė tą baisią naktį. Jis buvo sugrįžęs iš savo išvykos į CERN ir atsivežęs naujienų apie Vetros atliekamus eksperimentus bei neįsivaizduojamą antimedžiagos galią. Rūmų valdytojas tikėjo, kad popiežius supras Šių eksperimentų pragaištingumą, tačiau, priešingai, Šventasis tėvas Vetros tyrimuose teįžvelgė didžiulę viltį Bažnyčiai. Jis netgi iškėlė mintį, kad Vatikanas galėtų *finansuoti* Vetros eksperimentus — tai būtų geros valios gestas, nukreipiantis mokslo tyrimus dieviškos link.

ANGELAI IR DEMONAI

385

Beprotybė! Bažnyčia investuos į tyrimus, kurie kelia jai grėsmę būti nustumtai į pasaulio raidos šalikelę? Tyrimus, kurie leis kurti naujos kartos masinio naikinimo ginklus? Milijonus kartu galingesnius už tą, kuris sunaikino jo motiną...

— Jūs negalite taip pasielgti! — sušuko rūmų valdytojas.

— Aš nuo jaunystės nešioju širdyje didelę skolą mokslui, — atsakė popiežius. — Tai aš slėpiau visą savo gyvenimą. Mokslas jaunystėje man suteikė didžiulę dovaną. Dovaną, kurios niekuomet nepamiršau.

— Nesuprantu. Ką mokslas gali pasiūlyti Dievo tarnui?

— Tai sudėtinga, — atsakė popiežius. — Tau prireiks laiko, kad tai suprastum. Visus šiuos metus aš tai slėpiau. Manau, kad dabar atėjo laikas įvardyti tai, ką tu turi žinoti.

Ir popiežius atvėrė rūmų valdytojui sukrečiančią tiesą.

132

Rūmų valdytojas gulėjo susisukęs į kamuoliuką ant kietai suplūktos žemės šalia šv. Petro kapo. Nekropolyje buvo šalta, tačiau šaltis padėjo krešėti kraujui, besisunkiančiam iš žaizdų, kurias jis pats pasidarė nagais susidraskęs savo kūną. Šioje vietoje Jo šventenybė jo nesuras. Niekas čia jo nesuras...

— Tai sudėtinga, — aidėjo jo mintyse popiežiaus žodžiai. — Prireiks nemažai laiko, kad suprastum...

Tačiau rūmų valdytojas žinojo, kad ir šimtas metų nepadės jam suprasti to, ką išgirdo.

Melagis! Aš taip tavimi tikėjau! DIEVAS tikėjo tavimi!

Vienu vieninteliu sakiniu popiežius sudaužė į šipulius visą rūmų valdytojo pasaulį. Viskas, ką rūmų valdytojas savo globėjo asmenyje iki tol laikė esant šventa, akimirksniu sugriuvo kaip kortų namelis. Sukrečianti tiesa įsiveržė į rūmų valdytojo širdį su tokia jėga, kad jis, išsvirduliuavęs iš popiežiaus kanceliarijos, koridoriuje nesusivaldęs nusivėmė.

— Palauk! — Šaukė popiežius bėgdamas jam įkandin. — Leisk man paaiškinti!

Tačiau rūmų valdytojas nesirengė nei sustoti, nei klausytis papildomų paaiš-

kinimų. Nejaugi Jo šventenybė tikėjosi, kad jis visa tai pakęs dar bent minutę? O, pasibjaurėtinas ištvirkėlis! Kas bus, jei apie tai sužinos koks pašalinis? Koks tai būtų Bažnyčios išniekinimas! Nejaugi net šventi popiežiaus įžadai yra tušti žodžiai?

Jį užvaldė beprotybės ar transo būseną, ir jis blaškėsi koridoriais, pats gerai nesuprasdamas, kur eina, kol atsitokėjo priešais šv. Petro kapą. Būtent tuomet Dievas jam vėl prabilo, prabilo nuožmiai ir rūščiai.

TAVO DIEVAS YRA KERŠTINGAS DIEVAS!

Dievas ir žmogus parengė savo planą. Bendromis pastangomis jiedu privalo išgelbėti Bažnyčią. Drauge jiedu sugrąžins tikėjimą į šią vertybės paklydusį pasaulį.

386

DAN BROWN

Blogis tarpsta ir plinta. Tačiau pasaulis turi įgyti jam imunitetą! Drauge jiedu atskleis tamsos jėgas, kad pasaulis jas pamatytų... O po to — išvystų Dievo triumfą! Baimė ir viltis. Šie du dalykai sugrąžins į pasaulį tikėjimą!

Pirmasis išbandymas buvo ne toks baisus kaip rūmų valdytojas tikėjosi. Jis įslinko į popiežiaus miegamąjį... Su švirkštu rankoje... Po to užspaudė niekšingojo melagio burną, kai jo kūnas blaškėsi priešmirtinėse konvulsijose. Pro langus krintančioje mėnulio šviesoje rūmų valdytojas matė, kad popiežius akimis nori kažką jam pasakyti.

Tačiau jau buvo per vėlu.

Popiežius jau buvo pasakęs ganėtinai daug.

133

— Popiežius susilaukė sūnaus.

Rūmų valdytojo žodžiai nuskambėjo tvirtai ir ryžtingai. Trys žodžiai, atveriantys pribloškiančią asmeninio popiežiaus gyvenimo paslaptį. Visi kardinolai, lyg susitarę, atšlijo. Kaltinantys kardinolų veidai staiga pavirto iš nuostabos perkreiptomis fizionomijomis. Atrodė, tarytum kiekvienas koplyčioje esantis kardinolas būtų meldęsis, kad rūmų valdytojo žodžiai būtų netiesa.

Popiežius susilauki sūnaus.

Lengdonas taip pat pajuto, kaip Šie Žodžiai jį sukrėtė. Viktorijos plaštaka, kietai suspausta jo saujoje, virptelėjo. Lengdono galva, jau ir taip pilna neatsakytų klausimų, dabar kone sprogo.

— Tai melas! — sušuko vienas iš kardinolų.

— Aš tuo nepatikėsiu! — užprotestavo kitas. — Jo šventenybė buvo be galo dievobaimingas žmogus, tikras šventasis!

Tuomet netikėtai pasigirdo Mortačio balsas, silpnas palaužto žmogaus balsas.

— Mano bičiuliai. Tai, ką rūmų valdytojas sako, yra tiesa. — Visi kardinolai grįžtelėjo į jį, tarytum iš Mortačio burnos būtų išlėkusi kokia nešvankybė. — Popiežius iš tiesų susilaukė vaiko.

Kardinolai išblyško iš siaubo. Rūmų valdytojas taip pat atrodė sukrėstas.

— Jūs žinojote? Bet... iš kur jūs galėjote tai žinoti? Mortatis atsiduso.

— Kai Jo šventenybė buvo renkamas... aš buvau „velnio advokatas“. Koplyčioje pasigirdo kolektyvinis aiktelėjimas.

Lengdonas viską suprato. Vadinasi, tai, ką pasakė rūmų valdytojas, tikriausiai yra tiesa. Nelemtasis „velnio advokatas“ yra pareigūnas, atsakingas už skandalingos ir kompromituojančios informacijos apie Vatikano pareigūnus rinkimą. Skandalingi popiežiaus gyvenimo raktai gali kelti grėsmę Bažnyčiai, todėl prieš popiežiaus rinkimus domėtis kiekvieno potencialaus kandidato gyvenimo peripetijomis paskiriamas

ANGELAI IR DEMONAI

387

vienas kardinolas. Jo užduotis — surinkti medžiagą, įrodančią, kad kandidatas negali būti renkamas popiežiumi. „Velnio advokatas“ būna paskiriamas iš anksto. Ruošdamasis savo mirčiai ir būsimąjį popiežiaus rinkimą, jį paskiria pareigas tebeįnantis popiežius. „Velnio advokatas“ niekam neturi atskleisti savo pareigų. *Niekuomet*.

— Aš buvau „velnio advokatas“, — pakartojo Mortatis. — Todėl aš apie tai ir sužinojau.

Visi apstulbę išsižiojo. Atrodė, šią naktį turėjo būti sulaužytos visos taisyklės.

Rūmų valdytojas pajuto, kaip jo širdyje užvirė apmaudas.

— Ir jūs... niekam apie tai nepasakėte?

— Aš susitikau su Jo šventenybe, — pasakė Mortatis. — Ir jis man išpažino savo nuodėmę. Jis papasakojo visą istoriją ir paprašė tik vieno — kad sprendamas, atskleisti kam nors jo paslaptį ar ne, vadovaučiausi širdimi.

Ir jūsų širdis jums įsakė *palaidoti* šią informaciją?

— Jis buvo pagrindinis favoritas tarp kandidatų. Be to, labai žmonių mylimas. Šis skandalas Bažnyčiai būtų tapęs gilia žaizda.

— Tačiau juk jis susilaukė *sūnaus*! Jis sulaužė šventuosius skaistybės įžadus! — Rūmų valdytojas jau rėkė rėkė. Jo ausyse skambėjo motinos priesakas: „Pažadas Dievui yra visų svarbiausias pažadas. Niekuomet nesulaužyk Dievui duoto pažado“. — Pažadą, kurį jis davė Dievui!

Mortatis tarsi paklaiko nuo jaudulio.

— Karlai, jo meilė... buvo *skaisti*. Jis nesulaužė jokio įžado. Nejaugi jis tau nieko nepaaiškino?

— Nepaaiškino — ko? — Rūmų valdytojas prisiminė, kaip tąsyk išbėgo iš popiežiaus kanceliarijos, o popiežius šaukė jam pavymui: „Leisk man paaiškinti!“

Mortatis iš lėto ėmė rutulioti istoriją. Prieš daugelį metų, kai popiežius dar buvo eilinis kunigas, jis įsimylėjo jauną vienuolę. Jie abudu buvo priėmę skaistybės įžadus ir niekuomet nesiruošė sulaužyti Dievui duotų įsipareigojimų. Tačiau jūdviejų tarpusavio ryšys tolydžio stiprėjo ir, nors jie sugebėjo sėkmingai priešintis kūno pagundoms, abudu bemaž kartu pajuto nelauktą ir netikėtą troškimą: dalyvauti Dievo kūryboje sukuriant aukščiausiąjį Jo kūrinį — žmogų. Vaiką. *Jūdviejų* vaiką. Šis troškimas, ypač jai, pamažu ėmė užgožti visas kitas gyvenimo sritis. Tuomet Dievas ištiesė

pagalbos ranką. Po metų, kai įtampa tapo beveik nepakeliama, vienuolė atėjo pas būsimąjį popiežių kupina džiaugsmo. Ką tik ji buvo perskaičiusi straipsnį apie naują mokslo stebuklą — procesą, kurio pagalba du žmonės be tarpusavio seksualinių santykių gali turėti vaiką. Ji nusprendė, kad tai yra Dievo siųstas ženklas. Dvasiškis, matydamas, kokią džiaugsmą jai kelia ši naujiena, sutiko. Po metų ji susilaukė sūnaus, pasinaudodama dirbtinio apvaisinimo technologija...

— Tai negali būti... tiesa, — sumurmėjo panikos apimtas rūmų valdytojas, slapčia tikėdamas, kad tai morfijus taip iškreipia jo pojūčius ir jis girdi nebūtus dalykus.

388

DAN BROWN

Mortačio akyse nūnai žvilgėjo ašaros.

— Karlai, būtent todėl Jo šventenybė ir jautė prielankumą bei skolą mokslui. Mokslas leido jam patirti tėvystės džiaugsmą sykiu nesulaužant celibato įžadų. Jo šventenybė man pasakė, kad dėl nieko gyvenime jis nesigaili, išskyrus vieną — tai, kad jo aukštos bažnytinės pareigos neleidžia būti drauge su mylima moterimi ir matyti, kaip auga jo kūdikis.

Rūmų valdytojas Karlas Ventreska jautė, kad jį vėl apima isterijos priepuolis. Norėjo nagais draskyti savo kūną. „Iš kur aš galėjau tai žinoti?“

— Popiežius nepadarė jokios nuodėmės, Karlai. Jis buvo skaistus.

— Bet... — rūmų valdytojas sutrikęs ieškojo kokio nors racionalaus pasiteisinimo. — Pagalvokite apie jo veiksmų... riziką. — Jo balsas tapo vos girdimas. — Kas būtų buvę tada, jei ta jo ištvirkėlė būtų kam nors pasigyrusi? Arba, neduok Dieve, jo sūnus? Įsivaizduokite, kokią krizę Bažnyčiai tektų įveikti.

Mortačio balsas drebėjo.

— Vaikas *jau* pasigyrė. Visas pasaulis tarsi apmirė.

— Karlai, — pravirko Mortatis. — Jo šventenybės sūnus... esi *tu*.

Tą akimirką rūmų valdytojas pajuto, kaip tikėjimo liepsna jo krūtinėje užgeso lyg vėjo užpūsta žvakelė. Jis drebedamas stovėjo prie altoriaus, tiesiai po didžiuole Mikelandželo freska „Paskutinis teismas“, ir žvelgė į pačią pragaro gelmę. Pravėrė burną norėdamas kažką pasakyti, tačiau iš sujudėjusių lūpų neišsprūdo joks žodis.

— Ar nesupranti? — sunkiai atgaudamas kvapą kalbėjo Mortatis. — Būtent todėl Jo šventenybė atėjo į Palermo ligoninę tavęs aplankyti. Būtent todėl jis tave pasiėmė ir užaugino. Vienuolė, kurią jis mylėjo, buvo Marija... tavo motina. Ji paliko vienuolyną, kad tave užaugintų, tačiau niekuomet nepažeidė savo griežtų įsipareigojimų Dievui. Kai būsimasis popiežius išgirdo, kad ji žuvo per teroro aktą ir kad tu, jo sūnus, stebuklingu būdu išlikai gyvas... Jis prisiekė prieš Dievą, kad daugiau niekuomet tavęs nepaliks vieno. Karlai, tavo tėvai abu buvo nekalti. Jie laikėsi Dievui duotų įžadų. Ir tuo pat metu rado būdą atvesdinti tave į šį pasaulį. Tu buvai jų stebuklingas vaikas.

Rūmų valdytojas užsidengė ausis, kad pasislėptų nuo negailestingų lyg ugnies liežuviai žodžių. Jis stovėjo prie altoriaus nepajėgdamas krustelėti. Tuomet jausdamas, kaip visas jo pasaulis slysta iš po kojų, parpuolė ant kelių ir pratrūko nevilties rauda.

Bėgo sekundės. Minutės. Valandos.

Laikas tarp keturių koplyčios sienų, atrodo, prarado bet kokią prasmę. Viktorija jautė, kaip pamažu vaduojasi iš sąstingio, kuris dar tebelaikė sukaustęs kardinolus. Ji paleido Lengdono ranką ir nužingsniavo pro kardinolų minią durų link. Koplyčios durys atrodė esančios toli toli, už kelių mylių. Jai atrodė, jog ji juda po vandeniu — taip lėtai ir sunkiai jai sekėsi kiloti kojas.

ANGELAI IR DEMONAI

389

Ji matė, kad kardinolai, žvelgdami į ją, ir patys bunda iš savotiško transo. Kai kurie ėmė melstis. Kiti pravirko. Dauguma žvelgė jai įkandin, o jų žvilgsniai pamažu tapo neramūs ir negerai. Ji jau buvo beveik prasiyrusi pro minią, kai vienas kardinolas staiga paėmė ją už rankos. Suspaudė nestipriai, bet ryžtingai. Ji atsisuko ir priešais save išvydo raukšlėtą senyvo kardinolo veidą. Jo žvilgsnis buvo kupinas nerimo.

— Ne, — sušnibždėjo kardinolas. — Neikite. Nieko nesuprasdama Viktorija žvelgė į jį. Salia jau stovėjo kitas kardinolas.

— Prieš veikdami mes turime gerai pagalvoti apie mūsų veiksmų pasekmes. Netrukus prie dviejų kardinolų prisijungė trečias.

— Skausmas, kurį tai gali sukelti...

Netrukus Viktorija pasijuto iš visų pusių apsupta kardinolų. Ji apstulbusi dairėsi aplink.

— Bet juk tai, kas vyko šią naktį... Juk pasaulis turi žinoti tiesą!

— Mano širdis su tuo sutinka, — pasakė ją sulaikęs kardinolas. — Tačiau tai, kas vyksta, yra kelias, kuriuo negalime grįžti atgal. Mes turime įvertinti tai, jog bus sudaužytos išplieskusios žmonių viltys. Tai, jog įsisiautės nežabotas cinizmas. Ar po viso to žmonės dar *kada nors* bepatikės Bažnyčia?

Viktorija matė, kad jai kelią užstoja vis daugiau kardinolų. Galiausiai priešais ją tamsavo ištisa juodų sutanų siena.

— Paklauskite, kaip džiūgauja žmonės Šv. Petro aikštėje, — pasakė vienas iš jų. — Pagalvokite, kaip tiesa paveiks jų širdis! Mes turime elgtis išmintingai.

— Mums reikia laiko. Turime gerai pagalvoti ir pasimelsti, — pasakė dar kitas. — Turime elgtis įžvalgiai. Šio įvykio atgarsiai...

— Jis nužudė mano tėvą! — pareiškė Viktorija. — Jis nužudė savo paties tėvą!

— Aš neabejoju, kad jis sumokės už savo nuodėmes, — liūdnai pasakė kardinolas, laikantis ją už rankos.

Viktorija tuo taip pat neabejojo, ir jai rūpėjo užtikrinti, kad jis būtinai už jas sumokėtų. Ji vėl pamėgino eiti durų link, tačiau kardinolai susispaudė dar glaudžiau, o jų veiduose atsispindėjo neapsimestinis nerimas.

— Ką ketinate daryti? — iššaukiamai paklausė ji. — *Nužudyti* mane?

Ją apsupę senukai išblyško, ir Viktorija bemat pasigailėjo savo žodžių. Jai buvo akivaizdu, kad šie žmonės yra švelnios širdies ir nenuskriaustų nė musės. Jie ir taip šią naktį patyrė gana daug prievartos. Jie buvo paprasčiausiai įkliuvę į keblią situaciją. Išsigandę. Mėginantys susivokti.

— Aš noriu... — pasakė senasis kardinolas, — pasielgti teisingai.

— Tuomet išleisite ją iš šios koplyčios, — už jos nugaros pasigirdo krūtininis balsas. Šalia stovėjo Robertas Lengdonas. Ji pajuto, kaip jos delną apglėbė jo plaštaka. — Ponia Vetra ir aš paliekame šią koplyčią. Tučtuojau.

Sutrikę kardinolai ėmė trauktis į šalį.

— Palaukite! — staiga pasigirdo Mortačio balsas. Jis artinosi prie jų centrine koplyčios nava, palikdamas rūmų valdytoją vienišą ir sugniuždytą klūpoti prie alto-

39°

DAN BROWN

riaus. Mortatis atrodė labai išsekęs ir ne pagal metus susenęs, sukaustytas gėdos ir sielvarto dėl to, kas šią naktį buvo įvykę. Priėjęs uždėjo vieną ranką ant Lengdono, o kitą — ant Viktorijos peties. Iš to prisilietimo Viktorija pajuto neapsimestinį nuosirdumą. Jo akyse buvo matyti ne tiek baimė, kiek gaudulys ir liūdesys.

— *Be abejo*, jūs turite teisę eiti, — pasakė Mortatis. — Be abejo. — Jis kurį laiką patylėjo. Kardinolo sielvartas buvo beveik juntamas. — Norėčiau paprašyti tik vieno... — Jis vėl truputį patylėjo, žvelgdamas sau po kojomis, paskui pažiūrėjo į Viktoriją ir Lengdoną. — Leiskite tai padaryti man. Aš pats dabar eisiu į aikštę ir pamėginsiu surasti būdą, kaip apie visa tai papasakoti žmonėms. Nežinau kaip... Tačiau ką nors sugalvosiu. Bažnyčios išpažintis turi būti jos pačios vidinis balsas. Savo nesėkmes turime atverti mes patys.

Mortatis liūdnai atsigręžė į altorių.

— Karlai, tu pastatei Bažnyčią į be galo keblią padėtį... — Jis nutilo ir neramiai apsidairė. Ventreskos prie altoriaus nebebuvo. Šoninėje navoje aidėjo bėgančio žmogaus drabužių šlamesys, o po akimirkos trinkelėjo uždaromos durys.

Rūmų valdytojas dingo.

134

Kai rūmų valdytojo Ventreskos baltas drabužis šmėstelėjo Siksto koplyčios prieangyje, šveicarų sargybiniai atrodė apstulbę — jie nesitikėjo išvysti rūmų valdytoją išeinantį iš Siksto koplyčios vieną. Jis paaiškino, kad jam reikia kelių minučių vienatvės. Pasukęs už kampo, jis dingo jiems iš akiračio. Rūmų valdytojas išgyveno neįsivaizduojamų emocijų siautulį. Jis nunuodijo žmogų, kurį vadino „Šventuoju tėvu“ ir kuris į jį kreipdavosi „mano sūnau“. Rūmų valdytojas visuomet manė, kad jų tarpusavio bendravime skambantys žodžiai „tėvas“ ir „sūnus“ yra tik religinė tradicija, tačiau dabar sužinojo pritrenkiančią tiesą — šie žodžiai turėjo tiesioginę reikšmę.

Kaip ir tą lemtingąją naktį prieš keletą savaičių, rūmų valdytojas vėl lyg išprotėjęs bėgo per tamsą...

Tą rytą lijo. Trumpai snūstelėjusį rūmų valdytoją prikėlė išsigandę Vatikano darbuotojai. Jie šaukė, kad popiežius neatidaro durų ir neatsiliepia telefonu. Rūmų valdytojas buvo vienintelis žmogus, kuris turėjo teisę nepranešęs įžengti į popiežiaus

apartamentus.

Rūmų valdytojas vienas įžengė pas popiežių, kaip ir praėjusią naktį. Surado jį negyvą savo lovoje — tokį, kokį paliko. Jo Šventenybės veidas buvo juodas ir persikreipęs kaip nelabojo. Jo liežuvis taip pat buvo juodas kaip pati mirtis. Popiežiaus lovoje miegojo pats Šėtonas.

Rūmų valdytojas nejautė jokios sąžinės graužaties. Jo sąjungininkas buvo pats Dievas.

ANGELAI IR DEMONAI

391

Niekas nesužinos, kad tai iluminatų darbas. Kol kas. Tai įvyks vėliau. Jis paskelbė pasauliui baisią naujieną — Jo šventenybė mirė nuo širdies smūgio. Pasirūpinęs popiežiaus laidotuvėmis, rūmų valdytojas ėmė ruošti konklavai.

Jo ausyse skambėjo motinos Marijos balsas.

— Niekuomet nesulaužyk Dievui duoto pažado.

— Aš girdžiu tave, mama, — atsakė jis. — Šis pasaulis yra netekęs tikėjimo. Turiu jį sugrąžinti į tiesos kelią. Baimė ir viltis. Tai yra vienintelis kelias.

— Taip, — sutiko ji. — Jei ne tu... tada kas? Kas išves Bažnyčią iš tamsos?

Tikrai ne kuris nors iš *preferiti*. Jie buvo seni... Vaikščiojanti mirtis... Liberalai, kurie seks popiežiaus pėdomis, ieškos populiarumo atsisakydami šimtmečius puoselėtų Bažnyčios tradicijų. Senukai, visur beviltiškai vėluojantys ir liūdnei apsimetantys, kad spėja koja į koją su laiku. Be abejo, jų pastangos neatneš nieko kito, tik pralaimėjimą. Bažnyčios stiprybė yra jos tradicijos, o ne sugebėjimas adaptuotis ir keistis. Keičiasi visas pasaulis. Bažnyčiai keistis nereikia — ji turi priminti pasauliui, kas yra svarbu visais laikais! Blogis gyvuoja! Tačiau Dievas nugalės!

Bažnyčiai reikia lyderio. Senyvi vadovai nepajėgūs įkvėpti žmonių, kaip tai darė Jėzus! Jaunas, energingas, stiprus. *STEBUKLINGAS*.

— Malonėkite pasilikti čionai, — pasakė rūmų valdytojas keturiems *preferiti*, palikdamas juos gurkšnoti arbatą prieš konklavą privačioje popiežiaus bibliotekoje. — Jūsų gidas greitai atvyks.

Preferiti padėkojo jam, džiugiai susijaudinę, kad jiems suteikta galimybė įžengti į legendomis apipintąjį *Passetto*. Neįtikėtina sėkmė! Rūmų valdytojas, prieš palikdamas juos laukti gido, atrakino *Passetto* duris. Tiksliai numatytąją valandą durys atsidarė, ir keistokos išvaizdos dvasiškis su fakelu rankose pakvietė *preferiti* užėti į vidų.

Nė vienas iš *preferiti* nebesugrįš atgal.

Jie žmonėms bus baimės šaukliai. Aš jiems tapsiu vilties švyturiu.

Ne... Tai aš esu baimės šauklis.

Rūmų valdytojas svirduliuodamas ir klupinėdamas bėgo centrine Šv. Petro bazilikos nava. Pro kančią ir kalnę, pro atmintyje šmėžuojantį tėvo veidą, per veriantį sukrečiančio suvokimo skausmą, netgi per morfijaus poveikį staiga prasiveržė

neapsakomo ryškumo šviesa, nutvieskusi pačius tolimiausius sąmonės užkaborius. Savosios paskirties suvokimas. „Dabar aš žinau savo tikslą“, — pagalvojo jis, priblokštas idėjos skaidrumo.

Nuo pat pradžios niekas šią naktį nevyko tiksliai taip, kaip jis buvo suplanavęs.

392

DAN BROWN

Nuolatos kildavo nenumatytų kliūčių, tačiau rūmų valdytojas drąsiais ir ryžtingais veiksmais sugebėdavo jas įveikti. Tačiau jis tikrai neįtarė, kad finalas bus toks. Nūnai jis suvokė, jog ši akimirka buvo iš anksto užmatyta. Kitaip viskas baigtis ir negalėjo.

O, kokią siaubą ir neviltį jis išgyveno Siksto koplyčioje, galvodamas, kad Dievas jį apleido! Parpuolęs ant kelių, jis iš paskutiniųjų stengėsi išgirsti Dievo balsą, tačiau girdėjo tik tylą. Jis maldavo ženklo. Pagalbos. Nuorodos. „Ar tai, kas vyksta šią akimirką, taip pat yra Tavo valia? Nejaugi Tu nori, kad Bažnyčia būtų sugriauta pasibjaurėtino skandalo?“ Ne! Dievas juk norėjo, kad rūmų valdytojas išgelbėtų Bažnyčią! *Nejaugi buvo ne taip?*

Tuomet jis ir išvydo ženklą. Klūpodamas prie altoriaus. Tai vis Dievo kalbėjimo žmogui subtilybės — įprastas daiktas neįprastoje Šviesoje. Tai buvo Nukryžiuotasis. Paprastas medinis Jėzus, kabantis ant kryžiaus. Tą akimirką viskas tapo aišku... Rūmų valdytojas yra ne vienišas. Jis niekuomet nebus vienišas.

Tai, kas įvyko, įvyko Jo valia... Viskas prasminga. Viskas turi tikslą.

Iš tų, kuriuos myli, Dievas visuomet pareikalauja didžiausio pasiaukojimo. Kodėl rūmų valdytojas taip ilgai to nepajėgė suprasti? Pernelyg bijojo? Buvo pernelyg kuklus? Pagaliau tai juk buvo nebesvarbu. Dievas surado kelią. Rūmų valdytojas nūnai netgi suprato, kodėl Robertas Lengdonas išliko gyvas. Jis turėjo viską sustatyti į vietas. *Priversti*, kad viskas pasibaigtų būtent taip.

Tai buvo vienintelis Bažnyčios išgelbėjimo kelias!

Leisdamasis į Mantijų nišą, rūmų valdytojas jautėsi lyg besvoris, negailestingai svaiginamas morfijaus dozės, tačiau žinojo, kad už rankos jį veda Dievas.

Tolumoje jis girdėjo, kaip kardinolai, pasipylę iš koplyčios, kažką šūkauja Šveicarų sargybiniui.

Tačiau jiems nepavyks jo aptikti. Laiku nepavyks.

Rūmų valdytojas juto, kaip nenumaldoma jėga jį traukia į įdubą, kur skaisčiai švietė devyniasdešimt devynios aliejaus lempelės. Štai Viešpats jį vėl grąžina į Šventąją žemę. Nusileidęs į nišą, rūmų valdytojas pasuko prie grotų, užtveriančių įėjimą į nekropolį. Taip, jo užduotis pasibaigs nekropolyje. Šventoje oloje po katalikų bažnyčios kojomis. Jis pasiėmė aliejaus lempelę ir jau buvo besiartinęs prie grotuotos angos.

Tačiau staiga rūmų valdytojas sudvejojo. Kažkas šioje idėjoje ėmė kelti abejonių. Kokių būdu vieniša ir tyli pabaiga gali pasitarnauti didesnei Dievo garbei? *Jėzus* kentėjo viso pasaulio akivaizdoje. Tyli mirtis požemyje tikrai negali būti Dievo valia! Rūmų valdytojas visomis jūslėmis stengėsi išgirsti Dievo balsą, tačiau galvoje tegirdėjo tik morfijaus sukeltą svaiginantį zvimbę.

— *Karlai.* — Tai buvo jo motinos balsas. — *Dievas su tavimi sieja didelius planus.*

Suglumęs rūmų valdytojas žengė dar keletą žingsnių angos link. Tuomet, be jokio perspėjimo, jis išvydo Dievo ženklą.

Rūmų valdytojas sustojo kaip įkastas. Nuo devyniasdešimt devynių aliejaus lempelių šviesos ant marmurinių grindų driekėsi rūmų valdytojo šešėlis. Milžiniškas

ANGELAI IR DEMONAI

393

ir baugus pavidalas, apsuptas auksinės šviesos aureolės. Gaubiamas mirguliuojančios šviesos, šešėlis atrodė kaip į dangų kylantis angelas. Ventreska valandėlę pastovėjo nuleidęs rankas ir žvelgdamas į grindis. Tuomet staiga apsisuko ir nužvelgė laiptus, kuriais ką tik buvo nusileidęs į nišą.

Jis suprato Dievo pranešimą.

Trys minutės chaotiško blaškymosi aplinkui Siksto koplyčią nedavė jokių rezultatų. Atrodė, rūmų valdytoją prarijo naktis. Mortatis jau buvo besirengiąs skelbti paiešką visame Vatikano mieste, tačiau tą akimirką Šv. Petro aikštėje visi išgirdo griaudint sveikinimo šūksnius. Spontaniškam minios džiūgavimui nebuvo ribų. Kardinolai susijaudinę susižvalgė tarpusavyje.

Mortatis užmerkė akis.

— Dieve, mums padėk.

Jau antrą kartą šią naktį Kardinolų kolegija siūbtelėjo į Šv. Petro aikštę. Lengdonas ir Viktorija, įsimaišę į kardinolų knibždėlyne, taip pat išgužėjo į tamsą. Visi iki vieno žinių agentūrų prožektoriai buvo nukreipti į Baziliką. Čia, šventojo popiežiaus balkone, esančiame pačiame Bazilikos fasado centre, iškėlęs į dangų rankas, stovėjo rūmų valdytojas Karlas Ventreska. Iš toli jis atrodė kaip šviesos ir tyrumo įsikūnijimas. Balto marmuro statula. Vilkintis baltu drabužiu. Visas užlietas baltos šviesos.

Aikštėje susirinkusių žmonių energija augo kaip kylanti banga, ir galiausiai šveicarų sargybos barjerai neišlaikė. Euforijos apimti žmonės pasileido Bazilikos link. Jie kaip pamilę šaukė ir giedojo giesmes. Švysčiojo fotoaparatus blykstės ir kamerų prožektoriai. Įsivyravo tikras chaosas. Prie Bazilikos veržėsi nesibaigianti žmonių srovė, chaosas darėsi vis intensyvesnis — atrodė, kad jo sustabdyti nepavyks niekam.

Tačiau...

Aukštai balkone stovintis rūmų valdytojas iškėlė rankas ir nuleido galvą tyliai maldai. Vienas po kito, o netrukus — dešimtis po dešimties, žmonės sustojo, iškėlė maldai rankas ir nuleido galvas drauge su juo.

Aikštėje įsivyravo tylą...

Rūmų valdytojo maldose, nūnai gana padrikose, skambėjo vilties ir sielvarto žodžiai... *Atleiskite man, Tėve... Motina... Malonės pilnoji... Jūs esate mano Bažnyčia. .. Priimkite šią jūsų vienintelio sūnaus auką.*

O, mano Jėzau... Apsaugok mus nuo pragaro ugnies... Priimk visas sielas į dangaus karalystę, ypač tas, kurioms ypač reikia Tavo gailestingumo...

Rūmų valdytojas neatvėrė akių ir nebesistengė apžvelgti priešais jį susirinkusias minias, į jį žvelgiančias televizijos kameras, o per jas — visą pasaulį. Visa tai regėjo savo sielos akimis. Netgi didžiausiame skausme jį svaigino šios akimirkos vienybė. Tarytum visas pasaulis būtų tapęs viena visa apimančia siela. Žmonės meldėsi vienu balsu — prieš televizorių ekranus, namie, gatvėje, automobiliuose. Visų širdys pa-

394

DAN BROWN

virta viena didžiule vieningai plakančia širdimi, visų rankos pakilo Dievo link, visi liežuviai dešimtimis kalbų šimtuose pasaulio šalių šlovino Dievą. Daugeliui užmiršti maldų žodžiai sykiu rodėsi be galo artimi, lyg tūkstantį kartų vartoti... Į paviršių iškilo pirmą kartą ir nekintamos tiesos, Dievo išpaustos kiekvienoje sieloje.

Atrodė, kad vienybė tvers amžinai.

Po kurio laiko tylą vėl ėmė sklaidyti džiaugsmingos giesmės.

Jis suprato, kad laikas atėjo.

Švenčiamoji Trejybė, aš atnašauju Tau savo brangiausiąjį Kūną, Kraują, Sielą... Kaip atgailą už savo ir viso pasaulio žiaurumą, šventvagystes, abejingumą...

Rūmų valdytojas jau jautė atsėlinanti fizinį skausmą. Jis šiurpino jo odą, ir jam norėjosi įsikibti ir drėksti savo odą nagais, kaip darė prieš keletą savaitių, kai Dievas jį aplankė pirmą sykį. *Nepamiršk, kokį skausmą iškentė Jėzus*. Galugerklyje jis jautė dūmų skonį. Net morfijus nebuvo pajėgus sušvelninti besiantinančios kančios nuojautos.

Mano darbas čionai yra atliktas.

Siaubas yra skirtas jam. Viltis yra paliekama jiems.

Būdamas Mantijų nišoje, rūmų valdytojas, vykdydamas Dievo valią, apiejo savo kūną, plaukus, ištrynė veidą kvapniu šventųjų lempelių aliejumi, aplaistė juo savo lininius drabužius. Aliejus saldžiai kvepėjo, jo kvapas jam priminė jo motiną. Tačiau sykiu jis ir graužė, degino. *Jo žengimas į dangų bus išganingas*. Stebuklingas. Greitas. Jis nepaliks paskui save jokio skandalo... o tik didesnę Bažnyčios įtaigą bei jėgą ir pasaulio pagarbą bei susižavėjimą.

Jis įkišo ranką į apsiausto kišene ir išsitraukė mažą auksinį žiebtuvėlį, kurį pasiėmė iš Mantijų nišos *incendiario*.

Jis pašnibždomis padeklamavo eilutę iš Paskutiniojo Teismo knygos. *Ir kai ugnis pakilo į dangų, Viešpaties Angelas pakilo drauge su ja.*

Jis uždėjo nykštį ant žiebtuvėlio svirtelės.

Šv. Petro aikštėje aidėjo giesmės...

To, ką pasaulis išvydo po akimirkos, pamiršti buvo neįmanoma.

Aukštai balkone, kaip siela, besistengianti išsiveržti iš kūno varžtų, iš rūmų valdytojo išsiveržė skaisčios liepsnos srautas. Ugnis šovė aukštyn, akimirksniu apglėbdama visą rūmų valdytojo kūną ir paversdama jį ugnies stulpu. Ventreska nešaukė. Pakėlęs rankas virš galvos, jis pažvelgė į dangų. Neįtikėtinas reginys, atrodė, niekuomet nesibaigs. Visas pasaulis žvelgė sulaikęs kvapą. Liepsnos stulpas buvo vis ryškesnis ir ryškesnis, kol galiausiai ugnies liežuviai apsupo ir išblėso. Rūmų

valdytojo nebebuvo matyti. Niekas negalėjo suprasti, ar jis buvo susmukęs už balkono turėklų, ar išgaravęs nakties danguje. Tebuvo matyti tik virš Bazilikos į dangų vinguriuojanti dūmų

ANGELAI IR DEMONAI

395

135

Dangus virš Romos švito lėtai ir nenoriai.

Ankstyva liūtis buvo išvaikiusi minias iš Šv. Petro aikštės. Reporteriai, slėpdamiesi po skėčiais ar automobiliuose, transliavo komentarus apie praėjusios nakties įvykius. Visame pasaulyje bažnyčios buvo perpildytos. Visose visų religijų bendruomenėse tai buvo apmąstymų ir diskusijų laikas. Klausimų buvo daugybė, o atsakymai į juos kėlė tik dar sunkesnius klausimus. Vatikanas kol kas dar nebuvo paskelbęs jokio pareiškimo.

Vatikano grotų gilumoje prie atviro sarkofago klūpojo kardinolas Mortatis. Jis ištiesė ranką ir prilietė pajuodusią senuko burną. Jo šventenybė dabar atrodė beveik palaimingas, miegantis ramiu amžinybės miegu.

Prie Mortačio kojų stovėjo auksinė urna, pilna pelenų. Mortatis savo rankomis surinko pelenus iš balkono ir atnešė juos čia.

— Tai yra jūsų galimybė atleisti, — kreipėsi jis į Jo šventenybę, dėdamas urną į sarkofago vidų, prie popiežiaus šono. — Nėra didesnės meilės nei tėvo meilė Jo sūnui. — Mortatis apdangstė urną popiežiaus drabužių skvermais. Jis žinojo, kad ši šventoji grotą buvo rezervuota išimtinai popiežių palaikams, tačiau Mortatis kažkodėl jautė, kad padėdamas čia urną jis elgiasi teisingai...

— Sinjore, — už nugaros išgirdo balsą. Leitenantas Samanas atėjo lydimas trijų šveicarų sargybinių. — Kardinolai *jūsų* laukia konklavoje.

— Luktelėkite, — Mortatis dar kartą dirstelėjo į sarkofagą ir atsistojo. — Jo šventenybei laikas vėl atgauti ramybę, kurios jis nusipelnė.

Sargybiniai priėjo prie sarkofago, pakėlė jo dangtį ir padėjo į vietą. Ši sykį visiems laikams.

Mortatis vienišas žingsniavo Bordžos kiemu Siksto koplyčios link. Drėgnas vėjas blaškė jo sutaną. Iš Apaštališkųjų rūmų išėjęs kardinolas paklausė:

— Ar galiu turėti garbės palydėti jus iki konklavos, sinjore?

— Garbė yra man, ne jums.

— Sinjore, — atgailaujančiu balsu pasakė kardinolas. — Kardinolų kolegija atsiprašo jūsų už praėjusiąją naktį. Mes buvome apakinti...

— Nebekalbėkite apie tai, — atsakė Mortatis. — Paprasčiausiai mūsų protas kartais regi tai, ko trokšta širdis.

Kardinolas ilgokai patylėjo. Galiausiai vėl prašneko:

— Ar jums dar niekas nepranešė? Jūs nebesate mūsų Didysis Rinkėjas. Mortatis nusišypsojo.

396

DAN BROWN

— Taip. Aš esu dėkingas Dievui ir už mažas malones.

— Kolegija nusprendė, kad jums turi būti sugrąžinta teisė būti renkamam.

— Atrodo, mielaširdystės dvasia Bažnyčioje dar tebegyva.

— Jūs esate išmintingas žmogus. Jūs būtumėte geras Bažnyčios vadovas.

— Aš jau senas ir vadovaučiau jums trumpai. Abu nusišypsojo.

Bordžos kiemo pakraštyje kardinolas neryžtingai patrypčiojo vietoje. Pažvelgęs į Mortatį, sušnibždėjo baimingu balsu, tarytumei praėjusios nakties mistika būtų vėl užvaldžiusi jo širdį:

— Ar jūs žinojote, kad balkone mes neradome jokių kūno liekanų? Mortatis nusišypsojo.

— Tikriausiai jas nuplovė lietus.

Kardinolas pažvelgė į žemai slenkančius sunkius debesis.

— Taip, tikriausiai...

136

Rytiniame danguje dar tebekybojo sunkūs debesis, kai iš Siksto koplyčios kamino pasirodė pirmosios baltų dūmų sruogos. Jos iš lėto pakilo aukštyn į dangaus skliautą ir pamažu išsisklaidė.

Šv. Petro aikštėje lūkuriuojantis Giunteris Glikas susimąstęs tylėjo. Paskutinis reportažas...

Činita Makri užsidėjo kamerą ant peties.

— Laikas, — pasakė ji.

Glikas melancholiškai linktelėjo galvą. Jis žvilgtelėjo į ją, ranka pasitaisė plaukus ir giliai įkvėpė. „Mano paskutinė transliacija“, — pagalvojo jis. Aplink juos bemat susispietė pulkelis smalsuolių.

— Tiesioginė šešiasdešimtys sekundžių transliacija, — pranešė Makri. Glikas per petį pažvelgė į Siksto koplyčios stogą.

— Nukreipk kamerą į dūmus, — paprašė jis. Makri tvardydamasi linktelėjo galvą.

— Aš žinau, į kur nukreipti kamerą, Giunteri.

Glikas prikando liežuvį. Be abejo, ji žino. Makri už savo darbą su kamera praėjusią naktį tikriausiai gaus Pulicerio premiją. O jo darbas... Apie tai jis stengėsi negalvoti. Jis buvo tikras, kad BBC jį tučtuojau atleis iš darbo. Be abejonės, po jo pasisakymų kompanija turės juridinių problemų su daugeliu Šio pasaulio galingųjų, tarp jų — CERN ir Džordžas Bušas.

— Tu atrodei puikiai, — motiniškai pasakė Činita, iš po savo kameros žvelgdama į jį. Jos balse buvo justi susirūpinimas. — Beje, gal galėčiau tau duoti... — Ji

neryžtingai nutilo.

ANGELAI IR DEMONAI

397

— *Patarimą?* Makri atsiduso.

— Aš tik norėjau pasakyti, kad išeinant nėra reikalo trenkti durimis.

— Žinau, — pasakė jis. — Tu nori tiesmuko reportažo.

— Tiesmukiškiausio televizijos istorijoje. Aš tavimi pasitikiu.

Glikas nusišypsojo. „Tiesmukas reportažas? Ar ji išprotėjo?“ Tokia istorija, kokia įvyko praėjusiąją naktį, nusipelno nepalyginamai daugiau nei tik banalaus faktų išvardijimo. Čia reikia viską apvainikuojančios informacinės bombos. Neregėto šoki-ruojančios tiesos atskleidimo.

Glikas jau žinojo, ką daryti...

— Lieka penkios sekundės... keturios... trys...

Žvelgdama pro kamerą į Gliko veidą, jo akyse Činita Makri pastebėjo gudrias kibirkštes. „Aš beprotė, kad leidau jam dar kartą išeiti į eterį, — dingtelėjo. — Kaip galiu taip lengvabūdiškai elgtis?“

Tačiau laiko svarstymams jau neliko. Jie buvo tiesioginiame eteryje.

— Tiesioginis reportažas iš Vatikano miesto, — pranešė Glikas. — Jums kalba Giunteris Glikas. — Jis žvelgė į kamerą rimtu, netgi rūsčiu žvilgsniu, o už jo nugaros buvo matyti virš Siksto koplyčios besiplaikstanti baltų dūmų vėliava. — Ponios ir ponai, šis pranešimas *oficialus*. Kardinolas Saverijus Mortatis, pažangių pažiūrų septyniasdešimt devynerių metų amžiaus dvasininkas, ką tik išrinktas naujuoju Vatikano popiežiumi. Nors dar vakar jo nebuvo tarp kandidatų, šiandien jis išrinktas beprecedentiniu *vienbalsiu* Kardinolų kolegijos pritarimu.

Makri lengviau atsikvėpė. Nūnai Gliko laikysena buvo stebėtinai profesionali. Netgi asketiška. Pirmą kartą savo gyvenime Glikas iš tiesų atrodė panašus į naujienų reporterį.

— Kaip anksčiau minėjome, — tęsė Glikas, kaip ir dera, pamažu stiprėjančiu balsu, — Vatikanas kol kas dar nepateikė jokio stebuklingų praėjusios nakties įvykių komentaro.

„Gera, Giunteri, — Činitos jaudulys dar šiek tiek atslūgo. — Kol kas viskas gerai.“

Gliko veido išraiška tapo gedulinga.

— Ir nors praėjusioji naktis buvo stebuklų naktis, sykiu tai buvo ir tragedijos naktis. Per nakties įvykius žuvo keturi kardinolai, taip pat šveicarų sargybos viršininkas Olivetis bei kapitonas Ročeris, abu — vykdydami savo pareigas. Kitos aukos — Leonardas Vetra, garsus fizikas iš CERN instituto, antimedžiagos gamybos technologijos atradėjas, bei Maksimiljanas Koleris, CERN direktorius, kuris atvyko į Vatikano miestą tikėdamasis suteikti techninę pagalbą, tačiau, kaip teigiama, čionai mirė. Oficialaus raporto apie pono Kolerio mirtį kol kas nėra, tačiau spėjama, kad mirties priežastis — įsisenėjusios ligos komplikacijos.

Makri linktelėjo galvą. Reportažas vyksta kaip sviestu pateptas. Viskas lygiai taip, kaip susitarta.

— Didžiojo sprogimo Vatikano padangėje išvakarėse CERN antimedžiagos technologija tapo svarbiausiu mokslininkų diskusijų objektu, apie ją buvo kalbama tiek su susižavėjimu, tiek su baime. Pono Kolerio asistentė Ženevoje Silvija Bodlok šį rytą perskaitė pranešimą, kuriame CERN direktorių taryba, nors ir entuziastingai žiūrėdama į antimedžiagos perspektyvas, sustabdo visus tyrimus ir technologijos licencijavimą, kol nebus išsamiai išnagrinėtos šios technologijos saugumo problemos.

„Puiku, — pagalvojo Makri. — Atrodo, viskas baigsis gerai.“

— Šiandien, — tęsė Glikas, — mūsų ekranuose nematyti Roberto Lengdono. Šis Harvardo universiteto profesorius vakar atvyko į Vatikano miestą ir pasiūlė savo paslaugas sprendžiant iliuminatų krizę. Nors iš pradžių manyta, kad antimedžiagos sprogimo metu jis žuvo, dabar turime informaciją, kad jis buvo pastebėtas Šv. Petro aikštėje po sprogimo. Kaip jis ten atsidūrė, dar spėliojama, nors Tiberinos ligoninės atstovas teigia, jog ponas Lengdonas tuojau po vidurnakčio sprogimo tiesiai iš dangaus nukrito į Tibro upę. Ligoninės darbuotojai jį ištraukė iš vandens, atgaivino ir išleido. — Glikas atsisuko į kamerą ir reikšmingai pakėlė antakius. — Ir jei tai tiesa... praėjusioji naktis iš tiesų buvo stebuklų naktis.

„Puiki pabaiga! — Makri pajuto, kaip jos lūpos nevalingai išsiskleidė į plačią šypseną. — Tobulas reportažas! Dabar atsisveikink ir užbaik transliaciją!“

Tačiau atsisveikinti Glikas kažkodėl neskubėjo. Akimirka patylėjo ir paslaptin-gai šypsodamasis žengė žingsnį kameros link.

— Prieš baigdamas transliaciją... *Ne!*

— ...norėčiau pakviesti į eterį vieną pašnekovą.

Činitos rankos sustingo ant kameros. „Pašnekovą? Ką, po velnių, jis sugalvojo?! Kokį pašnekovą! Tučtuojau baik reportažą!“ — Tačiau ji pati žinojo, kad jau vėlu. Pažadas žiūrovams jau buvo duotas.

— Žmogus, kurį noriu jums pristatyti, — pasakė jis, — yra amerikietis... Ži-nomas mokslininkas.

Činitos rankos virpėjo iš susijaudinimo. Sulaikiusi kvapą, ji stebėjo, kaip Glikas atsigrėžė į juos apsupusių žmonių pulkelį ir ranka mostelėjo būsimam pašnekovui kviesdamas jį prisiartinti. Makri mintyse sukalbėjo maldele. „Dieve, padaryk, kad jis kažkokiu stebuklingu būdu būtų suradęs Robertą Lengdoną... o ne kokį pakvaišusį iliuminatų konspiracijos specialistą“.

Tačiau, kai būsimasis Gliko pašnekovas atsiskyrė nuo minios ir prisiartino prie kameros, Činitos širdis nukrito į kulnus. Tai anaiptol nebuvo Robertas Lengdonas. Tai buvo kažkoks plikis mėlynais džinsais ir flaneliniais marškiniais. Rankose jis laikė lazdele, o ant nosies galo kybojo storastikliai akiniai. Makri apėmė siaubas. „Pats tikriausias pamišėlis!“

— Taigi pristatau jums, — pranešė Glikas. — žinomą Vatikano tyrinėtoją iš Čikagos de Paulo universiteto. Doktorą Džozefą Vaneką.

Makri vis dar nuogastavo, nors šis žmogus nebuvo vienas iš niekam nežinomų konspiracijos teorijos genijų. Apie jį Makri buvo girdėjusi.

— Daktare Vanekai, — pradėjo Glikas. — Jūs teigiate, jog disponuojate ganėtinai šokiruojančia informacija, susijusia su praėjusios nakties konklava.

— Iš tiesų, — patvirtino Vanekas. — Po tokios netikėtų kupinos nakties sunku įsivaizduoti, kad dar gali būti likę kokių nors nuostabos vertų dalykų... Ir vis dėlto... — Jis valandėlę nutilo. Glikas nusišypsojo.

— Ir vis dėlto praeitos nakties įvykių interpretaciją, atrodo, teks šiek tiek pakoreguoti?

Vanekas linktelėjo galvą.

— Taip. Kad ir kaip gluminamai tai skambėtų, mano įsitikinimu, Kardinolų kolegija, pati to neįtardama, šią naktį išrinko *du* popiežius.

Makri vos neišmetė kameros.

Gliko lūpas iškreipė klastinga šypsena.

— Du popiežius, sakote? Mokslininkas linktelėjo galvą.

— Taip. Pirmiausia turiu pasakyti, kad visą savo gyvenimą studijavau popiežiaus rinkimų įstatymų subtilybes. Juridinės konklavos procedūros yra itin sudėtingos ir nemažai jų nūnai yra užmirštos arba ignoruojamos kaip pasenusios. Netgi Didysis Rinkėjas tikriausiai nežinojo to, ką dabar paminėsiu. Kad ir kaip būtų... pagal užmirštus senovinius įstatymus, išdėstytus *Romano Pontifici Eligendo, Numero 63...* balsavimas nėra *vienintelis* metodas, kurio pagalba gali būti išrenkamas popiežius. Yra ir kitas, labiau dieviškas metodas. Jis vadinamas *audringu pritarimu*. — Mokslininkas kelias akimirkas patylėjo. — Šis rinkimų metodas ir įgijo galią praėjusią naktį.

— Tęskite toliau, — paragino Glikas, išmeigęs akis į pašnekovą.

— Kaip tikriausiai prisimenate, — kalbėjo mokslininkas, — praėjusią naktį, kai rūmų valdytojas Karlas Ventreska stovėjo ant Bazilikos stogo, visi kardinolai, stovintys apačioje, vienu balsu skandavo jo vardą.

— Taip, prisimenu.

— Turėdami omenyje šį reginį, leiskite man pažodžiui pacituoti senovinius rinkimų įstatymus. — Žmogus iš kišenės išsitraukė kažkokių popierių, atsikrenkštė ir ėmė skaityti. — *Brinkimas audringo pritarimo būdu įvyksta... kai visi kardinolai, tarytum įkvėpti Šventosios Dvasios laisvai ir spontaniškai, vieningai ir balsu ištaria vieno ir to paties žmogaus vardą.*

Glikas nusišypsojo.

— Vadinasi, jūs teigiate, kad praėjusią naktį, kai kardinolai visi drauge skandavo Karlo Ventreskos vardą, jie faktiškai išrinko jį popiežiumi?

— Visiškai teisingai. Dar daugiau, tas pats įstatymas teigia, kad išrinkimas *audringu pritarimu* anuliuoja reikalavimą, kad į popiežius būtų renkamas tik kardinolas ir tik toks kardinolas, kuris turi teisę būti renkamas. Šiuo būdu popiežiumi gali būti išrinktas bet kuris dvasiškis — kunigas, vyskupas ar kardinolas. Tad, kaip matome, rūmų valdytojas visiškai tiko būti išrinktas popiežiumi šiuo būdu. — Daktaras Va nekas dabar žvelgė tiesiai į kamerą. — Faktas lieka faktu. Karlas

Ventreska praėjusią

400

DAN BROWN

naktį buvo išrinktas popiežiumi. Jo pontifikatas truko vos septyniolika minučių. Ir jei jis drauge su liepsnos stulpu stebuklingu būdu nebūtų pakilęs į dangų, dabar drauge su kitais popiežiais jis turėtų būti palaidotas Vatikano grotose.

— Dėkoju jums, daktare, — atsisveikino Glikas ir šelmiškai pažvelgęs į Makri mirktelėjo.

137

Stovėdama aukštai ant Romos Koliziejaus laiptų, Viktorija šypsodamasi žvelgė į paskui žengiantį Lengdoną.

Robertai, paskubėki Aš žinau, kad turėjau tekėti už jaunesnio vyriškio! — Jos šypsena buvo tiesiog magiška.

Jis bandė neatsilikti, tačiau kojos buvo kaip akmeninės.

Palauk, — maldavo jis. — Prašau... — Jo smilkiniai tvaksėjo, lyg kažkas iš vidaus būtų kalęs plaktuku.

Robertas Lengdonas atsibudo išpiltas prakaito. Tamsa.

Jis ilgai gulėjo nejudėdamas svetimuose minkštuose pataluose, negalėdamas suprasti, kur yra. Pagalvės lovoje buvo puikios, didelės ir minkštos. Oras kvepėjo aromatiniais mišiniais. Kitoje kambario pusėje, už pravirų dvivėrių stiklinių durų, buvo matyti prabangus balkonas. Švelnus vėjelis dangumi ginė spindinčio mėnulio šviesoje besimaudančius debesis. Lengdonas mėgino prisiminti, kaip čia pateko... ir kur ši vieta yra.

Siurrealūs atminties šnabždesiai pamažu pripildė jo sąmonę...

Paslaptingas ugnies stulpas balkone... Angelas, išnyrantis iš minios... Jos švelni ranka paima jo riešą ir išsiveda jį į naktinę Roma... Veda gatvėmis jo išsekusį ir sudaužytą kūną... Atveda jį į viešbutį... Į šį kambarį... Pusiau miegantį išmaudo karštame duše... Nuveda į lovą... ir budi prie jo, kol jis užmiega — kietai kaip kareivis po mūšio.

Prieblandoje buvo matyti ir dar viena lova. Apklotai suveltai, tačiau lova tuščia. Salimais esančiame kambarielyje buvo girdėti negarsus, tačiau pastovus iš dušo čiaupo bėgančio vandens garsas.

įsižiūrėjęs į Viktorijos lovą, ant jos pagalvės užvalkalo pamatė dailiai išsiuvinėtą etiketę su užrašu HOTEL BERNINI. Lengdonas negalėjo susilaikyti nenusišypsojęs. Viktorija gerai parinko viešbutį. Senojo pasaulio prabangos bastionas, žvelgiantis į Berninio sukurtą Tritono fontaną... Labiau tinkamo viešbučio nebuvo visoje Romoje.

Po akimirkos Lengdonas išgirdo beldimą ir suprato, kas jį pažadino. Kažkas stukseno į duris. Beldimas darėsi vis garsesnis.

Lengdonas sutrikęs atsikėlė. „Niekas juk nežino, kad mes esame čia“, — pagalvojo jis, širdyje jausdamas šiokį tokį nerimą. Ant pečių užsimetęs prabangų Berninio

viešbučio chalata, išėjo į priėmimo kambarį. Akimirka pastovėjęs prie sunkių ažuolinių durų, jas atidarė.

Iš anapus slenksčio į jį žvelgė tvirtas vyriškis, pasidabinęs spalvinga violetinėmis ir geltonomis juostomis dryžuota uniforma.

— Aš esu leitenantas Šartranas, — pasakė vyriškis. — Vatikano šveicarų sargybinis.

Lengdonas ir be prisistatymo labai gerai žinojo, kas šis žmogus yra.

— Kaip... Kaip mus suradote?

— Naktį pamačiau, kaip palieka aikštę, ir nusekiau jums iš paskos. Džiaugiuosi, kad dar tebesate čia.

Lengdonas sunerimo, pagalvojęs, ar tik kardinolai nebus atsiuntę Šartraną tam, kad šis atlydėtų jį ir Viktoriją atgal į Vatikano miestą. Juk, neskaičiuojant kardinolų, jiedu buvo vieninteliai du žmonės, kurie žinojo visą tiesą. Jie buvo už ją atsakingi.

— Jo Šventenybė paprašė mane, kad perduočiau jums štai šitą, — pasakė Šartrams, tiesdamas voką, užantspauduotą Vatikano antspaudu. Lengdonas atplėšė ir perskaitė trumpą ranka rašytą laišką.

Pone Lengdonai ir ponia Vetra,

Nors aš labai norėčiau jūsų paprašyti, kad išlaikytumėte paslaptį apie tai, kas susiję su pastarųjų 24 valandų įvykiais, negaliu iš jūsų reikalauti daugiau nei Vatikanui jau suteikėte. Todėl kukliai atsiimu šį savo pageidavimą, tikėdamasis vieno — kad spręsdami, kaip pasiegti su informacija, kurią turite, jūs įsiklausysite į savo širdies balsą. Šiandien pasaulis atrodo esąs geresnė vieta nei vakar... Gali būti, kad klausimai yra svarbesni nei atsakymai.

Mano durys jums visuomet atviros.

Jo Šventenybė Saverijus Mortatis.

Lengdonas perskaitė laišką dusyk. Buvo akivaizdu, kad naujasis Kardinolų kolegijos išsirinktas lyderis yra didelės ir kilnios širdies.

Lengdonui nespėjus nieko pasakyti, Šartranas išsitraukė nedidelį rudą paketėlį.

— Čia Jo šventenybės dėkingumo ženklas. Lengdonas paėmė paketėlį. Jis buvo sunkus.

— Jo dekretu, — pasakė Šartranas, — šis artefaktas iš slaptosios Vatikano saugyklos iki gyvos galvos yra perleidžiamas jums. Jo šventenybė prašo tik vieno — kad savo paskutiniąja valia ir testamentu užtikrintumėte, jog jis sugrįš namo.

Lengdonas atplėšė paketą. Išvydęs, kas jame yra, neteko žado. Tai buvo antspaudas. *Illuminatus deimantas*. Šartras nusišypsojo.

— Ramybės jums, — palinkėjo jis ir pasisuko eiti.

— Dė...kui, — išstenojo Lengdonas drebančiomis rankomis laikydamas brangią dovaną.

Sargybinis neryžtingai tryptčiojo prieangyje.

DAN BROWN

— Pone Lengdonai, ar galiu jus kai ko paklausti?

— Be abejo.

— Mano kolegų sargybiniai ir aš norime sužinoti... apie tas paskutiniąsias minutes prieš vidurnaktį... *Kas* ten atsitiko sraigtasparnyje?

Lengdonas pajuto nerimą. Jis žinojo, kad momentas artinasi — tiesos momentas. Jiedu su Viktorija kalbėjosi apie tai naktį, Romos gatvėmis toldami nuo Šv. Petro aikštės. Ir jiedu buvo priėmę sprendimą. Dar prieš popiežiaus laišką.

Viktorijos tėvas tikėjosi, kad su antimedžiaga susiję jo atradimai paskatins žmonijos dvasinį nubudimą. Praėjusios nakties įvykiai, be abejonės, nebuvo tai, apie ką jis svajojo, tačiau faktas nenuneigiamas... šią akimirką visame pasaulyje žmonės mąsto apie Dievą, galvoja taip, kaip niekuomet anksčiau. Kiek ilgai tęsis ši žmonijos dvasinės egzaltacijos būseną, Lengdonas nei Viktorija nenutuokė, tačiau jie žinojo, kad neturi teisės jos sugriauti paviešindami skandalą ir pasėdami abejones bei nusi-vylimą. „Viešpats eina nesuvokiamais keliais“, — priminė sau Lengdonas, ironiškai pagalvodamas, kad galbūt... paprasčiausiai galbūt... tai, kas įvyko vakar, galų gale visgi buvo Dievo valia.

— Pone Lengdonai? — pakartojo Šartranas. — Aš *jūsų* klausiau apie sraig-tasparnį.

Lengdonas liūdnai nusišypsojo.

— Taip, žinau... — Jis jautė, kad jo žodžiai nūnai ne išprotauti, o plaukia iš Širdies. — Gal tai dėl kritimo... Tačiau mano atsiminimai iš to epizodo... Jie atrodo... visiškai išblėję.

— Jūs nieko neprisimenate? — susikūprino Šartranas. Lengdonas atsiduso.

— Ko gero, tai, kas įvyko, išliks paslaptimi visiems laikams.

Sugrįžęs į miegamąjį, Lengdonas stabtelėjo, nes išvydo netikėtą reginį. Balkone, nugara atsirėmusi į turėklus ir žvelgdama jam tiesiai į akis, stovėjo Viktorija. Ji atrodė panaši į nežemišką viziją... Spinduliuojantis siluetas su mėnuliu už nugaros. Ją buvo galima palaikyti senovės Romos dievaite, apsisiautusia baltu chalatu, kuris apgludęs juosmenį išryškino grakščias kūno linijas. Už jos, kaip aureolė aplink galvą, virš Ber-ninio Tritono fontano tvyrojo balkšvas rūko debesis.

Lengdonas pajuto nežabotą šios moters trauką... Stipresnę nei buvo kada patyręs savo gyvenime. Jis padėjo savo Iluminatų deimantą ir popiežiaus laišką ant stalelio šalia savo lovos. Apie tai spės papasakoti ir vėliau. Tuomet nuėjo į balkoną.

Viktorija, išvydusi jį, akivaizdžiai apsidžiaugė.

— Atsibudai, — koketiškai sušnibždėjo ji. — *Pagaliau*. Lengdonas nusišypsojo.

— Buvo ilga diena.

Ji perbraukė ranka savo vešlius plaukus, o jos chalato iškirptė švelniai prasivėrė.

ANGELAI IR DEMONAI

— O dabar... Manau, tu esi ištroškęs atpildo. Ši frazė užklupo Lengdoną

nepasiruošusi.

— At... leisk?

— Mes esame suaugę, Robertai. Gali drąsiai tai pripažinti. Ir tu jauti alkį. Aš matau jį tavo akyse. Stiprų, kūnišką alkį. — Viktorija nusišypsojo. — Aš jį taip pat jaučiu. Ir šis alkis turi būti numalšintas.

— Tikrai? — Padrąsėjęs jis žengė arčiau jos.

— *Visiškai*. — Ji pakėlė kambario paslaugų meniu. — Aš užsakiau viską, ką tik jie galėjo pasiūlyti.

Vaišės buvo ištaigingos. Jiedu sėdėjo balkone, mėnulio šviesoje, ragaudami *frisee*, triufelius ir rizotą, užgerdami *Dolcetto* vynu... ir kalbėjosi, kalbėjosi iki gilos nakties.

Lengdonas ir nebūdamas simbologu, kuo puikiausiai būtų sugebėjęs perskaityti ženklus, kuriuos Viktorija jam siuntė. Bevalgant desertą — plaktą grietinėlę su gervuogių kremu, *savoirdi* ir garuojančia *Romcaffè*, Viktorija po stalu priglaudė prie jo kojos savąją ir nutvilkė jį aistringų žvilgsniu. Ji aiškiai troško, kad jis padėtų savo šakutę ir, paėmęs ją ant rankų, nusineštų į lovą.

Tačiau Lengdonas to nedarė. Jis išliko tobulas džentelmenas. „Kaip tu man, taip aš tau“, — pagalvojo jis, slėpdamas šelmišką šypsenėlę.

Kai viską suvalgė, Lengdonas atsisėdo ant savo lovos ir ėmė vartyti rankose Iliuminatų deimantą, kartkartėmis balsu žavėdamasis jo nepaprasta simetrija. Viktorija žvelgė į jį ir akivaizdžiai susierzino.

— Ši ambigrama tau atrodo baisiai įdomi, ar ne? — ironiškai paklausė. Lengdonas linktelėjo galvą.

— Tiesiog hipnotizuojanti.

— Pasakytum, kad tai pats įdomiausias daiktas kambaryje? Lengdonas pasikrapštė galvą, vaizduodamas, kad intensyviai mąsto.

— Na, yra *vienas* daiktas, kuris mane domina labiau. Viktorija nusišypsojo ir žengtelėjo prie jo.

— Būtent?

— Tai, kaip, pasitelkusi tunus, tu paneigei Einšteino teoriją. Viktorija iškėlė į viršų rankas.

— *Dio mio!* Gana tų tunų! Nežaisk su manimi, aš tave perspėju. Lengdonas plačiai išsišiepė.

— Gal *kito* eksperimento metu, kai pasitelksi plekšnes, tau pasiseks įrodyti, kad žemė yra plokščia.

Viktorijos akys dar tebežairavo, tačiau jos lūpose pasirodė pirmosios slepiamos šypsenėlės užuomazgos.

— Jūsų žiniai, profesoriau, mano kitas eksperimentas įeis į mokslo istoriją. Aš ketinu įrodyti, kad neutrinai turi masę.

404 DAN BROWN

— Neutrینai turi masę? — Lengdonas pažvelgė į ją apstulbusiu žvilgsniu. — Aš apskritai iki šiol nežinojau, kad neutrینai neprieštarauja katalikiškai pasaulėžiūrai!

Vienu staigiu judesiu ji šoko ant jo ir užgulė visu svoriu.

— Tai tu netiki ir į gyvenimą po mirties, Robertai Lengdonai? — kvatodamasi pasakė Viktorija, apžergusi jį ir rankomis spausdama prie lovos, o jos akyse žaidė šelmiškos liepsnelės.

— Iš tiesų, — tramdydamas juoką, sušvokštė Lengdonas, — man visuomet buvo sunku įsivaizduoti, kas dedasi anapus.

— Tikrai? Ir niekuomet nepatyrei religinių išgyvenimų? Šventos ekstazės? Lengdonas papurtė galvą.

— Ne, ir labai abejoju, ar aš esu tas žmogus, kuris kada nors *galėtų* turėti religinių patirčių.

Viktorija nusimetė nuo pečių chalata.

— Vadinasi, tu niekad nebuvai lovoje su jogos meistre, ar ne?